NAZIONALE VITT. EMANUELE
13
14 H
42

13-23. B. 11

D. REMIGII DE GONNI,

Nauarræi I.V.D.

De Immunitate Eccleſiarum,

Perſoniſq; ad eas confugientibus.

RACTATVS AVREVS,

Conſuetudiniq; quotidianæ perutilis.

VPER DILIGENTI CVRA

ab innumeris mendis repurgatus.

ddito Indice locupletiſſimo Rubricarum, vtiliſſimo, & perquàm neceſſario.

um altero Indice rerum maximè memorabilium.

IN CASALEMAIORI,

ypis Antonij Canacei. 1582.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ANTONIOMARIO CABALLO I. C.
ROTHONOTARIO APOSTOLICO,

Et Reuerendiſsimi Epiſcopi Cremonæ Vicario generali.

Antonius Canaceus. S. D.

EGREGIVM *o=pus illud* DE ECCLESIAE IMMVNITATE *Excellen=* *. I. C.* D. REMIGII DE ONNI NAVARREI, *inge= perfectum, & induſtria elabo=*

ratum, hactenus per multos ann
obſcura caligine merſum, & prop
extinctum iacuit, Cum autẽ illi
exemplar, quod vnum vix rep
riebatur, in manus tuas quaſi d
uinitus perueniſſet, nec te Cæſar
& Pontificij iuris ſcientia præſt
tem, & rerum vſu ob præclar
quos in Eccleſia DEI *Magiſt*
tus geßiſti, edoctum lateret, quà
vtile, & neceſſarium iuris utriu
que ſtudioſis foret hoc opus, bene
alijs merendi ſtudio accenſus, m
cum egiſti, imò (quæ tua eſt ap
me auctoritas) me coegiſti, ut ill
Typis noſtris ad cõmunem vſ
excuderem, ac diuulgarem, Qu
non ſolum præſtiti, verum etiã C

dicem

dicem ipſum, quo tanquàm Ar=
chetypo vſus ſum, innumeris pro=
nè mendis, & erroribus ſcatentem,
eruditiſsimi, & tibi ſumma neceſsi
tudine coniuncti, Vincentij Vectio
ni huius plebis Archipresbyteri, ope
ra maximè adiutus vendicaui.
Quapropter librum ipſum omnes,
qui illum antea ſummoperè expete
bant, & poſt hac eo arbitratu ſuo
frui poterunt, non minus tibi quàm
auctori ipſi referre debebunt; Quan
tum autem ego in illo edendo profe=
cerim, tu & alij iudicabunt; verū,
vt materia hæc admodum frequēs
facilius à Iuriſperitis videri, &
diſcuti poſsit, ſimiles Ioā. de Bichis,
& Petri Rebuffi de Immunitate

Eccleſiaſtica Tractatus, addere c
creui, ſed quamobrem eos tui no
minis inſcriptione potiſsimum emi
tendos exiſtimarim, non difficil
eſt huius conſilij rationem probar
Nam primùm, cui magis, quàn
tibi deberetur, non videbam, cun
tu horum Tractatuum edendo
rum, nõ modo impulſor, ſed aucto
etiam mihi fueris; Præterea, et tu
perſonæ, & dignitati editionen
hanc præcipuè conuenire duxi, E
demum non debui prætermitter
facultatem, quantulacùnque mih
oblata fuit, gentibus omnibus teſtar
di quanti te faciam, & quantum
tibi me deuinctum eſſe intelligam
ob multa & maxima beneficia,
quæ

quæ iam in me contuliſti. Accipe
igitur decus, & præſidium meum,
totius patriæ ſplendor, & ornamen
tum, eo animo librum, quo tibi il=
lum ex prælo noſtro inſcriptum, tan
quàm munus, mitto; Quod ſi me
aſſecutum eſſe (vt ſpes eſt) intel=
lexero, animus ad maiora in dies
accendetur. Vale.

Ex noſtra Typographia xv. Cal.
Octobris. M D LXXXII.

Antonius Canaceus Lectori S.

DVo præcipuè ò Lector te admonitum eſſe volo: quorum alterum eſt, Perperàm in toto opere aduocari Ioannem Bichim, cum rectè legendum ſit Ioannem de Viſchis; quod facilè dignoſcere poteris, ſi nō modo Remigij, ſed & ipſius Io. de Bichis tractatum hic additum, & impreſſum percurres. alterū eſt nos decreuiſſe opus tibi dare Notationibus Io. Franciſci Vaini I.C. cōſultiſſimi doctiſſimis illuſtratum: At iuuenis ſpei incredibilis, legumq; periti ſſimus negotijs publicis diſtrictus (eſt. n. Reip. noſtræ apud Excellentiſs. pro Rege noſtro Catholico Mediolani Gubernatorem Orator) illas abſoluere non potuit. Atque ego amicorum deſiderio impulſus, quorum voluntas mihi pro imperio eſſe debet, editionem hanc diutius differre nequiui. Tibi tamen polliceor me ſecundo eundem librum eiuſmodi Notationibus ornatum in lucem daturum, quas ſcimus ſtudioſis omnibus ſacrarum legum valde placituras. Præterquàm quòd tunc exibit opus maioribus Typis excuſſum, qui multos magis delectabunt. Id in hac editione præſtare non potuimus, vt amicorum feſtinationi ſatisfaceremus. Interea noſtro labore, & vigilijs quoad licet fruere, & vale.

Index

Index Rubricarum.

Prima Regula eſt. Quis non dēt extrahi ab Eccleſia, etiam pro quocunque crimine. pag. 16
Ampliatur Regula, in eccleſia non conſecrata. 17
Ampliatio 2 in heremitoria. 33
3. Circa oratoria, & monaſteria. 35
4. In Cimiterio. 45
5. In Dormitorio. 53
6. Quot paſſus habent eccleſia. 54
7. In porticu Eccleſiæ. 60
8. Oſtium, ſeu porta eccleſiæ, vel cimiterij, an gaudeat. 65
9. Scala Eccleſiæ, vel cimiterij. 68
10. Atrium Eccleſiæ, an gaudeat. 70
11. Septa eccleſiæ, an gaudeant. 72
12 Clauſtrum, 74
13. Ambitus. 77
14. Eccleſia interdicta. 78
15. Palat. ſeu domus Epi, an gaudeat imu. 79
16. Domus, quæ ſunt eccleſiæ, nū gaudeāt. 83
17. Hoſpitalia num gaudeant. 85
18. De fugiente ad corpus Chriſti. 92
19. Si ductus ad patibulum, obuiet Cardinali, an liberetur. 95
20. In Eccleſia deſtructa. 98
21. Palatia nobilium, ſeu dominorum. 104
22. Sepulchra Iudæorum. 107
23. Statua Principis, ſeu Præfecti vrbis. ibid.
24. Perſona Regis, ſeu Principis. 110
25. Palatium Regis. 111

Sed fallit dicta Regula.

1. *In publico latrone.* 113
2. *In nocturno populatore agrorum.* 115
3. *In delinquẽte in eccleſia, vel cimiterio.* 118
4. *In exiſtente in eccleſia, vulnerante exiſtentem extra.* 127
5. *In exiſtente in eccleſia, mandante delictum committi extra eccleſiam.* 129
6. *In exiſtente extra eccleſiam, ſi percutit, ſeu vulnerat exiſtentem in eccleſia.* 133
7. *In exiſtente extra eccleſiam, ſi mandauit delictum committi in eccleſia.* ibid.
8. *Si exiſtens in eccleſia, mandat alicui, vt extrahat talem ab eccleſia.* 134
9. *Si quis extrahit aliquẽ p vim ab eccle.* ibi.
10. *Si fuit extractus per veſtem, ſeu clamidẽ, vel mantellum.* 135
11. *Delinquẽs ĩ una eccl. ſi fugit ad aliã.* 138
12. *Quando voluntariè exit ab eccleſia.* 141
13. *In homicida inſidioſo.* 142
14. *In illo, qui aliquẽ deducit p inſidias.* 149
15. *In illo, qui facit interfici per aſſaſſinos, in aſſaſſinis, et in cõmittẽtibus aſſaſſinatũ.* 151
Aſſaſſini ſi fuerint clerici. 164
16. *Quando mandato Papæ extrahitur.* 165
17. *In ſeruo, poſt cautionem praſtitam per dominum.* ibid.
18. *In Iudæo, Pagano, ſeu Hæretico, & Apoſtata.* 168
19. *In excommunicato, & interdicto, & degradato.* 173
20. *In foro pœnitentiali.* 175

21. In

21. In perſona eccleſiaſtica. 181
22 Caſtellantes eccleſiam, vel inde pugnantes. 185
23. Quando datur carcerato licentiam ad audiendam miſſam. 187
24. In faciente mala ſacrificia, ſeu blaſphemante. 188
25. In delinquente propè eccleſiam, animo confugiendi ad eam. 190
26. In eo, qui blandis verbis facit quem exire ab eccleſia. 191
27. In fugiente propter debitum. 211
28 In delicto enormi. 223
29. In effractore carceris. 225
30. Quando captus ducitur per eccleſiã. 227
31. Si inſequendo ingrediatur eccleſiam. 229
32. Communis opinio eſt contra fallen. 232
33. Qui delinquit in eccleſiam. ſ. frangendo eam, vel comburendo, vel ſpoliando. 233
34. In ſacrilego. 234
35. In violante eccleſiam. 235
36. In bannito. 236
37. In obligato ad ratiocinia. 237
38. In mercatore fallito. 238
39. In transfuga. ibid.

Quaſtiones.

1. Iudex ſecularis, an poſſit aliquem extrahere de eccleſia propria auctoritate. 239
2. Si quis immunitate gaudere non debere aſſeratur, quis Iudex de hoc cognoſcet, an Eccleſiaſticus, an ſecularis. 248

3. *An Reus debeat extrahi, impunitatis præſtita cautione.* 265.
4. *An Sacerdos teneatur cuſtodire fugientem ad eccleſiam.* 269.
5. *An obſidium poni poſſit, denegando victualia reo.* 270.
6. *An delinquens, qui fugit ad eccleſiam, poſſit compedicari.* 272.
7. *Fugientibus ad eccleſiam, de expenſis quis prouidere debet.* 273.
8. *An Iudex eccleſiaſticus punire poſſit fugientem ad eccleſiam.* 274
9. *Violatores immunitatis eccleſiaſticæ, qua pœna puniendi.* ibid.
10. *Quis petere poſſit reſtitutionem, quando de facto extrahitur de eccleſia.* 277
11. *Si relaxatum cepit.* 278
12. *An clericus defendere armis poſſit, ne extrahatur.* 279
13. *Contra inferētem damnum in rebus eius qui ad eccleſiam fugit, an iudex eccleſiaſticus poſſit procedere.* 287
14. *Citari verbaliter an poſſit in eccleſia.* 290
15. *De illo, qui exit ab eccleſia, terrore ſibi incuſſo.* 292
16. *Laicus delinquens in eccleſia, an puniatur per eccleſiaſticum.* ibid.
17. *Iudex extrahens reum ab eccleſia, an debeat reſtituere.* 294

FINIS.

INDEX RERVM MEMORABILIVM,

Quæ in hoc libello continentur.

A

AGGREDIENS aliquem animo occidendi,aut vulnerandi, an gaudeat ſecuritate. num. 8. pagina 142.

Ambitus eccleſiæ,quando gaudeat immunitate.2 77

Ambitus quot modis accipitur. 1 77

Adulterium perpetrans in eccleſia , immunitate non gaudet.8 119

An extrahens clericum excommunicetur.2 135

An extrahi debeat extra eccleſiam , per quam captus ducitur.1 227

Animus occidendi quomodo cognoſcatur.7 142

Aſſaſſinis nullo immunitatis priuilegio iuuatur. 1 151

Aſſaſſini qui dicantur.2 152

Sex quæſ.13.priuilegia,in hac materia remiſſiuè hic inſeruntur.3 ibid.

Aſſaſſinus,ſolo mandato,tametſi nullus effectus ſecutus ſit,punitur.4 ibid.

Aſylum apud Romanos,quid dicebatur. 9 1

Atriũ eccleſiæ,an congaudeat immunitate.1. 70

B

BAſilica,pro heremitario ponitur.5 17

Baſilica,an immunitate gaudere debeat.4.eo.

Banniti diffinitiuè, pro delicto non habent immunitatem.nu.1 236

Secus,ſi interlocutoria iudicis ſententia bãnitus ſit.2 ibid.

Caſus

C

CAſus in quibus fugiens ad eccleſiam non gaudet immunitate. 1 1
Campanillæ, ſunt indicia Eccleſiæ. 5 23
Cœnobium quid propriè dicatur. 13 35
In capellis quando celebrare liceat inconſulto Epiſcopo. 16 35
Capellarum materia remiſſiuè hic tãgitur. 17. ibi.
Caſtellantes eccleſiam, vel inde pugnan. an eximi poſſunt ab eccleſia. 1 185
Carceris effractor, an gaudeat immunitatis priuilegio. 1 225
Cardinali obuians ductus ad patibulum, an morte liberetur. 1 95
Cimiterium habet eandem immunitatem, quam habet eccleſia. 1 45
In Cimiterio, cauſa ſanguinis non agitetur. 2. eo.
Cimiterium pollutum, aut interdictum, cenſetur interdicta, vel polluta eccleſia. 3 ibid.
Cimiterium cur ſic dictum. 5 ibid.
Cimiterium longè ab eccleſia ſeparatum, nũ gaudeat immunitate. 6 eod.
Cimiterium num iure ab eccleſia remotũ eſſe poſſit. 7 ibid.
Cimiterium reconciliari debet, eo caſu, quo eccleſia. 10 ibid.
Violans locum contiguum eccleſiæ, ipſum locũ violare præſumitur. 11 ibi.
Cimiterium inter illos paſſus contiguos nũ oportet connumerare. 4 54
Cimiterium quot paſſus continere debeat. 5. ibid.
Cimiterium à paſſu quantum differat. 4 ibid.
Clerici quando arma mouere poſſint. 7 280
Clericus armis, an defendere poſſit, ne reus ab Eccleſia extrahatur. 1 279
Opin. Bald. in hac quæſtione notanda. 2 eod.
Clericus qui per magiſtratum ſecularem ducitur, per clericos auferri poteſt. 3 eod.
Duæ declarationes circa hanc materiam. 4. ibid.
Diſtinctio notanda in propoſita quæſtione. 5. ibi.

De gladio eccleſiaſtico hic legito.6 ibid.
Clericum interficiens, aut mutilans, priuatur omni iuris beneficio.1 232
Clauſtrum quare dicitur.2 54
Clauſtrum an gaudeat immunitate.3 74
Confugiens ad ſtatuam Præfecti, gaudet immunitate.6 54
Confugiens ad eccleſiam interdictam, an gaudeat immunitate.1 78
Confugiens ad Principis perſonam, ſecuritatem habet.1 110
Conſtitutus in eccleſia, mandans extra eccleſiam delictum committi, non fruitur immu.1 129
Conſuetudo contraria num valeat.nu.3 270
Committens incurrere delictum, indignus immunitate, & priuilegio num exiſtat.1 223
Tria inſunt citationi, de quibus hic.2 290
Committens quęcunque grauia crimina in eccleſia, nulla ſecuritate donatur.5 119
Committens furtum in eccleſia, immunitate non gaudet.6 ibid.
Idem in eo, qui ſacrilegium in eccleſia committit.7 119
Et in eo, qui adulterium in eccleſia perpetrat. 8. ibid.
Vel raptum.9 ibid.
Sed, & in alijs delictis idem exiſtimandum eſt. 10 ibid.
Committens delictum in eccleſia, ſi poſtea aliud committat, an poſſit gaudere immunitatis priuilegio.4 ibid.
Caſus tres quibus homicida ab eccleſia extrahi poteſt.2 142
Cuilibet, & contra quemlibet, quando duplici gladio vti liceat.8 280

D.

DEbitor obligans ſua bona, & perſonam ad ſoluendum debitum, ſi aufugiat ad eccleſiam, an gaudeat immunitate.6 211
Delictorũ, aliud ſeculare, aliud eccleſiaſticũ.2. 293

Damnatus

Damnatus ad mortem, ſi recipiat corpus Chriſti, num gaudeat immunitate. 1 92
Delinquentes propè eccleſiam, animo confugiẽdi ad eã, quãdo gaudere poſſint immunitate. 1. 190
Delinquens in vna eccleſia, ſi fugit in alterã, num hoc priuilegio donetur. 1 138
Tres concluſiones in hac materia legito. 2. ibid.
Delinquens in Eccleſia, vel Cimiterio, hac ſecuritate non fruitur. 1 118
Etiam ſi ſine ſpe immunitatis delinquat. 2 ibid.
Quòd ſi ex propoſito non deliquerit, ſed fortuitò, aliud conſtituendum. 3 ibid.
Concluſio in hac quæſtione. 4 ibid.
Delicta an quæuis in eccleſia committẽs, gaudeat immunitate. 10 119
Delictum committens in eccleſia, ſi poſtea aliud committat, an poſſit gaudere immunitatis priuilegio. 4 129
Deo ſemel dedicatum, non eſt ad prophanos vſus reuocandum. 4 98
Differentia inter Palatium, & Aulam. 3 111
Diuerſa opinio in hac materia hic legito. 7 211
Dormitorium gaudet immunitate. 1 53
Domus appellatione, an porticus contineantur, & quid in materia pœnali, vnde hic latè. 3 60
Domus appellatione, an veniat illius oſtiũ. 2 65
Domus appellatione, an ſcalæ contineantur. 2 68
Domus eccleſiæ, num gaudeat immunitate. 1 83
Domus omninò deſtructa, non eſt eadem quæ antea erat. 2 98
Duo oratorij genera hic deſcribuntur. 7 23
Ductus ad patibulum, ſi obuiet Cardinali, an morte liberetur. 1 95

E

Eccleſia decem immunitates habet. 4 1
Eccleſia materialis, num eccleſia nominanda ſit. 2 17
Eccleſia, Baſilica appellatur, & cur ita. 3 ibid.
Eccleſia ab oratorio, in quo differat. 1 23
Eccleſia materialis, templum dicitur. 1 34

Eccleſia tabernaculũ appellatur,& cur ita.2.ibid.
Eccleſia dicitur ſanctuarium,& quare.3 ibid.
Eccleſia aula Regis appellatur.4 ibid.
Eccleſia monaſterium appellatur.5 ibid.
Eccleſia maior dicitur baptiſmalis,& cur ita.3 5
Eccleſia,cœnobium dicitur,& qua ratione.12 35
Eccleſiæ parochiales,num cimiterium habere poſſunt.8 45
Eccleſia omninò deſtructa, ſic q̃ nulla ædificij veſtigia remaneat,nũ gaudeat immunitate.1. 98
Eccleſia etiam non conſecrata gaudet immunitate, modo auctoritate ſuperioris ſit conſtructa. 1 17
Eccleſia perdit priuilegium quando deſtruitur auctoritate ſuperioris,aliàs ſecus.5 ibid.
Eccleſia polluta,vel interdicta,Cimiterium pollutum,vel interdictum cenſetur.3 45
Eccleſia,capella dicitur,& cur ita.15 35
Epiſcopi familia,num gaudeat immunitate.3. 79
Epiſcopi palatiũ ſeu dom⁹,an gaudeat immu.1.79
Epiſcopi quando ius viſitandi eccleſiã hñt. 3 85
Quid de eo,qui fugit ad euchariſtiam.3 92
Exiſtens in vno loco, ſi mandet delictum in alio committi, vbi conueniri debeat.2 129
Exiſtens extra eccleſiam,vulnerans, aut percutiẽs cõſtitutum in eccleſia,qñ gaudeat immu.1.135
Exiſtens in eccleſia,ſi vulneret conſtitutum extra, non habet ſecuritatem.1 127
Exiſtens in eccleſia, mandans delictum committi in eccleſia,an etiam ſecuritate priuetur.1 133
Exiſtenti in immunitate, quando obſidia opponi poſſint.1 270
Ab eccleſia exiens terrore ſibi incuſſo, ſi capiatur,an reſtitui debeat.1 292
Ex alieno territorio delinquens extrahendus non eſt.5 248
Excõicatus,vel interdict.qñ gaudeat immu.1.173
Quid in degradato.2 ibid.
Eſtractor carceris,an iuuetur hoc priuileg.1. 225
Extrahens aliquem ab eccleſia, quando gaudeat immu.

immunitate. 1 134
Extrahens clericum,an excommu.2 135
Extrahens aliquem ab eccleſia per partem clamidis,aut mantelli,an violet immunitatẽ.1. 135
Si quis voluntariè exeat ab eccleſia,ſi poſtea puniatur,num videtur offenſa eccleſia.1 141
Extrahens fugien. in eccleſiæ porticum, excommunicari debet.4 60

F

FVgiens ad eccleſiam,duplicem habet immunitatem.11 2
Fugiens ad eccleſiam', ſi vult ſpontè ſua exire, an immunitate gaudere debeat.12 ibid.
Si ſua ipſius ſpontè ab eccleſia exierit, & poſtea per iudicem ſecularem ad mortem, vel aliã pœnam damnetur, non ob id offenſa creditur eccleſia.13 ibid.
Quid in his hodie vſus recipiat.14 eod.
Fugiens ad cimiterium, num gaudeat immunitate,ſi prius ad eccleſiam non confugerit.9 45
Fugiẽs ad porticũ eccleſiæ,qñ gaudet immu.1. 60
Ad Sacerdotem.2 92
Ad euchariſtiam.3 ibid.
Fugiens ad ſtatuã Principis,gaudet immu.1. 108
Fugientes ad puteum olim ſalui erant.2 ibid.
Fugiens malitioſè ad ſtatuam Principis,non gaudet immunitate.3 ibid.
Fautores aſſaſſinorum non gaudent immu.9 152
Quid in aſſaſſinis clericis ſtatuendum ſit, hic legito.10 ibid.
Fugiens ad eccleſiam propter debitum, quando gaudet immunitate.1 211
Familia Epiſcopi num gaudeat immunitate.3 79
Fugiẽs ad eccleſiã propter tributa Principis.21. 2
Fugientibus ad eccleſiam, quis illis victus cauſa neceſſaria ſubminiſtrare tenetur.1 273
Fugiens ad eccleſiam,verbaliter citari põt.1. 290

G

GLadius eccleſiaſticus.6 279

Homicida,

H

HOmicida,latro,aut alius reus ad eccleſiam fugiens,an poſſit per iudicem ſecularem inde realiter extrahi.10 1
Heremitoria an gaudeant immunitate.6 17
Si nõ conſtet heremitoria ab Epiſcopo conſecrata,an præſumantur.7 ibid.
Hoſpitalia,an immunitate gaudeant. 1 85
Signa cognoſcẽdi,an hoſpitale ſit religioſũ.4. ibi.
Homicida inſidioſus hac ſecuritate caret. 1. 142
Homicida inſidioſus priuilegio clericali, apud Gallos non gaudet.3 eod.
Habilitas ſupueniẽs,qñ cõualidet actũ pce.2. 294

I

IMmunitas eccleſiaſtica,iure diuino ꝓbata. 5 1
Et iure canonico permiſſa.6 ibid.
Et à iure ciuili comprobata.7 ibid.
Et apud Romanos antiquitus obſeruata.8 ibid.
Immunitas confugientium ad eccleſiam, quæſtione inducta.2 16
Iura de clauſtris loquen.hic referuntur. 1 24
Inijciens manus violẽtas in clericum depoſitum, eſt excommunicatus.2 78
Inſidioſè ducens aliquem in locum vbi occiſus eſt,non gaudet immunitate.1 149
Inſidioſus quis dicatur.2 ibid.
Iudæus,Paganus,& Hæreticus non gaudet.1. 168
Iudæi criminibus irretiti,aut mole debitorũ grauati,ad fidẽ Chriſtianã an recipiendi ſint.2. ibi.
Quid in apoſtata.3 ibid.
Conciliatio opinionum in hac materia.4 ibid.
Incarcerato, ſi detur licentia miſſam audiendi in Eccleſia,an inde extrahi poſſit.1 187
Ingreſſus monaſterij, aut profeſſio dolo facta, an vitietur.5 191
Diſtinctio circa dolũ bonũ,& malũ notãda.6.ibi.
In principali quæſtione pulchra ponitur hic diſtinctio,& variæ opiniones referuntur.7 ibid.
Iudex,malefactori fidem præſtitam, an ſeruare teneatur. 8 193

Qui iurauit tenere obſtagium pro debito, ſi aufugit ad eccleſiam, an compelli poſſit, vt redeat ad obſtagium. 5 211
Interficiens, aut mutilans clericum, priuatur omni iuris beneficio. 1 332
Iudex ſecularis, an poſſit aliquem extrahere ab eccleſia. 1 239
Immunitate ſi quem gaudere non debere, aſſeratur quis de hoc cognoſcet, num iudex eccleſiaſticus, an verò ſecularis. 1 248
In hanc rõnem plures opin. doct. hic legito. 2. ibi.
Si Iudex laicus, & eccleſiaſticus non conueniant, quid iuris. 3 ibid.
Quæſtio facti per quẽ iudicẽ examinãda ſit. 4. ibi.
Qñ de facto extrahitur in caſu, quo immunitate gaudere debet, quis petet reſtitutionem. 1. 277
Qui liberè captum relaxat, ſi ad locum immunitatis confugiens capiatur, an ſatisfactum immunitati. 1 278
Quando de mandato Papæ iudex eccleſiaſticus extrãhit malefactorem ab eccleſia. 165
Iudex eccleſiaſticus, an poſſit procedere contra inferen. dãnũ rebus eius, qui gaudet immu. 1. 287
Iudex qui iniuſtè reum ab eccleſia extrahit, eo cognito, an illi eccleſiæ reſtituere poterit. 1. 294
Iudex, an ſummatim cognoſcet, quando quis immunitate gaudere debeat. 11 248

L

Laicus in eccleſia delinquens, an puniatur per iudicem eccleſiaſticum. 1 292
Latro publicus, in eccleſia occidi poteſt. 5 115
Leges Hiſpaniæ circa immu. eccleſiaſticam. 15. 2
Lex prima, complectitur nouem priuilegia, & libertates, quibus eccleſia gaudere debet. 16 2
Lex ſecunda, quid ſtatuat. 17 ibi.
Legis tertiæ, tenor exprimitur. 18 ibid.
Lege quarta, quid caueatur, vide. 19 ibi.
Lege quinta, quid ſtatutum ſit. 20 2
Libertas eccleſiaſtica, quæ propriè dicatur. 3 1
Loci contigui eccleſiæ non gaudent immu. 2 154

Loci contigui modo prædicto monaſterijs,an gaudeant immunitate.7 ibid.
Locorum orationi dicatorum diuiſio.4 45
Locus percuſſionis quando inſpici debeat.3 129

M

MOdus diſcernendi oratoriū ab eccleſia.3 23
Miſſam in oratorijs celebrari licet.4 ibid.
Monaſterium quare ſic dictum.8 35
Monaſterij deſcriptio.6 34
Monaſterium ſine auctoritate Epiſcopi conſtrui non poteſt.7 ibid.
An monaſteria eccleſiarum appellatione contineantur.9 ibid.
Monaſterij appellatione,quid contineatur.10.ibi.
Monaſteria num gaudeant immunitate.1 ibid.
Monachorum triplex genus.14 ibid.
Matrix eccleſia habet per circuitum 40.paſſus,minores 30.quibus gaudet immunitate.1 14
Maior eccle. dicitur baptiſmalis,& cur ita.3.ibid.
Matrimonium dolo contractum,an valeat.4. 191
Mercator fallitus,ſi ad eccleſiam confugerit,inde eximere licet.1 238

N

NOn debet quis extrahi ab eccleſia, etiam pro quocunque crimine.1 16
Nocturnus populator immunitatem non habet.1 115

O

OEconomi officium, in conquirendo diligenter cauſas fugientium ad eccleſias.3 16
Oratorium inconſulto ſuperiore, non licet ædificare.2 23
Oratorium quilibet in proprietate ſua ædificare poteſt.6 ibid.
Oratorium non reducendum ad faciem, & ſimilitudinem eccleſiæ.8 ibid.
Oratoria beneficij appellatiõe nõ cõtinĕtur.9.ibi.
Oratoria ad priores vſus reuocari non poſſunt.11 ibid.

Oratorium qũo ab Ep̃o viſitari poſſit.12 ibid.
Oratoria, vulgò capellæ appellantur.13 ibid.
Oratorium an gaudeat immunitate.10 ibid.
Oratorij duo genera.7 ibid.
Oratoria priuata, quæ in domibus priuatorum fiunt, non gaudent immunitate.2 85
Occidens alium, & ſine pecunia, vt ſuo domino plaudat, Aſſaſſinus dicitur.5 152
Cap.j. de homi. in via, locum habet in omnibus aſſaſſinis.6 ibid.
Occidẽs hoĩe ꝓ pecunia, nũ aſſaſſinꝰ dicatur.7.ibi.
Plures opin. in materia pulchrę referũtur.8. ibi.
Obligatus ad ratiocinia, an iuuari poſſit noſtro priuilegio.1 236

P

Porticus eccleſiæ quid ſit.2 61
Palatium Epiſcopi.1 79
Palatia nobilium, an gaudeãt exemptione.1 104
Conſuetudo in hoc ſpectanda.2 105
Quemadmodum, & ſtatutum municipale.3.ibid.
Palatium Principis immunitate gaudet. 1 111
Palatium in quo à Prætorio differat.4 111
Publicus latro non gaudet immunitate.1 113
Quis publicus latro dicatur.2 ibi.
Quis ſit populator nocturnus.2 115
Cur magis alijs, q̃ his ſecuritas conceditur.3.ibi.
Hæc vera ſunt, quando inſidioſè delictum commiſſum eſt.4 ibid.
Percuſſus in eccleſia, an dicatur qui per mantellum, quod extra pendebat, tractus eſt.3 135
Quędam alia hic obſeruanda ex ſententia auctoris leguntur.4 ibid.
Perſona eccleſiaſtica, an gaudeat immuni.1 181
Varię doct.opin. conciliãtur in hac materia.2.ibi.

Q

Quæ propriè dicatur libertas, ſeu immunitas eccleſiaſtica.3 1
Qualiter computentur paſſus contigui eccleſijs, reſpectu immunitatis.8 54
Quid ſit atrium.2 70

Quare

Quare clauſtrum dicitur.2 74
Quid palatium appelletur.2 111
Quid de eo,qui aliū ꝑ vim ab eccl.extrahit.1. 134
Qñ Eps,aut alius,criminoſum ab eccleſia exime-re poterit,vt pœnitentiam agat.1 175
Qui blandis, & doloſis verbis ab eccleſia eximuntur,an reſtitui debeant.1 191
Quis locus ſpectetur, vbi in platea exiſtens, aliud extra plateam conſtitutum percutiat.2 191
Quid in debito ciuili.2 211
Quid ſi pro tributo Principis debitum contra-ctum ſit.3 ibid.
Modus procedendi in caſu propoſito.4 ibi.
Qui delinquit in eccleſiam,eam frangendo,vel cõburendo,non gaudet immunitate.1 233
Quis ſacrilegus dicatur.2 234
Quis cognoſcet,an latro captus ſit in territorio eccleſiæ.6 248
Quando ſecularis,& eccleſiaſticus diſcordant,quẽ ſuperiorem adire poterunt, & quis eorum ſuperior dicitur. 7 ibid.
Quid iuris,ſi plures iudices æquales ſint.8 ibid.
Quando delinquens fugit in eccleſiã loci,vbi non eſt iudex eccleſiaſticus,quid ſtatuendum.9. ibi.
Quatuor opi.doct.in hac qõne principali.10. ibi.
Quãdo reus extrahitur ab eccleſia in eo caſu, quo non debet gaudere,an caueri debeat de impunitate,& de vita,& membris ſaluandis.1 265

R

Ratione capellæ, quæ eſt in domo, tota domus gaudet immunitate.2 83
Reſtitutio à quo petenda,vbi quis de facto eſt extractus.1 277
Reus ad eccleſiam fugiens, duo priuilegia conſequitur.2 265
In refectiõe monaſterij oĩno demoliti, noua Epi auctoritas deſideratur,& ibi multa ſimil.3. 98
Reus immunitate eccleſiæ frui deſiderans,nõ debet interea compeditari,licet conſuetudo contrarium ſeruetur.1 272

Secus

Secus,ſi dubitaretur,an gaudere debeat.2 ibid.
Reus quem iudicis familia inſequitur, quãdo gaudere debeat immunitate.1 229

S

SAcrificia irreprobata facientes, non gaudent immunitate.1 188
Nec blaſphemantes.2 ibid.
Sacrilegium cõmittẽs,immu. non donatur.1.234
Sacrilegus quis dicatur.2 ibi.
Sacerdos ſi non cuſtodierit fugientem ad eccleſiam,quomodo puniendus.1 268
Et quomodo tradere teneatur.2 ibid.
Scala eccleſiæ,an gaudeat immunitate.1 68
Septa eccleſiæ,quando gaudent immunitate.1.72
Septum eccleſiæ,locus ſacer dicitur.2 ibid.
Septum,paſſus, clauſtrum, cimiterium, in quibus differant.5 74
Semel Deo dedicatum,non eſt ad prophanos vſus reuocandum.4 98
Sepulchra Iudæorum immunitate donatur.1 18

T

TEſtamentum quo per blanditias inſtituitur hæres,num valeat.3 191
Transfuga.1 238

V

VAria Doctorum traditio circa immunitates eccleſiarum tractatum.2 1
Violatores eccleſiarum, qui dicantur, hic tractatur remiſſiuè.2 235
Violans eccleſiam,illius immu.non gaudet.1. ibi.
Violans immunitatem eccleſiaſticam, qua pœna puniendus.1 274
An violans immunitatem,ſi poſtea ad Eccleſiam fugiat,immunitate donandus ſit.2 275
Vulnerans proditoriè,& per inſidias,quando gaudeat hac immunitate.4 142
Vulnerans mortiferè, ſi non moriatur, an teneatur de occiſo.5 ibid.
Duas concluſiones in hac materia elegantes legito hic.6 ibid.

FINIS.

TRACTATVS PERVTILIS, ET QVOTIDIANVS,

De Immunitate Eccleſiarum, QVO AD PERSONAS confugientes ad eas:

D. Remigij de Gonn. I.V.D.

Ne ſcribam vanum, duc pia Virgo manum.

SVMMARIVM.

1 *Caſus in quibus fugientes ad Eccleſiã, non gaudeant immunitate.*
2 *Varia Doctorum traditio circa immunitatis Eccleſiarum tractatum.*
3 *Quæ propriè dicatur libertas, ſeu immunitas Eccleſiaſtica.*
4 *Eccleſia decem immunitates habet.*
5 *Immunitas eccleſiaſtica iure diuino probata.*
6 *Et iure canonico permiſſa.*
7 *Iure, & à iure ciuili comprobata.*
8 *Et apud Romanos antiqitus obſeruata.*
9 *Aſylũ apud Romanos, quid dicebatur.*
10 *Homicida, latro, aut ali⁹ reus ad Eccle*

ſiam fugiens, an poſſit per iudicem ſecularem inde realiter extrahi .

11 *Fugiens ad eccleſiam , duplicem habet immunitatem .*

12 *Fugiẽs ad Eccleſiam,ſi vult ſpontè ſua ab illa exire , ĩmunitate gaudere dẽt.*

13 *Si ſua ipſius ſpõte ab eccleſia exierit,et poſtea per Iudicem ſecularem ad mortem,vel aliam pœnam damnetur,non ob id offenſa creditur Eccleſia .*

14 *Quid in his hodie vſus recipiat .*

15 *Leges Hiſpaniæ,circa immunitatem Eccleſiaſticam .*

16 *Lex Prima, complectitur nouem priuilegia,et libertates,quibus Eccleſia gaudere debet .*

17 *Lex ſecunda,quid ſtatuat .*

18 *Legis tertiæ,tenor exprimitur .*

19 *Lege quarta,quid caueatur,vide .*

20 *Lege quinta,quid ſtatutum ſit .*

21 *Fugiens ad Eccleſiam propter tributa Principis,an inde extrahi debeat .*

Exordium.

IN iſta materia ĩmunitatis Eccleſiarũ, quo ad perſonas cõfugiẽtes ad eas Doct. V. I. multũ inter ſe diſcrepãt.De iure ciui-
1 li †ſunt plures caſus in quib⁹ fugiẽtes ad Eccleſiam , nõ gaudent illius immunitate. gl. ĩ l.2.C. de his,qui ad eccl. cõfu. in authen.de manda.Princi.§.neque autẽ.col.3.& ibi gl.Iac. de Bellouiſo.Bar. & Sal.ĩ l.2.& in auth.

ad

d § qs. C.ad l.Iul.de adul.Azo.in sũma.de his, q d eccle.confu.C.in fine.aliter loquitur Io.Fab.in §.fi.de his,q ſunt ſui,vel alie. iur. Inſti.vnde dicit Ang.in tractatu de maleſ.in ver.fama publica fo. o.col.4. & fo. ſeq.col. 2.in paruo vol.†Quòd Do ctores vario modo loquũtur in iſta materia,ſed in quibus caſibus qs poteſt capi in Eccleſia, & Ang. bi refert plures remiſſiones,& plenè,in additioni bus ad Ang.ibidem Io.Fab.in l.j.de his,qui ad ec- leſ.confug.C.ponit regulã, cum fallen. & Io.Bar erij in viatorio iuris,in tit. de violato.immunit. o.17.ponit regulã cum ſeptem fallẽtijs, & in iſta materia ſatis plenè loqtur Iac. de Belloniſo in d. §.neque autem.in auth. de man.Princi. col.3. per oppoſitiones,diſtinctiones,& quæſtiones.Lud.Ro na.cõſ.227.ponit quatuor regulas in iſta materia. Maria.Soci.in 17.artic. fo.31. ponit regulam cum quinque fallentijs.Guiller.Mayneri in regula,Ne mo de domo,de reg.iur.ff.fol.249. ponit regulam cum quinq; fallẽt. & Iaſ.in l.plerique.col.3.in 12. ampliatione,poſt Bar. Soci. & alios loqtur etiã de ſta materia.Io.Ignens ĩ l.j.fo.14.col.3.ponit plura crimina, quæ non gaudẽt immunitate Eccleſiæ,& plenè loquitur in iſta materia Caſſã. in conſuetu. Burgun.fol.56.col.4.verſ.16. loquitur etiã ſatis la è in iſta materia,& dicit,quòd in fugiẽte propter delictũ ad Eccleſiam diſcordãt leges, & canones. o.Bibes in repe. can.diffiuiuit.17.q.4.ponit 33.cõ luſiones, & in finalibus verbis ponit regulã cum 1.fallen.Nico.Boerij in ſuis deciſionibus. q.109. n prima parte. fo. 115. ponit regulã cum ſeptem allen.Guliel.de monte Laudino.Anch.Imo. Car. n clem.j.de pœni.& remiſſio. ponunt quinq; quæ tiones in iſta materia, & multi alij Doctores, ma imè canoniſtæ tractant diffusè iſtam materiam, quos infra refero,prout videbitur.

¶ISTAM materiam immunitatis Eccleſiarũ, quò ad perſonas confugientes ad eas, ſub breui ſti o diuina opitulãte gratia tractandã aſſumpſi Ego Remigius de Gonn.V.I.D.dictaq; Doctorũ in hac

materia ſcribentium in vnum redigere curaui , & q̃ collecta digna erant in hoc opuſculo inſerui, & materiã ampliaui ſub claris vocabulis,cum alleg tionibus iuris ponendo.Ideo ad prędictã materiã immunitatis Deo propitio condeſcendo, eam pro faciliori expeditiõe,& intellectu expediã. Primo per præſuppoſitiones. Secundo ponam regulã ci ampliatione,& fallen. Tertio, per q̃ões, per quã neceſſarias,cum Dei adiutorio, & Virginis eius g nitricis, & Virginis, & Martiris Beatæ Barbaræ quæ eſt aduocata,& ſingularis patrona mea.

Venio ad Præſuppoſitiões

1 PRæſuppono primò(vt res meli
3 intelligatur,)quæ † propriè d catur libertas, ſeu immunita Eccleſiaſtica.gl.in c.cũ deuoti ſimam.12.q.2.dicit,qđ immunitas dicitur priuilegium, quo gaudet Eccleſia, vt in ambitu ſuo nõ fiat pugna,inſultus,vel rapina,per quadraginta,vel triginta paſſus;& dicit Archidia.ibi,ſup gl.in verbo,violata, quod immunitas eſt libertas vel ſecuritas ipſius Eccleſiæ, quaſi extra munia.i. officia,vel munera ſecularia,vel exactiones,vel vexationes quibus priuatæ perſonæ fatigari ſolent eſſe dẽt libera,& ſecura.Quidam dñt,ꝙ immunitas eſt delictũ, ꝙ fit in violatione ipſius Eccleſiæ vel cimiterij,cũ aliquid inde rapitur. Sed prius dictum videtur verius,ſecundum Archid.vbi ſup.& idem quod gl.in d.can.cum deuotiſſimam, quam retuli ſupra.

Tenet Io.de Tur.Cre.in d.ca.cum deuotiſſimã nu.4.& per Hoſt.in ſumma eo.tit.§.1. & Io.Lup in tractatu de libertate Eccleſiæ.q.11.fo.142.in 6 vol. & licet immunitas in ſe multa cõprehendat vt per omnes Canoniſtas in rubr.eo.tit. & ꝑ Summiſtas in verbo immunitas. & pleniꝰ in sũma Anto.in 3.parte.tit.12.ca.3.§.j. & per Card. in repe

cano.

cano.perpendimus.de ſent.excom. & in pluribus alijs locis per ſcribentes. Sed quo ad propoſitum noſtrum immunitas eſt priuilegium, quod habet Eccleſia, vt nullus inde per vim extrahatur, vt inferius pleniſſimè videbitur.

¶Item Eccleſia habet † decem immunitates, ſecundum Io.And.in addit.ad Speculatorem,eo.tit. & Io.de Turre Crema.in cano.ſi quis in atrio.17. q.4.in 1.q.ponit nouem immunitates Eccleſiæ, & etiam B.Antoni.Florenti.in ſua ſumma in 3. part. tit.12.c.3.ponit dictas nouem immunitates Eccleſiæ.Et prima eſt, quæ facit ad caſum noſtrum. ſ. vt nullus ab Eccleſia per vim extrahatur, niſi in certis caſibus,alias immunitates non refero,quia nõ inſeruiunt propoſito noſtro: Et iſtas decem immunitates ponit etiam Montalbus in gl. l.7. fori.in j. parte.in 5.tit.fo.15.col.3. 4 Decẽ immunitates eccleſiæ.

SEcundo præſuppono, quòd immunitas iſta de qua loquimur proceſſit, & eſt approbata,& ꝑmiſſa.Primo à iure † diuino,iuxta illud.3.Regũ 2. vbi Ioab aufugit ad tabernaculum, & apprehẽdit cornu Altaris, vt ſaluaretur ibi à manu Salomonis.Refert Io.de Tur.Cre.in cano.omnes Baſilicæ. de conſe.diſt.j.in prin.verſ.2.cõſecratur Eccleſia. Probatur etiam Exodi 21.vbi dicit text. Quod ſi quis per inſidias occiderit aliquem,ab Altari meo euelles,vt moriatur,tranſumptiuè in c.j.de homi. ſequitur à contrario ſenſu, quod ſi non fuit ꝑ inſidias occiſus,non debet ab Altari euelli. Proceſſit ex mente textus Eccleſiaſtici.Prouerb.24.vbi dicit,erue eos qui ducuntur ad mortem.Habetur in can.non inferenda.23.q.3.in fi.eripe eum,qui ducitur ad mortem. In veteri teſtamento ex præcepto Dei erant conſtitutæ ſex vrbes ad inhabitandum in ſuburbanis, in quibus erat libertas, & refugium in fugitiuorum auxilia ſeparatæ, vt in eis animam ſuam ſaluarent,& vitã,qui nolentes ſanguinem fudiſſent, aut proximũ ſuũ occidiſſent,& ad vnã earũ fugerẽt,nec ante biduũ,vel triduũ ei fuiſſent ꝓbati inimici,vt patet Exodi.21.in nu.35. II 5

Deuter.19.& Ioſue.20.refert Caſtal.in trac.de Imperatore.q.97.col.pen.in fi.fo.166. nu.12. & lati⁹ per Io.de Hugo in tract.de offic. quatuor prælatorum,in rubr. de ciuitatibus refugij in quibus erat libertas in 6.vol.tractatuum fol.37.col.2. in prin. & per Nic.Boer.in ſuis deciſ.q.109.fol.115.col.3. in fi.gl.Deciſionis Capellæ Toloſanæ.q.422.col.2. dicit,ꝙ huiuſmodi immunitas eſt de iure diuino, allegat illud 3.Regũ 2. retuli ſupra, vbi loquitur gloſſ.dictæ deciſionis Toloſanæ de Adonia. non fuit Adonia,ſed Ioab,vt ſupra retuli. Ant.de But. in c.cum eccleſia.eo.tit.dicit, quod olim erant ciuitates refugij ſecundum modum qui habetur in c.illa.15.q.1.& per Io.Lupum in tract.de libertate eccleſ.q.11.fo.142. col.4. in 6.vol.Io. Igneus in l.j.ad Sillania.ff.fo.9.col.3 quærit, an immunitas iſta de qua loquimur ſit de iure diuino, arguit ꝓ, et contra.fo.10.& 11.& concludit,quòd eſt de iure diuino,& ibi loquitur plenè.

¶Item, & ſecundò talis immunitas de qua lo-
6 quimur proceſſit,& eſt permiſſa de † iure canonico.ca.inter alia.ca.eccle.ca.pen.& fi.eod.tit.ca.id conſtituimus.ca.reum.ca.definiuit. & per totum. 17.q.4.ca.reos.23.q.5. cum multis alijs ſimilibus, quibus iuribus probatur, quod fugiens ad Eccleſiam gaudet immunitate,ita quod non poteſt,nec debet inde extrahĩ.

¶Item, & tertio dicta immunitas proceſſit, &
7 eſt permiſſa à † iure ciuili.tex.in l.2.& l.præſenti,& per totum titulum de his, qui ad eccle.cõfu. c.& ſic ius ciuile. C.Imperatoris Iuſtiniani conceſſit hoc priuilegium immunitatis fugientibus ad Eccleſiam,vt inde non poſſint extrahi,& per omnes legiſtas in d.l 2.& l.pręſenti.& per alios quos ſupra retuli.& dicit Placen.ſuper rubr. de ſacroſ. eccle.C.quòd ſi qui fugerint ad Eccleſiã, niſi fortè in Eccleſia ſanguinem fuderint, vel niſi ſerui fuerint, extrahi non debent, etiam ſi criminibus fuerint irretiti,vel mole debiti prægrauati, per d. l.præſenti.

¶Item

¶Item hæc immunitas de qua loquimur, fuit iam †antiquitus obſeruata, & locus, qui hanc im- 8
munitatem habebat, dicebatur †Aſylũ, qui locus 9
erat in ciuitate Romana, & ſub Iunonis noĩe, & cuſtodia erat, prout latius refert Caſſan. in conſue tu. Burgun. fo. 56. col. 4. verſ. 16.

¶Ioannes Ferrarienſis in ſua practica. in tit. de forma inquiſitio. col. 11. ver. ex his poteſt. fo. 221. quærit de eo, quòd ſeruatur in partibus Franciæ, & Alemaniæ, an † reus fugiens ad Eccleſiam, pu- 10
ta homicida, vel latro, vel ſimilis, poſſit inde extrahi realiter, & per Iudicem ſecularem citari, & videtur, ꝙ non, per tex. in l. j. & 2. C. de his, qui ad eccleſ. confug. & c. fin. de immunitate eccleſ. cum ſimil. dicit tamen Io. de Ferrar. vbi ſupra, quod ſal ua reuerentia hæc iura ſunt facta ſine ratione, & ad beneplacitum, immo eſt contra ius diuinũ, quo cautum eſt, domus mea, domus orationis vocabitur, vos autem feciſtis eam ſpeluncam latronum. Si. n. Deus noluit tolerare ementes, & vendentes in eccleſia, ſed eos abiecit; quanto magis non vult receptari in eius Eccleſiam latrones, homicidas, et ſimiles, quia minor in maiorem non habet imperium, nec iuriſdictionem, & dicit dictus Ioan. de Ferrar. vbi ſupra, quod nullo modo tales perſonas poſſunt, nec debent in Eccleſia recipi, nec eius ſuffragio defendi: immo totaliter ſunt ab Eccleſia, & extra Eccleſiam eijciendi, & poteſtati Iudicis ſecularis puniendi tranſmitti, & ita bene, & prudẽter obſeruat Italia, quæ eſt omnium Prouinciarũ Domina, quæ reſidet in monarchia, omniſque virtus ſcientiarum, & fructuum affluentia, & locorum, & ciuitatum pulchritudo, & magna copia, & ꝙ Chriſtus eieciſſet ementes, & vendentes, eſt tex. in c. eijciens & in c. quoniam. 88. diſt. can. ex multis. 1. q. 3. & Io. de Ferrar. refert Nicol. Boer. in deciſ. ſuis. q. 109. fo. 115. col. 3.

¶Iſtud dictum Io. Ferra. non obſtat, nam eſt contra prædicta iura ſuperius allegata, nec obſtat authoritas illa, Domus mea, dom⁹ orationis eſt, &c.

quia Deus noluit tolerare ementes. Nã Dominus negociatores eiecit à templo, & menſas numullariorum euertit, ideo quia talia difficulter fiunt ſine peccato,& iſta fuit ratio,quare Dominus eiecit à templo.c.quoniam c.qualitas.de pęnit.diſt.5.& eſt glo.quæ hoc expreſsè dicit in c. decet. in verbo,negotiatores.eo.tit.lib.6. & iſta ratio non vendicat ſibi locum in fugientibus ad Eccleſiam. Nã licet deliquerint in Eccleſiam,non tamen peccarunt, nec peccant in Eccleſia, & Eccleſia nemini claudit gremium,& omnibus eſt liberalis,c.ſuper eo.& ibi gl.de hæret.in 6. Multæ aliæ rationes cõtra dictam opinionem Ioannis Ferrarij poſſent allegari, eas tamen omitto, cum apud nos nulla ſit dubitatio,& ita obſeruatur per omnes Iudices.

Cõcluſio. Concluditur ergo, quod dicta immunitas. ſ.vt malefactor nõ poſſit, nec debeat extrahi ab Eccleſia, eſt approbata ab omni iure. ſ.diuino, canonico,& ciuili,& ab antiqua obſeruantia.

III 11 Tertio præſuppono,quod † fugiens ad Eccleſiam habet duplicem immunitatẽ. Prima, vt nullo modo extrahatur inuitus ab Eccleſia.Secunda, vt non condemnetur ad pœnam corpora-
12 lem. Si tñ talis fugiens ad Eccleſiam vult ſua † voluntate exire de eccleſia, dẽt ẽt gaudere immunitate.ca.reum.ca.id conſtituimus. 17.q.4. Nam ex ſolo cõfugere ad Eccleſiam conſequitur quis immunitatem pro dicta iura. Prælati tñ tũc,qñ talis vult voluntarius exire debent à Iudicibus ſecularibus obtinere permiſſionem de vita,& membris ſeruãdis.d.c.inter alia. & ibi Inn. etſi neceſſe fuerit, exigere ſuper hoc iuramentũ, ad maiores cautiones,ſcdm Panor.in d.c inter alia.col.3.ver.Sed ego quæro,& Io.Bichis in tracta. de immu. eccleſ.4.nota.nu.53. fo 76. col.2.& 3. Hugo in d.c. reum.tenet,quod cõfugiens de cætero nunq̃ punietur in corpore pro delicto pro quo fugit ad Eccleſiam,& dicit hoc ſecurè tenendũ.refert Bonif. de Vital.in cle.de pœni.& remiſſ.nu.72. dico lati9
13 infra q.3. aduerte † tñ quod ſi voluntariè exit ab

Eccleſia, & capiatur per Iudicẽ ſecularem extra Eccleſiam, & cõdemnetur ad mortem, vel ad aliã pœnam corporalem, non eſt offenſa Eccleſia, oẽs tenent hoc.c.fi.eo:tit. & Bonif. de Vital. in cle.j. de pœni. & remiſ. nu. 36. verſ. ex quo infertur. dicit ſi ſpontè exeat, non dicetur Eccleſia violata; non re ſpectu confugientis, quia ſibi volenti non põt fieri dolus, vel iniuria. l. cum donationis. C. de tranſact. Nec reſpectu Eccleſiæ, quia cũ non fuerit extractus, ſed ſpontè receſſerit, non fuit immunitas violata, & ſic nec Eccleſia iniuriata, vt latius per Bonif. vbi ſup. & dico infra, in fallen. 4. facit text. in c. diffiniuit. 17. q. 4. ibi vel reſidentes, quod fugientes ad Eccleſias tandiu gaudent immunitate, quandiu reſident in Eccleſia, & iſtam opin. tenet Laurentius in d. ca. reum. 17. q. 4. refert Ioã. Bichis vbi ſup. licet Panor. ĩ d. c. inter alia, vt ꝓximè retuli, aliter ſentiat, & latiꝰ ꝑ eũdẽ Io. Bichis, vbi ſup.

14 Hodie † iſta ſecunda immunitas non eſt in vſu, imò in caſibus in quibus fugiens ad Eccleſiã non dẽt gaudere, extrahitur ꝑ Iudicẽ ſecularẽ nulla præſtita impunitate, tex. in d. c. inter alia. & in caſibus in qbus dẽt gaudere, ſi voluntariè exeat punitur, vt ſup. dixi. Si ꝑ vim extrahatur, dẽt reſtitui, nã ipſa eccleſia velut iniuriata, proſequitur ſuum intereſſe, ac reintegrationem. Bonif. de Vital. in d. cle. j. de pœnit. & remiſſ. in 9. concluſione. nu. 85.

QVarto præſuppono, ea quæ aliquæ leges † Hiſpaniæ diſponunt in iſta materia, & ad eos me referã in locis congruentibus, de quibus infra tractabo. In titu. 11. de los priuilegios y franquezas que han las Yglesias, y ſus cimiterios en la partida primera de las Leyes de Caſtilla. fo. 63. vſque ad fi. dicti tit. 11. ay cinco Leyes. IIII 15

PRIMA † lex cõtinet nouẽ priuilegia, & libertates, qbꝰ Eccleſia gaudere dʒ. ¶ Primo, quia exactionibus nõ moleſtetur, gl. ibi in litera D. ſe remittit ad ea, q̃ ipſe d̃t in foro legũ. lib. j. tit. 5. l. j. I Prima lex. 16

II Secundo, ne lites ſeculares in ea audiantur. c.j. de immunitate eccleſ. maximè iudicia ſanguinis, in c.cum eccleſia.eo.tit.glo.in l in littera X.

III Tertio, ne fiãt mercimonia in ipſa. c. decet. de immunita.eccle.lib.6.

IIII Quarto,ne in ea mortui ſepeliantur, dicit gloſſ. ĩbi in l.fi.concorda. c.præcipiendum. & c.nullus. 13.q.2.& hoc ideo olim vetabatur,ne ciuitas corrumperetur fœtore.l.monumentorum.de religio. & ſump. fune. ¶Hodie tamen permittitur etiam in corpore Eccleſiæ fedeles ſepeliri.13.q.2.per totum, prodeſt.n. in Eccleſia ſepeliri, quos peccata non deprimitur,quia eorum proximi, quoties ad eorum loca ſacra veniunt, ſuorumq; ſepulturam aſpiciunt,& pro eis præces fundũt. c.cum grauia. 13.q. 2. Item ſpecialiter commẽdatur patrocinijs eorum Sanctorum, in quorum nomine dedicata eſt Eccleſia c.non extimemus.13. q.2. Idem quia ibi minus vexantur ſpiritibus immundis,vnde in Cimiterijs dicitur eſſe requies defunctorum. 12. q.2.c.autem.gl.in d.c.grauia.

V Quinto,ne laici cum clericis, quando diuina officia celebrantur,in choro interſint,dicit gl.ibi in littera G.concordat c.j.de vita, & honeſtate clericorum,& ibi gl.c.ſacerdotum.de conſecra.diſt.2.

VI Sexto,quòd fœminæ ſint à uiris ſegregatæ.

VII Septimo, quòd fœmina non accedat ad gradus altaris,niſi quando offerat,vel communicet.

VIII Octauo,ne in ea aliquis hoſpitetur,dicit ibi gl. in littera H.concordat c.j.cum notatis, de immu. eccle.& l.j.in fin. de epiſcop.& cler.

IX Nono ex legato,vel donato, quæritur dominiũ eccleſiæ,hoſpitali,aut religioſo ſine traditione,dicit glo.ibi in littera I.concordat l. fi.de ſacroſanc. eccle. C.non transfertur poſſeſſio, niſi realiter apprehendatur,niſi de conſuetudine aliter, vt nota. in c.ex litteris.de conſuet. & ibi Abb. in c.conueniſſet.de reſtitutio.ſpoliato.

Lex 2.tit.11.Primę partitę.

QVicunque ✝ ad Eccleſiam confugerit pro debito, maleficio, aut alia cauſa, vel ad eius portam, vel cimiterium, non eſt inde extrahendus, nec circundandus, nec ei denegantur victualia. Sed à clericis alimentetur, & cuſtodiatur, præſtita tamen fideiuſſoria, aut ſacramenti cautione de non offendendo, dent eũ creditori, & ſi pro maleficio non habet vnde ſoluat, ſeruiet creditori, vſque ad tempus condignũ, pro debito, Aut non capitur, nec ſeruit, ſed præſtabit cautionem, ſe quando poterit ſoluturum, hoc eſt ſummarium d.l.j. 15

Dicit glo. ibi concordat foro legum, lib.3.tit.fi. de las deudas.l.15.& ibi gl.& concordat l.præſenti.de his, qui ad eccleſ.confug. C. cum ibi notatis per Cyn. vnde glo. vbi ſupra, concludit quod debitor ad Eccleſiam fugiens, gaudet immunitate per generalem iuris prohibitionem.ca.miror.ca.ſi quis contumax.17.q.4.d.l.præſenti.Si tamen Statutum dictaret, vt debitor poſſit compelli ad ſeruiendũ pro debito, tunc poteſt extrahi, quia non videtur conceſſa immunitas, cum præiudicio iſtius, quia eſt quaſi Dominus eius, & hoc placet Antonio, & Abb.in c.inter alia.de immu.eccle. quod concordat cum hac lege, & ſe refert gloſator ad l.fi.d.tit. 11. dico ibi, in legibus fori Regni Caſtellæ in l.7. lib.j.tit.5.dize que ninguno ſea oſado de quebrantar Ygleſia, ni cimiterio por ſu enemigo, ni por hazer otra fuerza ninguna, y el que lo hiziere que pague el ſacrilegio al Obiſpo, & al que lo habiere de haber, y que el Alcayde ſe lo haga dar, ſi la Ygleſia por ſu iuſticia no lo pudiere haber, & iſta additio ponitur in ſi.d.l.2.

Lex 3.tit.11.Primę partitę.

18 SEruus ad Eccleſiam fugiens dño cauenti reſtituitur, & ſi clerici nollent eum reſtituere, ipſemet dñs extrahet ipſum impunè, & poſt cautionē præſtitam clericis, eum tradere recuſantibus, ſi fugiat, tenentur ipſi ad prętium ſerui,& ſi non fugiat,ad ſeruitij ęſtimationem.Secus ſi dñs non vult componere cum ſeruo,comminando, & cautionem præſtitam clericis nō obſeruat, quia non obſeruans periurus eſt, & excōicabitur, hæc dicit in ſumma d.l.3.cōcordat cum hac lege. cano.metuentes.cum capitulis ſeq. 17.q.4.de quo etiam per Cy.in l.præſenti.glo.d l.3.diſtinguit latius,aut ſeruus, vel alia quæcunq; perſona aſtricta ad ſeruiendum,vt aſcriptitius fugit ad Eccleſiam, cauſa religionis aſſumendæ: & talis debet tradi dño ſuo,eum repetenti infra triēnium,recepta ab ipſo dño cautione,quod ipſum nō puniet,in auth. de monachis.§.ſi verò.colla.j. aut fugit ad Eccleſiam cā immunitatis habendæ,& tūc aut fugit pp ſæuitiā dñi modicā,& idem quod ſupra,aut pp ſęuitiā grauem,ſeu intolerabilem,vt quia dñs perſequitur eum ad mortem, & tunc non reſtituitur ſibi,ſed cōpelletur eum vēdere bonis hoībus, nec perpetuò reuertetur ad eum, niſi velit. l.ſi dñs.de his,qui ſunt ſui,vel ali.iu.ff.& in §.ſed hoc tpe. & §.duorum.eo.tit.inſtit.Si aūt fugit pp aliam cauſam, vt pp delictum ſuum, de quo timet puniri à dño ſuo, tunc reſtituitur, ſecuritate præſtita.d.l. præſenti.§.ſanè.aut timet puniri ab alio,ſcilicet à Iudice per viā accuſationis, vel aliàs, tunc idē qđ in libero, quia non eſt acceptio perſonarum apud Deum.ca.nouit.de iudi.& idem quod ſupra,tenet Archi.in c.idem conſtituimus.17.q.4.Sed glo.ſup l.3.Item glo.fi.d.l.3.dicit,nota,quod ſi ſeruus, vel debitor alicuius fugiat ad Eccleſiam, & in caſu debet tradi dño,non creditori, ſacerdos eum defendat,

fendat, & ſi fuit in culpa, tenetur ipſe ſacerdos ad intereſſe, & damnum, ſecundum Archidiac. in ca. diffiniuit. 17. q. 4. quòd eſt notandum.

Lex 4. tit. 11. Primę partitę.

SVnt † caſus in quibꝰ quis impunè extrahitur ab Eccleſia. ſ. publicus latro, aut notorius: domus, vineæ, prædij, arborũ, meſſiumq; deſtructor, aut incendiarius. Item ſi feriat in Eccleſia, aut in cimiterio ſpe in ea defendendi. Itẽ comburens, aut frangens Eccleſiam, aliàs autem non extrahitur, & ſi deducatur eſt eidem reſtituendũ, & ſoluet deductiones, ſacrilegiũ, & excõicabitur, quouſq; Eccleſiæ de offenſa ſatis faciat, hoc dicit l. 4. in ſumma, dicit gl. j ibi concordat lex fori. li. j. tit. 5. l. 7. & 8. & ibi per gloſſatorẽ de illo, qui ꝑ inſidias occidit, & dicit in d. l. 4. Et nota quod ſtandũ eſt regulæ, quod reos ſanguinis, & alios quoſcunq; Eccleſia defendit. 17. q. 4. niſi in caſibus exceptis in d. l. 4. quę concordat cum ca. inter alia. de immu. eccle. Nam exceptio verificat regulã. l. quęſitum. §. denią;. de fun. inſtrnct. ff. & fauor immunitatis eccleſiæ debet ampliari. Dicit vlterius gl. l. 5. ſuper verbo, ladrones manifieſtos. Nota ergo vnum de tribus caſibus contẽtis in d. c. inter alia. quod Eccleſiaſtica immunitate non gaudet publicus latro, qui palàm, & publicè furatur, vt Piratæ in mari, vel qui ſtant in ſtratis, vel qui habent arcem, ſeu caſtrum vnde graſſantur in omnes prætereuntes. Item nec gaudet nocturnus depopulator agrorum, qui ſcilicet obſidet ſtratam publicã derobando tranſeuntes, & difert à publico latrone, quia iſte clãdeſtinè furatur, & moratur in loco occulto, & iõ dicitur nocturnꝰ depopulator agrorũ, quia in nocte ſegetes deſtruit, & in die latet, & ſic declaratur d. c. ĩter alia. ꝑ Inn. & Panor. idẽ dt d. gl. l. 4. q̃d homicida inſidioſus ex propoſito gaudet ĩmunitate, cũ c. inter alia nõ excipiat eũ, & facit c. ſicut antiqꝰ. 17. q. 4. ad d. c. de homicid. dt q̃d illo

ille textus habet plures intellectus. Sed in terminis noſtris reſpondetur, quòd loquitur ſecundum antiqua iura, & ſe refert d.gl. ad per eum dicta, in l.7.tit.5.lib.j. in legibus fori, vel poteſt intelligi dictum c.j. reducendo ad c.fi. de immu. eccleſiarum.

¶Item poteſt d.c.j. intelligi ſecundum Inno. in d.c.j. reducẽdo d.tex. ad vnum ex caſibus. c. inter alia. & cum hic quæ dicta ſunt, concordat practica noua, tit. de inquiſ. §.j. col. 13. & Io.Fab. inſti. de his, qui ſunt ſui. Item d.gl.l.4. dicit, quòd ſecundũ leges, extrahens violenter aliquem de Eccleſia, indebitè committit crimen læſæ maieſtatis. l.fin. de his, qui ad eccle. confu. C. & l. præſenti. Item de facientibus ſeditionem, vel conuenticula, ſeu tumultum, & congregationem cum armis, vt irruant Eccleſiam ad extrahendum delinquentem. l. denuntiamus. de his, qui ad eccle. confug. C. & talis committit ſacrilegium, eo quia violat immunitatem Eccleſiæ. c. nullus. ca. quiſquis. 17. q.4. & ſi ſuperbè, & contumaciter Eccleſiam Dei irreuerenter contemnendo extraxerit, ſoluet Epiſcopo nonaginta ſolidos pro immunitate, & publica pœnitentia, iuſto Epiſcopi iudicio, eſt mulctandus. c. quiſquis contumax. 16. q.4. Si autem quis in Eccleſia deliquerit non gaudet eius immunitate. c. fi. de immu. eccle. in authen. de mand. Princip. §. neque autem. colla. 3. ſi verò deliquerit propè Eccleſiam ex propoſito, intendens per Eccleſiam liberari aliàs non commiſſurus, putà interfecit hominem inſidiosè in cimiterio propè Eccleſiam, & incontinenti intrauit Eccleſiam, talem Eccleſia nõ defendit d.c.fi. C. de immu. eccle. & ſic intelligitur d.§. neque autem. de manda. Princ. colla. 3. aut non deliquit in cimiterio, ex propoſito defendendi ab Eccleſia, vt videlicet quando nullam habebat inimicitiam cum illo, quem interfecit, ſed ex abrupto exorta rixa, de nouo inter eos extra Eccleſiam in cimiterio, & cum occidit, ſtatim ingreditur Eccleſiam, talis gaudet Eccleſiæ immunitate, & per Doctores, & ſignanter Henricum Bohic. in can. Eccle

ſiam.

ſiam.in 1.diſt.de immu.eccle. quod no.omnia ſupradicta refert Montalbus,in glo.ſua ad d.l.4.

Lex 5. Primæ partitæ.

DE iure † canonico nõ defendebat Eccleſia 20
manifeſtum proditorem,iniuſtum homicidam,adulterum,virginum raptorem,& Principis ratiocinijs ob tributa, vel exactiones,collectorem obligatum. Hæc dicit d.l.in ſumma concordat lex octaua fori,in 1.lib. titul.5. fol.15.col.4.vide ibi glo. ſingularem. Iſta lex habuit ortum ab authen.de manda.Princip.§.quod ſi delinquentes. & §.Publicorum verò tributorũ. Sed ſecundum ius canonicum, quod in ijs ſpiritualibus,& in Eccleſiaſticis debet obſeruari, non habent locum iura vetera,ſed c inter alia.

Sed circa † debitorem fugientem propter tributa Regis ad Eccleſiam,eſt magis dubium. Nam inſpecto iure communi, ſecũdum quod liber homo non capitur pro debito,nec debet creditori ſeruire.l.ob æs. de exactionibus,& obliga. C. c. lator. de pignoribus, non debet ab Eccleſia extrahi d.l. præſenti.§.de his.C.qui ad eccle.confug.quia etiã ſi extra Eccleſiam eſſet ipſe debitor poteſt cedere bonis. l.j. C. qui bonis ced. poſſ. ſed inſpecto iure municipali, ſecundum quod liber homo capitur pro debito,debet extrahi ab Eccleſia. Nam cum perſona virtute legis fori.lib.3.tit.ſi. l.15. fo.129. ſic effecta ipſius debitoris, & quodammodo conditionata ad ſeruitium præſtita ſecuritate extrahitur, neque creditor qui quodammodo dominus debitoris eſt,ſeruitio defraudatur per d. l. præſenti.§.ſanè.& hoc maximè in tributis Regi debitis, in quibus magis debet Fiſco faueri, vt latius ibi per glo.& quo ad iſtam legem vide.l.15.3.par.tit. fin.in l.fori. & ibi glo. quæ quærit, an pro debito quis debeat extrahi ab Eccleſia.

Iſtis præſuppoſitis venio ad Regulam.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Non debet quis extrahi ab eccleſia, etiã pro quocunque crimine.*

2 *Immunitas confugientium ad eccleſiã, qua ratione inducta ſit.*

3 *Ad œconomi officium pertinet, vt confugientium ad eccleſias, perſonas, cauſasq́; inceſſanter conquirat.*

1 Regula. REGVLA eſt, quis nõ dẽt extrahi ab eccleſia, etiã pro quocunque crimine.

Gulielmus de mõte Laudino in cle.j.de pœni. & remiſſ. in 2. q. quærit, qs gaudet tali immunitate, & dicit, quod quicũque, & cuiuſcunque conditionis exiſtat, qui velit gaudere. Idem tenent Ancha. Imo. & Card. in d. cle. j. in 3. q. & hanc regulam omnes, quos ſupra retuli, tam Canoniſtæ, q̃ Legiſtæ ponunt, & procedit iſta regula à iure diuino, canonico, & ciuili, & ab antiqua obſeruantia.

2 RATIO iſtius regulæ eſt, Nam † immunitas confugientiũ ad eccleſiam introducta fuit, ob honorem, & reuerentiam Dei, & charitatem, & pietatem proximi. Io. Bichis in d. tract. eo. tit. colla. fi. verſ. 32. quæro, locus.n. nõ ſanctificat hominem, ſed homo locum. ca. non loca. ca. ante omnia. can. quælibet. 40. diſt. aliàs eccleſia decoraretur in loco, & non in pſona, qꝫ eſt falſum, quia Deus non in loco, ſed in perſona Beati Petri fundauit ſuam eccleſiam, dicens: Tu es Petrus, &c. Secundum Zenzilli. in extrauag. execrabilis. §. nos iſta. in verbo, Romanæ eccleſiæ. de præb. refert prædicta Nico. Boheri. in deciſ. q. 110. ĩ prima parte, fo. 116. co. 2.

Et iſta regula, indiſtinctè ꝓcedit in liberis Chriſtianis: Nã tales regulariter, extrahi non debẽt ab eccleſia, & q̃ illos extraxerint, puniuntur de iure ciuili,

ciuili,prout in crimine læſæ maieſtatis.l.2. in fin. C.de his,qui ad eccl.confu.& per omnes ſcribentes ibi, maximè per Placentinum in d.rubr. C.de his,qui ad eccle.confug. de iure canonico imponitur alia pœna,prout dico plenè infra q.9.

Et quod in Seruo,dico infra in 17.fallent.Illud ſciendum eſt, quod ad † œconomorum officium pertinet,vt confugientium ad Eccleſias perſonas, cauſasq; inceſſanter inquirant. i. qui ſint, & vnde veniant, & quare confugiant,ſecundum Placent. in d.rubr.de his,qui ad eccle.confu. C.in fina.verbis,& Marcus de Mantua conſ.60.nu.4. cum ſeq. dicit,quod ſciendum eſt criminoſum quempiam, crimine commiſſo plerunq; ad Eccl.confugere, vt tutus ſit, & tunc clarum eſt eum inde expelli, vel extrahi non poſſe,cuiuſcunq; cōditionis liber, vel ſeruus.Imò ēt auctoritate Iudicis incurrit in pœnas ciuiles, & canonicas. allegat iura, quæ ſuperius fuerunt allegata, & dicitur immunitas Eccleſiæ, & non perſonarum eodem fugientium per dicta iura,& Anch.conſ.329.in prin.niſi eſſet publicus latro,vt inferius dicitur.Hæc Marcus vbi ſup. 3

Ampliatur Regula.

SVMMARIVM.

1 Eccleſia etiam non conſecrata,gaudet immunitate , modo auctoritate ſuperioris fuerit fundata .

2 Eccleſia materialis, num Eccleſia nominanda ſit .

3 Eccleſia,Baſilica appellatur,& cur ita.

4 An Baſilica immunitate gaudere dēat,

5 Baſilica pro heremitario ponitur.

6 An heremitaria gaudeāt immunitate.

7 Si non conſtet heremitaria ab Epiſcopo conſecrata,an præſumantur.

Primo.

1 1. Ampliat.

PRIMO. ampliatur ẽt ſi eccleſia ✝ non ſit conſecrata, dũ tñ ſit fundata auctoritate ſuperioris.c.pe.& ibi oẽs,eo.ti. Archi. c.ſi.17.q.4. dicit, qđ priuilegiũ immunitatis hñt eccleſię conſecratæ,& nõ cõſecratę,& hoc procedit ẽt ſi in tali eccleſia non cõſecrata, nõdũ ſint diuina officia celebrata,ſcđm Hoſti. Io.Andr. Henri.Bohic.Ant.Anch. Card.Panor.in d.c.pe. nã ex quo eſt dedicata Deo ꝑ Ep̃m non eſt curãdum de celebratione.Scđm prædictos,facit text.in c.ſi. de conſe.diſt.j. & hoc ẽt tenent Guliel. de monte Laudino.Anch.Imo.Card.& Bonif.de Vita. n.32. in cle.j.de pœni.& remiſ.Et ſic ſeruat conſuetudo ſcđm Bonif.vbi ſup.Idẽ tenet Maria.Soci.in tract. de cita.arti.17.q.5.fo. & Io.Fab.in l.j.C.de his, qui ad eccl.confu.& Panor.in d.c.pe.dñt, quod in hoc ſtatur conſuetudini,ceſſante conſuetudine de iure cõiter tenetur,qđ talis eccleſia,in qua nondũ ſunt diuina officia celebrata,gaudet dicta immunitate,de qua loquimur,ſcđm Panor.& alios,in d. c.pe.& per Io.Bichis in d.tract.de immu.eccl. nu. 46.fo 75.in paruo vol.col.3.gl.in d.c.pe. tenet,qđ eccleſia nondum conſecrata, vbi diuina officia nõ ſunt celebrata,non gaudet immunitate. & eam ſequitur Hoſti.in ſum.eod.tit.in 6.lib.fo.86. Tñ oẽs ſupradicti,tenent cõtrariũ, & intellige ampliationem, qñ talis eccleſia eſt fundata auctoritate ſuperioris,aliàs ſecus.tex.à cõtrario ſenſu,in c.ad hęc, de relig.domi.not.Hoſt.in c.auctoritate de cẽſib. Dicit Card.conſ.13.in prin.qđ eccleſia antequã ſit conſecrata ꝑꝑ id, quod eſt deputata diuino cultui gaudet immunitate eccleſiæ,per d.c.pe.eo.titu.qa quodcunq; eſt diuino conſecratum obſequio,ſanctũ ſãctorũ eſt Dñi.ca.nulli.12.q.2. Card.vbi ſup.

Gulielmus Mayne.in reg.nemo de domo, de regu.iur.ff.fo.249.col.4.nu.21.dicit, quod hoc priuilegiũ,ne quis inuitus extrahatur ab Eccleſia,præter caſus exceptos, gaudet ẽt eccleſia nondũ con-

ſecrata,

ſecrata,ad cultũ tñ diuinum ædificata de cõſenſu, vel auctoritate Epi, aut ſuperioris, licet in ea non ſint diuina officia celebrata.Scdm Guliel.de monte Lau.& Imo.in d.cle.j.de pœni.& remiſ. quãuis gl.in d.c.pe.eo.tit.& alij,teneant contrarium: Sed contra illã gl.tenent Doct.ſupradicti. & licet tex. in d.c.pe.dicat eccleſia, in qua diuina officia celebrantur,debet exponi, i.celebrari pñt, ſecundum Panor.ibi,qui dicit in hoc ſtandum conſuetudini. retuli ſupra.Item oĩa priuilegia conceſſa eccleſijs, conceſſa vñr hoſpitalibus. l. omnia priuilegia. C. de epiſ. & cle.A fortiori, eſt dđm in eccleſia nondum conſecrata,ſed de proximo conſecrãda. Hęc Mayne.vbi ſup.ſunt dicta Panor.in d.c.pe.col.2. quæ refert dictus Guliel.

¶PRO maiori declaratione † regulæ noſtræ, quæ loquitur de eccle,materiali, quæritur de ratione aliquorum nominũ ,quibus variè reperitur nominata eccleſia materialis. ¶Primo noĩatur eccleſia.c.eccleſia.de conſe.diſt.j.de eccle.ædifi.per totum,& ſunt infinita iura,quę faciunt mentionẽ de Eccleſia , quia in ea eſt conuocatio populi Chriſtiani, iuxta illud Iudic. 2. in Eccleſia populi Dei conueniunt ad audienda,ſcilicet diuina præcepta, ad percipienda diuina Sacramenta, ad perſoluendas laudes diuinas.Io.de Tur.Cre.in c.Eccl.ver.ad quarta.de conſe.diſt.1.fo.5.col.2.

Secundo,nominatur † Baſilica.i.regalis.c.2.ca. baſilicas.de conſe.diſt.j. quia in ea Regi regũ exhibetur miniſterium,laus,& benedictio, baſileus.n. rex interpretatur Io. de Turre Cre. vbi ſupr. dico in hoc latius.Nam baſilica dicitur,palatiũ,quælibet eccleſia dicitur baſilica,palatium Regis, vnde quælibet dicitur baſilica,quæ domus,& palatium ſummi Regis æterni eſt;alij dicũt, quod tm̃ Epales eccleſiæ.i.cathedrales dñr baſilicæ,quia huiuſmo di eccleſias conſueuerunt reges fundare; vel dic, quod baſilica dicitur à Baſilico Rege Græcorũ, q̃ fuit primus, qui fecit ſe ſepelire in eccleſia; inde dicitur baſilica,vel dicitur à baſeo, es.i.fundo, as.

iudæ.

tiæ de Baſilica. i. fundamentum omnium eccleſiarum, vel dicitur Baſilica regalis, quia ibi Regi Regum miniſtratur. Baſilios, n. in Græco: Rex in Latino interpretatur, vnde Baſilius dicitur Rex ſerpentum, Hæc Arch. in c. non oportet. 2 q. 2. diſt. & eundem Archid. ad litteram referunt Io. de Turre Cre. Domi. & Propoſ. in d. c. non oportet. eum et refert, licet nõ ita amplè Alber. de Roſa. in dictionario ſuo, in verbo, Baſilica. Panor. in c. j. de relig. domi. in 3. notab. dicit, quod antequã Eccleſia conſacretur, appellatur Baſilica: ſed poſt conſecrationem appellatur Eccleſia. & Eccleſia eſt nomẽ græcum, quod latinè interpretatur conuocatio, quia homines ibidem vocãtur ad diuina audienda. Baſilica dicitur quaſi habitatio Regũ, & Imperatorum à Baſilio Principe. Sæpè tñ iura vtuntur promiſcuè his vocabulis, ſecundum Panor. vbi ſupra, dicit Panor. ſuper rubr. de conſe. eccle. vel altaris, quod Eccleſia antequam conſacretur, non appellatur propriè Eccleſia ſed Baſilica, poſt conſecrationem aſſumit nomen Eccleſiæ, & dicitur Eccleſia græcè, latinè conuocatio quia vocat omnes publicè. Baſilica dicitur quaſi Regum habitatio, à Baſilio, quod idem eſt, quod Imperator, ſeu Rex, ſecundum Panor. in rubr. de conſe. eccl. vel alta. Alciat. ſuper rubr. de ſacroſ. eccl. C. in prin. dicit, quod capitur Eccleſia ea ſignificatione, vt & conuentus Chriſtianorum comprehendat, & etiam locũ ipsũ in quem conuenitur, appellatur & locus ipſe Baſilica, ſiuè ꝙ loca publica Baſilica græci vocant, ſiuè quod domus Principis Baſilica, ideſt Regia dicitur, quæ ſignificatio etiam diuinis templis conuenit.

De Baſilica ſunt plures. tex, c. oẽs baſilicæ. c. baſilicas. c. ſi quis baſilicam. de conſe. diſt. j. ca. non oportet. & ſecũdario 42. diſt. c. prælectis. §, ad primicerium, & §. ſeq. 25. diſt. & ca. omnes Baſilicę. 16. q. 7. c. j. de reli. domi. can. conuenior. 23. q. 8. colla. 1. ibi ad Baſilicam Eccleſiæ, & colla. 2.

Paulus de Citadin. in tractatu de iure patrona-

tus,in 3.parte.cauſa prima acquirendi.q.32.in fin. fol.10. col.j. quęrit quæ dicatur Baſilica, & dicit, quod propriè dicitur Eccleſia non cõſecrata. tex. cum gl.in c.j.de relig. domi. & ibi refert Archid. in d.c.non oportet.refert etiam Panor.in d.c.j. de relig. domi. & has Baſilicas in Romana Curia plures fundatas à Conſtantino Imperatore, primò ſacrauit Syluester Papa, poſtmodũ mandauit in eius ſimilitudinem, vt cæteræ omnes Baſilicæ conſecrarentur, vt habetur in hiſtorijs antiquis. Ergo Eccleſia Baſilica non dicitur,c.baſilicas.de conſe. diſt.j. Sed poſt conſecrationem dicitur Eccleſia,ſecundum Panor.in locis ſuperius allegatis, & licet iſta nomina propriè ſumpta diuerſa ſignificent,tamen pro maiori parte iura abutuntur ipſis,vnum ponendo pro alio.c.quicquid.de eccle.ædif. & ibi Panor.latius per Pau.de Citan.vbi ſupra.

Quæritur an iſtæ baſilicæ gaudeant † prædicta immunitate,de qua loquimur in regula.Si capim⁹ Baſilicam,prout Archidiac. & alij capiunt, retuli ſupra, nemini dubium quoniam gaudeat. Nam tunc accipitur pro Eccleſia maiori;Si verò accipimus Baſilicam,prout Panor.in locis ſupra allegatis, ſcilicet pro Eccleſia non conſecrata,etiam gaudet immunitate, prout dixi in prima ampliatione,& hoc expreſsè tenet Panormit. in dict. capit. penultim.columna ſecunda in principio, ubi quærit an Baſilica, vel Eccleſia non conſecrata gaudeat priuilegio immunitatis, & concludit, quod ſic. 4 Quæſtio.

Aduerte, quod nos in partibus iſtis accipimus † iſtas Baſilicas pro heremitarijs, vulgò, hermitas. Nam promiſcuè loquimur, heremitas, vel Baſilicas,& communiter iſta heremitaria, ſeu baſilica ſunt extra loca aliqua longè aliqua præpedita loca, & ſunt ædificata ad inſtar capellarum, vndique clauſa,excepta ianua per quã ingreditur, & ſunt ędificata ſub inuocationę alicuius Sãcti,& eſt ibi altare,& celebrantur miſſæ, maximè in die inuocationis illius Sãcti,ſub cuius nomine eſt illa 5

Baſilica,

BIBLIOTECA NAZ. VITTORIO EMANUELE ROMA

baſilica, ſeu heremitorium, & in iſtis heremitorijs aliquando habitat aliquis heremita, licet nõ ſem per in omnibus heremitorijs.

An iſta heremitaria, vulgò, hermita, ò baſilica,
6 gaudeant immunitate de qua in regula † eſt dicẽdum, quod ſi ſunt ædificata auctoritate Pontificis, gaudent dicta immunitate. Nam dicit Hoſt. in d.c.pen.col.2.eod.tit. quod ſufficit, quod locus ſit dedicatus Deo auctoritate ſuperioris, ſeu Pontificis, cum poſtea non poſſit ad humanos vſus redire.c.ad hoc, de reli.dom. refert Panor. in d.c.pen. col.2.in prin.

Et ſi non cõſtat de dicta auctoritate ſuperioris,
7 an præſumatur quod ſic, eo quia † dicta heremitaria ſunt ædificata ad inſtar eccleſiarũ, ſeu capellarum, & ſub inuocatione alicuius ſancti, & eſt ibi Altare, & celebratur miſſa, vt dixi, ſunt ſigna, per quæ præſumitur auctoritas. Panor. Barba. poſt Innoc. & alios, in c.inter dilectos. de dona. maximè in heremitorijs, ſeu baſilicis antiquis, de quarum ædificijs non eſt memoria. Nam iſtæ ſolemnitates extrinſecæ præſumuntur propter diuturnitatem temporis, pleniſſimè per Feli. in c.ſicut. de re iudi. Non inſiſto in hoc, quia videtur mihi caſus clar⁹, & facit dictum Fede. de Senis. cõſ.130. vbi videtur innuere à contrario ſenſu in caſu ſimili, quod vbi eſt Altare in dubio præſumitur auctoritas, vt latius per eũ, & expreſsè hoc vult Panor. poſt Inno. & alios in c.inter dilectos, de donat. vbi quærit ſi dubitatur, an interuenerit conſenſus Epiſcopi, in conſtitutione eccleſiæ, an præſumatur, quod ſic, dummodo ſit in forma eccleſiæ. Ita quod ibi publicè miſſæ celebrentur, vel ſit altare, vel campanille, Feli. in c.quarta. col.4. de præſcriptionibus, vide pleniſſimè per Ioan. de Sylua in tractatu de beneficio, in prima parte. q.6. fol.59. col.2. Archi. in can. nemo, de conſecra. diſt. j. Card. conſi.40. in fin. & Philip. Dec. conſi.20. loquendo de hoſpitali, refero infra in 16. ampliatione.

Secunda Ampliatio.

SVMMARIVM.

1 *Eccleſia ab Oratorio: in quo differat.*
2 *Oratorium inconſulto ſuperiore non licet ædificare.*
3 *Modus diſcernendi Oratorium ab Eccleſia.*
4 *Miſſam in Oratorijs celebrare licet.*
5 *Campanillia ſunt indicia eccleſiæ.*
6 *Oratorium quilibet in proprietate ſua ædificare poteſt.*
7 *Duo genera Oratorij hic deſcribuntur.*
8 *Oratorium non reducendum ad faciẽ, & ſimilitudinem Eccleſiæ.*
9 *Oratoria beneficij appellatione non continentur.*
10 *An oratorium gaudeat immunitate.*
11 *Oratoria ad priores vſus reuocari non poſſunt.*
12 *Oratorium quõ ab Epõ viſitari poſſit.*
13 *Oratoria, vulgò, capellæ dicuntur.*

SECVNDO, ampliatur Regula ad heremitas, vulgò, hermitas ò baſilicas, quæ gaudent immunitate, de qua in regula per ſupradicta. 2. Ampliat.

Tertio, eccleſia materialis nominatur Kiriaca, quia ibi dño dñorum ſeruitur Kirios.n.dñs interpretatur, vnde Kirieeleiſon. i. Domine miſerere. Sunt verba Ioannis de Turre Crem. in d. cano. eccle. de conſe. diſt. 1. verbo, ad quartum in quo quæritur.

Quarto nominatur eccleſia materialis domus à dogmate,

dogmate,quod græcè dicitur tectum, quia in vna domô habitant, vel communiter ſub vno tecto viuunt.Vnde domus dicitur,quaſi dãs manere vnanimes in ſe, dicitur autem domus Dei, quia Deus in ea ſpecialiter habitat,vnde Pſal.67. in loco ſancto ſuo Deus,qui inhabitare facis vnanimes in domo.Hæc Io.de Tur.Crem.in d.can.eccle. & iſta talis domus vocatur & Eccleſia, ſcdm eundẽ Ioãnẽ.

An iſta domus in qua clerici, vel religioſi viuũt ſub eodem tecto,habentes Eccleſiam per ſe,in dicta domo gaudeant immunitate,de qua in regula, vide infra ampliat.11. incipiente ſepta Eccleſiæ. Archid.in cano.& hæc. 16.q.7. dicit,quod domus aliquoties vulgariter in lingua Lombarda Eccleſia, Epiſcopalis domus dicitur à dogmate, quod idem eſt,quod tectum, quia in vna domo habitãt, vel conueniunt,& ſub vno tecto viuunt,& ſecundum hoc appellatur domus per excellentiam, Epiſcopalis eccleſia;dicitur etiam Eccleſia ſpecialiter domus orationis,& in d.can.& hæc dicitur etiam domus Dei,quia ibi Deus ſpecialiter inhabitat,vnde habitantes in ea ſpecialiter protegit Deus, domus enim tutiſſimum refugium,& receptaculum debet eſſe. l.plerique. de in ius vocan.per Archid. vbi ſupra.

Quintò,Eccleſia materialis dicitur Oratorium, quia in ea populus ad orationem conuenit, qua ratione domus orationis dicitur.Matth.21.Ioan.de Turre Crem.vbi ſup. c.decet. de immu.eccl.lib.6. c.cum Eccleſia.eo.tit.cum ſim.

1 Quæſtio. Quæro an ſit differentia inter Eccleſiã, & Oratorium.Inn.in c.fin.de cenſ.dicit,ꝙ Eccleſia dicitur, vbi certa dos ſtatuta eſt pro Sacerdotibus, & clericis in ea deſeruientibus, & pro alijs Eccleſiæ neceſſitatibus. ca.de conſe.diſt.j. Oratorium autẽ dicitur,vbi oratur: ſed miſſa ibi non dicitur. can. vnicuique.de conſe.diſt.1.De licentia tñ Epiſcopi aliqñ licet ibi miſſas celebrare,ſed non in magnis ſolemnitatibus.can.clericos.can.ſi quis.de conſe. diſt.j.& videtur, quod ſi in oratorijs eſt ordinatus

certus

certus miniſter ſemper eſt præſentandus Epo, etiã ſi tale oratorium ſit grangeria. argu. cano. in parroch. 16. q. 1. Alij contra hæc Inn. vbi ſup. Hoſtien. Io. An. referunt eum ad litteram, & Card. in d. c. fi. in fi. & Ant. ibi etiam refert ad litteram Inn.

Refert Card. in. qui late loquitur in iſta materia, conſ. 8. per totum. circa oratorij conſtructionem dico, quod conſtrui poteſt, de licẽtia diœceſani, præter licentiam aũt non licet, vt in ipſo oratorio poſſit miſſa celebrari, tex. in can. vnicuiq;. & cano. clericos. can. nemo, & can. miſſarum, de conſe. diſ. j. ſi ergo conſtrueretur ſine licẽtia diœceſani eſſet oratorium priuatum, in quo celebrari non poſſet, per dicta iura, & ſic auctoritas diœceſani, hoc operatur, quod celebrari in eo poſſit, & pro prædicto eſt gl. in c. fi. de cenſ. & ibi Inn. facit differentiã inter eccleſiam, & oratorium, & concludit de licentia Epi miſſas poſſe celebrari, nõ tñ in magnis ſolemnitatibus, vnde concluditur Epm poſſe dare licentiam celebrandi in oratorio, cum conſtructum fuerit ẽt ſolemniter, & publicè, exceptis ſolemnitatibus de quibus tex. facit mentionẽ, in ca. ſi quis, de conſe. diſt. j. & iſtæ feſtiuitates ſolemnes poſſũt eſſe, ſecundũ cõſuetudinem loci, in quo eſt tale Oratorium, quia fortè Eps, cum ſuo clero, & populo illas ſolemnitates induxit, c. fi. de ferijs, ca. j. de conſe. diſt. 3. quod quidẽ facere poteſt de ſanctis et eccleſia canonizatis, quia antea celebrari non ſolebant in illo loco. Ita intelligit gloſ. c. 3. de conſe. diſt. j. & gl. in c. 8. de relig. & vene. ſanct. lib. 6. Ulterius Card. vbi ſup. quod ſine Rectoris parrochialis conſenſu, poteſt Epiſcopus ex cauſa conceſſisse conſtructionem oratorij, & dicit vlterius, quod ſi per conſtructionem oratorij non præiudicatur eccleſiæ parrochiali in iuribus parrochialibus, poteſt Epiſcopus libere concedere licẽtiam, ſi vero præiudicatur non poteſt, ſine conſenſu Rectoris, vel defenſoris, niſi cauſa legitima ſubeſſet, quæ per Epiſcopum debet diſcuti, hæc Card. in d. conſ. 8.

Panor.in d.c.fi.de cenſ.col.2.in prin.poſt Inno. & omnes alios,quos ſup.retuli,quærit qualiter di-
3 ſcernatur † oratorium ab Eccleſia, & dicit, qđ Eccleſia eſt illa, quæ principaliter deputatur ad celebrandum, & orandum, ac ēt conſecratur p Ep̄m, & conſtituitur ibi dos pro miniſtris, & pro cultu diuino,in d.ca.nemo.de conſe.diſt.j. Oratoriū nō cōſecratur,nec conſtituitur ſibi dos, nec principaliter fit, vt ibi celebretur miſſa, ſed vt ibi oretur.
4 Vnde † in iſtis oratorijs priuatis, ſine Ep̄ali licentia non eſt celebrādum.d.ca.vnicuiq;. cū ſim. nec pñt habere campanam publicam.c.patentib⁹. de priuil.vt latius p Pano. & alios in d.c.fi.de cē.

¶Philippus Dec.conſ.148.refert Panor.ad literam,& vltra eū Fede.de Senis,conſ.130. vbi ad. conſiderandū eſſe,an in tali loco ſit cāpanill æ, ex quo demonſtratur quod ſit eccleſia, quia cāpana publica non debet eſſe in oratorijs.d.c.patētibus. & Panor.ibi.c.inter dilectos,col.2.de donat. & c. Ioānes de homici. vt latius per Phil.Dec.vbi ſup.

Philippus Probus,in c.fi.de conſue.lib.6.in addit.ad Io.Monac.in prin.dicit,quod eſt differentia
5 † inter Eccleſiam,& Oratorium, in quo non aſſiſtunt,nec innituntur beneficia,differētia.n.datur, quia eccleſia illa eſt, q̄ deputatur principaliter ad celebrandum.& conſecratur per Ep̄m, & dos ſibi conſtituitur.d.ca.nemo de conſe diſt.j. Oratorium verò non cōſecratur,nec dos ſibi conſtituitur,nec fit principaliter, vt ibi celebretur, ſed ad orandū. Fede.de Senis,conſ.130. & refert Dec.vbi ſup.

6 ¶Oratorium quilibet pōt in † proprietate ſua ædificare,non ſolū in domo, ſed ēt extra, dum tñ in eo non celebretur ſine lĩa Ep̄i,can.vnicuiq;.cū ſeq de conſe.diſt.j.can.religioſum.12.q.2.ca.quidam.18.q.2.Pau.de Citan.in tracta.de iure patro. in 3.parte.cauſa.1.acquirendi.q.29.in fi.fol.9.col. 2.in prin.& idem Pau.de Citan.vbi ſup.q.32.in fi. fol.10.col.j.dicit,quod oratorium eſt,quod quiſq; ad placitum fundare poteſt, non tamen in eo ſine licentia Ep̄i celebrabitur,nec ſunt ibi habendę cā-

panæ,

panæ,c.patentibus.de priuilegiis.Panor.in c.fi.de eccle.ædif.Pau.vbi ſup.

¶Guliel.de monte Laudino,in c.auctoritate.de priuil.lib.6.dicit,quod oratorium eſt duplex, quodam ſolemne,quod Capella, ſiuè modica eccleſia, & de hoc loquitur c.fi.de cenſ.& c.patentibus. de priui.Eſt, & aliud priuatum,quod cuilibet in domo ſua facere licet:& etiam propria autoritate,c. vnicuique.cum ſeq.de conſe.diſt.j.

¶Calcaneus conſ.31.col.2.nu.3.dicit, quod oratoria,& religioſæ domus,& altaria non ſunt conſtruenda, nec erigenda, ſine auctoritate Epi, aliàs erigentes excõicantur,& clerici deponuntur.can. nullus Eps.de conſe.diſt.j.can.de liguribus, & ca. nõ vos.23.q.5.oratoria enim,quæ auctoritate Epi conſtruuntur religioſa ſunt,can.oratoriũ. 42.diſt. ca.quidam. 18.q.2. & dicitur oratorium eccleſia, ſeu capella, vel altare cõſtructum cauſa orandi.c. fi.de eccl.ædif.& non ſunt conſtruẽda ſine auctoritate Epi,quia religioſa,& ſancta.ca.quicunq;.16. q.j.hæc Calcaneus vbi ſupra.

¶Card.conſ.11.col.2.in fi.quærit an oratorium ſit locus eccleſiaſticus, & dicit, quod oratoria ſũt †duplicia,quædam priuata, quædam publica,publica ſunt,quæ non ſunt conſtruenda ſine licentia 7
Epi. Ita loquitur tex.in c.auctoritate. de priuileg. lib.6.Et iſta differunt ab eccleſia,quia eccleſia dotatur,oratorium vero non . Item in oratorijs non debet Miſſa celebrari in magnis ſolemnitatibus, can.ſi quis etiam,extra de conſe. diſt.j.in eccleſijs vero ſic Inn.in c.fi.de cenſ.

¶Quædam verò ſunt oratoria priuata, quæ fiũt & ſine auctoritate diœceſani.d.c.vnicuiq;. de conſe.diſt.j.vbi text.dicit, quod licet vnicuiq; habere oratorium in domo ſua,dicit gl.oratorium nõ ſacrum,i.priuatum.Sacrum aũt fit auctoritate diœceſani,can.nemo de conſe. diſt.j.can. quidam.18. q.2.de talibus oratorijs priuatis , loquitur text. in d.c.fi.de cenſ. & tex.in c.patentibus.de priuil.Itẽ oratorium publicum,& ſacrum nõ poteſt propha

 nari,

nari,ca.lingua,& ca.veſtimenta,de conſe.diſt.j.regula ſemel,de reg.iur.in 6.Sed oratorium priuatū ſic,c inter dilectos.& ibi Inno.de donat.vbi dicit, quod talia oratoria niſi ſint auctoritate diœceſani deputata religioni, pñt alienari in qua ſcunque perſonas.c.ad hæc.de reli. domi. ex quo infertur, quod non ſunt loca eccleſiaſtica, quia ſi eſſent, nō poſſent ad aliū vſum trahi ſine licentia ſedis Apoſtolicæ.cle.quia contigit.de relig.domi.

8 Item caueant, quod oratorium non † reducant ad faciem, & ſimilitudinem eccleſiæ, ſ. faciendo campanillas,cum campanis, quia tūc in futurum præſumitur locus eccleſiaſticus,per no.p Arch.in ca.nemo.de cōſe.diſt.j.vbi dicit,quod ſi dubiū eſt an in conſtructione eccleſię interuenerit auctoritas Epiſcopi,præſumēdum eſt,quod ſic,ex quo habet ſigna loci eccleſiaſtici, dixi ſupra in fin.2.ampliat.Card.vbi ſup.

Gloſſa in d.c.auctoritate.de priuileg.in 6.dicit, quod publica oratoria non conſtruuntur ſine licētia diœceſanorū, priuatim aūt orare in domo ſua cuilibet licet,non erigendo ibi altare,neq; miſſam celebrando,gl.vbi ſup.& dicit Archid.ibi in prin. quod duplex eſt oratorium, ſicut poteſt colligi ex can.pen.& fi.17.diſtinc.vbi loquitur de oratorijs, quæ ſunt eccleſiæ.Sunt oratoria priuata.can.vnicuique.cum ſeq.de conſe.diſt.j.

¶Ancha. in d.c.auctoritate. in 2. notab.not. ex illo tex. quod oratoria non ſunt conſtruenda ſine auctoritate Epi.Quæ autem ſit differentia inter eccleſiam,& oratoriū,dicit quod eccleſia eſt,vbi ſtatuta eſt certa dos pro Rectore, & clericis, & alijs neceſſarijs. ca.nemo.de conſe.diſt.j. Oratoriū eſt, quod non eſt dotatum nec ædificatum ad miſſam celebrandam,ſed ad orandum. d.can. vnicuiq; de conſe.diſtin.j. De licentia Epi poteſt ibi celebrari, quam licentiam non concedit in maioribus feſtiuitatibus,ca.ſi quis extra, ca.clericos. ea.diſtin. in auth.vt nullus fabri.ora.§.j.colla.5. & in auth.vt in priuatis domibus ſacra miſteria non fiant, colla.5.

la.5.& p do.Phil.Frāc.et alios,in d.c.auctoritate.

¶Et iſta oratoria ✝ ſiuè ſint publica,ſiuè priua- 9
ta,non dn̄r beneficia Eccleſiaſtica. Bonifa. de Vi-
ta.in cle.j.de iud.coll.2.in fi.nu.31.Nam ibi dicit,
quod Leproſaria,& Hoſpitale non eſt beneficium
eccleſiaſticum,vel officium eccleſiaſticū. Pet.Re-
buf.in tract.nominationum.q.15.verſ.33.fo.125.
col.j.nu.53. & melius in tractatu de pacifica poſſ.
in 10.fallen. fol.53.col.j.nu.286.

Petrus de Peruſio,in tract.de canonica epiſco-
pali,fol.160.col.2.nu.21.in 4.vol.dicit,quod qui-
libet poteſt habere oratorium in domo propria,
dummodo non habeat formā Eccleſiæ,ſed ibi ce-
lebrari non poteſt, ſine auctoritate Epi. c.vnicui-
que.de conſe.diſt.j.& talis locus dicitur pius,quia
deputatur ad opera pietatis,& orationis.Secundū
Pet.vbi ſup.& de iſtis oratorijs remiſſiuè per Ma-
ria.Soci.in tract.de citatione,ar.7.q.2.fo.22.col.3.
in prin.

Rochus de Curte,in tract.de iure patronatus,in
verſ.conſtruxit.q.19.in 5 vol. fol.27. col.j. nu.27.
quærit an poſſit quis conſtituere oratoriū,aut ſta-
tuere , quod ibidem celebretur , & tn̄ quod locus
non ſit eccleſiaſticus.concludit quod ſic,dummo-
do id faciat cum cōſenſu Epi, quia in loco propha
no non poteſt celebrari, ſine conſenſu ſuperioris.
c.in his.de priuil.& ibi Io.An.& alij alleg. Cardi.
conſ.11.retuli ſupra, & iſte conſenſus Epi requiri
tur,vt in oratorio priuato quotidiè celebretur,nō
autem requiritur conſenſus Epi , in conſtruendo
oratorium:quia talis locus p̄t cōſtrui ad benepla-
citū,p tex.& ibi Panor.in c.ad hæc.de relig.do.vt
plenius p Rochū,vbi ſup.Poterit tn̄ Ep̄s accedere
ad talia oratoria , vt videat quo ſe hn̄t. Scd̄m Pa-
nor.poſt alios.in c.fin. de cenſ.& qn̄ tale oratoriū
conſtruitur auctoritate Ep̄i, dicitur locus eccleſia
ſticus,& ſubeſt in hoc caſu Ep̄o, nec poteſt ampli9
ad vſum prophanum conuerti, per nota.in c.inter
dilectos de dona.dixi ſup.referendo Card. & col.
ſeq.in limit.ad concluſionem iſtius oratorij.

immu.eccl.fol.75.col.4.nu.48. in paruo vol.quæ-
rit nunquid oratoria, quæ in domibus priuatorũ
ſunt, gaudeant priuilegio ĩmunitatis. Refert Goff.
in d.c.pen.eo.tit.& Hoſt.in ſumma eo.tit. ſed nun
quid oratoria, quod non gaudent, quia iſta orato-
ria pñt reduci ad priores vſus, & rõ quare nõ gau
deant, dixi ſup.in principio iſtius qõnis. Nam iſta
oratoria cõiter non ſunt loca religioſa, vt ſup. di-
xi, & ſic non pñt gaudere immunitate, dicit tñ P
nor.in d.c.auctoritate. de cenſ.quod licet Epiſco-
22 pus † non poſſit viſitare huiuſmodi oratoria, vt i
d.c.ſi.de cenſ. Bene tñ poſſet accedere ad illa, vt vi
deat qũo ſe habeant, & an præter iuris formã con
ſtructa ſint, & an honeſtè tractentur. Panorm. v
ſup.ſecundum Inn.in d.c.ſi.de cenſ. vbi hoc dicit
& eſt not. & eos refert, & ſequitur Rochus de C
te in d.tract.de iure patro.in verſ. cõſtruxit. q
in 4.vol.fol.27.col.j.& idem ẽt tenet Henric. Bo-
23 hic.in d.c.ſi.de cenſ. Et communiter † iſta orato-
ria, quæ ſunt in domibus priuatis; maximè in do-
mibus, ſeu palatijs nobilium & potentium, vocan
tur, ſeu nominantur Capellæ. Et ſic capitur orato-
rium pro capella, & ècontra, & idem eſt indican-
dum, quo ad propoſitum noſtrũ de capella, quod
de oratorio, & dicit Panor.in c.patentibus. de pri
uil. quod oratoria non gaudẽt priuilegio eccleſia
rum, & dñr oratoria, loca apta ad orandum nõ cõ
ſecrata, nec habentia dotem, ſicut ea, quæ hñt ma-
gni dñi in domibus ſuis, & poſſunt deſtruere qñ
volunt. Eccleſiæ verò conſecratæ, habent dotes
ſuas. Panor. vbi ſup. ẽt dicit, quod in iſtis oratorijs
priuatis, non eſt prohibitum habere campanillam
priuatam, & priuatim pulſare.

Cõcluſio. Stat ergo concluſio, quod oratoria priuata, ſeu
capellæ, quas priuati habent in domibus ſuis, non
gaudent immunitate eccleſiarũ, de qua in regula

Limitatio cõclu. Limitatur iſta concluſio, qñ oratorium eſt con
ſtructum auctoritate Epi. Nam tunc gaudet dict.
immunitate. ſecundũ Ant.in d.c.pe.eo.tit.in prin
vbi dicit, quod oratoriũ priuatum non gaudet im
munitate,

munitate, niſi au ctoritate Epi ſit cõſtitutũ. Cardi. in d.c.fi. de cenſ. quærit, an oratoria gaudeant immunitate, & dicit quod non, niſi fiant auctoritate Epi, quia tunc gaudent. Panorm. in d.c.fi. de cenſ. col.2.verſ. ex his. quærit an oratoria gaudeant immunitate, concludit, quod non. Intellige qñ oratorium non eſt conſtructum auctoritate Pontificis. Nam ſi interceſſit eius auctoritas, eſſet publicum, & religioſum, & non poſſet amplius deputari ad humanos vſus. Panor. in d.c.pe.eo.tit. col.2.verſ. ſecundo quæritur. quærit, an oratoria priuata gaudeant immunitate, dicit, quod non, ſecus dicit v in centius. Si auctoritate Epi oratorium ſit conſtructum, quod ſatis placet, dicit Panor. Silueſter, in sũma, in verbo, immunitas. j.q.j. dicit. quod oratoria non gaudent immunitate, niſi eſſent facta auctoritate Epi. Idem etiam tenet ipſe, in d.ver. immunitas.3.q.j. Io. Bich. in d. tract. eo. tit. fo.72. retuli ſupra. quærit, an oratoria priuata gaudeant hoc priuilegio, dicit quod non, niſi auctoritate Epiſcopi eſſet oratorium fundatum, ſecundum Goffr.

Et dicit Rochus de Curte in d. tract. de iure patronatus, in ver. conſtruxit. q.19. fol.27. col.j. in 5. vol. quod qñ tale oratorium conſtruitur cum Epi auctoritate, tunc dicitur locus eccleſiaſticus, & ſubeſt hoc caſu Epo, nec poteſt amplius ad vſum prophanum conuerti. per not. in c. inter dilectos. de dona. Nam ibi Innoc. Hoſti. & Panor. poſt alios dicunt, quod locus non dicitur ſacer, nec religioſus, ſed priuatus, qñ non eſt inſtitutus auctoritate Epiſcopi, ratio fundamentalis iſtius quæſtionis eſt, eo quod ſi oratorium eſt conſtructum auctoritate & licentia Epiſcopi, dicitur locus Eccleſiaſticus, & non põt amplius conuerti ad prophanos vſus, per ſupradicta. vnde eſt dñm, quod ſi aliquis nobilis, vel alius ædificat oratorium, ſeu capellã in domo ſua, cum auctoritate, & licentia Epiſcopi, quod talis locus, ſeu capella eſt Eccleſiaſticus, & nõ põt deſtrui, ſeu reduci ad ꝓphanũ vsũ, ſine lnia Romani Pontificis, ꝑ cle. quia contingit. de reli. domi. Car.

1. Ampliat. PRIMO. ampliatur ēt ſi eccleſia † non ſit conſecrata, dū tñ ſit fundata auctoritate ſuperioris.c.pe.& ibi oēs,eo.ti. Archi. c.fi.17.q.4. dicit, qđ priuilegiū immunitatis hñt eccleſię conſecratæ,& nō cōſecratę,& hoc procedit ēt ſi in tali eccleſia non cōſecrata, nōdū ſint diuina officia celebrata,ſcđm Hoſti. Io.Andr. Henri.Bohic.Ant.Anch. Card.Panor.in d.c.pe. nā ex quo eſt dedicata Deo ꝑ Epm non eſt curādum de celebratione.Scđm prædictos,facit text.in c.fi. de conſe.diſt.j. & hoc ēt tenent Guliel. de monte Laudino.Anch.Imo.Card.& Bonif.de Vita. n.32. in cle.j.de pœni.& remiſ.Et ſic ſeruat conſuetudo ſcđm Bonif.vbi ſup.Idē tenet Maria.Soci.in tract. de cita.arti.17.q.5.fo. & Io.Fab.in l.j.C.de his, qui ad eccl.confu.& Panor.in d.c.pe.dñt, quod in hoc ſtatur conſuetudini,ceſſante conſuetudine de iure cōiter tenetur,qđ talis eccleſia,in qua nondū ſunt diuina officia celebrata,gaudet dicta immunitate,de qua loquimur,ſcđm Panor.& alios,in d. c.pe.& per Io.Bichis in d.tract.de immu.eccl. nu. 46.fo 75.in paruo vol.col.3.gl.in d.c.pe. tenet,qđ eccleſia nondum conſecrata, vbi diuina officia nō ſunt celebrata,non gaudet immunitate. & eam ſequitur Hoſti.in ſum.eod.tit.in 6.lib.fo.86. Tñ oēs ſupradicti,tenent cōtrariū, & intellige ampliationem, qñ talis eccleſia eſt fundata auctoritate ſuperioris,aliàs ſecus.tex.à cōtrario ſenſu,in c.ad hęc, de relig.domi.not.Hoſt.in c.auctoritate de cēſib. Dicit Card.conſ.13.in prin.qđ eccleſia antequā ſit conſecrata ꝑ̃ id, quod eſt deputata diuino cultui gaudet immunitate eccleſiæ,per d.c.pe.eo.titu.qa quodcunq; eſt diuino conſecratum obſequio,ſanctū ſāctorū eſt Dñi.ca.nulli.12.q.2. Card.vbi ſup.

Gulielmus Mayne.in reg.nemo de domo, de regu.iur.ff.fo.249.col.4.nu.21.dicit, quod hoc priuilegiū,ne quis inuitus extrahatur ab Eccleſia,præter caſus exceptos, gaudet ēt eccleſia nondū conſecrata,

ſecrata, ad cultũ tñ diuinum ædificata de cõſenſu, vel auctoritate Epi, aut ſuperioris, licet in ea non ſint diuina officia celebrata. Scdm Guliel. de monte Lau. & Imo. in d. cle. j. de pœni. & remiſ. quãuis gl. in d. c. pe. eo. tit. & alij, teneant contrarium: Sed contra illã gl. tenent Doct. ſupradicti. & licet tex. in d. c. pe. dicat eccleſia, in qua diuina officia celebrantur, debet exponi, i. celebrari põt, ſecundum Panor. ibi, qui dicit in hoc ſtandum conſuetudini. retuli ſupra. Item oĩa priuilegia conceſſa eccleſijs, conceſſa vñr hoſpitalibus. l. omnia priuilegia. C. de epiſ. & cle. A fortiori, eſt ddm in eccleſia nondum conſecrata, ſed de proximo conſecrãda. Hęc Mayne. vbi ſup. ſunt dicta Panor. in d. c. pe. col. 2. quæ refert dictus Guliel.

¶PRO maiori declaratione † regulæ noſtræ, quæ loquitur de eccle, materiali, quæritur de ratione aliquorum nominũ, quibus variè reperitur nominata eccleſia materialis. ¶Primo noĩatur eccleſia. c. eccleſia. de conſe. diſt. j. de eccle. ædifi. per totum, & ſunt infinita iura, quę faciunt mentionẽ de Eccleſia, quia in ea eſt conuocatio populi Chriſtiani, iuxta illud Iudic. 2. in Eccleſia populi Dei conueniunt ad audienda, ſcilicet diuina præcepta, ad percipienda diuina Sacramenta, ad perſoluendas laudes diuinas. Io. de Tur. Cre. in c. Eccl. ver. ad quarta. de conſe. diſt. 1. fo. 5. col. 2.

Secundo, nominatur † Baſilica. i. regalis. c. 2. ca. baſilicas. de conſe. diſt. j. quia in ea Regi regũ exhibetur miniſterium, laus, & benedictio, baſileus. n. rex interpretatur Io. de Turre Cre. vbi ſupr. dico in hoc latius. Nam baſilica dicitur, palatiũ, quælibet eccleſia dicitur baſilica, palatium Regis, vnde quælibet dicitur baſilica, quæ domus, & palatium ſummi Regis æterni eſt; alij dicũt, quod tm̃ Epales eccleſiæ. i. cathedrales dñr baſilicæ, quia huiuſmo di eccleſias conſueuerunt reges fundare; vel dic, quod baſilica dicitur à Baſilico Rege Græcorũ, q̃ fuit primus, qui fecit ſe ſepelire in eccleſia; inde dicitur baſilica, vel dicitur à baſeo, es. i. fundo, as.

iude

tade Baſilica. i. fundamentum omnium eccleſiarum, vel dicitur Baſilica regalis, quia ibi Regi Regum miniſtratur. Baſilios, n. in Græco: Rex in Latino interpretatur, vnde Baſilius dicitur Rex ſerpentum, Hæc Arch. in c. non oportet. 2 q. 2. diſt. & eundem Archid. ad litteram referunt Io. de Turre Cre. Domi. & Propoſ. in d. c. non oportet. eum & refert, licet nõ ita amplè Alber. de Roſa. in dictionario ſuo, in verbo, Baſilica. Panor. in c. j. de relig. domi. in 3. notab. dicit, quod antequã Eccleſia conſacretur, appellatur Baſilica: ſed poſt conſecrationem appellatur Eccleſia, & Eccleſia eſt nomẽ grecum; quod latinè interpretatur conuocatio, quia homines ibidem vocãtur ad diuina audienda. Baſilica dicitur quaſi habitatio Regũ, & Imperatorum à Baſilio Principe. Sæpè tñ iura vtuntur ꝓmiſcuè his vocabulis, ſecundum Panor. vbi ſupra, dicit Panor. ſuper rubr. de conſe. eccle. vel altaris, quod Eccleſia antequam conſacretur, non appellatur propriè Eccleſia ſed Baſilica, poſt conſecrationem aſſumit nomen Eccleſiæ, & dicitur Eccleſia græcè, latinè conuocatio quia vocat omnes publicè. Baſilica dicitur quaſi Regum habitatio, à Baſilio, quod idem eſt, quod Imperator, ſeu Rex, ſecundum Panor. in rubr. de conſe. eccl. vel alta. Alciat. ſuper rubr. de ſacroſ. eccl. C. in prin. dicit, quod capitur Eccleſia ea ſignificatione, vt & conuentus Chriſtianorum comprehendat, & etiam locũ ipſũ in quem conuenitur, appellatur & locus ipſe Baſilica, ſiuè ꝙ loca publica Baſilica græci vocant, ſiuè quod domus Principis Baſilica, ideſt Regia dicitur, quæ ſignificatio etiam diuinis templis conuenit.

De Baſilica ſunt plures. tex, c. oẽs baſilicæ. c. baſilicas. c. ſi quis baſilicam. de conſe. diſt. j. ca. non oportet. & ſecũdariò 42. diſt. c. prælectis. §, ad primicerium, & §. ſeq. 25. diſt. & ca. omnes Baſilicę. 16. q. 7. c. j. de reli. domi. can. conuenior. 23. q. 8. colla. 1. ibi ad Baſilicam Eccleſiæ, & colla. 2.

Paulus de Citadin. in tractatu de iure patronatus,

tus,in 3.parte.cauſa prima acquirendi.q.32.in fin. fol.10. col.j. quęrit quæ dicatur Baſilica, & dicit, quod propriè dicitur Eccleſia non cõſecrata, tex. cum gl.in c.j.de relig. domi. & ibi refert Archid. in d.c.non oportet.refert etiam Panor.in d c.j. de relig. domi. & has Baſilicas in Romana Curia plu res fundatas à Conſtantino Imperatore, primò ſa crauit Syluester Papa, poſtmodũ mandauit in eius ſimilitudinem, vt cæteræ omnes Baſilicæ conſecrarentur, vt habetur in hiſtorijs antiquis. Ergo Eccleſia Baſilica non dicitur,c.baſilicas.de conſe. diſt. j. Sed poſt conſecrationem dicitur Eccleſia,ſecundum Panor.in locis ſuperius allegatis, & licet iſta nomina propriè ſumpta diuerſa ſignificent,tamen pro maiori parte iura abutuntur ipſis,vnum ponendo pro alio.c.quicquid.de eccle.ædif. & ibi Panor.latius per Pau.de Citan.vbi ſupra.

Quæritur an iſtæ baſilicæ gaudeant † prædicta 4 immunitate,de qua loquimur in regula.Si capim⁹ Quæ- Baſilicam,prout Archidiac. & alij capiunt, retuli ſtio. ſupra, nemini dubium quoniam gaudeat. Nam tunc accipitur pro Eccleſia maiori;Si verò accipimus Baſilicam,prout Panor.in locis ſupra allegatis, ſcilicet pro Eccleſia non conſecrata,etiam gaudet immunitate, prout dixi in prima ampliatione,& hoc expreſsè tenet Panormit. in dict. capit. penultim.columna ſecunda in principio, ubi quærit an Baſilica, vel Eccleſia non conſecrata gaudeat priuilegio immunitatis, & concludit, quod ſic.

Aduerte, quod nos in partibus iſtis accipimus † iſtas Baſilicas pro heremitarijs, vulgò, hermitas. Nam promiſcuè loquimur, heremitas, vel 5 Baſilicas,& communiter iſta heremitaria, ſeu baſilica ſunt extra loca aliqua longè aliqua præpedita loca, & ſunt ædificata ad inſtar capellarum, vndique clauſa,excepta ianua per quã ingreditur, & ſunt ędificata ſub inuocatione alicuius Sãcti,& eſt ibi altare,& celebrantur miſſæ, maximè in die inuocationis illius Sãcti,ſub cuius nomine eſt illa Baſilica,

BIBLIOTECA NAZ. VITTORIO EMANUELE ROMA

baſilica, ſeu heremitorium, & in iſtis heremitorijs aliquando habitat aliquis heremita, licet nō ſem per in omnibus heremitorijs.

An iſta heremitaria, vulgò, hermita, ó baſilica,
6 gaudeant immunitate de qua in regula † eſt dict dum, quod ſi ſunt ædificata auctoritate Pontificis, gaudent dicta immunitate. Nam dicit Hoſt. in d.c.pen.col.2.eod.tit. quod ſufficit, quod locus ſit dedicatus Deo auctoritate ſuperioris, ſeu Pontificis, cum poſtea non poſſit ad humanos vſus redire.c.ad hoc, de reli.dom. refert Panor. in d.c.pen. col.2.in prin.

Et ſi non cōſtat de dicta auctoritate ſuperioris,
7 an præſumatur quod ſic, eo quia † dicta heremitaria ſunt ædificata ad inſtar eccleſiarū, ſeu capellarum, & ſub inuocatione alicuius ſancti, & eſt ibi Altare, & celebratur miſſa, vt dixi, ſunt ſigna, per quæ præſumitur auctoritas. Panor. Barba. poſt Innoc. & alios, in c. inter dilectos. de dona. maximè in heremitorijs, ſeu baſilicis antiquis, de quarum ædificijs non eſt memoria. Nam iſtæ ſolemnitates extrinſecæ præſumuntur propter diuturnitatem temporis, pleniſſimè per Feli. in c. ſicut. de re iudi. Non inſiſto in hoc, quia videtur mihi caſus clar[9], & facit dictum Fede. de Senis. cōſ. 130. vbi videtur innuere à contrario ſenſu in caſu ſimili, quod vbi eſt Altare in dubio præſumitur auctoritas, vt latius per eū, & expreſsè hoc vult Panor. poſt Inno. & alios in c. inter dilectos, de donat. vbi quærit ſi dubitatur, an interuenerit conſenſus Epiſcopi, in conſtitutione eccleſiæ, an præſumatur, quod ſic, dummodo ſit in forma eccleſiæ. Ita quod ibi publicè miſſæ celebrentur, vel ſit altare, vel campanille, Feli. in c. quarta. col. 4. de præſcriptionibus, vide pleniſſimè per Ioan. de Sylua in tractatu de beneficio, in prima parte. q. 6. fol. 59. col. 2. Archi. in can. nemo, de conſecra. diſt. j. Card. conſi. 40. in fin. & Philip. Dec. conſi. 20. loquendo de hoſpitali, refero infra in 16. ampliatione.

Secunda Ampliatio.

SUMMARIUM.

1 *Eccleſia ab Oratorio: in quo differat.*
2 *Oratorium inconſulto ſuperiore non licet ædificare.*
3 *Modus diſcernendi Oratorium ab Eccleſia.*
4 *Miſſam in Oratorijs celebrare licet.*
5 *Campanillia ſunt indicia eccleſiæ.*
6 *Oratorium quilibet in proprietate ſua ædificare poteſt.*
7 *Duo genera Oratorij hic deſcribuntur.*
8 *Oratorium non reducendum ad faciē, & ſimilitudinem Eccleſiæ.*
9 *Oratoria beneficij appellatione non continentur.*
10 *An oratorium gaudeat immunitate.*
11 *Oratoria ad priores vſus reuocari non poſſunt.*
12 *Oratorium quō ab Epō viſitari poſſit.*
13 *Oratoria, vulgò, capellæ dicuntur.*

SECVNDO, ampliatur Regula ad heremitas, vulgò, hermitas ò baſilicas, quæ gaudent immunitate, de qua in regula per ſupradicta. 2. Ampliat.

Tertio, eccleſia materialis nominatur Kiriaca, quia ibi dño dñorum ſeruitur Kirios.n.dñs interpretatur, vnde Kirieeleiſon. i. Domine miſerere. Sunt verba Ioannis de Turre Crem. in d.cano.eccle.de conſe. diſt.1.verbo, ad quartum in quo quæritur.

Quarto nominatur eccleſia materialis domus à dogmate,

dogmate, quod græcè dicitur tectum', quia in vna domo habitant, vel communiter ſub vno tecto viuunt. Vnde domus dicitur, quaſi dãs manere vnanimes in ſe, dicitur autem domus Dei, quia Deus in ea ſpecialiter habitat, vnde Pſal. 67. in loco ſancto ſuo Deus, qui inhabitare facis vnanimes in domo. Hæc Io. de Tur. Crem. in d. can. eccle. & iſta talis domus vocatur ẽt Eccleſia, ſcdm eundẽ Ioañẽ.

An iſta domus in qua clerici, vel religioſi viuũt ſub eodem tecto, habentes Eccleſiam per ſe, in dicta domo gaudeant immunitate, de qua in regula, vide infra ampliat. 11. incipiente ſepta Eccleſiæ. Archid. in cano. & hæc. 16. q. 7. dicit, quod domus aliquoties vulgariter in lingua Lombarda Eccleſia, Epiſcopalis domus dicitur à dogmate, quod idem eſt, quod tectum, quia in vna domo habitãt, vel conueniunt, & ſub vno tecto viuunt, & ſecundum hoc appellatur domus per excellentiam, Epiſcopalis eccleſia; dicitur etiam Eccleſia ſpecialiter domus orationis, & in d. can. & hæc dicitur etiam domus Dei, quia ibi Deus ſpecialiter inhabitat, vnde habitantes in ea ſpecialiter protegit Deus, domus enim tutiſſimum refugium, & receptaculum debet eſſe. l. plerique. de in ius vocan. per Archid. vbi ſupra.

Quintò, Eccleſia materialis dicitur Oratorium, quia in ea populus ad orationem conuenit, qua ratione domus orationis dicitur. Matth. 21. Ioan. de Turre Crem. vbi ſup. c. decet. de immu. eccl. lib. 6. c. cum Eccleſia. eo. tit. cum ſim.

1 Quæſtio. Quæro an ſit differentia inter Eccleſiã, & Oratorium. Inn. in c. fin. de cenſ. dicit, ꝙ Eccleſia dicitur, vbi certa dos ſtatuta eſt pro Sacerdotibus, & clericis in ea deſeruientibus, & pro alijs Eccleſiæ neceſſitatibus. ca. de conſe. diſt. j. Oratorium autẽ dicitur, vbi oratur: ſed miſſa ibi non dicitur. can. vnicuique. de conſe. diſt. 1. De licentia tñ Epiſcopi aliqñ licet ibi miſſas celebrare, ſed non in magnis ſolemnitatibus. can. clericos. can. ſi quis. de conſe. diſt. j. & videtur, quod ſi in oratorijs eſt ordinatus

certus

certus miniſter ſemper eſt præſentandus Epo,etiã ſi tale oratorium ſit grangeria. argu.cano.in parroch.16.q.j.Alij contra hæc Inn.vbi ſup Hoſtien. Io.An.referunt enim ad litteram,& Card.in d.c.fi. in fi.& Ant.ibi etiam refert ad litteram Inn.

Refert Cardin.qui late loquitur in iſta materia, conſ.8.per totum . circa oratorij conſtructionem dico,quod ✝ conſtrui poteſt, de licẽtia diœceſani, præter licentiam aũt non licet, vt in ipſo oratorio poſſit miſſa celebrari,tex.in can.vnicuiq;.& cano. clericos.can.nemo,& can.miſſarum,de conſe.diſ. j.ſi ergo conſtrueretur ſine licẽtia diœceſani eſſet oratorium priuatum,in quo celebrari non poſſet, per dicta iura,& ſic auctoritas diœceſani, hoc operabitur,quod celebrari in eo poſſit , & pro prædicto eſt gl.in c.fi.de cenſ.& ibi Inn.facit differentiã inter eccleſiam,& oratorium , & concludit de licentia Epi miſſas poſſe celebrari , nõ tñ in magnis ſolemnitatibus, vnde concluditur Epm poſſe dare licentiam celebrandi in oratorio,cum conſtructum fuerit ẽt ſolenniter,& publicè,exceptis ſolemnitatibus de quibus tex.facit mentionẽ, in ca. ſi quis,de conſe.diſt.j.& iſtæ feſtiuitates ſolemnes pñt ẽt eſſe,ſecundũ cõſuetudinem loci , in quo eſt tale Oratorium , quia fortè Eps, cum ſuo clero, & populo illas ſolemnitates induxit,c.fi.de ferijs,ca. j.de conſe.diſt.3. quod quidẽ facere poteſt de ſanctis ab eccleſia canonizatis , quia antea celebrari non [illegible] in illo loco .Ita intelligit gloſ.c.3 .de conſe.diſt.j.& gl.in c.8.de relig.& vene.ſanct lib. 6.dicit etiam Card.vbi ſup .quod ſine Rectoris par [illegible] conſenſu, poteſt Epiſcopus ex cauſa con[illegible] conſtructionem oratorij , & dicit vlterius, quod ſi per conſtructionem oratorij non præindi[illegible] eccleſiæ parrochiali in iuribus parrochialibus,poteſt Epiſcopus liberè concedere licẽtiam,ſi vero præiudicatur non poteſt,ſine conſenſu Rectoris,vel defenſoris, niſi cauſa legitima ſubſit,quæ per Epiſcopum debet diſcuti,hæc Card. in d.conſ.8.

B Panor.

Panor.in d.c.fi.de cenſ.col.2.in prin.poſt Imo. & omnes alios,quos ſup.retuli,quærit qualiter di
3 ſcernatur † oratorium ab Eccleſia, & dicit, qđ Eccleſia eſt illa, quæ principaliter deputatur ad celebrandum, & orandum, ac ẽt conſecratur ꝑ Epm, & conſtituitur ibi dos pro miniſtris, & pro cultu diuino,in d.ca.nemo.de conſe.diſt.j. Oratoriũ nõ cõſecratur,nec conſtituitur ſibi dos, nec principaliter fit, vt ibi celebretur miſſa, ſed vt ibi oretur.
4 Vnde † in iſtis oratorijs priuatis, ſine Epali licentia non eſt celebrãdum.d.ca.vnicuiq;. cũ ſim. nec pñt habere campanam publicam.c.patentib⁹. de priuil.vt latius ꝑ Pano. & alios in d.c.fi.de cẽſ.

¶Philippus Dec.conſ.148.refert Panor.ad literam,& vltra eũ Fede.de Senis,conſ.130. vbi addit conſiderandũ eſſe,an in tali loco ſit cãpanillæ, ex quo demonſtratur quod ſit eccleſia, quia cãpana publica non debet eſſe in oratorijs.d.c.patẽtibus, & Panor.ibi.c.inter dilectos,col.2.de donat. & c. Ioãnes de homici. vt latius per Phil.Dec.vbi ſup.

Philippus Probus,in c.fi.de conſue.lib.6.in addit.ad Io.Monac.in prin.dicit,quod eſt differentia
5 † inter Eccleſiam,& Oratorium, in quo non aſſiſtunt,nec innituntur beneficia,differẽtia.n.datur, quia eccleſia illa eſt, q̃ deputatur principaliter ad celebrandum.& conſecratur per Epm, & dos ſibi conſtituitur.d.ca.nemo.de conſe. diſt.j. Oratorium verò non cõſecratur,nec dos ſibi conſtituitur,nec fit principaliter, vt ibi celebretur, ſed ad orandũ. Fede.de Senis,conſ.130. & refert Dec.vbi ſup.

6 ¶Oratorium quilibet põt in † proprietate ſua ædificare,non ſolũ in domo, ſed ẽt extra, dum tñ in eo non celebretur ſine lnĩa Epi,can.vnicuiq;.cũ ſeq de conſe.diſt.j.can.religioſum.12.q.2.ca.quidam.18.q.2.Pau.de Citan.in tracta.de iure patro. in 3.parte.cauſa.1.acquirendi.q.29.in fi.fol.9.col. 2.in prin.& idem Pau.de Citan.vbi ſup.q.32.in fi. fol.10.col.j.dicit,quod oratorium eſt,quod quiſq; ad placitum fundare poteſt, non tamen in eo ſine licentia Epi celebrabitur,nec ſunt ibi habendę cãpanæ,

panæ,c.patentibus.de priuilegiis.Panor.in c.fi.de eccle.ædif.Pau.vbi ſup.

¶Guliel.de monte Laudino,in c.auctoritate.de priuil.lib.6.dicit,quod oratorium eſt duplex, quo dam ſolemne,quod Capella, ſiuè modica eccleſia, & de hoc loquitur c.fi.de cenſ. & c.patentibus. de priui. Eſt, & aliud priuatum,quod cuilibet in domo ſua facere licet:& etiam propria autoritate,c. vnicuique.cum ſeq.de conſe.diſt.j.

¶Calcaneus conſ.31.col.2.nu.3.dicit, quod oratoria, & religioſæ domus, & altaria non ſunt conſtruenda, nec erigenda, ſine auctoritate Epi, aliàs erigentes excõicantur,& clerici deponuntur,can. nullus Eps.de conſe.diſt.j.can.de liguribus, & ca. nõ vos.23.q.5.oratoria enim,quæ auctoritate Epi conſtruuntur religioſa ſunt,can.oratoriũ.42.diſt. ca.quidam. 18.q.2. & dicitur oratorium eccleſia, ſeu capella, vel altare cõſtructum cauſa orandi.c. fi.de eccl.ædif.& non ſunt conſtruẽda ſine auctoritate Epi,quia religioſa,& ſancta.ca.quicunq;.16. q.j.hæc Calcaneus vbi ſupra.

¶Card.conſ.11.col.2.in fi.quærit an oratorium ſit locus eccleſiaſticus, & dicit, quod oratoria sũt duplicia,quædam priuata, quædam publica,publica ſunt,quæ non ſunt conſtruenda ſine licentia Epi Ita loquitur tex.in c.auctoritate. de priuileg. lib.6.Et iſta differunt ab eccleſia,quia eccleſia dotatur,oratorium verò non. Item in oratorijs non debet Miſſa celebrari in magnis ſolemnitatibus, can.ſi quis etiam,extra de conſe. diſt.j.in eccleſijs vero ſic.Inn.in c.fi.de cenſ.

¶Quædam verò ſunt oratoria priuata, quæ fiũt et ſine auctoritate diœceſani.d.c.vnicuiq;. de conſe.diſt.j.vbi text.dicit, quod licet vnicuiq; habere oratorium in domo ſua,dicit gl.oratorium nõ ſacratum,i.priuatum.Sacrum aũt fit auctoritate diœceſani,ca.nemo de conſe. diſt.j.can. quidam.18. q.2.de talibus oratorijs priuatis, loquitur text. in d.c.fi.de cenſ. & tex.in c.patentibus.de priuil.Itẽ oratorium publicum,& ſacrum nõ poteſt propha

 nari,

nari,ca.lingua,& ca.veſtimenta,de conſe.diſt.j.regula ſemel,de reg.iur.in 6.Sed oratorium priuatū ſic,c.inter dilectos.& ibi Inno.de donat.vbi dicit, quod talia oratoria niſi ſint auctoritate diœceſani deputata religioni, pñt alienari in quaſcunque perſonas.c.ad hæc.de reli. domi. ex quo infertur, quod non ſunt loca eccleſiaſtica, quia ſi eſſent, nō poſſent ad aliū vſum trahi ſine licentia ſedis Apoſtolicæ.cle.quia contigit.de relig.domi.

8 Item caueant, quod oratorium non † reducant ad faciem, & ſimilitudinem eccleſiæ, ſ. faciendo campanillas,cum campanis, quia tūc in futurum præſumitur locus eccleſiaſticus,per no.p Arch.in ca.nemo.de cōſe.diſt.j.vbi dicit,quod ſi dubiū eſt an in conſtructione eccleſię interuenerit auctoritas Epiſcopi,præſumēdum eſt,quod ſic,ex quo habet ſigna loci eccleſiaſtici, dixi ſupra in fin. 2.ampliat.Card.vbi ſup.

Gloſſa in d.c.auctoritate.de priuileg.in 6.dicit, quod publica oratoria non conſtruuntur ſine licētia diœceſanorū, priuatim aūt orare in domo ſua cuilibet licet,non erigendo ibi altare,neq; miſſam celebrando,gl.vbi ſup.& dicit Archid.ibi in prin. quod duplex eſt oratorium, ſicut poteſt colligi ex can.pen.& fi.17.diſtinc.vbi loquitur de oratorijs, quæ ſunt eccleſiæ.Sunt oratoria priuata.can.vnicuique.cum ſeq.de conſe.diſt.j.

¶Ancha.in d.c.auctoritate. in 2. notab.not.ex illo tex. quod oratoria non ſunt conſtruenda ſine auctoritate Epi.Quæ autem ſit differentia inter eccleſiam,& oratoriū,dicit quod eccleſia eſt,vbi ſtatuta eſt certa dos pro Rectore, & clericis, & alijs neceſſarijs. ca.nemo.de conſe.diſt.j. Oratoriū eſt, quod non eſt dotatum nec ædificatum ad miſſam celebrandam,ſed ad orandum. d.can.vnicuiq;.de conſe.diſtin.j. De licentia Epi poteſt ibi celebrari, quam licentiam non concedit in maioribus feſtiuitatibus,ca.ſi quis extra, ca.clericos. ea.diſtin.in auth.vt nullus fabri.ora.§.j.colla.5. & in auth.vt in priuatis domibus ſacra miſteria non fiant, colla.5.

la.5.& p do.Phil.Frãc.et alios,in d.c.auctoritate.

¶Et iſta oratoria † ſiuè ſint publica,ſiuè priua- 9
ta,non dñr beneficia Eccleſiaſtica. Bonifa. de Vi-
ta.in cle.j.de iud.coll.2.in fi.nu.31.Nam ibi dicit,
quod Leproſaria,& Hoſpitale non eſt beneficium
eccleſiaſticum,vel officium eccleſiaſticũ. Pet.Re-
buf.in tract.nominationum.q.15.verſ.33.fo.125.
col.j.nu.53. & melius in tractatu de pacifica poſſ.
in 10.fallen. fol.53.col.j.nu.286.

Petrus de Peruſio,in tract.de canonica epiſco-
pali,fol.160.col.2.nu.21.in 4.vol.dicit,quod qui-
libet poteſt habere oratorium in domo propria,
dummodo non habeat formã Eccleſiæ,ſed ibi ce-
lebrari non poteſt, ſine auctoritate Epi. c.vnicui-
que.de conſe.diſt.j.& talis locus dicitur pius,quia
deputatur ad opera pietatis,& orationis.Secundũ
Pet.vbi ſup. & de iſtis oratorijs remiſſiuè per Ma-
ria.Soci.in tract.de citatione,ar.7.q.2.fo.22.col.3.
in prin.

Rochus de Curte,in tract.de iure patronatus,in
verſ.conſtruxit.q.19.in 5 vol. fol.27. col.j. nu.27.
quærit an poſſit quis conſtituere oratoriũ,aut ſta-
tuere, quod ibidem celebretur, & tñ quod locus
non ſit eccleſiaſticus.concludit quod ſic,dummo-
do id faciat cum cõſenſu Epi, quia in loco propha-
no non poteſt celebrari, ſine conſenſu ſuperioris.
c.in his.de priuil.& ibi Io.An.& alij alleg. Cardi.
conſ.11.retuli ſupra, & iſte conſenſus Epi requiri
tur,vt in oratorio priuato quotidiè celebretur,nõ
autem requiritur conſenſus Epi, in conſtruendo
oratorium:quia talis locus pt cõſtrui ad benepla-
citũ,p tex.& ibi Panor.in c.ad hæc.de relig.do.vt
plenius p Rochũ,vbi ſup.Poterit tñ Eps accedere
ad talia oratoria, vt videat qũo ſe hñt. Scdm Pa-
nor.poſt alios.in c.fin. de cenſ.& qñ tale oratoriũ
conſtruitur auctoritate Epi, dicitur locus eccleſia
ſticus,& ſubeſt in hoc caſu Epo, nec poteſt amplius
ad vſum prophanum conuerti, per nota.in c.inter
dilectos de dona.dixi ſup.referendo Card. & col.
ſeq.in limit.ad concluſionem iſtius oratorij.

Redeundo ad noſtrum propoſitum,eſt quærendum an iſta oratoria gaudeãt immunitate, dẽ qua in regula, & vt ſup.fuit dictũ, maximè per Cardi. conſ. 11. Oratoria ſunt duplicis generis, quædam ſunt publica,quædam priuata:aduerte qđ iſta publica ſunt ẽt duplicis generis, quædã ſunt ædificata in loco publico ad inſtar heremitorij,ſeu baſilicæ,vel capellæ.& tunc dic vt ſup.in ampliat. præcedenti,quædã ſunt oratoria ædificata in loco publico,nõ ad inſtar heremitorij, ſeu baſilicæ,vt sũt iſtæ cruces,ſeu imagines quæ ponuntur,ſeu ædificantur in vijs publicis, ad finẽ qđ tranſeuntes per viã publicam,vbi ſunt dictæ cruces,ſeu imagines, orent.Nam iſta oratoria non gaudent immunitate eccleſiarũ,vnde dicit Bonif.de Vital. in d.cle.j. nu.74.de pœni.& remiſ. quod iſta oratoria ſimplicia,non gaudent immunitate eccleſiarũ,& ſic videtur,quod confugiẽs ad oratorium crucis , vltra rhodanũ exiſtens, non gauderet hac immunitate.

Quædam ſunt oratoria priuata, q̃ vnicuiq; fidelium licitũ eſt habere in domo ſua,per tex.in c.vnicuiq;.de conſe.diſt.j.c.auctoritate. & ibi gl.& oẽs de priuil.li.6.& dixi ſup. & Bonif.de Vital.in cle. vnica.de baptiſ.in prin.& Io.de Sylua, in tract. de benef.in 6.q.j.part.fo.58. col 2.in princ. Et cõiter iſta oratoria ſunt in angulo domus, ſeu palatij alicuius nobilis,vel potentis potius,cã inanis gloriæ, & delectationis, quã deuotionis, in quo pñt celebrari diuina officia ex priuilegio. tñ ille locus nõ dẽt dici religioſus,ſcđm Guliel. de monte L[illegible] cle.grauis,de ſen excom. Et ibi eum refert Bonif. de Vital.nu.36. fol.231. refert ẽt eum ad litteram Io de Imo.in d cle.grauis,in gl.in verbo, capellis. Card.in d.cle.grauis,oppo.j.dicit, quod illa oratoria non ſunt religioſa loca.

10 Quæritur,an iſta † oratoria priuata gaudeãt immunitate,de qua in regula cõis concluſio eſt, qđ nõ, ẽt ſi ibi celebrentur diuina : & rõ eſt,quia nõ ſunt dedicata,quare ſi hodie ſit oratorium,cras poterit fieri camera,ſcđm Hoſti.Io.And.Henric.Boh.in c.pen.

Quæſtio.

c.pen.eo.tit. & ſcdm Hoſti.Io.And. Card.q.4.in c. ñ.de cenſ.& ibi Ant.ver.ſecũdo quæro. quærit an oratoriũ gaudeat immunitate eccleſiaſtica. refert Goff.qđ ſic,& Hoſti. quod non. & ſequitur Hoſti. Idem tenet Hoſti.in ſumma.iſto tit. in §.in quantum.ver.quid de oratorijs,& Hoſti.in ſumma iſto tit.in 6.lib.tit. 3.fo. 86.& Henric. Bohic.in c.fi.de cenſ.& Anch.in c.auctoritate.de priuil. in 6.in 2. nota.vbi dicit,quod priuata oratoria non hñt immunitatem Eccleſiarum,nec ſunt ab Epis viſitanda,nec ab eis procuratio exigenda, nec debent habere cãpanillam,per nota.in d.c.fi.de cenſ.& plenius ibi per Henric.Bohic. Io.Fab. in §.fi.de his,q ſunt ſui,& in l.j.de his,qui ad eccl. confu.C.dicit, qđ capellæ,q̃ ſunt in domibus, non gaudẽt immunitate eccleſiæ,& in addit.ad Panor. in d.c.pe.eo. tit.& Guliel.de monte Lau.in d.cle.j.de pœnit.& remiſ.col.j.dicit,qđ oratoria non præſtãt immunitatẽ,licet ibi ſint diuina officia celebrata.Secundũ Hoſti.in d.c.fi.de cenſ.Idem tenet Imo.in cle.j.de pœni.& remiſſ.col.j.in fi.vbi dicit,qđ oratoria priuata,licet ſint ibi diuina officia celebrata, nõ hñt dictũ priuilegiũ.Idẽ dicit Bonif.de Vital.in d.cle. j.nu.74. Idẽ ẽt tenet Guliel. de mõte Laud.in cle. quia contingit.§.non omittunt,de relig.dom.vbi dicit,qđ locus qui eſt, duntaxat ædificatus ꝓ oratorio,cũ non ſit verè religioſus, nõ gaudet immunitate.Panor.in d.c.fi.de cenſ.col.2.ver.ex his infertur. q̃rit nunquid iſta oratoria gaudent immunitate eccleſiaſtica,dicit, qđ cõis opi.eſt, quod nõ, cũ ſint loca priuata, hodie pñt eſſe oratoriũ, cras eſſe camera priuata, ad uoluntatẽ dñi. Idẽ tenet Panor.in d.c.pen.col.2.eo.ti.verſ.2.quæritur.vbi dicit,qđ priuata oratoria,q̃ in domibus priuatorũ ſunt,hoc priuilegiũ non hñt.pro hoc facit, qa illa loca pñt reuocari, & reduci † ad priores vſus prophanos auctoritate dñorum, per Inn.in c.inter dilectos.de dona.Archid.in c.vxor felicis.17.q.4.in prin.ver.q̃ro an eccleſia.dicit,qđ priuata oratoria non hñt hoc priuilegiũ immu.Io.Bichis in tract.de 11

imunu.eccl.fol.75.col.4.nu.48. in paruo vol.quæ-rit nunquid oratoria, quæ in domibus priuatorū ſunt,gaudeant priuilegio īmunitatis. Refert Goff. in d.c.pen.eo.tit. & Hoſt.in ſumma eo.tit. ſed nunquid oratoria,quod non gaudent, quia iſta oratoria pñt reduci ad priores vſus, & rō quare nō gaudeant,dixi ſup.in principio iſtius qōnis. Nam iſta oratoria cōiter non ſunt loca religioſa,vt ſup. dixi,& ſic non pñt gaudere immunitate, dicit tñ Panor.in d.c.auctoritate. de cenſ.quod licet Epiſco-
12 pus † non poſſit viſitare huiuſmodi oratoria,vt d.c.fi.de cenſ.Bene tñ poſſet accedere ad illa,vt videat qūo ſe habeant,& an præter iuris formā conſtructa ſint, & an honeſtè tractentur. Panorm. ſup.ſecundum Inn.in d.c.fi.de cenſ.vbi hoc dicit, & eſt not.& eos refert,& ſequitur Rochus de Curte in d.tract.de iure patro.in verſ. cōſtruxit. q. in 4.vol.fol.27.col.j.& idem ēt tenet Henric. Bo-
13 hic.in d.c.fi.de cenſ.Et communiter † iſta oratoria,quæ ſunt in domibus priuatis; maximè in domibus,ſeu palatijs nobilium & potentium,vocantur,ſeu nominantur Capellæ. Et ſic capitur oratorium pro capella,& ècontra, & idem eſt indicandum, quo ad propoſitum noſtrū de capella, quod de oratorio, & dicit Panor.in c.patentibus. de priuil. quod oratoria non gaudēt priuilegio eccleſiarum,& dñr oratoria, loca apta ad orandum nō conſecrata,nec habentia dotem,ſicut ea,quæ hñt magni dñi in domibus ſuis, & poſſunt deſtruere quā volunt. Eccleſiæ verò conſecratæ, habent dotes ſuas.Panor.vbi ſup.ēt dicit,quod in iſtis oratorijs priuatis,non eſt prohibitum habere campanilem priuatam,& priuatim pulſare.

Cōcluſio. Stat ergo concluſio, quod oratoria priuata, ſeu capellæ,quas priuati habent in domibus ſuis, non gaudent immunitate eccleſiarū, de qua in regula.

Limitatio cōclu. Limitatur iſta concluſio,qñ oratorium eſt conſtructum auctoritate Epi. Nam tunc gaudet dicta immunitate.ſecundū Ant.in d.c.pe.eo.tit.in prin. vbi dicit, quod oratoriū priuatum non gaudet immunitate,

munitate, niſi au&ctoritate Epi ſit cõſtitutũ. Cardi. in d.c.fi. de cenſ. quærit, an oratoria gaudeant immunitate, & dicit quod non, niſi fiant au&ctoritate Epi, quia tunc gaudent. Panorm. in d.c.fi. de cenſ. col.2. verſ. ex his. quærit an oratoria gaudeant immunitate, concludit, quod non. Intellige qñ oratorium non eſt conſtru&ctum au&ctoritate Pontificis. Nam ſi interceſſit eius au&ctoritas, eſſet publicum, & religioſum, & non poſſet amplius deputari ad humanos vſus. Panor. in d.c.pe.eo.tit. col.2. verſ. ſecundo quæritur. quærit, an oratoria priuata gaudeant immunitate, dicit, quod non, ſecus dicit V in centrius. Si au&ctoritate Epi oratorium ſit conſtru&ctum, quod ſatis placet, dicit Panor. Silueſter, in sũma, in verbo, immunitas. j.q.j. dicit. quod oratoria non gaudent immunitate, niſi eſſent fa&cta au&ctoritate Epi. Idem etiam tenet ipſe, in d. ver. immunitas. 3.q.j. Io. Bich. in d. tract. eo. tit. fo.72. retuli ſupra. quærit, an oratoria priuata gaudeant hoc priuilegio, dicit quod non, niſi au&ctoritate Epiſcopi eſſet oratorium fundatum, ſecundum Goffr.

Et dicit Rochus de Curte in d. tra&ct. de iure patronatus, in ver. conſtruxit. q.19. fol.27. col.j. in 5. vol. quod qñ tale oratorium conſtruitur cum Epi au&ctoritate, tunc dicitur locus eccleſiaſticus, & ſubeſt hoc caſu Epo, nec poteſt amplius ad vſum prophanum conuerti. per not. in c. inter dile&ctos. de dona. Nam ibi Innoc. Hoſti. & Panor. poſt alios dicunt, quod locus non dicitur ſacer, nec religioſus, ſed priuatus, qñ non eſt inſtitutus au&ctoritate Epiſcopi, ratio fundamentalis iſtius quęſtionis eſt, eo quod ſi oratorium eſt conſtru&ctum au&ctoritate & licentia Epiſcopi, dicitur locus Eccleſiaſticus, & non põt amplius conuerti ad prophanos vſus, per ſupradi&cta. vnde eſt dñi, quod ſi aliquis nobilis, vel alius ædificat oratorium, ſeu capellã in domo ſua, cum au&ctoritate, & licentia Epiſcopi, quod talis locus, ſeu capella eſt Eccleſiaſticus, & nõ pt deſtrui, ſeu reduci ad pphanũ vsũ, ſine lnĩa Romani Pontificis, p cle. quia contingit. de reli. domi. Car.

B 5 conſ.

conſ. 11. retuli ſup. Sequitur, quod ſi eſt locus eccleſiaſticus, gaudebit priuilegio, ſeu immunitate eccleſiarum, de qua in regula. dicit tñ Panor. in d. c. pen. col. j. eo. tit. quod, añ iſta oratoria priuata, ſeu capellæ, gaudeant immunitate, de qua in regula, ſtatur conſuetudini, & Guliel de mõte Laudino, in d. cle. j de pœni. & remiſſ. loquẽdo de oratorijs dicit, quod in hoc multum debet attendi cõſuetudo, quę tanquã fauorabilis extendi debet. & idem tenet Inn. in d. cle. j. col. 2. in prin.

Guliel. Mayne. in l. nemo. de domo. de regu. iur. ff. fol. 250. col. j. refert Goffr. dicentem, quod oratorium priuatum, conſtructum auctoritate Epi, gaudet immunitate. dicit tñ hoc non habere locũ in oratorijs exiſtentibus, in domibus priuatorũ. alle. Panorm. in d. c. eo. tit. ratio, quia talia loca priuata pñt reduci ad vſus prophanos, ſcđm Panor. in d. c. pen. vult iſte Doctor innuere, quod oratoria conſtructa auctoritate Epi. in domibus priuatorũ, nõ gaudent immunitate. Panor. vbi ſup. & alij, quos ſup. retuli, tenent contrarium; non obeſt rõ allegata, q̃ procedit, qñ oratoriũ eſt conſtructũ ſine lĩia Epi, vel alteri⁹ ſupioris. Si tñ cõſtructũ eſt cũ lĩia, & auctoritate ſuperioris, non pt reduci ad ꝓphanos vſus, & ſic remanet de iure vera iſta limitatio.

Tertia Ampliatio.

SVMMARIVM.

1 *Eccleſia materialis, Templum dicitur.*
2 *Eccleſia, Tabernaculum appellatur, & cur ita.*
3 *Eccleſia, dicitur ſanctuarium, et quare.*
4 *Eccleſia, aula Regis appellatur.*
5 *Eccleſia, monaſterium vocatur.*
6 *Monaſterij deſcriptio.*
7 *Monaſterium ſine auctoritate Epiſcopi, con-*

pi, conſtrui non poteſt.

8 *Monaſterium, quare ſic dictum ex Bar. ſententia.*

9 *An monaſteria eccleſiarum appellatione contineantur?*

10 *Monaſterij appellatione, quid contineatur.*

11 *Monaſteria num gaudeat immunitate?*

12 *Eccleſia, cœnobiū dicitur, & qua rōne.*

13 *Quid propriè cœnobium dicatur.*

14 *Monachorum triplex genus.*

15 *Eccleſia, Capella dicitur, & cur ita.*

16 *In his Capellis quando celebrare liceat inconſulto Epiſcopo.*

17 *Capellarum materia, remiſſiuè hic tangitur.*

ERIT ergo tertia ampliatio i ora torijs cōſtructis auctoritate Epiſcopi, quæ gaudent dicta immunitate, vt dictum eſt, niſi conſuetudo eſſet in contrarium, vt dictum eſt. 3. Ampliat.

1 Sextò, dicta Eccleſia † materialis dicitur templum, ſcd̃m illud Pſal. Suſcepimus Deus miſericordiam tuam in medio templi tui. templum.n. dicitur, quia tectum habet amplū, in quo Regi Dn̄o ſacrificia offeruntur: vel q̃a ſub vnius tecti amplitudine ad exhibendum cultum Deo adunantur fideles. ſcd̃m illud Pſal. 28. in tēplo eius oēs dicent gloriam. Hæc Ioā. de Tur. Cre. in d.c. Eccleſ. de conſe. diſt. j. col. 3. verſ. ad quartū. Adde Archid. in c. & hæc. 16. q. 7. vbi dicit. Templa dn̄r propriè maiores Eccleſiæ. quaſi tecta ampla, quia populus ibi ſub vnius tecti amplitudine adunatur. Archid. vbi ſup. & idem in cano. vniuerſas.

16.q.3.dicit,quod templum dicitur à contemplatione, quo nomine antiqui appellabant quæcunq; magna loca,& templa ſunt dicta, quaſi ampla tecta.Et nota quod quatuor ſunt partes templi, antica ad Ortum,poſtica ad Occaſum, ſiniſtra ad Septentrionem,dextra ad meridiem. Archid.in d.c. vniuerſas.Antica,eſt oſtium anterius, poſtica poſterius.Guarinus in ſuo vocabulario,in verbo,antica,& in verbo,poſtica.

Item templum Dei.i.Sancta Eccleſia. 1. q.3. ex multis.Alber. in dictionario ſuo, in verſ.tẽplum.

Vnde ergo,ſi templum capitur pro Eccleſia nemini dubium de eius immunitate, vt ſupra dictum eſt de Eccleſia.

2 Septimo,dicitur tabernaculum † quaſi habitaculum militare,cõtinẽs fideles, qui in hac vita militant.ſecundũ illud,militia eſt vita hominis. Iob 7. de quibus Zachar. 9. circundabo domum meã, ex his,qui militant mihi. Hæc Io.de Turre Crem. in d.can.eccleſia.de conſe.diſt.j. Adde Archid.in can.& hæc.16.q.7.vbi dicit,quod aliquoties Eccleſia dicitur tabernaculum.quia continet eccleſiam militantem, quæ non habet manentem ciuitatẽ, ſed futuram inquirit. vt dicit Apoſtolus ad Hebræos,& Pſal. Quoniam tranſibo in locum tabernaculi admirabilis vſq; ad domum Dei.hoc eſt, Eccleſia militante vſque ad triumphantem. Arc... vbi ſup.& idem in d.c.vniuerſas. 16.q.3. dicit, qđ Moyſes fuit, qui primus condidit tabernaculum Domino,deinde Salomon templum,eſt tex.c.j.de conſe.diſt.j.de tabernaculo.loquitur tex.in c.j. de re iud.lib.6.& dicit ibi Archid.ſuper verbo,tabernaculum, quod quantum ad litteræ declarationẽ, dicas quod tabernaculum erat domus Deo dedicata, quadrata, & oblonga,tribus clauſis parietibus Aquilonari,Meridionali,& Occidentali: & dicit in d.c.2.de re iudi. lib.6. Gulielmus de monte Laudino. col. 2. in princip. tabernaculum eſt domus dedicata Deo.de qua in Exod. & in glo.ſuper ea ad Hebræos, aliquando dicitur tabernaculum,

habi-

habitaculum militare. de conſecrat. diſtinct. j. in princip. & Archidiaco. in d.c. & hæc. 16.q.7. Item tabernaculum Saluatoris eſt Eccleſia Dei. c. non forſitan. de pœniten. diſtinct. j. Alberic. de Roſa. in dictionario ſuo, in verbo, tabernaculum. Vnde ergo, ſi tabernaculum accipitur pro Eccleſia, non dubitatur de eius immunitate.

Octauo, dicitur Eccleſia † materialis ſanctuarium, quia Deo eſt locus dedicatus, ſeu conſecratus. De quo Pſal. Domum tuam decet ſanctitudo, hæc Ioan. de Turre Crem. in d.c. eccleſia. de conſecra. diſtinct. 1. colum. 3. adde text. in c. decorem. de inſtitutio. vbi text. non conuenit ſanctuarium Dei iure hæreditario poſſideri. ad idem text. in c. ad hæc. de decimis. Vbi tex. quod ſanctuarium de iure hæreditario poſſideri non poteſt, & eſt tex. in c. conſuluit. de iure patronatus, & dicit Panormi. in d. cap. ad hæc. de decimis. quod decima dicitur ſanctuarium, & ſic eſt ius merè ſpirituale, ſi accipimus ſanctuarium pro loco Deo dedicato, clarum eſt, quod gaudebit immunitate, de qua in regula per ſupradicta. 3

Nono, dicitur Eccleſia materialis † aula, quæ eſt palatium Regis æterni, vbi conuiuium ſolemne celebratur. Ioan. de Turre Crema. in d.c. Eccle. de conſecrat. diſtinct. j. col. 3. hæc Ioan. vbi ſupra. Aula, ſecundum omnes vocabularios, dicitur domus Regia, ſpatioſum habitaculū porticibus quatuor concluſum. Guarinus in verbo, aula. Adde etiam text. iuncta gloſſ. in clement. prima, de Baptiſmo. dixit ibi gloſſ. in verbo, in aulis. aula dicitur ſala, vel ſpacioſum habitaculum, communiter habens quatuor alas. & dicit Cardina. ibi in princip. quod aula, alio modo dicitur palatium. c. qua fronte. de appellationibus. differt tamen á palatio, quia palatium eſt Imperatorum, & Regum, & Principum, & Magiſtratuum, aula verò inferiorum, c. conuenit. 13.q.8. dicit Cardi. quod aliquando vnum ponitur pro alio. Nam in d. clem. octaua. dicuntur aulæ Regum, & in hoc non eſt vis. 4

ſed aula propriè eſt palatij pars. palatium eſt tota domus, Imo. in d. cle. 8. col. 2. in prin. dicit. qđ aulas regulariter appellam⁹ Salas, de quibus. 35. diſt. c. Eccleſ. princi. alio modo palatium. c. qua frōte. de appell. Sed propriè in hoc differunt, quia palatium eſt Imperatoris, Regum, Principum, & Magnatum, aula verò inferiorum. c. conuenior. 23. q. 8. in d. tñ cle. vnum pro alio ponitur, quia ibi appellatur aula ēt Regum. hæc Imo. vbi ſup. text. in d. c. conuenior. 23. q. 8. loquitur de palatio Imperatoris, & dicit tex. ibi. col. pen in prin. ad Imperatores palatia pertinent, ad Sacerdotes Eccleſiæ. Sequitur, quod ſi aula, accipitur pro Eccleſia, idē eſt dicendum, quod in Eccleſia. ſi accipitur pro palatio Regis, vel Epiſcopi, vel alterius, dico infra.

Decimo, dicitur Eccleſia materialis monaſterium, † ideſt, ſolitarium, vel ſolitariorum habitaculum; ſicut eſt locus monachorum, ſiuè religioſorum, qui præ cæteris clericis magis remoti eſſe debent à conuerſatione laicorum. Io. de Tur. Crem. in d. c. Eccleſ. col. 3. de conſe. diſt. 2. Adde Arch. in 6 c. j. de reg. iur. lib. 6. in prin. quid † dicitur monaſterium, habitatio monachorum. Nā monos vnū, & ſteron, habitatio dicitur. c. ſi cupis. 16. q. j. monaſterium eſt locus vbi ſtant monachi. l. generali. de ſacroſ. eccl. C. monaſterium dicitur græcè cœnobium, & dicitur à cœno græcè. quod eſt latinè cōe. quia religioſi, ibi cōiter viuunt. vnde ſecundū ethimologiam vocabuli, poteſt dici cœnobion, oīs locus, in quo cōiter omnes viuunt. Sic ēt appellatur conuentus, quia ibidē conueniunt. c. j. 15. diſt. & monaſterium dicitur monachorum, & ēt canonicorum regularium. De primo eſt tex. 16. q. j. 2. & 3. cum ſimil. De ſecundo. c. intelleximus. de æta. & qual. c. cum olim. de priuile. cum ſim. monaſteria conſtruenda ſunt in ſolitudine, ne populari acceſſu deuotio religionis impediatur. c. luminoſo. 18. q. 2. & ibi gl. in verbo, receſſibus, & text. in c. ſi cupis. 16. q. j. & ibi gl. in ver. ſolorum facit. c. nunquam. de conſe. diſt. 5.

Item

Item monaſterium non poteſt † conſtrui ſine auctoritate Epi, in auth. de monacho. in prin. col-la. j. Nam ibi tex. dicit quod monaſterium non pt conſtrui ſine licentia Epi, & ex illo tex. not. Ange. hoc verum, vt ſit locus Eccleſiaſticus, ſed qd bene poteſt conſtrui diuino intuitu, & eſſe locus priua-tus, prout videmus in hoſpitalibus. Scdm Auge. in d. auth. de monach. in prin. & eſt tex. in c. quidem. 18. q. 2. in prin. vbi tex. ædificare, aut cõſtruere mo naſteria ſine licentia Epiſcopi, nemo poteſt. ad idẽ tex. in quatuor cc. ſeq. 7

Item monaſteriũ habet plura clauſtra † & vnã clauſuram, ſeu oſtium, ad omnia, quæ claudit oẽs familiares, & monachos, & totum dicitur mona-ſterium, ſeu vna habitatio. Secundum Bar. in l. qui ſit fugitiuus. §. apud Marcell. de ædil. ædict. ff. 8

Et an appellatione Eccleſiarum veniant † mo-naſteria, quod non. c. 2. de conſuet. c. ſciant cuncti. cum ſeq. de elect. lib. 6. c. 2. & ibi gl. de ſupple. ne-glig. præl. lib. 6. cum multis ſimil. Panor. in d. c. 2. in j. not. dicit hoc verum extrictè ſumpto vocabu lo alias ſecus. §. ac auctoritate. 54. diſt. eſt ſub. c. ab bati, & Philip. Fran. in d. c. ſciant. & ſeq. dicit, qd in materia pœnali appellatione Eccleſiarũ nõ ve-niunt monaſteria, vel ècontra. vidè plenè per Ioã. And. Anch. Domi. Philip Franc. in d. c. grandi. de ſuppl. negl. præl. lib. 6. gl. in verbo, monaſteriorũ. 9

Io. An. in c. 2. de in integ. reſti. li. 6. dicit in prin. quod appellatione Eccleſiæ includitur monaſte-rium, & omnis locus pius, & iſta æquiparantur. Et idem tenet Domi. ibi in prin. verbo, quæro quid. per c. requiſiſti. de teſta. ver. ſecus.

Et in † iſta qõne, an appellatione Eccleſiarũ ve niant monaſteria, vel ècontra, non inſiſto. Quæro tñ appellatione monaſterij, quid contineatur. glo. in c. j, verb. exempto. de priuil. lib. 6. dicit, qd mo-naſterio exempto, Eccleſia, cimiteriũ, domus, mo-naſterium atria, hortus, areæ, quæ ſunt iuxta Eccle ſiam, intelligũtur exempta. alle. aliqua iura, & ſic videtur, quod appellatione monaſterij veniãt oĩa 10

ſupra-

ſupradicta.Hoſti.in d.c.j.col.3 .verbo, in loco exẽpto.qui Hoſtienſis fuit ante d.gl. exponit text. ibi in loco exempto,hoc eſt infra monaſterium,ſeu ſepta monaſterij. Nam ex quo monaſterium exemptum eſt,domus monaſterij ſunt exemptæ . Imol. & dicunt quidam,ꝙ horti,areæ,manſi, qui ſunt iuxta Eccleſiam,exempti intelliguntur,quod poteſt exaudiri vſq; ad 30.paſſus vel 40. per c.ſicut antiquitus.17.q.4.dum tamen ſit extra muros.Nam ſi infra ambitum murorum alicuius ciuitatis, vel loci includantur,hoc paſſuum priuilegium non habent.c.quiſquis.17.q.4.vbi tex.quod capellæ, quæ ſunt infra ambitum murorum caſtellorum , non ponuntur in hac 30. paſſuum obſeruatione . hæc Hoſtien.vbi ſup.Archid.in d.c.j. col.j.in fin. refert ad literam Hoſti. Guliel. de monte Laudino in d. c j.col.j.in fi.& col.2.in priu.de priuil.lib.6.refert ad literam Hoſti.Io.Mona. in d.c.j.nu.3. dicit qđ monaſterio, ẽt exempto, non ſolum Eccleſia , ſed ẽt domus monaſterij ſit exempta. dicunt ẽt quidam,quod areę,& horti,& totus manſus,qui ſunt iuxta Eccleſiam,ſunt exempti.c.j.de cenſ.Io.And. Domin. Phil.Fran.in d.c.j.ſupradi.glo. in verbo, exempto.intelligunt gloſſam, prout Hoſti. & Archid.vt procedat vſque ad 30 paſſus vel 40. & qñ Monaſteriũ eſt infra muros alicuius ciuitatis , vel loci,hoc paſſuum priuilegium non habebit, per c. quiſquis.17.q.4.facit gl.2. in c.per exemptionem. de priuil.lib.6.idem dicit Archi.in c.nulla.17.q.j. vbi dicit,quod monaſterio exempto,non ſolũ Eccleſiæ , ſed aliæ domus monaſterij ſunt exemptæ & dicunt quidam quod areæ, horti, & totus manſus,qui eſt iuxta Eccleſiam , ſunt exempti . Idem quod Archid.tenet Domi.in d.c.nulla.

Quæſtio. 11 Redeundo ad noſtrum propoſitum , quæritur an † monaſteria gaudeant immunitate Eccleſiarum,de qua in regula, vt ſuperius dixi iſta monaſteria conſtruuntur, ſeu ædificantur auctoritate Epiſcopi,& non aliàs.

Item in monaſterio eſt Eccleſia, vt dictum eſt, ybi

vbi celebrantur diuina officia, quod iſta gaudeant immunitate nemini dubium.

Item in monaſterio eſt cimiterium, vt dictum eſt, & an cimiterium gaudeat, dico infra in 5. ampliatione. in verbo, cimiterium.

Item in monaſterio eſt domus, in qua monachi habitāt puta domus, ſeu cellulæ, dormitorium, refectorium, clauſtrum, vel clauſtra, horti, areæ, & aliæ habitationes, tam pro religioſis, ſeu eorū familiaribus, quam pro animalibus. an prędicta gaudeant immunitate? Eſt dicēdum quod omnia, quæ ſunt intra ambitū Monaſterij, ſeu infra ſepta Monaſterij, & vbi eſt vna clauſura, ſeu vnum oſtiū ad oĩa, quæ claudit omnia ſupradicta, vidētur eſſe totum monaſterium, & vna habitatio. Ideo oĩa contenta infra, ſeu intra ſepta, vel ambitus gaudēt dicta immunitate, facit lex omnia. de Epiſcopis, & Clericis. C. vbi omnia priuilegia conceſſa Eccleſijs, videntur cōceſſa monaſterijs, & hinc dicit Io. And. in c. 2. de reſti. ſpol. li. 6. quod hoſpitalia poſſunt petere reſtitutionem in integrum ratione læſionis, ſicut Eccleſia. refert Panor. in c. 2. not 2. de conſuetudine. dico latius in verbo, ſepta. quod eſt in 11. ampliatione, & in verbo, ambitus. quæ eſt 13. ampliatio.

Et an iſta monaſteria habeant paſſus, dixi ſupra in princ. iſtius quæſtionis.

Vndecimo, dicitur Eccleſia materialis † cœnobium à cœno, quod eſt commune, quia ibi in commune viuere debent, iuxta formam eorum, de quibus dicitur actuum, capite quarto. erant illis omnia communia, &c. Ioan. de Turre Crema. in d. can. Eccleſ. de conſe. diſtin. j. colum. 3. Cœnobium, ideſt monaſterium, c. ſecund. de ordin. cognit. in principio. cœnon enim grǽcè, latinè nouum dicitur. Auguſt. in Dominica de paſſione, feria quarta in homelia. refert Alberic. in dictionario ſuo verbo, cœnobium. & dixi ſupra in verbo, monaſterium. 12

Cœnobiū † ſi capitur ꝓ monaſt. dic vt dixi ſupā 13

mona-

monaſterio ſi accipitur pro habitatione cōi, vbi multi conueniunt, & cōiter viuunt, dicit Ioan. de Tur. Cre. in can. placuit. q. 11. fol. 3. nu. 4. quod omnis religio ad exemplum vitæ apoſtolicę eſt formata, vnde act. 4. Super illo, & erant illis oīa cōia. dicit gl. cōia græcè cœna, vnde cœnobitæ, i. cōiter viuentes, cœnobia, i. habitacula eorum, hæc autē fuit vita apoſtolica, vt excluſis omnibus per mundum diſcurrerent, euangelizando, & prædicādo, vt patet Matth. 10. vbi regula quædā eis inſcribitur, ergo ad prædicta poteſt aliqua religio conuenientiſſimè inſtitui. ſecundum Ioā. de Tur. Cre. & dicit additionator ibi. dic cœnobium dictum vbi cōis vita ducitur, cœnos. n. cōis dicitur, vios vita, hinc cœnobitæ penultima producta, qui in cōmune viuunt. Calepinus in ſuo vocabulario, in verb.
84 cœnobium. triplex eſt † genus monachorum. ſecundum B. Anto. in ſumma, in 3. parte, titu. 16. c. j. §. 4. Ad propoſitum tertij dñr cœnobitæ. i. in congregatione viuentes, & iſti cœnobitæ habent diuerſos modos viuendi, & ad diuerſa deputantur, vel ad actiuam, vel ad contemplatiuam, vel vitam mixtam. ſecundum regulas, & conſtitutiones eorum, quas profitentur. ſecundum Florent. vbi ſup. Et eum refert Nic. Boer. in tract. de ſtatu heremitarum, in fin. deciſ. ſuarum, fol. 251. col. 2. nu. 19. & dicit nu. 20. ver. & ſub his cœnobitis comprehēſi ſunt omnes monachi, vt latius per Florentinum, & Boerium, vbi ſupra.

85 Duodecimo, dicitur Eccleſia † materialis Capella, minores. n. Eccleſiæ hoc nomine ſolent nominari à capellarum vſibus, vt quidam dnt. fertur enim, quod antiquitus, nobiles in expeditionibus, in tentorijs habebant domunculas de pellibus Caprarum ſupertectas, in quibus miſſæ celebrabantur, & inde Capellæ nomen tractum eſt, & inde cuſtodes, & miniſtri capellani dñr. Io. de Tur Cre. in d. can. eccle. de conſe. diſt. j. col. 3. hæc dicit.

Adde Archi. in c. concedimus. de conſe. diſt. j. in fi. vbi dicit quod capella ꝓ eccleſia dicta eſt, quaſi

capiens

capiens laos.i.populum,vel plebem,vel quaſi cam panam,q a paucos capit. Archi. in c.plures. 16.q.j. dicit,quod minores eccleſiæ, dñr capellæ, quæ ſic à caprarum pellibus nominantur: nobiles.n.in iti nere eccleſias de pellibus caprarum factas, habebant olim,ſicut modo habent tentoria, quarũ cuſtodes,& miniſtri capellani dicuntur.

Io.de Tur.Cre.in d.c.concedimus. in fi. nu.4.& ſeq.dicit, capellæ hic dñr paruæ eccleſiæ non conſecratę, & requiritur † permiſſio ad diuina celebranda.can.miſſarum.ead.diſt.vel capellæ vocantur qualiacunq; tuguria, ſiue domunculæ factę in eccleſijs combuſtis,vel iuxta eas,coopertæ vndecunq;,vel de pellibus caprarum,ſecũdum antiquã conſuetudinem,& hoc melius. & hæc Io.de Tur. Cre.vbi ſup.gl.in d:c.concedimus. exponit in capellis.i.in oratorijs non conſecratis. In talibus.n. non licet celebrari ſine licentia, & dicit glo.2.ibĩ ad quid opus eſt permiſſione,quia dicitur in capellis,dicit glo. quia forte capellæ non erant olim in eccleſia,cum antiquitus dicerentur capellæ tuguria caprarum pellibus tecta, vel hoc referas ad ſolemnitates maximas. 16

De materia Capellæ † ſatis bene tractat Pau. de Citan.in tract.de iure patro.in 3.parte, cauſa 1.ac quirendi,q.3.2.col.3. fol.9. col. 4. & quæ dicatur capella, & quot modis,& quare,ibi per eum,& dicit quod capella dicitur locus in eccleſia priuat⁹, vel extra eccleſiã,qui debet eſſe Deo conſecratus. can eccl de conſe.diſt.j.can.ad hæc.de relig. domi quia capellæ tanquam acceſſoriæ dependent à locis,in quibus ſunt,vt acceſſorium cum eis tranſeat,& dicitur capella,prout Archi.in can. non cõ ſulimus.de conſe.diſt.j.& in can.ſi plures.16.q.j. retulit Arch.ſup. & talis capella ẽt in domo priuata heri poteſt, & haberi,ſecundum Inno. in d.c.ad hæc.de reli.domi.& in c.ex litteris. de iure patro. Sed cum auctoritate Epiſcopi.Io.Fab.in §.religio ſum.de re.diui.inſti.Alex.in l.j.de relig.& ſumpt. fun. capellæ ẽt appellatione venit eccleſia parro- 17

chialis.

Redeundo ad noſtrum propoſitum,eſt quærendum an iſta oratoria gaudeāt immunitate, dē qua in regula, & vt ſup.fuit dictū, maximè per Cardi. conſ. 11. Oratoria ſunt duplicis generis, quædam ſunt publica,quædam priuata:aduerte qđ iſta publica ſunt ēt duplicis generis, quædā ſunt ædificata in loco publico ad inſtar heremitorij,ſeu baſilicæ,vel capellæ.& tunc dic vt ſup.in ampliat. præcedenti,quædā ſunt oratoria ædificata in loco publico,nō ad inſtar heremitorij, ſeu baſilicæ,vt ſūt iſtæ cruces,ſeu imagines quæ ponuntur,ſeu ædificantur in vijs publicis, ad finē qđ tranſeuntes per viā publicam,vbi ſunt dictæ cruces,ſeu imagines, orent.Nam iſta oratoria non gaudent immunitate eccleſiarū,vnde dicit Bonif.de Vital. in d.cle.j. nu.74.de pœni.& remiſ. quod iſta oratoria ſimplicia,non gaudent immunitate eccleſiarū,& ſic videtur,quod confugiēs ad oratorium crucis, vltra rhodanū exiſtens, non gauderet hac immunitate.

Quædam ſunt oratoria priuata, q̄ vnicuiq; fidelīū licitū eſt habere in domo ſua,per tex.in c.vnicuiq;.de conſe.diſt.j.c.auctoritate. & ibi gl.& oēs de priuil.li.6.& dixi ſup. & Bonif.de Vital.in cle. vnica.de baptiſ.in prin.& Io.de Sylua, in tract. de benef.in 6.q.j.part.fo.58. col 2.in princ. Et cōiter iſta oratoria ſunt in angulo domus, ſeu palatij alicuius nobilis,vel potentis potius,cā inanis glorię, & delectationis, quā deuotionis, in quo pñt celebrari diuina officia ex priuilegio. tñ ille locus nō dēt dici religioſus,ſcđm Guliel. de monte Lauduno in cle.grauis,de ſen excom. Et ibi eum refert Bonif. de Vital.nu.36. fol.231. refert ēt eum ad literam Io.de Imo.in d cle.grauis,in gl.in verbo, capellis. Card.in d.cle.grauis,oppo.j.dicit, quod iſta oratoria non ſunt religioſa loca.

10 Quæritur,an iſta † oratoria priuata gaudeāt immunitate,de qua in regula: cōīs concluſio eſt, qđ nō, ēt ſi ibi celebrentur diuina. & rō eſt,quia nō ſunt dedicata,quare ſi hodie ſit oratorium,cras poteſt fieri camera,ſcđm Hoſti.Io.And.Henric.Bohic.in c.pen.

Quæſtio.

c.pen.eo.tit. & ſcd̃m Hoſti.Io.And. Card.q.4.in c. fi.de cenſ.& ibi Ant.ver.ſecũdo quæro. quærit an oratoriũ gaudeat immunitate eccleſiaſtica. refert Goff.qd̃ ſic,& Hoſti. quod non. & ſequitur Hoſti. Idem tenet Hoſti.in ſumma.iſto tit. in §.in quantum.ver.quid de oratorijs,& Hoſti.in ſumma iſto tit.in 6.lib.tit. 3.fo. 86.& Henric. Bohic.in c.fi.de cenſ.& Anch.in c.auctoritate.de priuil. in 6.in 2. nota.vbi dicit,quod priuata oratoria non hñt immunitatem Eccleſiarum,nec ſunt ab Epis viſitanda,nec ab eis procuratio exigenda, nec debent habere cãpanillam,per nota.in d.c.fi.de cenſ.& plenius ibi per Henric.Bohic. Io.Fab. in §.fi.de his,q ſunt ſui, & in l.j.de his,qui ad eccl. confu.C.dicit, qd̃ capellæ,q̃ ſunt in domibus, non gaudẽt immunitate eccleſiæ,& in addit.ad Panor. in d.c.pe.eo. tit.& Guliel.de monte Lau.in d.cle.j.de pœnit.& remiſ.col.j.dicit,qd̃ oratoria non præſtãt immunitaté,licet ibi ſint diuina officia celebrata.Secundũ Hoſti.in d.c.fi.de cenſ.Idem tenet Imo.in cle.j.de pœni.& remiſſ.col.j.in fi.vbi dicit,qd̃ oratoria priuata,licet ſint ibi diuina officia celebrata, nõ hñt dictũ priuilegiũ.Idẽ dicit Bonif.de Vital.in d.cle. j.nu.74. Idẽ ẽt tenet Guliel. de mõte Laud.in cle. quia contingit.§.non omittunt,de relig.dom.vbi dicit,qd̃ locus qui eſt, duntaxat ædificatus ꝓ oratorio,cũ non ſit verè religioſus, nõ gaudet immunitate.Panor.in d.c.fi.de cenſ.col.2.ver.ex his infertur. q̃rit nunquid iſta oratoria gaudent immunitate eccleſiaſtica,dicit, qd̃ cõis opi.eſt, quod nõ, cũ ſint loca priuata, hodie pñt eſſe oratoriũ, cras erit camera priuata, ad uoluntatẽ dñi. Idẽ tenet Panor.in d.c.pen.col.2.eo.ti.verſ.2.quæritur.vbi dicit,qd̃ priuata oratoria,q̃ in domibus priuatorũ ſunt,hoc priuilegiũ non hñt.pro hoc facit, qa illa loca pñt reuocari, & reduci ad priores vſus pro- 11
phanos auctoritate dñorum, per Inn.in c.inter dilectos.de dona.Archid.in c.vxor ſelicis.17.q.4.in prin.ver.q̃ro an eccleſia.dicit,qd̃ priuata oratoria no hñt hoc priuilegiũ immu.Io.Bichis in tract.de

immu.eccl.fol.75.col.4.nu.48.in paruo vol.quæ-
rit nunquid oratoria, quæ in domibus priuatorũ
ſunt,gaudeant priuilegio ĩmunitatis.Refert Goff.
in d.c.pen.eo.tit.& Hoſt.in ſumma eo.tit. ſed nun
quid oratoria,quod non gaudent, quia iſta orato-
ria põt reduci ad priores vſus, & rõ quare nõ gau
deant,dixi ſup.in principio iſtius qõnis. Nam iſta
oratoria cõiter non ſunt loca religioſa,vt ſup.di-
xi,& ſic non põt gaudere immunitate, dicit tñ Pa
nor.in d.c.auctoritate. de cenſ.quod licet Epiſco-
12 pus non poſſit viſitare huiuſmodi oratoria,vt in
d.c.fi.de cenſ.Bene tñ poſſet accedere ad illa,vt vi
deat qũo ſe habeant,& an præter iuris formã con
ſtructa ſint, & an honeſtè tractentur. Panorm. vt
ſup.ſecundum Iun.in d.c.fi.de cenſ.vbi hoc dicit,
& eſt not. & eos refert,& ſequitur Rochus de Cur
te in d.tract.de iure patro.in verſ. cõſtruxit. q.1
in 4.vol.fol.27.col.j.& idem ẽt tenet Henric. Bo-
13 hic.in d.c.fi.de cenſ.Et communiter iſta orato-
ria,quæ ſunt in domibus priuatis; maximè in do-
mibus,ſeu palatijs nobilium & potentium,vocan
tur,ſeu nominantur Capellæ. Et ſic capitur orato-
rium pro capella,& ècontra, & idem eſt iudican-
dum, quo ad propoſitum noſtrũ de capella, quod
de oratorio, & dicit Panor.in c.patentibus. de pri
uil. quod oratoria non gaudẽt priuilegio eccleſia
rum,& dñr oratoria, loca apta ad orandum nõ cõ
ſecrata,nec habentia dotem,ſicut ea,quæ hñt ma-
gni dñi in domibus ſuis, & poſſunt deſtruere qñ
volunt. Eccleſiæ verò conſecratæ, habent dotes
ſuas.Panor.vbi ſup.ẽt dicit,quod in iſtis oratorijs
priuatis,non eſt prohibitum habere campanillam
priuatam,& priuatim pulſare.

Cõcluſio. Stat ergo concluſio, quod oratoria priuata, ſeu
capellæ,quas priuati habent in domibus ſuis, non
gaudent immunitate eccleſiarũ, de qua in regula.

Limitatio cõclu. Limitatur iſta concluſio,qñ oratorium eſt con
ſtructum auctoritate Epi. Nam tunc gaudet dicta
immunitate.ſecundũ Ant.in d.c.pe.eo.tit.in prin
vbi dicit, quod oratoriũ priuatum non gaudet im

munitate,

munitate, niſi auctoritate Epi ſit cōſtitutū. Cardi. in d. c. ſi. de cenſ. quærit, an oratoria gaudeant immunitate, & dicit quod non, niſi fiant auctoritate Epi, quia tunc gaudent. Pauorm. in d. c. ſi. de cenſ. col. 2. verſ. ex his. quærit an oratoria gaudeant immunitate, concludit, quod non. Intellige qñ oratorium non eſt conſtructum auctoritate Pontificis. Nam ſi interceſſit eius auctoritas, eſſet publicum, & religioſum, & non poſſet amplius deputari ad humanos vſus. Panor. in d. c. pe. eo. tit. col. 2. verſ. ſecundo quæritur. quærit, an oratoria priuata gaudeant immunitate, dicit, quod non, ſecus dicit V in centius. Si auctoritate Epi oratorium ſit conſtructum, quod ſatis placet, dicit Panor. Silueſter, in sū ma. in verbo, immunitas. j. q. j. dicit. quod oratoria non gaudent immunitate, niſi eſſent facta auctoritate Epi. Idem etiam tenet ipſe, in d. ver. immunitas. 3. q. j Io. Bich. in d. tract. eo. tit. fo. 72. retuli ſupra. quærit, an oratoria priuata gaudeant hoc priuilegio, dicit quod non, niſi auctoritate Epiſcopi eſſet oratorium fundatum, ſecundum Goffr.

Et dicit Rochus de Curte in d. tract. de iure patronatus, in ver. conſtruxit. q. 19. fol. 27. col. j. in 5. vol. quod qñ tale oratorium conſtruitur cum Epi auctoritate, tunc dicitur locus eccleſiaſticus, & ſubeſt hoc caſu Epo, nec poteſt amplius ad vſum prophanum conuerti. per not. in c. inter dilectos. de dona. Nam ibi Innoc. Hoſti. & Panor. poſt alios dicunt, quod locus non dicitur ſacer, nec religioſus, ſed priuatus, qñ non eſt inſtitutus auctoritate Epiſcopi, ratio fundamentalis iſtius quęſtionis eſt, eo quod ſi oratorium eſt conſtructum auctoritate & licentia Epiſcopi, dicitur locus Eccleſiaſticus, & non pōt amplius conuerti ad prophanos vſus, per ſupradicta. vnde eſt dđm, quod ſi aliquis nobilis, vel alius ædificat oratorium, ſeu capellā in domo ſua, cum auctoritate, & licentia Epiſcopi, quod talis locus, ſeu capella eſt Eccleſiaſticus, & nō pt deſtrui, ſeu reduci ad pphanū vſū, ſine lniā Romāni Pontificis, p cle. quia contingit. de reli. domi. Car.

conſ. 11. retuli ſup. Sequitur, quod ſi eſt locus eccleſiaſticus, gaudebit priuilegio, ſeu immunitate eccleſiarum, de qua in regula. dicit tñ Panor. in d. c. pen. col. j. eo. tit. quod, an iſta oratoria priuata, ſeu capellæ, gaudeant immunitate, de qua in regula, ſtatur conſuetudini, & Guliel. de mõte Laudino, in d. cle. j de pœni. & remiſſ. loquẽdo de oratorijs dicit, quod in hoc multum debet attendi cõſuetudo, quę tanquã fauorabilis extendi debet. & idem tenet Inn. in d. cle. j. col. 2. in prin.

Guliel. Mayne. in l. nemo. de domo. de regu. iur. ff. fol. 250. col. j. refert Goffr. dicentem, quod oratorium priuatum, conſtructum auctoritate Epi, gaudet immunitate. dicit tñ hoc non habere locũ in oratorijs exiſtentibus, in domibus priuatorũ. alle. Panorm. in d. c. eo. tit. ratio, quia talia loca priuata pñt reduci ad vſus prophanos, ſcdm Panor. in d. c. pen. vult iſte Doctor innuere, quod oratoria conſtructa auctoritate Epi. in domibus priuatorũ, nõ gaudent immunitate. Panor. vbi ſup. & alij, quos ſup. retuli, tenent contrarium; non obeſt rõ allegata, q̃ procedit, qñ oratoriũ eſt conſtructũ ſine lnĩa Epi, vel alteri⁹ ſupioris. Si tñ cõſtructũ eſt cũ lnĩa, & auctoritate ſuperioris, non p̃t reduci ad ꝓphanos vſus, & ſic remanet de iure vera iſta limitatio.

Tertia Ampliatio.

SVMMARIVM.

1 *Eccleſia materialis, Templum dicitur.*
2 *Eccleſia, Tabernaculum appellatur, & cur ita.*
3 *Eccleſia, dicitur ſanctuarium, et quare.*
4 *Eccleſia, aula Regis appellatur.*
5 *Eccleſia, monaſterium vocatur.*
6 *Monaſterij deſcriptio.*
7 *Monaſterium ſine auctoritate Epiſcopi, con-*

pi, conſtrui non poteſt.

8 Monaſterium, quare ſic dictum ex Bar. ſententia.

9 An monaſteria eccleſiarum appellatione contineantur?

10 Monaſterij appellatione, quid contineatur.

11 Monaſteria num gaudeãt immunitate?

12 Eccleſia, cœnobiũ dicitur, & qua rõne.

13 Quid propriè cœnobium dicatur.

14 Monachorum triplex genus.

15 Eccleſia, Capella dicitur, & cur ita.

16 In his Capellis quando celebrare liceat inconſulto Epiſcopo.

17 Capellarum materia, remiſſiuè hic tangitur.

ERIT ergo tertia ampliatio i ora- 3. Ampliat. torijs cõſtructis auctoritate Epiſcopi, quæ gaudent dicta immunitate, vt dictum eſt, niſi conſuetudo eſſet in contrarium, vt dictum eſt.

Sextò, dicta Eccleſia † materialis dicitur templum, ſcd̃m illud Pſal. Suſcepimus Deus miſericordiam tuam in medio templi tui templum.n.dicitur, quia tectum habet amplũ, in quo Regi Dño ſacrificia offeruntur: vel q.a ſub vnius tecti amplitudine ad exhibendum cultum Deo adunantur fideles. ſcd̃m illud Pſal.28. in tẽplo eius oẽs dicent gloriam. Hæc Ioã.de Tur.Cre. in d.c.Eccleſ.de conſe.diſt.j.col.3.verſ.ad quartũ. Adde Archid.in c.& hæc.16.q.7.vbi dicit.Templa dñr propriè maiores Eccleſiæ. quaſi tecta ampla, quia populus ibi ſub vnius tecti amplitudine adunatur. Archid. vbi ſup. & idem in c.ãnq. vniuerſas. 1

 16.q.3.

16.q.3.dicit,quod templum dicitur à contemplatione, quo nomine antiqui appellabant quæcunq; magna loca,& templa ſunt dicta, quaſi ampla tecta.Et nota quod quatuor ſunt partes templi, antica ad Ortum,poſtica ad Occaſum, ſiniſtra ad Septentrionem,dextra ad meridiem. Archid.in d.c. vniuerſas.Antica,eſt oſtium anterius, poſtica poſterius.Guarinus in ſuo vocabulario,in verbo,antica,& in verbo,poſtica.

Item templum Dei.i.Sancta Eccleſia. 1. q.3. ex multis.Alber. in dictionario ſuo, in verſ.tēplum.

Vnde ergo,ſi templum capitur pro Eccleſia nemini dubium de eius immunitate, vt ſupra dictum eſt de Eccleſia.

8 Septimo,dicitur tabernaculum quaſi habitaculum militare,cōtinēs fideles, qui in hac vita militant.ſecundū illud,militia eſt vita hominis. Iob 7. de quibus Zachar. 9. circundabo domum meā, ex his,qui militant mihi. Hæc Io.de Turre Crem. in d.can.eccleſia.de conſe.diſt.j. Adde Archid.in can.& hæc.16.q.7.vbi dicit,quod aliquoties Eccleſia dicitur tabernaculum,quia continet eccleſiam militantem, quæ non habet manentem ciuitatē, ſed futuram inquirit. vt dicit Apoſtolus ad Hebræos,& Pſal. Quoniam tranſibo in locum tabernaculi admirabilis vſq; ad domum Dei.hoc eſt,à Eccleſia militante vſque ad triumphantem. Arch. vbi ſup.& idem in d.c.vniuerſas. 16.q.3. dicit, qđ Moyſes fuit, qui primus condidit tabernaculum Domino,deinde Salomon templum,eſt tex.c.j.de conſe.diſt.j.de tabernaculo.loquitur tex.in c.j. de re iud.lib.6.& dicit ibi Archid.ſuper verbo,tabernaculum, quod quantum ad litteræ declarationē, dicas quod tabernaculum erat domus Deo dedicata, quadrata, & oblonga,tribus clauſis parietibus Aquilonari,Meridionali,& Occidentali: & dicit in d.c.2.de re iudi. lib.6. Gulielmus de monte Laudino. col. 2. in princip. tabernaculum eſt domus dedicata Deo.de qua in Exod. & in glo.ſuper ea ad Hebræos, aliquando dicitur tabernaculum,

habi-

habitaculum militare. de conſecrat. diſtin. 1. j. in princip. & Archidiacono. in d.c. & hæc. 16.q.7. Item tabernaculum Saluatoris eſt Eccleſia Dei. c. non forſitan. de pœniten. diſtinct. j. Alberic. de Roſa. in dictionario ſuo, in verbo, tabernaculum. Vnde ergo, ſi tabernaculum accipitur pro Eccleſia, non dubitatur de eius immunitate.

Octauo, dicitur Eccleſia † materialis ſanctuarium, quia Deo eſt locus dedicatus, ſeu conſecratus. De quo Pſal. Domum tuam decet ſanctitudo, hæc Ioan. de Turre Crem. in d.c. eccleſia. de conſecra. diſtinct. 1. colum. 3. adde text. in c. decorem. de inſtitutio. vbi text. non conuenit ſanctuarium Dei iure hæreditario poſſideri. ad idem text. in c. ad hæc. de decimis. Vbi tex. quod ſanctuarium de iure hæreditario poſſideri non poteſt, & eſt tex. in c. conſuluit. de iure patronatus, & dicit Panormi. in d.c. ap. ad hæc. de decimis. quod decima dicitur ſanctuarium, & ſic eſt ius merè ſpirituale, ſi accipimus ſanctuarium pro loco Deo dedicato, clarum eſt, quod gaudebit immunitate, de qua in regula per ſupradicta. 3

Nono, dicitur Eccleſia materialis † aula, quæ eſt palatium Regis æterni, vbi conuiuium ſolemne celebratur. Ioan. de Turre Crema. in d.c. Eccle. de conſecrat. diſtinct. j. col. 3. hæc Ioan. vbi ſupra. Aula, ſecundum omnes vocabularios, dicitur domus Regia, ſpatioſum habitaculū porticibus quatuor concluſum. Guarinus in verbo, aula. Adde etiam text. iuncta gloſſ. in clement. prima, de Bapuſmo. dixit ibi gloſſ. in verbo, in aulis. aula dicitur ſala, vel ſpacioſum habitaculum, communiter habens quatuor alas. & dicit Cardina. ibi in princip. quod aula, alio modo dicitur palatium. c. qua fronte. de appellationibus. differt tamen à palatio, quia palatium eſt Imperatorum, & Regum, & Principum, & Magiſtratuum, aula verò inferiorum, c. conuenit. 13.q.8. dicit Cardi. quod aliquando vnum ponitur pro alio. Nam in d. clem. octaua. dicuntur aulæ Regum, & in hoc non eſt vis, 4

sed

ſed aula propriè eſt palatij pars. palatium eſt tota domus, Imo. in d. cle. 8. col. 2. in prin. dicit. q́d aulas regulariter appellam⁹ Salas, de quibus. 35. diſt. c. Eccleſ. princi. alio modo palatium. c. qua frōte. de appell. Sed proprie in hoc differunt, quia palatium eſt Imperatoris, Regum, Principum, & Magnatum, aula verò inferiorum. c. conuenior. 23. q. 8. in d. tñ cle. vnum pro alio ponitur, quia ibi appellatur aula ẽt Regum. hæc Imo. vbi ſup. text. in d. c. conuenior. 23. q. 8. loquitur de palatio Imperatoris, & dicit tex. ibi. col. pen. in prin. ad Imperatores palatia pertinent, ad Sacerdotes Eccleſiæ. Sequitur, quod ſi aula, accipitur pro Eccleſia, idẽ eſt dicendum, quod in Eccleſia. ſi accipitur pro palatio Regis, vel Epiſcopi, vel alterius, dico infra.

Decimo, dicitur Eccleſia materialis monaſte-
5 rium, † ideſt, ſolitarium, vel ſolitariorum habitaculum; ſicut eſt locus monachorum, ſiuè religioſorum, qui præ cæteris clericis magis remoti eſſe debent à conuerſatione laicorum. Io. de Tur. Crem. in d. c. Eccleſ. col. 3. de conſe. diſt. 2. Adde Arch. in
6 c. j. de reg. iur. lib. 6. in prin. quid † dicitur monaſterium, habitatio monachorum. Nã monos vnũ, & ſteron, habitatio dicitur. c. ſi cupis. 16. q. j. monaſterium eſt locus vbi ſtant monachi. l. generali. de ſacroſ. eccl. C. monaſterium dicitur græcè cœnobium, & dicitur à cœno græcè. quod eſt latinè cõe. quia religioſi, ibi cõiter viuunt. vnde ſecundũ ethimologiam vocabuli, poteſt dici cœnobion, oīs locus, in quo cõiter omnes viuunt. Sic ẽt appellatur conuentus, quia ibidẽ conueniunt. c. j. 15. diſt. & monaſterium dicitur monachorum, & ẽt canonicorum regularium. De primo eſt tex. 16. q. j. 2. & 3. cum ſimil. De ſecundo. c. intelleximus. de æta. & qual. c. cum olim. de priuile. cum ſim. monaſteria conſtruenda ſunt in ſolitudine, ne populari acceſſu deuotio religionis impediatur. c. luminoſo. 18. q. 2. & ibi gl. in verbo, receſſibus, & text. in c. ſi cupis. 16. q. j. & ibi gl. in ver. ſolorum facit. c. nunquam. de conſe. diſt. 5.

Item

Item monaſterium non poteſt † conſtrui ſine 7
au ctoritate Epi,in auth.de monacho. in prin.col-
la.j. Nam ibi tex. dicit quod monaſterium non pt
conſtrui ſine licentia Epi,& ex illo tex.not.Ange.
hoc verum,vt ſit locus Eccleſiaſticus,ſed qd bene
poteſt conſtrui diuino intuitu,& eſſe locus priua-
tus,prout videmus in hoſpitalibus.Scdm Ange.in
d.auth.de monach.in prin.& eſt tex. in c.quidem.
18.q.2.in prin.vbi tex.ædificare,aut cōſtruere mo
naſteria ſine licentia Epiſcopi,nemo poteſt:ad idē
tex.in quatuor cc.ſeq.

Item monaſteriū habet plura clauſtra † & vnā 8
clauſuram,ſeu oſtium,ad omnia, quæ claudit oēs
fam liares,& monachos,& totum dicitur mona-
ſterium,ſeu vna habitatio.Secundum Bar.in l.qui
ſit fugitiuus.§.apud Marcell.de ædil.ædict.ff.

Et an appellatione Eccleſiarum veniant † mo- 9
naſteria,quod non.c.2.de conſuet.c.ſciant cuncti.
cum ſeq.de elect.lib.6.c.2.& ibi gl.de ſupple. ne-
glig.præl.lib.6.cum multis ſimil.Panor.in d.c.2.
in j.not. dicit hoc verum extrictè ſumpto vocabu
lo aliàs ſecus.§.ac auctoritate.54.diſt.eſt ſub.c.ab
bati,& Philip. Fran. in d.c.ſciant.& ſeq. dicit,qđ
in materia pœnali appellatione Eccleſiarū nō ve-
niunt monaſteria,vel ècontra.vide plenè per Ioā.
And.Anch. Domi.Philip Franc.in d.c.grandi.de
ſuppl.negl.præl.lib.6. gl.in verbo,monaſteriorū.

Io.An.in c.2.de in integ.reſti.li.6.dicit in prin.
quod appellatione Eccleſiæ includitur monaſte-
rium,& omnis locus pius,& iſta æquiparantur. Et
idem tenet Domi. ibi in prin. verbo, quæro quid.
per c.requiſiſti.de teſta.ver.ſecus.

Et in † iſta qōne, an appellatione Eccleſiarū ve 10
niant monaſteria, vel ècontra,non inſiſto. Quæro
tñ appellatione monaſterij,quid contineatur.glo.
in c.j,verb.exempto.de priuil.lib.6.dicit, qđ mo-
naſterio exempto,Eccleſia,cimiteriū,domus,mo-
naſterium atria,hortus,areæ,quæ ſunt iuxta Eccle
ſiam,intelligūtur exempta.alle.aliqua iura, & ſic
videtur, quod appellatione monaſterij veniāt oīa
ſupra-

ſupradicta.Hoſti.in d.c.j.col.3.verbo, in loco exē pto.qui Hoſtienſis fuit ante d.gl. exponit text. ibi in loco exempto,hoc eſt infra monaſterium,ſeu ſe pta monaſterij. Nam ex quo monaſterium exemptum eſt,domus monaſterij ſunt exemptæ. Imol. & dicunt quidam,ꝙ horti,areæ,manſi, qui ſunt iuxta Eccleſiam,exempti intelliguntur,quod poteſt exaudiri vſq; ad 30.paſſus vel 40. per c.ſicut antiquitus.17.q.4.dum tamen ſit extra muros. Nam ſi infra ambitum murorum alicuius ciuitatis, vel loci includantur,hoc paſſuum priuilegium non habent.c.quiſquis.17.q.4.vbi tex.quod capellæ, quæ ſunt infra ambitum murorum caſtellorum, non ponuntur in hac 30. paſſuum obſeruatione. hæc Hoſtien.vbi ſup.Archid.in d.c.j. col.j.in fin.refert ad literam Hoſti. Guliel. de monte Laudino in d. c j.col.j.in fi.& col.2.in priu.de priuil.lib.6.refert ad literam Hoſti.Io.Mona in d.c.j.nu.3. dicit qđ monaſterio, ēt exempto, non ſolum Eccleſia, ſed ēt domus monaſterij ſit exempta. dicunt ēt quidam,quod areę,& horti,& totus manſus,qui ſunt iuxta Eccleſiam,ſunt exempti.c.j.de cenſ.Io.And. Domin. Phil.Fran.in d.c.j,ſupradi.glo. in verbo, exempto.intelligunt gloſſam, prout Hoſti. & Archid.vt procedat vſque ad 30 paſſus vel 40. & qñ Monaſteriũ eſt infra muros alicuius ciuitatis, vel loci,hoc paſſuum priuilegium non habebit, per c. quiſquis.17.q.4.facit gl.2. in c.per exemptionem. de priuil.lib.6.idem dicit Archi.in c.nulla.17.q.j. vbi dicit,quod monaſterio exempto,non ſolũ Eccleſiæ, ſed aliæ domus monaſterij ſunt exemptæ: & dicunt quidam quod areæ, horti, & totus manſus,qui eſt iuxta Eccleſiam, ſunt exempti. Idem quod Archid.tenet Domi.in d.c.nulla.

Quæſtio. 11 Redeundo ad noſtrum propoſitum, quæritur an † monaſteria gaudeant immunitate Eccleſiarum,de qua in regula, vt ſuperius dixi iſta monaſteria conſtruuntur, ſeu ædificantur auctoritate Epiſcopi,& non aliàs.

Item in monaſterio eſt Eccleſia, vt dictum eſt,

vbi

vbi celebrantur diuina officia, quod iſta gaudeant immunitate nemini dubium.

Item in monaſterio eſt cimiterium, vt dictum eſt, & an cimiterium gaudeat, dico infra in 5. ampliatione. in verbo, cimiterium.

Item in monaſterio eſt domus, in qua monachi habitāt puta domus, ſeu cellulæ, dormitorium, refectorium, clauſtrum, vel clauſtra, horti, areæ, & aliæ habitationes, tam pro religioſis, ſeu eorū familiaribus, quam pro animalibus. an prędicta gaudeant immunitate? Eſt dicēdum quod omnia, quæ ſunt intra ambitū Monaſterij, ſeu infra ſepta Monaſterij, & vbi eſt vna clauſura, ſeu vnum oſtiū ad oīa, quæ claudit omnia ſupradicta, vidētur eſſe totum monaſterium, & vna habitatio. Ideo oīa contenta infra, ſeu intra ſepta, vel ambitus gaudēt dicta immunitate, facit lex omnia. de Epiſcopis, & Clericis. C. vbi omnia priuilegia conceſſa Eccleſijs, videntur cōceſſa monaſterijs, & hinc dicit Io. And. in c. 2. de reſti. ſpol. li. 6. quod hoſpitalia poſſunt petere reſtitutionem in integrum ratione læſionis, ſicut Eccleſia. refert Panor. in c. 2. not. 2. de conſuetudine. dico latius in verbo, ſepta. quod eſt in 11. ampliatione, & in verbo, ambitus. quæ eſt 13. ampliatio.

Et an iſta monaſteria habeant paſſus, dixi ſupra in princ. iſtius quæſtionis.

Vndecimo, dicitur Eccleſia materialis † cœnobium à cœno, quod eſt commune, quia ibi in commune viuere debent, iuxta formam eorum, de quibus dicitur actuum, capite quarto. erant illis omnia communia, &c. Ioan. de Turre Crema. in d. can. Eccleſ. de conſe. diſtin. j. colum. 3. Cœnobium, ideſt monaſterium, c. ſecund. de ordin. cognit. in principio. cœnon enim græcè, latinè nouum dicitur. Auguſt. in Dominica de paſſione, feria quarta in homelia. refert Alberic. in dictionario ſuo verbo, cœnobium. & dixi ſupra in verbo, monaſterium. 12

Cœnobiū ſi capitur ꝓ monaſt. dic vt dixi ſupā 13

mona-

monaſterio ſi accipitur pro habitatione cōi, vbi multi conueniunt, & cōiter viuunt,dicit Ioan.de Tur.Cre.in can.placuit.q.11.fol.3.nu.4. quod omnis religio ad exemplum vitæ apoſtolicę eſt formata,vnde act.4.Super illo, & erant illis oīa cōia. dicit gl.cōia græcè cœna,vnde cœnobitæ, i.cōiter viuentes, cœnobia, i.habitacula eorum, hæc autē fuit vita apoſtolica, vt excluſis omnibus per mundum diſcurrerent,euangelizando, & prædicādo, vt patet Matth.10.vbi regula quædā eis inſcribitur,ergo ad prædicta poteſt aliqua religio conuenientiſſimè inſtitui.ſecundum Ioā. de Tur.Cre. & dicit additionator ibi . dic cœnobium dictum vbi cōis vita ducitur, cœnos.n.cōis dicitur, vios vita, hinc cœnobitæ penultima producta,qui in cōmune viuunt.Calepinus in ſuo vocabulario, in verb.
84 cœnobium.triplex eſt † genus monachorum. ſecundum B.Anto.in ſumma,in 3.parte, titu.16.c.j. §.4.Ad propoſitum tertij dñr cœnobitæ.i.in congregatione viuentes, & iſti cœnobitæ habent diuerſos modos viuendi, & ad diuerſa deputantur, vel ad actiuam,vel ad contemplatiuam,vel vitam mixtam.ſecundum regulas, & conſtitutiones eorum,quas profitentur.ſecundum Florent.vbi ſup. Et eum refert Nic.Boer.in tract.de ſtatu heremitarum,in fin.deciſ.ſuarum,fol.251.col.2.nu.19.& dicit nu.20.ver. & ſub his cœnobitis comprehēſi ſunt omnes monachi, vt latius per Florentinum, & Boerium,vbi ſupra.
85 Duodecimo, dicitur Eccleſia † materialis Capella,minores.n. Eccleſiæ hoc nomine ſolent nominari à capellarum vſibus,vt quidam dñt.fertur enim,quod antiquitus,nobiles in expeditionibus, in tentorijs habebant domunculas de pellibus Caprarum ſupertectas, in quibus miſſæ celebrabantur,& inde Capellæ nomen tractum eſt,& inde cuſtodes,& miniſtri capellani dñr.Io.de Tur Cre.in d.can.eccle.de conſe.diſt.j.col.3.hæc dicit.

Adde Archi.in c.concedimus.de conſe.diſt.j.in fi.vbi dicit quod capella ꝑ eccleſia dicta eſt, quaſi

capiens

capiens laos.i.populum,vel plebem,vel quaſi cam panam,q̃a paucos capit. Archi. in c.plures. 16.q.j. dicit,quod minores eccleſiæ, dñr capellæ, quæ ſic à caprarum pellibus nominantur: nobiles.n.in iti nere eccleſias de pellibus caprarum factas, habebant olim,ſicut modo habent tentoria, quarũ cuſtodes,& miniſtri capellani dicuntur.

Io.de Tur.Cre. in d.c.concedimus. in fi. nu.4.& ſeq.dicit, capellæ hic dñr paruæ eccleſiæ non con ſecratę, & requiritur † permiſſio ad diuina cele- 16
branda.can.miſſarum.ead.diſt.vel capellæ vocan tur qualiacunq; tuguria, ſiuè domunculæ factę in eccleſijs combuſtis,vel iuxta eas,coopertæ vndecunq;,vel de pellibus caprarum,ſecũdum antiquã conſuetudinem,& hoc melius. & hæc Io.de Tur. Cre.vbi ſup.gl.in d.c.concedimus. exponit in capellis.i.in oratorijs non conſecratis. In talibus.n. non licet celebrari ſine licentia, & dicit glo.2.ibi ad quid opus eſt permiſſione,quia dicitur in capel lis,dicit glo. quia forte capellæ non erant olim in eccleſia,cum antiquitus dicerentur capellæ tuguria caprarum pellibus tecta, vel hoc referas ad ſolemnitates maximas.

De materia Capellæ † ſatis bene tractat Pau. de 17
Citan.in tract.de iure patro.in 3.parte, cauſa 1.acquirendi,q.3.2.col.3. fol.9. col. 4. & quæ dicatur capella,& quot modis,& quare,ibi per eum,& dicit quod capella dicitur locus in eccleſia priuat⁹, vel extra eccleſiã,qui debet eſſe Deo conſecratus. can eccl.de conſe.diſt.j.can.ad hæc.de relig. domi.quia capellæ tanquam acceſſoriæ dependent à locis,in quibus ſunt,vt acceſſorium cum eis tranſeant,& dicitur capella,prout Archi.in can. non cõ cedimus.de conſe.diſt.j.& in can.ſi plures.16.q.j. retulit Arch.ſup.& talis capella ẽt in domo priuata fieri poteſt,& haberi,ſecundum Inno. in d.c.ad hæc.de reli.domi.& in c.ex litteris. de iure patro. Sed cum auctoritate Epiſcopi.Io.Fab.in §.religioſum.de re.diui.inſti.Alex.in l.j.de relig.& ſumpt. fun. capellæ ẽt appellatione venit eccleſia parro-

chialis.

chialis.Panor.in c.expoſuiſti.nota.5.de præbē. & latius per Pau.Citan.vbi ſup.

Et de materia capellæ, vide etiam Felin.in c.ex parte 2.de reſcrip.col.j. & 2.& Domini.in c.ſi ciuitas.§. fi.de ſenten.excõmunicatione, dicit per illum textum, quod appellatione Eccleſiæ venit capella ibi contigua,& refert Domin.de Rota in deciſio.358.in nouis,quod ſi mandatur prouideri de beneficio eccleſiaſtico, poteſt prouideri de capella ſita in clauſtro eccleſiæ. Dom. Philip. Franc. refert in dicto §.fin.Domin. Ioan. de Anan. conſil.24. dicit, quod quælibet capella dicitur eccleſia,& ſic continetur appellatione eccleſiæ, c.cũ capella, de priuilegijs.c.j.& per totum, de capel.monachorum.

¶Quoad propoſitum noſtrum,ſi accipimus capellam pro iſtis capellis,quæ ſunt intra eccleſiam, prout communiter accipitur,idem eſt dicendum, quod in eccleſia. ſi verò accipimus capellam pro eccleſijs minoribus, puto pro capellis ſitis infra parrochiam alicuius: idem eſt iudicandum ſicut de eccleſia, ſi ſunt conſtructæ auctoritate Epiſcopi. Si accipimus capellam pro iſtis heremitorijs, ſeu Oratorijs, quæ ſunt extra loca, in loco publico,dictum eſt ſupra in verbo,heremitoria, & in verbo, oratoria. ſi accipimus pro capellis, quę ſunt in domibus nobilium,ſeu in domibus priuatorum,dic, vt ſupra dixi in verbo,oratorium.

Cimi-

Cimiterium.

SVMMARIVM.

1 *Cimiterium habet eandem immunitatem, quam habet eccleſia.*
2 *In Cimiterio cū ſanguinis nō agitetur.*
3 *Polluta, vel interdicta eccleſia, monaſterium pollutum, aut interdictum cenſetur.*
4 *Locorum orationi dicatorum diuiſio.*
5 *Cimiterium, cur ſic dictum.*
6 *Cimiterium longè ab Eccleſia ſeparatum, num gaudeat immunitate?*
7 *Cimiterium num iure ab eccleſia remotum eſſe poſſit.*
8 *Eccleſiæ parrochiales, num Cimiterium habere poſſunt?*
9 *Fugiens ad Cimiterium, num gaudeat immunitate, ſi prius ad eccleſiam non confugerit.*
10 *Cimiterium reconciliari debet eo caſu, quo Eccleſia.*
11 *Violans locum contiguum Eccleſiæ, ipſum locum violare præſumitur.*

AMPLIATIO quarta in Cimiterio. Nam cimiterium ✝ habet eandem immunitatē, quam habet eccleſia, per text. in capit. fin. eod. titu. vbi tex. quod committens homicidium, vel mutilationē in eccleſia, vel cimiterio non 4. Ampliat. 1

non gaudet immunitate,ecce ergo tex.quod eccleſia,& cimiterium eodẽ priuilegio gaudẽt, & hoc not.Hoſti.ibi.facit ẽt c.cum in eccleſia. eo.tit.vbi lex,quòd cauſæ ſanguinis in eccleſia, vel cimite-
2 rijs agitari † non debent, & dicit ibi gl.in verbo, cimiterijs.quæ eodem priuilegio gaudent cum eccleſijs,alle.tria iura.can.quiſquis.can.id conſtituimus.17.q.4.& c.conſuluiſti.de conſe.eccl. vel altaris.ibi ẽt notat idem Hoſtiẽ.& alleg. dicta iura, & d.c.fi.eo.tit.& Panor.poſt alios,in d.c.cum eccleſia,nota.2.dicit, ꝙ cimiteria gaudent eodẽ priuilegio cum Eccleſia.Item cimiteria gaudent immunitate ſicut Eccleſia , & pariter vtrobiq; committitur ſacrilegium.d.c.quiſquis. 17. q.4.& interdicta Eccleſia videtur interdictum cimiteriũ c.ſi ciuitas de ſent.excom.lib 6.facit can.8. de cõ
3 ſe.eccle.vel alta. libr.6. vbi † polluta eccleſia,eſt pollutum cimiterium ei contiguum.facit c.is cui, de ſent.excom. lib.6.vbi ſi alicui interdicitur ingreſſus eccleſiæ, videtur ẽt interdictũ cimiteriũ, ita quod non poſſit ibi ſepeliri,& Archid.c.decet, de immu.eccl.lib.6.col.fin. c.j. ver.cimiterijs,vbi dicitur, quod cimiterium gaudet eodem priuilegio,quo eccleſia, & vt clarius habeatur iſta materia,eſt præſupponendum, quod locorum orationi
4 † dicatorum alia ſunt ſancta, alia ſacra, alia religioſa,ſecundum Spec.qui latè loquitur in rationali diuinorũ offi.lib.j.in c.de cimiterio.fol.9 col. ſacra loca ſunt, quæ per manus Pontificũ ritè dedicata,& ſanctificata ſunt,vt ſunt eccleſiæ.Sancta ſunt loca immunitatis, ſeu priuilegij, ſeruitoribꝰ, & miniſtris Eccleſiarũ deputata, vt ſunt atria Eccleſiarum.ca.ſi quis in atrio.17.q.4. & in quibuſdam locis,clauſtra,infra quæ ſunt domus canonicorum,in quibus fugientibus ſecuritas præſtatur. Sũt loca religioſa,vbi cadauer hominis ſepelitur, & de iure ciuili cadauer, locum, in quo eſt ſepultum,facit rẽligioſum.l.cum in diuerſis.l.cum loca,de relig.& ſump.fune.ff. Sed ſecus de iure canonico.Nam ex eo,quod mortuus infertur ad locum,

cum, dicitur religioſus. Sed requiritur auctoritas Pontificis, c. ad hoc. de reg. domi. gl. in ca. in eccleſiaſtico. 13. q. 2. & ad hoc quod dicatur cimiteriu, requiritur, quod per Epm ſit ſolemniter benedictum, per can. nemo, de conſec. diſt. j. gl. in cle. j. de ſepultu. & ibi Imo. Fely. poſt alios in c. quanto. de iu[illegible]. Cald. in tract. de interdicto, in 6. mēbro, verſi. circa hoc primo quero, col. 70. Et iſte locus religioſus diverſimode appellatur, videlicet cimiteriū, & alijs multis modis, de quibus plenè per Spec. in rationali diuinorum officiorum. in tit. de cimiterio, in j. lib. fol. 9. col. 4. & dicit ibi, quod cimiteriū dicitur a cimē, quod eſt dulce, & ſtatio, quod eſt ſtatio, ibi. n. dulciter defunctorum oſſa quieſcunt, & Saluatoris aduētum ſperant, vel ibi ſunt cimices, i. vermes vltra fœtentes, vel dicitur cimiteriū pp multitudinem hominum ibi ſepultorum, ſecundum Spec. vbi ſup. & dicitur cimiteriu, cinis mortuorum, Panor. & alij in rubr. de immu. eccl. in fi. [illegible] dicitur cimiterium grecè quaſi dulcis ſtatio animarum, vel dicitur quaſi ciniſteriū, quia ibi cinis mortuorum teritur. ſecundum Card. ſuper rubr. de ſepult. in prin. q. j. dicitur cimiterium quandoque [illegible]m. c. no. nulla. 12. q. j. cano. præcipiendū. [illegible] q. 2. quandoq; dicitur coliandrum, vt in Pontificali quod eſt vocabulum græcum, & idem in effectu importat, quod cimiterium. ſecundum Ioā. [illegible]. & Card. in c. certificati. de ſepultu. an tamen [illegible]terium habeat immunitatē, quo ad fugientes [illegible], vt inde non poſſit extrahi, dicam. col. ſeq. [illegible] aduertendum, quod in multis partibus, †Ci- 5
[illegible] eſt ſeparatum, & longè ab Eccleſia, eſt [illegible] videndum an tale Cimiterium ſeparatū, & [illegible]um ab Eccleſia gaudeat immunitate Eccleſiæ, & quod cimiterium poſſit eſſe contiguum cū [illegible], vel ſeparatum, vel remotū ab ea. eſt tex. in [illegible] vni. de relig. & bene ſancto. lib. 6. 6

[illegible] Nam ibi tex. polluta Eccleſia, Cimiteriū contiguum Eccleſiæ eſt pollutum. Secus, ſi non eſt contiguum, Ecce ergo text. quod poſſit eſſe Cimiteriū

conti-

contiguum ipſi Eccleſiæ, & remotum ab ea, & di-
cit Spec. vbi ſup. in rationali, tit. de cimiterio in c
lib. fol. 10. in j. col. quòd antiquitus ſolebant hom
nes in proprijs domibus ſepeliri, ſed propter cad
uerum fœtorem, ſtatutum eſt, vt extra ciuitaten
ſepelirentur, & quendam locum communem ſa
ctificatum ad hoc deputabant.

Item facit. c. ſi ciuitas, de ſent. excom. libr. 6. vb
text. loquitur, quod interdicta eccleſia, cimiteri
contiguum videtur interdictum, contigua ſunt
quorum extrema ſe inuicem tangunt. gl. in d. c.
ciuitas. in ver. contiguis. eſt ergo ibi ẽt text. quo
cimiterium poteſt eſſe contiguum eccleſiæ, & re-
motum. Item facit gl. in c. is cui. de ſent. excom
lib. 6. nam vt ſup. retuli, ibi eſt text. quod ſi alicu
interdicatur ingreſſus eccleſiæ, durante tali inte
dicto, non debet in eccleſia vel cimiterio ſepeliri
dicit gl. in ver. cimiterio. quod non eſt diſtinguen
dum, an cimiterium ſit contiguum, vel non, & ſi
eſt clare cimiterium contiguum eccleſiæ, & cimi
terium remotum ab eccleſia.

7 Card. in c. pen. † in fi. de ſepul. quærit, an cimite
rium poſſit eſſe remotum ab eccleſia, refert Ioan
ibi, quod licet ordinarie debeat eſſe circa eccleſia
can. ſicut. 18. q. 4. poteſt tñ eſſe remotum, ſicut in
Francia, pp fœtorem, quod probatur in c. vni. de
conſe. eccl. li. 6. maximè eſt curandum de hoc tem
pore epidimiæ. Ioan. & Card vbi ſup. & dicit Hoſt.
in d. c. pen. quod licet cimiterium poſſit eſſe prope
eccleſiam, tñ poteſt eſſe remotum ſicut in Francia
pp fœtorem. Idem Io. And. Ant. in d. c pen. in fi. &
idem Anch. in d. c. penul. in fi. Idem tenet Michael
Pictabien. in parrochiali curatorum, in c. 6. de ſe-
pulturis, fol. 134. col. j.

8 Et iſta cimiteria ad ſepeliendum, de iure cõi ſ
lum eccleſię habentes † populum ſeu Parrochia
habent: nam iſtud ius funerandi eſt de iure parro
chiali, quemadmodum ſacramẽtorum exhibitio
cle. dudum. verum. de ſepul. Inno. in c. j. de ſepul
Archi. Io. And. in c. j. eo. tit. lib. 6. dum tñ tale cimi
terium

terium ſit deputatum in dicta Eccleſia per Epiſcopum. Nam Eps deſignat, & benedicit tale cimiterium. ſecundum formam Canonis. Nemo de conſec. diſt. j. ſecundum Ioan. And. Panor. & alios in c. certificati. de ſepult. & per Petr. de Peruſ. in trac. de canonica parrochiali. c. 12. in 4. vol. fol. 183. & in tract. de parrochiali curatorum. c. 6. cum ſeq. & Epiſcopus poteſt deputare tale cimiterium dictæ eccleſiæ, habenti propè eccleſiam, vel longè ab eccleſia, per ſuperius dicta. & illud ſolum, ꝙ per Epiſcopum fuit deſignatum, habebit eccleſia pro cimiterio, ſecundum Io. An. in d. c. certificati. col. 2. in fi. & quot paſſus debeat habere cimiterium. dico infra, in verbo, paſſus.

Ioannes Bichis in d. c. definiuit. num. 12. fol. 72. col. 3. vult innuere, quòd ☩ fugientes ad cimiteriũ non gaudent, niſi prius fugiant ad eccleſ. & poſtea quam ad eccl. confugerint, poſſunt egredi ad cimiterium, & ibi gaudebunt immunitate. Nam iura dñt, & loquuntur de fugientibus ad eccleſiam, nõ autem de fugientibus ad cimiterium, & ſi voluiſſent intelligere de cimiterio, bene ſciuiſſent dicere ad eccleſiam, vel cimiterium. c. ad audi. de deci. & ſic vult dictus Doctor, ꝙ confugiens ad cimiterium nõ gaudeat immunitate, niſi prius fugiat ad eccleſiam, & ſic ſentit ꝙ cimiterium de per ſe, & principaliter non gaudet immunitate, ſiuè ſit contiguum, ſiuè remotum. ideo fugientes ad cimiterium duntaxat, non gaudebunt immunitate. & Nico. Boer. in deciſ. quæſt. 110. col. 3. refert iſtam opinionem Io. Bichis, & dicit, ꝙ in contrarium videtur, arg. c. ſiquis contumax. c. diffiniuit. 17. q 4. dico latius infra. Et iſtam opinionem Io. Bichis videtur tenere Montalbus in gl. ſua. ſuper l. 4. tit. 11. in j. partita. ll. Hiſpaniæ, dum vult, ꝙ ſi aliquis delinquat in cimiterio ex propoſito incontinenti intrandi in eccleſiam, aliàs nõ cõmiſſurus, nõ gaudebit immunitate; & ſi nõ ex ꝓpoſito defendẽdi ab eccle. ſed caſualiter deliqt ĩ cimiterio, & ſtatim ingreditur eccle. gaudebit ĩmunitate, ſẽtit, ꝗ cimite

rium non gaudet immunitate. & idem in paſſib⁹, ſecũdum Io.Bich.refero eũ infra,in verbo,paſſus.

Eſt aduertendum quod iura, quæ loquuntur de his, qui debent gaudere immunitate, loquũtur de fugientibus ad eccleſiam,& nõ de fugientibus ad cimiterium. Et ſic videtur quod non debet extenſio fieri de eccleſia ad cimiterium, niſi in caſibus à iure expreſſis:maximè in iſto caſu,ne delicta remaneant impunita. nam reipublice intereſt delinquentes punire.c.vt famę.de ſen.excom.cũ ſimil. facit gl.fi.in c.quæſitum.13.q.2.quæ dicit,qđ priuilegium conceſſum eccleſiæ,vt liberetur fugiens ad eam, non extenditur ad illum, qui recipit corpus Chriſti: quia priuilegium non debet trahi ad conſequentiam. 17. q.4. nec aliquod priuilegium trahendum eſt ad conſequentiam.c.petiſti.7.q.j.c. hinc.16.q.j.glo.in d.c.ſicut.c.hinc. 16.q.j. faciunt etiam quæ per Barb. dicuntur in d.tracta.de præſtantia.Cardin.q.9.partis primæ.fol.57.col.3.in 6. volum.

His non obſtantibus eſt concludendum.Primo, quòd fugientes ad ſolum cimiterium, gaudent eadem immunitate, qua gaudent fugientes ad eccleſiam.Et hoc probatur per iura,& rationes, in principio iſtius qõnis alleg.Nam licet fortè non repeperiantur iura,quæ expreſsè dicant, quòd fugientes ad ſolum cimiterium gaudeant immunitate,vt ab eo extrahi non poſſint, prout confugientes ad eccleſiam:tñ per iura,& cas⁹ ſimiles, & rationes,poteſt concludi idem,quòd in eccleſia retuli ſup.vbi dixi, quod cimiterium eodem priuilegio gaudet cum eccleſia.Vnde dicit Henric.Bohic in c.pe.eo. tit.co.4.nu.3.quòd cimiterium eodem priuilegio gaudet,quãtum ad immunitatem,quo & eccleſia, per c.cũ eccleſia,& c.fi.eo.ti.Vñ ẽt Albe. de Roſa. in dictionario ſuo,in verbo,cimiteriũ, qđ cimiteriũ hẽt eandẽ immunitatẽ, quã eccleſia: ꝓterq̃ in duobus caſib⁹.ſ.quòd nullus mortuus dẽt in eccleſia ſepeliri, & quòd laici in choro eſſe non debẽt. Hoſti.in ſumma.eod.tit. Io.Mona.in c.decet.de

immu.

immu. eccle. 16. ubi dicit, quod delinquentes in ec
cleſia, vel cimiterio, nunquã hñt immunitatẽ. Al-
be. in l. nemo. 1. de ſacroſ. eccl. C. dicit, ꝙ de iure ci
uili eſt ibi text. ſing. quod nullus dẽt in eccleſia ſe
peliri. Et idem tenet Azo. in ſumma de ſacroſanc.
eccl. C. & Albe. in d. l. nemo. dicit cõtrarium tñ vi-
demus continuo de facto fieri. Vide eũ, nõ refero,
quia non eſt ad propoſitum noſtrũ. Clab. iſto titu.
q. 3. dicit, ꝙ hodie non ſeruatur, & male. Io. An. in
addit. ad Spec. iſto tit. in 4. par. ponit decem immu
tates eccleſię & in nona dicit, ꝙ hanc immunitatẽ
habet cimiteriũ, & Io. de Tur. Cre. in c. ſiquis in a-
trio. 17. q. 4. quem retuli ſup. ponit 12. immunita-
tes eccleſiæ, & dicit, ꝙ dictas immunitates habet
cimiteriũ. Nam ibi q. 3. quærit. vtrũ cimiteria ha-
beant eãdem immunitatem. Rñdet, ſecundũ Ray.
& Hoſti. quod hñt eandem immunitatem, q̃ eccle
ſia, & facit gl. in c. conſuluiſti, de conſe. eccl. vel al
taris, q̃ dicit, quod eadẽ gaudet immunitate eccle-
ſia, & cimiterium. dicit text. in d. c. conſuluiſti. qđ
polluitur eccleſia, & cimiterium, ſi excõicatus ibi
ſepeliatur. vnde dicit Arch. in c. ſi quis contumax,
quòd argm̃ illius litteræ videtur, quòd eccleſia, &
cimiterium gaudent eodẽ priuilegio, ad idem c. ſi
quis eadem cauſa, & q. & c. ſi. eo. tit. & ab hoc dici
conſueuit, quòd in quo caſu cimiteriũ indiget re-
conciliatione, & eccleſia, quia vtrumq; gaudet pri
uilegio eodem. ad idem in rubr. & in c. cum eccle
ſia, & c. ſi. eo. ti. nã idem iuris, quòd eſt in principa
li, eſt in acceſſorio. C. prudentiam. de offi. deleg. §.
pe. in fi. & cũ illa aqua, qua benedicitur eccleſia, &
cimiteriũ. Io. And. in d. c. conſuluiſtis. poſt Inno. &
Hoſti. ibi, & facit rubr. de conſe. eccle. & cimiterij
ponit ibi duo tanquã connexa, vt ſcias qđ vno vio
lato intelligitur aliud violatũ, ſcđm Archi. in d. c.
ſi qs cõtumax. Card. in cle. j. q. j. de pœni. & remiſſ.
Hoſti. in d. c. conſuluiſti, dicit, ꝙ in quo caſu ci-
miterium indiget † reconciliatione, in eodem & 10
eccleſia, quia vtrumq; eodem priuilegio gaudet.
alle. iura per Archi. alleg. & Archi. refert Hoſti.

Anch.Car.poſt Io.And.in c.certificati.de ſepul. Car.q.2.Anch.q.j.dñt,ꝙ cimiterium habet immu-
21 nitatem à iure,quia non debet violari.c.inter alia.de immu.eccl.nec pollui.c.conſuluiſti.de celæ. miſ.nec in eo negociationes,vel nundinę fieri,vel cauſæ,maximè criminales,tractari per Iudices ſeculares.c.in eccleſ.de immunitate eccleſ. c.decet. eod.tit.lib.6.

Fel.in c.cum pro cauſa.de ſent.excom.dicit per illum tex.& c.ſicut antiquitus.17.q.4. ꝙ qui fugit ad cimiterium eccleſiæ, eſt tutus, & dicit etiam ꝙ violans propè eccleſiam,dicitur violare ipſam, cū eccleſia dicatur per 40.paſſus,& l.2 tit.11.in j.partita ll.Hiſpaniarum,expreſse diſponit, ꝙ quicunque ad eccle.vel eius portam, vel cimiterium confugerit,non eſt inde extrahendus,&c.

Anch.in c.cum in eccleſia,eo.ti.in prin. in 2.nota.dicit not.ꝙ cimiteria gaudent eadem immunitate cum eccleſia.vt ꝙ in vno prohibetur,prohibitū videatur ī reliquo,c.j.de cōſe.eccl.vel alta.li.6.

Claba.in ſumma iſto tit.in princ.q.6. dicit, ꝙ in eccleſia,vel cimiterio,non debet vlla violentia fieri, vel aliquis violenter extrahi, aut eius confinia frāgi,d.c.ſicut antiquitus. 17.q.4. Ex prædictis cōſtat,& apparet,ꝙ tam iura,quam Doctores loquētia,& loquentes de cimiterio,loquuntur indiſtinctè,ꝙ gaudet eadem immunitate,qua eccleſia. facit ēt tex.in c.decet.eo.tit.lib.6.in fi.vbi tex.dicit, ceſſent in eccleſijs,eorumq; cimiterijs,negociationes,&c.Nam ibi datur eadem immunitas cimiterio,quæ datur eccleſiæ.

Alberic. de Roſa.in l.in tantum. §.religioſum. in prin.de re.diui.ff.vbi dicit,ꝙ ille tex. facit in argumentum. ꝙ cimiterium non gaudet immunitate confugientium ad eccleſiam,ſed dic contra ꝗa cimiteria communiter conſecrantur,ita ꝙ religioſa ſunt, non ſolum per mortuorum illationē, ſed per conſec.ipſorum.c.vni.de conſe.eccle.vel alta. lib.6.ſecundum Alber.vbi ſup. Quòd cimiterium ſeparatum,vel remotum ab eccleſia gaudet illa ē

eadem

eadem immunitate, qua gaudet cimiterium contiguum eccleſiæ. Nam iura loquentia de immunitate eccleſię,loquuntur generaliter,nulla facta mentione,ſeu diſtinctione,an ſit remotum, vel contiguum,& cum iura non diſtinguant,nec nos diſtinguere debemus.l.de pretio.de publi.in rem actio. ff.facit gl.in d.c.is cui.de ſent. excom.lib.6.vbi dicit,ꝙ interdicto mihi ingreſſu eccleſiæ,eſt interdictum,& cimiterium.d.c.is cui.nec eſt diſtinguendum,an cimiterium ſit contiguum,vel non, poſtquam tex.non diſtinguit;prout facit tex. in c.ſi ciuitas,de ſent.excom.lib.6.ſecundum gl.prędictã, facit tex.in d.c.ſi ciuitas,vbi text.dicit,q᷑ interdicta eccleſia, eſt interdictum cimiterium cõtiguũ, ſecus ſi non eſt contiguum, c.vni.de conſe. eccleſ. vel alta.vbi tex.dicit,ꝙ polluta eccleſia, eſt pollutum cimiterium ſibi contiguum, ſecus ſi eſt remotum. Nam in prædictis iuribus fit diſtinctio de cimiterio contiguo,& remoto. Vbi nõ fit diſtinctio expreſſo iure, nulla eſt differentia inter cimiteriũ contiguum,& remotum.Ratio,quare in dictis iuribus,fit diſtinctio,ponitur in d.gl.c.is cui, quæ dicit,ꝙ illa diſtinctio habet locum, vbi res interdicitur,ſcilicet eccleſia;tunc res contigua,eſt ẽt interdicta, ſed vbi interdictum refertur ad hominẽm, quid ad eum,an cimiterium ſit contiguũ,vel non. Nam ſi non poſſet perſona interdicta ſepeliri in contiguo,poſſet in remoto, & ſic fieret interdictũ ludibrio,& illuderentur cenſuræ, ſcđm glo.in d. c.is cui. Et idem tenuit ante d.gloſſ.Gulielmus de monte Landino,in d.c.is cui. & quot paſſus habere debeat cimiterium,dico in verbo,paſſus.

Dormitorium.

SVMMARIVM.

1 *Dormitorium gaudet immunitate.*

5. Ampliat. 1 AMPLIATIO quinta in dormitorio. Nam dormitoriũ gaudet ẽt immunitate, dico de dormitorio communi, vbi clerici, ſeu religioſi, dormiunt in communi. per tex. in c. quoniam, pro cauſa. de ſent. excom. vbi tex. dicit, quòd inijciens manus violẽtas in dormitorio, violat immunitatem eccle. Iſti religioſi habẽt dormitorium ſuum infra ſepta monaſterij, & dico infra in ver. ſepta. in 11. limitatio.

Paſſus.

SVMMARIVM.

1 *Matrix Eccleſia habet per circuitũ 40. paſſus, minores 30. quibus gaudet immunitate.*
2 *Loci contigui Eccleſiæ non gaudent immunitate.*
3 *Maior Eccleſia dicitur baptiſmalis, & cur ita.*
4 *Cimiterium inter illos paſſus contiguos num oportet connumerare.*
5 *Cimiterium quot paſſus continere debeat.*
6 *Confugiens ad ſtatuam Præfecti gaudet immunitate.*
7 *Loci contigui modo prædicto monaſterijs, an gaudeat immunitate.*
8 *Qualiter computentur paſſus contigui Eccleſiis reſpectu immunitatis.*

DE

DE iure,Eccleſia † matrix,quæ eſt maior, habet per circuitum 40. paſſus· eccleſiæ minores habent 30.paſſus. tex.eſt in c.ſicut antiquitus.ca.quiſquis.17.q.4.& ibi glo.in d.c.ſicut,quantum continet paſſus, quæ dicit. paſſus eſt menſura quinque pedum.gl.in l.3.de verb.ſig.dicit,quòd paſſus eſt quinq; pedũ,& pes eſt 15.digitorum,d.gl.c.ſi cui.Bar.in d.l.3. quot pedũ eſt paſſus.re fert gl.ibi 5.pedum.& qualiter debent intelligi pedes.dicit,ꝙ ſecundũ vſũ ciuitatis.Alex.poſt Bar.in l.j.ſi quis cautionibus.ff.& ſimilis glo.in l. itinere,quæ eſt lex tertia.ff.de verb. & re. ſign.pes eſt ſpatium 15.digitorum.† Capellæ verò quę sũt infra ambitum murorum ciuitatis, caſtri, villæ, non ponũtur in hac 30.paſſuum obſeruatione. gl. in d.c.ſicut antiquitus,ꝑ tex. in c.quiſquis.17.q.4. Henric.Bohic.in c.pe. in fi.& ibi Panor. eo.tit.Hoſti.in ſumma eo.tit.§.in quantum.col.j.in fi.verſ. immunitatem,& Antonius in ca.fina.eodem titul. Ioan.Faber.in §.fina.de his,'qui ſunt ſui,vel alien. iur.Caſſa.in conſue.Burg.fol.57.col.2. Et idem tenet Io.de Tur.Crem.in d.c.ſicut antiquitus.Et Io. Bich.in repet.can.diffiniuit.17. q.4.not.8. fol.76. col.4.Io.And.in c.certificari. de ſepult. col.j.in fi. & prædicti paſſus ſunt deſignati pro cimiterio. ſecundum Archi.in d.c.ſi quis contumax. Panor.in d.c.pen.eod.tit. tñ ſi cimiterium in ſpacio minori præcingitur circa aliquam Eccleſiam, nihilominꝰ ad ſpacium prædictorum paſſuum extenditur immunitas Eccleſię,dummodo infra illos paſſus alia domus extranea.i.laicorum non interponatur,ca. diffiniuit.17.q.4.ita videtur ſentire. Ant.in d.c.inter alia.eo.tit.Refert prędicta Io.de Bichis.in d.c. diffiniuit. fol. 76. colum.quarta. verſicul.octauo nota. 6. Ampliat. 1 2

Et maior † Eccleſia dicitur baptiſmalis, quæ dicitur maior Eccleſia reſpectu capellarum,quas habere debet.ca.plures.16.q.j. ſecundum Archid.& 3

Io.de Tur.Cre.in d.ca.ſicut antiquitus. & eccleſia maior dicitur matrix.Hoſti.in ſumma eo. tit.§.in quantum,in fin.j.col. Henric.Bohic.in c.pen.eod. tit.col.fin.

Silueſtrinus in ſumma, in verbo, immunitas.3. in prin.q.j.loquitur ẽt de iſtis paſſibus,prout text. in d.c.ſicut antiquitus.maior eccleſia.i.matrix habet 40.paſſus, minor 30.iſti paſſus gaudent immunitate,ꝙ tñ non habet locum in capellis, quę ſunt in ambitu caſtellorum, vbi propter loci anguſtiã obſeruari non poteſt.d.c.quiſquis.ſimiliter & religioſorum monaſteria.Silueſt.vbi ſup.

Iaſ.in d.l.pleriq;.col.3.in prin.refert iſtos paſsꝰ, videlicet in maiori eccleſia 40. paſſus circa eccleſiam,in alijs 30.per d.c.ſicut antiquitus, refert alios Doctores.

Reſtat videre,an prædicti paſſus gaudeant eadẽ immunitate, qua gaudet eccleſia, ſi in prædictis 4 † paſſibus includitur cimiterium, dico,vt in verbo,cimiterium ſup.& dixi in iſto ver. paſſus.

Si verò cimiterium eſt remotũ ab eccleſia,& ab iſtis paſſibꝰ,iſti paſsꝰ an gaudeãt iſta immunitate?

Refert Io.Bichis.vbi ſup.in c.diffinimit. 17.q.4. fol.72.col.3.ver.ex præcedentibus collige, vbi dicit,ꝙ ſi quis delinquat extra eccleſiam, licet intra 30.paſſus,vel ẽt extra ipſos paſſus,niſi cõfugiat ad eccleſiam,non cõſequitur immunitatem,tñ poſtquam ad eccleſiam confugit,põt egredi extra eccleſiam,per 30.paſſus in circuitu, ſine receptaculo extraneorum domorum laicorum.Iura loquẽtia de hac materia, dñt confugientes ad eccleſiã, conſequi immunitatem: non añt confugientes ad illos paſſus.Et idem Io.Bichis.vbi ſup. nota.3.fol. 75.col.3.in prin.notat ex illo tex.in verbo, ad eccleſ. confugiens ad eccleſiam gaudet immunitate.Secus ergo,ſi ad paſſus prædictos,ad quos extẽditur immunitas,. ad quos quis poteſt procedere, poſtquam cõfugit ad Eccleſiam, & in hoc reſidet diſt.Doctor.nota.8.fol.76.col.4.notat ex illo tex. ꝙ eccleſia non ſolum gaudet immunitate, quantum

tum tangit murum, ſed habet etiam Eccleſia maior in toto circuitu 40. paſſus, intra quos fugiens ad eam, poteſt progredi, & gaudet immunitate, in eis inferiores eccle. hñt 30. paſſus, vt ſup. dixi, & in eis fugiens gaudet immunitate. Erit ergo dicendũ ſecundum prædictum Doctorem, ꝙ iſti paſſus tũc gaudent immunitate, qñ quis prius fugerit ad eccleſiam, & poſtea egreſſus fuerit ad dictos paſſus, & tunc gaudebit. Si verò non ingreditur ad eccleſiam, ſed fugit ad dictos paſſus, & ibi remanet, tũc fugiens ad dictos paſſus nõ gaudet illa ĩmunitate, qua gaudet fugiens ad eccleſiam, & idem eſt in cimiterio, ſecundum eum, quem retuli ſup. in verſi. cimiterium, ibi vide.

Et quot paſſus habere dẽt ꝉ cimiterium. Car. in c. certificati. de ſepultu. q. 2. poſt Io. And. dicit, ꝙ ſecundũ antiqua iura maior eccleſia in circuitu dẽt habere 40. paſſus. aliæ verò 30. d. c. ſicut antiqtus, niſi eccleſiæ ſint inter caſtella, & loca ardua. c. qſquis. 17. q. 4. & dicit Ioan. And. in d. c. certificati, ꝙ nec in locis latis ſeruatur, ꝙ tot paſſ⁹ deſignẽtur, illud ergo ſolum, ꝙ pẽr Epiſcopum fuit deſignatum, habebit eccleſia. Idem Card. vbi ſupra. 5

Eſt aduertendum, ꝙ tex. in d. c. ſicut antiquitus, loquens de paſſibus, loquitur indiſtinctè, cui⁹ verba ſunt, ſtatuimus, vt maior eccleſia per circuitũ habeat 40. paſſus. capellæ verò, vel minores eccleſiæ 30 qui autem confinia eorum confringere tentauerit, aut perſonam hominis, vel bona eius inde ſubtraxerit, niſi publicus latro erit, quouſq; emendet, & niſi, ꝙ rapuerit reddat, excommunicetur. ecce tex. qui vult, quòd dicti paſſus gaudeant immunitate prædicta, ſine aliqua diſtinctione.

Hoſt. in sũma iſto ti. in §. quantũ, col. 2. in prin. dt, ꝙ ſi aliquis maleficus delinquat, vel alius ad eccleſiã confugiat, & infra dictũ ambitũ ſe recipiat, eccleſia ipſum ſaluare debet. can. reos. 25. q. 3. nec mirum. Nam †ad ſtatuã Præfecti vrbis fugientes, ſaluat lex. l. j. §. j. de offi. præfe. vrbis. ff. id, ꝙ Hoſti. tenet. Henricus Bohic. in c. 2. eod. titu. colum. fin. 6

in prin.vbi dicit,ita nota. quod hanc immunitatē habet eccleſia, nedum infra ipſam eccleſiam, ſed ēt extra,vſq; ad 40.paſſus.ſi eſt eccleſia matrix, ex quo ergo aliquis delinquens, vel alius ad eccleſiā confugiens,infra dictū ambitum ſe recipit, eccleſia ipſum ſaluare debet.d.c.reos.

Ant.de Butr.in c.ſi.eo.tit.quærit in prin.quid ſi non delinquitur in eccleſ. ſed intra Septa eccleſiæ infra 40.paſſus,an gaudeat immunitate, dicit,idē quod in eccleſia.idem ſi infra 30.paſſus in minori bus eccleſijs.ca.ſi quis contumax.16.q.4.

Item monaſteria,quæ ſunt intra, ſeu infra ambitum murorum alicuius loci,vel ciuitatis,non hñt hoc priuilegiū paſſuum per Hoſtiē. & alios,in c.j. de præb.lib.6.retuli ſup. in ver. monaſteriū. vnde dicit tex.in c.quiſquis. 17. q.4. quod capellæ, quæ ſunt infra ambitum murorum caſtellorum,nō ponuntur in hac 30.paſſuum obſeruatione. Pano.in c.pe.col.ſi.quęrit an eccleſia gaudeat immunitate hac,quatenus cingitur muris, an non. ita concludit, quod hanc immunitatem habet in ſuo cimiterio.d.c.ſi quis cōtumax.16.q.4. & de iure,eccleſia maior debet habere per circuitum 40. paſſus. capellæ,vel minores eccleſiæ 30. d.c.ſicut antiqtus. 17.q.4.vult Panor.quod illi paſſus,qui ſunt in circuitu eccleſiæ,gaudeant hac immunitate.

Claba.in ſumma iſt. tit. in princ.q.6.dicit,ꝙ in eccleſia,vel cimiterio non debet vlla violentia fieri,vel aliquis violenter extrahi, aut eius confinia frangi,alleg.c.ſicut antiquitus. illa confinia ſunt, iſti paſſus,de quibus loquimur.

Silueſtrinus in verbo,immunitas.3. in prin.q.1. quærit,quæ loca gaudeant iſta immunitate. Et inter alios ponit ſpacium in circuitu eccl.40.paſſuū, quoad maiorem. i.matricē, & 30. quoad minores eccl.d.c.ſicut antiquitus,& c.quiſquis. 17.q.4.vnde prædicta iura,& prędicti Doct.abſolutè loquūtur,qđ iſti paſſus gaudeant hac immunitate, abſq; eo,quòd prius debeat fugiēs ingredi eccl. ad hoc, quòd iſti paſſus habeant dictam immunitatem.

Albe.

Albe. in l. 2. C. de his, qui ad eccl. confu. Nã tex. ibi dicit, quod confugientes ad ſacroſanct. eccleſ. nemini licet abducere. dicit, confug. ad eccl. intelligunt ẽt ſi confugiunt ſub porticibus eccl. & circunquaq; ad ipſam eccle. ad 30. paſſus. c. ſiquis cõtumax, c. diffiniuit, & per totum. 17. q. 4. in eccleſia maiori, ſiuè cathedrali 40. paſſus, d. c. ſicut antiqtus, & ita intelligitur l. fi. de his, qui ad eccle. cõfu. c. ver. ex his ergo locis, eorumque finibus expelli, aut eijci non põt. addit Oldr. ibi, eorumq; finibus, qui fines ſunt 40. paſſus, in eccleſia maiori, 30. verò in alijs eccleſijs. Refert Oldra. Alber. in d. l. fin. in prin. ſed qualiter cõputabuntur iſti 30. vel 40. paſſus. dicit Alber. in d. l. 2. referendo Scolaſticum, & Vgum, quod ad eam partem tñ, vbi eſt cimiteriũ. Alber. tñ vbi ſup. contrarium concludit, qui dicit, quod iſtos 30. vel 40. paſſus, habet eccleſia in toto circuitu, per tex. in c. diffiniuit. c. quiſquis, & in d. c. ſicut antiquitus. Et infra dictos paſſus, nulla domus præter clericorum debet ædificari. ca. nulla. 12. q. 2. & illa etiam gaudet immunitate. d. c. quiſquis. hæc Alber. vbi ſup.

Io. Igne. in l. j. nu. 58. fo. 15. col. j. dicit, quòd 30. paſſus immunitatis habet vnaquæq; baſilica. d. c. quiſquis, c. diffiniuit, Eccle. verò maior 40. c. ſicut antiquitus, licet hic vſus nõ obſeruetur de 30. paſſibus, ſecundum eum.

Petrus Belluga, in tract. de Speculo Principum. fol. 49. col. 4. & fol. ſeq. in prin. dicit, ꝙ de iure eccleſiæ maiores hñt immunitatem infra 40. paſſus, minores eccleſię infra 30. d. c. ſicut antiqtus. Iſtud tñ non habet locum in capellis, quæ erunt infra ambitum caſtrorum, ſeu caſtellorum, vel in modicis populationibus ꝑp loci anguſtiam d. c. quiſqs, & c. quæſtio. & ſcias, quod ſcdm Iſidorum, paſſus immunitatis eſt quinq; pedum, & quilibet pes, ſexdecim digitorum. gl. in d. c. ſicut antiquitus, & in ſimili. in l. vicena millia paſſuum. ff. ſi quis cautionibus. ſed iſti paſſus à quo loco numerabuntur? aliqui dicunt, ꝙ ab ea parte tñ, vbi eſt cimiterium.

Et dñt, ꝙ ita tenet Bugolinus, & Io. An.in c.inter alia,& in c.fi. eo.tit. vbi non fit mentio de paſſib⁹, niſi de eccleſia, & cimiterio, ſed veritas eſt, ꝙ eccleſia hẽt iſtos paſſus in toto circuitu, & hoc ſatis probatur per iura ſuperius alle. Nam maior eccleſia in circuitu 40 paſſus,& minor 30. ꝓ cimiterio, in d.c.ſicut antiquitus,& infra dictos paſſus, nulla domus ẽt clericorũ põt ædificari, ca.nulla.12.q.j. & tenet Oldr.conſ.55.inci.cõſueuit dubitari.Hæc Petr⁹,vbi ſup.& idẽ Albe.in l.2.retuli ſup.iſta co.
8 Oldr.conſ.55. q̃rit qualiter cõputẽtur iſti 40. paſſus,intra quos gaudet eccleſia immunitate. Refert,ꝙ Hoſti.ab ea parte,vbi eſt cimiteriũ & ideo in decreta.non dicitur de 30.paſſibus, ſed de eccleſia,et de cimiterio.Dicit tñ Old.vbi ſup.ego credo ꝙ iſtos 30. paſſus hẽat in toto circuitu, & hoc expreſsè habetur in c.diſfiniuit, & c.quiſq̃s. 17.q.4. nam maior eccleſia dẽt in circuitu habere 40. paſſus,& nulla domus ẽt clericorũ,dẽt ædificari. c.in illo.12.q.j. & illa benè gaudet immunitate, vt in dictis iuribus.hæc Old.vbi ſup.Erit ergo concluſio,quod delinquens,fugiens ad dictos paſſus,gaudet immunitate, etiam ſi non prius ingrediatur eccleſiam.Valet tamen conſuetudo, quòd dicti paſſus non habeant immunitatem,vt ſup.dictum eſt.

Porticus.

SVMMARIVM.

1 *Fugiens ad porticum eccleſiæ, quando gaudet immunitate.*
2 *Porticus eccleſiæ,quid ſit.*
3 *Domus appellatione,an porticus contineatur,& quid in materia pœnali,vnde hic latè.*
4 *Extrahens fugientem in eccleſiæ porticum excommunicari debet.*

AN fugiens † ad porticum Eccleſiæ, gaudeat immunitate? 1 7. Ampliа.
Quæro primũ quid † ſit porticus. Hoſti. in ſumma. in titu. de accuſatio. §. res exitum, dicit, ꝙ veſtibulum dicitur locus ante carcerem, ſicut porticus ante domum, Bar. in l. cætera. §. hoc Senatuſconſ. de lega. j. ff. dicit, ꝙ porticus non habet parietes vndique, & accedit domui. Bar. in l. ꝙ cõclaue. in prin. de dam. infe. Dicit, item ſcias, ꝙ porticus eſt quidã locus coopertus deſuper, diſcoopert⁹ ante, & hoc modo accipitur in l. ꝙ conclaue, & in l. &c. §. hoc ſenatus. poteſt ẽt intelligi porticus iſta menia, ſeu proſella in vulgari. Card. in cle. j. §. ciuitas. de pœ. dicit, ꝙ porticus eſt duplex, priuatus, & publicus: ſi eſt priuatus, eſt pars domus, ſecus ſi eſt publicus, quia tunc non poteſt dici pars domus, cum omnibus pateat; de priuata porticu, patet exemplari, maximè Romæ, vbi aliquæ clauduntur porticus, & vtuntur ipſis ſolis tanquam domo. Cardi. vbi ſup. q. 7. vnde quoad propoſitum noſtrum eſt dicendũ, ꝙ porticus eſt, quæ adhæret, & eſt coniuncta & præeſt portæ eccleſiæ, & eſt deſuper cooperta, & diſcooperta ante. vel ſecundum Archid. & Ioã. de Tur. Cre. in d. c. ſi quis contumax, in verbo, porticibus, quę ſunt intra 30. vel 40. paſſus, qui in circuitu eccleſiæ ſunt deſignati pro cimiterio, ſecũdum prædictos, & communiter iſtæ porticus ſunt ante portas Eccleſiæ, & ſunt coopertæ deſuper, & diſcoopertæ ante, & Bal. in d. l. quòd conclaue, dicit, quòd porticus cadent illis ædibus, ex quibus tantum habetur aditus. 2

Et an appellatione † domus veniat porticus, & an pœna inſultantis domum habeat locum in inſultanti porticum, vide Bar. & omnes in d. l. cætera. §. hoc ſenatus. 2. de leg. j. & omnes in d. l. quòd conclaue. de dam. infect. ff. Cardi. in d. c. inter alia. quæſtio. 4. & vide Alber. in l. final. de his, qui ad eccleſias confug. C. & in dictionario in verſicul. 3

porticus,

porticus.Et in repertorio Brixi.in verbo, portic⁹, & vide plenè per Barba.in cle.cauſam, de electio. fol.120.col.2.cum ſeq.

Et de porticu latè loquitur Bar.Cæpol. in tract. de ſer.vrb.præd.in tit.de clauſtro,ſeu cõclaui, fo. 23.col.j.& 2.& quid ſit porticus.Refert Bar. in d. l.quòd conclaue.de dam.in fe.ff.retuli ſup.

Et appellatione domus an veniat porticus. ibi per eũ plenè in 2.q.& Cæpol.vbi ſup. ponit quinque quæſtiones circa porticum.

Ang.in l.plerique.de in ius voc. ff.quærit an poterit quis capi,ſi eſt in porticu,dicit, quòd ſic,quia non extrahitur de domo, quia ibi ſtando aditum ſui præſtat,& publicè,ergo,&c.

Et quod appellatione domus veniat porticus,tenet Spec.in tit.de immun.eccleſ.§.j.& Marcus de Mant.conſ.211.in fi.

Nec in circunſtantijs eccleſiæ, poteſt quis capi ſecundum Bar.in d.l.præſenti.Iaſ.in d.l.plerique. col.3.in prin.de in ius vocã. ff.vnde videtur velle Bar.in l.meminiſſe. de offi.Proconſ. ff.quod factũ in porticu, ſi cohæret domui, dicitur factũ in domo,& Flor.in l.quidam Iberus, quærit an appellatione domus comprehendatur porticus, quòd in materia fauorabili,appellatione dom⁹ veniat porticus,ſecus in materia odioſa.Ideò ſtatutum pœnale contra inuentum extra domum ſine lumine,nõ comprehenderet inuentum ſub porticu;vnde concludit dictus Floria.de S. Petro, in d.l.quidã,in fi. quod ſi porticus ſit affixa ædib⁹, vt ſunt Bononiæ, quod tunc porticus cenſetur pars ædium, vel domus.l.quod conclaue.de dam.infe.ff.& ideo tunc continetur porticus appellatione domus,vel ędis, ſecus, ſi nihil habeat ſupra ſe, quod contingat cũ domo,vt patet: tunc.n.porticus non comprehenditu r appellatione domus.Floria.vbi ſup.

Ang.de Aretio,in tract.de malef. in ver.fecit inſultum,col.3.in paruo vol.fo.97.col.j.refert Bart. & Flor.vbi ſup. & dicit, quòd aut eſt odioſa diſpoſitio,vt in augendo pœnam inſultanti ad domum,

tunc

tunc porticus non comprehenditur, & dicit Ang. ibi, quòd fortè iſto caſu non eſſet malum dicere, vt dicit, Flor. in d.l. quidam Iberus. ſ. vtrum porticus ſit affixa domui, & tunc pars domus iudicabitur, aliàs non, & tum etiam in pœnalibus veniret porticus appellatione domus, & qñ appellatione domus contineatur porticus. Ang. ibi. col. 4. verſi. an aũt appellatione dom⁹: vbi refert Ang. in l. pleriq;, & l. ſeq. de in ius voc. ff. quòd licet quis nõ poſſit capi in domo, tñ poterit in porticu, quæ eſt diuerſa, & ſeparata à domo. ſcdm Ang. vbi ſup. alle. Imo. poſt glo. in clem. cauſa, in verbo, in domo, de elect. quæ vult, quòd idem eſt, quòd aliquid fiat ante domum, ſicut in domo, & dicit Imo. in d. cle. ſuper d. glo. col. 11. quòd dictio, in, aliqñ ponitur ꝓ, ante, quod nota pro illa quęſtio. ſi Statuto imponatur pœna aggredienti aliquẽ, vel in domo, vel ante domum, ſi ſit in porticu, cenſetur factum in domo. Barba. in d. clem. cauſam. col. pen. & fi. Refert Spec. & Io. And. in addit. ad Spec. in tit. de iniuriis. in 4. par. fo. 120. ĩ paruo vol. & ſequitur diſtinctionem Io. And. quòd ſi porticus eſt in proprio ſolo, venit appellatione domus: ſi verò porticus eſt in ſolo publico, non venit appellatione domus: vnde ſi porticus eccleſiæ, eſt ipſius eccleſiæ, idem eſt qđ in eccleſia, ſecundum Io. Andr. Barba. vbi ſup. qui latius loquitur.

Guliel. Mayne. in l. nemo de domo. de regu. iur. ff. fol. 249. col. 1. & 2. q̃rit an de porticu dom⁹ ſuæ, poſſit quis extrahi? refert Iac. de Aretio. & Bal. & alios in l. cætera. §. hoc Senatuſconſultum. de leg. j. ff. & Bar. in l. meminiſſe, de off. Procon. & leg. ff. & Barb. in l. j. §. j. de cloacis. ff. & Bal. ſuper rub. ſo lu. matr. ff. & Flor. in d. l. quidam, & Ang. in tract. de malefi. in ver. fecit inſultum, retuli ſup. & concludit cum Floria. & Angel. vult quòd, ſi porticus affigitur domui, iudicabitur, vt pars domus, aliàs ſecus, & hoc procedit in quacunque materia etiã odioſa, ſi verò non eſt affixus domui, in fauorabilibus comprehenditur, in odioſis ſecus, vt latius

per

per Gulielmum vbi ſupra:

¶Veniendo ad propoſitum noſtrũ,an talis porticus gaudeat immunitate, de qua in regula noſtra;eſt concludendum,ꝙ ſic:per can.ſi quis contumax.17.q.4.vbi tex: ꝙ extrahens † fugientem de porticibus eccleſiæ debet excõicari, & vnde dicit Card.in d.can.inter alia. col.j. q.4. ꝙ de porticibꝰ eccleſiæ adhęrentibus,dicit,ꝙ idem eſt,ꝙ in eccleſia.Matth.de Affliƈt. in traƈta. de iure prothomiſeos,in 2.vol.fol.154.col.j.nũ.15. dicit, ꝙ fugiens ad porticum eccleſiæ gaudebit immunitate totius eccleſiæ,per d.c.ſi quis contumax.

Iaſ.in d.l.plerique.de in ius voc.ff.col.3.in princ. dicit,ꝙ in porticibus circa eccleſiam, non p̃t quis capi. & Panor.in d.c.pe.eo.ti.col.fi.dicit,ꝙ porticus eccleſiæ adhærentes gaudent hac immunitate per d.c.ſi quis contumax,vt ibi per eum,idem dicit Anch.conſ.160.ꝙ fugiẽs ad porticum eccleſiæ gaudet immunitate, per d.c.ſi quis, & hæc omnia operatur adnexitas; ſecundum eum intellige concluſionem,qñ porticus eſt affixa eccleſię,& ſolum eſt ipſiꝰ eccleſiæ ſcd̃m p̃diƈtos,ſed ſi ſolũ eſt publicũ,ſecus eſt dd̃m,ſecundum Io. & Barba. vbi ſup.

¶Aduerte quòd, ſi porticus adhæret portis eccleſiæ,nulla eſt dubitatio,quia eſt intra paſſus eccleſiæ,vt ſupra,in præcedenti ampliatione.

Si verò porticus non eſt in portis eccleſiæ, ſed eſt in portis cimiterij,tunc crederem, ꝙ ſi porticꝰ eſt affixa cimiterio,reputabitur pro cimiterio, ſecundum Angelum,& Gulielmum, quos ſupra retuli,& ſic gaudebit priuilegio cimiterij,intelligitur, ſi ſolum porticus eſt ipſius cimiterij, ſecundum Io.And. & Barb.vbi ſup.

Si verò non eſt affixa cimiterio, vel ſolum non eſt ipſius cimiterij, non gaudebit, per ſupradiƈta.

Panor.in c.j.de decimis,col.2. verſi.nouum.ibi in veſtibulo temploq; conuiuia fiebant,olim in veſtibulo templi,ideſt in porticu,vel in ædificio templo contiguo: & appellabatur veſtibulũ. quia ibi

veſtic-

veſtiebantur egredientes, ſeu ingredientes in templum, ſecundum eorum conſuetudinem. In tẽplo autem non debet quis conuiuari, ar.c.j.eo.tit.li.6. niſi neceſſitas aliud vrgeat, c.2. de cuſto. Ancha. & dicit Panor. quod ex hoc vno text. collige, & tene mente, ꝙ diſpoſitio loquens de templo, ſeu domo, non extenditur ad porticum domus, vel templi. Nam vt vides, aliquid permittitur in porticu, non autem in templo, & facit ad quęſtionem, Statutum grauiter punit percutientem alium in domo ſua. Nunquid habeat locum ſi percutiat in porticu domus. Prædicta faciunt, ꝙ non. Satis tñ dicit Panor. ponderandam mentem ſtatuti, an ratio verificetur in porticu, vel non. hęc Panor. vbi ſup. Ange. in d. tract. de maleficiis, in verbo, facit inſultum. col.4. in fin. fo.97. col.2. refert contra communem opin. c.j. de deci. Vbi aliqua permittuntur fieri in porticu, ſeu in veſtibulo, quę non ſunt permiſſa fieri in templo, & ibi Abb. refert eum, quem retuli. refert etiam alios.

Oſtium, ſeu porta Eccleſię, vel Cimiterij.

SVMMARIVM.

1 *Oſtium Eccleſia gaudet immunitate.*

2 *Domus appellatione, an veniat illius oſtium.*

OSTIVM † Eccleſię eſt priuilegiatum, ſicut ipſa eccleſia, vt aliquis de eo extrahi nõ poſſit, nec capi ſicut nõ poſſet de eccleſia, hoc tenet expreſsè in oſtio eccleſię. Ang. de Aretio in tracta. de maleficijs, in uer.6. ꝙ fama. quæſt.4. fo.73. in paruo uolumine, & in uer. ſcalis Sancti Petroni. fol. 102. columna quarta. & ſeq. 1 8. Amplius.

ſeq.vbi captus in oſtio ipſius eccleſiæ,videtur eſſe factum in eccleſia.l.præſenti.§.ſanè,& ibi Bar.de his,qui ad eccl.confu. Vnde dicit Flor.de S.Petro, in l.quidam Iberus.de ſer.vrba.prædio.ff.in fin.6. ver. Item quod fit in confinibus eccleſiæ, dicitur eſſe factum in eccleſia, & ſic conſiſtens in oſtio eccleſiæ non poteſt capi. per l. præſenti. §. ſanè. de his,qui ad eccl.confug.ca.quòd bene nota.ſecundum eam.

2 Et an appellatione † domus veniat oſtium, ſeu porta domus. Ang.in l.plerique,de in ius voc.ff. & in l.ſeq.in fi.vbi quærit,quid erit, ſi in limine oſtij ſtat,dicas, idem ſi extra clauſuram: quia quod fit in limine,non fit in domo, ſi limen eſt extra clauſuram,alleg.tex.in §.ſi ab hoſtibus.quib.mod.ius patr.ſolui.inſtit.l.ſanè,in fi.de verb.ſig. ff.hæc Ange.vbi ſup.Nam text.quem alle.Ang.nõ loquitur de oſtio:Nam ſecundum communem modum loquendi,limen differt ab oſtio,refert Barba. in cle. cauſamq;.de electio.fo.120.col.j.in fin.& in prin. col. 2. Nam limen dictum eſt, quaſi finis quidam, & terminus,per tex.in §.ſi ab hoſtibus.ver.dictũ, quib.mod.ius pat.poteſta.ſolui.inſti.Barb.vbi ſupra,facit c.quia iudicante,de præſcrip.

Vnde dicit Bal.in l.gallus.§.ille caſus, de lib. & poſthu.in fi.ff.quòd id.quod fit in oſtio,partim eſt in domo,partim extra.Idem Bal.ſuper rubr.ſolu. mat.ff.col.j.in fi.alle.gl.in c.hæc eſt,de pœni.di.2. & in c.cum ſanctam,in gl.vir ergo.Quæ dicit,ꝙ q in porta eſt,partim intus eſt,& partim extra, partim videtur,partim abſconditur, & refert Bald. & glo.Ange.in d.tracta.malef.in ver.fecit inſultum, col.4.fol.97.col.2. & dicit Bart.in l.meminiſſe,de offi.procon.& lega. num.4.vbi dicit,de Statuto,ꝙ ſi quis aggreditur aliquem in domo ſua, puniatur in tantum,ſi aggreſſus fuit eum coram oſtio,an incidat in pœnam,dicit,ꝙ ſic. Eum referunt Ang.in d.tract.de malef.in ver.fecit inſultũ. fo.97.col.1. & Guliel.May. in d.l.nemo de domo.de reg.iur. ff.fol.249.col.j.& Barb. in l.j. §.hoc interdictum.

de

de cloa. ff. fol. 279. in paruo vol. dicit, quòd ſi aliquid fit in oſtio, intra clauſuram, dicitur eſſe factũ in domo, ſi verò fit extra clauſuram oſtij, non dici tur fieri in domo. Alex. ibi in addi. ad Bar. Quærit vtrum factum in oſtio dicatur factum in domo, refert plures remiſſiones, pñt videri. Io. And. in c. vni. de conſe. eccl. vel alta. li. 6. col. j. dicit, quòd iniurioſa ſanguinis effuſio facta in porta eccleſiæ, videtur eſſe facta in eccleſia. Idem in portâ cimiterij, & eum ſequitur Anch. ibi in fi. Domi. ibi col. 1. refert Io. Andr. quòd intelligit. Imo. dictum Ioan. An d. eſſe verum, qñ intra clauſurã oſtij, verſus eccleſiam facta eſt pollutio, ſecus ſi in parte, quæ eſt extra verſus locum vacuum, extra eccleſiã. alleg. Bar. in d. l. vnica. de cloa. retuli ſup. Domini. cõcludit, aut eſt commiſſum in porta, ſed ex parte magis adhærente exterius, & non videtur violatum, aut ex parte magis inhærente interius, & dicitur violatum, vt latius per eum. Et Philip. Franc. in d. c. vni. de conſe. eccle. vel altaris, lib. 6. col. 3. in fin. refert Io. & Domi.

Ange. & Mayne. quos ſupra retuli in præceden. verſ. dicunt, ꝙ in materia fauorabili appellatione domus, venit oſtium dictæ domus, licet ſecus in odioſis, alleg. Floria. de S. Petro in d. l. quidam Ibe rus. de ſerui. vrb. præd. ff. Bal. tamen ſuper rub. fol. mat. ff. dicit, vbi Statutum dicit, ꝙ ſi quis inſultauerit in domo, ſufficit inſultare in oſtio, licet Cyn. in addit. ad l. meminiſſe. de offi. Procon. & leg. tenet contrarium, refert Bald. & Cyn. Guliel. Mayne. in d. l. nemo de domo, col. 2. cum ſeq. fol. 249. col. 1. vol. & Pet. de Anch. conſ. 160. col. 2, dicit, ꝙ illa portio, ſuper qua oſtium ſuſtentatur, non dicitur acceſſoria, ſed potiſſima pars, ſine qua reddetur inutilis, vt plenius per Anch. vbi ſup.

Veniendo ad propoſitum, de quo loquimur, an oſtium, ſeu porta eccleſiæ, vel cimiterij gaudeat immunitate, de qua in regula noſtra?

Si dicimus de oſtio, ſeu porta eccleſiæ, nemini dubium, cum eccleſia habeat certos paſſus, vt di-

ctum

ctum eſt ſupra, in ver. paſſus, & in ver. porticus.

Si verò eſt eccleſia, quæ non habet paſſus, vt sũt monaſteria, ſeu capellæ, quæ ſunt infra ambitũ ci uitatis, vel loci, ſecundum Hoſti. & alios in c. j. de priuileg. lib. 6. dixi ſup. in ver. paſſus, & plenius in ver. monaſterium, vt ſunt & Baſilicæ, & Oratoria, vt ſup. in verbo. paſſus, Dicerem ꝙ oſtiũ, ſeu porta dicti monaſterij, vel baſilicæ, gaudet immunitate per rationes ſuperius alle. vnde, cõſiſtens in oſtio eccleſiæ non põt capi, per l. pñti. §. ſanè, de his, q ad eccl. confug. C. quod bene nota. dicit Flor. de S. Petro, in d. l. quidã Iberus, in fi. de ſeru. vrb. pd. ff.

Idem eſt dicendum in oſtio, ſeu porta cimiterij, per rationes ſupradictas.

Vnde dicit Ange. in d. tracta. de malef. in ver. ꝙ fama. q. 4. fol. 73. co. j. ꝙ oſtium ſcalarum eccleſiæ, & cimiteriũ, ſunt priuilegiata, ſicut ipſa eccleſia, vt aliquis inde extrahi non poſſit. Dicit & Ang. in d. tract. in ver. ſcalis, fol. 104. col. 4. & col. ſeq. ꝙ captus in oſtio ipſius eccleſiæ, dicitur captus in ipſa eccleſia. d. l. præſenti. §. ſanè. de his, qui ad eccleſ. confug. C. & ibi Bar. not. 2. qui dicit, ꝙ priuilegiũ, ꝙ habet eccleſia, competit & finibus eccleſiæ, hoc eſt, locis circunſtantibus, & ſic ſtans in oſtio, non poteſt capi. Et ꝙ oſtium, ſeu porta, gaudeat immunitate, ſ. ꝙ non poſſit ibi capi, eſt lex partitæ, in prima partita. titu. 11. l. 2. vbi tex. quicunq; ad eccleſiam confuge. vel ad eius portam, vel cimiterium, non eſt inde extrahendus.

Scala Eccleſiæ, vel Cimiterij.

SVMMARIVM.

1 *Scala Eccleſiæ, an gaudeat immunitate,*
2 *Domus appellatione, an ſcala contineantur.*

ANGE.

ANGE. in tract. de maleſ. in ver 9. Ambo, ꝙ fama. q. 4. fo. 73. col. j. dicit, ꝙ oſtium † ſcalarum eccleſiæ, & cimiterium, ſunt priuilegiata, vt aliquis inde extrahi nõ poſſit, nec capi. Sicut nec poſſet in eccleſia, & idem Ang. vbi ſupra, in ver. I ſcalis, fo. 103. col. j. in paruo vol. dicit, quòd captus in ſcalis ipſius eccleſiæ, dicitur eſſe captus in eccleſia. Ampliacit 1

¶Bal. in l. fiſtulam. de ſer. vrb. præd. ff. in §. ſcalas, dicit, ꝙ ſcala, quæ eſt foris extra oſtium, nõ videtur contineri appellatione domus, & ſic non videtur fieri in domo maleficium, ꝙ in ſcala inferiori fit, arg. gl. d. §. ſcalas, & Flor. de S. Petro, in d. l. fiſtulam. in fi. ver. dicit, ꝙ ſcala, quæ foris oſtium eſt, non continetur appellatione domus, & ſic maleficium, ꝙ fit in ſcala inferiori, non videtur domi factum, ꝙ not. ſecundum Bal. Flor. vbi ſup. Cæpoll. in tract. de ſeru. vrb. præd. c. 54. in tit. de ſcalis, fol. 26. col. 3. quærit, an appellatione domus, veniãt ſcalæ, dicit, ꝙ aut ſcalæ ſunt extra domum, ſeu extra oſtium domus, & tunc non continentur appellatione domus. Item maleficium, ꝙ fit in ſcalis exterioribus, extra oſtium domus, non dicitur factũ eſſe in domo, ſecus ſi eſſent interiores, alleg. Bal. & Flor. in d. l. fiſtulas, §. fi. de ſer. vrb. præd. & ſequitur aliud: quo, quis põt capi pro delicto in ſcalis poſterioribus, nec habet locum ius plerꝗ; de in ius vocand. Angel. in dict. tracta. de maleſ. in verb. fecit inſultum, colum. 4. fo. 97. colum. 2. dicit, quòd appellatione domus non venit ſcala, quæ eſt extra oſtium domus, quantumcunque ſit contigua, cum muro domus, allegat Bald. in dict. l. fiſtulam. §. ſcalas.

In prædicto caſu eſt concludẽdum, quòd ſi ſcala eſt ipſius eccleſiæ, quæ habet paſſus, vt dictum ſio. eſt in ver. paſſus, clarum eſt, quòd gaudet immunitate ſicut ipſa Eccleſia. Et hoc ratione paſſuum. Cõclu

Si verò Scala eſt in eccleſia,quæ non habet paſſus,vel in cimiterio,non gaudebit. Nam Scala eſt extra eccleſiam, ſiuè cimiterium, per ſupradicta. Nam dicta Ang. quæ in prin.retuli, intelliguntur de Scalis,quæ ſunt in eccleſia, quæ habet priuilegium paſſuum. & ita vult hoc ſentire. Secus aliàs.

Atrium Eccleſiæ.

SVMMARIVM.

1 An Atrium Eccleſiæ congaudeat immunitate.

2 Quid ſit Atrium.

Io. Ampliatio AN atrium † eccleſiæ,gaudeat eadem immunitate, qua eccleſia gaudet.

1 Quæro primum.quid † ſit a-
2 trium? Atrium accipitur tripliciter. Primo pro aula: iuxta illud, quòd in paſſione Chriſti, & Petrus ſtans in atrio calefaciebat ſe ad ignem. Secundò pro cimiterio. Tertio pro loco ſancto,vt in breuiloquo, in ver. atrium. Sed quoad propoſitum noſtrum,atrium eccleſiæ,dicitur cimiterium. Ita dicit gl. in can.nulla.12.q.j.in gl.j.quæ exponit in atrio,id eſt,in cimiterio,quod habebit 40.paſſus,in circuitu eccleſiæ maioris,capellæ,vel minoris eccleſiæ.30.cano.ſicut antiquitus.17.q.4.hæc glo.in d.c.nulla.Io.de Tur.Cre.in d.§.nec in atrio eſt,ante d.c.nullo.12.q.j.exponit prout,gl.d.c.nullo.retuli ſup.Domi.in d.c.nulla, & in d.§.nec in atrio, exponit atrium pro cimiterio, & idem dicit, in d.c.nulla.

Si ergo, accipitur atrium pro cimiterio, dic vt ſupra,in ver.cimiterium,& quod atrium eccleſiæ gaudeat immunitate qua gaudet eccleſia,eſt text. in can.ſi quis in atrio,& in can. ſi quis contumax, & in d.cano.conſtituimus.17.q.4. illi tex.faciunt

men-

mentionem de atrio,& dicunt, quòd fugiens ad atrium eccleſiæ,gaudet immunitate.

Io.And.in c.certificari,col.3.de ſepult.verſ.ille autem,dicit,quòd cimiteria eccleſiarum,quandoque dicuntur atria.can.nulli.12.q.j.ca.præcipiendum.13.q.2.can.ſi quis cum alijs ſup.alle.& Soci. in c.poſtulaſti.col.6.ver.& quæ dicta ſunt,de foro compe.fol.99.col.3.dicit ibi,quòd quę dicta ſunt, de delinquentibus, vel fugientibus ad eccleſiam, ſeruanda ſunt,in delinquentibus, vel fugientibus ad locum,vel ad atria eccleſiæ,vel domus Epiſcoporum,can.conſtituimus.17.q.4. alleg. Bart.in §. ſed neq;.in auth.de man.Princi.colla.4. Bar.tamē ibi non loquitur de atrio, ſed de domo Epiſcopi, & Ludo.Roman.conſ.227.in princ.dicit regulam eſſe, quòd nemo in atrio, hoc eſt in atrio eccleſiæ poteſt capi, cum illud eccleſiæ beneficio gaudeat, per can.id conſtituimus.17.q.4. & ſic vult Ludo. Roma.quòd atrium dicatur clauſtrum eccleſiæ,& de clauſtro,dico infra in ampliatione 12.

Atrium etiam accipitur pro habitatione cœleſti,quæ eſt manſio æterna in Paradiſo. Pſal. 83. in j. verſ. ibi concupiuit anima mea in atria Domini,&c.& ibidem ver.10. Quia melior eſt dies vna in atrijs tuis,&c. Pſal.91.verſ. plantati. In domo Domini,in atrijs domus Dei noſtri florebunt. Et Pſal.134. verſ.2. Qui ſtatis in domo Domini in atrijs domus Dei noſtri.Et Pſalm.63.verſ.4.Beatus quem elegiſti, & aſſumpſiſti, inhabitabit in atrijs tuis.Et Pſalm.121.verſ.2.Stantes erant pedes noſtri in atrijs tuis Hieruſalem. Et accipitur atrium pro eccleſia militante.Pſal.115. in verſ.fin. ibi,in atrijs domus Dei, ideſt, in eccleſia militante. Et Pſalm.95.ibi, in atrio eius.i.eccleſiæ militātis. Et ibi,in atrio ſancto eius.ideſt,in eccleſia ſancta catholica,quæ eſt vniuerſale atrium eius. Et Pſalm. 28.verſ.2.

Septa Eccleſię.

SVMMARIVM.

1 *Septa eccleſiæ quando gaudent immunitate.*

2 *Septum eccleſiæ locus ſacer dicitur.*

11. Ampliatio. 1 SEPTA eccleſiæ † an gaudeant immunitate, qua gaudent eccleſiæ? Septa exponuntur, ideſt loca ſacra circundata, & clauſa, ſecundum Archi & Io. de Tur. Cre. in can. metuentes. 17. q. 4. Nam tex. ibi loquitur de fugiẽte ad ſepta eccleſiæ, & ẽt tex. in can. frater. 17. q. 4.

Glo. in clem. fi. de Hæreticis, in gl. 2. dicit, ꝙ ſepta, ſcribitur dupliciter, cum p. & cum c. & quãdo cum c. dicitur, à ſeco as. & eſt propriè habitus animarum, & propoſitum in malo, circa falſam diſciplinam, inde tales dicuntur ſecti, i. ſeparati, & diuerſi ab vnitate fidei, & eccleſiæ. & accipitur pro mala opinione. Et quando cum p. deſignat clauſuram. Hæc gl. in d. clem. fin. quæ latius loquitur.

In caſu noſtro ſcribitur cũ p. & ſignificat clauſuram, & dicitur à ſepio is. Ita dicit glo. in cle. j. in ver. ſepta. de ſtatu mona. & Card. ibi in §. præfatę, in prin. dicit, ꝙ dicitur à ſepio, is. & eſt clauſura in circuitu monaſterij, quam non licet ſine licentia ingredi, & de iſta littera facit mentionem. cle. 2. in fi. de cenſ. & gl. in clem. dudum. §. & propterea, in ver. locis, de ſepul. & tex. in l. j. §. ſepta, de riuis. ff. Breuiloquus, in l. 5. ſeptum, dicitur locus circumcluſus, vt ſtabulum pecudum, vel ambitus, & dicitur à ſepio is, vnde intra ſeptum templi. ideſt, intra ambitum, vel clauſuram. Vitalinus in d. cle. fi. col. j. de hæreticis, dicit, ꝙ ſepta cum c. notat falsã opinionem, & damnatam. & ſepta cum p. ſignificat clauſuram, can. ſicut ſepta, de pœnit. diſtinc. 2.

Card.

Cardin. in d. clemen. fin. in princip.

Eſt concludendum, ꝙ † ſeptum eccleſię, dicitur locus ſacer, circundatus, ſeu clauſus, vt puta eccleſia circundata, ſeu clauſa, & communiter ſunt iſta monaſteria circundata, ſeu clauſa, & omnia quæ ſunt intra dictam clauſuram, dicuntur ſeptum, vide ſupra in ſecunda ampliatione. 2 Cõcluſio.

Et an ſeptum eccleſię gaudeat immunitate, qua gaudet eccleſia? eſt dicendum, ꝙ ſic, eſt tex. in can. frater, & in ca. metuentes, 17. q. 4 in c. frater, dicit tex. ꝙ quidam Epiſcopus excommunicauit quoſdam, qui violenter extraxerunt fugientem ad eccleſiæ ſepta, & in c. metuentes, dicit tex. ꝙ quidam ſeruus, propter metum domini, ad eccleſiæ ſepta fugit, qui non debet reſtitui domino, niſi prius præſtito iuramento de impunitate.

Ant. de Butr. in c. fi. in prin. eo. tit. quærit, quid ſi non delinquit in eccleſia, ſed intra ſepta eccleſiæ infra 40. paſſus, vel 30. dicit, idẽ quòd in eccleſia.

Io. Bichis, in d. can. diffiniuit, 17. q. 4. nu. 13. fol. 72. col. 3. in fi. & col. ſeq. in prin. dicit, ꝙ ſeptum eccleſiæ idem eſt, ꝙ clauſtrum, ſeu clauſura, à ſepio, is, allegat gl. in d. cle. j. de ſtatu mona. & Archid. in d. c. metuentes, retuli ſup. & dicit, ꝙ fugientes ad ſepta eccleſiæ conſequuntur immunitatem, per d. c. frater, & c. metuentes, & d. Bichis intelligit ſeptum, pro eccleſia, & dicit, quòd illi 40. vel 30. paſſus communiter non ſunt circundati.

Aduerte, ꝙ dicta iura loquuntur de ſepto Eccleſiæ, ſeu Monaſterij, & volunt, ꝙ aliud ſit ſeptum, aliud eccleſia, ſeu monaſterium, vnde, vt ſupra dixi, omnia, quæ ſunt ſub dicta clauſura, dicuntur eſſe intra ſeptum. Septa eccleſiæ, intelliguntur eſſe intra paſſus prædictos, de quibus ſupra, in verbo, paſſus. Ant. in d. c. fi. Marcus de Mantua. conſi. 91. in fi. num. 24. tamen ſi ſeptum eccleſiæ ſit vltra 40. paſſus, gauderet etiam immunitate, per ſupradicta.

Clauſtrum.

SVMMARIVM.

1 *Iura de clauſtris loquentibus hic referuntur.*

2 *Quare Clauſtrum dicitur.*

3 *Clauſtrum an gaudeat immunitate?*

4 *Cimiterium à paſſu quantum differat.*

5 *Septuum paſſus clauſtrum cimiterium in quibus differant.*

12. Ampliatio. 1 DE Clauſtro loquitur text. in c.2. de conſue.in prin.vbi dicit. † Si verò aliquis poſſeſſiones aliquas clauſtris, vel locis religioſis. c. fi.de capel.mo. ibi ipſos ad clauſtrum reuocent, & c.vni.de ſtatu mona.li.6. §.verum.in fi.ibi. Si ꝙ in fraudem reſidentiæ, ſiuè more clauſtralis nihil fiat & in clem.vni.de ſepulturis negli.§.pro miſſa,ibi ad clauſtrum, cum oportuerit, remoueri.& tex.in c.fi.7.q.j. in fi.ibi, inter clauſtra teneri noluit,& tex.in c.vt famæ,de ſent.excom.ibi,carcerem fugerent clauſtri, & in c.placuit Secundò ibi,ſit clauſtro ſuo contentus,& in c.iuxta,in verbo,clauſtrum morari præcepimus. 16. q.j. c.cū ad monaſterium,de ſta.mona.in §.in oratorio.

Arch.ca.fi.7.q.j.in fi.in ver.clauſtra, dicit,quòd 2 clauſtra † dñr,quaſi clauſa,vel caſtrentia,i. priuātia habitantes in eis, ne paſſim vagari liceat, ar.c.j & c.placuit communi.c.iuxta.16.q.j.& hoc eſt dictum, à quodam animali, cuius nomen eſt caſtor, quia cum ſentit, venatores ſequentes, ſeipſum caſtrat.Io.de Tur.Cre.ibi in fi.dicit,clauſtra, i.clauſa loca,& Dom.ibi in d.can.fi.7.q.j.dicit,dicuntur clauſtra quaſi clauſa, vel priuantia habitantes in eis,ne poſſint vagari.

Archid.in c.vnica.col.2.ver.more. de ſta.mon. lib.6.

lib.6.dicit,clauſtrum dicitur, quaſi claudens, ſiuè caſtrans,ideſt,priuans habitantes in eo, ne paſſim vagari liceat. Anch. vt fame deeſſent, excom. dicit,ꝙ clauſtrum, quandoq; monacho eſt loco carceris.Regulariter verò eſt eis quaſi aqua piſcibus. ca.placuit.16.q.j.& d.gl.j. in d.c.vt fame carcerē. ideſt,ipſum clauſtrum,quòd eſt eis carcer.

Bar.Cæpol.in tract.de ſer.vrba.præd. in titu.de clauſtro,ſeu conclaui.fol.23. col.j. quærit quid ſit clauſtrum,& dicit,ꝙ eſt quaſi claudens, ſiuè clam ſtans,ideſt priuans habitantes in eo,ne paſſim vagari liceat,refert Archi. in d.c.fi. & in d.c.j.retuli ſupra,& eſt locus religioſus,c.religioſus.

Breuiloquus in verbo,clauſtrum,dicit,ꝙ eſt inhabitatio religioſorum,vel dicitur domus includens monachos,& moniales, ſub certa regula viuētes,& dicitur à claudo:dicitur ēt clauſtrū,ideſt, paruum clauſtrum,& ēt clauſtrēſes, i.res clauſtri, vel pertinentes ad clauſtrum,vel dicitur clauſtralis,vel clauſtrenſis monachus, vel monacha ſtans in clauſtro,vel cœnobio.Item clauſtrum idē eſt,ꝙ clauſura, vel ſera, hæc Breuiloquus, vbi ſupra, in verſ.clauſtrum.

Albe.in ſuo Dict.in verſi.clauſtrum, dicit clauſtrum quaſi claudens,ſiuè caſtrans, ſiuè priuās habitantes in eis,ne euagentur.alle.Archid. vbi ſup. & eſt locus religioſus c.2.de conſtitu.retuli ſup.

Vnde eſt concludendum, ꝙ clauſtrum eſt locus clauſus priuans habitantes in eo,ne paſſim vagari liceat.

An gaudeat† immunitate,qua gaudet eccleſia? dicendum eſt,ꝙ ſic.Nam clauſtrum & ſeptū,idem ſunt:Nam ſeptum,eſt locus ſacer clauſus,dixi ſup. in ver.ſeptum,& ſeptum eccleſiæ gaudet immunitate,vt ibi dixi.Ergo idem de clauſtro.Ioā.Bichis, in d.tract.de immu.nu.13.fol.72.col.3. in fi.dicit, ꝙ ſeptum eccleſiæ,idem eſt,ꝙ clauſtrum, ſeu clauſura eſt tamen differentia inter clauſtrum, & ſeptum. Nam clauſtrum eſt religioſorum locus, ſeptum poteſt eſſe religioſorum, & ſecularium ec- 1

cleſiarum, & q; clauſtrum gaudeat immunitate. Lud.Rom.conſ.227.loquitur de clauſtro,ex ſupra dictis conſtat, q; habemus cimiterium, dormitorium,paſſus,porticum,atrium,ſeptum,clauſtrum. De quibus ſupra.

4 An † differant dicta verba, dixi ſup. eſt tamen aduertendum,q; cimiterium differt à paſſu, q.a cimiterium poſſet eſſe à longè, extra eccleſiam, vt dixi ſupra,in verbo,cimiterium, & propè.Et quando propè,computantur ibi dicti paſſus.

Et ſi cimiterium contineret, pluſquam 40.paſſus,gauderet immunitate, quòd ſecus eſſet, ſi non eſſet cimiterium,ſed eſſent paſſus,ſine cimiterio.

5 Differunt etiam cimiterium,†& paſſus,à ſepto, & clauſtro. Nam cimiterium poteſt eſſe clauſum, & non clauſum.Idem de paſſu, prout eſt communiter. Nam non eſt clauſura communiter in cimiterio,& paſſibus, prout eſt in ſepto, & clauſtro; & ſeptum,ſeu clauſtrum non habet paſſus determinatos.Nam totum,q; eſt intra ſeptũ,ſeu clauſtrũ,licet vltra 40.paſſus,gaudet immunitate, & idẽ crederem de cimiterio. Nam ſi cimiterium excedit dictos 40.paſſus,gaudet totum cimiterium immunitate,per ſupradicta in dictis verbis.

Sunt alia clauſtra vulgariter ſic nominata, vt ſunt iſta clauſtra, quæ sũt annexa ipſis eccleſijs,& vulgariter vocantur clauſtra,& in aliquibus, ſunt ſepulturæ aliquæ ad ſepeliendum,& ſunt iſta clauſtra clauſa,& cooperta deſup,& cõiũcta parieti eccleſiæ.In quo pariete eſt vna porta ſeu ianua,ad intrandum eccleſiã, & dicta clauſtra cõmuniter habẽt aliam portam,extra eccleſiam, & iſta clauſtra gaudent immunitate,maximè ſi ſunt ibi ſepulturæ,ratione cimiterij. Nam cimiterium eſt, poſtquam ſunt ſepulturæ,ſupra in verbo,cimiterio, & ſi non ſunt ſepulturæ, ſiuè ſit ſeptum, vel clauſtrum,ratione paſſuum gaudet immunitate per ſupradicta.

Ambitus.

SVMMARIVM.

1 *Ambitus quot modis accipitur.*
2 *Ambitus Eccleſiæ quando gaudeat immunitate?*

TEXT. in † l. vtimur, de ſepul. vio.ff.in fin.dicit,vt ad ſepulcra, quæ in fundis ſunt,iter eis, aditus, ambitus funeris faciendi cã ſit.Exponit gl. in ver.ambitus.i. circuitus, vel ambitus ad redeũdum,& aditus ad veniendũ, aliter ſumitur.etiam ambitus, vt in rubr. ad l.Iuliã, de ambitu.ff.Breuiloquus in ver.ambitus.dicit, ꝙ quando eſt participium, idem eſt, ꝙ circundatus: quando eſt nomẽ,idem eſt,ꝙ circuitus,vel dicitur tranſumptiuè affectus hominis.ſ.cupiditas,ab ambio,is.Quia qui vult honores,ambit,& circuit magnates, ſicut muri ciuitatem, orando, tam per ſe, quam per amicos,vt valeat honores obtinere. Breuiloquus,vbi ſup.Ambitus,idem eſt,ꝙ circuitus.l. vnica,ſi quacunque prædītus poteſtate.C.fol.265. col.j.in paruo volu. l.per prouinciam. ibi ambitu murali de ædi.priuat.C.c.ſi.de elect.lib.6. 1 13. Ampliatio.

Si accipimus † ambitum pro muro,ſeu circuitu eccleſiæ,Si eſt infra 40.paſſus, nemini dubiũ, quin gaudeat.Si verò murus,ſeu circuitus diſtat ab eccleſia,pluſquam 40.paſſus,non gauderet. Si verò eſt circuitus cimiterij,etiam gauderet, ſicut porta cimiterij. Dixi ſupra in octaua, & nona ampliatione. 2

Eccleſia interdicta.

SVMMARIVM.

1 Confugiens ad Eccleſiam interdictam, an gaudeat immunitate?

2 Iniiciens manus violentas in clericum depoſitum, eſt excommunicatus.

1 14. Ampliatio. AN confugiens † ad eccleſiã interdictã gaudeat immunitate? Hoſt.in ſum. iſto ti.§.in quantũ. ver. ſed nũquid hoc priuilegiũ. arg.pro,& contra,& concludit, ꝙ gaudet,vt latius per eum. Idẽ tenet Hoſti.in ſumma eo.tit.lib. 6.tit.30.fo.85.cum ſeq. Idem tenet Henric.Bohic. Ant.Card.Panor.in d.c.pen.eo.tit. Henric.Bohic. col.4.verſ.item nota.Card.q.3.& Arch.in c.vxor. & in c.frater.17.q.4.& Io.de Tur.Cre.in can.ſi qs in atrio.17.q.4.Card.Anch.Imo.in clem.j.de pœnit.& remiſſ.& ibi Bonifa.de Vita.nu.78.Archi.in c.frater.17.q.4.& in addit.ad Panor.in d.c.pe.eo. tit.Io.Faber.in l.j.de his,qui ad eccl.confu.Hippolytus de Marſilijs in rep.l.vni.fo.15.col. 4.ver.ſed in hac materia.

Io.Bichis,in d.tract.de immu.eccl.num.42. fo. 75.col. 4. in paruo vol. quærit an eccleſia interdicta gaudeat hoc priuilegio.Refert Card.& Panor. & alios,& concludit,ꝙ ſic. Idem tenet Guliel.de monte Laudino,in clem.j.de pœnitẽ. & remiſſ.& Hyppol.vbi ſup.arguit pro,& contra.fol.16.col.j. Refert Hoſt.tenere,ꝙ gaudet hac ratione, quia depoſitus caracterem retinet,& qui in ipſum manus
2 † violẽtas iniecerit,eſt excommunicatus. c.dictũ. 81.diſt.Sed tu dicas,ꝙ contrarium dicit ibi glo. & gl.in c.accedens.50.diſt.alle.poſtea ipſe Hoſt.meliorem rationem,ꝙ reuerentia,quæ debetur eccleſiæ,debetur Deo, & non eccleſiæ. Qui Deus non

delinquit

delinquit ipſe,nec eccleſia ſua.Ideo cum ſine culpa ſua interdicatur, eccleſia non eſt propter hoc violata, nec debet ei fieri duplex iniuria. Sufficit enim iniuria,quam de interdicto ſuſtinet, vt plenius per Hippol.vbi ſup.& Ioã.de Bichis,& alios, vbi ſup.& Card.in clem.j.q.j.de pœnitẽ.& remiſſ. & ibi Anch.& Imo.Guliel.May.in l.nemo de domo. de regul. iur. ff.fol. 250. numer. 22. quærit de iſta quæſtione,& refert Goffre. Vincen.& Guliel.de monte Laud.tenentes,ꝙ ſic; quos ſequitur Io.Faber.in d.l.j.de his,qui ad eccleſ.confug. C.& Anch.& Imo.in d.cle.j.de pœnit.& remiſſ.quoniã Deus,in cuius honorem fuit data immunitas, non deliquit. Ideò propter delictum miniſtrorum nõ debet perdi tale priuilegium. Panor.adducit ſimile in d.c.penul.de clerico interdicto ſuſpenſo, vel excommunicato,qui hoc non obſtante,retinet priuilegium circa manuũ iniectionẽ.Mayne.vbi ſup.

Palatium,ſeu domus Epiſcopi.

SVMMARIVM.

1 *An palatium,ſeu domus Epiſcopi gaudeat immunitate.*

2 *Quòd verum, quando domus Epiſcopi diſtat ſolum ab Eccleſia quadraginta paſſus deputatos Eccleſiæ ſuo circuitu.*

3 *Familia Epiſcopi num gaudeat immunitate?*

1 15. Ampliatio.

PALATIVM ✝ ſeu domus Epiſcopi, an gaudeat immunitate? Inn. Hoſt. & Ant. col. 2. in prin. & Card. in d. c. inter alia. Henricus Bohic, & Panor. in c. pen. eo. tit. in fi. in 4. q. & Anch. in c. fi. eo. ti. quærunt de iſta quæſtione, & arguunt pro, & contra, maximè Panor. in d. c. penul. & concludunt, ꝙ gaudet immunitate, per tex. in c. id conſtituimus, 17. q. 4. vbi tex. id conſtituimꝰ, ꝙ ab eccleſia atrijs, vel domo Epiſcopi, omninò non liceat abſtrahere aliquem, & gloſ. ibi in verſi. vel domo. Quæ domus erat infra 40. paſſus. Idem tamen priuilegiũ habet, ſi citra iſtos eſt paſſus, glo. ibi, & Card. in clemen. j. q. 2. quærit de iſta quæſtione. Et dicit, ꝙ gaudet, & Imol. ibi, col. j. in fi. dicit, ꝙ palatium Epiſcopi, etiam ſi ſit extra ſepta eccleſiæ, gaudet immunitate. Ioã. Faber. in l. j. C. de his, qui ad eccle. confug. dicit, ꝙ domus Epiſcopalis gaudet immunitate, etiã vltra dictos paſſus. Angelicus in sũma, in ver. immunitas, verſ. 25. dicit, ꝙ palatiũ Epiſcopi gaudet hac immunitate.

Siluestrina in ver. immunitas, 3. verſ. j. dicit, ꝙ palatium Epiſcopi, etiam ſi non erit coniunctum Eccleſiæ gaudet, per d. c. id conſtituimus. Qui abſolutè loquitur de domo Epiſcopi, etiam ſi ſit extra ſpacium priuilegiatum, allegat Panor. in d. c. pen. Barth. Soci. in l. plerique, de in ius vocan. col. 11. q. 21. dicit, ꝙ domus Epiſcopi gaudet immunitate, Florenti. in 3. parte ſummæ, tit. 12. c. 3. §. j. dicit, ꝙ confugiens ad palatium Epiſcopi, eodẽ modo debet eſſe tutus, etiam ſi palatium non ſit coniunctum eccleſiæ. d. c. id conſtituimus.

Guliel. de monte Laud. in clemen. j. de pœnitẽ. & remiſſ. col. j. dicit, quòd ſecundum aliquos palatium Epiſcopi gaudet, dato, quòd ſit extra ſepta Eccleſiæ. d. c. id conſtituimus. Dicit tamen, quòd in hoc multum debet attendi conſuetudo, quę tãquam fauorabilis debet extendi, ſecundum Inno. in d. c. inter alia, qui hoc dicit. Idem tenet Imol. in

clem.

clemen.j.colum.2.in princip.

Hoſtienſis in ſumma eod.titu.in 6.libr.titu.30. fol.61.col.3.quærit quid de cõfugientibus ad palatium Epiſcopi, nunquid defenduntur? dicit, quod ſic,per d.c.id conſtituimus, & hoc intelligunt quidam ſimpliciter,alij quando palatium eſt iuxta eccleſiam.Ioan.de Tur.Crem.in d.c.id conſtituim⁹, quærit,vtrum hoc ſit verum,quòd fugiens ad domum ſeu palatium Epiſcopi defendatur, ſicut fugiens ad eccleſiam,& dicit,quòd ſic, per d.c.id cõſtituimus.quidam tamen intelligunt,quando palatium eſt contiguum eccleſiæ,tamen d.c.id conſtituimus,non diſtinguit: Sed abſolutè loquitur.

Hugo ponit duas quæſtiones. Prima eſt,quòd ſi domus habet capellam,vbique gaudet hoc priuilegio,etiam extra cimiterium.Et hoc priuilegium non intuitu domus Epiſcopalis, ſed intuitu capellæ cui tota domus Epiſcopi pro cimiterio deputatur.Et ideo plus dicit de domo Epiſcopi, quam canonici,quia domus Epiſcopi, ſemper ſolet habere capellam,ſecũdum Hugonem. Si verò contingat, quòd capella non ſit in domo Epiſcopi, & ipſa domus ſit extra cimiterium, nõ puto, quòd gaudeat hoc priuilegio,ſecundum Hugonem,hæc Ioan.de Turre Crema.vbi ſupra.

Petrus Belluga in ſpeculo principis. fo.50.co.j. quærit,nunquid confugiens ad domum Epiſcopi, gaudeat immunitate? & videtur per d.c.id conſtituimus. Oldra.conſ.55.videtur tenere,quòd tunc gaudet,cum eſt infra paſſus immunitatis, vel ſecũdum Hugonem poteſt dici, quòd tunc gaudet de iure,cum eſt in domo Epiſcopali capella,facit cap. pen.eo.tit.vbi verò non eſt capella, de ſe gaudens poteſt dici, quòd ſi eſt infra limites, vel porticus eccleſiæ, gaudet immunitate. c. ſiquis contumax. 17.q.4.Inno.& Anto. in d.c.inter alia, hæc Petrus vbi ſupra.

Oldradus conſilio 55. in finalibus verb. dicit, quòd palatium Epiſcopi gaudet immunitate, ſcilicet cum eſt intra dictos paſſus, licet in hoc

 aliqui

aliqui contra.Albe.de Roſa.in d.l.2. C.de his,qui ad eccle.confug. dicit, ꝙ ſi palatium Epi eſt infra dictos paſſus,gaudet immunitate. Io.Bichis,in d. tract.de immu.eccl.ver.circa pdicta.fol.26.col.j. nu.51. Refert multas opin. Prima eſt, ꝙ gaudet. Secunda eſt.ꝙ tunc gaudet,qn̄ eſt infra paſſus, qui deputātur ipſi eccleſiæ,pro ſuo atrio, & circuitu. Nam domus Epi, non debet diſtare ab eccleſia.c. ipſos.41.diſt. Tertia opinio fuit Hugonis, ꝙ tunc gaudeat,qn̄ in domo Epi eſt capella, & dicit dict⁹ Io. Bichis. vbi ſup. ꝙ prima opinio placet Panor. in d.c.pen.eo.tit.cum tex.in c.id conſtituimus, loquitur indiſtinctè Maria.Soci.in tract.de cita.arti.7.q.5.fol.22.col.3.& fol.ſeq.col.j.dicit,ꝙ palatium Epi, ſecundum aliquos gaudet immunitate. c.poſtulaſti.de foro comp.col.6.fol.99.col.3.in fi. ver.& quæ dicta ſunt.nu.2. Bar.in §.ſed neque.in auth.de mand.prin.colla.3. quærit an fugiens ad domum Epiſcopi, habeat eandem immunitatem, quam habet fugiens ad eccleſiam? dicit,ꝙ ſic,per gl.in d.c.id conſtituimus.

Guliel.Mayne.in l.nemo.de regu.iur.ff.fol.25. col.j.in fi.nu.33.dicit,ꝙ domus,ſeu palatium Epiſcopale,gaudet immunitate,ſecundum Hoſt.in d. c.inter alia.per c.id conſtituimus.17.q.4.Illum tn̄
2 † tex.quidam intellexerunt, qn̄ domus Epi diſtat ſolum ab eccleſia 40.paſſus deputatos eccleſiæ, ꝓ ſuo circuitu.De quib⁹ in d.c.ſicut antiquitus, Domus. n.Epiſcopi non debet longè diſtare ab eccleſia.can.Eps.41.diſt.& in hac opinione videtur reſidere Inn. in d.c.inter alia, quam ponit pro vltima,ſed gl. in d.c.id conſtituimus. Panor.Anchar. Imo.& alij,quos ſup.retuli,tenent cum d.gl.Nam vt dicit Panor.in d.c.pen. col.fi. Nam vides in ſimili, ꝙ familia Epi, quamuis ſit ſecularis,gaudet priuilegio fori.c.fi.cum ibi notatis, de offi.Archi. & cum materia iſta ſit fauorabilis, non debet reſtringi illa lex.c.id conſtituimus,ſed ampliari.hęc Mayner.vbi ſup. & de palatio Epiſcopi, loquitur tex.in c.qua fronte,de appell.

Ex ſupradictis conſtat communem opin. eſſe,ꝙ palatium, ſeu domus Epi gaudet immunitate eccleſiæ,vbicunq; dicta domus fuerit. Nam ſi dicta domꝰ eſt intra paſſus, nemini dubium ꝙ gaudeat, ſi extra, ſi habet capellam, etiam gaudet, & vult innuere, Io.de Tur.Cre. vbi ſup.ꝙ ratione capellæ,tota domus gaudebit, & ſi non habet capellã, communis opin. eſt,quòd etiam gaudeat. Et quid ſit palatium,vide infra in Ampliatione 25.

Domus quæ ſunt Eccleſiæ.

SUMMARIUM.

1 *Domus Eccleſiæ num gaudeant immunitate?*

2 *Ratione capellæ,quæ eſt in domo,tota domus gaudet immunitate?*

AN dictæ † domus, quæ ſunt eccleſiæ, gaudeant immunitate? 1
Hoſti. in d.c.inter alia. eo.tit.in prin. dicit, ꝙ domus, quæ ſunt infra fines eccleſiæ deſignatas, vel propè,gaudent hoc priuilegio indiſtinctè, per ca.quiſquis. 17.q.4.vbi tex.ſacrilegium committitur,ſiqs fregerit eccleſiam,vel 30.eccleſiaſticos paſſus, qui in circuitu eccleſiæ ſunt,vel domos, quæ infra prædictos paſſus fuerint,& dicit glo.in verſi. domus, ſcilicet clericorum.Nam aliæ domus,non debent eſſe infra ambitum eccleſiæ.cano.nulla.12.q.j.ibi tex.nulla ædificia in atrio eccleſiæ ponantur, niſi tantum clericorum.Oldrad.conſ.55.dicit,ꝙ nulla domus,præter clericorum, debet infra dictos paſſus ædificari.Idem tenet Petrus de Belluga,quem retuli ſupra,in verſi.paſſus.in fi.intelligitur, ꝙ do

16. Ampliatio.

mus priuata ipſius clerici, non debet ædificari infra dictos paſſus,domus tamen eccleſiæ,quæ eſt ꝓ ipſis canonicis,& clericis,poteſt ædificari, & de illa loquitur, cano.nulla.12.q.j. Henricus Bohic.in d.c.pen.col.fi.eo. tit.dicit, ꝙ domus, quæ ſunt infra deſignatos paſſus eccleſiæ, gaudent priuilegio immunitatis,per prædictum ca.quiſquis.Archi.in d.c.id conſtituimus,quaſi in fi.17.q.4. loquēdo de domo Epiſcopi,& de domo canonici,dicit, ꝙ domus canonici,ſi eſt extra eccleſiā,non gaudet hoc priuilegio immunitatis,ſi non habet capellā.Domus tamen quæ eſt infra dictos paſſus, & fines, eo priuilegio gaudet indiſtinctè,per d.c.quiſquis.Io. de Turre Cre.in d.c.id conſtituimus,dicit,ꝙ ſi capella eſt in domo canonici,gaudet, & ſi non eſt capella,& domus eſt extra dictos paſſus,non gaudet hoc priuilegio.Iac.de Bellouiſo in ſua pract.in titu.de fuga reorum,eo.tit.fol.48.col.j.in fi.quęrit, nunquid homicida fugiens ad domum, quæ eſt iuxta cimiterium,ſi ſit captus per ſecularem , & Epiſcopus petat eum ſit ei reddendus , videtur, ꝙ ſic, quia in loco religionis eſt captus , contrarium eſt verum,quia in domo priuata eſt captus, quia talis locus nō eſt deſtinatus ſepulturæ,hæc Iac.vbi ſup.

Alberic.in l.2. de his, qui ad eccleſ.confug. C. dicit,quòd infra dictos paſſus, nulla domus, præter clericorum debet ædificari.d.ca.nulla.12.q.1. retuli ſupra,ille etiam gaudet immunitate dict.c. quiſquis.

Oldradus & Petrus, quos retuli ſupra , dicunt, quòd nulla domus etiam clericorum , debet infra dictos paſſus ædificari,per dict.ca. nullam.ca. nulla , aliter dicit, retuli ſupra . Nam dicti Doctores nolunt dicere etiam clericorum , ſed præter clericorum,cum allegant dict.can.nulla.& ita refert Alberic.in dict.l.2.vt retuli.littera Doctorum,Oldrad.& Petri eſt vitiata. Nam loco,etiam, debet eſſe,niſi,prout in tex.in dict.ca.nulla. Ioan. Bichis, in dicto tractatu eodem titul. fol. 75. colum. 1.nu.quinquageſimoprimo.quærit de domo

canonici,

canonici,vel alterius eccleſiaſtici rectoris.dicit,ꝙ gaudet,ſi habet capellam,vel ſi eſt intra paſſus.

Eſt concludendum, ꝙ ſi talis domus eſt ipſius eccleſiæ,pro ſeruitio,ſeu habitatione ipſorũ canonicorum,vel clericorum, ſi eſt infra fines eccleſiæ deſtinatos, vel eſt extra fines, habet tamen capellam,prout ſupra dixi in ver.oratorium, tunc talis domus gaudebit immunitate,per ſupradicta, ſec' aliàs. Nam ſi canonicus, vel clericus, ſiuè aliquis eccleſiaſticus,habeat domum propriam ipſius canonici.vel clerici infra dictos paſſus,nõ gauderet, vel ſi talis domus eſſet ipſius eccleſiæ, extra tamen dictos paſſus, & ſine capella,non gaudet. Cõcluſio.

Et an ratione capellæ, quæ eſt in domo canonici,tota domus gaudeat,ſup.in verſ.palatium Epiſcopi in fin.retuli Ioan. de Turre Crema. qui vult innuere,quòd ſic,quòd ſecus crederem in capellis domorum priuatorum. Nam licet capella gaudeat immunitate, domus extra capellam non gaudebit,ratio differentiæ poſſet eſſe,quia domus Epiſcoporum, & canonicorum, ſeu clericorum, ſunt eccleſiæ.

Hoſpitalia.

SVMMARIVM.

1 *Hoſpitalia,an immunitate gaudeant.*
2 *Oratoria priuata, quæ in domibus priuatorum fiunt, non gaudent immunitate.*
3 *Epiſcopi, quando ius viſitandi eccleſiam habent.*
4 *Signa cognoſcendi an hoſpitale ſit religioſum.*

QVID

1 QVID de † hoſpitalib⁹, an gau-
17. deant hac immunitate. Archi.
Ampli in c.diffiniuit.in prin.17.q.4.di
atio. cit, ſuper verſi.de loco ſancto.
Nec de hoſpitali, vel de aliqua
domo religioſa debet quis ex-
trahi. Alleg.tex. in auth.de ec-
cle.titu.in princ. & in §. ad hoc, col.9. Bald.in l.ſi
quis ad declinandum, de epiſc.& cler.C. col.3.13.
ver.ſed iuxta hoc quæro, dicit, ꝙ hoſpitale cõſtru
ctum auctoritate Epiſcopi, ſanctum ſanctorum fa
ctum eſt domino. Et tunc illud hoſpitale hẽt priui
legia, tanquam ſacra domus. Vnde aufugiens ad
tale hoſpitale ita eſt tutus à iudice ſeculari, ſicut
ſi aufugeret ad eccleſiã. alle. Archi.in d.c.diffini-
uit, ꝙ eſt menti tenendum, ſecundũ Bald. Ibi vult
innuere Bald. ꝙ ſi hoſpitale non eſt conſtructum
auctoritate ordinaria, nõ dẽt gaudere ĩmunitate.
Panor.in d.c.pen.eo.ti.col.2.ver.2. quæro quid
de hoſpitalibus, an gaudeant hac immunitate, re-
2 fert Goffr.ibi dicentem ꝙ † priuata oratoria, quæ
in domibus priuatorum ſunt, non hñt hoc priuile
gium, ſecus ſi oratorium ſit conſtructum auctori-
tate Epi. Vult Panor. ꝙ idem debet ſeruari in ho-
ſpitalibus. Idem Panor.in c.2.col.pen.de in integ.
reſti. & in c.accidentibus.nota.20.de priuil. ꝙ om
nia priuilegia tributa eccleſijs, extenduntur ad
hoſpitalia.

Panor.in c.2.de conſuet.nota.2. notat arg.ex il
lo tex. ꝙ hoſpitalia, & ſimilia loca religioſa gau-
dent priuilegio eccleſiarum, clarius probatur in l.
omnia priuilegia, de epiſc.& cle.C. vbi tex. & Bar.
hinc dicit. Io.An.in c.2.de in integ.reſti.li.6. ꝙ ho
ſpitalia poſſũt petere reſtitutionem in integrum,
ratione læſionis, ſicut eccleſia. Anch. in c.auditis,
de reſti.in integ.in nota.11.dicit q̃ hoſpitalia fun
data auctoritate Epiſcopi, habent beneficium re-
ſtitutionis in integrum, ſicut eccleſia, & ibi quæ-
rit, quid de hoſpitalibus, quæ hñt nobiles Senen-
ſes, in quibus Epi non habent inſtitutionẽ, vel de-
ſtitutionem,

ſtitutionem,dicit,ꝙ talia hoſpitalia,non hñt priuilegia piæ domus, poſtquam non ſunt fundata auctoritate Epi,& Præſidentes talibus hoſpitalibus non gaudent priuilegio clericorum.Spec.in tit de ſtatu mona.verſi.36.& ſic talia hoſpitalia non habent beneficium reſtitutionis in integrum.

Quid de rebus Fraternitatum? Nam licet fraternitates ſint licitæ,& capaces.can.ſiquis clericorũ. 11.q.j.& licet ſit pium collegium, non habet priuilegium.Bald.in auth. hoc ius porrectum,de ſacroſ.eccl.C.Anch.vbi ſup.Panorm.in c.pen.col.2. ver.2.quæritur quid de hoſpitalibus,an gaudeant hac immunitate.eo.tit.refert Goff. ibi dicentem, ꝙ priuata oratoria, quæ in domibus priuatorum ſunt,non hñt hoc priuilegium,ſecus ſi oratorium ſit conſtructum auctoritate Epi,vult Panor.ꝙ idẽ debet ſeruari in hoſpitalibus.Idem tenet Pano.in c.j.col.pe.de reſti.in inte.& in c.accidẽtibus.no.2. de priui.ꝙ omnia priuilegia tributa eccleſijs extẽduntur ad hoſpitalia.Silueſt.in verſ.immunitas.j. col.j.& 2.dicit, ꝙ omnia priuilegia conceſſa eccleſijs,extenduntur ad hoſpitalia,auctoritate Epiſcopi fundata.l.omnia priuilegia.de epiſ.& cler.C.& col.2. dicit, ꝙ hoſpitale, & priuata oratoria gaudent immunitate, ſi ſunt fundata auctoritate Epi, alias non:idem dicit in verbo,immunitas,3.in j.q.

Pau.de Caſt.conſ.350.in antiquis.dicit,ꝙ hoſpitalia conſtituta auctoritate diœceſani,dicuntur religioſæ domus,ſecus ſi non ſunt fundata cum auctoritate Epiſcopi,vbi latius per eum,et idem Paulus conſ.4.in nouis.

Bartho.Soci.in l.plerique, de in ius vocã.ff.col. 11.q.19.dicit, concludẽ, ꝙ ſicut in eccleſia quis capi non poteſt,ita nec in hoſpitale, hoc voluit ſentire Arch.in d.c.diffiniuit.Quòd dictum refert,& ſequitur Bal.in d.l.ſiquis ad declinandũ,dicẽs eſſe notabile,& eſt menti tenendũ.Soc. ibi ſupradicta.

Felin.in c.de quarta,col.3.verſ.8.fugiens ad hoſpitale eſt tutus,allegat Archid.& Bald.vbi ſupra, Card.in d.clement.quia contingit.de relig.domi.

oppo.4.& q. 14.dicit,loquendo de hoſpitalibus,ꝙ cum non ſit verè religioſus locus, non gaudet im munitate eccleſiaſtica.

Io.Bichis in tract.de immu.eccl.fo.75. col.4.dicit,ꝙ hoſpitale etiam gaudet priuilegio immunitatis,alle.Archid.vbi ſup.

Barb.in c.j.de proba.col.23.in prin.alleg.dictũ Arch.in d.c.diffiniuit.17.q.4.ꝙ ſicut eccleſiæ gaudent immunitate,vt adeuntes ad ipſas eccleſias inde nõ poſſint extrahi: eodem modo, & hoſpitalia gaudent eodem priuilegio. ꝙ eſt ſingulariter notandum,ad ampliationem tit.de his, qui ad eccle. confu.C.allegat Bal.in d.l.ſi quis, & allegat multa, in quibus æquiparatur hoſpitale cum eccleſia, & dicit,ꝙ prædicta procedunt, quando hoſpitale eſt publicum, & fundatum auctoritate Epiſcopi, & principaliter celebrantur ibi diuina officia, ſecus ſi eſſet hoſpitale priuatum,ſicut faciunt nobiles in domibus ſuis, quia talia hoſpitalia nõ ſunt publica, nec gaudent priuilegio eccleſiarum, de quo per glo.& Archi. in c.quidam.13.q.2. Barba. vbi ſupra.

Iaſ.in d.l.plerique.de in ius vocand.ff.col.3.dicit,quòd dictum eſt,in eccleſia, quem capi nõ poſſe,procedit etiam in hoſpitali,allegat Bal.in d.l.ſi quis ad declinandum,de epiſc.& cler.C.& Archi. in ca.diffiniuit.17.q.4.Iaſ.col.3.vbi ſupra.

Iacob.de Sancto Georgio,in l.plerique,quærit, an quis poſſit inuitus extrahi ab hoſpitali. Refert Bald.ſi quis ad declinandum, idem quòd in eccleſia, vt non poſſit inde inuitus extrahi, dummodo ſit fundatum auctoritate Epiſcopi.

Angel.de malef.in ver.ꝙ fama publica.q.4.fol. 73.col.j.ꝙ idem,ꝙ dicitur de eccleſia, eſt dicendũ de hoſpitali conſtituto auctoritate Epiſcopi, allegat Archid. in d.c.diffiniuit, & Bald.in d.l.ſiquis, retuli ſupra.& in additio.ad Angel. de malefic.in verſic.quòd fama publica.q.4.fol.72. colum.3. in littera a.

Philip.Corn.conſ.216.in primo volum.dicit,ꝙ hoſpi-

hoſpitalia quandoque conſtruuntur auctoritate Epiſcopi, & tunc cēſentur loca religioſa, per c.ad hæc,de relig. domi. & gaudent priuilegijs eccleſiarum, quandoque conſtruuntur ſine auctoritate Epiſcopi,prout conſtrui poſſunt,per quemlibet,c. inter dilectos,de donat.glo. in clem.quia contingit, de relig. domi. talia hoſpitalia non ſunt religioſa,nec comparantur eccleſijs,nec habent priuilegia eccleſiarum,per d.c.ad hæc, à contrario ſenſu,& ibi Panormit.allegat Bald.conſil. 655. incipiens,viſo inſtrumento, & Angel. conſ.117. incipiens,in canonica portione. Et Bald. in auth.quas actiones. & authen. hoc ius porrectum. C. de ſacroſanct.eccleſ.& Philipp.Corne.refert.& ſequitur Hieronymus Gratus in reſponſorijs, lib.2.reſponſ.142.numer.decimo, cum ſequenti, fol.150. colum.2.

l Barbatius in c.fi.de teſtam.colum.5.& 6.loquitur multa de hoſpitali,ſcilicet,an appellatione eccleſiarum,veniat hoſpitale,& col.5.in prin.refert Doctores,& aliqua iura,quòd appellatione eccleſiarum, veniat hoſpitale, & refert alios,tenentes, quòd non veniat,vt plenè per ipſum, ibi. Sed quo ad caſum noſtrum,ſcilicet, an fugiens ad hoſpitale ſit tutus, ſicut ſi fugeret ad eccleſiam, refert Baldus, & Archidiaco. vbi ſupra, & colum. 6. diſtinguit, referendo. Gulielm. de monte Laudino in clementi. quia contingit, de religioſ. domi. in verſicul.non omittunt, quòd aut hoſpitale principaliter non eſt ædificatum ad miſſam celebrandam,ſed ad alia ſacramenta celebranda, ſeu adminiſtranda, nec eſt ibi conſtitutus Vicarius perpetuus,ſeu dos pro eo aſſignata,licet ſit ibi altare,& celebretur de licentia Epiſcopi pauperibus, & alijs ibi exiſtentibus. Iſto tamen caſu non celebrabitur in tali altari, in magnis feſtiuitatibus. canon. ſi quis extra parrochias, de conſecratio. diſtinctione prima, ſecundum Gulielmum vbi ſupra, qui ſubdit, quòd cum talis locus non ſit verè religioſus, non gaudebit immu-

nitate

nitate eccleſiaſtica,alle.Hoſti.in c.fi.de cenſi.dicit
3 etiam Guliel.ibi, ꝙ iſto † caſu Epiſcopus non habet ius viſitandi tale hoſpitale, nec in eo exercebit alia iura Epiſcopalia. & iſto caſu non eſt benè locutus Bal.ſecundum Barba.vbi ſup.aut hoſpitale principaliter eſt ædificatum ad miſſas celebrandas, & tunc gaudebit immunitate eccleſiaſtica, & poterit celebrari in magnis feſtiuitatibus, & Epiſcopus viſitabit tale hoſpitale,& exercebit omnia alia iura Epiſcopalia. Ita procedit dictum Bald. & ſequitur Card.in d.c.fi.de cenſi.ibi in 4.q. in fi.dicit,ꝙ ſi eſt locus eccleſiaſticus,vt quia interſit auctoritas Epiſcopi. & fuit inſtitutus ad celebrandũ, gaudebit immunitate,aliàs ſecus,refert eum Barba.vbi ſupra,& Card.in d.cle.quia cõtingit, q.12. & melius q.14.vbi dicit,ꝙ ſi hoſpitale nõ eſt principaliter ædificatum ad miſſam celebrandam, ſed ad alia ſacramenta adminiſtranda,nec eſt ibi conſtitutus Vicarius perpetuus,ſeu dos pro eo aſſignata,licet ſit ibi altare, & celebretur de licentia Epiſcopi,pauperibus,& alijs· non tamen in magnis feſtiuitatibus,ꝙ vltimum nota. Et ex hoc habes, ꝙ etiam ſi auctoritate Epiſcopi ſit inſtitutum altare in hoſpitali, non tamẽ ibi celebrabitur in magnis feſtiuitatibus, & Epiſcopus nihil ſibi poteſt vendicare,& cum talis locus non ſit verè religioſus, nõ gaudebit immunitate Eccleſiaſtica, ſecundum Hoſti.in d. c.fi. & degentes ibi recipient ſacramenta, ab his,in quorum parrochijs ſunt loca,ſecundum Card.ibi.Idem Guliel.de monte Laud.ibi, & eum refert Card.& Boniſ.de Vital.ibi,nota.31. col.6.

Boniſ.de Vital. in d.clem. quia contingit,nota. 30.nu.81.cum ſeq.dicit,ꝙ quãdo hoſpitale eſt fundatum auctoritate Epiſcopi, tunc eſt locus religioſus. Si verò non ſit fundatum auctoritate Epiſcopi,non eſt locus religioſus,poteſt tamẽ habere oratorium, & altare, vbi celebrentur diuina officia, auctoritate Epiſcopi.

De hoſpitalitate,& de hoſpitalibus,vide ſcribẽtes vbi ſup.maximè in clem.quia contingit,& per

Lupum

Lupum, Abbatem in tract. de hoſpitali. in 4. volu. fol. 126. & per ſcribentes ſuperius allegatos.

Imo in d. cle. quia contingit, col. pe. in fi. & col. fi. in prin. dicit, poſt gl. in ver. altare, an hoſpitalia poſſint erigi, ſeu fieri, ſine auctoritate Epi, & gl. quod non, ſi fiant cum eccleſia, cimiterio, altari, vel alio iure parrochiali. Secus ſi non fieret cum tali iure, & tunc Eps nullam habet iuriſdictionem, etiam ſi ſit ibi altare, in quo miſſa celebretur de licentia Epiſcopi, & talis locus non gaudet immunitate eccleſiaſtica, cum non ſit vere religioſus, vt latius per Imol. vbi ſupradicta.

Et ſigna † ad cognoſcendum an hoſpitale ſit religioſum, ſiue ſpiritualizatum, ſunt, primò, quando ibi eſt campanilla cum campana, quæ pulſatur publicè ad homines congregandos, pro diuino officio, vt not. Panor. in c. patentibus, per illum tex. de priuil. vel etiam ſi ibi celebrentur miſſę, tunc dicitur religioſum, facit c. vnicuique, de conſe. diſt. j. vel ſi ibi eſt altare fixum, & conſecratum, vt not. Feli. in c. de quarta, col. 4. de præſcript. & tunc hoſpitale erit beneficium ſpirituale, ſecundum Felin. in d. c. de quarta. Et vide omnia per Io. de Silua. in tract. de benef. in j. parte. q. 7. col. 3. fol. 60. col. 4. 4

Nam licet omnia priuilegia conceſſa eccleſijs, trahantur ad hoſpitalia, per text. in l. omnia. C. de epiſc. & cler. in auth. de eccleſ. tit. §. fi. coll. 9. Spec. in tit. de ſtatu mona. ver. 37. hoc debet intelligi, vt procedat in hoſpitali publico fundato auctoritate Epiſcopi, vel alterius. Secus autem in hoſpitali priuato, conſtructo auctoritate priuati. Alex. conſ. 9. in prin. in 2. vol. & licet hoſpitale priuatum, poſſet dici locus pius, non tamen dicitur locus ſacer, vel religioſus, vt per Anto. Imo. in c. inter dilectos, de dona. & tale hoſpitale fundatum ſine auctoritate Epi, non habet priuilegia piæ domus, ſecundum Bal. in auth. hoc ius porrectum, in 2. col. C. de ſac. ſan. eccle. Et an præſumatur auctoritas Epi, ſic, ſi per ſpacium tanti tpis fuit appellatum hoſpitale, vt vult Bal. in l. ſi quis ad declinan. in 2. q. C. de epiſ. & cler.

vide

vide plenius omnia iſta,per Franc.Curt.in cõſ.20. & dico ſup.in 2.ampliat.Et Bar.de ben.in tract.de charitatiuo ſubſidio.q.38.fo.27.nu.16.ibi,quęrit, an hoſpitale teneatur præſtare charitatiuũ ſubſidium Epo,& alia iura Epalia.arg. pro & contra,retuli in ſumma,in tracta.Mar.de charita. ſubſidio q. 12. Item hoſpitale non dicitur locus pius, niſi ſtante auctoritate Epiſcopi. Franc. Curt.in conſil. 120, nu.14.allegat Pau.de Caſt.conſ. Barba.conſil.j.nu.11.in 4.vol.

Cõcluſio. Eſt igitur concluſio ſecundum ſupradictos,ꝙ ſi hoſpitale eſt fundatum auctoritate Epiſcopi,gaudebit immunitate,aliàs ſecus.

De fugiente ad corpus Chriſti.

SVMMARIVM.

1 Damnatus ad mortẽ,ſi recipiat corpus Chriſti num gaudeat immunitate.

2 Item quid de fugiente ad Sacerdotem.

3 Quid de eo,qui fugit ad Euchariſtiam.

18. Ampliatio. PANOR. poſt omnes alios in c. ſanè, de cele.miſſà. gl.pragma. ſanctio.in tit. de inter. in diſtc. non ponen. fol.186. & in titul. quomodo diui. offic.ſunt celebranda. fol. 161. & plenius in conſuetu.Burgun.fol.57.col.3. verſ.19.& Bart.Soci.in l.plerique.de in ius vocã. col.21.q.22.Iac.de Bellouiſo, in ſua practica,in ti. de fuga reorum,& iuri.eccle.fol.48. & Hoſtien.in ſumma,in 6.lib.titu.30.fol 86. omnes iſti concludunt,ꝙ ſi damnatus † ad mortem,recipiat corpus Chriſti non gaudet,iuxta glo.in c.quæſitum.13.q. vlt. Si verò preſbitero deferenti corpus Chriſti, obuiet delinquens, & adhæreat,gaudet immunitate.

tate. Idem tenet Io. Faber in d.l.j. de his, qui adſec-cle.confu.C.& Hoſti.in ſumma iſto tit.§.inquantum, in fi. Idem etiam tenet Io. Bichis in d.ſuo tra ɑa.fol.75.col.4.in fi.nu.50.licet ſecus ſit in incarcerato, qui recipit corpus Chriſti.c.fi.13.q.fi.& ibi glo.refert Hoſti.in d.c.ſanè.

Io. Igneus in l.j.in princ.ff.ad ſill.col.3. dicit, ꝙ Hoſti.& Io.And.in d.c.ſanè, faciunt differentiam inter eum, qui fugit ad ſacerdotem tenentem cor pus Chriſti, & eum, qui captiuus recipit corpus Chriſti. Nam † qui fugit ad ſacerdotem, liber fugit, qui verò detentus recipit, iam liber nō eſt, primus gaudet, ſecundus non gaudet. 2

Maria. Soci.in tract.de cita.arg.17.col.penul.& fol.23.col.j.ver.ſed extra prædicta, quæro quid de fugiente ad euchariſtiam, vtrum poſſit realiter citari? & ad hoc quæſtio procedat, † qñ euchariſtia portaretur in via, vel eſſet in loco non priuilegiato, & Maria.ibi refert duas opiniones. Prima, ꝙ ta lis poteſt realiter citari, nec ratione euchariſtiæ defendi debet, ſecundum Hugo.Laud.Vinc. Goff. in d.c.ſanè moti, quia euchariſtiā eſt cibus animæ in c.non iſte panis, de conſe.diſt.j. ideo animā tantum liberat, eccleſia verò tendit ad res corporales defendendas, ca.ſi quis obijcerit.j.q.3. Et ideo non mirum, ſi liberat etiam corpus, & ad ſe fugientes defendat.l.præſenti, cum alijs in princ.alleg. ideo priuilegium eccleſiæ non extenditur ad euchariſtiam.arg.c.ſanè.de priuileg. 3

Secunda opinio eſt, ꝙ fugiens ad euchariſtiam gaudet immunitate, & eſt defendendus, & vt quidam dnt, vſq; ad ſanguinem ēt per eccleſiā defendendus, & iſta opinio, ꝙ eſt defendēdus, eſt magis æqua, catholica, & laudanda, ſcdm Maria.vbi ſup. quia nihil eſt in eccleſia hoc ſacramento maius, cle.j.de religio.& vener.ſanct.ca.nihil, de conſec. diſt.2.& ex quo pp honorem Dei defertur Eccleſiæ, multo fortius eſt deferendū Deo, ꝑ auth.mul tomagis, de ſac.ſan.eccl.C.& ibi pp ꝙ vnūquodq; tale ē, & illud magis. Itē ſi ſtatua Principis, et pfe-

ɑi,

cti,ſaluat hominem ad eam fugientem. §.hoc tẽpore,de his,qui ſunt ſui inſti.dixi ſupra in prin.in verſ.ſtatua, multo ergo fortius corpus Chriſti, & iſtam opin.tenent Doct.in prin.allegati. Vnde dicit Henric.Bohic in d.c.ſanè,ꝙ ſi quicunque magiſtri contrarium dixerunt, non vult ſtare eorũ interpretationi,& iſta opinio placet Mariano,vbi ſupra,nec eſt tolerandum, ꝙ lictores, & nuncij admittantur ad capiendum fugientem ad euchariſtiam,nè fortè contingat,ꝙ ex tumultuatione,aut rixa euchariſtia frangatur,aut cadat,& fortè in lutum,vel alio loco vituperetur.

Non obſtat,ꝙ eſt cibus animæ,quia nihilominꝰ eſt corpus Chriſti, & in ſaluatione corporum corporali eccleſiæ eſt præferenda.c.iul.11.q.3.nec obſtat,ꝙ priuilegium non debet extendi.Secus eſt in terminis noſtris, cum priuilegium dicatur eccleſia in honorem Dei, & potius debetur honos creatori,quam creaturæ.

Limitatio. Prædicta tamen nõ procedunt in citatione verbali,quia illa in vtroq; caſu fieri poſſunt, ſcd̃m Soci.vbi ſup.Bar.Bal.& alij in d.l.pleriſque,de in ius voc.hæc Maria.Soci.vbi ſup.

In additionibus ad Panorm.in d.c.ſanè,dicit,ꝙ fugiens ad corpus Chriſti,gaudet immunitate,alleg.Archi.in c.quæſitum.13.q.2.Archid.ibi dicit, ꝙ fugiens ad corpus Chriſti liberatur,licet nõ recipiens,per gl.ibi,& dicit,tu defendas.q' talis,etiã per eccleſiam defendendus, quia corpori Chriſti, aliqua res non debet anteponi, & hanc ſententiã dicit Hoſti.eſſe defendendam,vſq; ad ſanguinis effuſionẽ,in d.c.ſanè. & Archi. in d.c.ad eius,col.j. in fi.dicit, qꝰ fugiens ad corpus Chriſti liberatur,licèt alij contra,& ſe refert ad dicta in c.quæſitum. 13.q.2.Hoſti.in d.c.ſanè, col.j. in fi.quærit an homicida, vel alius flagitioſus, qui mortem meruit, confugiat ad ſacrificium,dum portatur in via; nũquid talem defendet eccleſia,vel ſaluabit,videtur ꝙ ſic, quia nihil eſt maius hoc ſacrificio; Magiſtri tñ communiter voluerunt contrarium, quia hoc

priui-

priuilegium collatum eſt tantum eccleſiæ, vt honor ipſius conſeruetur, & ideo ei tm̃ attribuitur. Ratio diuerſitatis eſt, quia corpus Chriſti, eſt cibus animæ. Ideo animam tantum liberat, eccleſia verò eſt res corporalis, vnde & corpus liberat, & cũ ſit ſpirituale priuilegium, non eſt extendendum, ſecundum Hugo. & omnes modernos, concludit Hoſti. tu defendas vſque ad ſanguinem, ꝙ talis eſt per eccleſiam defendendus, nullum enim habent priuilegium eccleſiæ, niſi ob honorem Dei, & dicit idem, quòd Soci. ſupra refert, & latè loquitur Hoſti. in d.c. ſanè.

Bal. & alij in l. addictos. C. de appellationibus. Marti. Lau. in tract. de Card. q. 6. Cæpoll. in cautelà 2. Iaſ. in l. j. in fi. C. ne liceat poten. Fel. in c. quærenti. de offi. deleg. col. pe. Iaſ. in §. pœnalis, Inſtit. de actio. & Caſtaldus in trac. de Imperatore q. 97. fol. 166. nu. 3. refert prædictos remiſſiuè. Bonif. de Vitall. in cle. j. de pœnit. & remiſſ. col. 4. nu. 33. quęrit, de iſta quæſtione, & dicit, ꝙ putat verum; ꝙ talis cõfugiens ad corpus Chriſti, vt dictum eſt, gaudet immunitate.

Montalbus in ſua glo. l. 4. titu. 11. in prima partita, & in l. 7. in gl. j. tit. 5. in j. lib. fori, & gl. in l. 15. in gl. j. in princ. lib. 3. fori, quòd fugientes ad corpus Domini, quòd ſacerdos defert ad infirmum, gaudent immunitate. Marcus de Mantua conſil. 11. in fi. dicit, quòd fugiens ad ſacerdotem, corpus Chriſti deferentem, tutus eſt, allegat Hoſti. & gl. in d. can. quæſitum. 13. q. 2. retuli ſupra.

Si obuiauit Cardinali.

SVMMARIVM.

1 *Ductus ad patibulum, ſi obuiet Cardinali, an morte liberetur.*

ILLE,

I. L E. †qui ducitur ad mortē, ſi obuiat Cardinali in Curia Romana, liberatur à morte, de conſue. ſecundum Bal. in d. l. addictos. C. de appell. & idem tenet Pau. & Sali. ibi dicit. Bal. in d. l. addictos, & nota ꝙ contra hanc legem faciunt Cardinales ex quodam priuilegio, nam ſi obuiant ei, qui ducitur ad mortem, habent ex conſuetudine hoc priuilegium, quia poſſunt eum à morte liberare. Pau. de Caſt. ibi refert Bald. ꝙ Cardinales habēt hanc prærogatiuam ex conſuetudine, ꝙ ſi obuiant alicui, qui ducatur ad iuſtitiam, poſſunt eum eximere de manu familiæ, ponendo capellum ſuper caput eius, & ita de facto ſeruatur. Sali. in d. l. addictos, in fi. dicit, ꝙ Cardinales non ſeruant hanc legem, habentes ex cōſuetudine priuilegium, vt ſi obuiēt ei, qui ducatur ad ſupplicium, poſſint mittendo ſuum pileum illum liberare à morte. Iaſ. in §. pœnales, col. 24. in prin. ver. 3. & vlt. de actionibus, inſtit. refert Bal. & Sal. Mart. Laud. in tract. de Cardin. q. 6. refert Bald. & dicit, quòd eſt ſingulare dictum Cæpol. in cautelis, caute. 2. in prin. dicit, ꝙ quando aliquis ducitur ad iuſtitiam, vel patibulum, procuret, vt ducatur per viam, vnde trā ſitum faciat aliquis Cardinalis. Nam ſi obuiam faciat aliquis Cardinalis, dicto ducto ad mortem. ipſe reus liberabitur. habent Cardinales de conſuetudine, vel priuilegio, vt poſſint ad mortem condemnatos, eis obuiando liberare, allegat Bal. & Pau. in d. l. addictos, & hoc ponēdo capellum ſuum ſuper caput eius, qui ducitur ad mortem, & ita de facto ſeruatur, eſt cautela ad liberandum quem à morte, procurare, vt aliqs Cardinalis ſibi obuiet, & facere, vt ponat capellum ſuper caput eius. Ideo debet eſſe cautus Dominus iuſtitiæ, ne duci faciat condemnatum per loca, in quibus obuiari poſſit aliquis Cardinalis. Idem tenet Fel. in c. quærenti. de offi. deleg. in fi. & Io. de Neuizan. in ſilua nuptiali. fo. 19. col. 3. in prin.

Margin: 19. Ampliatio.

Bart.

Bart. de Belenzinis, in addit. ad Panor. in d. c. ſanè, dicit, quod ſi ille, qui ducitur ad mortem obuiet Cardinali in curia Romana, liberatur à morte, de conſuetudine, ſecundum Bal. in d. l. addictos. quē ſequitur Pau. de Caſt. ibi, qui dicit, quod iſtud fit ponendo capellum ſuū ſuper caput eius, qui ducitur ad mortem, & quod ita de facto ſeruatur, & alleg. Cæpol. vbi ſup. & in conſue. Burg. fol. 69. col. 3. refert Bal. in d. l. addictos, & Iaſ. ī d. §. pœnales. fo. 56. col. 2. ver. & pro decimoquarto. refert Bal. in d. l. addictos, & Pau. de Caſt. quos retuli ſup. & dicit Caſſa. in d. verſi. non credo, quòd apud nos iſtud obſeruetur.

Barbat. in tract. de pręſtantia Cardinalium. q. 9. primæ partis, in 6. vol. fol. 57. loquitur late de iſta quæſtione, & concludit, quod ſi hoc habent ex priuilegio Papæ, ſeruabitur in terris ſuis, ſecus extra. Si habent hoc ex conſuetudine, arg. pro & cōtra, an talis conſuetudo valeat, & poſito, quod valeat, ponit fallentias, & in fine ver. dicit, quod ſi Papa in terris ſuis, vel Imperator in terris ſuis, ſciret illā conſuetudinem, & toleraret eam, valeret, vt plenius per Barba. vbi ſupra, qui latius, quam aliquis loquitur in iſta quæſtione.

Caſtaldus in tract. de Imperatore. q. 97. fol. 166. nu. 3. refert remiſſiuè, plures Doctores loquentes de iſto caſu.

Alberi. in titu. epiſco. vel Abba. in vſu feudo. in prin. col. 7. dicit, quod Cardinales habent ex ſpeciali priuilegio, vel conſuetudine, vt liberent dānatū ad mortem, ſi obuiant ei, dum ducitur ad iuſtitiā, allegat Bal in d. l. addictos. Matth. de Afflict. in ti. de pace iur. fir. in prin. col. 5. nu. 80. fol. 133. dicit Cardinalis ſedis Apoſtolicæ poteſt propria auctoritate auferre condemnatum à manibus officialium, & hoc Cardinales habent ex priuilegio. allegat Bal. in d. l. addictos. Zaſius in l. acta. de re indi. ff. dicit, quod Cardinales vſurpant hoc priuilegiū, ſed ne hoc iure relatum, ſed quadam propria conſuetudine vſurpant.

Eccleſia deſtructa.

SVMMARIVM.

1 *Eccleſia omninò deſtructa, ſic, quòd nulla ædificij veſtigia remaneāt, num gaudeat immunitate?*

2 *Domus omninò deſtructa, non eſt eadē, quæ antea erat.*

3 *In refectione Monaſterij, omninò demoliti, noua Epiſcopi auctoritas deſideratur, & ibi multa ſimilia.*

4 *Semel Deo dedicatum, non eſt ad prophanos vſus reuocandum.*

5 *Eccleſia perdit priuilegium, quando deſtruitur auctoritate ſuperioris, aliàs ſecus.*

1 SI Eccleſia † fuerit totaliter deſtructa, ita ꝙ nōn remanent aliqua ædificia, Sed ſolum duntaxat cōſtat, ꝙ olim fuit eccleſia, confugiens ad dictum locū an gaudeat immunitate: non reperi iſtam quæſtionem tactam ab aliquo in iſtis terminis.

10. Ampliatio.

Et quòd talis locus non gaudeat immunitate faciunt ſequentia. Hoſti. in ſumma de eccleſ. ædific. in fi. dicit, ꝙ ſi domum, vel eccleſiam deſtruas vſ-
2 que ad fundamentum, non eſt † eadem domus. Ideo ædificando eccleſiam dirutam, requiritur auctoritas Epiſcopi. c. ſi quis. 16. q. fi. ad idem gl. in c.
3 de monachis. 17. q. 2. quæ dicit, ꝙ † in refectione monaſterij totaliter deſtructi, requiritur auctoritas Epiſcopi, ſecus in monaſterio non totaliter deſtructo, alle. c. Iudæi, de Iudæis & Saracenis, & gl. j. in c. 3. de iure patro. quæ dicit, ꝙ reficiens eccleſiam

ſiam omninò funditus deſtructam dicitur nouã facere,& efficitur patronus, ſecus ſi non deſtructã funditus reficiat. Idem Inno.in rubr.de conſe.eccle.vel alta.vbi dicit, ꝙ ſi eccleſia eſt funditus diruta,& eſt reparata ex toto, de nouo eſt conſecranda,& ibi ponit tres caſus, in quibus eccleſia de nouo conſecratur,& tertius eſt iſte. facit gl.in cle.fi. de reſcript. vbi ſi beneficium fuit omninò diſtinctum,ita ꝙ fuit titulus omninò extinctus, & poſt modum creetur,dicitur nouum beneficium,& ibi omnes,& Fel.qui multa refert, in c.cum acceſſiſſent,col.pen.poſt Barba.& alias,de conſti. non refero,quia poſſunt videri, & ibi Phil. Dec.in fin.& per Panor.& plenius per Anna. in c.conſuluit, de Iudæis,& Sarracenis,vbi dicit Panor.ꝙ ſi Sinagoga funditus corruit, non eſt licitum eam reficere, quia eſſet nouum facere, facit text. in l.j.§.ſi quis ædificium,de no.ope.nun.ff.& ibi Bart.& alij,qui dicunt,ꝙ reficienti ædificium ex toto deſtructum poteſt nunciari nouum opus, ſecus ſi non eſſet ex toto deſtructum,& hoc refert Iaſ. in repeti. l.quo minus,in 9.q.ff.de flumi.in q.quã ponit,an reędificanti molendinum poſſit nunciari nouum opus, & concludit,ꝙ ſic,quando ex toto erat deſtructũ, allegat tres gl.& tres tex.glo.in d.c.de monachis, & in d.c.3.& gl.in l.damni.§.ſi is, qui ædes iubet augeri,de damn.infec. ff.quæ tenet, ꝙ ſi Ruſticus promiſit militi aquam frigidam in æſtate in domo,quam miles habet,ꝙ ſi domus comburatur,et alia reædificetur, ꝙ ruſticus amplius non tenetur, quia eſt noua domus,& Feli.in d.c.cum acceſſiſſẽ, de conſti.alle. etiam tex.in l.inter ſtipulantem.§. ſacram,in fi.de ver.obl.& ibi gl.ꝙ domus depoſita vſque ad aream,non eſt eadem domus. Feli.vbi ſupra,& idem eſt in eccleſia,ꝙ in domo.Nam ſi eccleſia eſt funditus deſtructa, & reædificata, nõ eſt eadem,ſed diuerſa.Goffred.in ſumma de eccleſia ædifican.in fin.Fel.plenè vbi ſupra, & Iaſ.in l.inter ſtipulantem.§.ſacram,in fi. verb. quid autem, ff.de uerb.obliga.facit etiam tex.in l.ſi ita legatũ,

§.fi.ff.de leg.j.vbi ſi teſtator poſtquam legauit do mum, & eam funditus deſtructam reficit, extinctum eſt legatum, poſtquam eſt alia domus, facit ēt tex.in l.qui tñ,quib.mod. vſus amitt. ff.vbi demolitis ædificijs in totū,& nouis conſtructis, finitur vſusfructus, iſta & multa alia poſſent allegari pro corroboratione prædictorum, remitto me ad Fel.in d.c.acceſſiſſent,& Iaſ.in d.l.quominus.q.fi. ff.de fluminibus.

Item pro corroboratione ēt prædictorū facit.c. abbate.ſanè,in fi.de ver.ſig.et ibi gl.in ver.donec. vbi ſi priuilegium datur alicui monaſterio,deſtructo monaſterio,deſtruitur priuilegium. Nā ceſſante cauſa ceſſat effectus, c.ſuggeſtum, de deci. cum ſim.facit ēt c.cum ibi,gl.in ca.& hoc diximus.16. q.7.in verſi.deſtructa,quæ dicit,ꝙ eccleſia deſtructa non remanet locus priuilegiatus.facit ēt c.generaliter.16.q.j.& ibi gl.in verſi.non deuagantes, in fi.quę dicit,ꝙ ſi aliquod priuilegium datum eſt religioſis,ceſſante religione, ceſſat priuilegiū. ca. fi.25.q.2.d.c.abbatem,de ver.ſig.facit c.2.de noui ope.nun.& ibi glo.in ver.principale, quæ dicit,ꝙ deſtructa re,deſtruuntur priuilegia,alle.plura iura,vnde ēt dicit gl.in §.ſacra,in ver.manet. de re. diui.inſti.locus deſinit eſſe religioſus, qñ ea remouentur,quæ talem eum reddebant. alleg. l. ſacræ. ff.de reb.diui.l.antepe.ff.de relig.& ſump.fune.

Per prædicta ergo,videtur,ꝙ ſi eccleſia ſit totaliter & funditus deſtructa, deſinit eſſe eccleſia, & per conſequens perdit priuilegium prædictæ immunitatis, & pro prædictis etiam faciunt notata, in.c.prophanis,de reſtit ſpol.

Pro parte contraria,ꝙ dictus locus,ſeu dicta eccleſia totaliter.& funditus deſtructa, retineat, & gaudeat dicta immunitate,faciunt ſequentia. prima regula,ſemel Deo,de reg.iur.in lib.6. vbi ꝙ ſe
4 mel Deo dedicatum ✝ eſt,nō eſt ad vſus humanos vlterius transferendum,c.ad hæc,de relig. domi. cum ſim.vt per gl.in d.reg.ſemel Deo, & in d.ca. ad hæc.can.quæ ſemel.19.q.3. l.ædem. ff.de contrahen.

trahen.empt.gl.in d.c.quæ ſemel, quærit ſi Monaſterium deſtruatur,nunquid poterit locus ille, vel ædificium monaſterij ad alium vſum conuerti,cōcludit gl.ꝙ ad priuatos vſus non poterit conuerti, locus autem remanet ſacer, licet dirrutum ſit ędificium,& d.l.ædem.ff.de contrah.emp.quæ dicit, ꝙ æde ſacra terræmotu dirruta , locus ædificij non eſt prophanus, ideo vendi nō poteſt, exponit gl.ibi in ver.prophanus?ideſt, non deſinit eſſe ſacer.per tex.qui hoc expreſsè dicit in l.in tantū. §. ſemel autem.ff.de re diui.& ibi gl.ad idem tex.in §.ſacra res,in fi.inſti.de re diui.ex quo ſequitur,ꝙ indulgentia,& priuilegia conceſſa eccleſiæ, etiam dirruta eccleſia durant, ſecundum Ang.in d. §.ſacra res,in princ.nota.fin.

¶Item pro iſta facit glo. in regula,priuilegium, de regu.in 6.quæ dicit,ꝙ tunc eccleſia,vel alius locus perdit priuilegium,quando deſtruitur eccleſia,vel locus,auctoritate ſuperioris , ſi autem deſtrueretur ab hoſtibus,vel aliàs,retinet omnia ſua priuilegia,vt plenius per gl. Idem tenet gl.in c.& hoc diximus,in ver.deſtructa.16.q.7.& gloſſ.in c. ſtatutum.de electio.lib.6. Panor. in c.2. colum.2. ver.nota.quòd deſtructa.de nou.oper.nun.vbi Panor.dicit,quòd ſi ciuitas deſtruatur auctoritate ſuperioris,omnia priuilegia ciuitatis ſunt ſublata,ſecus ſi ex facto alicuius Tyranni, vel ab hoſtibus eccleſia deſtrueretur, vel ciuitas, quia tunc remanent omnia priuilegia,ſecundum Panorm. ibi, & idem tenet Panorm.licet non ita in dict.cap.Abbate.columnn.penultim. in gloſſ. final. de verbor. ſignificatio.& plenè per Innocen. Anton. & alios in dicto capitul. ſecundo,de noui oper.nun. & ibi Anton.ex dictis Innocen.dicit tres quęſtiones.Prima eſt,an deſtructa eccleſia , pereant eius priuilegia,& concludit,quòd non, niſi auctoritate ſuperioris eſſet deſtructa, vt plenius per Ant. & Anch. in d.c.2.

Et dicit Hēric.Bohic.in d.c.2.ī ver.ſup eo,ꝙ id, ꝙ dictū eſt de locis, qui deſtruuntur ab hoſtibus,

quòd retinent priuilegia ſua,intellige, quando de ſtruuntur terræmotu, vel aliàs, quam auctoritate ſuperioris,ſecundum Henric.Bohic. in d.c.pen.in fi.& ibi Card.col.4.ver.quæro in eo.Ioã.And.Ancha.Phil.Franc.in d.regula,priuilegium. Idem ẽt tenet Guliel.de monte Laudino in d.regula,priuilegium,qui dicit,ꝙ ſi deſtruatur auctoritate ſuperioris,nõ retinet priuilegia,aliàs ſi per hoſtes, vel incendio,non amittit priuilegia,imò plenariè retinet.

¶Alexan.in d.l.inter ſtipulantem. §.ſacram.ca.fin.ver.extra glo.quærit an eccleſia deſtructa,poſtea reædificata dicatur eadem,dicit poſt Barto. & alios.

Idem eſt in Eccleſia,ꝙ in domo, & hoc facit,an Eccleſia totaliter deſtructa perdit priuilegia ſibi conceſſa,poſt plura per ipſum allegata dicit, ꝙ cõmunis opinio,& cõcluſio eſt,ꝙ deſtructa Eccleſia, etiam nõ refecta,retinet priuilegia,fallit ſi ſit deſtructa ſuperioris auctoritate, & ſit ſine ſpe refectionis.

Idem tenet ibi Iaſ.& Alex.in l.ſi grege.ff.de lega.j.& Fel.in c.cum dilecta.col.fi.de reſcrip.

Quæſtio. Quid tenendum in prædicta quæſtione. ſ. an Eccleſia funditus deſtructa gaudeat dicta immunitate,dico, ꝙ ſi eccleſia eſt deſtructa auctoritate ſuperioris, vel per rerum naturã ſine ſpe reparationis, perdit priuilegia, & ſic non gaudet dicta immunitate cum idem ſit, ꝙ eccleſia ſit deſtructa auctoritate ſuperioris, vel per rerum naturam ſine ſpe reparationis,ſecũdum Bal.in l.non ambigitur. ff.de legibus,& Bal.in proœmio. ff.col.j. & ibi alle.Iacob.de Rauen.dicentem,ꝙ duo Senatores non faciunt Senatum, nec habent auctoritatem veteris Senatus, quia non eſt ſpes reintegrationis formalis numeri,& ordinis Senatorum, per d.l.non ambigitur.ff.de legi.vbi idem Bal.in prin.verſi.iuxta hoc quæro.Ideo dicit Domi.in c.licet cano.col.3. ver.4.caſu.de elec.lib.6. ꝙ ſi fiat legatum pro alimentandis pauperibus in certo hoſpitali,vel cleri

cis,

cis,pro officiando eccleſiam deſtructo hoſpitali, vel eccleſia,non debetur legatum.Lud.Roma.con ſil.417.vbi quærit,an cenſus, qui debetur ſuperiori ob rationem caſtri,debeatur caſtro diruto.

Bal.in c.j.col.2.de elect.ver.quæſtio extat,quærit vtrum collegium pœnitus deſolatum,poſtea reparatum,ſit vnum, & idem, an verò nouum. concludit,ꝙ eſt nouum,niſi remanſiſſent aliquæ reliquiæ,puta in materia.vt muri, & campanillæ. Ita eum refert Fel.in d.c.cum dilecta.colu.fi.litera in meo Baldo eſt corrupta,vbi debet eſſe,niſi remanſiſſent,dicit,etiam ſi remanſiſſet.

Alex.conſ.43. in j.volu.dicit,ꝙ caſtrum deſtructum,ſine ſpe refectionis,non retinet iura, quę ante habebat,refert eum Fel. in d.c.cum dilecta.col. fi.Idem Alex.vbi ſup.col.j.ver.quinimo dicit,ꝙ ciuitas,vel caſtrum,funditus deſtructū, ſine ſpe nouæ conſtructionis,non retinet iura,quæ ante habebat,ſed illa perdit,alle.l.ſi vſufructus. §.quib.modis vſus amitta.ff.l.pater.§.Tuſculanus,& ibi dignus.de lega.3.ff.& Inn.in d.c.abbate.de verbor. ſign.alleg.etiam gl.dictæ regulæ priuile.& can.& hoc diximus,16.q.7.& ca.ſtatutum.de elect.lib.6.

Guido Papa.in regula,priuilegium.de reg. iur. in lib.6.in lectura dictæ regulæ,quam ponit in fine lecturæ decretalium, col.antepen. in fi.dicit,ꝙ quomodocūque deſtructa ſit eccleſia , vel ciuitas, durante deſtructione tolluntur priuilegia, ꝑ text. qui hoc videtur dicere in l. ſi vſufructus, quibus mod.vſufruct.amitt.ff.eſt tamen differentia,quātum ad recuperationem priuilegiorū, quia deſtructa ciuitate ab hoſtibus,& poſtea refecta bene renouantur priuilegia, licet ſecus, quādo ſuperioris auctoritate.Ita poteſt ſaluari, gl.& communis ſententia in c.paſtoralis.7.q.j.

Petrus de Peruſio in tractatu de muta.ſtatus eccleſi.col.2.dicit,ꝙ quādo ſemel res dedicatę Deo, vel Sacræ remanent in ſuo ſtatu, & conſecratione , quia tunc non poſſunt ad humanos vſus trāſferri, ſed quando earum rerum mutatur ſtatus, vt

quia in totum deſtruitur eccleſia, vel res ſacræ ante dedicatæ Deo redduntur totaliter ad non eſſe, tunc poſſunt ad prophanos vſus transferri. Refert eum Blaſius Aurioli in addit. ad Guliel. de monte Laud. in d. regula ſemel Deo, de reg. iur. li. 6. & ſic prædicti Doctores, ſ. Guido, & Petrus de Peruſio vñr concludere, ꝙ eccleſia totaliter deſtructa durante deſtructione non gaudet priuilegio immu.

Archi. in ca. & hæc, 16. q. 7. propè finem dicit, ꝙ qñ eccleſia, vel ciuitas, vel alia loca, ſiuè ſacra, ſiuè ꝓphana auctoritate ſuperioris deſtruuntur ꝑ delictum eorum, de cætero nullus dēt vocari clericus illius eccleſiæ, vel municeps illius loci, & ille locus perdit priuilegia, c. 2. de nou. oper. nun. c. placuit. de conſe. diſt. j. & in d. c. & hæc. ſi autē ab hoſtibus deſtruitur, tunc retinet omnia ſua priuilegia, & antiqui clerici remanent ibi clerici. can. paſtoralis. 7. q. j. 19. q. 3. c. qui ſemel, & idem videtur ſi auctoritate ſuperioris transferatur ad alium locum, vel alij vniatur per not. per Inno. 1. in c. j. ne ſe. vacant. & c. quia monaſterium. de relig. domi. & idē intelligitur de ciuitate, & alijs locis prophanis, ſecundū Inn. in d. c. 2. de no. ope. nun. & per Arch. in c. 2. de conſe. diſt. j. hæc Archid. vbi ſupra.

Cōcluſio. Communis opinio eſt, ꝙ ſi Eccleſia ſit deſtructa auctoritate ſuperioris, vel ſine ſpe reædificationis, nō gaudet, nec retinet priuilegium immunitatis, ſecus, ſi alias ſit funditus deſtructa ſine auctoritate ſuperioris, & eſt ſpes refectionis, quia ſ. tis duobus concurrentibus, retineret priuilegium immunitatis, & alia priuilegia.

Palatia nobilium, ſeu Dominorum.

SVMMARIVM.

1 *Palatia nobilium, an gaudeant exemptione.*

2 Con-

2 Conſuetudo in hoc ſpectanda.

3 Quemadmodum, & ſtatutum municipale,

IN Palatia † nobilium, ſeu Dominorum, ſint de iure exempta, vt ab eis non poſſit delinquens extrahi. 1 21. Amplia.

Bald. in l. plerique. de in ius vocando. ff. in ver. ſed pono, quærit aliquis eſt in palatio Dominorũ Priorum, nunquid Poteſtas poteſt illum citare rẽ, & verbo? dicit, quòd ſic, & dato quòd palatium ſit locus publicus, & ſecurus, tamen ibi poteſt fieri citatio, & captura, per l. ſed etiam. de in ius vocando. ff. Nam ibi dicitur de theatro, quia eſt locus publicus, hæc Bal. vbi ſupra: aduerte, quòd Bald. non loquitur de palatio alicuius priuati, ſed de palatio publico, prout ſunt palatia, vbi iudicia fiunt, prout ſunt palatia parlamentorum, vt in Francia vocantur palatia, vbi Iudices, & Domini de parlamento congregantur.

Iacobi de Sancto Georgio, in dicta. l. plerique, num. 7. ver. quid autem, ſi eſſent in palatio priuatorum ciuitatis, certè bene poſſunt inde extrahi, per l. ſed etiam. de in ius vocand. ff. dum loquitur de theatro.

Alexand. de Imol. in dicta. l. plerique. columna tertia. in princip. verſicul. nota. in l. ſed etiam, in verſicul. Theatro. dicit, quòd quis poteſt capi, & citari in palatio dominorum. ſecundum Bald. ibi.

Bartholomæus Socin. in dict. l. plerique, de in ius vocand. ff. column. vndecima. quæſtio. vigeſima. dicit, quòd Bald. concludit, quòd ſicut poteſt quis capi in theatro, quòd eſt locus publicus, vt in dict. l. plerique, & l. ſed etiam, Ita pari ratione poterit capi in palatio Dominorum, &

hæc procedunt de iure, hodie verò ex conſuetudi ne, vel municipali cenſura non eſt licita captura, ſunt verba Barth.Soc.vbi ſupra.

¶De palatio Regis dico infra Ampliatione 25.

2 Valet † conſuetudo.

Quòd palatia Dominorum,ſeu theatra,vel certa alia loca gaudeant dicta immunitate. ſ. ꝙ non poſſit quis inde extrahi, ſecundum Barth.Soc.vbi ſupra.retuli in proximo caſu in fi. licet Barba.loquens de conſuetudine, quam Cardinales habẽt, ꝙ obuiantes eis gaudeant immunitate, conetur reprobare iſtam conſuetudinem, retuli enim ſupr.in ver.ſi obuiauit Cardinali,in Ampliatione.

3 Valet † Statutum municipale.

Valet ſtatutum municipale,ꝙ palatia Dominorum gaudeant dicta immunitate, ſecundũ Barth. Soci.in d.l.plerique.retuli in verbo,palatij ſup.colum.j.& in Regno iſto Nauarræ,eſt lex Regni,quę diſponit, quòd palatia de infancones gaudeãt iſta immunitate,refero legem Regni infra.

Quæritur ad propoſitum d. legis, quis dicatur Infancon, & in multis legibus Regni fit mentio de iſto verbo,Infancon.

In libro qui vocatur Nobiliario, quẽ fecit Fernãdus Mexia.24.de Iaen.li.j.fol.188.quærit. Quiẽ ſon llamados infancones,refero enim vt iacet.

Ay infancones,otros que llamã Balbaſores,ſon algunos Señores de tierra, pero no grandes, que no tienen mucha tierra ni iuriſdicion, que en los tales mas es ſu nobleza y linaje,que grandeza

En Eſpaña infancones ſe dizen à quellos que en Italia llaman Capitanes,y Balbaſores. Eſta declaracion de infancon ſe halla en la ſeconda partida. tit.1.l.13.que à ſi lo affirma, dize la dicha ley, capitanes, y valbaſores ſon aquellos hijos dalgo en

Italia

Italia aqui les dizen en Eſpaña Infancones, y como quiera que eſtos vengan antiguamẽte de buen linaje, y ayan grandes heredamientos, pero no ſõ deſtos grandes Señores que de ſuſo dezimos. Y en ſus tierras no tienen alguna iuriſdicion. Y quales ſon los grãdes que no ſon Emperadores la ley 11. en la ſegonda partida.tit.primero,dize,ſon Principes,Duques,Condes,Marquezes,Iuezes, Vizcondes,y porque ſe llaman anſi declara la dicha ley, & quis dicatur tyrannus,ibidem in l.10.

Qui ſũt Infancones magnates, generoſos,ricos hombres,& de alijs,vide in conſilijs meis, conſil. 14.in 2.vol.omnino.

Itẽ enel regimiento de principes ſe affirma,que Infancones,no quiere deſir,ſaluo minores infantes.en comparacion de los infantes maiores, es aſ ſaber,de los hijos de Reys,que ſe llaman infantes, y a los otros menores, que ſon nobles, y de buen linaje llaman Infancones. Eſtas tres expoſitiones, ò declarationes de Infancon pone el dicho Mexia en el Nobiliario.lib.j.c.88.

Qui dicantur Balbaſores. vide gl.in c.fundamẽta,in ver.Marchio.de elect.lib.6.& plenius per legiſtas,in tit.quis dicatur Dux,Marchio,Comes,Capitaneus,Balbaſor.

In iſto Regno Nauarræ, eſt lex Regni, per tres ſtatus facta,in tit. de Ygleſias,in 3.lib.in primo ti. c.4.& eſt tenoris ſequẽtis. Si algũ malechor entrare en la Ygleſia, o en palatio de infancon no deue ſer ſacado,ſi no fuere ladron manifieſto,o traidor probado,y preſo ſi fuere,o hubiere pleiteado, aya iuridicion y dado fiador, emperò el fiador, debe y puede ſacar de Ygleſia, ò de palatio à quel malechor por el qual entro fiador.

Sepulchra etiam Iudæorũ.

SVMMARIVM.

1 Sepulchra Iudæorũ ĩmunitate donãtur.

1 22. Ampliat. SEPVLCHRA † Iudæorum gaudēt immunitate, per c. ſicut. §. ad hoc. de Iudæis. vbi tex. dicit, cimiteria Iudæorum nemo audeat mutilare, aut inuadere, ſiuè obtentu pecuniæ corpora humata effodere, & ad iſtud ꝓpoſitum Card. in d. c. inter alia. q. j. de immu. eccle. & Maria. Soci. in tract. de citatio. arti. 17. fol. 22. colum. 3. & Io. And. in d. c. inter alia, in gl. 3. dicit, ꝙ Sepulchra Iudæorum gaudent immunitate. per d. c. ſicut, & dicit Anto. in d. c. inter alia, col. 2. in fin. quòd ipſo iure ſepulturæ gaudent immunitate, per d. c. ſicut.

Statua Principis, ſeu Præfecti Vrbis.

SVMMARIVM.

1 *Fugiens ad ſtatuam Principis gaudet immunitate.*

2 *Fugientes ad puteum olim ſalui erant.*

3 *Fugiens malitiosè ad ſtatuam Principis, non gaudet immunitate.*

1 23. Ampliat. FVGIENTES ad ſtatuā Principis † gaudent immunitate, ita ꝙ non poſſunt inde extrahi, per tex. in l. j. in princ. ibi ſeruos, qui ad ſtatuas confugerunt. ff. de off. præfect. Vrb. dicit tex. quòd quando domini ſæuiebāt in ſeruos ſuos, ipſi fugiebant ad ſtatuas, & conquerebātur de dominis ſuis, & Præfectus de hoc cognoſcebat, & dicti ſerui erāt ſecuri à dominis ſuis, & idem facit tex. in l. 2. §. ideoq;, ibi, ad ſtatuam confugerunt. ff. de his, qui ſunt ſui, vel alie. iur. facit tex.

tex. in §. nam Antonius, & in §. fi. inſtit. de his, qui ſunt ſui, vel alie. iur. vbi text. æquiparat ædem ſacram, & ſtatuam Principis. Nam fugientes ad eas gaudent immunitate, facit etiam tex. in l. vnica C. de his, qui ad ſtatuas confugiunt. vbi text. dicit, q́ confugiunt ad ſtatuas Principis, ab omni violentia debent eſſe tuti, & ibi dicit Placentinus, fo. 39. tit. 15. hij, qui ad Principis ſtatuas confugiunt, ſi cauſas habuerint, ob quas confugere debuerunt, etiam legibus, & ab iudicibus defenduntur. Si verò per malitiam confugiunt, vt in alios creetur inuidia, vinculis publicis mancipabuntur. l. capitalium. §. & vt generaliter. ff. de pœnis. Oldra. in d. l. j. de offi. præfec. vrb. Idem tenet, & Sali. in d. l. vni. C. de his, qui ad ſtatuas confugiunt, dicit, ꝙ fugientes ad ſtatuas Principis à pœna liberabuntur, nec poſſunt extrahi de iure, per dicta iura. Idem Hoſt. & Card. in c. pen. de immuni. eccleſ. qui dicunt, ꝙ ſtatua Præfecti vrbis, gaudet immunitate. allegat d. §. fin. inſtit. de his, qui ſunt ſui, vel alieni. Maria. Soci in tract. de cita. arti. 17. q. 5. col. penul. fol. 23. col. j. ver. item probatur. vbi dicit, ꝙ fugientes ad ſtatuam Principis gaudent immunitate, & Pau. de Caſt. in d. l. vnica, de his, qui ad ſtat. confu. C. dicit, præmitte, ꝙ ſicut olim fugientes ad eccleſiã erant tuti, vt ibi non poſſent capi, nec extrahi, vt de his, qui ad eccle. confug. per totum, ita & fugientes ad ſtatuas Principis. per d. l. vni. hoc eſt verum, q̃n nõ fit malitiosè, nec cã alicui nocendi, ſed cã ſe defendendi, ſecus ſi faceret cauſa nocendi. Nam erant multi, qui hoc faciebant ad infamandum aliquem eorum inimicum, dicebant recepiſſe minas de interficiendo, vel aliquid faciendo iniuſtè, tales debent puniri, vt latius p Pau. & idẽ Sali. ibi Caſſa. in conſue. Burg. fol. 57. col. 3. ver. 18. dicit, ꝙ fugiẽtes ad ſtatuas Principis à pœna liberantur, nec pñt extrahi de iure, per d. l. vni. & per l. capitalium. §. ad ſtatuas, de pœ. ff. & in hoc multũ debet attendi cõſuetudo, ſecundum Guliel. de Mon. Laud. in cle. j. de pœnit. & remiſſ. & eum ſequitur Imo. ibi.

Caſtaldus

Caſtaldus Perufinus,in tract. de Imperatore.q. 96. fol.166. quærit de ſtatua Imperatoris, & eius priuilegium quale ſit, & q; fugientes ad ipſius ſtatuam ſunt tuti, & ſecuri, allegat aliqua iura, quæ ſup.retuli,allegat etiam Pau.de Caſt.quem retuli, & refert multos hoc tenere. Dicit tamen,q; dato, q; Imperator ipſe viuens,& animatus haberet idē priuilegium vt Cardinalis propter identitatē rationis,& maioritatem, tñ in ſtatua ipſa ſecus videtur dicendum, per rationes ibi per eum allegatas, dicit tamen,q; relinquit hoc cogitandum, quia de cōſuetudine in ſtatuis,non videtur admiſſum,nec receptum,& caſu euueniente, ſeueri Iudices nō obſeruarent,vt latius per d.Caſtaldum, & iſtam fallentiam tenet Marcus de Mātua.conſ.211.nu.18.
2 vbi dicit, q; olim fugientes ad ſtatuas ſalui erant, allegat ſupradicta iura, Imo.† ad puteum fugere licebat,quia erat ſacer,& ab eo fas non erat, ſicut nec à templo, & ſtatuis quemquam extrahere, ſecundum Marcum vbi ſupra.

Cōcluſio. Communis concluſio Doctorum eſt, q; fugientes ad ſtatuas ſunt ſecuri,per iura ſatis aperta,quæ ſupra retuli.

3 Fallit † primo, quando malitioſè quis confugeret,vt ſupra retuli.

Fallit ſecundo,niſi conſuetudo eſſet in contrarium.

Confugientes ad puteum, olim gaudebant immunitate: Nam erat locus ſacer, retuli. Marcum de Mantua,ſupra in fine præcedentis fallentiæ, & iſte puteus erat ille.

Perſona Principis, ſeu Regis.

SVMMARIVM.

1 Confugiens ad Principis perſonam,ſecuritatem habet.

CON-

CONFVGIENTES ✝ad pſonam Principis,ſeu Regis,habẽt ſecuritatem.Nam ſi ad ſtatuã,à fortiori ad perſonam. Caſſa. in conſuet.Burg.fol.57.col.3.ver. 8.& Caſtal. Peruſinus in d.tractatu de Imperatore, q.96. fol. 166.retuli ſupra in cauſa præcedenti. 1 24. Amplia-tio.

Palatium Regis.

SVMMARIVM.

1 *Palatiũ Principis immunitate gaudet.*
2 *Quid palatium appellatur.*
3 *Differentia inter palatium, & aulam.*
4 *Palatium,in quo à pratorio differat.*

ID ꝙ dicitur de eccleſia, eſt tenẽdum de palatio Regis. ꝙ nullus delinquens eſt ab eo extrahendus,niſi de ſpeciali mãdato Regis, vel niſi commiſerit proditionem. Hoc tenet Montalbus. in ſua gl.l.fori.l.7.in j.lib. tit.5. in fi.gl.pen. 1 25. Amplia-tio.

De palatio nobilium Dominorum dixi ſupra amplia.21.

Baſilica dicitur palatium Regis Regum,dixi ſupra,in prima amplia.in ver.Baſilica.

Dicitur palatium locus, vbi Rex ſe palàm ad iudicandum,comedendum,vel amœna loquendum, præbet, & dicitur palatium, quia omnia ſunt ibi palàm,nec in tali loco ad aurem, vel ſignis, ſicut faciunt monachi, eſt loquendum, nec nimis altè, vel ſecretè,eſt lex partitæ.l.pen.tit.9.in 2.partita. concordat lex vnica, de pala. & domi. libr.11. C. fol.234.col 3.

Lucas de Pen.in rubr.d.l.vnic. dicit, ꝙ palatiũ à Pallade

à Pallade Arcadiæ Principe dictũ eſt,in cuius honorem Arcades oppidum conſtruxerunt.

Io.de Platea,ſuper rubr.d.l.vni.dicit, ꝙ palatiũ eſt diuerſum à domo. Nam dicitur palatiũ. i.ampla domus, in qua multi vagari poſſunt. Inde Palatinus.i.de palatio exiſtens,ſecundum Catholiconem.Io.de Platea,vbi ſup.tex.in d.l.vni. dicit conſecratas nobis ædes ,i.inclita palatia, ab omni priuatorum vſu,et communi habitatione,& dicit ibi Lucas de Penna,ꝙ palatia Regis non debent cohęrere ædificia priuatorum,de ſacro palatio etiã loquitur Rubri. & tex. in l. j. de Comitibus, & Archiatus ſacri palatij,lib.12.C.

De palatio Epiſcopi loquuntur text. & Doctor. ſupra,in 15.Ampliatione,in ver.palatium,ſeu domus Epiſcopi.

Et inter palatium,& aulam eſt differentia, quia palatium eſt Imperatoris,Regum,Principũ,& Magnatum,aula eſt inferiorum. c.conuenior. 23.q.8. ſecundum Imo.Car.in cle.8.de baptiſ.& tex.in d. c.conuenior, loquitur de palatio Imperatoris, vel palatium dicitur totum,aula propriè eſt pars palatij.Car.in cle.vni.in princ. & aliqñ vnum pro alio ponitur,vt in d.clem.facit lex pen.de priuil.eorũ, qui in ſacro palatio militant, vbi text.ex aula noſtra,&c. Nam ibi aula capitur pro palatio.

Aula dicitur ſala, vel ſpacioſum habitaculum, communiter quatuor habens alas, gl.in clem.vni. de baptiſ.

Et de palatio etiam loquitur tex. in tit. quæ ſũt regalia,& ſunt domus Regales, ſecundum Præpoſitum ibi col.pen.poſt Her.& alios,& in rubri.l.2. & ſi.de priuil.eorum, qui in ſacro palatio militãt, lib.12.ſol.250.in j.vol.

Item palatium,& prætorium differunt,vt colligitur ex l.fi.de off.rectoris prouinciæ.ff.

Item palatium non debet in libello de neceſſitate continari.Nam valet libellus de crimine commiſſo in palatio , licet palatium non ſit in eo coſinatum . Nam certum eſt ex quo eſt vnum in loco,

ſecun-

ſecundum Bar. in l. demonſtratio falſa. de cond. & demon. ff. nu. 17. ver. & per hanc, ꝙ ſi aliquis accuſatur de maleficio commiſſo in palatio Poteſtatis Peruſino, non eſt neceſſe, ꝙ inferantur confinia, cũ ſatis ille locus ſit demonſtratus. Bar. in l. 2. de lib. & poſthu. quærit de iſta quæſtione, & ſe refert ad dicta per eum, in d. l. demonſtratio, & idem tenet. ibi Alex. & Bar. in l. libellorum. de accuſ. ff. & in l. cum ſeruo. §. fi. de contrah. emp. Bal. & Imo. in l. ſi quis. in fundi vocabulo, de lega. j. ff. Ange. & Imo. in l. cum pater. de lega. 2. ff. Bal. & Ludo. in l. ſi certi, ſi cert. per. ff.

Iacob. Spigiel in voca. iuris ciuilis, in verſ. palatium, dicit palatium à Palatino Monte deriuari. Sacrum ob Imperatoris veneratione͂, cuius ſedes vocatur, vt in rubr. de comiti. & Archi. ſacri palatij, & in rubr. de priuilegijs eorum, qui in ſacro palatio militant. C. lib. 12.

Palatinus largo modo dicitur, qui habet officiũ in palatio. Lucas de Penna. in l. j. de palatinis ſacrarum largitionum. C. lib. 12. & fol. 253. col. 2.

Breuiloquus, ſeu Guarinus in ſuo vocabulario dicit, ꝙ palatiũ eſt ampla domus, in qua multi vagari poſſunt, & ibi latius per eum.

Calepinus in ſuo vocabulario. in verſ. palatium mons Romæ appellatus eſt, ponit ibi alias expoſitiones, vt ibi per eum.

Venio ad Fallentias.

Summarium 1. Fallent.

1 *Publicus latro non gaudet immunitate.*

2 *Quis publicus latro dicatur.*

PRIMO

1. Fal. PRIMO, fallit dicta regula i publico latrone.
1 . Nam ſi eſt † public⁹ latro, non gaudet immunitate. per text. in c. inter alia, eo. ti. vbi Pano. dicit, in vlt. nota. illum eſſe publicum latronẽ, qui palã, & publicè furatur, vel prædatur, vt ſunt piratę, vel publicè ſtantes in ſtratis, itinerib⁹, & vijs publicis, vel habentes arcem, vel caſtrum, vt vi, & armis prædentur tranſeuntes, & eum refert Guliel. Mayn. in d. regula, nemo de domo ſua. ff. de reg. iur. fol. 249. col. 3. nu. 17. & vltra Pano. allegat l. capitalium. §. famoſos latrones, & §. graſſatores. ff. de pœn. per notata ibi per gl. & Doct. & l. j. & 2. C. quando liceat vnicuique ſine iudi. vend. & refero iſtum caſum in ſequenti fallentia, & eius rationem, & cum d. c. inter alia, concordat lex fori Hiſpaniæ. lib. j. tit. 5. l. vnica. & concordat etiã lex 4. primæ partitæ legum Hiſpaniæ. tit. 11. Quæ lex ponit caſus, in quibus quis extrahitur ab eccleſia, ſcilicet, publicus latro, qui palam, & publicè furatur, vt ſunt piratæ, & c. prout ſupra retuli, ponit etiam d. l. alios caſus. referam infra.

Montalbus glo. d. l. vni fori. quęrit, quis dicatur
2 publicus latro, & dicit, quòd publicus latro † dicitur manifeſtus, non ſolum, qui cum furto deprehenditur, ſed etiam inuentus in domo ad furandum, vel in oliuis, vel vineis, vel quandiu fur tenet rem furatam, & deprehenſus, vel viſus eſt cum ea in publico, vel in priuato à domino, vel ab alio, antequàm deponatur in loco deſtinato. §. manifeſtus. inſti. de oblig. quæ ex deli. naſc. l. furtum cum duabus ſequentib. ff. de furtis. licet talis vir non fuerit viſus furari, & ibi Barto. Idem ſi ſit viſus tum furto, & clametur contra eum, quia tunc eſt manifeſtus fur. l. ſiquis in ſeruitute. §. primo. ff. de furt. & ibi Barto. Dicitur etiam publicus

blicus latro, contra quem furtum probatur, vel per confeſſionem, ſiuè per probationem, vel facti euidentiam, c. veſtra, c. fi. de coha. cler. c. cum olim. de ver. ſig. alij dicunt, q. latro publicus dicitur, qui palam furatur, alij intelligũt, c. inter alia. & leges ſupradictas de latronibus, & raptoribus ſtratarum, qui hoc faciunt publicè, ſecundum Bar. in l. capitali. §. famoſos latrones. ff. de pœn. & concordat lex 18. tit. 13. in 7. partita ll. Hiſpaniæ, quæ loquitur de frequentantibus itinera, vel deprędantibus in mari, vel ingredientibus ad furandum, vel deprędãdum per vim in domibus, vel locis, vel Theſaurum de eccleſia, vel Regis tributa.

De quo latrone intelligatur d. c. inter alia, dico in fallen. ſeq.

Summarium 2. Fallent.

1 *Nocturnus populator ĩmunitate nõ h3.*

2 *Quis ſit populator nocturnus.*

3 *Cur magis alijs quam his ſecuritas conceditur.*

4 *Hæc vera ſunt, quando inſidioſè delictum commiſſum eſt.*

5 *Publicus latro in eccleſia occidi poteſt.*

SECVNDO, fallit dicta regula ĩ nocturno populatore agrorum, per tex. in c. inter alia. eod. tit. vbi text. ponit iſtos duos caſus. Nam ſi † eſt nocturnus populator agrorum, nõ gaudebit immunitate. De qua in regula noſtra. nocturnus † populator agrorum eſt, ſecundum Panor. vbi ſupra in præcedenti fallentia, qui obſedit ſtratam publicam, prædando homines trãſeuntes, & differt à publico latrone, quia non publicè, vt latro, ſed clandeſtinè moratur, & furatur in loco, vel ſecũdum Inn. in d. c. inter. quẽ Panor. refert

2. Fal. 1 2

refert vbi ſup.dicitur nocturnus populator agrorum,quia in nocte ſegetes deſtruit, vel comburit, dum ibi ſe abſcondit, vel latet, ēt propter homicidia,& rapinas,quas facit in ſtratis illi. Idem voluit Hoſti.in ſumma eo.tit. §.in quantū prædicta. refert Gulieſ.May.vbi ſup.in præcedenti fallētia, & iſtos duos caſus, refert gl.in c. ſicut antiquitus. 17.q.4.in glo.fi.& Hoſti.in d.§.in quantum.col.2. ver.ſin aūt longè, refert ēt iſtos caſus, & dicit ibi Hoſti.ꝙ depopulator,ſeu populator agrorum,exponitur.i.vaſtator,ſeu cōbuſtor, quia de nocte cōburit ſegetes vicinorū,& dicitur à populor, populatis,ſeu depopulor,depopularis,ꝙ in mala ſignificatiōe accipitur,quaſi deſtruo,is.ſeu diſpergo,is, Hoſt.vbi ſup.Hoſt.in d.c.inter alia.col.j.in fi.verſ. vel nocturnus,dicit ſic dictus,quia de nocte ſegetes deſtruit,dum ibi latet,vel ſe abſcondit pp homicidia,& rapinas,quas committit in ſtrata publica,agros eorum,qui ei non ſeruiunt,deſtruit,& cōburit,populator dicitur.i.collector fructuū in ſpicis pendentium, aliàs depopulator. i.vaſtator, ſeu deſtructor,& eſt melior littera, loquitur.n.de vaſtatoribus meſſiū,maximè,qui de nocte cōburunt meſſes.Idem quòd Hoſt.tenet Io.An.in d.c.inter.

Iſtam fallentiam ponit ēt lex fori Hiſpaniæ.l.j. lib.j.tit.5. ſ.nocturnus depopulator agrorum, vel qui publicas ſtratas obſidet aggreſſionis inſidiis, verba.5.d.l.foris ſunt, La Ygleſia no defienda robador conoſcido,ni hōbre, que de noche quemare meſſes,ò derrancare viñas,o arboles, o rancare los mojones de las heredades.Idem dicit lex 4. tit. 11.in prima partita,& ibi gl.dicit,ꝙ nocturnus depopulator agrorum differt à publico latrone, quia iſte clandeſtinè furatur,& moratur in loco occulto.Ideo dicitur nocturnus depopulator agrorum, quia in nocte ſegetes deſtruit, & ibi latet. allegat Inn.in d.c.inter alia.retuli Inn.ſupra.

Ant.de But.in d.c.inter alia.col.j.in fi.dicit, dicitur depopulator,fructuū in agro pendentiū deuaſtator,& dicitur nocturnus,qui in nocte ſegetes deſtruit,

deſtruit, cũ ibi iacet, & in illis ſe abſcondit, & refert Hoſt. in d. c. inter alia, quem & ſupra retuli, & dicit Ant. col. 2. ĩ prin. q' ꝓpriè latro, dicitur ille, q itinera frequẽtata, et ſtratas public. obſidet ĩſidijs.

Car. in d. c. inter alia. not. 4. idẽ tenet, refert Inn. & Hoſt. ibi, & Hoſt. dicit, ꝙ melior eſt littera depopulator, vt ſup. retuli. dicit Car. q' vtraq; litera hẽt eũdẽ sẽsũ, & dicitur à populor, is, & nõ à populo, as, ꝙ in bona ſignatione accipitur, ſcđm Hoſti. vbi ſup. Vñ dc Io. An. in d. c. inter alia, col. 2. in prin. ꝙ prędicta duo gña hominũ, ſi in ſtratis publicis fuerint aggreſſi aliquẽ ꝑ inſidias, iſta immunitate nõ gaudent, vt ſaluentur ab eccleſia, ſi verò nõ in ſtratis, ſed extra, vel in ſtratis, ſed nõ inſidiosè, ſed impetu, & caſu fortuito hæc committunt, tũc immunitate gauderent, ſecundum Io. And. ibi, quem ſequitur Ant. ibi col. 2. in prin.

Sed quærit Io. An. ibi, col. 2. in prin. quare decretalis iſta, de his, pluſquam de alijs expreſſit, dicit, quia de alijs præſumitur, quòd non inſidiosè hoc fecerint, niſi contrarium probetur.

Anch. in d. c. inter alia, col. 2. ver. ſed dices, quare magis alijs, quam iſtis confugientibus eſt cõceſſa immunitas, refert Io. An. vt eum retuli, & dicit Anch. ꝙ miratur de hoc dicto, ꝙ ſi inſidias accipimus pro dolo, ſemper dolus præſumitur, poſtquã conſtat delictum fore commiſſum, c. j. de pręsũpt. l. ſi non conuinci, de iniurijs. C.

Et ſecundum hoc nullus delinquens poſtquã conſtiterit de delicto, gaudebit immunitate, & ſic Anch. reprobat rationem Io. And.

Pano. ĩ d. c. ĩter alia, co. 6. in fi. ver. ſed q̃ro, refert Io. And. & dicit, ꝙ Anch. reprobat iſtã rõnẽ, ſed dc Panor. ꝙ ipſe credit, ꝙ Io. And. intellexerit, ꝙ alij non p̃ſumuntur ex propoſito prius deliberato deliquiſſe, licet in actu delicti p̃ſumatur dolꝰ, in iſtis aũt. qui ſtant in ſtratis publicis, p̃ſumitur, ꝙ ex ꝓpoſito deliberato hoc fecerint, ex quo in illis rapinis ſe aſſuefecerint. Dẽt. n. inſpici hoĩs conſuetudo. l. qui ſemiſſes. de vſu. ff. Pano. ibi c̃t aliã aliã ra

tionem, & glo.fi.in c.fi. eo.titu.ponit etiam aliam rationem.

Io.Bichis in d.tract.de immu.fol.73.ver.3.fall. eſt in paruo vol.refert iſtas duas fallentias, & refert Panor. qui dicit, quis dicatur publicus latro, & nocturnus populator, refert ēt Io.Anch.Panor. quare plus in iſtis, quam in alijs, retuli omnes ſup.

Cōclu ſio. Eſt communis concluſio, ꝙ c.inter alia, procedit, quando inſidiosè illi caſus † committuntur,
4 ſecūdum prædictos, & idem tenet Io. Igne. in l.3. §.ſubuenitur.ff.ad ſillan.num.103.fol.223.col.2. ver.Hoſtien.verò.

Loquitur tex.c.inter alia, de ſtratis. Strata dicitur via publica, & munita, quaſi lapidibus vulgi trita, & eſt de lapidibus ſtrata, & partita, vnde dicitur dilapidata, ſecundum Guarinum in ſuo breuiloquo, ſeu vocabulario, in ver.ſtrata, Bart.in l.j.ff. de via publica, Alberic.in ſuo dictionario, in verſi. ſtrat.Calepinus, in ſuo vocabulario, in verſ.ſtratū, dicit, ꝙ ſtrata dicitur via lapidibus tecta, vt ſunt viæ Romanæ, ideo plus ſceleris, latro, prædo, & percuſſor, committit, ſi in via ſtrata in viatorem graſſatur, ſecundum Calep.vbi ſup.

Marcus de Mantua.conſ.91.nu.16.dicit, ꝙ ſicut
5 † publicus latro poteſt in eccleſia capi, ita poteſt in eccleſia occidi, arguendo de tempore à loco, vt per Iaſ.in l.vinum, & ibi omnes, ff.ſi cert.pet. & c. inter alia, de immu.eccle.c.j.de homi. & à quocunque, & quacunque etiam die feriato.l.fi.C.de maleficiis, & Matth.& l.j. C.de ſum.trin.l.accuſationes. C.de accu. ꝙ poſſit occidi in eccl.dubitarem.

Delinquens in Eccleſia, vel Cimiterio.

Summarium 3. Fallent.

1 *Delinquens in eccleſia, vel cimiterio, hac ſecuritate non fruitur.*

2 Etiam

2 Etiã ſi ſine ſpe immunitatis delinquat.

3 Quòd ſi ex propoſito non delinquerit, ſed fortuito, aliud conſtituendum.

4 Concluſio in hac quæſtione.

5 Committens quæcunque grauia crimina ĩ eccleſia, nulla ſecuritate donatur.

6 Committens furtum in eccleſia, immunitate non gaudet.

7 Idem in eo qui ſacrilegium in eccleſia committit.

8 Et in eo, qui adulterium in Eccleſia perpetrat.

9 Vel raptum.

10 Sed & in alijs delictis idem exiſtimandum eſt.

TERTIO, fallit in delinquente in eccleſia, vel cimiterio, ꝑ text. expreſſum, in c.fi.eo.tit. vbi dicit tex.ꝙ committentes † homi- 8
cidia, vel mutilationes membrorum in eccleſia, vel cimiterio, non debent gaudere immunitate per rationes, quas tex. ibi ponit. Inno. in c. inter alia, eo. tit. dicit, ꝙ is, qui in eccleſia aliquem occiderit, eccleſia eum non defendit, quia eccleſiã violat arg. can. de viro. 12.q.2. & c. an ſit, de appell. c. quia fruſtra, de vſu. alij tñ contrarium dñt, ſed dic in his, quæ pia ſunt, conſuetudinem ſeruandã, ſed dic, vt in c.fi.eo.tit. ſunt verba Inno. vbi ſup. Idem dicit Card. in d.c. inter alia.q.10. ſequitur etiam, ꝙ violatores eccleſ. non gaudent immunitate, dico infra in fi. iſtius fallentiæ. 1. Ampliſti fallẽt.

PRimo ampliatur iſta fallentia, etiam ſi delinquat ſine ſpe immunitatis, † nam taliter delinquens in eccleſia, vel cimiterio, non gaudebit 2
immu-

immunitate,ſecundum Panor.in d.c. fi.col.2.ver. ſed circa prædicta,& refert Hoſti.tenentem iſtam ampliationem,licet poſtea videatur ab ea recedere,& dicit Hoſtien.in d.c.fin.in princip.nemo ſub ſpe veniæ peccare debet, nec eſt ſubueniendum per iura per eum allegat.,& dicit,poſt in ver.quē, niſi ſicut præſumitur,ipſo facto præſumptione iuris,& de iure.Nam ſi de hoc non conſtet,& ſi huius voluntatis non eſſet, nihilominus locum hñt cauſæ ſequentes,quæ finales fuerunt huius ſtatuti,hæc autem compulſiua,vult dicere Hoſti.ꝙ præſumitur, ꝙ delinquēs in eccleſia delinquat hoc animo,vt defendatur ab eccleſia,& ſi de voluntate non conſtat, vel ēt ſi non ſit huius voluntatis non gaudebit, vult ꝙ delinquēs in eccleſia ſine ſpe immunitatis non gaudebit, dicit vlterius Hoſt. ſubueniretur,tametſi contrarium probaretur,puta,ꝙ nullas habebat inimicitias. Sed ex verbis ibidem inter eos ortis ad homicidia peruenerunt, & ita debet intelligi,ꝙ notat Hugo.eum refert gl. in d. c.fi.vult ergo Hoſti.ꝙ ſi conſtaret,ꝙ quis deliquit in eccleſia ſine ſpe immunitatis,dēt gaudere. Io. And.& Ant.de But.in d.c.fi.referunt, & ſequūtur Hoſti.Car.in d c.fi.in j.oppoſitione, & in 4.q. vſq; ad finem,concordat cū Hoſt.ꝙ ſi ex propoſito.ſub ſpe immunitatis delinquat in eccle.ꝙ aliàs nō deliquiſſet,non gaudebit,ſed ſi cōſtat, ꝙ alias erat commiſſurus delictum, gaudebit per litterā d.ca. intelligendo,ꝙ illa non ſit cauſa impulſiua,ſed finalis,ꝙ benè ſonat littera, licet non ſit tutū bene hoc tenere,tñ ſapit æquitatem, quia ex propoſito tunc non violant immunitatē eccleſiæ,ſed caſualiter ita euenit,in dubio præſumitur , ꝙ aliàs non erant commiſſuri. i.ꝙ deliquerint ſub ſpe immunitatis,hæc Card.vbi ſup.Petr.de Anch. in d.c.fi. ver.quæro,quærit,quid ſi ſine tali credulitate immunitatis fuiſſent aliàs commiſſuri,refert Io.An. ibi,ꝙ iſta eſt pręſumptio iuris,& de iure,ꝙ illa non fuit ſola cauſa , quare denegetur immunitas , ſed fuit cauſa impulſiua, & aliæ ſequentes fuerūt cauſæ

ſæ finales,cõcludit Anch.ꝙ ſi quis caſu, & non ex propoſito deliquit in Eccleſia, videtur habere im munitatem,puta ſi non propter inimicitias,ſed ex verbis contumelioſis ibi ortis homicidiũ eſt com miſſum.ſecundum Hoſtien.& ſic Ancha. ſequitur Hoſti.Inn.in c.inter alia,eo.tit.in fi.dicit, ꝙ is, qui in eccleſia aliquem occiderit,non debet ab ea defendi:alij tñ contrarium dicunt,retuli Inn. ſupra in fallen.Collecta.in d.c.fi.in princ.quærit,quid ſi intra eccleſiam quis committat ſacrilegiũ, homicidium,vel aliud crimen.refert Inno.vbi ſupra, ꝙ ſtatur conſuetudini,refert ẽt Hoſt.tenentem cum Ray. in ſumma, ꝙ ẽt ſi aliàs quis non eſſet cõmiſſurus,non debet gaudere.tex.tñ,in d.c.fi. videtur contradicere à contrario ſenſu . Sed poteſt dici, ꝙ ſemper præſumitur, ꝙ hoc fecerit in eccleſia, vt poſſit per eam defendi,& ſic non gaudet, & refert Io.An.in d.c.fi.ꝙ ſi non ex propoſito,vel ex veteri odio , ſed caſu fortuito hoc fieret, gauderet, & hoc quantum ad homicidam.ſecundum Hoſt.Sed quantum ad furem,tenet indiſtinctè Hoſtiẽ.quòd non gaudet,ſed ratio diuerſitatis eſt nimis tenuis, ſed Collecta.vbi ſupra.

Panor.in d.c.fi.refert Hoſti.& dicit,ꝙ communiter Doctores tranſeunt cum ſua opinione, quæ opinio eſt magis æqua, ſed non placet Panor. per rationem tex.c.fi.& ſic opinio Panor.eſt,ꝙ delinquens in eccleſia, ẽt ſine ſpe immunitatis non gaudebit.Io.Bichis in d.c.diffiniuit. 17.q.4. nume.27. ver.4.fallen.fol.73.col.4. quærit, de iſta quæſtione.refert Hoſti.& Panor.& nu.30. dicit, ꝙ opinio Pano.videtur ꝓbabilior de iure,& magis ſuſtẽtabilis ĩ diſputãdo: tñ in iudicãdo, nõ eẽt recedẽdũ ab opin.Hoſti.quę ſuffulta eſt omniũ opin.Docto.

Io.de Tur.Cre.ĩ d.c.diffiniuit, 17.q.4. ver.2. eſt, dt,ꝙ ſi qs ĩ ipa eccleſia cõmiſit maleficiũ ſperãs ſe ab eccleſia defendi,ꝙ ſp ꝑſumitur,niſi cõtrariũ ꝓbetur,nõ dꝫ p eccleſiã defendi,per d.c.fi.eo.tit. Ang.de Claua.ĩ sũma,ĩ ver.immu. ver.17.põit ali quos cas⁹,ĩ qb⁹ qs ñ gaudet immu.et terti⁹ cas⁹ eſt

F illorum,

illorum,qui aliquod maleficium enorme committunt in eccleſia,vt defendantur ab illa, ſecus ſi cõmitteret extra eccleſiam, vel cimiterium ſub ſpe, vt defenderetur ab ea,quia gauderet,vt in d.c.fin. eo.tit.quęrit poſt,quid ſi commiſit maleficium in eccleſia,ſed nõ ſub ſpe, vt defendatur ab eccleſia, refert Panor.quòd non defendetur,alij contra, & magis placet,per d.c.fin.

Stephan.Auffre.in deciſ.capel.Tholoſa. 432.in prin.refert Claua.vbi ſup.dicentem,ꝙ ſi quis cõmiſit maleficium in eccleſia,ſed non ſub ſpe,vt defendatur ab ea, quòd debet gaudere immunitate, per d.c.fi.licet Panor. contradicat. Auffrerius vbi ſupra,quòd opinio ſua ſeruaretur.

Syluester in ſumma,in verſic.immunitas.3.q.2. ver.tertium eſt,dicit,ſi autem commiſit quis maleficiũ in eccleſia,vel cimiterio,ſed non ſub prædicta ſpe,ſcđm Panor.non defendetur, alij verò contrarium & verius, quia aliàs non habet locum rõ illius capituli,quæ eſt delinquere in eccleſia,vel cimiterio, ſub dicta ſpe, qui etiam ſub prædicta ſpe extra eccleſiam,vel cimiterium delinquit,gaudet immunitate.arg.d.c.fi.hæc Silueſt.ubi ſupra.

4 Cõcluſio. Concluſio † ex prædictis reſultat, ꝙ ſi non ex propoſito, vel veteri odio, ſed caſu fortuito, quis committat delictum in eccleſia, gaudebit immunitate,aliàs non.iſta eſt communis opinio.

Pano.in d.c.fi.indiſtinctè tenet, ꝙ quocunq; deliquerit quis in eccleſia,nõ gaudebit immunitate.

Opin.Panor.crederem fore veriorem per rationes ſuas,& poſito,ꝙ prima cã,ſeu rõ d.c.fi. eſſet finalis,aliæ ẽt rõnes ſequẽtes illius tex. ſunt ẽt finales;licet vna deficiat,ſi aliæ remanẽt,ñ deficit d.l.

Petrus de Belluga in ſpeculo Principum.fo.51. col.j.ver.reſtat videre de illo,qui violat immunitatem,ꝙ non gaudet illa,per d.c.fi.eo.tit.ꝙ videtur verum, ſi immunitatem violet animo, vt defendatur ab eccleſia, dic ꝙ in dubio præſumitur præſumptione iuris, & de iure contra quam non admittitur probatio,in contrarium facere hoc, vt

defendatur ab eccleſia.alle.Ant. in d.c.fi.retuli ſupra,dicit vlterius D.Pet.vbi ſup.ꝙ ēt ſi de illa voluntate non conſtet,vel ēt ſi nō ſit huiuſmodi voluntatis,locum hn̄t aliæ cauſę,de quibus in d.c.fi. quæ fuerunt finales dictæ conſtōnis, hæc aūt impulſiua.Subuenitur tn̄ ei,ſi contrariū probaret, al leg.Ant.vbi ſup.& in hoc reſidet,vult ergo dictus doctor,ꝙ ſi probetur delictum cōmiſiſſe, non animo ſe defendendi in eccleſia,gaudebit immunitate,& iſta eſt communis,vt ſuperius dixi.

Vnde ſequitur,ꝙ violatores eccleſiarū non gaudent immunitate,dixi in prin.iſtius fallen.& refero in fallent.33.infra,ibi vide.

Guliel.May.in l.nemo.ff.de reg.iur.fo.250.col. 2.in fi.nu.28.quærit,quid ſi in eccleſia, vel cimiterio aliquis delinquat, non tn̄ ſub ſpe veniæ, vel eo animo,vt ab eccleſia defendatur,an poſſit extrahi ſecundum tenorem.c.fin.eo.tit.videtur,ꝙ non.qa ille tex. videtur ſe fundare ſub ſpe veniæ, quā ille non habuit.ergo ceſſante cā.Hoſti.tenet cōtrariū, & Panor. in d.c.fi.retuli ſup. qui præciſè tenet eū extrahēdum, per deciſ.d.c.fi.vbi tex.in ſua deciſ. alleg. duas rōnes, quæ vn̄r procedere in iſto caſu. Vna eſt,quia in eo,quo quis deliquit, dēt puniri,altera quia fruſtra legis auxiliū implorat, q. delictū cōmittit in legē. l.auxiliū.in fi.ff.de min.c.qa fruſtra,de vſu.c.cū olim.de offi.dele.& in delictis p̄ſumuntur animi dolus,& aīus malus. c.j.de præſump.Hæc May.vbi ſup. & ſic reſidet cum Panor.

SEcundo, ampliatur dicta fallent. 3. ꝙ licet ille tex.c.fi. loquatur in committentibus homicidia, vel mutilationes membrorum habeat etiam locum in alijs † criminibus extra homicidium,& mutilationem.Panor.ibi.col.j.verſi.ſed ego vltra alios quæro.arg.pro & contra.tandem dicit,ꝙ ſatis poteſt dici,ꝙ in omnibus grauibus delictis habet locum d.c.fi. tum propter identitatem rationis,tum quia rationes,quæ ibi ponuntur, ſunt generales ad omnia delicta, ſaltem enormia, & not. hoc dicit Panor.vbi ſup. Idē tenet Anch.in d.c.fi. 2. Ampliatio iſtius fallēt. 5

in prin.vbi not.tex.ibi,ꝙ pro exceſſibus commiſſis in eccleſia,delinquens immunitatem non conſequitur,& ponit tex. exemplum de mutilationibus , & homicid. idem dicas in alijs delictis intus eccleſiam perpetratis,puta in adulterio,raptu virginum,& idem in furto,ſecundum Hoſt. & Anch. vbi ſup.Idem tenet Steph.Auffre. in quæſtionibus Tholoſanis.q.422.in princ.vbi dicit.refert, & tenet,id ꝙ Panor. Io.de Bichis. in d.c.diffiniuit. 17. q.4.col.11.fo.74.in fi.ver.dicit Panor.nu.2. quærit de iſta qõne, & latè proſequitur eam referẽdo plures Doctorum opin. Faciunt ad prædicta ampliationes ſequentes. Car.in d.c.fin.tenet contrarium. ſ.ꝙ committens delictum in eccleſia , citra homicidium,& mutilationem, gaudet immunitate,refero eum in fall.ſequenti.Cõis opinio eſt contra eum,& retuli ſup.& refero in ſequenti ampliatione.Collecta.in d.c.fi.eo.tit.in prin.quęrit,quid ſi intra eccleſiam,quis cõmittit ſacrilegiũ,homicidium,vel aliud crimen. Refert plures Doctores,ꝑ & contra,& reſidet cum Hoſti.ꝙ non gaudet . Refert Goffred.vbi ſup.qui indiſtinctè dicit, ꝙ tales eccleſia defendere dẽt,quia ſi repelleret eos, videretur eſſe auctrix ſanguinis,ſed Hoſt.vbi ſup. hoc non approbat , nec expreſsè reprobat in lectura. Refero eum in ſeq.fallen.

Sylueſt.in ſumma,in ver.immunitas.3.ver.3.refert Panor.ꝙ c.fi. habeat locum in omnibus delictis grauibus,ſecus in non enormibus ibi commiſſis.quia gaudet.Sylueſt.vbi ſup.

Claua.in ſua ſumma,in verſic.immunitas.q.17. Idem tenet Nico.Boer. in deciſ.q.119.col.3.nu.4. refert Panor.in d.c.inter alia,fo.115. in prin. Sali. in auth.ſiquis ei.C.de adult. dicit , ꝙ eccleſia cum ſuo cimiterio hñt immunitatem,præterquam, qñ in eis aliquis occiditur , vel membrum mutilatur in d.c.fi.& dicit Saly.ꝙ fortè per rationem.d.c.fi. poteſt extendi,ad quodlibet delictum,per ꝙ eccleſia violatur,eum refert,& ſequitur Ang.de maleficijs,in ver.quòd fama publica. q.8. fol.73. col.3.

colla.

colla. Boeri, in ſuis deciſ. q. 100. col. 3. nu. 4. refert Panor. in d. c. inter alia, & fo. 15. col. 3. in prin.

3 Tertio ampliatur † in cõmittente furtũ in eccleſia, vt non defendatur ab ea. Hoſt. in ſumma iſto tit. in 6. lib. tit. 30. fo. 86. Hoſt. in c. fi. eo. tit. in fi. quærit, quid ſi quis committit furtũ in eccleſia? dicit, ꝙ non defenditur, licet Goffre. contra. in l. ſi quis in hoc genus. C. de epiſ. & cler. Hoſtien. in ſumma eo. tit. §. inquantum. col. 3. in prin. quærit, quid ſi committit quis furtum in eccleſia, nũquid defendetur? non videbitur. Quia ſecundũ Auguſt. nemo ad ſupplicandum debet admitti ibi, vbi ſacrilegium commiſit. c. frater. 17. q. 4. c. fruſtra. de vſu, ſed Goffr. dicit contra, quia duo genera hominum excipiuntur. c. inter alia, eod. tit. d. l. ſi quis in hoc genus. C. de epiſ. & cler. quæ potius facit contra, ſecundum Hoſti. vbi ſup. & idem, ꝙ Hoſt. tenet Io. An. in d. c. fi. eo. tit. in fi. & idem Ant. Card. in d. c. fi. referunt Hoſti. & dicit Card. in d. c. fi. ꝙ ad l. ſi quis, poteſt rñderi, quia licet clerici de honeſtate non debeãt depoſcere vltionem propriæ iniuriæ, non tñ ex hoc debent omittere, quin perſequãtur iniuriam eccleſiæ. Itẽ ob delictũ cõmiſſum in eccleſia perditur immunitas. d. c. fi. eo. ti. ſed quia d. c. loquitur in homicidio, vel mutilatione, poſſum reſtringere, ꝙ non habeat locum in alio caſu. ſed ſtet regula, ꝙ ſit locus immunitatis extra duos caſus, de qbus in d. c. inter alia, & ſic ſaluabitur opinio Goffr. iſta ſolutio eſt mitior. Hęc Car. in d. c. fi. & ſic vult Car. innuere, ꝙ d. c. fin. ſolũ habeat locũ in homicidio, & mutilatione, & non in alijs delictis, quia committens delictũ in eccleſia citra homicidiũ, & mutilationẽ gaudet immunitate. Collect. in d. c. fi. quoad furtum ſequitur Hoſti. & ipſe Collect. in d. c. fi. in prin. quærit, quid ſi intra eccleſiã quis cõmiſit ſacrilegium. Refero ſup. in pręce. ampliatione. ad 3. fallen. glo. in c. frater. 17. q. 4. in ver. ab omnibus cogit, argumen. ex illo text. quòd ſi aliquis committit furtum in eccleſia, non gaudet immunitate, & idem etiam tenet Ioan. And. in

3. Ampliat. iſtius fallẽt.

c.decet,de immu.eccl.lib.6.& ibi Io.Mona. & Domi.col.2.in fi.Idem tenet Caſſa.in conſue. Burgũ. fol.57.col.j.verſi.ſecundum ergo canones,dicit,ꝙ committens furtum in eccleſia,non gaudet immunitate. dicit tamen, quòd lex ſiquis,in hoc genus ſacrilegij,dicit contrarium,facit ampliatio 5.

Cõcluſio. Concluſio eſt, quòd committens furtum in eccleſia,non gaudet immunitate.

6 4. Ampliatio iſtius fallẽt. QVarto,ampliatur †ẽt ſi fur cum re furtiua fugit ad eccleſiam,nam talis non gaudet immunitate,ſecundum Io.de Ana.in c.fi.col.pe.in fi. de furtis,poſt Ant.& alios,vbi quærit de iſta quæſtione,& concludit,ꝙ non gaudet immunitate, qa mutatione iuriſdictionis, nouum cõmittitur furtum,iuxta doctrinam Bar.in l.ſi dñm.ff.de fur.loquendo de fure,ꝙ vbi reperitur cum re furtiua,videtur ibi furtum cõmittere,& poteſt ibi puniri,vt plenè per Ana.in d.c.fi.& Barba.ĩ c.poſtulaſti.col. 47.in prin.refert dictum Ana.Nam ipſi dñt,ꝙ quidam fur fugit ad eccleſiam cum re furtiua,& fuit extractus ab eccleſia,& ſuſpenſus,& ille,qui fecit extrahi, dubitauit in foro conſcientiæ, an hoc de iure poterat facere, & fuit facta ſibi conſcientia à ſuo confeſſore. Iſta qõ dependet à dicta doctrina Bar.in d.l.ſi dñm. Nam ſi ſua doctrina eſſet vera, talis fur non gaudet immunitate: ſi non eſt vera, gaudet.Barba.in d c.poſtulaſti.col.48.cum ſeq.cõcludit contra Bar.& Rapha.Fulgo.conſ.149.dicit, ꝙ multi conſuluerunt,contra Bar. Marian.Soci.in d.c.poſtulaſti.col.5.in prin.q.8.refert Bar. & ſe refert ad dicta per eum.in c.j.de rapto. vbi dixit, ꝙ collegiũ Bononien.conſuluit contrariũ.Caſſan.in cõſue.Burg.fo.44.nu.15. refert plures remiſſiões ad doctri.Bar.vt in addit.ad Bar.in d.l.ſi dñm, vide latè iſtam qõnem,pro,& contra,& in finalibus verbis refert Bal.conſ.150.in 5.vol.dicẽtẽ,ꝙ opinio Bar.ẽ de iure vera, licet de facto nõ ſeruetur.

7 5. Ampliat. QVinto,ampliatur † quòd committens ſacrilegium in eccleſia, non gaudet immunitate,dico in fallen.31.quæſtio. collecta. in dict.cap. fi.eo.

ſi.eo.ti.retuli in amplia.præced. & expreſſè tenet hoc Nic.Boer.in deciſ.q.110.fo.116.nu.3.in j.par.

SExto,ampliatur, quòd perpetrans † adulteriũ 6. Ampliat.
in eccleſia,non gaudet immunitate.Ancha.in
d.c.ſi.in prin.retuli ſupra in 2.ampliatione. 8

SEptimo,ampliatur ꝙ † committens raptũ vir- 7. Ampliat.
ginum in eccleſia, non gaudet immunitate.
Anch.in d.c.ſi.in prin.retuli ſup. in 2.ampliatiõe. 9

OCtauo, ampliatur d.c.ſi. ẽt ad alia † crimina 8. Ampliat.
præter homicidium,& mutilationẽ,ſecun-
dum Colle.in d.c.ſi.in prin.vbi quærit, quid ſi in- 10
tra eccleſiam,quis committit ſacrilegium,homicidium,vel aliud crimen. concludit, ꝙ non gaudet, & ſic videtur extẽdere.d.c.ſi.ad alia crimina, niſi velimus dicere,quòd intelligitur dictum Collect. in criminibus grauibus,prout Panor. & alij, quos retuli ſupra in 2.ampliatione.

Exiſtens in Eccleſia vulnerans exiſtentem extra.

Summarium 4.Fallent.

1 *Exiſtens in Eccleſia, ſi vulneret conſtitutum extra, non habet ſecuritatem.*

2 *Quando principium, vel finis, in iſtis ſpectandum ſit.*

QVARTO, fallit, q̃n ille, q ſtat 4. Fal.
in loco immunitatis, percutit
† exiſtentem extra locũ immu 1
nitatis. Nam talis non gaudet: imo habet locum d.c.ſi.de immu.eccleſ.ſecundum Panor.in d.c.ſi.col.pen.in ſi. vbi quærit, quid ſi exiſtens in loco immunitatis, ꝑcutiat enormiter exiſtentem extra eccleſiam,an habeat, d.c.ſi.dicit, ꝙ credit, ꝙ ſic, quia delictum principiatũ

 fuit

fuit in eccleſia,licet alibi conſummatū.facit c.j.et ibi Panor.de præſump.& per notata per Io.Andr. in regu.inſpicimus.de reg.iur.in 6.

Anch.in d.c.fi.quærit, quid ſi exiſtēs in eccleſia vulnerauit cū baliſta,exiſtēte extra eccleſiā, vltra 40.paſſ⁹,remittit ſe ad Bar.ī l.libellorū. ff.d accu.

Ang.de Clau.in sūma,in verſi.immunitas.q.23. q̄rit vtrū exiſtens in eccleſia,vulnerans exiſtentē extra,violet immunitatem.dicit,ꝙ ſic.alle.Pano. in d.c.fina.quia delictum fuit ibi principiatum,& habebit locum d.c.fi.ſcilicet vt non defendatur.

Silueſt.in ſumma,in ver.immunitas.3.q.6.verſ. ſecundum,qui exiſtens. refert Panor. in d.c.fin.ꝙ habeat locū d.c.fi. vt non defendatur ab eccleſia, quia delictum fuit ibi principiatum, licet alibi cō ſummatum.refert tñ Bar.in l.ꝙ ait,de adult.ff.vbi dicit,ꝙ portans aliquem de platea extra plateā,& ibi eū percutit, non punietur, tanquam percutiēs in platea.& ibi dicit,ꝙ qñ initium, & finis loci,& tpis ſunt illicita,fauore rei inſpicimus finē, ne de vtroq; puniatur, ſed qñ principiū eſt licitum,hñs cauſam licitam,illud principium inſpicimus, per l.qui cum maior.ff.de bo.lib.2.dicit Silueſt.vbi ſupra,ꝙ tunc eſt dictū Bar.verum, vbi plures actiones ſunt,vt aggreſſio,ſequutio, & percuſſio, dictū verò Panor.vbi eſt vna actio tm̄,puta vnus motus teli proiecti, qui incipit in vno loco, & in alio finitur,& pro iſta fallen.faciunt nota.per Io.Andr.in reg.in obſcuris,de regu.iur.in 6. vbi ſi exiſtens in vno territorio, percutit exiſtentem in alio territorio,pōt rōne huius delicti conueniri in vtroq; loco,per tex.in c.j.de præſum.& ibi Felin.no.3. poſt Panor.& alios, & ibi refert plures Docto. hoc tenentes,& hoc ēt Maria.Soci.in c.poſtulaſti, col.3. nu.5.de for.compe.tenet, & refert alios Doctores in j.q.& in 5.fo.98.col.4.& fo.ſeq.col.j.

a In iſta materia,† an inſpiciatur initiū,vel finis, datur doctrina, ꝙ qñ vtrumq; eſt illicitū. ſ.initiū, & finis,tunc finis attenditur,ſed qñ initiū eſt licitū,& cauſam hēt licitā,tunc ipſum initium inſpicimus.

cimus.tex.in l.ꝗ ait lex.§.quid nam.& ibi Bar.ff. de adul.l.qui cum maior.§.j.de bon.libe.ff.refert prædicta Marcus de Mantua.conſi.91.nu.15.

Exiſtens in Eccleſia, mandans committi delictum extra Eccleſiam.

Summarium 5.Fallent.

1 *Conſtitutus in eccleſia, mandans extra eccleſiã delictum committi, non fruitur immunitate.*

2 *Exiſtens in vno loco, ſi mandet delictũ in alio committi, vbi cõueniri debeat.*

3 *Quando locus percuſſionis inſpici dẽat.*

4 *Committens delictum in eccleſia, ſi poſt ea, aliud committat, an poſſit gaudere immunitatis priuilegio.*

QVINTO, fallit qñ exiſtens in eccleſia mandat cõmitti ✝ deli ctum extra eccleſiam, an gaudeat immunitate. Iſta qõ depẽ det ab illa.mandator,vbi dicitur delinquere,an in loco, vbi mandauit, vel vbi delictũ fuit expletum. Panor.in d.c.fin.in fi.format iſtam qõnem in iſtis terminis, & non decidit: ſed ſe refert ad Bal.in l.ſi vt proponitur.de fideiuſſo. ff. & in l. non ſolũ.§.ſi mandato.ff.de iniur.& Ancha.in d. c.fi.ẽt quærit de iſta qõne, & ſe refert ad Bart. vbi ſup.& iſtam quæſtionem etiã quærit Ang. in verſ. immunitas.q.24.& Silueſt. in verſi. immunitas.3. q.6.verſicu.3.& dicunt,quòd iſta quæſtio depen- Fal. 5. 1

det ab illa,vbi dicitur delinquere mandator,& re ferunt Bar.vbi ſup.Panor.vbi ſup.alle.tex. in cle. paſtoralis.§.necnon.iuncta gl.in ver.deſiperet.de re iudi.Vult innuere, q dicitur delictum commit tere,vbi delictum fuit ſecutũ, vt plenius per Bart. vbi ſup.Silue.vbi ſup.dicit,q tex.d cle.paſtoralis, iuncta gl.videtur innuere, q ibi delictum cõmittitur,vbi illud ſequitur,vel expletur: quia dicitur in d. cle. q citatio facta infra fines imperij citatũ extra imperium conſtitutũ,non arctauit.alle.Bar. vbi ſup.Idẽ Bar.in d.l.ſi vt proponitur.ff.de fide-
2 iuſſo.quærit de qõne.Si exiſtens in vno loco † mãdat delictũ committi in alio loco,an mandãs poſſit accuſari,vbi delictum eſt expletũ, ſeu commiſſum.refert vnam opin.q ſic,refert aliam,q nõ poteſt conueniri,niſi in loco,in quo fuit mandatum. Dicit Bar.q oportet prius ſcire,vtrũ mandans delictũ committi,puniatur ex delicto,vel mandato, cõcludit Bar.ibi,q ex delicto punitur,& idẽ Bart. in l.non ſolũ.§.ſi mandato.ff.de iniur. & per Bar. in l.libello. ff.de accuſ. Iſta qõ de delicto cœpto in vno loco,& finito in alio,eſt ſatis trita per canoniſtas,plenè maximè per Feli.in c.fina.col.6.de foro compe.vbi ponit tres concluſiones, & refert plures Doctores,& in mandante concludit,q delictũ mandantis punietur à iudice loci, in quo delictũ eſt factum, & non in quo eſt mandatum , & refert plures Doctores,vt ibi per eũ, & p Domi. & alios in c.de homi.lib.6.& ibi per Phil.Prob.nu.12.refert Alex.conſ.216.in 6.vol.vbi dicit, q debet puniri in loco,ad quem ordinabatur executio mandati.alleg.Phil.Prob.Bar.vbi ſup.& alios Doctores.facit et gl.ſingu.in cle.j.vt li.pen.& ibi Anch. & alij,& Feli.in c.j.de præſump.col.pen.ver.facit et iſte tex.Bar.in d.l.libellorum.ff.de accuſ.verſi. ſed quæro.Aliquis percutit Titiũ in platea,qui po
3 ſtea moritur in alio loco,quis † locus debeat inſpici,dicit,q locus percuſſionis,& non locus vbi moritur,quia ibi videtur interfectus, vbi eſt pcuſſus, & Bart.ibi.verſi.Vlterius quæro,quid ſi aliquis in platea

platea cum ballista, percutit aliquē extra plateā, quis locus inſpicitur,cōcludit,ꝙ inſpicitur locus, vbi quis percutitur. Si tñ eſt ſtatutū,verba ſtatuti ſunt inſpicienda,faciūt,quæ dico in fallen.ſeq.maximè in 10.fallen.& 14.& faciūt aliæ qōnes,quas refert Alex.in addit.ad Bart. in d.l.libellorum.

Io.Bichis,in d.tract.de immu.eccle.col.15.ver. quid ſi exiſtens in eccleſia mandauit delictum ibi committi,vel econtra,exiſtens extra eccleſiā mandauit delictum committi in eccleſia, dicit, ꝙ hæc qō dependet ex alia,vbi mandator dicatur delinquere,an in loco vbi mandauit delictū committi, an verò in loco, vbi ex tali mandato fuit ſecutū, refert tex.in cle.paſtoralis,de re iudi.qui tex.videtur dicere delictū committi, vbi fuit ſecutū, & ſi exiſtens in eccleſia,mandans homicidiū committi extra,non priuatur immunitate, refert Pano.in d.c.fi.de immu.eccl.qui ſe remittit ad Bart. retuli ſup.& Io.Bichis reſidet in hoc,in iſta qōne,& Fel. in d.c.j.de præſum.col.pe.& ſic prædicti Doctor. volunt innuere, ꝙ ſi exiſtens in eccleſia mandat delictum committi extra eccleſiam, quòd debet gaudere immunitate.

Et faciunt differentiā inter iſtā fallen.& fallen. præce.ſ.ꝙ aliud ſit ꝑ ſe ꝑcutere,ſeu delinquere,& aliud mandare delinquere, ſeu ꝑcutere per aliū.

Maria.Soci.in d.c.poſtulaſti,col.3.ver. circa ſecundam qōnem,de fo.cōp.fo.98.& col.4. quærit, quid ſi Florentinus mandat Florentiæ Titio,vt interficiat Sęium in ciuitate Bononiæ, & ita ſecutū eſt homicidiū, quæritur coram quo iudice debeat iſte Florentinus puniri,dicit, ꝙ coram Bononiēſi, & iſta eſt cōis concluſio doctorum in locis ſuperius allegatorū.Io.And.in reg.in obſcuris. de reg. iur.lib.6.& in c.j.de conſe.eccl.vel alta. Ancha.& alij,in d.c.poſtulaſti.q.2.& Maria. ſe refert ad dicta per eum in c.j.de rapto. Dicit tamen idem Maria.ꝙ melius poteſt dici diſtinguendo,quòd aut loquimur de pœna imponenda ratione mandati,aut ratione delicti,ſi ratione mandati,debet puniri,vt

fuit mandatum: ſi eſt ſtatutum de pœna mandantis, ſeruetur ſtatutum: ſi non eſt ſtatutũ, de iure cõi punietur pœna extraordinaria, vt latius p Maria. ĩ d.c. poſtulaſti. In ſcdo caſu rõne delicti venit puniẽdus p iudicẽ loci, in quo delictũ eſt conſũmatum, per ſupradicta, & Anch. in d.c. poſtulaſti. q. 2.
Aduerte, nam ſupra, in iſta fallen. retuli Bar. dicentem, ꝙ mandans punitur ex delicto, ac ſi ipſe deliquiſſet, ſi ergo ipſe delinquit, nõ gaudebit per præced. fallen. Item qui per aliũ facit. & licet quo ad forum procedãt ſuperius dicta: tñ quo ad hoc, ꝙ talis delinquens gaudet immunitate, non crederem, quòd procederet, quòd talis mandans, gaudeat immunitate, ſed quòd non debet gaudere.

In iſto caſu, & in ſeq. fallen. ſunt duo conſiderãda. Primo, ꝙ in eccleſia fuit mandatum committi delictum. Secundo, ꝙ extra eccleſiam fuit delictũ executum, ſeu conſummatum, vel finitum, & ſic ſunt duo delicta. Primum fuit in eccleſia ratione mandati. Secundum extra eccleſiam, quia ibi fuit finitum; nam ſi iſte talis mandans, aufugit ad eccleſiã ratione ſecundi delicti, quia proceditur cõtra ipſum, videtur, ꝙ debet gaudere per ſuperius dicta, quia vbi delictum eſt finitũ, ibi videtur perpetratum, vt dictũ eſt. Si ratione primi delicti, eo quia mandauit in eccleſia, videtur, ꝙ non dẽt gaudere, quia violauit eccleſiam, ratione mandati, & poſſet agi contra ipſum, tanquam contra violatorem eccleſiæ, & in iſto caſu nõ gauderet, quia violatores eccleſiarum non gaudent, vt dico infra.

Et pro deciſione iſtius caſus procedit quæſtio,
4 † an committens delictum in eccleſia, & poſt extra eccleſiam committit aliud delictum, & fugit ad eccleſiam, an debeat gaudere. dico infra in fallen. 11. & conſiſtit etiam, an ſint hæc duo delicta, quòd ſolum mandatum ſit vnum delictum, et effectus mandati, ſcilicet percuſſio, ſit aliud delictum.

Exiſtens

Exiſtens extra Eccleſiã, percutit, ſeu vulnerat exiſtentem in Eccleſia.

Summarium 6. Fallent.

1 *Exiſtens extra eccleſiam vulnerãs, aut percutiens conſtitutum in eccleſia, quando gaudeat immunitate.*

SEXTO, fallit, † Si exiſtens extra eccleſiãm vulnerat, ſeu percutit exiſtentem in eccleſia, nõ gaudebit immunitate, quia delictum eſt commiſſum in eccleſia, per not. in præcedenti fallẽ. ergo non gaudebit, per d.c. fin. Item alia ratione. Nam eccleſia remanet violata per effuſionem ſanguinis, & ſic violans eam, non gaudebit immunitate. vt dicam infra, in ver. violatores: & dixi in fine fallentiæ præcedentis. 1 Fal. 6.

Exiſtens extra Eccleſiam, mandauit delictum committi in Eccleſia.

Summarium 7. Fallen.

1 *Exiſtens in Eccleſia, mandans delictum committi, an in ſecuritate ponetur.*

FALLIT ſeptimo, Si exiſtẽs † extra eccleſiã mandauit pcuti, ſeu delictũ committi in eccleſia, & iſte caſus poteſt intelligi duobus modis. Primo, quòd exiſtens extra eccleſiã mandauit alicui, vt 1 Fal. 7.

iret

iret ad eccleſiã, & ibi percuteret, ſeu vulneraret, vel occideret exiſtentem in eccleſia. Secundò mãdauit alicui exiſtenti extra eccleſiam, vt inde percuteret ſagitta, vel alio modo exiſtentem in eccleſia, talis mandans, ſeu mandator in vtroque caſu priuatur immunitate eccleſiæ. per rationes præcedentis fallentiæ.

Exiſtens in Eccleſia, mãdat alicui, vt extrahat talem ab Eccleſia.

Summarium 8. Fallent.

1 *Extrahens aliquem de Eccleſia, quando gaudeat immunitate.*

Fal. 8. OCTAVO fallit, ſi exiſtẽs in eccleſia mandat alicui, vt talem
1 in eccleſia † exiſtentem extraheret ab eccleſia, non gaudebit immunitate, quia eccleſia fuit violata per iſtum mandantem, vt ſupra dixi in proxima fallẽ. & idem eſt dicendum in mandatario.

Si quis extrahit aliquẽ per vim ab Eccleſia.

Summarium 9. Fallent.

1 *Quid de eo, qui alium per vim ab Eccleſia extrahit.*

NONO,

NONO, fallit ſi quis exiſtẽs † in Fal. 9. eccleſia, extrahit exiſtentem in 1 ea, contra ſuam voluntatem, & extra eccleſiam eum vulnerat, non debet gaudere immunitate, duabus rationibus. Prima, quia videtur vulnerari in eccleſia, vt ſupra dixi in fallent. Secunda, quia per talẽ extractionem eſt violata eccleſia, & violatores nõ gaudent immunitate, vt inferius dico. Item etiam facit, quo ad iſtam fallen. ſequens fallen.

Si fuit extractus per veſtẽ, ſeu clamidem, vel mantellum.

Summarium 10. Fallent.

1 *Extrahens aliquem ab eccleſia per partem clamidis, aut mantelli, an violet immunitatem.*

2 *An extrahẽs clericum excõmunicatur.*

3 *Percuſſus in eccleſia, an dicatur qui per mantellum, quòd extra pendebat, tractus eſt.*

4 *Quædam alia hic obſeruanda ex ſententia auctoris leguntur.*

DECIMO, fallit ſi extans extra Falle. cimiterium trahit eum, qui ſtat 10. intus per partem mantelli, quæ manet exterius, offendit † im- 1 munitatem eccleſiæ, & qui ſic extraheret clericum, incideret in canonem. c. nuper, de ſenten. excom. ſunt verba Io. And. qui allegat Vin. in c. fi. col. 2.

col. 2. in prin. de immu. eccl. Card. in d. c. fi. in j. q. & Ant. ibi in prin. quærunt de iſta qõne, & conclu dunt cum Io. And. Pet. de Anchãn d. c. fi. refert plu res qõnes, & quærit. quid ſi ſtantem intus per partẽ mantelli, quæ manet exterius, ipſum trahit extra eccleſiam, & ibi occidit, an habeat immunitatem, ſi confugiat ad eccleſiam, dicit, ꝙ Io. An. tangit iſtam qõnem de mantello, & dicit, ꝙ detrahẽs ſic clericum incidit in canonem. c. nuper, de ſent. excom. Pabor. in d. c. fi. col. pen. in fi. dicit, ꝙ talis extrahens per partem mantelli, dicitur offendere immunitatem. ſecundum Vinc. Nam ſi ſic traheret clericum, eſſet excõicatus, per d. c. nuper, Io. Bi chis in d. c. diffiniuit, fol. 77. col. j. ver. ſed circa pręcedentia, quęrit, quid ſi exiſtens extra monaſteriũ, trahit eum, qui eſt intra, per partem manteli, an dicatur violare immunitatem. refert Vinc. in d. c. fi. ꝙ ſic, refert Panor. in d. c. fin. Syllueſt. in ſumma, in ver. immunitas. 3. q. 6. Idem tenet. Nam quærit, ſi exiſtens extra cimiterium, vel eccleſiã trahit violenter eum, qui eſt intra per partem mantelli, ſeu clamidis exterius exiſtentem, offendit hanc immunitatem. ſecundum Vinc. in d. c. fi. Nam ſic extrahens clericum incideret in canonem, c. nuper, in addit. ad Panor. in c. fi. refert Bal. in c. j. §. iniuria. col. 5. de pace iura. fir. vbi ponit de illo, qui ꝑ mantellũ extrahitur, & poſtea percutit, an dicatur ꝑcutere in eccleſia, concludit ꝙ non. hæc in addit. ad Panor. vbi ſupra.

Bal. in §. iniuria. col. 4. in prin. verſ. quærunt Do
3 ctores. fol. 83. col. j. quærit, an dicatur percuſſus in eccleſia, qui per mantellum, ꝙ extrã pendebat, tractus eſt extra eccleſiam, & percuſſus. Ioã. An. in c. fi. de immu. eccl. in nouella. dicit, ꝙ non, q᷑a aliud eſt trahere, aliud percutere, & diſcrepant ad inuicem natura, & effectu. l. neq;. ff. de fur. Nota. n. dicit Bal. ibi, ꝙ quando actus non determinatur ad vnum terminũ, nec ad vnã ſpeciem delicti, ibi eſt pluralitas, & pœnarum, ſed qñ determinatur ad vnum finẽ, ibi ſunt duo ꝓ vnum, Ideo vtrobique tantum

tantum vnum,hæc ſunt verba Bal.vbi ſupra.

Io.Igneus,in l.j.ff.ad Silla.fo.14.vol 4.nu.57.in ver.Bal.in §.iniuria.refert Bal.ibi tenentem, ꝙ ſi exiſtens in cimiterio tractus ſit per veſtẽ, aut clamidem pendentem extra cimiterium, percutiens ipſum,non videtur percutere in eccleſia,& ſic fugiens ad eam gaudet immunitate,retuli Bald.vbi ſup.& dicit Io.Igne.vbi ſup.q̃ Io:And.tenet contrarium,in d.c.fi.de immu.eccl.retuli Ioã.And.& alios in d.c.fi.ſup.Bal.vt eum retuli.alle.Ioã.And. in nouella pro opinione ſua,in d.c.nouella. Ioan. And.fuit,& eſt ſuper 6. decreta. & ibi nihil dicit. in decret.ſuper c.fi.retuli ſup. & ipſe & alij, quos retuli, concludunt, ꝙ talis extrahens offendit eccleſiam: tamen an videatur percuſſus in eccleſia, expreſsè non dicunt.

In iſto caſu,ſunt conſideranda duo,attenta intẽtione ſcribentium.Primo,an iſte, qui per mantellum extrahit exiſtentem in eccleſia, vel cimiterio,& poſtquam extraxit,percutit eum,& poſt fugit ad eccleſiam, an debeat gaudere immunitate. In prædicto caſu,eſt videndum vbi eſt delictũ cõmiſſum,an in eccleſia,à qua fuit per violentiã extractus,an extra eccleſiam, vbi fuit conſummatũ, dixi ſupra fallen.5. Secundo,eſt conſiderandũ,an eccleſia pp dictam extractionem ſit violata, & ꝙ ſit offenſa in iſto caſu,et ſic violata,omnes tenent, ꝙ ſic,in d.c.fina.& retuli ſup.in prin.iſtius fallen. Itaq; ſi ratione offenſæ, ſeu violatiõis procedatur contra violatorem,tunc de iure punitur talis violator crimine læſæ maieſtatis. De iure verò canonico punitur pœna pecuniaria, & alijs pœnis, de quibus in c.ſi quis contumax.17.q.4. dico plenius infra. Si proceditur contra iſtum violatorẽ ad pœnam violationis.& iſte fugit ad eccleſiam, an debeat gaudere,nõ debere defendi ab eccleſia,dico.

Si tñ proceditur contra iſtum, non ad pœnã violationis, ſed ad pœnam alterius delicti, quòd commiſit poſt violationem extra eccleſiam, & iſte talis fugit ad eccleſiam, an debeat defendi

ab eccleſia?Iſta quæſtio dependet ab illa, Si cōmittens vnum delictum in eccleſia, propter quod nō debet gaudere immunitate, & poſt committit aliud delictum extra eccleſiam, & fugit ad eccleſiā, an debeat gaudere, poſtquam non proceditur contra eum, ratione primi delicti cōmiſſi in eccleſia, ſed ratione ſecundi delicti commiſſi extra eccleſiam, dico in fallen.ſequen.

Delinquēs in Eccleſia vna, fugit ad aliam.

Summarium 11. Fallent.

1 *Delinquens in vna Eccleſia, ſi fugit ad alteram, num hoc priuilegio donetur.*

2 *Tres cōcluſiones, in hac materia legito.*

Fallē. 11. VNDECIMO, fallit, qñ quis commiſit delictum in eccleſia, & pp aliud delictum, per eū commiſſum, fugit ad eccleſiā.
1 Nam talis non debet gaudere immunitate, in iſtis terminis cōcludit deciſio capellæ Tholoſanæ: deciſ.422. per c.ad epiſcopos, cum ſeq. 17.q.4. & d.c.fi.iſto tit. & Auffre. in d.deciſ. dicit. Idem videtur tenere Siculus in c.fi.eo.tit. quia puniri dēt quis in eo, quo deliquit, quia fruſtra legis auxiliū. Panor. ibi non loquitur in terminis iſtius fallent. Nam ibi Panor. quærit, an delinquens in eccleſia, non ſub ſpe veniæ, gaudeat immunitate. arg. pro & contra, & concludit, quod non, ex quo deliquit in eccleſia, non debet reportare aliquod commodū occaſione eccleſiæ, de iſta qōne, ſub ſpe immunitatis, dixi ſupra in prima ampliatione ad tertiam fallen. In addit. ad Panor. dicitur, propter quod videtur, quod ſi delinquens in vna eccleſia, confugiat ad aliam,

aliam,non gaudet immunitate,ꝙ etiã videtur voluiſſe.gl.in c.frater noſter.17.q.4.gl.ibi dicit, ꝙ ſacrilegus,in nulla eccleſia,tutus erit,cum in eccleſiam delinquat, & facit d.c. ad epiſcopos, eadem cauſa & quæſtione,vbi tex.dicit,non eſt dignus ingreſſu eccleſiarum,qui eas violat.

Io.de Tur.Cre.in c.diffiniuit.17.q.4.col.2.quærit,ſi quis commiſit maleficiũ in vna eccleſia, nunquid defendetur confugiendo ad aliam,non, ſecũdum Guliel.cum vna ſit eccleſia in toto orbe,& ꝙ iniuriam facit vni,faciat omnibus,licet de conſuetudine apud aliquos,aliter obſeruetur, hæc Ioan. vbi ſupra.

Siluestr.in ſum.in ver.immunitas.3.q.2.ver.tertium eſt,vbi dicit,ꝙ delinquens in vna eccleſia,ab alia,ſi ad eam confugiat, non defendetur, quia cũ vna ſit per orbem eccleſia, licet ſint multæ particulares,qui facit iniuriam vni eccleſiæ, facit omnibus. contrarium tñ de cõſuetudine ſeruatur apud aliquos, fortè reputantes, quòd ſicut minor vtitur ſuo priuilegio contra aliũ minorẽ, ita vna eccleſia contra aliam.Hæc Silueſt.vbi ſupra.

Io.Bichis in d.tract.de immu.nu.64.fo.77.col. j.quærit an fugiens ad eccleſiam pro vno delicto, poſſit extrahi pro alijs prius commiſſis. Videtur dicendum,ꝙ non, cum iura ſimpliciter loquãtur, niſi fortè prius tale delictum cõmiſſum eſſet, pro quo non debet gaudere immunitate, vt publicus latro,& ſic delinquens in vna eccleſia, ſi cõfugiat ad aliam,non gaudet immunitate,quia eſt vna eccleſia.c.loquitur.24.q.j.hæc Io.Bichis, vbi ſup.

Henricus Bohic,in c.pe.eo tit.col.3.dicit,ꝙ delinquens in vna eccleſia, non defendetur ab alia, ſi ad eam confugerit, cum vna ſit eccleſia in toto orbe terrarum, licet ſint multæ aliæ particulares eccleſiæ,quia qui iniuriã facit vni,facit omnibus.

Caſſa.in conſue.Burg.fo.57.col.j.verſi.in deciſ. quærit de iſta fallen.& refert deciſ.Tholoſ.quam ſupra retuli,& reſidet cum ea.

Et iſtam quæſtionem in terminis fallen. ponit Nicol.

Nicol.Boer.in deciſ.q.110.nu.10.in 3.part.fo.116. col.3.in fi.refert Io.Bichis,retuli ſup.Et contra eũ refert deciſ.capellæ Tholoſ.etiam retuli ſup. allegat etiam Caſſan.retuli ſupra, & concludit d. Nico.Boer.Si de delicto, pro quo immunitate gaudere non debet, quis fuerit punitus pro alio delicto commiſſo,ratione cuius immunitate nõ priuatur: Tamen cum ſit priuilegium eccleſiæ, vnico non perditur actu,etiam punito,per gloſſ.in c.cum acceſſiſſent.de conſtitu. & ibi Felin.col.17.verſ.fallit primo, dicit tamen Boeri, vbi ſupra, dic, vt ſequitur.

Ex prædictis † reſultant ſequẽtia. Primo,quòd delinquens in vna eccleſia,ſi propter iſtud delictũ fugiat ad aliam,non defendetur: Iſta eſt communis,niſi de conſuetudine aliter ſeruetur. Secundo, delinquens in eccleſia, ſi fugit ad aliam, an poſſit extrahi pro alijs delictis; non, niſi eſſent delicta, propter quæ non deberet gaudere immunitate. Tertio, Si quis committit delictum in eccleſia, & poſt committit aliud extra eccleſiam, an poſſit extrahi propter ſecundum delictum. dico, ꝙ ſi primum delictum commiſſum in eccleſia,eſt purgatum,ſeu punitum,ita quòd non agitur ad eius punitionem, ſed ad punitionem ſecundi, debet eccleſia defendere eum. Nam nimis rigoroſum eſſet,quòd delinquens ſemel in eccleſia, remaneret ſemper priuatus immunitate eccleſiæ.

Sed quid ſi aliquis,exiſtens in eccleſia, blandis & doloſis verbis alicuius exit ab ea, & extra eam capitur per Miniſtros iuſtitiæ; an iſte taliter captus, debeat gaudere immunitate. dico infra fallen. 22.

Quando

Quando voluntariè exit ab Eccleſia.

Summarium 12. Fallent.

1 *Si quis voluntariè exeat de Eccleſia, ſi poſtea puniatur, non videtur offenſa eccleſia.*

FALLIT XII. qñ †voluntariè exit ab eccleſia, & ſic extractus voluntariè, condẽnetur ad mortẽ, vel ad aliã pœnã corporalẽ, nõ eſt offenſa eccleſia, ſcđm Hoſti. collecta. Io. An. Ant. Card. Ancha. Panor. in d. c. fi. eo. ti. & fuit opinio Goffredi ſecundum prædictos, & etiam eũ refert Silueſtr. in ſumma, in ver. immunitas. 3. q. 6. adde etiam, Si de dolo decipitur, ſecundum eũ, vide infra in fallen. 15. quia canon ſolam violẽtiam condemnat, quæ non fit volenti. c. inter alia. §. j. e. tit. & volenti non fit violentia, neque iniuria. reg. ſcienti. de reg. iur. in 6. & pro iſta fallen. eſt text. in c. frater. in ver. reluctantem. 17. q. 4. [& idem tenet Hugo. & Archid. in c. reum. eadem cauſa, & quæſtione. & tex. & ibi Arch. in c. id conſtituimus. 17. q. 4. & in c. vxor. eadem cauſa, & qõne, & ibi Arch. Car. in cle. j. q. 3. de pœni. & remiſ. & Io. Igue. in d. l. j. ff. ad ſilla. fo. 14. col. 4. ver. ꝑdicta limitat Io. Bichis, in d. tract. eo. ti. in 6. notab. fo. 76. col. 3. nu. 56. not. ex illo tex. c. diffiniuit. 17. q. 4. in ver. extrahere, ꝙ licet fugiens ad eccleſiam, non debet inuitus extrahi: tñ ſi volũtariè velit exire, poteſt extrahi, ẽt contradicentibus miniſtris eccleſiaſticis, cũ talis fugiens, per hoc renunciet priuilegio, ꝙ licitũ eſt ſibi. c. vxor. 17. q. 4. vbi dicitur, quòd ſola violentia punitur, vt ſupra dictum eſt. 1 Fallẽ. 12.

In

In homicida inſidioſo.

Summarium 13. Fallen.

1 *Homicida inſidioſus hac ſecuritate careat.*

2 *Tres caſus, quibus homicida ab eccleſia extrahi poteſt.*

3 *Homicida inſidioſus priuilegio clericali, apud Gallos, non gaudet.*

4 *Vulnerans proditoriè, & per inſidias, quando gaudeat hac immunitate.*

5 *Vulnerans mortiferè, ſi non moriatur, an teneatur de occiſo.*

6 *Duas concluſiones in hac materia elegantes legito hic.*

7 *Animus occidendi, quomodo cognoſcatur.*

8 *Aggrediens aliquem animo occidendi, aut vulnerandi, an gaudeat ſecuritate.*

1 Fallē. 13. FALLIT in homicida† inſidioſo: nam talis non gaudet immunitate.c.j.de homici.licet Pano. in d.c.inter alia. eod. tit. teneat contrarium.ſ.ꝙ gaudeat, ſed Feli.poſt alios in d.c.j.tenet, ꝙ nō gaudet, & in qōnibus delphinatus.q.121.& iſta eſt cōis,& ſeruatur, & Io.Fab.in l.j.C.de his,qui ad eccl.confu.dicit, Quòd homicida penſatis inſidijs, non gaudet, & iſtam qōnem, latiſſimè proſequitur Ioā.Igne.in l.j.§. ſi dñs.fol. 157.cum fol.ſeq.col.3.in fi.in d.§.ver.2. cōcluſio. Dicit 2.concluſio. ex cōi omniū opinione & vſu, & eſt ſententia iudicum ſæpius recepta, occidentem

tem

tem hominem per inſidias, ſeu aliàs proditoriè, non gaudere immunitate. c. j. de homici. & probatur hoc multis iuribus, maximè diuino, vt ſcribitur 3. Regum. 2. cap. & 2. Regum. 3. capite de Ioab, qui Abner filium Ner Principem militiæ Iſrael, proditoriè occidit, ſimiliter & Amazam filiū Lether Principem exercitus Iudæ amplexando interemit, vt legitur 2. Regum 20. capite. Quem poſtea Salomon iuſſit in templo occidi, & Banaias filius Ioyadæ in templo ad ꝙ confugerat Ioab iuxta altare, apprehendit, & gladio interfecit; Banaiā demum exercitus ſui ducem præfecit. Ecce qūo homicidæ voluntarij, ſeu qui proditoriè aliquem occidunt, immunitate gaudere non debent. Io. Igne. in d. l. j. §. ſi dominus. col. 9. fo. 158. & col. 2. Io. Bichis in d. tract. eo. tit. in 5. fallen. fo. 75. co. 2. refert iſtam fallent. refert ēt gl. in d. c. ſicut antiquitus. et ibi Archid. 17. q. 4. tenentes contra iſtam fallen. & Panor. in d. c. inter alia, dicit, Quòd talis gaudeat immunitate, & ad d. c. j. de homicidijs, reſpondet quadrupliciter. Primo, ꝙ ille tex. loquitur ſecundum antiqua iura veteris teſtamenti. Secundo, ꝙ poteſt intelligi, prout loquitur. c. fin. eo. tit. ſed qñ homicidium commiſſum eſſet in eccleſia inſidioſè. Tertiò, ꝙ verbum moriatur, intelligitur. i. deponatur. Quarto ꝙ intelligitur de incorrigibili, q̃ poſt depoſitionem traditur curiæ ſeculari. c. cum non ab homine. de iudi. Ita reſidet Io. Bichis. Sed communis opinio & obſeruantia eſt pro iſta fall. Io. de Ana. in d. c. j. col. j. in fi. dicit, ꝙ † triplex homicida, nō gaudet immunitate eccleſię, videlicet, 2 qui occidit in eccleſia, qui occidit veneno, & qui aliàs proditoriè occidit, ꝑ d. c. j. ibi per induſtriā. Nico. Boer. in deciſ. q. 109. col. 2. refert opiniones Doctorum, & dicit, ꝙ opinio, quæ dicit, ꝙ homicida inſidioſus non gaudet, obſeruatur in Parlamēto Pariſienſi, vt plenius per D. Nico. vbi ſup. & dicit Caſſa. in conſue. Burg. fo. 57. col. j. in fi. verſ. aduerte, quòd in Gallia practicatur, quòd mortuarius ex propoſito, & per inſidias, non gaudet immunitate,

3 munitate.nec etiam † priuilegio clericali,& aliás fuit dictum per arreſtum, vt dicit Io. Gali⁹ in ſuis qõnibus.q.172.in §.per arreſtum,fo.152.col.2.re fero in fi.iſtius fallen.Mayne.in l.nemo. de regul. iur.ff.fol.245,nu.20.dicit,ꝙ quicquid aliqui dixerint,quoad homicidas,qui per inſidias, & ex propoſito occidunt homines,ſæpiſsimè vidit iudicari, & practicari in caſibus occurrentibus de conſilio maximorum doctorum ſequentium gl.& Abbatem antiquũ,ꝙ talis de eccleſia extrahatur, nec proderit illis immunitas eccleſiæ per illa, q̃ poſt Pet.Anch.not.Io.de Ana.in d.c.j. de homici.licet hoc non placeat Panor.qui tñ in fi.dicit illud c.vt ſonat ſecundum intellectum gl. & Abb.antiq.poſſet intelligi in homicidio tali qualificato, vt non videretur ſufficere etiam in clerico, quòd deponeretur,niſi degraderetur,& traderetur brachio ſeculari.vt per Mayne.vbi ſupra.

Dubitatur,an iſta fallen. procedat extra homi-
4 cidium: Nam † aliquis per inſidias, & proditoriè vulnerat aliquem, ſeu percutit, & nõ moritur,vel nondum moritur, & iſte vulnerans fugit ad eccleſiam,an gaudeat immunitate. ſ.antequam ſequatur mors.Io.Ign.vbi ſup.in d.l.j.§.ſi dñs.col.4.fo. 157.col.j. quærit de iſta qõne, & primo arguit, ꝙ nõn procedit fallen.extra homici.per d.c.j.de homicidijs,vbi tex.vtitur verbo,occiderit, & nõ loquitur de vulnerato,ẽt ſi per inſidias,ſed de occiſo per inſidias. Nam verba,quæ de occiſo loquuntur,requirunt actum perfectum, & conſummatũ. l.j.§.hæc verba.ff.q᷒ quiſq; iur. l.j. ff.de extraord. crimi.vnde dicit Bar.in l.damni infecti.§.Sabin⁹.
5 ff.de dam.infe.Quòd † ſi ſtatuto caueretur,quicũque occiderit,morte moriatur, ſi quis aliquẽ vulnerauerit mortiferè,& non moritur, non tenetur de occiſo,cum ver.ſtatuti ſint ſtrictè,& in proprio ſignificato accipienda.l.3.§.hæc verba. ff.de neg. geſt.l.vnica. §.hoc interdictum. ff.de fonte.& ibi Bar.c.in noſtra.& ibi Panor. de iniur.& alij, vnde dicit Raph.Cuma.in l.dam.infe.§.Sabinus, ꝙ antequam

tequam mors ſecuta ſit,quãuis vulnus lætale fuit, de homicidio inquiri non poteſt, & multominus puniri,vt latius per d.Io.Igne.in d.§.ſi dñs.col.j. & 2.cum ſeq.& quo ad caſum noſtrum facit ratio. l.ſunt perſonæ.ff.de reli.& ſum p.fu.in qua Iuriſc. dicit ſtrictam rõnem inſuper habemus, quæ nonnunquam in ambiguo religionum qõnibus, omitti ſolet.Nam ſummam eſſe rõnem,quę pro religione facit, ſed cũ caſus in ſtricta iuris diſputatione dubius ſit,vt per Bar.& alios,in d.§.Sabinus,& in d.§.ſi dñs.maximè ſi,vbi de ſtatuto hominũ tantum quæſtio eſt in ſtricta verborum interpretatione, extra proprium ſignificatum trahi nõ debet.l. non aliter.ff.de lega.3.quanto magis vbi de eccleſiaſtico priuilegio auctoritate legis diuinæ confirmato contendetur, per ꝙ ſalus homini cõcedi poteſt,facilior eſt facienda pro religione, & eccleſiaſtica immunitate interpretatio, ne homo pereat, ſed impunitus euadat, & ſic fauore immunitatis priuilegij, verbũ occiderit, debet capi propriè, & in proprio ſignificato, ſicut in ſtatutis hominum.

Item facit c.21. Exodi, dum ibi dicitur primo, Qui percuſſerit hominem, volens eum occidere, morte moriatur.Sequitur ſecundo,qui aũt non eſt eſt inſidiatus, ſed Deus eũ tradidit in manus eius, conſtituant tibi locũ,in quo fugere debeas.Sequitur tertio in eo.tex. ſi quis per induſtriã occiderit proximum ſuũ,& per inſidias,ab altari meo euelles,vt moriatur.Hæc tria verò contextu leguntur in d.c.21. Iſte tex.ponit iſtos tres caſus,pri⁹ in vulnerante animo occidendi. Si intelligamus inſidiosè,dicit tex.morte moriatur.Sed nõ dicit,ꝙ ab altari euellatur,ſicut in 3.caſu,& ſic facit tex. differentiam,inter primum caſum, & tertium. Sequitur ergo,ꝙ ꝑcutiens, ſeu vulnerans aĩo occidendi per inſidias,gaudet immunitate. Secus ſi per inſidias occidat. Ita inducit iſtum tex.pro iſta parte, Io.Igne.in d.l.j.§.ſi dominus.col.4.in fi.Nic.Boe. in deciſ.q.109.col.pe.in fi.refert text.Exodi.

Glo.l.4.tit.11.1.partitæ, tenet quòd homicida

inſidioſus ex propoſito,gaudet immunitate.retuli ſup.in 4.præſuppoſito.l.4.

Prædictis non obſtantibus,concluditur, Quòd ſi quis per inſidias aliquem percuſſerit,animo occidendi,non gaudet immunitate,& hoc probatur per d.c.21. Exodi. retuli ſup. dum in eo dicitur, q̃ percuſſerit hominem,volens occidere,morte moriatur,qui non eſt inſidiatus, ſed Deus illum tradidit in manus eius, conſtituam tibi locum, in quo fugere debeas à contrario ſenſu, ſi per inſidias p̃cuſſerit,volens occidere, non eſt cõſtitutus locus, in quo fugere debeat, ſicut nec ei, qui per inſidias occidit. Nam primus caſus d.tex.non loquitur de inſidioſo. Nam talis habet locum in quo fugere poſſit,ſed ex caſu 2.elicitur à contrario ſenſu, ꝙ ſi talis percuſſio fieret per inſidias animo occidẽdi, ꝙ non datur ſibi locus,vbi fugere poſſit, & ſic æquiparantur iſti caſus, percutiens per inſidias animo occidendi,& occidens aliquem inſidioſè.Vnde in illo c.Exodi, conſideratur non factum ipſum morte puniri, ſed ſolas inſidias cum voluntate occidẽdi,vt ſiuè ſequatur homicidium, ſiuè non,ſi tamẽ ad aliquem extrinſecum actum cum inſidijs deuentum eſt, vt ſi ex animo ſeu voluntate occidẽdi tantùm vulnerauerit,morte moriatur.Vnde ergo requiritur, ꝙ animo occidendi, fiat percuſſio, & per inſidias.per d.tex.

Item pro iſta opin.eſt ẽt tex. in c.inter alia.eod.tit.vbi tex.ꝙ publicus latro, vel nocturnus depopulator,qui dum itinera frequentata,vel publicas ſtratas obſidet aggreſſionis inſidijs ab eccleſia extrahi poteſt'. Nam ibi ſummus Pontifex ſingulariter conſiderauit inſidias,vt pp paratas inſidias, latro ẽt ſi hominẽ non occiderit, ſed homini,ex aĩo hominem occidendi,inſidias parauerit,immunitate non gaudet,& rõ eſt ex illo tex.cum.n.ſecundũ can.& ll.tales impunè occidere,ẽt propria auctoritate licet.l.j.& 2.C.qñ lice.vnicuiq;.c.cũ hõ.23.q.5.& c.2.& 3.de homicid. gl. in d.c.inter alia,in ver.latro.cum ſim.quaſi à lege & canone diffidati

ſunt,

ſunt, & ob id extra eccleſiam ſunt, quamuis intra limites templi ſint,non mirum ſi eccleſia eos non cuſtodit,ſcdm Io.Igne.in d.l.j.§.ſi dñs.col.7.in fi. & ibi ſup.in j.& 2.fallē.vbi me refero ad iſtā fall.

Nam verbum,occiderit,ēt verificatur in eo,qui vulnerauit aīo occidendi.l.j.§.diuus.ff.ad l.Corn. de ſicar.& pleniſſimè per d.Io.Igne.in d.§.ſi dñs. col.5.& 6.vbi latè examinat iſtā noſtrā conclōnē.

Erit ergo concluſio,† ſi quis per inſidias aliquē 6 occiderit, vel inſidioſè vulnerauerit animo occi- Cōclu dendi,licet non conſequatur mors, nō gaudet im ſio. munitate,facit tex.in c.j.de homici.libr.6.dico in fra in 16.fallen.refero dictum tex.c.j.

Erit alia concluſio, Quòd vulnerans aliquē per Cōclu inſidias,non animo occidēdi,licet ſequatur mors, ſio. gaudet immunitate,per d.l.j.§.ſi diu9.ff.ad l.Cor. de ſica.vbi qui hoīem occideret, ſi non occidendi animo admiſerit,abſolui poteſt.Nam verbū occiderit,in l.Cornel. poſitum, non ab euentu, ſed ab animo iudicat,vt is occidiſſe videatur, qui animo occidendi vulnerauit, facit l.aut facta. §.euentus. ff.de pœnis.vbi tex.non minus lex,eum, qui occidendi hominis cauſa cum telo ferit, quā eum, qui occiderit,punit.Et ſic quamuis legis verba vulnerantem ēt ex animo,ſub verbo,occiderit,ſua ſignificatione non comprehendat; ſnīam tñ legis amplectitur,quæ ſufficit ēt in pœnalibus. l.ſed ſciendum,in fin.ff.ad l.pompeiam. de parri.l.ſi quis id, p.ff.de iuriſd.om.iudi. Fel.in c.nuper. notabili.8. de ſent.excom. & iſta ſententia eſt conformis iuri diuino,ſcilicet c.21. Exod.retuli ſupra.

Et qñ cognoſcatur † animus occidendi, ponit 7 tex.in l.j. §.diuus.ff.ad l.cor.de ſica. Nā dicit tex. qui hominem non occiderit, ſed vulnerauerit, vt occidat,pro homicida damnandū, & ex re conſtituendum eſt.gl.ibi,in ver.ex re.interpretatur.l.ex cauſa.Non ita exponitur,ſed ex re,ſeu telo,vel inſtrumento percuſſum.Et hoc probat ratio illius legis,quæ ſequitur, Nam ſi gladium extrinxerit, & cum eo percuſſerit, indubitatè occidendi animo,

id admiſiſſe videtur,& ſequitur. Sed ſi claua percuſſerit,aut cucuma in rixa, quamuis ferro pcuſſerit,tñ non occidendi animo, leniendam eſſe pœnā. Refert plenius d.Io.Igne.in d.§.ſi dominus.co.6. & qñ cognoſcatur animus occidendi, facit tex.in c.ſignificaſti ſecundo.de homicidijs.

Quæſtio. 8 Quid ſi aliquis inſidioſè aggreditur † aliquem animo vulnerandi, vel occidendi, non tñ occidit, nec vulnerat,quia nō poterat, & iſte talis fugit ad eccleſiam,an debeat gaudere immunitate.Si dicimus,punitur affectus: licet non ſequatur effectus, per l. ſiquis non dicam: cum pluribus ſimilibus. Fel.in tract. qualiter conatus puniatur, ponit iſtā regulam cum fallen.in c.j.de præſump.Data regula pro vera.Idem dicendum eſt,ac ſi occidiſſet,vel vulneraſſet. Dicta tñ regu. non procedit hodie ex conſuetudine generali, ſecundum Spec. in titu.de accuſatore Refert eum Feli.in d.tract.8.fallen. & Ang.de malefic.in ver.ſempronium.fol.56.in par uo vol.& Alex.poſt Ang.& Pau.in l.j. ꝙ quiſq; iuris.vide Feli.vbi ſup.Nam dictum Speculatoris intelligi debet,qñ delicta veniunt punienda, ꝑ ſtatuta ciuitatis.Nam tunc non punitur conatus. Spec. tñ indiſtinctè loquitur, & Alex. poſt alios in d.l.j. ꝙ quiſque iuris,& Ange.in d.ver.Sempronium.& poſito, ꝙ dictum Speculatoris procederet, credo tñ, ꝙ talis conſuetudo excuſaret quē à pœna ordinaria, tamen ſi venit puniendus pœna extraordinaria,non gauderet. Nam ſi nulla eſſet pœna, non indiget immunitate.

Non obſtan.in contrarium allegata,maximè dictum Bar.ꝙ verbum occiderit, debeat in proprio ſignificato accipi, maximè in ſtatutis: verum eſt, niſi ratio publicæ diſciplinæ ſuadeat, mentem magis,quā verba ipſa conſiderari.l.j.in prin. ver.nec quiſque.ff.nau.caupo.ſtabu.ibi,niſi hoc eſſet ſtatutum,materia daretur,&c. & clarius in l.ita vulneratus.§.ꝙ ſiquis.ff.ad l.aquiliam.vbi tex.multa in iure ciuili contra ſtrictam rationē diſputandi pro vtilitate communi recepta eſſe. Item vbi lex non

ſimpli-

ſimpliciter mortem conſiderat, ſed principalem qualitatem. licet incidenter mortem ſpectet, eo caſu magis habenda eſt ratio qualitatis præambulę, quam ipſius euentus mortis. d. l. aut facta. §. euentus. ff. de pœn. cum ſim. Quę refert d. Ioan. Igne. in d. §. ſi dominus. col. 12. & 13. fo. 159. in caſu noſtro principaliter conſiderantur inſidiæ, licet conſideretur ẽt mors. Ideo ſi inſidiosè quis vulnerauerit animo occidendi, licet nõ ſequatur mors, eo quia inſidiosè, non gaudebit immunitate, maximè qñ verba legis ſunt ſatis clara. Nam, vt ſuperius dixi, verba Exodi ſatis clarè probant, vulnerantem inſidiosè animo occidendi non debere gaudere, & non eſt ille tex. aliter inducendus. Prout inductus fuit in principio.

Et iſti, qui per inſidias interficiunt, non ſolum non gaudẽt immunitate, vt dictum eſt, verumetiã nec priuilegio clericali, ſecundum Io. Gall. in ſuis quæſtionibus. q. 172. in ver. per arreſtum. fol. 107. col. 2. refero etiam ſup. in prin. iſtius fallen. Guid. Papæ. q. 121. in addit. ad Io. Bichis in d. tract. eod. tit. fol. 73. col. j. & hoc vltimum. ſ. ꝙ non gaudeat priuilegio clericali, ſeruatur in Gallia ex conſuetudine, ſecundum prædictos, & refert Caſſa. in cõſue. Burg. fo. 57. col. 2. in prin. & quis dicatur inſidioſus, dico infra in fallen. ſeq.

Ille, qui aliquem per inſidias deducit.

Summarium 14. Fallent.

1 *Inſidiosè ducens aliquem in locum, vbi occiſus eſt, non gaudet immunitate.*

2 *Inſidioſus quis dicatur.*

1 Fallẽ. 14. FALLIT XIIII. in illo, † qui aliquem per inſidias deducit, & iſte deductus ab alio eſt occiſus. Nam ſic talem deducens confugiens ad eccleſiam non gaudebit immunitate, licet ipſe non occiderit per l.item.Si obſtetrix iuncta gl.ver.in factum. l.qua actione. §.ſed ſi qs de ponte.l.item mela.§.item,& cum eo. ff.ad l.aquil.gl.in §.pe.inſtit. de l.aquil.l.de pecoribus.C. ad l.aqui.& ſic licet is,qui parat inſidias tm̃, & aliter non occidit, propriè non poſſit dici occidiſſe, cum alius occiderit,tñ l.aquil.tenebitur,ex ſentẽtia verborũ.l.aquiliæ,& ſic ſolæ inſidiæ in l.aqui. puniuntur,& imputantur, ſicut & mors in ipſa actione directa.per d.iura.Io.Ign. in d.l j.§.ſi dñs. col.9.in fi.& col.ſeq.& vide fallen.23. infra, & ꝓ maiori declaratione iſtius & præcedentis fallen-
a tiæ,quæritur,quis dicatur † inſidioſus.c.j. de homic.dicit tex. ſi quis per induſtriam occiderit proximum ſuum, & per inſidias, ab altari meo euelles,&c. Dicit ibi Anch.ꝙ homicidium committitur,qñq; per inſidias,& per induſtriam. Exemplũ eſt,Qñ aliud verbis,aliud mente gerit. Ideo ſi veniens tecum, tanquam ſocius itineris te percutit: dicitur hoc feciſſe proditoriè,& dicit Ana.ibi, co. j.ꝙ delictum quãdoq; committitur per induſtriã. i.per inſidias.refert exemplum,ꝙ ponit Anch.retuli ſupra.Feli.in d.c.in prin.dicit,Nota ibi per induſtriã & inſidias,ꝙ exponitur,& proditoriè.puta qñ aliquis vnum habet in verbis, aliud in corde.alle.Ancha.ibi,& ſic per prædictos infertur,ꝙ inſidioſus,ſeu inſidiator,idẽ eſt,ꝙ proditor . Quis dicatur proditor,prædicti doctores dñt,prout retuli.glo.in c.clericus.j.46.diſtin. ponit ſex modos proditionis. & ibi Domi. & Præpoſ. addunt alios duos.Fel.poſt Anch.& Ana.ponit ſex exẽpla proditionis.Bart.in l.reſpiciendum.§.j.in princ.ff.de pœnis. dicit, ꝙ aliquando delictum committitur ex propoſito proditoriè.eſt aũt prodere,vnũ acti-

bus

bus oſtendere, aliud mente gerere. Vnde ſi veniēs tecum, tanquam ſocius itineris, nulla interuenien te rixa te percutit. dicitur feciſſe proditoriè, quia aliud gerebat in animo, quàm illud, ꝙ gerebat in actu, ſecundum Bart. in d. §. j. & ibi ponit alia duo exempla. & Alex. ibi in addit. ad Bart. quærit, quis dicatur proditor. Refert Bal. in c. 2. qui. mod. feu. ami. col. 4. ver. de proditore. dicit, ꝙ vulgari nuncupatione eſt ille, qui ſine cauſa vlla, & ſine vlla diffidatione eū, qui de eo confidebat vulnerat, vel grauiter offendit. alle. Bar. in d. l. reſpiciendum. & Bal. in d. c. 2. ponit tres modos proditionis. Alber. in titu. an ille, qui interfecit fratrem domini. & in vſu feu. col. 2. ver. nota ꝙ refert And. de Iſer. ꝙ ille eſt proditor, qui tradit aliquem non diffidēdo: ſed dicit, dic clarius. ſecundum Bart. in d. l. reſpiciendum. §. j. ff. de pœn. Prodere eſt, qn̄ mente vnū geritur, & aliud actibus oſtenditur, ponit 4. exēpla. Albe. vbi ſup. Prodere etiam dicitur, qui vadit ad hoſtes, vel mittit litteras, vel nuncium in damnū Domini, vel Reipublicæ. l. j. ff. ad l. Iul. maieſ. Præpoſit. in c. j. §. porrò. qui ſit cauſa. c. prima beneficij admittendi. col. 3. nu. 11. & quo ad caſum noſtrum ſufficiūt ſupradicta, & Fel. vbi ſup. & Alex. in addi. vbi ſup. referunt plures remiſſiones.

Ille, qui facit interfici per aſſaſſinos, in aſſaſſinis, & in committentibus aſſaſſinatum.

Summarium 15. Fallent.

1 *Aſſaſſinis multo immunitatis priuilegio innuatur.*

2 Qui aſſaſſini dicantur.
3 Sex Quæſt. 13. priuilegia in hac materia remiſſiuè hic inſeruntur.
4 Aſſaſſinus ſolo mandato, tametſi nullus effectus ſequutus ſit, punitur.
5 Occidens alium, & ſine pecunia, vt domino plaudat, aſſaſſinus dicitur.
6 Cap.1. de homi. in viam, locum habet in omnibus aſſaſſinis.
7 Occidens homines pro pecunia, num aſſaſſinus dicatur?
8 Plures opiniones in materia pulchra referuntur.
9 Fautores aſſaſſinorum, non gaudent immunitate.
10 Quid in aſſaſſinis olim ſtatuendum ſit, hic legito.

Fal.15 FALLIT XV. in aſſaſſinis.
1 †De his aſſaſſinis nullibi proprio nomine, mẽtio facta eſt, niſi in c.j. de homi.li.6.dicit Marc. de Mãtua, in 10. libris obſeruationũ, in 41.obſeruatione, pag.148. in tit.de aſſaſſinis, & Bald.in l.non ideo minus,col.j.de accuſ.C.refero eum infra.

Hoſti. Dicit Hoſti.in d.c.j.col.2.de homi.li.6. nã gloſauit decret. Innoc.4. quæ ſunt in 6. & iſta lectura eſt in lectura decretalium in fine 5. lib. fol.132.ꝙ
2 aſſaſſini,† dicuntur genus hominum peſſimũ,qui ſic nutriti credunt omnimodo ſe ſaluari, ſi præceptum domini ſui temporalis perficiant, vt latius dicit Hoſt.vbi ſup. Eum refert Probus in d.c.j.in prin.in addit.ad Io.Mona.

Prob. Archid.in d.c.1.dicit,ꝙ aſſaſſini eſt genus peſſimum hominum, & pñt dici à ſcindo,ſcindis, quia

ſcindunt animam à corpore iuxta velle & mandatum ſui domini,cuiuslibet Chriſtiani.Idem tenet Io.And.in d.c.j.col.2.refert Arch.idem etiam dicit Anchar.ibi,in 6.not. & idem dicit Guliel.de monte Lau.in d.c.j.col.j. in prin. & Domin.ibi,in §.cum igitur,in prin.

Quæritur,qui dicantur aſſaſſini. Archi.in d.c.j. col.j. dicit, ꝙ vulgariter aſſaſſinos appellamus illos, qui pro pecunia occidunt homines ad inſtantiam aliorum.Sequitur Io.ibi,col.fi. in gl.probabiliter,& dicit Arch.ibi.not.6.ꝙ ſecundum communem loquendi modum,aſſaſſini dicuntur,qui pretio conducti delicta committũt,& iſti atrocius de conſuetudine puniuntur, quàm ſi gratis mandato ſuſcepto delicta committerent. Et eum refert Io. And.ibi.Idem tenet Domi. in d.c.j. §.cum igitur, in fin.§.referendo Archi.& Io.An. quos ſupra retuli.Idem etiam dicit Phil.Franc.in d.c.j. col.3.in fi.ꝙ vulgariter aſſaſſini vocantur,qui pro pecunia homines occidunt. Idem etiam dicit Anchar.ibi. col.3.in prin.ꝙ ſecundum communem, atque vulgarem loquendi modum aſſaſſini dñr, qui pretio conducti delicta committunt. alle.Io.An.ibi. Quæſtio.

Summa Piſana,in verſi.aſſaſſinus, dicit,aſſaſſini fuerunt,& fortè adhuc ſunt,quidam infideles,qui ex quibuſdam falſis opinionibus de facili mittebãtur ad occidendum quemlibet Chriſtianum, non curantes,ſi ob hoc occidendi eſſent ipſi,cõtra quorum peſtem fuit ſtatutum per Innoc.4. c.j.de homici.lib.6.

Sum̃a Roſella,in verſi.aſſaſſinus. de verbo ad verbum dicit, id ꝙ ſumma Piſana, & ambo referunt contenta in diſpoſitione. d. c.j. & in d.sũma Roſella,in ver.excommunicatio.24.fo.145.col.3. dicit idem quòd in ver.aſſaſſinus.

Summa Ange.in ver.aſſaſſinus,dicit,ꝙ ſecundũ Arch.in d.c.j.aſſaſſinus,dicitur à ſcindo is, q.a ſcindunt animam à corpore,& iſti propriè ſunt ſerui, qui ſunt ſub dominio alicuius: alij verò volunt, quòd ſint quidam infideles liberi, qui ꝓ pecuniâ

faciliter quærunt interficere homines, non curantes ſi ipſi interficiantur, & ꝙ ſint ſub dñio alicuius, vel fideles, vel infideles, dummodo pro pecunia eis data homines interficiant, non refert, ſecũdum Imo. & Domi. in d.c.j. de homi. li.6. hæc Ange. vbi ſupra.

Summa Silueſt. in ver. aſſaſſini, dicit, ꝙ aſſaſſini dñr dupliciter. ſ. propriè, & tranſumptione per quandam ſimilitudinem, ſiuè vulgariter, aſſaſſini propriè qui fuerint ſunt opiniones. Nam quidam dñt, ꝙ ſunt quicunq; ſub alicuius dñio pro pecunia occidunt homines ad alicuius inſtantiam, ſed iuxta iſtam opinionem, nunc mundus plenus eſſet aſſaſſinis, vel receptatoribus eorum: & innumerabiles ſubijcerentur pœnis. d.c.j. nec haberet locũ. d.c.j. ſolum in certo genere hominum, ꝙ non obſeruat conſuetudo: & etiam ratio non patitur, vt ibi per eum.

Beatus Antoninus, in ſua ſumma, ti. 24. in 3. parte ſuæ ſummæ, refert verba diſpoſitiua. d. c. j. de homic. lib. 6. dicit, vlterius aſſaſſinos, hoc eſt peſſimum hominum gen⁹, & pñt dici à ſcindo is, quia abſcindunt animam de corpore iuxta velle, & mãdatum domini ſui, cuiuslibet Chriſtiani, refert Archi. vbi ſupra. Refert etiam ſummam Piſanam ad litteram, retuli ſupra.

Summa Caietana, in ver. aſſaſſinus, dicit, ꝙ aſſaſſinus eſt nomẽ æquiuocum. Eſt. n. nomen propriũ, quorundam infidelium, qui facilè inducebantur ad occidendos Chriſtianos: & non contra ipſos, vt potè infideles· ſed contra mandantes per ipſos aliquem Chriſtianum occidi, promulgauit Inn. in d. c.j. excommunicationem, &c. Eſt ẽt nomen vitij, pro quanto apud quoſdam iuriſtas, ceu vulgariter dñr aſſaſſini, qui pro pecunia occidũt homines ad alicuius inſtantiam: & hij non apprehenduntur ſub cenſura dicta, quamuis digni ſint morte, & temporali, & æterna, quia conditor canonis de primis tm̃ loquitur, ex eo, ꝙ ſine additione aliqua illos nominet, vtpotẽ tunc temporis notos, & meminit

nit eorum domini, & ex eo, ꝙ meminit opprobrij Chriſtianæ dignitatis, & nullius pretij, ſeu mercedis. Hæc Caietanus vbi ſupra.

In addit. ad Domi. in d. c. j. de hæret. lib. 6. habetur in littera b. aſſaſſinus dicitur, qui accepta pecunia committit homicidium ad mandatū alicuius. alleg. Bar. in l. Cicero. de pœn. ff. Bar. ibi dicit, Nota ꝙ grauius fit, ꝙ per pecuniam, q̃ ꝙ fit ſine pecunia, ꝙ facit contra aſſaſſinos, qui occidunt aliquē pro pecunia. & Bar. in l. non ſolum. §. ſi mandato. nu. 14. in paruo vol. ꝙ vulgariter dñr aſſaſſini, qñ aliquis facit, vel fieri facit delictum, mediante pecunia, & ibi remiſſiones per Alexã. in additionib. Idem tenet Ang. in l. qui ſepulchra. de ſepul. viol. C. vbi dicit, ꝙ hij propriè ſunt aſſaſſini, qui corrupti pecunia faciunt homicidium, & in l. j. §. fin. de eo, per quem factum ſit. ff.

Albe. in dictio. in verbo, aſſaſſinus, dicit, ꝙ aſſaſſini fuerunt quidam infideles, qui ex quibuſdam falſis opinionibus mittebantur ad occidēdū Chriſtianos, contra quorū peſtem fuit ſtatutum. c. j. de homi. li. 6. & eſt peſſimum genus hominum homicidarum. Ibidem per eum, in verſi. aſſaſſinus, & in ver. aſſiſij, dicit, ꝙ aſſaſſini exponunt ſe morti, vt dominis ſuis obediant in malum, in d. c. j.

Paris de Put. in tract. de ſindicatu, in paruo vol. fo. 138. nu. 12. dicit, quòd hij ſunt propriè aſſaſſini, qui pecunia corrupti, delicta committunt.

Ang. de malef. in verſi. & ſempronium, Rodulf. fol. 55. in paruo volu. dicit, ꝙ illi, qui ſunt pecunia corrupti, ſunt aſſaſſini. refert plures doct.

Salic. in l. non ideo minus. col. fi. dicit, ꝙ delictū cōmiſſum ꝑ pecuniam in vtroq; iure cenſetur atrocius, q̃ ſi pecunia non interueniſſet, ideo pœna pōt augeri, videtur caſus, in c. j. de homi. lib. 6. vbi aſſaſſini grauius puniuntur, & ꝙ aſſaſſini vocātur vulgò, qui pecunia recepta, vel ꝓmiſſa, homicidia committunt, & interpretatio vulgi eſt attendenda. l. cum delanio. §. aſinum, de ſuppellect. leg. ff.

Bal. in l. non ideo minus, col. j. ver. j. gl 2. de ac-

 cu. ff.

cu.ff.dicit,ꝙ iſtud nomen aſſaſſinũ, nõ eſt nomen artis, & ideo non habemus de eo factã mentionẽ in iure ciuili,ſed per æquipollentiã. l. non ſolum. §.ſi mandato,de iniur.ff.vbi tex.loquitur de eo, q facit delictum pro pecunia, licet littera non appellet eũ aſſaſſinũ, ſed locatorẽ, & dñm conductorẽ.

Ant. Capuc. in deciſ. nouis Neapolitanis in iſta materia,ponit ſex † qõnes,& 13. ſpecialia, & nu.
3 12.& dicit,ꝙ aſſaſſini vocantur,vulgò hij, qui recepta pecunia, vel promiſſa, homicidia cõmittũt, alle.Sal.in d.l.non ideo minus.retuli ſupra.

Matth.de Affli.in l.ſi feudorum,in tit.de capit. qui curiã vendidit.fol.124.nu.19.dicit,ꝙ aſſaſſini dicuntur,qui mediante pecunia aliquẽ offendunt.

Matth.de Affli.in conſti.Neapo.in rubr.12.fol. 49.dicit,ꝙ aſſaſſinus dicitur,qui ꝑꝑ pecuniam datam,occidit homines,& contra iſtos aſſaſſinos, ſꝑ ſolet augeri pœna. Idem Matth.de Affli. in rub.3. fo.194. nu.9. dicit, ꝙ aſſaſſinium dicitur homicidium commiſſum per pecuniam.

Petrus Paulus,cõſ.66.in 4.vol.col.j. nu.3. dt,verè ille aſſaſinus dicitur,q pretio cõductus,vel pecunia homicidiũ cõmittit,alle. oẽs Canoniſtas,in d.c.j.de homi.li. 6.& Bar. & Alex.in addit.in l.cicero.ff.de pœnis.& Ange.de maleſ.retuli eos ſup. & Fran.de Curte ſen.conſ.20.num.87.fo.26.col.j. ver.omitto poſtremò,qui dicit, ꝙ committẽs homicidium ꝑꝑ cõmiſſionem pecuniæ,dicitur cõmiſiſſe delictũ aſſaſſinamẽti,incurrẽdo ĩ pęnas.d.c.j.

Hiero.Gratus in rñſorio 52. nu.47. in 2.lib.dt, ꝙ propriè eſt aſſaſſinus,qui pecunia,& promiſſione corruptus eſt,& nu.51.dicit, ꝙ ſecundum communẽ vſum loquendi, verbum aſſaſſinare, ſignat interficere clã cum magna copia,non vocando illũ,vt ſe defenderet, & intellige interueniente pecunia,vel promiſſione,& cõis vſus loquendi præfertur proprietati verborum.l.quòd labeo.de ſuppellect.leg.ff. & per oẽs, in rub.de ope.no.nun.ff.

Philip.Cor.conſ.259.in paruo vol.col.2.in littera K.dicit,ꝙ aſſaſſinus dicitur, quando quis pecuniam

niam recipit,vel de ea recipienda conuenit,pro in terficiendo aliquem.per d.c.j.de homi.lib.6.

Barth.Soci.in l.j.§.fi.ff.de eo, per quem factum erit.refert Ang.ibi, ꝙ huiuſmodi delinquētes per pretium,appellantur aſſaſſini,ſecundum eū in plu ribus partibus de conſuetudine,trahuntur ad cau dam equi, de quibus aſſaſſinis latè habetur in c.j. de homi.lib.6.& eſt tex.in d.l.non ſolum, §.ſi mā dato.de iniu.ff.vbi ille,qui dat pecuniā iſtis aſſaſſi nis,vt aliquid mali faciant,conductor nominatur. Bal.conſ.283.nu.j.refero infra.

Fulgo.in d.l.j.§.fina. loquitur de iſtis aſſaſſinis, qui ſunt, qui pro pecunia interficiunt homines.

Bal.conſ.256.in 2.vol.dicit, ꝙ non dicitur aſſaſ ſinus ille,qui nec pro pecunia, nec pro ſpe pręmij. ſed reuerētia paterna,vel amicitia,delinquit.Vult ergo,quòd qui pro pecunia, vel ſpe præmij delin- quit,eſt aſſaſſinus.

Bal.conſ.383.nu.j.dicit,ꝙ aſſaſſinus eſt, qui pro pretio, vel promiſſione recepta aliquem interfece rit.Similiter aſſaſſinus ſit, & eſſe intelligitur, qui pretio dato, vel promiſſo fecerit aliquem interfi- ci,& dicit Bal.ibi, ꝙ in aliquibꝰ locis cauetur lege municipali,ꝙ ſi quis aſſasſinauerit,vel aſſasſinare fecerit aliquem,trahatur per caudam equi, vſque ad furcas,& ibi ſuſpendatur, taliter quòd moria- tur,& ibi latius per eum.Socin.in d.l.j.§.fin.de eo per quem.ff.retuli ſupra.

Aret.conſ.165.col.10.ver.propterea dicit,ꝙ vul gariter appellātur aſſasſini, q ꝓ pecunia occidūt.

Item,dicitur ēt aſſasſinus † non ſolum, qn̄ deli ctum eſt ſubſecutū, verumetiam, ſi non ſit cōſum matū: nam ex ſolo mādato eſt delictum perfectū, ſecundum Io.An.in reg.in pœnis.col. pen.in fi.de reg.iur.lib.6.Domi.Phil.Fran.in d.c.j.ſuper gl.in ver.mandauerit,quæ gl.dicit, ꝙ ex ſolo mandato eſt ligatus.Rō eſt, qa ꝑ ipſū mādatū,eſt delictū cō ſūmatū,& pœna impoſita ipſo iure,vn̄ pœnā ipſā nō euadet,q̄tūcunq; reuocet.ſcd̄m Domi.& Fran. vbi ſup.alle.Io.An.in reg.in pœnis. Nā ꝑ ſolā con 4
uentionem,

uentionem,ſeu receptionem pecuniæ, pro homicidio perpetrando,eſt conſummatum delictū aſſaſsinatus,ſcdm Phil.Corn.conſ.249.co.2.in littera n.

Hoſti.in c.pen.de cler.non reſid. ſuper ver.aſsiſios,dicit,ꝙ aſsiſij pn̄t ēt dici,quaſi aſſaſsini. Sicut enim aſſaſsini exponunt ſe morti, dn̄is ſuis obediendo ēt in malum.c.j.de homici.lib.6. Ita dicti aſsiſij inducendo mulierculas dn̄is canonicis.Hoſti.vbi ſup.& Io.And.& Card.in q.5.& Panor.ibi, & ſic prædicti docto. volūt innuere, ꝙ qui ſine pe
5 cunia † occidit,vt dn̄o placeat, vel obediat, dicitur ēt aſſaſsinus.In addit.ad Domi.in d.c.j.in ver. 6.idem dicitur,alle.Io.An.vbi ſup.& Ang.de maleſ.in verſi.ſempronium.Rodulph.fol.50.col.4.in paruo vol.ibi refert.Ang.conſ.14. vbi videtur velle,quòd poteſt eſſe verus aſſaſsinus,ſine pecunia.

Cōcluſio. Ex omnibus ſupradictis,reſultat primò vulgariter aſſaſsinus dicitur,qui pecunia recepta, vel ꝓ
I miſſa,delicta committit ad inſtantiam alicuius.
II Item, aſſaſsinus ēt dicitur, qn̄ aliquis fieri facit delictū mediante pecunia.retuli.ſup. Bar.in l.non ſolum.§.ſi mandato.retuli eum.Bal.conſ.383.nu. 1.vbi dicit, ꝙ aſſaſsinus intelligitur eſſe, qui pretio dato,vel promiſſo,fecerit aliquē interfici. Ange.in l.pen.in prin.de ſepul.viol.C.poſt Cyn.ibi.
III Item aſſaſsinus etiam dicitur, licet delictū non ſit conſummatum.ſecundum Io.And. in d.reg.in pœnis.de reg.iur.lib.6.retuli eum,& alios ſupra.
IIII Item aſſaſsin⁹ dicitur, qui ſine pecunia occidit, vt ſuo dn̄o placeat,vel obediat.Hoſt. & alij in d.c. pen.de cler.non reſid.retuli ſupra. & alios.
6 Dubium † remanet,an pœna decretalis primæ, de homici.lib.6.habeat locum in omnibus aſſaſsinis,quos ſupra retuli. Fran.Aret.conſ.155.col.10. ver.3.allegant. Quærit de iſta qōne:& refert duas opin.Prima eſt,Arch.& Io.And.tenentium, ꝙ c.j. ſolum habeat locum in certo genere perſonarū, & non generaliter in alijs.Archid.in d.c.j.col.1.in ver.dn̄o.dicit,ꝙ d.c.j.non loquitur de his,qui nō ſunt ſub dn̄io alicuius, & dicit etiam Ioan.An.ibi

qui

qui refert,& ſequitur Archi.col.fi. ver. in gl.probabiliter.Idem Guliel.de monte Laud. in d.c.j.in ver.dominio.Vbi dicit ergo iſta decretalis nõ extenditur ad illos,qui ſub nullius dominio ſunt·licet pro pecunia homines occidant, & ſic prædicti Doctores volunt, ꝙ d.c.j. habeat ſolum locum in ſubiectis domino,vt in ſeruis,& non in liberis hominibus.

Secunda opinio eſt Imo.& Domin.refert Imol. in d.c.j.in §.cum igitur,in fi.vbi ẽt refert Arch.& Io.And.dicit tamen,ꝙ Io.de Imo. tenet contra dictum Arch.per gl.ibi, in verbo, præſertim. Nam iſta fuit cã impulſiua, & non finalis. & ideo cum cauſa finalis ſit periculum animarum,& correctio peccatorum,concludit ẽt eſſe aſſaſsinos nõ ſubiectos dominio alicuius,ergo in illis etiam habet locum,d.c.j.& hanc partem dictus Domi.credit veram,quia tex.in prin.§.cum igitur, loquitur de faciẽtibus interficere per aſſaſſinos, nec diſtinguit, an aſſaſini ſint ſerui, vel liberi, ſed ſimpliciter de aſſasſinis.Ita etiam loquitur.§.ſacri,diſt.c.1.ergo indiſtinctè intelligitur. c.ſi Romanorum. 19.diſt. hæc Domi.vbi ſupra.

Philip.Franc.in d.c.1.col.3.ver.in gl.in ver.prę ſertim,tenet idem ꝙ Domi.ꝙ prædicta decre.1.habet etiam locum in aſſaſsinis non ſubiectis dominio alicuius,per d.glo.

Bart.in d.l.non ſolum. §.ſi mandato. nu.14.in paruo vol.vbi dicit,ꝙ quando aliquis facit, vel fieri facit mediante pecunia,delictum dicitur magis atrox,& propter hoc pœna poſſet augeri,& de facto videmus augeri in iſtos,qui vulgariter dicuntur aſſaſsini,& videtur expreſſum,hodie in d.c.1. de homi.lib.6.vult,ꝙ decretalis illa,de homicid. lib.6.emanauit contra illos, qui pro pecunia occidunt homines,& ſic ſine aliqua reſtrictione.

Salicet.idem dicit in d.l.non ideo minus. retuli eum ſupra. & multi, quos ſupra retuli, dicunt illos eſſe aſſaſsinos, qui pro pecunia homines occidunt,

Aret.

Aret.in d.conſ.165.col.10.dicit,ꝙ ſi opinio prædictorum.ſ.Dñi.& aliorum eſſet conſuetudine approbata,ſtandum eſſet ei virtute conſuetudinis,ſemota autem conſuetudine dicit,ꝙ conſuleret ſecundum opin.Archi.& Io.And.quos ſupra retuli, mouetur Aretin. ꝙ licet in prin.text.loquatur de aſſaſſinis ſimpliciter,tñ poſt.in verſ.ſeq. loqtur de certo gñe perſonarum, & ſe refert ad nominatos in prin.per dictionem eorundem aſſaſſinorum, & ſic oſtendit, de quibus intellexit in prin.cum aſſaſſinos ſimpliciter noïat, declarat noïatos in princ. eſſe eos,quos in illo verſ.nominat,vnde ſequentia hæc declarant præcedentia,hæc Aret. vbi ſupra.

Mouetur ẽt d.Aret.alia rõne. Nam ſi Romanus Pontifex intellexiſſet in genere de oïbus, qui pro pecunia occidunt,& vulgariter appellantur aſſaſſini,eandem pœnã impoſuiſſet facientibus ſcelus, ſicut mandantibus,cum ergo nullam pœnam imponit facientibus,hoc non eſt ex alia cã, niſi quia diſpoſitio illa ſit ſolũ contra illos,qui cõmittebãt cædes,per illos infideles, de quibus Papa nihil diſponit:quia de his,qui foris ſunt,nihil ad nos. 2.q. j.c.multi. nec debet extendi decretalis illa, cũ ſit pœnalis,& exorbitans.præterea in alijs non eſt eadem ratio.illi.n. contemnentes mortem vltra oẽs homines,vt ibi tangitur per Doctores, facilius, & frequentius talia delicta committebant, cõtraria opinio eſt pro alia parte, quæ fortè conſuetudine approbatur,hæc Aret.vbi ſup.

Matth.de Affli.in tit.de capit.qui curiã vẽdidit in l.ſi feu.fol.124.refert Archidiac.& Ioã.And.in d.c.j.ꝙ ille tex.procedit in certo genere aſſaſſinorum.Retuli ſupra. & refert ẽt Bart.aliud volentẽ. in d.l.non ſolum.§.ſi mandato.de iniur.ff.& Ange.in l.j.de eo per quem fac.erit. §.fi. refert etiam Aret. conſ.165. Retuli eum ſup. & in hoc reſidet. & idem Matth.de Affli.in titu.an ille,qui interfecit fratrem.fol.84.col.4.nu.32.

Sũma Roſella,in ver.excõicatio.34.in ver.addi
7 tio.fo.145.col.4.q̃rit, an occidens † hoïem ꝓ pe-

cunia

cunia,dicatur aſſaſſinus: & ſic incurrat pœnam.d. c.j.de homi.lib.6.dubiũ eſt, an d.decret.diſponat ſolum reſpectu certi generis hominum,qui dñr aſ ſaſſini,& erant infideles,an verò contra oẽs, q̃ pecunia accepta,vel promiſſa,promittunt aliquẽ occidere. d.Roſela, vbi ſup.Refert Franc.Aret. in d. conſ.antepen.& conſ.165.col.10.& refert eum ad litteram,& in hoc reſidet,retuli eum ſup.

Silueſtr.in ſua ſumma:in ver.aſſaſſinus. q.j. fol. 49.col.j.quærit,vtrum dicta conſtitutio. d.c.j. locum habeat ſolum in certo gñe perſonarum. i.aſſaſſinis propriè, an gñaliter in omnibus aſſaſſinis ẽt vulgò dictis,qui licet ſint fideles, tñ aſſaſſinorũ more Chriſtianos occidunt accepta pecunia. Refert Io.de Imo.& Domin.in d.c.j.qui tenent, ꝙ d. c.j.habeat locum generaliter,nec refert ꝙ ſint ſub alicuius dñio,vel infideles,ſed ſolum,ꝙ pro pecunia occidant,& dicit Silueſtr. vbi ſup. ꝙ iſtã opin. ſequuntur multi,vt Bar.in d.l.non ſolum. §.ſi mãdato,& Sal.in l.ea quidem, & eſt in l.non ideo minus.retuli ſup.Refert ẽt Archi.& Io.And.tenẽtes, ꝙ dicta decretalis habet locum ſolum in certo genere hominum,& perſonarum.retuli eos ſup.Refert ẽt Fran.Aret. in d.conſ.antepen. qui ẽt dicit, ꝙ ſi opinio Imolæ eſſet approbata conſuetudine, ſtandum eſſet ei virtute conſuetudinis,qua remota non conſulerem(inquit)ſecundum eam.mouetur pluribus rationibus, retuli Aret.& eius rationes ſup.& cum hoc reſidet d.Silueſtr.vbi ſup.

Io.An.in d.c.j.dicit,ꝙ pœna illius c.j. de homi. li.6.non habet locum in aſſaſſino interficiente infidelem,Sed ſolum procedit in interficiente Chriſtianum, & eum ſequuntur ibi Doctores, & Phil. Cor.conſ.249.col.j.in fin.in ver.2.

Ex omnibus † ſupradictis reſultant opiniones ſequentes. 8

Prima opinio eſt Arch.Io.An.Guliel.de monte Laudino, quos ſupra retuli, quòd decretalis. c.de homici. 1. Opinio.

homici.lib.6.habet locum in illis,qui ſunt ſub dominio alicuius, & ſunt infideles ſerui. ſec⁹ ſi dicti infideles non ſunt ſub alicuius dño, & ſic volunt prędicti Doctores, ꝙ d.decretalis procedat ſolum in ſeruis infidelibus, & non in hominibus liberis, & iſtam opinionem ſemota conſuetudine, tenent Aret.Roſell.Silueſt.quos ſupra retuli.

II Alia opinio eſt,ꝙ d.decretalis.i.procedit in omnibus etiam vulgò dictis, ſiuè ſint infideles ſerui, vel liberi,vel fideles,q more aſſaſſinorũ Chriſtianos interficiunt pecunia recepta, vel promiſſa, & iſta opinio fuit Imo.& Domi.& aliorum quos retuli ſup.

III Alia opinio eſt,quòd pœna decretalis non procedit in aſſaſſino interficiente infidelem, ſecundum Io.An.in d.c.1.retuli ſup.

IIII Alia opinio eſt,ꝙ pœna dictæ decretalis non habet locum,qñ delictum non eſt ſubſecutum, punitur tñ extraordinariè.Iſta fuit opinio Dy. & Ang. in l.apud labeonem.§.ſi curauerit,de iniu. ff.Bar. Hochinus,in ſuo repertorio.in verſ.aſſaſſini. Refert Dyn.& Ang.vbi ſup.retuli ſup.

Contra iſtud dictum Dyn. & Ang.tenet eos referendo Philip.Cor.conſ.249. Nam ibi latè loquitur ſuper iſtam opin. tenens cõtra Ang. per d.c.1. & ibi refert alios,maximè Io.An.in reg.in pœnis. retuli eum cum aliis ſup.& Matth. de Affli. in tit. an ille,qui interfecit fratrem in l.ſi feu.fo.34. col. 4.nu.32.cum ſeq.quærit de iſta qõne.& alleg.pro, & contra.& idem Affli.in tit.de capitaneo,qui curiam vendidit in §.ſi voluerit, in vſib.feu.fo.223. col.4.nu.19,quærit,aſſaſſini non deduxerunt homicidium ad effectum, ſed attentauerunt, an puniantur,ac ſi illa feciſſent.Alle.Bal.in l.1. de pub. indi.ff.ꝙ ſic,& gl.& Ang. in d.l.ſi hominem. §. ſi mandato.de iniur.ff.& ſcribentes in d.c.1.de homi.lib.6.& Ang.conſ.14.& Bar.in l.cicero.de pœnis.ff.& de iſta qõne latiſsimè loquitur Angel. de malef.in ver.Sempronium Rodulphi.fo.55.col.4. in paruo vol.videtur concludere contra Dyn.

Matth.

Matth de Affli.in conſtit.Neap.in rubr.11.fol. 49.nu.16.dicit,ꝙ delictum inceptum,& non pfectũ,nō punitur tanquā conſummatum.Fallit in aſſaſſino,qui per pecuniā datam ſibi,vt hominē occideret,Ludo.Boloqui.conſ.8.col.2. loquitur etiā de iſta qōne.Caſſa.in conſue.Burg.fo.14.in nouis. col.2.nu.7.concludit,ꝙ in aſſaſſinamento,ēt ſi nō fuerit peruentū ad actum,punitur tanquā homicida.Refert plures doct.nō plus inſiſto,in iſta q. Nā in locis ſuperius alle. pōt videri de ea ad plenum.

Dico tñ,ꝙ cōis opinio eſt,ꝙ punitur tanquā aſſaſſinus,licet non ſit conſummatū delictum,& ſic punitur pęna ordinaria,& dicit Ang.in d.ver.ſem pronium.fo.56.col.2. in paruo volu.ꝙ licet hodie de gñali conſuetudine mundi, non puniatur affectus,niſi ſequatur effectus,fallit in aſſaſſino. Punitur.n.capitaliter: licet non conſummauerit delictum.Alle.Ang.conſi. 14. Nam valet conſuetudo gñalis,ꝙ non puniatur affectus,ſi non ſequatur effectus;ſecundum Spec.in tit.de accu.Refert Fel.in tract.qñ conatus puniatur,in 8.fall.& Fel.in d.c.j. de præſump.tñ fallit in aſſaſſino,vt dixi. Idem tenet Marc.de Mantua. in libris obſeruationū.li.5. obſeruatione 41.fo.149. in fi.refero eum infra. Cōis opin.

Venio ad fallen.noſtrā.ſ.an aſſaſſinus fugiēs ad eccleſiam,gaudeat immunitate eccleſiæ, ſi dicim⁹ de aſſaſſino,qui conſummauit delictum, tenendo communem opinionem, ꝙ inſidioſus non gaudet immunitate,vt dico in fallen.13.ſupra, aſſaſſinus non gaudebit, quia inſidioſè commiſit delictum.

Si dicim⁹,ꝙ nō cōmiſit delictū,ſed attētauit· dico ſcđm cōem opi.quā retuli ſup.in aſſaſſino. Idē eſt attētare,ꝙ cōmittere.Imo ēt tenēdo aliā opin. ꝙ nō ſit idē quoad pœnā ordinariam, ſed ꝙ puniatur extraordinariè,ut retuli ſup.nō gaudebit immunitate, qa eo, ꝙ punitur extraordinariè commiſit delictū,ſi delictū fuit inſidioſum, ergo non gaudet, & ꝙ aſſaſſinus non gaudeat immunitatę eccleſiæ,tenet expreſsè Marc.de Mātua.in lib.obſeruationū legaliū.li.5.obſeruat 41.fo.149.in tit.

de

de aſſaſſinis,alle.Panor.in c.inter alia,col.4.de im mu.eccl.Panor.non loquitur de aſſaſſino.

9 Nec fautores † eorum gaudẽt immunitate,nec in eis habet locum conſuetudo contra rigoroſam deciſionem.l.ſi quis non dicam.de epiſ. & cler.C. Alex.in l.j.in fi.ꝙ quiſq; iur. ff.hæc Marcus de Mã tua.vbi ſup.Ang.& Pau.de Caſt.& Alexã.in d.l.i. referunt dictum Speculatoris in tit. de accuſatore.§.j.retuli Fel.eum allegantem ſupra eo. & plenius in fallen.13.ſupra.

10 Quid ſi † aſſaſſini fuerint clerici,habebit ne locum pœna,d.c.j.tex.ibi,ꝙ ſic.Sed quæritur,an poſſit talis clericus aſſaſſinus puniri per Iudicẽ ſecularem.Domi.in d.c.j.in fi.verſ.ſecũdum præmiſſa quærit, an clericus committens tale delictũ poſſit puniri per iudicem ſecularem,abſq; alia degradatione.concludit,ꝙ ſic, vt latius per eum.Stephan. Auffr.in repe.cle.j.de offi.ordi.in j.reg. fall.18.fo. 23.& Hippol.de Marſil. in tract. cauſarum crimi. fo.98.& Io.Igne.in §.nõ ad alias.l.neceſſarios. ad ſilla.ff.fo.177.col.3.num.488.& Nic. Eberardi.in tract.de modo arguendi.fo.264.& Paris de Puteo in tract.de ſindicatu.fo.138.num.12. tenent cum Dominico,ꝙ ſi aſſaſſinus ſit clericus, poterit puniri per iudicem ſecularem, quia ipſo iure videtur degradatus,& cuicunq; datur poteſtas ipſum occidendi.per d.c.j.de homici.lib.6. & videtur ſpoliatus omni priuilegio clericali.& Hipp. de Marſi.in l.vni.de raptu virginum. C. fol.14.col.3. in fin.in paruo vol.& Pet.Pau.conſ.166. in 4.vol. & conſi. 151.in 4.uol.& Ant.Capuc.in deciſ. nou. Neap.in 9.ſpeciali:dicit , ꝙ iudex ſecularis in hoc crimine eſt iudex competens, etiam contra clericum. alle. Lupum.in d.c.j.de homi.lib.6.

Quæſtio.

Marcus de Mantua in 10. libris obſernationũ. tit.de aſſasſinis.pag.148.dubitat de iſta deciſ.& ſibi videtur, ꝙ per ſecularem non debet puniri talis clericus aſſasſinus,vt latius per ipſum ibi.Communiter tenetur contrarium, quòd per ſecularem iudicem poteſt puniri.

Fallent.

Fallent. 16.

Quando mandato Papę extrahit.

DECIMOSEXTO, fallit, qñ de mandato Papę, eccleſiaſticus iudex extrahit malefactorẽ ab eccleſia. c. vxor felicis. ſecundũ vnum intellectum. 17. q. 4. quia Papa eſt ſupr. ius. c. propoſuit. de conceſſ. præb. cum ſim. Iſtã fallen. ponit dict. Io. Bichis. in d. tracta. eod. tit. col. 6. ver. fallit primo. in paruo vol. fol. 72. Fal. 16

Fallent. 17.

In Seruo.

FALLIT, XVII. in ſeruo poſt cautionem immunitatis præſtitam per dñm. Nam tunc eccleſiaſticus iudex eum expellet ab eccleſia. c. diffiniuit. in fi. c. metuentes. 17. q. 4. c. inter alia, in fi. eo. tit. Nam ſi ſeruus fugit ad eccleſiam, gaudebit immunitate, tñ ſi dñs illum repetit præſtita cautione per dominum, quòd non male tractabit, debet rector eccleſiæ illum reſtituere domino, & ſi oblata tali cautione, rector eccleſiæ noluerit eum reſtituere ſuo domino, ſi ſeruus fugiat, tenetur rector reſtituere, aut damnum emendare, prout voluerit dominus, vel iudex eccleſiaſticus. c. denique. 16. diſtinctio. & gloſſ. fina. in dict. cau. diffiniuit. 17. quæſtio. quarta. & quòd dictum eſt, quòd præſtita cautione, eſt reſtituendus: Fal. 17

dus:eſt verũ,niſi fortè eſſet, vel præſumeretur de magna ſæuitia domini, quia hoc caſu haberet locũ.§.fi.de his,qui ſuut ſui,vel ali.iu.iuſt.qa tũc nõ redditur ſeruns dño.Sed ex quo eius ſæuitia eſt intolerabilis,compellitur dñs vendere ſeruum,ſecũdum Ant.Panor.& alios,in d.c.inter alia.§.fi.plenius per Henric.Bohic,in c.pe.col.pe.eo.tit. & Io. de Belloniſ.in ſua pract.in tit.de fuga reorum,fo. 47.colum.2.Cyn.in l.præſenti.de his, qui ad eccl. confu.C.Maria.Soci.in tracta.de citatione, in 5.q. col.2.& 3.fol.30.Io.de Bichis, in d.tracta.eod.tit. col.6.ver.4.fallit.fo.72.col.4.fo.77.col.3.ver. nota ex iſto tex.de iure ciuili ſi fugit, ſe abſtrahendo à ſeruitio domini,ſine armis,procedunt prædicta: Si verò cum armis irruit dño, & propter hoc fugit, incontinenti extrahitur nõ præſtita cautione. per l.ſi ſeruns.de his,qui ad eccl.confu.C.& hanc opin.ſentit Hoſt.in ſumma, eod.tit.§.inquantum. ver.cum quis ad eccleſiam, tamen tex.in d.c.inter alia.non curat de iſta diſtinctione, nec eſt curandum,ſecundum prædictos vbi ſup.Maria.Socin.in tract.de citatione.18.art.fol.22.col.3. ver.ſecũdo caſu .quærit de iſta qõne,& diſtinguẽdo, dicit,aut ſeruus fugit ad eccleſiam religionis cauſa,& tunc debet reddi dño,ſi infra triennium repetat, recepta cautione à dño,ꝙ ipſum non puniet.in authẽ. de mona.§.ſi verò infra triennium.aut aufugit cã immunitatis conſequendæ, tunc aut aufugit propter nimiam ſæuitiam , & magnam dñi atrocitatem,tunc dñs cogitur eum vendere, niſi velit ipſe ſeruns redire,in d.§.fi.de his,qui ſunt ſui.inſti.aut ſeruus fugit ꝑꝑ modicam ſæuitiam,tunc habet locum d.c.inter alia.& lex præſenti.§.ſanè, reſtituetur dño recepto iuramento à dño de immunitate ipſius.Si verò nulla eſt ſæuitia dñi,ſed fortè aufugit,vt dñm defraudaret operibus ſuis,hoc caſu reſtituendus eſt dño.d.l.præſenti.§.ſanè. Hæc procedunt,qñ ſeruus non fugeret ad eccleſiam,ꝑꝑ delictum:Sed ſi fugeret ꝑꝑ delictum , dicit Maria.ꝙ non intendit ibi hoc tractare,ſed in locis prælle-gatis,

gatis, in iſto caſu eſt dicendum, ꝙ ſi propter delictum commiſſum per ſeruum, ipſe fugiat ad eccleſiam, gaudebit immunitate, per c. inter alia, & ibi omnes in d. l. præſenti.

Glo. in l. 3. tit. 11. primæ partitæ. diſtinguit etiã. retuli ſup. in 4. præſuppoſito.

Signo. de Homodeis. in repe. l. nemo. C. de ſacroſan. eccl. col. 6. in 5. q. dicit, ꝙ aut confugit ad eccleſiam propter immenſam iniuriam dñi, & tunc habet locum l. 2. ff. de his, qui ſunt ſui, vel alie. iur. & inſt. eo. §. fi. retuli ſup. Interdum fugit propter modicam iniuriam dñi, vel propter nullam cauſam, vel propter modicum delictum, tunc reſtituẽdus eſt dño, data per dñm ſecuritate, ꝙ ob dictam cauſam ipſum non offendet: aut ob delictum immenſum ipſius, vel ob maleficium, & tunc non eſt danda ſecuritas. l. 3. C. de his, qui ad eccl confu. Interdum fugit, ob bonam conſcientiam, quia vult effici monachus, tunc intra triennium domino reſtituetur: data tamen ſecuritate à domino, quòd ipſum non offendet. Poſt triennium, nullatenus audietur dominus. §. ſi quis. in auth. de ſanct. epiſ. & §. ſi verò. in auth. de monachis.

Marcus de Mantua. conſil. 201. numer. 15. & ſequen. dicit, quòd ſeruus non habet hoc priuilegium immunitatis, per dict. l. 2. C. de his, qui ad eccleſ. confug. fortè ea ratione, quia ciuili & prætorio, pro nihilo reputatur. l. quòd hactenus. ff. de regul. iur. l. j. C. de iure deliberand. & mortuo comparatur. l. ſeruitutem. ff. de regu. iur. imo pecudibus. l. 2. ff. ad l. aquil. hæc Marcus vbi ſupra. Tamen dictus Marcus, conſil. 60. tenet, quòd ſeruus gaudet. columna ſecunda. in princip.

Tene diſtinctionem Socini vbi ſupra.

In Iudæo, Pagano, ſeu Hæretico, & Apoſtata.

Summarium 18. Fallen.

1 *Iudæus, Paganus, Hæreticus, non donatur immunitate.*

2 *Iudæi criminibus irretiti, aut mole debitorum grauati ad fidem Chriſtianam, an recipiendi ſint.*

3 *Quid in Apoſtata.*

4 *Conciliatio opinionum in hac materia.*

Fallē. 18. DECIMOOCTAVO, fallit in Iudæo,† Pagano, ſeu Hæretico, qui non gaudent immunitate eccleſiæ. per tex. iuncta gl. in l. j. C. de his, qui ad eccleſ. confu. & gl. in l. 2. eo. tit. Nam fugientes ed eccleſiam, nō ſunt extrahendi ab ea, per d. iura fallit, ſi non eſt Chriſtian⁹, vt ibi, facit ēt tex. in auth. vt li c. matri & auię. colla. 8. Idem etiam tenet gl. in ver. cogentur, in fi. in auth. de man. prin. §. publicorum. coll. 3. & Cy. in d. l. præſenti. q. j. C. de his, qui ad eccle. confu. & Salice. in d. l. j. dicit eccle. non eſſe tutelam eorū, qui non ſunt ſub ea, idem etiam tenet Oldra. conſ. 54 circa fi. & Archi. in c. diffiniuit. 17. q. 4. & Henric. Bohic, in c. eccle. iſto tit. col. 2. ver. aut ille, qui fugit, vbi dicit iſtam opin. eſſe veriorem. Iac. de Belloviſo in ſua practica, in ti. de fuga reorum. fo. 47. col. 2. dicit, ꝙ non gaudent. Io. Fab. in l. j. C. de his qui ad eccle. confug. in prin. dicit, ꝙ non gaudent, vbi ſimulatè accedunt, aliàs ſecus, per gl. in d. c. inter alia. glo. in pragma. ſanctio. in tit. de inter. indiffer. non ponendis. fo. 196. col. 3. in verſi. Iudæo. quærit de iſta quæſtione, & concludit, ꝙ non gaudet,

det,vt clarè patet in d.l.j.de his,qui ad ecc.confu. C.& in extrauag.Martini, & Io.directis Inquiſito ribus Franciæ,in quibus cauetur, ꝙ ſi Hæreticus, Iudæus, vel apoſtata fugiant ad eccl. non ad reme dium ſalutare,ſed cauſa euitandæ pœnę,Inquiſito res poſſunt eos ab eccleſia extrahere, & contra il los procedere, ſicut ſi non fugiſſent ad eccleſiam. Iſtam opin.etiam tenet Hoſti.in ſumma, eo.tit.§. inquantum.col.2.in prin.in ver.& ſi Iudæus.& in repertorio inquiſitionis,in verſi.captura. col.5.in prin.quærit,An hæreticus confugiens ad eccleſiã, gaudeat immunitate eccleſiæ, taliter ꝙ non poſſit capi,& extrahi ab eccleſia, concludit ꝙ non. quia vbicunq; poteſt capi ad incarcerandum,per d.glo. in auth.de mand.princ.& glo.in d.l.publica.C.de his,qui ad eccl.confu. Idem ẽt refertur in d.reper torio inquiſitionis,in verb.immunitas.Anchar.in d.c.inter alia.col.2.idem tenet, dicens, ꝙ qui non eſt catholicus,non gaudet hac immunitate. Idem tenet Signoro.de Homod.in l.nemo, C. de ſacroſ. eccl.col.6.in 5.quæſt.

Placen.in d.rubr.de his,qui ad eccl.confug.dicit,ꝙ Pagani,vel Iudęi,ſi ad fores eccleſię veniũt, vt intrent,ẽt ſi Chriſtianæ legi ſe iungi velle ſimu lent,admitti non debent,ſed multo fortius, ſi criminibus fuerint † irretiti,vel mole debitorũ grauati, etiam ſi fortè denuò vellent Chriſtiani fieri, niſi primo innocentiam ſuam purgauerint,vel de bita vniuerſa reddiderint.quæ dicta ſunt, oportet intelligi,niſi fortè creditor,vel accuſator, ſua auctoritate, & non ex iudicis, vel iuris permiſſione, paganos,vel iudæos proſequatur vt occidat, tunc debent admitti,nunquam tamẽ ſi admiſſi fuerint, vel inopinato irruerint,extrahi debent, niſi fortè in eccleſia delictum fecerint.Vult ergo prædictus Doctor, quòd ſi pagani, vel iudæi intrauerint ſemel in eccleſiam,debent gaudere. 2

Ange.ĩ ſua sũma,ĩ ver.ĩmu.co.2.ĩ ſi.q̃rit,An iudę⁹ fugiẽs ad eccl.gaudeat iſto priuile.& d̃t,ꝙ nõ, ꝑ gl.in d.l.j.C.de his,qui ad eccl.confu.quæ gl.eſt

verior,q̃ gl.in d.c.inter alia,alle. Panor.in d.c.inter alia,refero infra,dicit Ang.vbi ſup. Ego dicerem,ꝙ ſi venit ad eccleſiam, & petit baptiſmum, ꝙ gaudebit,aliàs non,quia videtur veniſſe, vt effugiat,& non cauſa fidei. Panormi.in d.c.inter alia. col.2.ver.j.Igitur quęro,An Iudæus fugiens ad eccle.gaudeat immunitate.alle.gl.ibi,ꝙ ſic, dũmodo abſit diſſimulatio, per d.l.j.de his,qui ad eccl. confu.C.vult dicere,ꝙ ſi Iudęus fugit ad eccleſiã, & vult effici Chriſtian⁹, gaudere debet hac immunitate.Dicit Panor.glo.fore contrariam,in d.l.j.q̃ dicit,ꝙ etiam ceſſante diſſimulatione, non gaudebit Iudæus hac immunitate,& iſtam gl.l.1. credit Panor.eſſe veriorem.Nam l.j.C.de his, qui ad eccle.confu.inducit præſumptionem iuris,& de iure contra diſſimulationem,quia præſumitur fugere,non ꝓꝑ zelum fidei,ſed propter euaſionem delictorum,vel criminum,vt latius per Panorm.vbi ſup.Iſtam opin.etiam tenet Ana. in c.Iudæi.j.co.j. de Iudæis.vbi quærit, An Iudæus fugiens ad eccl. gaudeat immunitate.concludit, quòd non. alleg. Oldra.& alios.

Hippol. de Marſ.in l.ex ſenatuſconſulto. ff. de ſicar.col.pe.fo.41.col.j.quærit,Vtrũ Iudæus gaudeat immunitate,& ꝙ non gaudeat, alleg. aliqua iura,quæ ſuperius retuli,& ꝙ gaudeat, alle.etiam aliqua iura,quæ infra refero,qui tñ concludit,dicens,ꝙ opinio communior eſt,ꝙ non gaudeat,per alle.ſuperius,& idẽ Hippol.in l.vni. de raptu virgi.C.fo.15.col.3.ver.dubitari poteſt.quęrit de iſta qõne.Allegat primo, ꝙ non gaudet, & poſt dicit, ꝙ ſic. Dicit tñ, teneo indubitanter, ꝙ diſtinctio,q̃ ſupra feci de Chriſtiano fugiente ad eccleſ. debet fieri in Iudæo. Vult dicere,ꝙ id,ꝙ dicitur de Chriſtiano,erit dicendum de Iudæo; & iſtã diſtinctionem ponit Hippol.in d.l.vni.col.3.fo.15.col.1.

Maria.Soci.in tract.de citatione,arti.17. fo.22. col.3.quærit de iſta quæſtione,& arguit pro, & cõtra.Dicit tñ,ꝙ iſta opinio,ꝙ infidelis non iuuetur, videtur magis æqua,per c.fi.eod.tit. & priuilegio

vti

vti non debet, qui illud nititur impugnare: conſuetudinem tamen approbatam fore tenendam.

De apoſtata loquitur d. extrauagans. allegata in gl. pragma. ſanctio. quam retuli ſup. & loquitur etiam Nicol. Boer. in deciſ. q. 110. nu. 6. in j. parte. fo. 116. col. 2. 3

Marcus de Mantua. conſ. 211. nu. 17. tenet, quod Iudæus non gaudet immunitate, quia de his, quæ foris ſunt, nihil ad nos. c. gaudemus. de diuort. & ad propoſitum. d. l. j. C. de his, qui ad eccle. confu. ſed ſolus fidelis, & chriſtianus. Marcus vbi ſupra.

Alia opinio eſt, quod Iudæus, Paganus, & Hæreticus, fugientes ad eccleſiam, gaudent immunitate, & pro iſta opin. allegatur gloſ. in d. c. inter alia. in ver. extrahendus, quæ dicit, quod Iudæus etiã non eſt extrahendus, dummodo abſit ſimulatio, per d. l. j. & vult dicere, quod ſi Iudæus fugit ad eccleſiã, volẽs effici Chriſtianus gaudebit, alias non. quia videtur veniſſe, vt fugiat: ſed non cauſa fidei, & iſtã opin. ſ. quod indiſtinctè gaudeat, tenet Guliel. de mon. Lau. Anch. Card. & Imo. in clemen. j. de pœni. & remiſſ. Laud. ibi, col. 2. dicit, quod Iudęus gaudet, dũm tamẽ fictè, vel ſimulatè non currat, nec petat ſuffragiũ. Anch. ibi, col. 2. q. 2. quærit, Quis criminoſus cõfugiens ad eccleſiam conſequatur immunitatem. dicit, quicunque ſit, etiam Iudæus.

Imo. col. 2. in princ. verſi. 2. quærit, Quis gaudet hoc priuilegio. dicit, quilibet cuiuſcunq; conditionis exiſtat, etiam Iudæus, qui non fictè, vel ſimulatè confugit. Card. ibi. col. j. q. 3. quærit, Quis gaudet immunitate. dicit, quod quicunq;, cuiuſcunq; conditionis ſit. Vital. in d. clem. j. col. 8. nũ. 80. dicit, quod Iudæus, vel alius infidelis, confugiens veraciter, vt ibidem protegatur, non autem fictè, vel ſimulatè, gaudet hac immunitate.

Ioã. de Tur. Cre. in d. c. j. diffiniuit. 17. q. 4. col. 2. in prin. quærit, Vtrũ Iudęus, vel Paganus, gaudeat hoc priuilegio? refert Hugo. dicentem, quòd ſic, licet quidam dubitent, tamen Guliel. dicit, quod idẽ de eo, ſicut de alijs. dicit tamen d. Ioã. de Tur. Cre.

in hoc conſuetudinem approbatam eſſe ſeruandã. Hoſt.& Io.An.in d.c.inter alia,& ibi Card.q.j.idẽ tenent. Dicit Hoſti.ꝙ ẽt ſi Iudæus ſit, non dẽt extrahi ab eccleſia.Idem Io.And.vbi ſupra.glo.3.& Car.allegat.c.Iudas.17.q.4.

Silueſtr.in verſ.immunitas.3.q.3. quærit de iſta qõne·& arguit pro,& contra,& concludit,ꝙ indiſtinctè gaudet.Idem tenet Floren.in ſumma.in 3. parte.ti.12.c.3.§ j. ꝙ Iudæus, & Paganus non dẽt per vim ab eccleſia extrahi.Maria.Soci.in tract.de citatione.arti.17.fol.22.col.3. quærit de iſta quæſtione,& arguit pro,& contra, & dicit, ꝙ vtraque opinio eſſet ſatis ſubſtentabilis,retuli ſup.in præcedenti opinione.Collecta.in c.fi.iſto titu.dicit, ꝙ gaudent.Fel.in c.Iudæi.in prin.quærit,de iſta queſtione,& arguit pro,& contra,& concludit,ꝙ gaudet,& etiam peſſimis viris eccleſia concedit hanc immunitatem.Petrus de Belluga in ſpeculo principum dicit,ꝙ etiam Iudæus gaudet, ſimulatione ceſſante.fo. Io.Bichis in d.tract.de immu.eccle. col.7.ver.nota.2.ibi fugientes.dicit, ꝙ ille text.c. diffiniuit.17.q.4.loquitur generaliter.Et ſic debet intelligi generaliter.c.2.coniu.lepro. ergo omnes fugientes ad eccleſiam,ſiuè ſint Iudæi,ſiuè Pagani,vel eorum ſerui gaudẽt hac immunitate, vt ibi per eum.Io.Igne.in l.j.ff.ad ſilla.fol.13.col.2.in fi. & fol.ſeq. idem concludit. Spoli.in d.l.vni.de raptu virgi.C.retuli in præced.opin.dicit,indubitãter diſtinctionem de Chriſtiano fugiente ad eccleſiam debere ſeruari in Iudæo, Pagano, & Hæretico.

Et vt videtur,ſunt duæ opiniones ſuper iſta fallen.ſtante conſuetudine, pro vna, illa ſeruabitur, prout dicũt Io.de Tur.Cre.in d.c.diffiniuit, & Maria.in d.tract.de citatione.retuli ſup. Nam in conflictu opinionum illa eſt tenenda, quam approbat conſuetudo etiam contra communem . Vide Dec. poſt alios,in c.atſi clerici.col.15. de iudic.Rochus de Curte in repet.c.fi.de conſuc.fo.15. col.j.ver.limita.3.& 51.col.4.verſi.6.limita.Ioan.de Rebuff.

in

In ſilua nuptiali. fol.207. refero in conſilijs meis. conſ.58.col.pe.in prin.infra eo. lib. & conſ.21.in 5.vol.in j.fall. regulæ ſcđi gñis realis in cõſ.meis.

4 Prædictæ opin.poſſent concordari,† prout ſentiunt gl.in d.c.inter alia ibi.& Panor.& ibi Ange. in ſumma,in ver.immunitas.col.2.in fi. retuli ſupra.ꝙ qñ Iudæus,ſeu infidelis fugiunt ad eccleſiã, & petunt baptiſmum, & volunt effici Chriſtiani, gaudebunt immunitate, & iſto caſu procedit iſta opinio.2.ſi verò fugiant ad eccleſiam non ꝑꝑ zelum fidei,ſed ꝑꝑ euaſionem delictorum,ſeu criminum,non gaudebunt,& hoc tenet Nicol. Boer. in deciſ.q.110.in prima parte,fo.116.nu.4. dum dicit, Iudæi, & infideles gaudent hac immunitate, quando non fictè,nec ſimulatè confugiũt ad eccleſias,ſed aliàs non,vt dictum eſt.

In excommunicato, & interdicto, & degradato.

Summarium 19. Fallent.

1 *Excommunicatus, vel interdictus, quando gaudeat immunitate.*

2 *Quid in degradato.*

FALLIT XIX. in excommunicato, & interdicto † ſecundum Hoſt.in c.fi.eo. tit. qui dicit. ꝙ excommunicatus non gaudet immu. ſi eſt excommunicatus ab homine, ſeruato ordine iudiciario, aliàs ſecus, niſi eſſet in mora petendi abſolutionem, & Hoſtienſ. in ſumma de immunitat. eccleſi.§.in quantum. verſicul. quid ergo. vbi dicit, quòd excommunicatus non gaudet hoc priuilegio, ſi ab homine excommunicatur, iuris ordine ſeruato:ſecus ſi à canone, vel in vtroque nõ debet Fal.19 1

 gaudere,

gaudere,ſi eſt in mora petendi abſolutionem; dicit tamen Hoſt.quòd Goffr. ſequitur communem opin.magiſtrorum.vide in fi.iſtius fallen.

Cōtra iſtam fallen.tenent Guliel.de mon.Laü. & Imp.in cle.j.de pœ.& remiſ.& ibi Bonif.de Vital.q.5.nu.79.qui dicunt, ꝙ excommunicatus gaudet immu.Idem tenet Io.Fab.inſti.de his,qui ſunt ſui,vel alie.iur.& in l.1.de his,qui ad eccle.confu. C.alleg.Hoſt.in ſumma eo.tit. §.quid ergo, retuli in prin.iſtius fall.Idem tenet Hen.Bohic.in c.eccl. eo.tit.col.4.nu.4.vbi dicit,ꝙ excommunicatus debet gaudere,dummodo aliud canonicum non ſit, ꝙ obſiſtat,& ideo eſt,quia in hoc,delictum excōicati non attenditur,ſed potius fauor Dei, cui competit iſte honor,qui non peccauit.& cōcludit opinionem iſtā eſſe veriorem,& gl.prag.ſanct. in tit. de inter.indiffe.non ponē.in verſ.inde eſt.fo.196. col.3.arguit pro,& contra,& cōcludit, q' gaudet. Idem tenet Colle.in c.fi.eo.tit.qui dicit, ꝙ excommunicatus,& interdictus debent gaudere. Ioā.de Tur.Cre.in c.diſſiniuit.17.q.4.dicit,ꝙ excommunicatus debet gaudere.Idem Silueſtr.in ſumma.in ver.immu.3.q.3. & ſanctus Anto.in ſumma.in 3. par.tit.12.ca.20.§.1.glo.confu. Burg.fo.57.col.2. Refert Panor.in d.c.inter alia.Panor.ibi nihil dicit,& Bonif.de Vital.in clem.1. de ſen.excom.22. vbi dicit, ꝙ ſi excommunicatus fugit ad eccleſiā propter delictum,non debet extrahi,ſi tñ excommunicatus eſt in eccleſia ſua voluntate, & non ad finem immunitatem conſequendi, & ex ſua ſtatione impeditur celebratio,poteſt inuitus extrahi,vt ibi plenius,per dictum de Vitallin,

Maria.Soci.in trac.de citatione,art.17. fol.31. col.j.in prin.dicit, ꝙ hoc priuilegio gaudet excōmunicatus,ſi aliud canonicum non reſiſtit ei. Ratio eſt.quia in hoc non attenditur delictum excōmunicati, ſed fauor Dei, cui competit ille honor. Allegat Guliel.de monte Laud.& Zenzi.in d. clemen.1.de pœni.& remiſſ.& Hoſti. in ſumma eod. tit.in §.quantum retuli ſup.in princ.quidam verò diſtin-

diſtinguunt, ꝙ aut quis eſt excõmunicatus ab homine ſeruato iuris ordine, talis non gaudet. aut eſt excommunicatus à canone, talis gaudet; alij verò dñt, ꝙ vtroq; caſu non gaudet priuilegio, ex quo eſt in mora petendi abſolutionem. Secus ſi non eſſet in mora. c. rurſus. c. quicunque. 11. q. 3. ſed glo. Guliel. ſup. ſumma Raymundi. in tit. de immu. eccle. Frater Iacob. in ſumma illius tit. q. 5. ver. quid de Iudæo, tenet indiſtinctè, ꝙ excõicatus non gaudet tali priuilegio, et ꝙ realiter poteſt capi. Sed primam opin. Guliel. ꝙ non poſſit capi, dicit eſſe tutiorem. Hoſti. & eam tenet Goffr. in ſumma iſtius tit. quam ẽt Hugo. in c. pe. de immu. eccle. dicit eſſe veriorem. in hoc reſidet Marian. vbi ſup. Nico. Boer. in deciſ. in j. par. q. 110. col. 2. ver. ſed in excõmunicato: dicit, ꝙ communis eſt. ꝙ excommunicatus gaudet immunitate. Et id, ꝙ de excommunicato, eſt dicendum de interdicto. hoc expreſsè tenet Collecta. vbi ſup.

De degradato † eſt dicendum, ꝙ gaudet priuilegio immunitatis. Nam retinet priuilegium, niſi eſſet incorrigibilis. Nam tunc ſecus, per c. cum non ab homine. de iudi. Hoſti. in ſumma §. in quantũ. colla. 3. ver. ſed nunquid, in fi. & Maria. Socin. in d. tractatu de citatione, arti. 17. fo. 31. col. j. in prin.

Quo ad forum pœnitentialem.

Summarium 20. Fallen.

1 *Quando Epiſcopus, aut alius, crimino-ſum ab eccleſia eximere poterit, vt pœnitentiam agat.*

Falle. 20. F ALLIT, XX. quoad forũ pœnitentialem, & pro declaratione iſtius fallen. quæro de quæſtione ſequenti.

1 Vtrum Eṗs,+ vel eius officialis, poſſit extrahere de eccleſia clericum homicidam, vel aliàs criminoſum,& eum ponere in carcere, vel detrudere in monaſterium. Anchar.& Imol.in d.c.j.de pœni.& remiſſ.dñt,ꝙ ſic,alleg. Innoc.in d.c.inter alia,Guliel.de mont.Laud.in d.cle.j. in q.5. quærit;nunquid Eṗs,aut eius offic. poterit clericũ homicidam extrahere ab eccleſia ad ponendum eũ in monaſterio arcto,ad pñiam peragendã. Refert Inn.ꝙ ſic,in c.inter alia,eo.tit.in ver.ad pœnã cor poralem.i.ſanguinis effuſionem, poſſet tñ in monaſterium retrudi ad pñiam agendam, Argu. c. ſi Eṗs.j.diſtin.& auth.ſi nouo.de adult.c.ſunt verba Inn.& idem ad litteram.Refert Hoſt.Inno.Refert

2 et Hugo.idem notare in ca.rectum. 17.q.4. quia à ſola pœna ſanguinis defendet eos ca. & aliter eos punit,vt in d.c.j. inter alia,ꝙ credit d. Guliel. verum,vbi non eſſet arctum nimis,nec eſſet in carce re perpetuo, maximè cum hodie carcer pro pœna introductus ſit,c.quãuis.de pœni.& remiſſ.li.6.& in eo non datur,niſi panis doloris, & aqua anguſtiæ.c.nouimus. de verbo. ſignific. vt latius per d. Gulielm.

Anchar.in dict. clemen.prima, quæſtio quinta, quærit de iſta quæſtione in eiſdem terminis, & verbis, vt Gulielm. & concludit cum Gulielm. per iura per ipſum allegata. Cardina. in dict. clement.prima,quæſtio.ſeptima,quærit de iſta quæſtione,in eiſdem verbis, vt Gulielm.& dicit,quòd Laudin.in dict.clement.prima.Refert Innocen.in dict.capitul. inter alia, qui tenet, quòd ſic, dicit tamen Card.quòd ipſe contrarium tenet,in d.c.inter alia,q.5.dicit tamen,quòd opinio Inno.ſecundum Laudin. poſſet procedere, vbi monaſterium non eſſet nimis arctum, nec eſſet carcer perpetuus,

tuus,aliàs ſec⁹: maximè cũ hodie ſit carcer ĩdictꝰ ẽt ad pœnã, per d.c.q̃uis,vt latius p Card.vbi ſup.
Imo.in d.cle.j.q.5.quærit,nunquid Eps, vel eius officialis poterit talẽ fugientem extrahere de ecclesia, & ponere in monaſterium, ad pœnitẽtiam peragendam.Imo.non loquitur de clerico fugiente ad eccl.ſed loquitur generaliter. Supradicti alij doctores loquuntur de clerico criminoſo, fugiẽte ad eccleſiam,vt ſup.retuli.Imo.in d.clem.j.refert Guliel.de mon.Laud. & eum ſequitur, retuli ſup.
Io.An.in d.c.inter alia,in ver.pœnam corporalem.Refert Inn.quem ſup.retuli, & dicit,ꝙ per illam gl.videtur ſentire, ꝙ fugiens ad eccleſiam poteſt per eccleſiaſticum iudicẽ inde extrahi, & puniri eccleſiaſtica pœna.pro hoc facit, quia contra ſeculares poteſtates, & non contra eccleſiaſticas poteſtates videtur inuẽta immunitas. c.frater.17. q.4.ibi,ꝙ neq; poteſtatibus, quidem vel principibus vnquam licuit,&c.& ca.diffiniuit. 17. q.4.vbi violans puniri iubetur ſeueritate Regia: ergo de laicis loquitur, facit c.cum inſtantia. de cenſi. eccleſia non videtur priuilegiaſſe contra ſe. Item iudex eccleſiaſticus non imponit pœnam mortis, vel truncationis.
Io.An.vbi ſup.dicit,ꝙ non putat Inn. ſic intellexiſſe. Imo abſtractio violenta per eccleſiaſticũ iudicem,vel dominũ de ſubdito,vel ſeruo, fieri non poteſt,per l.2.de his,qui ad eccl.confu.ibi, nemini licere fugientes,& c.reum.17.q.4. ibi, ad eccleſiã fugiẽtem nemo abſtrahere audeat: & c.diffiniuit. 17.q.4.ibi, nullus audeat confugientem ad eccleſiam, & c. vniuerſale negatiuum ẽt eccleſiaſticos includit,facit c.vnicum.de natis ex lib. C.conquerente.in prin.de reſti.ſpol.Item patere legem,&c. c.cum omnes.de conſti.ad id, ꝙ dicitur eccleſiaſticum iudicem non imponere pœnã mortis, vel trũcationis.ratio eſt,ꝙ de omni pœna loquitur tex.in d.c.inter alia,& apertius tex.in c.id conſtituimus. 17.q.4.& gl.in c.inter alia.in ver.pœna.& gl.Inn. nõ loq̃tur de pęna,ſed de pnĩa.hæc Io.An.vbi ſup.

Henric.Bohic in c.fi.de immu.eccl.co.4. ĩ prin. dicit,modo data immunitate eccleſiæ, nihilominus poteſt ſeruari ius. ſ.punitiõis maleficij, & hoc ſi exeat voluntariè, & ſuppoſito, ꝙ ibi remaneat, detrudetur in monaſteriũ ad pœnitentiã peragendam,alle.Inn.& Hoſt. in d.c.inter alia.& Hoſti.in ſumma.§.alias,eum quis ad eccl.ver.aliàs autẽ,& hoc credo verius,dicit Henric.vbi ſup.& per hanc gl.vñr Inno.& Hoſt.ſentire, qꝫ fugiens ad eccleſiã bene poteſt per iudicem ſecularem inde extrahi, & refert Io.And.in ver.per hanc gl.citra.

Cardin.in d.c.inter alia, q.5. & 6. quærit de iſtã qõne,& refert Inno.& Io.An. de verbo ad verbũ, prout ſupra retuli,& concludit cum Io.And.

Anto.de But.in d.c.inter alia,col.2. ver.quæro, quam pœnam euitet hic fugiens ad eccleſiã, dicit, euitat pęnam corporalem, & ſanguinis effuſionẽ. c.id conſtituimus.17.q.4. poſſet tñ detrudi in monaſterium ad pœnitentiam peragendam, ſecundũ Inn.ibi,propter ꝙ dicit Ant.videtur Inno.ſentire, ꝙ per iudicem eccleſiaſticum poſſet inde extrahi, & puniri confugiens ad eccleſiam,dum tñ puniatur eccleſiaſtica pœna.ratio huius eſt: quia contra ſeculares poteſtates, & non contra eccleſiaſticas videtur hæc immunitas adinuenta. Refert Ioan. And. ad litteram, prout ſuperius retuli, & reſidet cum Io.And.

Ancha.in c.inter alia,in fi.quærit, vtrum eccleſiaſticus poſſet extrahere fugientem ad eccleſiã, quidam dicunt,ꝙ ſic,refert, & ſequitur Io.And.

Collecta.in d.c.inter alia.col.2. in fi.ver.ſed nũ quid poſſunt ab eccleſia extrahi,detrudiq; in carcerem ad perpetuam pœnitentiam ? Refert Inn.& Hoſt.dicentes,ꝙ ſic,per c.nullus.17.q.4.& 82.Idẽ tenuit in d.c. inter alia, & iſtam ſentẽtiam probat littera,cum dicit,rectores eccleſiæ debent ſeruare vitam,& membra, ſed alias ſunt legitimè punien di.Sed Inno.ſuper ver.membra,dicit, ꝙ nunquam propter hoc in carcerem mittẽdus eſt, et detruſio in monaſterium eſt loco carceris,c.gaudemus, de

conuer.coniu.& pœnæ per conſequens. c. quãuis. de pœni.& remiſ.& ſic hæc iura fraudarentur.ar. c.quanto. in fi.de diuor. refert etiam Guliel. in d. cle.j.de pœni.& remiſſ.vbi dicit,ꝙ poſſunt detrudi in carcerem,dummodo non ſit nimis arctus, & perpetuus,refert etiam Io.And.qui credit, ꝙ omnis extractio eſt interdicta per iudicem eccleſiaſticum,nec credit Inn.intellexiſſe contrarium , quia eſſet contra iura:ca.nullus. 17.q.4. cum ſimil.hæc Collect.vbi ſupra.

Panor.in d.c.inter alia,col.3.ver.ſed dubitatur an iudex eccleſiaſticus poſſit iſtum confugientem arcere,& conſtringere,præſertim,ſi eſt perſona eccleſiaſtica,refert Inn.& Io.And.ad litteram, quos ſup.retuli.& dicit Panor.vbi ſup.in fin.col.3.Aduerte,quia Io. And.apertè tangit,quid in ſubdito, vel ſeruo domini iudicis eccleſiaſtici, vel in iudice eccleſiaſtico reſpectu ſecularis perſonæ,cõcludit,ꝙ ꝑ iſtos violenta abſtractio fieri nõ det,ꝙ placet Panor.& alleg.ad hoc text.in c.nullus. 17.q.4. vbi tex.expreſsè dicit,ꝙ nullus clericorum,ſeruũ, aut diſcipulum ſuum confugientem ad eccleſiã extrahere audeat,vel flagellare præſumat,& dicit Panor.ꝙ poteſt dubitari circa duo . Primo,an iudex eccleſiaſticus poſſit fugienti ad eccleſiam inuito indicere pœnitentiam,dicit,ꝙ Ioan.And.poſt Inn.videtur ſentire,ꝙ ſic,facit gl.in c. de raptoribus.36.q.j.quæ videtur ſentire.ꝙ talibus poteſt iniungi pœnitentia,& placet Panor. dummodo inuitus non extrahatur ab eccleſia, vt ſic cõſulatur pariter immunitati eccleſiaſticæ,& animæ illius fugientis,& ſic pñt reduci ad concordiam.Laurent. & Zenzelli. qui in hoc videtur ſibi contrariari in cle.j.de pœni. & remiſſ.Nam immunitas nõ intelligitur conceſſa in præiudicium animæ, poteſt ẽt quis compelli ad agendam pœnitentiam de peccato publico.c.j.de ſponſ.c.fina. 26.q.6. nec eccleſia excuſat eum , cum hæc pœnitentia imponatur in eccleſia,vt in c.in capite. 50.diſtinct. Hæc Panor. vbi ſupra.

Guliel.May.in d.l.nemo.de regu.iur. ff.fo.250. co.4.nu.31.refert Guliel.Anch.& Imo.in d.cle.j. & Io.An.& Inn.& Panor.in d.c.inter alia,quos retuli ſup.& alios,& concludit cum Inn.& Io.And. & Panor.ſ.ꝙ fugiens ad eccle.ſi crimen eſt publicum,poteſt compelli ad agendam pœnitentiã publicam in eccleſia, cum hæc pnĩa publica imponatur in eccleſia,ꝑ d.c.in capite.50.diſt. & ab eccleſia tamen violenter extrahi nõ debet,vt dictũ eſt.

Io.Fab.in l.j.de his,qui ad eccl.confug.C.dicit, ꝙ Eṗs, poteſt clericum extrahere pro pœnitentia iniungenda:ſed non pro incarcerando,per notata per Inn.in d.c.inter alia, ſed Io.And.contra. hæc Io.Fab.vbi ſup.

Bonif.de Vita.in cle.j.de pœni.& remiſ. nu.70. ver.3.quæro,dicit, ꝙ iudex eccleſiaſticus non poteſt clericum confugientem ad eccle.extrahere inuitum, & punire, tũ quia nullo iure hoc cauetur, tum quia ipſe iudex eccleſiaſticus, quemadmodũ debet ſeruare immunitatem eccleſiæ contra alios extrahere nitentes, ita debet ab hac extractione abſtinere,ſecundum Zenze.in d.cle.j. per c.reum. 17.q.4.quòd eſt contra Inno.retuli ſupra.

Bonifa.vbi ſup.vult defendere Inno. vt ibi, per eum.dicit tñ,ſed certè videmus,ét taliter practicamus, ꝙ nemo inuitus de eccleſia extrahitur nedũ pro delicto, imo nec pro debito pecuniario ꝑꝑ immunitatem eccleſiæ, per d.l.j. C.de his,qui ad eccle.confu.& cum iſta conſuetudo ſit pia,fauore eccleſiæ eſt ſeruanda.c.ad apoſtolicam.de ſimo.c.ſuper eo.de cogna.ſpi.vt latius per Bonifa.vbi ſup.

Aduerte, multi ex prædictis doctoribus, quos ſupra retuli,quærunt de clerico homicida, vel criminoſo,An poſſit per Eṗm, vel eius officialem extrahi de eccleſia,ad quam confugit,& eum ponere in carcere, vel detrudere in monaſteriũ, & alij doctores quærunt generaliter, de criminoſo fugiente ad eccleſiam, an poſſit per eccleſiaſticum iudicem extrahi.

Quoad laicos fugientes ad eccleſiam, concluditur,

tur,vt ſupra dixi. ſ. ꝙ compellitur per eccleſiaſticum ad pœnitentiam publicam,quę in eccleſia imponitur:ſed violenter,vel eo inuito non debet extrahi ab eccleſia,nec ꝑ eccleſiaſticū, nec per aliū.

Quoad Clericos, ſequitur Quæſtio ſequens.

Summarium 21. Fallen.

1 *Perſona eccleſiaſtica,an gaudeat immunitate,*

2 *Varia Doctorum opiniones conciliantur in hac materia.*

VICESIMOPRIMO, fallit perſona eccleſiaſtica. Nunquid †hæc immunitas cōceſſa ſit clericis,vel religioſis,vt nō poſſint per iudicem proprium in eccleſia arceri, vel violēter extrahi. Panor.in d.c.inter alia. co.4. ver.2.principaliter dicit, ꝙ hanc qōnem expreſsè non attingunt doctores in d.c. inter alia. & dicit, ꝙ ipſe non reperit aliquem tex. qui expreſsè prouideat de hoc·ſed ipſe Panor.ſalua meliori deliberatione tenet, ꝙ hæc immunitas non hēt locū in eis,ſi iudex eccleſiaſticus,cauſa diſciplinæ, & non odij,vult eos arcere in eccleſia,& punire, & extrahere,vt duci faciat ad carcerē. Et pro iſta ſua opi. adducit ſex fundamenta,& quia pñt videri,nō refero hic,& dicit,ꝙ putat oīa eſſe veriſſima,relinqt tñ hoc cōſuetudini, quæ in hoc multū dēt attēdi. Fal.21 1

Guliel.May.in d.l.nemo de regu.iur.ff.fo.251. col.j. qrit de iſta qōne,& refert Panor.quaſi ad literā,& dt Guliel. vbi ſup.planè poſſumus cōfiteri ſua dicta ꝓcedere ī clericis,vel religioſis delinquētib⁹ in eccleſia,ꝑ d.c.fi.eo.ti. ſuꝑ alijs verò videāt

ſapien-

ſapientiores,quid ſit in illis iudicandum, hæc dicit Guliel.vbi ſup.

Claua.in ſum.in ver.immunitas.verſ.14.& Silueſt.in ver.immunitas.3.q.2.verſ.tertium clerici. & gl.in c.nullus.17.q.4.idem tenet, ꝙ Panor. vbi ſup.Idem ẽt tenet Io.Fab.in l.j.de his,qui ad eccl. confu.C.vbi dicit,ꝙ Eps poteſt clericum extrahere pro pœnitentia iniungenda:ſed non pro incarcerando, per notata per Inno.in d.c.inter alia,ſed Io.An.ibi contra,retuli in præced.q.

Io.Bar.in ſuo viatorio iuris,fo.17.col.4.in titu. de violatoribus immunitatum,dicit, ꝙ clericus,q diſciplinæ fugiendæ cauſa,confugit ad eccleſiam, poteſt extrahi,eum refert Nicol. Boer. in deciſ.q. 109.fo.115.nu.3.

Io.Bichis in tract.de immu.eccl.fol.72. col.j.& 2.in paruo volu.refert Panor.ad litterã,& dicit,ꝙ allegationes Panor.ſunt veræ:Tamen quoad propoſitam qõnem, non credit eſſe veram ſuam opinionem, cum ſit contra caſum expreſſum in c.nullus.17.q.4.vbi tex.nullus clericorum,ſeruum, aut diſcipulum ſuum fugientem ad eccleſiam, extrahere audeat,vel flagellare præſumat, & multa alia.alle.Io.Bichis,vbi ſup.col.j. & 3. & reſpondet ad iura per Panor.allegata. & dicit, ꝙ opinio Panor.ſeruatur in practica.Opinio tñ contraria fortè eſſet verior de iure,per d.cap.nullus,& per alia per ipſum allegata.Ludo.conſ.227.

Lud.Roma.conſ.234.dicit,ꝙ non ſolum in laico,verumetiam in clerico habet locum diſpoſitio. l.præſenti.de his,qui ad ecc.confu.C.adducit tria fundamenta.Primo,quia tex.dictorum canonum, loquuntur indiſtinctè, non diſtinguendo clericũ à laico,ergo l.de prætio,de publi.ff.cum ſimil.Secundo, quia maior rõ eſt in clerico, vt in eccleſia capi non poſſit, q̃ in laico, cum clericis domus ꝓpria quodãmodo eccleſia ſit,in domo autem propria neminem capi permiſſum eſt.l.plerique,de in ius voc.ff.l.nemo.de reg.iur.ff.Tertio,hoc priuilegium,ꝙ in eccleſia nemo capi poſſit, eſt cõceſſum

loco

loco ipſius eccleſię,ergo habet locum in quolibet ibi reperto,ſiuè clerico, ſiuè laico, facit in ſimili, ꝙ notat Bar.in l.fi.de teſta. C.& in l.cunctos populos,de ſum.tri.C.& Bald.in l.ſi non ſpeciali,de teſta.C.dicens priuilegia locis conceſſa ad quaslibet pſonas ibi ſtantes extendi,forenſes,vel extraneas, per l.fi.de teſta.mili.C.Et plus dicit Ludo.vbi ſup. ꝙ etiā ſi quis in eccleſia deliquerit,habet hoc beneficium,ꝙ ibi capi non poſſit,per glo.ſingu.in c. frater.17.q.4.nec obſt.c.fi.eo.tit. qm̄ ille tex.loquitur in caſibus ſpecialibus,& exceptuatis à regula. d.l.præſenti,inter quos iſte non eſt.d.ergo gloſſ.c. frater,debet teneri,quia nullum habet contradicentem. & Ludo.refert additionator Ang.de maleſ.in ver.ſama.q.4.in littera a. Gl.in d.c.frater.in ver.ab omnibus,in prin.dicit,ꝙ ſacrilegus in nulla eccleſia erit tutus,cum in eccleſia delinquat, & dicit d.gl.in fi.Tamen decre.Inter.de immu. eccl. tm̄ duas pſonas excipit. Vult innuere, ꝙ exceptis illis perſonis,aliæ delinquentes,et in eccleſia, gaudent immunitate.Ita gl.non probat dictum Lud. nam non ſequitur.Dicta decreta inter alia excipit duos caſus,ergo non ſunt alij caſus excepti. Namq plures ſunt alij caſus, in quibus fugiens ad eccleſiam non gaudet immunitate,vt patet per diſcurſum iſtius tractatus.Item c.fi.eo.tit. eſt contra dictum Ludo.nam tex.ibi clarè dicit, ꝙ delinquens in eccleſia non gaudet immunitate, vt latius dixi ſupra in fallen.3.Nec eſt bona reſponſ. Ludou.ad c.fi.ꝙ ille tex. loquatur in caſibus ſpecialibus exceptuatis à regula.l.pręſenti.caſus exceptuati ſūt, homicidæ,adulteri, raptores, exactores tributorum:de quibus in auth.de man.prin.§. neque autem.col.3.& iſti,ſi delinquunt, non gaudēt immunitate:nemini dubiū,ſi delinquentes extrà confugiunt ad eccleſiam,non gaudent;à fortiori, ſi delinquunt in eccleſia, & dicti ſpeciales non procedunt de iure canonico,vt dixi in fallent.

Ioan.Bernardus de Luco,nunc Epiſcopus Calagurriten.in practica crimin.in c.115.fo.99. col.2.

tit.

et,ab eccleſijs,ad quas confugerint, quærit de iſtâ quæſt. & refert Card. & Ludou.Roma.tenentes,quod gaudent etiam clerici, retuli eos ſupra. refert etiã Panor.tenentem,quòd non gaudent. Refert etiã Ioan.Bichis, qui refert opinionem Panor. & concludit contra eum,retuli ſupra, & dicit prædictus Epiſcopus,quòd opinio verior, & communior eſt, quòd gaudent.Panor.relinquit conſuetudini,quæ in hoc multum debet attendi ſecundum eũ, quæ quidem iam videtur recepta,vt clerici à ſuis iudicibus extrahantur ab eccleſijs,& ita ſeruatur. Limitatur hoc per d. Dominum Epiſcopum in caſibus, vbi clericus poſt degradationem eſſet tradendus curiæ ſeculari, tunc non eſt extrahendus, aut ſi extrahitur poſt degradationem, & verbalem in ſententia traditionem curiæ ſeculari,ad eccleſiam reducendus eſſe,videtur ſibi æquiſſimum. Opinio ergo Ludo.& Io.Bichis eſt, quòd clerici delinquẽtes,ſi fugiant ad eccleſiam, gaudent immunitate.

Cõcluſio. Opinio Panorm.eſt,quòd non gaudent,& relinquit conſuetudini,poſſent †concordari,prout ſen-

2 tit Gulielm.Mayne.quem ſupra retuli.vbi dicit,quod planè poſſumus confiteri dicta Panormit. procedere in clericis, & religioſis delinquentibus in eccleſia,per c.fina.eod.tit.In alijs verò, viderint ſapientiores,quid ſit in iſtis iudicandum. poſſet dici, quòd alij gaudeant, prout expreſſe dicit Ludo.vbi ſupra. Nam clerici, vt plurimum, maximè hodie, alibi quàm in eccleſia viuunt, & reſident.ſecundum Ludouic. & Ioann. Bichis,vbi ſupra.

Hodie tamen opinio Panormita. indiſtinctè ſeruatur, & ita vidi practicari.

Caſtel.

Caſtellantes Eccleſiam, vel inde pugnantes.

Summarium 22. Fallent.

1 *Caſtellantes eccleſiam, vel inde pugnantes, an exemi poſſint ab eccleſia.*

2 *Eccleſia, an incaſtellari poſſit.*

VICESIMOSECVNDO, fallit, in caſtellantibus eccleſiam, vel inde † pugnantibus. Nam tales. ſ. caſtellantes eccleſiã, vel inde pugnantes, non gaudẽt immunitate, arg. c. fi. eo. tit. Nã ibi tex. q; delinquentes in eccleſia, non gaudent immunitate. Dixi ſup. in 3. fallen. Caſtellatio eccleſiarum eſt prohibita. c. ſanctorũ. 10. q. j. c. fi. 17. diſt. in d. c. ſanctorum. eſt tex. q; eccleſia à laicis incaſtellari non debet, dicit gl. ibi, vt inde fiant propugnacula. Dicit Hoſt. in ſumma iſtius ti. in §. inquantum, in prin. q; eccleſia incaſtellari nõ debet: nec ibi debent ędificari propugnacula, vt inde fiat guerra, vel ibi recipiantur ij, qui guerrã faciunt, præcipuè prædones, quãuis auctoritate Epi, tempore iuſtæ neceſſitatis, hoc fieri poſſit ad tempus: puta propter metum paganorum, piratarum, latronum, & pro defendendo iura eccleſiæ, cum fortè non inueniatur locus ita congruus ad hoc. ceſſante tamen neceſſitate, ceſſat caſtellatio, vt latius per Hoſt. vbi ſup. Inn. in c. cum eccleſia. eo. ti. dicit, quòd eccleſia non debet caſtellari ad offenſionem alicuius: ſed ad hoc vt ibi fugiant, & defendantur Chriſtiani, vel aliàs boni à malis, ſatis licitè poteſt incaſtellari. Idem Hoſtien. Ioan. And. ibi, & Henric. Bohic, in dict. capitul. cum eccleſia, in princip. quærit, † an eccleſia poſſit incaſtellari. 2

Fal. 22 1

ſtellari.dicit, quòd nō ad offenſionem alicuius.c. ſanctorum.10.q.j. Sed ad defenſionem bonorum eorum,qui in caſu licito ad eam confugiunt, tunc poteſt incaſtellari per d.c.cum eccleſia. Sed à clericis bene poteſt incaſtellari,ſi laici vellēt facere inſultum contra eccleſiam, vel propter oblationes, vel propter aliud, vt ipſis laicis reſiſtatur, ſecundum Henricum,in d.c.cum eccleſia,& Archi.in c. ſanctorum.10.q.j.Idem etiam tenet, quòd Henri. Bohic.Card.Aut.Anch.Panor.in d.cle.cum eccle. ꝙ ad offenſionem alicuius non debet incaſtellari, ſed vt defendantur Chriſtiani,& boni viri à malis poteſt incaſtellari.Idem tenet Ancha.conſ.96.col. 2.ꝙ eccleſia poteſt incaſtellari pro tuitione fidelium.Claua.in ſumma.in verſic.immunitas. q.18. quærit,vtrum fugientes ad eccleſiam tēpore belli ſint capiendi.dicit,quòd non. ſi ipſi non incaſtellauerunt,aut inde pugnauerunt,ar.c.ſi.eod.tit.Idē tenet Silueſtr.in ſumma.in ver. immunitas. 3.q.3. ver.4.Sequitur ergo, quòd caſtellantes eccleſiam, aut inde pugnantes,non gaudent immunitate,intellige de incaſtellantibus ſine cauſa iuſta, vt ſupra dictum eſt,& quoad pugnantes,de eccleſi.dic, vt ſupra dixi in 3.fallent.

Signoro.de Homo.in repe.l.nemo.de ſacroſan. eccl.C.nu.10.fo.24.col.2.ver.& primo quæro,quęrit an tempore guerrę,per laicos poſſit eccleſia occupari,vt ibi fiant fortè aliqua fortalicia ad defenſionem Reipub.argum.pro, & contra. & concludit,quòd ſic,quia cum hoc fiat ad vtilitatem Reipub. præferendum eſt priuatæ. l. vtilitas, de primi pilo.C. Item non eſt abſurdum eccleſias opprimi ob publicam vtilitatem. l.vnicus nullum.de ſacroſ. eccleſ.C.cum ſimil.

Quando

Quando datur carcerato licentiam ad audiendam miſſam.

Summarium 23. Fallent.

1 Incarcerato, ſi detur licentia miſſam audiendi in eccleſia, inde extrahi pôt.

FALLIT, XXIII. qñ † datur carcerato licentia ad audiendã miſſam. Nam iſte talis non debet gaudere immunitate: imò ſi non vult redire ad carcerẽ, poteſt extrahi ab eccleſia, & reduci ad carcerem. Ioã. An. in addit. ad Speculato. ſuper rubr. de iureiur. col. pen. quærit de iſta quæſtione, qñ dimiſſus de carcere, vt vadat ad audiendam miſſam, cum iuramento de redeundo, & vadit ad eccleſiam, & non vult redire. Io. Andr. refert plura dicta aliorum, & concludit, ꝙ ſi iniuſtè detinebatur, vel à non habente poteſtatem, non tenetur redire per glo. ſingularem. in cle. paſtoralis, in verbo, per violentiam. de re iudi. Si verò iuſtè detinebatur, tenetur redire, nõ debet tñ pati illum extrahi, niſi præſtita impunitate de membro, vel morte. Idem Panor. in c. Inter aliã. in fi. eo. tit. & Henric. Bohic. in c. pe. eo. tit. in fi. Io. de Bichis in d. tract. eo. tit. col. 26. ver. quæro aliquis. fol. 77. col. 4. in paruo vol. ibi refert Io. And. & Panor. vbi ſup. & idem in deciſ. capellæ Tholoſ. deciſ. 422. col. j. & Barth. Brixien. in quæſtionibus dominicalibus. q. 37. in 2. volum. tractatuum fol. 54. col. 3. quærit, carceratus iurauit cuſtodi carceris, ꝙ rediret ad carcerem, ſi permitteret eum die aliqua ſolẽni audire miſſam, cuſtos recepto iuramento permiſit eum intrare eccleſiam, carceratus non

Fal. 23

1

vult exire allegans immunitatem eccleſiæ,quæritur an compellatur exire. Primo dicit,ꝙ poſſet cõpelli:poſt arguit,ꝙ non.tandem concludit, ꝙ ſi in iuſtè detinebatur,non tenetur redire,& ſi iuſtè detinebatur,debet redire : veruntamen eccleſia non debet eum reddere,nec debet extrahi per violentiam de eccleſia,niſi prius fuerit ad vitam,& mẽbra ſecuratus.d.deciſ.Toloſ.eum refert, & ſequitur,allegat ẽt Panor.vbi ſup.& Clauaſium in ſumma.in ver.immunitas.ver.19. idem tenet, ꝙ Bart. Brixien.& alle.Bar.in l.relegati.ff.de pœn. & Ioã. And.vbi ſup.retuli.Soci.And.Bar.non loquitur in noſtris terminis,Caſſã.in conſuet.Burg.fo.57.col. 2.in fi.refert Panor.in d.c.inter alia,Bartho.Brix. refert,& ſequitur.Guliel.Mayne. in l.nemo.de re gu.iur.ff.fo.250.co.2.in prin.nu.24.& dicit,ꝙ iſta fuit opinio Tancredi. & hoc ſequitur Alberic. in l.fideli.C.de his,qui ad eccl.confug.

Faciens mala ſacrificia, ſeu blaſphemat.

Summarium 24.Fallent.

1 *Sacrificia irreprobata facientes,non habent immunitate.*

2 *Nec blaſphemantes.*

Fal.24 FALLIT, XXIIII. in facientibus †mala ſacrificia.Nã tales,ſi
1 fugiant ad eccleſiam , non gaudent immunitate . Hippolyt. de Marſ.in l.ex ſenatuſconſulto.ff. de ſica. col.3. in fi. mala ſacrificia ſunt, ſacrificantes more paganico,vel ille,qui offendit maieſtatẽ diuinã , idẽ de percutiente imaginem Dei, vel ſanctorum, vel ſcindente imaginem Dei ligneam, vel ſanctorum, ſecundum

ſecundum Ange.de Peruſio in d.l.ex ſenatuſcon-
ſulto.& ibi Hippol.vel iurãs per capillos, vel alia
verecunda. Nam iſti tales non gaudent immunita
te,ſcd̃m Hipp.vbi ſup.ver.quæro ẽt.fo.40.co.3. &
ſeq.Iſtam q̃onem an blaſphemator Dei,& virgi
nis Mariæ,gaudeat immunitate. Ponit Nic. Boer.
in deciſ.q.100.in j.parte.fol. 116. & concludit,ꝙ
non gaudet,per rationem.c.fi.eo.titu.quia fruſtra
legis implorat auxilium,&c.c.quia fruſtra,de vſu.
cum ſim. Nam qui delictum in eccleſia,vel contra
Dei ſponſam commiſerit, non debet gaudere im-
munitate,d.c.fi.eo.ti.c.conqueſt. c.cum pro.ca.de
ſent.excom.Io.Fab.in d.l.j.C.de his, qui ad eccle.
confu.& Doctores quos ſupra retuli in prin.à for
tiori gaudere non debet, ſi contra Deum ſpõſum
eccleſiæ,& caput,ac diuinam commiſerit maieſta
tem,quam longè grauius eſt offendere, quam tem
poralem.c.vergentes.de hæret.cum ſimil. Nam ſi
læditur per hæreſim,vt ibi,ſic etiam per blaſphe-
miam,quam tolerare non debet eccleſia. Cũ Chri
ſtus noſtra pertulerit crimina. c. in nonnullis. de
iudæis.tenet Cald.conſ.2.in tit.de iudæis. col.j.in
prin.dicens,ꝙ hoc crimen ſapit hæreſim,ſi ſcien-
ter,& appenſatè fiat,& maximè ſi ſæpius reitere-
tur,vt latius per Cald. vbi ſup. ergo ſi quis delin-
quit in eccleſia,non gaudet,vt dictũ eſt · ergo,nec
qui in Deum,ex quo ꝑꝑ honorem Dei defertur ec
cleſiæ, multo fortius deferendum eſt Deo. iuxta
illud,propter vnumquodq; tale,& illud magis.au
then.multo magis.de ſacroſ.eccle. C.iniuria, quæ
fit Deo,cenſetur eccleſiæ facta, & ècontra, & hoc
eſt clarum,vt latius per d.Nic.Boer.vbi ſup.refert
etiam Arch.in c.quid ergo.23.q.5.vbi dicit,ꝙ do-
minus dixit ad Moyſen. educ de carcere blaſphe-
mum:& ponãt omnes, qui audierunt, manus ſuas
ſuper caput eius, vt lapidet eum vniuerſus popu-
lus,ſic factũ eſt. dicit vlterius Arch.in d.c.quid er
go.23.q.5.peccatum blaſphemiæ,quæ ponit in cœ
lo os ſuũ, oĩ peccato horribilius eſt, vt latius ibi,
per eundem Archid.& per Nicol.Boer.vbi ſupra.

In

In delinquente propè Eccleſiam, animo confugiendi ad eam.

Summarium 25. Fallent.

1 *Delinquens propè eccleſiam, animo confugiendi ad eam, quando poſſit gaudere immunitate.*

Fal. 25 FALLIT, XXV. in delinquẽte
1 †propè eccleſiam animo confugiendi ad eam. Nam talis non gaudet immunitate; ſecundum Hoſt. in ſumma eo. ti. §. inquantum. col. 2. & in addit. ad Panor. in d. c. fi. eo. tit. vbi dicitur, ꝙ diſpoſitio illius c. habet etiam locum in eo, qui delinquit extra eccleſiam. ſ. propè eccleſiam, animo confugiendi ad eam, aliàs non. allegàt Hoſt. & plures alios doctores. Idem tenet Ioã. Fab. in l. j. C. de his, qui ad eccl. confu. & Maria. Socin. in tracta. de citatione. in 5. q. fol. 22. col. 3. ver. & quid, ſi nõ deliquit in eccleſia, nec longe ab eccleſia, ſed propè eccleſiam, non tñ infra circuitum, infra quem eccleſia gaudet dicta immunitate, diſtinguitur, an ex propoſito, ibi propè eccleſiam deliquerit, vt citius poſſet ad eccleſiam habere refugium, traditur per Hoſt. in ſumma eo. tit. §. cum quis, & per Hugo. in d. c. pen. eo. tit. in hoc reſidet. Maria. Soc. vbi ſupra. Hoſti. vbi ſup. in d. §. inquantum. col. 2. ver. Si verò maleficium commiſerit, infra eccleſiã, aut propè, intendens per eccleſiam liberari, aliàs non commiſſurus, puta interfecit hominem in cimiterio, vel propè eccleſiam, & intrauit eccleſiam incontinenti, talem non defendet eccleſia. c. fi. eod.

tit. &

tit.& ſic poteſt intelligi, auth. de man. prin. § Sed neque, colla. 3. ver. homicidas, adulteros, raptores virginum, non gaudere immunitate. alij dicunt, q̄ d. auth. corrigitur. Nã tales defendit eccleſia, non habita dicta diſtinctione, & hoc dñt magiſtri cõmuniter, ſecundum Hoſt. ſed poteſt intelligi, vt dictum eſt. ſ. quando rapina propè eccleſiam facta eſſet, & ſic loquitur lex. ſed c. fin. quando à longè venit, & inſequebatur, & ideo ad eccleſiam confugit, hæc Hoſtieſ. vbi ſup. facit, q̄ ſtatutum puniens vulnerantem in eccleſia, habet locum in vulnerante iuxta eccleſiam. Io. And. in tit. de immu. eccleſ. in addit. ad Spec. in fi. ver. ex practicis. eum refert Marcus de Mantua conſ. 211. in fin.

Qui blãdis verbis facit quẽ extrahere ab Eccleſia.

Summarium 26. Fallen.

1 *Qui blandis, & doloſis verbis ab eccleſia eximuntur, an reſtitui debeant.*

2 *Quis locus ſpectetur, vbi in platea exiſtens, alium extra plateã conſtitutum percutiat.*

3 *Teſtamentum quo per blanditias inſtituitur hæres, num valeat.*

4 *Matrimonium dolo contractum, an valeat.*

5 *Ingreſſus monaſterij, aut profeſſio dolo facta, an vitietur.*

6 *Diſtinctio circa dolum bonum, & malum notanda.*

7 *In principali quæſtione pulchra ponitur*

hic

hic diſtinctio, & variè opiniones referuntur.

8 *Iudex, malefactori fidem præſtitam, an ſeruare teneatur.*

Fal.26 FALLIT, XXVI. in illo, qui blandis
1 † verbis, & doloſis facit quem exire ab eccleſia, & iſte caſus poteſt exemplificari duobus modis. Primo, qñ delinquens eſt in eccleſia, ſeu in loco immunitatis, & verbis blãdis, & doloſis alterius exit ab eccleſia; & capitur extra eccleſiam: an debeat gaudere immunitate iſte talis, qui exiuit ab eccleſia blandis verbis. Secundo poteſt exemplificari, quãdo quis verbis blandis, & doloſis extrahit quem ab eccleſia, & ſic extractum interficit, ſeu occidit, vel vulnerauit eum, & poſt fugit ad eccleſiam, an debeat iſte talis gaudere immunitate.

Quoad primum, & ſecundum exemplũ Silueſt. in ſumma. in ver. immunitas. 3. q. 6. dicit, ꝙ extrahens quem violenter per partem clamidis ab eccleſia, ſeu cimiterio, violat eccleſiam, dixi ſup. in 10. fallen. Secus ſecundum Goffre. Si quis de loco immunitatis trahat violenter, quia canon ſolã violentiam condemnat, quæ non fit volenti, dixi ſup. in fallen. 12. adde, etiam ſi dolo decipiatur, ſecundum Silueſtr. vult ergo, ꝙ ſi dolo quis extrahitur ab eccleſia, & capitur extra eam, non videtur violata eccleſia, & ſic non gaudebit taliter extractus immunitate.

Pet. de Anch. in c. fi. de immu. eccl. quærit, quid iuris, ſi ſtantem intus per partem mãtelli quæ manet exterius, ipſum trahit, vel blandis, & doloſis verbis de eccleſia exire facit, & occidit, an habeat immunitatem poſtea confugiens ad eccleſiã. Iſtæ ſunt pulchræ quæſtiones, & dubitabiles, dt Anch. vbi ſup. & refert Io. An. tangentem iſtam quæſtionem de mantello, & de illo, qui trahit volentem: & eum ad mortem, vel detruncationem alicuius membri

membri condemnat,& de iſtis duabus quæſtionibus dixi ſupra in fallent. 10. & 12. dicit Anch. ego de prædictis qõnibus me remitto ad notata in ſimili. per Bar. in l. libellorum. de accuſ. ff. hæc Ancha. vbi ſup. Bar. in d. l. libellorum. ver. Sed quęro, aliquis percuſſit Titium in platea, qui poſtea moritur in alio loco, quis locus debeat inſpici, dicit, ꝙ locus percuſſionis, & non locus vbi moritur, quia ibi videtur interfectus, vbi eſt percuſſus. Et Barto. ibi. ver. vlterius quæro, quid † ſi aliquis exiſtẽs in 2
platea cum balliſta percuſſit aliquẽ extra plateã, quis locus inſpicitur? Concludit, ꝙ inſpicitur locus, vbi quis pcutitur. Verba tñ ſtatuti ſunt inſpicienda, vt ibi per Bar. dixi plenius in 4. fallen. & in ſeq. fallen. maximè in quinta, & decimã fallẽ. quo ad noſtram fallen. eſſet dicendum, ꝙ ſi doloſè, ſeu blandis verbis quis extrahitur ab eccleſia, & extra eam capitur, vulneratur, ſeu occiditur, debet attendi locus percuſſionis. & ſic in primo exẽplo, ille, qui blandis verbis, ſeu doloſis, exiuit ab eccleſia, non gaudebit immunitate, & in ſecundo exemplo, ille q aufugit ad eccleſiã, gaudebit ĩmunitate.

Pro iſta opin. facit tex. in l. fi. C. ſi quis aliquẽ teſta. prohi. vbi tex. dicit. Iudicium † vxoris poſthu 3
mum in ſe prouocare maritali ſermone, nõ eſt criminoſum. dicit gloſ. ibi, maritali. i. blando mariti ſermone. l. fi. ff. eo. & dicit Bar. in d. l. fina. C. licere blanditijs prouocare teſtantem, vt ſibi prouideat. & omnes, in d. l. fi. C. dicunt, inſtitutionem blando ſermone factam non eſſe vitioſam, & ibi Iaſ. ponit regulam, cum tribus fallen. & etiam ponit iſtã regulam cũ fallen. Bernardus de Luco Hiſpanus, in regulis Soci. in littera V. eſt regula 498. & Palati. Rube. in rep. rubr. de donat. inter vir. & vxorẽ. col. 360. ver. ſecus tamen, dicit, ꝙ ſi blãdis verbis vxoris, vir inductus eſt ad donandum, valet donatio. arg. l. non eum. ff. de inoff. teſtam. & d. l. fi. C. ſi quis aliquem teſta. prohib. vt latius per eum. & Bened. in repe. c. Raynucius. de teſta. in ver. condidit. 2. fo. 168. col. j. nu. 25. vbi ęt refert lati⁹ pdicta.

Item ad prædicta, facit gl. ſingularis, in c. pen. ꝙ met. cau. in glo. fi. vbi dicit glo. ꝙ matrimonium
4 dolo contractum eſt validum. Panor. ibi. Iaſ. in l. pacta nouiſſima. col. pen. ver. & nota. ꝙ matrimonium. C. de pact. vbi dicit, ꝙ ſi matrimonium contrahitur dolo, nedum valet mero iure, imò & in effectu, quia non poteſt reſcindi actione de dolo. allegat d. gl. d. c. pen. quàm Panor. bis multum exclamat pro ſingulari, & eſt gl. ſimilis. in c. fi. 2. q. 3. quæ dicit, ꝙ matrimonium contractum nõ reſcindit dolus, & Iacob. vbi ſup. refert Imo. in d. c. pen. ꝙ met. cau. vbi dicit, ꝙ ſi mulier dolo perſuaſit, ſe habere amplas facultates, & ita dolo circunuenit iuuenem, vt eam accipiat in vxorem, & poſtea reperiatur nihil habere, iſte dolus nihil officit matrimonio, & eſt ſimile, ꝙ determinat Bal. in l. Arthemidoram. C. vt in poſſ. lega. de Socero, qui promiſit inſtituere generum hæredem, vt capiat filiã ſuam in vxorem, & poſtea eum decipit, quia nihil ſibi reliquit in teſtamento, nõ officit matrimonio, & allegat ẽt gl. in l. à diuo. ff. de ritu nupt. ibi gl. dicit, ꝙ matrimonium non diſſoluitur propter dolum. Iaſ. in §. actionum. col. 7. in fin. nu. 38. inſti. de actio. refert quaſi ſupradicta. & alleg. c. dilecti. de empt. & vend. & Iaſ. in dictis locis refert Caſſa. in conſuet. Burgun. fol. 132. col. j. ver. 3. dic. & ibi refert prædicta, & idem videtur ſentire Inn. in c. ex parte. de reſt. ſpol. in final. verbis. Imo. in d. l. pen. in gl. fi. dicit, ꝙ licet doctores tranſeant cum dict. gl. tamen reuera iura, quæ allegantur per glo. non probant dictum gloſſę. ſed loquuntur, qñ alter cõiugum doloſè inducitur ad conſentiendum alteri tranſeunti in religionem. gl. prædicta poteſt dicere verum, quia licet doloſè induxerit aliquem ad contrahendum matrimonium, fortè dicendo ſe valde diuitem cum inops fuerit, non per hoc retractabitur matrimonium, hæc Imo. vbi ſup. Ioan. de Nebiſanis in ſilua nuptiali, fol. 88. co. 2. in fi. dicit, ꝙ dolus non annullat matrimonium. alleg. Iac. & alios. Purpurat. in l. pactum, ꝙ dotali. col. 3. ver. 5. ampliatur.

ampliatur.poſt Alex.ibi.refert d.gl.fi. c.pen.quòd met.cau.& Panor.Imo.& Bal.& Iacob.vbi ſup.& ſumma Angelica in ver.matrimonium.in §.impedimentum quartum,idem dicit.

Phil.Dec.in l.pactum,ꝙ dotali.C.de pact.nu.8. cum ſeq.col.3.in prin.ver.10.& vltima ampliatione.fol.128.col.2.in prin.concludit matrimonium dolo contractum valere.allegat Bald. in d. l.cum Arthemidoram.c.fi.C.vt in poſſe.lega.

Seruiunt iſta ad probandum,ꝙ voluntariè exiuit ab eccleſia; & ſic non gaudebit, vt ſupra dixi in 12. fallen. Nam in matrimonio libera requiritur voluntas.c.cum locum,cum ſim.de ſponſalib. ſi matrimonium dolo contractum tenet, ergo eſt ibi libera voluntas.

In teſtamento etiam requiritur libera volũtas. Si ergo teſtamentum dolosè cum verbis blandis tenet,ergo eſt ibi libera voluntas, videtur per prædicta,ꝙ ſi blandis verbis, & doloſis exeat quis ab eccleſia,non eſt eccleſia violata, quoad primũ caſum,nec quoad ſecundum, vt fugiens ad eam non debeat gaudere immunitate.

Item pro iſta opinione, facit tex.in d.c.inter alia,vbi tex.dicit, ꝙ non poteſt quis de eccleſia extrahi violenter,ponderatur ibi verbum violenter, quia ſine violentia poteſt extrahi,vt dixi ſupra in 12.fallen.

Item facit glo.in c.ex parte 2.& in c.dudum.de conuer.coniug. quæ gloſſæ dicunt, † ꝙ ingreſſus monaſterii,vel profeſſio, per dolum, vel fraudem facta,tenet.c.conſtitutus.20.q.3. Feli.in c.in præſentia.c.6.& Decius ibi,col.5.ver.8.nota. de ꝓba. 5

Contra prædicta,facit lex eleganter. ff.de dolo malo,cum pluribus ſimilibus,vbi contractus dolo factus eſt nullus; ſi conſtat de dolo, videtur, ꝙ omnia mala ſecuta ſunt per dolum. ca. ex litteris, de dolo,& contu.cum ſimi.

Eſt dicendum,ꝙ aut † dolus eſt bonus, aut malus.ſi bonus,actus valet: & ita intelliguntur iura, quæ loquuntur in teſtamento,matrimonio, & in- 6

greſſu religionis.aut dolus eſt malus, & tunc talis dolus nulli patrocinari debet.In caſu noſtro eſt videndum,an ille dolus, per quem delinquens exiſtens in eccleſia,extrahitur,et capitur,ſit dolus.bonus.Iac.de Bel.in auth.de man.prin.§.nec autem. colla.3.in fi.dicit, ꝙ eſt dolus bon⁹. Vnde ſi iudex dat fidanciam delinquenti in eccleſia, & cum iſta fidancia exit delinquens,iudex nõ dẽt eã ſeruare, quia eſt bonus dolus, & hoc ꝓcedit,dico inferius.

Cy.in d.l.fi.C.de his,qui ad eccl.confu.in fi.quærit,pone,quidam interfecit hominem, & fugit ad eccleſiam,tãdem aſſecuratur per iudicem, exiuit, iudex nihilominus eum capit,& punit capitaliter ad mortem,nunquid bene fecit?

Refert Iac.de Rauen.qui videtur ſentire, ꝙ bene fecit.Sed Petrus contra,quia ſecuratio dẽt ſeruari,& in iſtam opin.videtur Cy.inclinare cum diſtinctione. aut extraxit ab eccleſia in caſu, in quo debeat gaudere immunitate, tunc eum punire nõ poteſt.aut extraxit in caſu,in quo non debeat gaudere,tunc non obſtante fide, poteſt eum iudicare, quia in hoc verſatur ius commune,& publicũ, cui renunciare non poteſt.l.relegati.ff.de pœnis.malè tamen facit frangendo fidem, quia in frangenda fide,nihil boni,nec dolus bonus eſſe poteſt. Pleni⁹ per Fortunum Garſiam,in l.conuentionũ. co.8.in fi.ver.infertur.ff.de pact.refero eũ lati⁹ infra eod.

7 Aduerte † in iſta quæſtione, ꝙ aut iſte,qui verbis blandis, & doloſis extrahit quem ab eccleſia, eſt priuata perſona,aut eſt iudex, aut ei⁹ officialis.

Si eſt priuata perſona,& extraxit verbis blãdis, & doloſis exiſtentem in eccleſia extra eam,& ibidem eum interfecit,ſeu vulnerauit,tunc clarũ eſt, ꝙ iſte,qui occidit, ſeu percuſſit, eſt inſidioſus, ſeu proditor,per glo.in c.clericus.1.41.diſt.quæ dicit, ꝙ qui malicioſè circumuenerit alium, & callidè ſeducit,vt in periculum ſalutis trahat, dicitur proditor.Idem eſt interficere per dolum,& interficere per induſtriam.c.j.de homi. & ibi Collecta.qui exponit per induſtriam.i.per dolum,vt ſupra dixi

iu

in fallen.14.& iſte talis,ſi confugiat ad eccleſiam, non gaudebit,vt dixi in d.fallen.14.

Si verò iſte talis priuatus non occidit, nec percutit illum,quem verbis blandis, & doloſis extraxit ab eccleſia: ſed detinet eum ad finem, vt officialis iudicis eum capiat, vel ipſe tradat iſtum extractũ iudici, tunc eſt videndum, an iſte ſic extractus ab eccleſia debeat gaudere immunitate eccleſiæ, & videtur quòd non,per ſupradicta.

Aut iſte, qui extraxit ab eccleſia exiſtentem in ea,verbis blandis & doloſis, eſt ipſe iudex, vel eiꝰ officialis: tũc eſt quærendũ, an eccleſia ſit violata. Diſtinctio.

Bal.in l.j.§.nõ fuit.ff.de dolo.quærit, quid ſi iudex vult † punire malefactorem,& promittit ſibi fiduciam,& poſtea non vult ſeruare fidem, vtrum hoc poſſit legitimè facere, videtur, ꝙ ſic, quia eſt bonus dolus,vt in d. §. non fuit. ècontra videtur, ꝙ etiam hoſtibus eſt ſeruanda fides in tregua promiſſa per ducem belli. l.commercium. ff. de pact. dicit Guliel.de Cun. quòd ſi eſt talis, quòd poteſt extrahi inuitus ab eccleſia,vel alio loco exempto, tunc non debet ſeruari fides ſecundum eum. Sed Petrus dicit, quòd ſemper debet ſeruari fides, & hæc eſt æquior opinio,ſecundum Cyn.in l.preſenti.de his,qui ad eccleſ.confug. C.Bal.concludit,ꝙ aut iudex dedit licentiam cauſa cognita, & tunc eſt ſeruanda fides,per notata in l. his, qui reus. ff. de publi.iudic.aut ſine cauſæ cognitione, & tunc non eſt ſeruanda in præiudicium Reipu. l.relegati.ff.de pœn.Hæc Bal.vbi ſupra. 8

Angel.in dict.l.prima.§.non fuit,quærit de iſta quæſtione, & refert Gulielmum, & Petrum, & Bald. & dicit, quòd ſibi placet dictum Bald. Angel. de malefic. in verſicul. quòd fama publica. quæſtio.quinta.fol.73.column.tertia. in paruo volumi.refert Gulielm. Cyn. Bald. & Ange. vbi ſupra. & Ludoui. Roman. in l. tertia. §. ſi quis ſeruum. ff. de acquirenda poſſeſſione. Iacob. de Belouiſ. in authent. de mandat. princip. §. ſed neque.coll.3. loquitur latius,quàm aliquis,quomodo ſit

do ſit danda fidantia, & dicit, ꝙ regulariter nõ eſt danda: tñ ſi detur, an ſit ſeruanda? arguit pro, & contra, & diſtinguit, aut datur hoſtibus, aut ſubdito, aut alicui non ſubdito, vt ibi latè per eum, ſed quoad propoſitum noſtrũ in finalibus verbis quærit dictus Iaco. quid ſi fidantia data eſt homicidæ, vel alteri, & à iudice nõ eſt ſeruata, & decapitatus eſt: an iudex bene fecerit. gl. in d. §. ſed neque. dicit, ꝙ ſic, & eſt bonus dolus, per l. j. §. nõ fuit. ff. de dolo. Sed quidam dicunt, ꝙ malefecerit, & iſtum. §. ſed neque. aliter intelligunt, q̃ nos, & male, & diſtingue, vt ſup. dixi. Sunt verba d. Iac. & diſtin. ſua quoad caſum noſtrũ eſt, q' ſi fides datur ſubdito, ſi à lege datur, ſeruari debet. l. 2. & l. præſenti. cum ſim. C. de his, qui ad eccl. confu. Nam lex dat ſecuritatem exiſtenti in eccleſia. Si autem datur ab homine authoritate legis, ſeruanda eſt, vt in d. §. ſed neque, de man. prin. colla. 3. vbi tex. dicit, ꝙ in cauſis ciuilibus, cauſa cognita, poteſt dare iudex ſecuritatem, & facit lex Quiſquis. C. ad l. Iul. maieſta. Si autem ſine auctoritate legis datur fides ſubdito, ſeruari non debet, vt in d. §. nec autem. & rõ eſt, quia eam non dat ſecundum legem, nec ad vtilitatem Reip. ergo poteſt contrauenire. Iac. vbi ſup. Fel. in c. accedens, vt lite non conteſt. col. 2. ver. an autem liceat aliquo caſu rumpere fidem datã in ſaluumconductum, refert Imol. in l. is qui reus, col. pe. & vlt. §. de publi. iudic. vbi vult, q' qñ eſſet iniuſtè conceſſus, & reus eſſet in loco, in quo aliàs de iure capi poſſit, licitè ſibi frangitur ſaluuſconductus, qui fuit impetratus, ſolum, vt delictũ eſſet impunitum. & infert ad iudices maleficiorũ promittentes impunitatem reo, ſi confiteatur. Qui nõ tenentur ſeruare promiſſionem in foro cõtentioſo, per id, ꝙ habetur in l. ius publicum. C. de pact. Tamen in foro conſcientiæ, putat oppoſitum, quia non licet mentiri. c. j. 22. q. j. ſecundum Imol. vbi ſup. & dicit Fel. ꝙ ad hoc facit mirabile verbum Archid. in c. vtilem. 22. q. 2. vbi dicit, ꝙ Alexander Papa III. promiſit immunitatem cuidã Epõ ſimo-

niaco ei ſecretè confeſſo, ſi idem confiteretur coram Cardinalibus, ꝙ cum feciſſet, depoſuit eum. Nam excuſatur à dolo, ſecundum Archid. per illũ tex. vbi vtilis ſimulatio laudatur. Hæc Fel. ubi ſupra. & idem in c. afferte. in j. notab. Refert Arch. in d. c. vtilem. 22. q. 2. refert ẽt Domin. in c. nos quęq. 2. q. j. col. 3. in prin. ver. ad tertium. vbi dicit, ꝙ iudex promittens delinquenti remittere ſibi delictum, ſi confitetur, ex tali confeſſione poteſt eum damnare, & excuſatur iudex ex tali ſimulatione, referunt Alexandrum Papam III. quem ſupra retuli. Felin. vbi ſup.

Io. de Imo. in d. l. is qui reus, col. pen. verſi. item aduertendum, & col. fi. quærit de iſta qõne prædicta. ſ. an promittens impunitatem reo, teneatur eã ſeruare. Refert Cyn. Iaco. de Bellouiſ. & Guliel. de Cu. & concludit, ꝙ aut poteſtas dat ſaluum conductum ex cauſa, puta propter inueſtigandam veritatem alicuius rei, & tunc debet ſeruare, aut dat abſque alia cauſa, & tunc ſi dat exiſtenti in loco, de quo poterat extrahi, ſeu vbi poterat capi, videtur, ꝙ non teneatur ſeruare, & hoc ſentit Bar. in d. l. is qui reus. & Iaco. de Bellouiſ. licet Cy. ſentiat contrarium in d. l. præſenti, de his, qui ad eccl. confu. C. aut ille, cui datur ſaluũſconductus, eſt in loco, vbi non poterat capi: & eſt maius dubium ꝑ dictum Guliel. in d. l. j. §. non fuit. de dolo, ff. videtur, ꝙ cum ſit permiſſum ſine cauſa iudici dare ſaluumconductum homicidæ, non videtur tutum, ſe tunc committere litteris ſaluiconducti, per c. accedens 42. vt lite non conteſtata, & facit ad id, quòd quotidiè faciunt iudices maleficiorum, quia dicũt capto pro maleficio, ꝙ promittunt ſibi, ꝙ ſi dicat veritatem, non patietur aliquod malum. Nam talis promiſſio videtur nulla, per ſupradicta, & per l. ius publicum. de pact. ff. & hoc in foro contẽtioſo. in foro aũt conſcĩæ, fortè non eſt licitum mẽtiri. c. j. 22. q. 2. & pro latiori conclõne, dicit, ꝙ pñt conſiderari tres caſus, prout tetigit Iaco. de Bellouiſ. in §. neq; aũt. de man. prin. colla. 3. retuli ſup. ſ.

aut fiducia datur hoſti, aut datur ſubdito, aut datur alij non ſubdito, vt latius per eũ, vult Imo. vbi ſup. ꝙ ſi fiducia datur ſine legis auctoritate nõ eſt ſeruanda. Hippol. de Marſ. in pract. cauſarum criminalium, in ver. poſtquam. fo. 19. col. j. dicit, ꝙ qñ iudex dixiſſet reo, confitearis delictũ liberè, quia promitto tibi parcere, vel promitto, ꝙ nullã pœnam patieris. hoc caſu, ſi ipſe reus confiteatur delictum, non poteſt ex tali confeſſione cõdemnari, alle. Imo. conſ. 109. nã Imo. in d. conſi. dicit, ꝙ confeſſio extorta per dolum, ex quo fuit inductus ad d. confeſſionem faciendam per proteſtationẽ gratiæ ſibi faciendæ, non debet nocere, alle. multa ſimilia, vt ibi per eum. alleg. Hippol. vbi ſup. Nicol. Milis. in repertorio. in verbo, confeſſio. ver. cõfeſſionis perſuaſione. fo. 25. col. 3. vbi dicit, ꝙ ſi confeſſio eſt perſuaſione facta, poteſt probata perſuaſione reuocari, allegat ẽt Iaſ. in l. error. de iur. & facti igno. C. col. 4. ver. capio. gl. fi. ꝙ qñ quis inducitur dolo, ſeu perſuaſionibus ad confitendũ, poteſt iſte talis reuocare talem cõfeſſionem, vt latius per Iaſ. vbi ſup. alle. etiam Paris de Put. in trac. de ſindicatu. §. Sequitur quæſtio. fol. 295. col. 2. in paruo vol. vbi dicit, ꝙ quidam inquiſitus de crimine, fuit confeſſus crimen ſine tortura ad perſuaſionẽ officialis, an poſſit eã reuocare, dicit, ꝙ ſic, ſecũdũ Dig. in tract. de quæſtionibus, qui admonet iudices, ꝙ non faciant iſtas perſuaſiones in ſpecie, vt latius per Pari. de Puteo, vbi ſup. & idem ẽt Hippol. in l. ſi quis obrepſerit, de falſis. ff. vbi ẽt refert prædictos Doctores, fo. 86. col. 3. & Hipp. in l. j. §. quæſtioni. col. penul. de quæſtio. ff. & in ſingulari. 201. rubr. de proba. C. fo. 16. in paruo vol. col. 2.

Idem Hipp. conſ. 32. nu. 2. cũ ſeq. fo. 54. dicit ibi Hipp. ꝙ ſi reus eſt confeſſus delictum perſuaſione iudicis, qui ſibi promiſit, ꝙ, ſi ſibi confiteretur delictũ, eum liberaret, & ei faceret gratiam, non põt ex tali confeſſione condẽnari, nec talis cõfeſſio ei præiudicat, alle. Imo. conſ. 109. retuli ſup. & Hip. vbi ſup. alle. aliqua motiua. Imo. j. c. cũ contingat,

de iur.iur. c.quamuis. de pact. vbi iuramentũ per dolum extortũ non nocet iuranti, eadem ratione confeſſio dolo extorta non debet nocere confitẽti.Item adducit,c.ſanè.de renun. vbi dicit text.ꝙ non valet renunciatio illius, qui fraudulenter inductus fuit ad renunciandum. ad idem gl. in l.itẽ ſi pretio loca.ff.in gl.fi.& facit gl.in l.2. in gl.pen. q̃n.actio de pecu.eſt annalis.ff.quæ dicit. ꝙ confeſſio facta perſuaſione aduerſarij poteſt reuocari. Item hoſti eſt fides ſeruanda ſcd̃m æquitatẽ,& bonos mores.tex.cum gl.in c.Noli.22.q.j. & in c.Innocens.22.q.4.gl.in c.Dñs aũt.23.q.2.gl.in l.conuentionem.de pact.vt latius per Hipp. vbi ſup.

31 Phil.Dec.in l.vni. de ſen.quæ pro eo, ꝙ intereſt profer.c.in 2.lect.in 7.not.nu.23.dicit,ꝙ pp veritatẽ inueſtigandam iudex fingere, & ſimulare pōt.c.afferte.de præſum.c.ſi quilibet.22.q.2. c.vtilem.22.q.2.vbi dicit,ꝙ ẽt iuſti viri q̃nque ſimulare pñt,& per illum tex.dicit Arch.poſt Hug.ꝙ iudex pōt delinquenti impunitatẽ promittere, ſi delictũ confiteatur, & poſtea ex tali confeſsione illũ punire,non obſtãte eius promiſsione. Sequitur Feli.c.afferte,ſed adde dicit Dec. vbi ſup. ꝙ cõtrariũ tenet in terminis Imo.cõſ.109. quia fides hoſti ſeruari dẽt.c.noli æſtimare. 22. q.j. Refert ẽt Pari.de Put.in tract.de ſindica.retuli ſup.Iaſ.in l.ſi mora. ff.ſol.mat.in 3.nota:ponderat ibi tex. ꝙ ſic reperire dolũ bonũ, & circa hoc dicit eſſe mirabilẽ deciſionem.Archi.in c.vtilẽ.22.q.2. Nã dicit, ꝙ Alex. Papa III. aliàs obſeruauit vnum dolũ. de quo fuit valde laudatus.Quidam Eps confeſſus fuit ſoli Papæ totam ſimoniã,quam fecit in acquirendo Epiſcopatũ. Papa dixit ei,volo tibi parcere,ſi hoc coram Cardinalibꝰ dixeris,ita fecit Eps.dicit Archi. vbi ſup.ꝙ Papa poſtea eum priuauit Epatu,eodem mõ dicit Arch.ꝙ ſiquis diceret Sarracenis, ꝙ vult ſequi eorũ ſectã, vt eã cognoſceret, & eã cognitã poſtea confunderet.ꝙ nõ peccat,imo meretur, ita ẽt dicit Domi.in c.nos in quemquã.2.q.j. hæc Iaſ. vbi ſup.vult ergo Iaſ. ꝙ talis ꝓmiſſio ñ ẽ ſeruãda,

Phil.Dec.in reg.ea eſt natura,de regu.iur. ff.fo.
83. dicit, ꝙ iudex ad veritatē inueſtigandā poteſt
vti cauillationibus, & ēt ſimulare.prout in c.affer
te.de præſumpt. Nam pp vtilitatem publicam ad
finem bonum,permiſſa eſt ſimulatio.c.vtilem.22.
q.2.& per illum tex.dicit Archi.ibi, & Domi.in c.
nos in quemquam,2.q.j. ꝙ iudex poteſt delinquen
ti promittere impunitatē,& liberationem,ſi con-
fitetur delictum, & poterit iudex ex tali confeſſio
ne ipſum condemnare,& iudex excuſatur, ſecun-
dum Arch.in c.vtilem. & refert Alex.Papam III.
ita feciſſe tū quodam Epō ſimoniaco , & ſequitur
Fel.in d.c.afferte,de præſum.adde tñ.ꝙ contrariū
tenet Imo.in iſtis terminis conſ.109. vbi cōcludit
ex pluribus,ꝙ virtute illius confeſſionis extortæ
per dolum,reus condēnari nō poteſt. Retuli Imo.
ſup.& dicit Dec.ſupra.in d.regula,ea eſt natura,ꝙ
iſta videtur verior opinio , quia fides data ſeruari
debet.l.j.in prin.de conſtit.pec. ff.& ēt hoſti fides
ſeruanda eſt.c.noli æſtimare.23.q.j. & ideo iudex,
præſertim qui publicā perſonam gerit,fidem ſer-
uare dēt,per notata,per Bar.in l.j.§.nō fuit, de do
lo.ff.non obſtat,id ꝙ Bar.dicit,in d.§.non fuit,ꝙ à
priuato non ſit fides ſeruanda hoſti, dictum Bart.
non eſt verum, quia ēt à priuato priuato debet ſer
uari fides,per dicta iura;quæ loquuntur generali-
ter,non obſt.d.§.non fuit,quia non videtur proba
re illud,ꝙ Bar.dicit ibi,quia ibi de fide data nullū
eſt verbum,ſed ſolum dicit,ꝙ quis poteſt vti ſoler
tia,& machinatione contra hoſtem,& iſta ſūt no-
tanda,quia ſæpè eueniunt,dicit Dec.vbi ſup.

Fortunus Garſia.in l.conuentionum de pac.ff.
col.4.in fi.ver.infertur.declarat Cy.in l.fi. de his,
qui ad eccl.confu.C.retuli ſup.Cy.ibi dicit , ꝙ aut
extraxit in caſu pmiſſo, tūc non eſt ſeruāda fides;
aut in caſu non permiſſo , tunc eſt ſeruanda fides,
ſcdm Cy.ibi Fortunus Garſia concludit, ꝙ etiā in
caſu,in quo poterat ab ecclesia extrahi,ſi iudex de
dit fidem iterum eum ad eccleſiam daturum , dēt
fidem ſeruare,& eū ad eccleſiā ducere,aliter fides

de

de non condemnando ad mortẽ, vel ad cruciatus non poſſit ſeruari,quia tenetur eum condẽnare,tñ fides data,eum iterum reponendi eſt ſeruanda, q̃a poterit eum ſalua fide deducere ad eccleſiã, & po ſtea eum extrahere, in caſu,quo dẽt extrahi, facit c.debitores.& nota ibi,de iur.iur. & refert dictus Garſia.quendã Comitẽ Hiſpaniæ,qui præerat pro uinciæ,cuidã fidẽ dediſſe, & quidã acceſſor dicto comiti, voluit eum retinere, non obſtante fide, at ipſe comes(inquit)tu leges aliàs me doceas,cõtrariam ego legem à fidei ratione didici, itaq; inſtinctu quodam naturali ipſe comes fidẽ in illo ca ſu ſeruauit.hæc Fortunus Garſia,vbi ſup.d.Fortu nus Garſia vult innuere, ꝙ fides de non condemnando ad mortem, vel cruciatus non dẽt ſeruari.

Io.de Rip.in c.de iu.col.3.verſi.huic,index,qui non põt aliter veritatem habere,poteſt vti ſimula tionibus,& multa reo promittere, & nihil obſeruare,ſecundum Archi.in d.c.vtilem.22.q.2.alleg. Feli.in c.afferte.de præſum.in j.notab. & Iaſ.in d. l.ſi mora.5.notab.ff.ſol.matr.

Ang.in auth.de lenonibus.colla.3.in fi.dicit,ꝙ ſi ſtatuto caueatur,ꝙ quicunq; mulierem inuitam adulterauerit,puniatur pœna capitis,tñ ſi volentẽ pœna 100.librarum,accuſatur Titius,ꝙ adulterauit Seiam ipſam decipiendo,cum auri datione: an puniatur tanquam inuitam adulterãs, an tanq̃ volentem,dicit Ang. ꝙ in d.auth. videtur caſus tanquam inuitam.nam pp deceptionẽ videtur adulterium committere. hæc Ange.vbi ſup.facit ergo quoad propoſitum noſtrum, ꝙ extractus ab eccleſia per deceptionem videtur inuitus extrahi,ergo eſt reſtituendus.

Salic.in d.l.vni.de rap.virgi.C.col.fi.nu.39. dicit,ꝙ perſuaſio doloſa,plus eſt,quam violenta coactio,alle.l.ſi quis ſeruo.de fur.C.& l.j. §.perſuade re.de ſer.corrup.ff.& l.2.§.ſi quis volentem. de li be.homic.extra.ff.d.l.ſi quis ſeruo, dicit, ꝙ ſiquis ſeruo alieno ſuaſerit, vt aliquam rem domini ſui ſurripiat, ipſe furti actione propter dolum ſuum

tenetur,& ẽt actione ſerui corrupti, d.§.perſuadere, dicit, perſuadere autem eſt pluſquã compelli, atq; cogi ſibi parere, d.§.ſiquis volentem, dicit, ꝙ ſiquis volentem retineat, non videtur dolo malo retinere. Sed quid ſi volentem quidẽ retineat, nõ tñ ſine calliditate circunũentũ,vel ſeductũ,vel ſolicitatum,neq; bona,vel probabili rõne hoc facit. rectè dicitur dolo malo retinere, & dicit Albe.de Roſa.in §.perſuadere,per illũ text.ꝙ plus eſt pſuadere,quam cogere.alle.c.tanta nequitia.86.diſt.

Petrus Rauẽ.in alphabeto aureo,in ver.in verſ. fo.117.col.4.in fi.quærit,an ſtuprans aliquã iuuenculam cum auri datione,videatur inuitã, & nolentẽ ſtuprare,concludit,ꝙ ſic.alle.Ang.in d.auth.de lenonibus.retuli ſup.alleg.ẽt d.l.vni.de raptu.l.2.

Io.Bapt.Seuerinus.in repe.l.cũctos populos. de ſumma trin.C.nu.61.& 62.refert tex.d.authen.de lenonibus,& ea quæ ibi dicit Auge.ſupra.

Hippol.de Marſ.in repet. d.l.vni. de rap. virgi. col.10.in prin.refert Ange.vbi ſup. & dicit, ꝙ pro dicto Angeli facit d.l.vni.ante fi. & d.§.perſuadere.l.j.de ſer.corru.alleg. etiã Phil. Dec.conſ.170. paulopoſt principium. Refert Ang.vbi ſupra.

Item dicit Bar.in l.j.in prin.ver.& per hoc dico de eo,per quem fur erit. ff. ꝙ perſuaſio aduerſarij eſt iuſta cã concedendæ reſtõnis in integrum,& ille dicitur perſuaſor, qui aliquid perſuadet ad ſui commodum,Bal.in l.non ſolum.§. ſi mãdato.col. j.de iureiur.ff.& perſuaſio nimia per quam inducitur quis ad aliquid faciendum,habetur loco coactionis,& compulſionis.l.eum qui de apoſtatis.C. l.j.ante fi.de rap.vir.C.Pau.de Caſtr.allegat dictos tex.ad iſtud propoſitum conſ.164.conſ.75. in antiquis.col.j.Socin.conſ.263.col.2.lib.2. Refert eum Curt.iun.conſ.141.nu.7.& ſeq.ver.ad primum,& Calcan.conſ.25.col.13.in prin. & conſ.123. col.6. & dicit Oldra.conſ.36.col.j.verſic.ad primum,ꝙ perſuaſio ad malum plus eſt,quam compulſio,per d.§.perſuadere.l.j.de ſeruo corrupto.ff.per diſt.& multa alia in materia perſuaſiua, Refert Crauett.

conſ.122.colum.6. num. 12. cum ſequentib. vide eum in iſta materia perſuaſionis, qui latè loquitur.

De ſecuritate multa loquitur Bart. in l. illicita. §.ne potentiores.ff.de off.præſi.& in fi.dicit,ꝙ eſt quædam alia ſecuritas, quæ petitur à iudice, & eã poteſt ex cauſa concedere, de qua in §.ſed neque, de man.prin.colla.3.& ex cauſa etiam bannito po teſt dari ſicut relegato, vt in d.§.ſed neque. & in l.is,qui reus.ff.de publ.iudic.ſed quærit Bart.in d. §. ne potentiores. Nunquid tenetur eam ſeruare iudex.gl.in d.§.ſed neque.dicit,ꝙ non.dicit Bart. tu dic,vt notatur per Cy.in d.l.præſenti.C.de his, qui ad eccl.confug.retuli ſupra.Cy.

Guliel.Mayn.in regula, probatorum pactionibus.de reg.iur. ff.fol.56.col.4.in d.reg.nu.9.dicit, ꝙ dicta regula facit ad quæſtionem, vtrum iudex malefactori fugienti ad eccleſiam, teneatur ſerua re fiduciam datam, vel ſaluumconductum.d.reg. facit,ꝙ non teneatur ſeruare,quia iudici non licet donare ius publicum, l.3. §.pen. ꝙ vi,aut clam.ff. facit j. §. non fuit. de dolo. ff. vbi mouetur hæc quęſtio, & dict. Gulielm. vbi ſupra. refert opiniones.

Prima fuit aliquorum doctorum,dicentiũ cautelam eſſe,quòd iudex ſeruet fidem datam, ſed ſuperior puniat malefactorem. 1. Opinio.

Secunda opinio fuit Guliel. de Cun. in d.§.non fuit,quam recitat Bal.& Alberi. ibi,ꝙ illi, q aliàs inuitũ poterat extrahi, fiducia ſeruanda non eſt, vt in §.neque autem homicidas, in auth. de man. prin.colla.aliàs ſecus. 2. Opinio.

Tertia opinio fuit Petri,cuius opinionem ſecutus fuerat Cyn.in l.præſenti. de his, qui ad eccleſias confugiunt. C.qui tenet ſemper fiduciam datam eſſe ſeruandam.Oldra. vt refert Alberi. in §. non fuit.d.l.j.de dolo.ff.iſtam quæſtionem diſputauit Paduæ, & poſt multa tenuit indiſtinctè fiduciam debere ſeruari.mouebatur,quia talis fuga ſacta videtur cõtẽplatione eccleſiæ, q ĩ hoc videtur 3. Opinio.

priui-

priuilegiata,aliàs eccleſia læderetur, & poſſet reſtitui.l iuraſſe.de mino.ff.

4. Opinio. Quarta opinio fuit Bal.quē ſequitur Ang.de Peruſio.in d.§.non fuit, fatetur fiduciam datam eſſe ſeruandam,ſi cum cauſæ cognitione fuit data, per l.is,ꝙ reus.de publ.iudicib.ff.vbi per Bar.& Imol. ſecus ſi ſine cauſæ cognitione, quia tunc illā non potuit iudex concedere in præiudicium Reipu.l. relegari.de pœnis.ff.& hoc ſequitur Ang.Areti.in ſua inquiſitione,de malefi. in ver.quòd fama publica,in 5.q.fo.73.in paruo vol.

5. Opinio. Quinta opinio,eſt gl.in d.auth. de man. prin.§. neque.quæ tenet fiduciā datam, nō eſſe ſeruandā, & eam ſequitur ibi Iac.de Bel.dicens,ꝙ non obſtāte tali ſaluoconductu, poterit decapitari de iure, cum non teneatur,vt in d.c.accedens.2. vt lite nō conteſta.vbi text.ꝙ quis non debet ſe committere fidei inimici capitalis,ēt cum ſaluocōductu, & ſic non dēt credi iudici maleficiorum, dum dicit ipſi capto pro maleficio,ꝙ confiteatur veritatem,quia non patietur aliquod malum. nam talis promiſſio eſt nulla,cū ſit contra ius publicū, vt l. ius publicum.de pact.& pro iſta opin.facit gl.ſingu.in c.cupientes,in ver.malignantium.de elec.lib.6. vbi dicit,ꝙ fouens iuſtam cauſam in principali, cauillationes,& malitias aduerſarij,pōt per alias repellere.Idem gl.in c.diuiſim.23.q.2. & cōtra dictas gl. eſt gl.in c.exceptionem obijciens. de reg.iur. li.6. & non inſiſto in iſtis gl. & in varijs locis doctores loquuntur de ma.d.glo.non refero eos, ſed refero me ad Barba.in c.j.col.3.[& ſeq. de mutui petitio. & ad dicta per Præpoſi.in c.per tuas,qui fi.ſunt legi.col.2.no.11.ibi dicit,ꝙ contra d.glo.c.cupientes,tenent Theologi:quia non eſt licitum mentiri. & Imo.in l.decem.de ver.obl.ff.alleg. d.gl. exceptionem.licet Bal.in d.l.data, qui accuſ.poſſ.c.dicat,ꝙ per fas vel nefas,licitum eſt defendere.

Dictus Guliel. vbi ſup. dicit, ꝙ quidā moderni ſequuntur Guliel.de Cu.dicentes,ꝙ ſi detur fiducia reſidenti in loco, in quo poterat capi de iure,

non

non tenet ſecuritas. ſecus, ſi in loco, de quo non poterat extrahi inuitus, vt in d. l. præſenti. §. ſanè. de his, qui ad eccl. confu. C. vnde ſi Iudex dat ſaluum conductũ pro homicidio homicidæ exiſtẽti in territorio ſuæ iuriſdõnis, in quo poterat capi, non tenetur ſeruare ſecuritatẽ, ſecus ſi in alieno territorio: nam captũ in eccleſia, vel in alieno territorio, iudex loci, poterit eum repetere, per gl. ſing. in l. ſi quis ſit fugitiuus. §. apud Labeonem, & §. idẽ Celſus. de ædil. edic. ff. & tali capto iudex capiẽs vim facere videtur. l. pleriq; de in ius vocã. ff. prꝫ et dici ille ſpoliatus ſua libertate, & ꝑ cõſequẽs an oĩa reſtituẽd⁹ ĩ priſtinũ ſtatũ. l. j. & 2. de li. homi. exhi. ff.

Dictus Guliel. vbi ſup. co. pe. refert Imo. in d. l. is qui reus, de public. iudi. ff. qui refert tres caſus. non refero, cum poteſt videri, & dictus Gulielm. vbi ſup. refert ſupradicta.

Fel. in c. accedens. 2. refert Imol. in d. l. is q reus, col. 2. ver. an aũt liceat, & ver. 2. vt lite non conte. & an iſta fiducia ſeu permiſſio, quæ datur delinquenti, ſit ſeruanda, Hipp. de Marſ. in pract. cauſarum criminalium, in verſi. poſtquam. col. 7. fo. 19. col. j. in paruo vol. refert plures Doc. & in l. ſi quis obrepſerit. de falſis, ff. col. 3. & plenè per Io. Ignea. in l. 3. §. ſi ex ſtipulatu. ad ſill. in. ff. 252. cum ſeq. & aliquid per Fel. in c. 2. col. j. de preſcrip. in c. j. co. 3. verbo, fallit tertio. de offic. deleg.

Matth. de Affli. in ti. de pace iura. fir. §. itẽ ſacramenta. ver. in glo. 4. num. 65. col. fi. fo. 152. col. 9. in vſib. feu. in 2. par. 2. libri, dicit, ꝙ Bal. quærit ĩbi, an ſecuritas data hoſti, bannito, vel alij delinquenti ꝑ iudicem, & cum iuramẽto, ſit ei ſeruanda, dicit, ꝙ non, per l. iuncta gl. in auth. de man. prin. §. ſed neque. hæc refert Imo. in l. is qui reus. de publ. iudi. ff. Lucas de Pen. in l. j. de palatijs, & domibus dominicis. lib. 11. Refert d. Affli. vbi ſup. plures Doctores hoc tenentes.

Et dictus Matth. vbi ſup. ver. 3. not. num. 13. fol. 148. col. j. nu. 22. quærit, Si minor iurauit ſup contractu, ſed conſtat ꝙ fuit inductus blanditijs alte-

rius

terius partis ad iurandum, an iuramentum obliget. Refert Aud. de I ſer. ibi, ꝙ ſic. Nam ſecundum eum, eſt differentia inter dolum, & blanditias, in dolo eſt deceptio, in blanditijs non eſt deceptio: quia ſic, & ſeipſum decipit. Dictus Matth. dicit, ꝙ ſuaſiones, ſiuè blanditiæ æquiparantur dolo, & dolus æquiparatur errori, vt latius ibi per eum.

Et ꝙ Iudex non teneatur ſeruare hanc ſecuritatem, nec ſub eius prætextu, eum, cui hæc eſt cóceſſa ſecuritas impunitum ferre delinquentem, tenet gl. inſtitutionum forenſium Galliæ. libr. 3. §. vbi reus eſt. c. 6. in verſi. violetur, eſt in littera C. pagi. 382. allegat Bar. in l. illicitas. §. ne potentiores. Retuli Bar. ſup. ibi non reſidet in iſta opinione.

Idem gloſſ. inſtitutionum forenſium, in §. nunc demonſtremus. eſt c. 9. in fi. pag. 402. in prin. Nam tex. in d. §. in fi. vult innuere pollicitationũ immunitatis ſeruandam fore, dicit gl. vbi ſup. Huic opinioni aſſentitur Phil. Dec. in l. ea eſt natura. de regu. iur. ff. Tamen ſi poſt detectũ pollicitationis huiuſce dolum, reus in priori perſeuerat cófeſſione, ex ea poteſt condemnari, ſecundum Alcia. in l. natura. de verbo. ſign. ff. hæc gl. in d. §. nunc demonſtremus.

Alciat. in d. l. natura canillationis. de ver. ſig. ff. fol. 27. loquitur de cauillatione, & col. 2. quęrit, an huiuſmodi cauillationibus vti aduocatũ deceat, & dicit, graui viro conuenit, nunquam vti cauillationibus. c. dominus. 23. q. 2. neque enim debet qs de victoria magis, quam de veritate ſollicitus eſſe, qm̃ id vitium eſt. refert etiam licere aduocato bonam cauſam falſis rationibus tueri, & dicit, neſcio cuius Pontificis factum laudatur, qui nocenti impunitatem promiſerat, vt delicti confeſſionẽ extorqueret. huiuſmodi ergo dolum probare non poſſum, nec ex ſimili confeſſione damnari reum arbitror, cum ea fiducia fateri potuerit, vt quamprimum litium, carceriſve moleſtiam euitaret, cũ crederet fore, vt ſibi fidem iudex ſeruaret. niſi ergo ſpe huiuſmodi deceptus reus priorem confeſ-

ſionem ratā habeat, liberabitur. Ita Imol. & Dec. ſcripſerunt in l. ea eſt. de regul. iur. ff. licet in contrariam ſententiam itum ſit, ſunt verba Alcia. vbi ſupra. vult ergo, quòd promiſſio eſt ſeruanda.

Ioannes Igneus in tractatu: an Rex Franciæ recognoſcat Imperatorem. colum. 57. verſicu. 7. numer. 115. fol. 75. Refert Honorium Papam quartum, qui induxit quendam Epiſcopum, vt confiteretur ſimoniam coram Cardinalibus, pollicitus ei veniam, ſi peccatum detegeret, qui cōfeſſus iuxta promiſſionem Papæ, poſtea priuatus eſt Epiſcopatu, & inhabilis ad obtinendum beneficia, tanquā ſimoniacus. aliqui laudauerunt. tamen text. in l. quiſquis. ad l. Iul. maieſta. C. vult pœnam remitti detegentibus ſimilia, & hæc forſan melius, hæc Ioan. Igne. vbi ſupra. vult ergo, quòd promiſſio eſt ſeruanda. Nouiſſimè Andreas ab Exea, in libro pactorum. fol. 269. cum ſimil. verſic. quinquageſimo principalis fallent. quærit de iſta quæſtione, quando Iudex promittit delinquenti impunitatem, ſi delictum confiteatur, an Iudex teneatur promiſſionem adimplere. Refert Dec. in l. ea eſt natura. & Doctores pro & contra, & quòd teneatur promiſſionem adimplere, refert Dec. in l. ea eſt natura. de reg. iur. ff. Hippol. in l. j. de quæſtio. ff. §. quæſtio. in & ſuper rub. de proba. C. & in l. ſi quis obrepſerit, de falſis. ff.

Et quòd non teneatur promiſſionem adimplere, refert Dominicum poſt alios, in c. nos in quenquam. 2. q. j. Feli. in c. afferte. de præſumpt. & gloſſ. inſtitutionum forenſium Galliæ, refert Honoriū Epiſcopum, qui dixit cuidam Epiſcopo, &c. & Archid. in c. vtilem. 22. q. 2. & Iaſ. in l. ſi mora. in tertio nota. ſolut. matrim. ff. & Ioan. Igne. in tract. an Rex Franciæ. & Felin. in c. accedens. 2. vt lite non conteſtata. Omnes iſtos, & plures alios Doctores, pro, & contra, retuli ſupra.

Dictus Andreas ab Exea, in hac materia, facit quatuor Caſus.

Prim⁹ caſus. Primus, qñ agitur de delicto vnius ſolius, & Iudex per illam promiſſionem, nullis præcedentib⁹ indicijs extorquet à delinquente confeſſionem, & tunc aut volumus quærere, vtrum Iudex ex ſola illa confeſſione poſſit illum punire, & credit ſine dubio, ꝙ non: quia talis confeſſio videtur extorta per dolum, & ideo non præiudicat confitenti. Et hoc caſu, bene limitant rationes Imol. in d. conſi. 109. nec in ciuilibus confeſſio per dolum extorta non præiudicat. Spec. in tit. de confeſſ. §. ſequitur, verſi. ſecundo. Socin. conſ. 92. col. 3. vt plenius per d. Andream, vbi ſup.

2. Caſus. Secundus, qñ præcedebant indicia ad torturam ſufficientia, nec poteſt haberi alia probatio, quàm per confeſſionem, & indicia præcedentia. Iſte caſus videtur dubius ſecundum Cune. & dicit, ideo pp difficultatem, nunquam conſulerem iudici, ꝙ per iſtum modum promittendi extorqueret confeſſionem, ſed potius deueniret ad torturam. Si tñ delinquẽs eſſet talis, ꝙ veriſimiliter pateretur torturam, poteſt Iudex ex cauſa prædicta torturam omittere, & in promittendo impunitatem delicti, veritatem extorquere. Sed hoc caſu, non debet puniri pœna ordinaria, ſed potius alia extraordinaria, & mitiori pœna. Hæc tñ intelligit d. Andreas, Si in ſua confeſſione perſeuerat. In hoc reſidet in iſto ſecundo caſu & inquantum dicit, ſi in ſua confeſſione perſeuerat, vide Alcia. in l. natura. de ver. ſign. ff. retuli ſupra.

3. Caſus. Tertius eſt, qñ vltra confeſſionem, delictum plenè probatur: Nam tunc venit puniendus: nam nõ eſt hoc in poteſtate iudicis. Reatus enim indulgeri non poteſt. Bal. in c. innotuit, de electio. & Purpur. in l. j. col. 3. in prin. de iuriſd. om. iudi. ff.

4. Caſus. Quartus, qñ ſunt plures delinquentes, & Iudex vni ex delinquentibus promiſit veniã, ſi alios detegeret, & aliter veritas criminis haberi non poteſt,

teſt, dicit d. Andreas ab Exea, ꝙ credit, ꝙ iudex tenetur obſeruare promiſſum, per tex. in l. pen. ff. de cuſto. reo. Iac. de Bellouiſ. in ſua pract. crim. in tit. de quæſtionibus. num. 139. fo. 86. col. j. in fi. & ſeq. concludit eſſe ſeruandum promiſſum, vt plenius per eum, & per eundem Andream, vbi ſupra.

Iſti quatuor caſus, videntur mihi fore multum æquitati, & iuri conformes.

Vnde quo ad caſum noſtrum, tutior opinio eſt, ꝙ fides eſt ſeruanda, tàm per publicam perſonam, quàm per priuatam. ex quo patet, ꝙ ſi aliquis verbis blandis, & doloſis perſuaſione, ſeu promiſſione de non capiendo, vel alia quacunque cauſa extrahit aliquem de eccleſia, ſeu de loco priuilegiato, debet talis extractus reſtitui ad eccleſiam. Cõclu ſio.

Et vltra caſum eccleſiæ, dico ꝑ præmiſſa, quòd promiſſio eſt ſemper ſeruanda, & iſta eſt communis opinio, per ſupradicta.

Fugiens propter debitum.

Summarium 7. Fallent.

1 *Fugiens ad eccleſiam propter debitum, quando gaudeat immunitate.*
2 *Quid in debito ciuili.*
3 *Quid ſi pro tributo Principis debitum contractum ſit.*
4 *Modus procedendi in caſu propoſito.*
5 *Qui iurauit tenere obſtagium pro debito, ſi aufugit ad eccleſiam, an compelli poſſit, vt redeat ad obſtagium.*
6 *Debitor obligans ſua bona, & perſonã ad ſoluendum debitum, ſi aufugiat ad eccleſiam, an gaudeat immunitate.*
7 *Diuerſæ opin. in hac materiã hic legito.*

FALLIT

Fal.27 1 FALLIT XXVII. in fugiente ✝ ad eccleſiã propter debitum. Iſtam quæſtionẽ, an fugiens pro debito ad eccleſiam, debeat inde extrahi, format Old.conſ.54. & concludit, quòd inſpecto iure communi, ſecundum quòd liber homo nõ capitur pro debito. nec debet creditori ſeruire.c.lator de pigno. l.ob æs.de actio.& obliga.C.nõ debet inde extrahi: quia etiam ſi eſſet extra eccleſiam, non extraheretur, ſi velit cedere bonis. Sed inſpecto iure municipali, ſecundum quòd liber homo pro debito capitur, & traditur in ſeruitium creditoris, tunc debet extrahi. vt latius per Oldra. vbi ſupra.

Archi. in c.id cõſtituimus.17.q.4.dicit, quòd in debitore debet ſeruari l.præſenti.de his, qui ad eccle.confug.C.& c.inter alia.de immu.eccle.

Cy. in l.præſenti de his, qui ad eccle.confug.C. dicit, quòd ſi fugit propter debitum tributorum, tunc extraheretur ab eccleſia. in authen.de man. prin.§.publicorum.ver.tributorum.co.3.licet Petrus dicat, quòd debitores tributorum nõ debent extrahi de eccleſia, ſed ibi citãtur, & ſe defendẽt: verè quidẽ, alioquin proceditur ad miſſionem in poſſeſſionem bonorum: & ita intelligitur d.§.publicorum, aut fugit propter aliud debitum, tunc dãtur ſibi 30. dies, in quibus ſecurè exeat, & ſi ſententia fertur intra illos dies, Iudex exequitur ſententiam. Si aũt poſt illos dies fugiat ad eccleſiam, Iudex exequitur eo modo, quo melius poterit, ſecundum Pet. licet glo. in d.auth.de mand.prin.§. ſed neque, aliter ſentiat, q debetur ſibi ſecuritas exeundi, & extandi extra eccleſiam per 30. dies, intra quos reſpondebit vocatus ad iudicium. Et ſi Iudex ferat ſñiam intra illos dies, tũc Iudex dabit ſibi electionem, ut impleat iudicata, vel renunciet ſecuritati, vel redeat in eccleſiam. Hæc Cyn. vbi ſupra.

Iac. de Bel. in ſua pract. in titu. de fuga reorum,

in prin.fo.47.co.2.cum ſeq.vbi dicit,ꝙ ſi liber homo fugiat ad eccleſiam ꝑ terrorem creditorum, tunc aut erat debitor publicus,& tunc eccleſia eũ non tuetur,vt in §.publicorum.col.3. aut eſt debitor priuatus,& tunc habent locum, quæ dicuntur in l.præſenti.§.2.

Hoſti.in ſumma eo.tit.§.inquantum.col.2.ver. aut liber, indiſtinctè tenet, ꝙ infra fines eccleſię non eſt aliqua violentia inferenda. & eſt tũc infra fines præſentandus iudici,vt poſſit defendi per ſe, vel alium,ſicut elegerit: aliàs contra ipſum procedetur,& diſtrahentur bona,ſi qua habet.

Henric.Bohic.in c.pen.eo.tit.col.2.in fin.ver.ſi fugiens ad eccleſiam, dicit, ꝙ ſi propter debitum tributorum fugiat ad eccleſiam, tunc extrahetur de eccleſia,in auth.de man.prin.§.p. & §.nec autem.ver.publicorum.colla.3. & §.volumus, & §. neceſsitatem.in authẽ.vt iud.Sine quoquo ſuffragio.col.2.refert Lamber.& Cy.in d.l.præſenti.Refert ẽt Pet.de Bellapert.dicentem, ꝙ non extrahetur de eccleſia, ſed ibi citabitur, & ſi ſe defendat, bene, aliàs procedetur ad miſſionem in poſſeſſionem bonorum.Si eſt ꝑ aliud debitum, dabuntur ſibi 30. dies in quibus ſecurè exeat, & ſi feratur ſententia infra illos 30.dies, iudex exequitur ſententiam. Si aũt poſt illos dies fugiat ad eccleſiam, iudex exequitur eo modo,quo melius poterit.Intellige ſecundum Iac.de Rauen.ꝙ dabitur ſibi ſecuritas exeundi, & extandi extra eccleſiã per 30. dies, infra quos reſpondeat vocatus ad iudicium, & ſic iudex dabit ſibi electionem. vt impleat iudicata, & renunciet ſecuritati, aut redeat in eccleſiam,hæc Henric.vbi ſupra.

Anch.in c.inter alia,eo.tit.col.fin.in princ.ver. nunqd ergo pro debito.dicit,ꝙ de iure cõi, ꝓ debito non dẽt quis capi.l.ob æs.de actio. & obli.C. c.lator.de pigno.& ideo non debet extrahi. l.præſenti.§.j.de his,qui ad eccl.cõfu.C. Sed quia de iure municipali, vt plurimũ hoĩes capiuntur pro debitis,tunc dđm eſt,ꝙ poteſt extrahi.Idem in caſibus,

bus, in quibus quis de iure communi poteſt capi pro debito, vt in §. tri butorum. & l. nemo de exact. tributorum. C. cum ergo ius municipale permittit capi, ergo extrahitur, præcipuè ſi hoc habeat conſuetudo, quæ attenditur in illa extractione, ſecundum Inno. in d. c. inter alia, in fi. vbi dicit, quòd in iſtis exactionibus attenditur conſuetudo. aduerte tamen, dicit Archidiac. quia in caſibus, in quibus ad eccleſiam debitor, vel delinquens confugit, debet Prælatus, in eo caſu, quo non poſſit extrahi, eum cuſtodire, ne fugiat. & in eo caſu, quo poſſit extrahi, debet pati; & ſi ĩ iſtis ĩ culpa depræhẽditur, tenebitur, vt in c. diſſiniuit. 17. q. 4. per Arch. hęc Anch. vbi ſup.

Ioan. And. in addi. ad Spec. eo. ti. quærit de iſta q. an fugiens pro debito ad eccleſiam debeat inde extrahi, & dicit, quòd cum de iure communi homo liber non capitur pro debito, nec cogitur creditori ſeruire d. c. lator. ergo nõn debet extrahi. quia ſi extra eccleſiam eſſet, nõn caperetur, ſed ſatis eſſet ſibi cedere bonis. l. 1. qui bo. ce. po. C. Sed in multis locis liber hõ capitur ꝓ debito per ius municipale, & etiam in quibuſdam ſeruiturus creditori, tunc præſtita ſecuritate extrahi debet, ne fraudetur eius ſeruitio creditor, ſicut de ſeruo, nec immunitas conceſſa eccleſię, quoad vitam, vel membrum, debet lædere ius vniuerſale partis, & dicit, quod exactores tributorũ fugientes ad eccleſiam ſoluere compelluntur. hæc Ioan. vbi ſup. & eum refert ad literam Pan. in c. inter alia. co. 7. in fine. ver. aut quæritur. quęrit ibi de homine fugiente ad eccleſiam. Si eſt propter debitum tributorum Principi, tunc extrahitur ab eccleſia. §. publicorum, & ibi glo. de mandat. principi. colla. 5. Sed Petrus de Bellapertica, vt refert Cyn. in l. præſenti, quòd debitores tributorum non extrahuntur, ſed ibi citabuntur, ſi ſe defendunt, bene, aliàs procedetur ad miſſionem in poſſeſſionem bonorum, ꝙ ſatis placet, dicit Panor. Nam in dubijs fauendum eſt eccleſiæ, & non potuit Imperator per

ius

ius ſuum nouiſſimum præiudicare immunitati ec cleſiæ, per legem, ſeu canonem conceſſæ. aut aufugit propter aliud debitum, tunc ſecundum oẽs nõ debet extrahi inuitus, per d. l. præſenti. ſed in modo procedendi ſunt opiniones: nam quidam dicunt, ꝙ debent ſibi dari 30. dies, in quibus ſecurè exeat, & ſi ſñia fertur in illis 30. diebus, iudex ea exequitur. Si aũt poſt illos dies fugiat ad eccleſiã, iudex exequitur ſententiam, meliori modo, quo poterit. refert Petrum. in d. l. præſenti. Sed gloſ. ibi. & Iacobus de Rauenna aliter intelligunt, & melius. dicit enim Iacob. quòd dabitur ſibi ſecuritas exeundi, & ſtandi extra eccleſiam per 30. dies, infra quos reſpondebit vocatus ad iudicium, & ſi iudex fert ſententiam infra illos dies, tunc iudex dabit ſibi electionem, vt impleat iudicatum, & renunciet ſecuritati, vel redeat ad eccleſiam, & cum iſta opinione tranſit Cyn. in l. præſenti. hæc Panor. vbi ſupra.

Claua. in ſumma. in tit. de immu. eccle. q. 26. quęrit, fugiens ad eccleſiam propter debitum, an gaudeat iſto priuilegio. Refert Pano. in d. c. inter alia, & legiſtas in l. præſenti, qui diſtinguunt, aut eſt de bitum propter tributum debitũ Cæſari, ſeu Principi, tunc extrahitur, in auth. de man. princ, §. publicorum. colla. 3. Sed Cy. in l. præſenti, dicit, quòd non extrahitur, ſed ibi citabitur, & ſi ſe defendat, bene, ſinautem procedetur ad miſſionẽ in poſſeſſionem bonorum, & placet Panorm. Si verò debitum eſt propter aliud, tunc nõ extrahitur inuitus, ſecundum omnes. in l. præſenti, ſed in modo procedendi ſunt opiniones. placet dicto Claua. opinio Iacob. de Rauen. qui dicit, ꝙ dabitur ſibi ſecuritas ſtandi, & exeundi extra eccleſiam per 30. dies, intra quos rñdebit vocatus ad iudicium, & ſi iudex det ſententiam contra eum, condemnabit, ꝙ aut redeat ad eccleſiam, aut pareat ſententiæ, & cum iſta opinione tranſit Cy. in l. præſenti. hæc Claua. vbi ſupra.

Silueſt. in ſũma iſti⁹ tituli. in verſ. immunitas. 3.

in 3.q.ver.ſextum fugiens,refert ad litterã Claua. & addit,quòd ſi nullo modo vult exire,conſtituat procuratorem.

Io.Bichis in tractatu de immunitate eccle.ver. nu.5.fol.76.in paruo volum.numer.54.vbi dicit, nota ex iſto text.in ver.abſtrahere, quòd fugiens ad eccleſiã generaliter prohibetur extrahi ab eccleſia inuitus: per quòd patet, quòd fugiens ad
2 †eccleſiam pro debito ciuili gaudet immunitate, vt non poſsit inde extrahi,allegat Oldr.conſi.54. & Panor.in c.inter alia, niſi in caſu, quem ponit Panor.ibi retuli ſupra. & iſtum caſum intelligit Ioan.Bichis vbi ſupra,præſtita cautione de impunitate,vt in ſeruo diximus.

Marianus Soci.in tract.de citatione arti.17.q.5. fol.22.col.2.& ſequ.vbi concludit, quòd quando
3 quis fugit propter debitum principis, vt † tributorum,vel ſimile debitum,tunc poteſt realiter citari,& extrahi de eccleſia, vt in authen.de mand. princip.§.p. & §.neque,& §.publicorum.colla.3. Salice.in l.præſenti.Sed Petrus de Bellapertica videtur velle,quòd tales debitores tributorum non debent citari realiter, & ſic non debent extrahi inuiti de eccleſia, ſed bene poſſunt ibi verbaliter citari, & ſi citatus ſe defendat ſatis eſt, aliàs procedetur contra citatum, tanquam contra contumacem ad miſsionem in poſſeſsionem bonorum, & iſta opinio Petri,quã recitat Cy.in l.præſenti,magis placet Panor.in c.inter alia.Item facit,quia Imperator per ſuum ius nouiſsimum illorum authéticorum nõ potuit præiudicare immunitati eccleſiæ per canones,& leges conceſſæ,& iſta opin.cõmuniter ſeruatur,ſecundum Soci.vbi ſup.

Aut quis fugit ad eccleſiam propter aliud debitum, quam fiſcale, & tunc ſecundum omnes non debet pro tali debito in eccleſia realiter citari, & ſic inuitus extrahi de eccleſia, ita tenent doctores in l.præſenti. & in c.inter alia,probantur per c.miror.C.ſi quis contumax.17.q.4.Barto. & Bald.in l. plerią;.de in ius voc.ff.Bal.in l.2.de ſac.ſan.eccle.

In

In modo procedendi † ſunt opiniones. refert 4
Maria.Soci.vbi ſup.opinionem Petri. & Iac.de Rauen.quos refert,& Panor.in c.inter alia.& Claua. vbi ſup.retuli ſup.ſed tñ aduerte, dicit Soci.vbi ſupra.quia Old.in d.cõſ.54.voluit, ꝙ in omnibus caſibus, in quibus quis de iure communi poteſt capi pro debito ciuili, poteſt ẽt citari realiter, & de ea extrahi.l.nemo.de exact.tribut.C.libr.10.tñ ſi ex forma ſtatuti põt quis capi pro debito ciuili, tunc poteſt quis realiter in eccleſia citari, & de ea extrahi.retuli Oldr.ſup.in prin. & dicit Soc.vbi ſup. quia ex forma ſtatuti quodãmodo perſona eſt affecta,& conditionata ad ſeruitium. Ideo debet ꝑſtita ſecuritate extrahi de eccleſia,vt creditor,qui quodam modo eſt dñs eius,ſeruitio nõ fraudetur. in d.l.præſenti.§.ſanè. Nam princeps,qui immunitatem eccleſiæ conceſſit,licet potuerit remittere pœnam, quæ reſpicit publicum ius: tñ priuatũ ius non intelligitur remittere.facit etiam, quia eccleſia ſolum liberat fugientem à pœna corporali. c.inter alia.c.diffiniuit.c.reum.ibi Archid.17.q.4. non tamen tollit,ꝙ non puniatur alia pœna. Item quia in caſibus, in quibus de iure communi quis poteſt perſonaliter capi, in eiſdem poteſt extrahi de eccleſia,vt pro debito tributario, vt ſup. dictũ eſt. & circa hoc eſt attendenda conſuetudo, ſecundum Inno.in c.inter,de conſuetud.& ideo de iure communi, propter debitum non extrahitur de eccleſia,quia regulariter de iure communi quis pro debito ciuili capi non poteſt.l.ob æs. de action.& obliga.C.& ita debet intelligi.d.l.præſenti. §.j.& in authen.de iudic.in princip. §.ſed neque.quia ſi eſſet extra eccleſiam caperetur, niſi cederet bonis.l.j.qui bon.ced.po. C.ſecundum Oldradum in dict.conſil.quinquageſimoquarto.iſta conſideratio fuit multum rigoroſa, & communiter in practica non ſeruatur, ſecundum Soci. vbi ſupra, qui prædicta refert.

Placen. ſuꝑ rubr.de his,qui ad ecc.confu.C.dt, ꝙ ꝑꝑ debitũ non debẽt extrahi ab eccleſia,tñ poſ

K ſunt

ſunt citari,vt compareant per ſe,vel per ſuos procuratores, & ſi latent in finibus eccleſiæ,ſine vllo incommodo,vt reſpondeant,ab œconomis deducantur ad fores eccleſiæ,& ſi venire nolint, nec ſe patiantur abduci,ſeruetur ordo iudiciarius. ſcilicet,ꝙ primo mobilia, ſecundo immobilia, tertio incorporalia eorum bona occupabuntur, vt creditoribus ſatisfiat.Placent.vbi ſupra.

Barth.Soci.in l.plerique. de in ius vocan. ff.col. 11.ver.circa.18.q.ver.refert Bar. & Bal. ibi cõcludentes, quem pro debito in eccleſia capi nõ poſſe, per d.l.præſenti.& per totum,de his,qui ad eccle. confug.C.refert Bal.in alijs locis. Refert Old.conſil.54.contrarium tenentẽ.Dicit Soci.ꝙ iſte articulus eſt ſatis tritus,ſed pro veritate vide Soci.Cy.in d.l.pręſenti,et ibi canoniſtas in c.decet.de immu. eccl.li.6.& in c.inter alia, cõis opinio eſt ſecundũ eũ,ꝙ capi non poſſit. Eſt tex.arguendo ſpeciali.in l.j.de his,qui ad eccl.confu.C.vbi pro debito permittitur captura Iudæi in eccleſia,odio eius.Ergo in contrarium eſt ius commune. l. ius ſingulare. de legi.ff.in hoc reſidet Barth.Soci.vbi ſupra.

Iaſ.in l.vinum,ſi cert.pet.ff.col.4.verſ.2.infero, dicit,ꝙ pro debito priuato quiſque in eccleſia capi non poteſt. l.j. & 2.& per totum, de his,qui ad eccl.conf.C.& licet quiſ non poſſit capi,& extrahi de eccleſia,tñ non eſſet ponere os in cœlum, ꝙ debitor ſuſpeǔctus poſſit extrahi de eccleſia,arguẽdo de tpe ſacro ad locum ſacrum, vt latius per eũ vbi ſupra.Dicit tñ Iaſ.cogita tñ,ex quo nullus iſta non tangit.Idem Iaſ.in l.plerique.in 10.limitatione,de in ius vocan.ff.& in l.j.§.fi.de ſeru.ff.

Phil.Dec.in l.vinum.col.3.ver.2.nota.cum ſeq. tenet,ꝙ debitor ſuſpectus de fuga non põt extrahi,& ita quotidie obſeruatur ſecundum eum. Nã ſecuri ſunt in eccleſia nõ obſtãte ſuſpitione fugę.

Purpur.in l.vinum.col.2.nu.9.refert Iaſ. & dicit,ꝙ illatio Iaſ. dicentis, ꝙ ſuſpectus de fuga põt capi in eccleſia,eſt periculoſa, quia argumentũ de tempore ad locum non valet,vbi ratio eſt diuerſa,

facit,

facit, quia criminoſi quolibet tẽpore capi poſſũt. l. die feſto, de ferijs. C.tñ non poſſunt in quolibet loco.c.inter alia,cum ſimil.Ideo ſtrictior videtur prohibitio loci ſacri reſpectu, quam tpis, & illud eſt clarum, ꝙ debitor ad eccleſiam fugiens capi non poteſt,allegat d.c.inter alia,& ſummam Ange.in ver.immunitas.§.15.Roma.conſ.227. vt latius per Purpurat.vbi ſupra.

Ripa in c.j.de iudic.col.41.ver.Secundus caſus, dicit ibi,ꝙ debitor fugitiuus poteſt capi: ampliatur,etiam in eccleſia poteſt capi. alleg.Iaſ.in l.vinum.Sed dicit Ripa,quòd iſta ampliatio non videtur ſibi vera,vt plenè per Ripam,vbi ſupra.

Boer.in conſue.Bitur.in ti.de iur.om.iud.§.13. in apoſtil.incipiẽ.cum pro debito,fol.22.col.4. & ſeq. vbi ponit plures remiſſiones in iſta qõne, an debitor fugiens ad eccleſiam gaudeat immunitate.Idem Boer.in deciſ.q.215.nu.7.dicit,ꝙ fugiens ad eccleſiam pro debito ciuili non poteſt ab ea extrahi,niſi ex ſtatuto municipali, vel cõſuetudine. l.præſenti.§ ſanè.C.de his, qui ad eccl.confu.vnde regula eſt,ꝙ in caſibus, in quibus quis pro debito licitè capitur, extrahitur ab eccleſia, ſecundum Oldr.conſ.54. Alberic. in prima parte ſtatutorum.q.39.& in d.rubr.de his,qui ad eccleſi.confugi.C.

Hipp.de Marſ.in repet.l.vni.de raptu virg.C.dicit,ꝙ in ciuilibus nemini dubium,ꝙ captus in eccleſia pro ciuili debito,eſt male captus,& dẽt relaxari,vt in toto tit.de his,qui ad eccle. confu. C.& hoc ſeruat etiam conſuetudo.pro debito tamẽ fiſcali poteſt debitor extrahi ab eccleſia, ſecũdum eum.Caſſa.in conſue.Burg.fol.57.col.j. diſtinguit prout Cy.in l.præſenti.retuli ſup.

In Regno Caſtellæ, eſt forus, q̃ de hoc diſponit, in tit.De las deudas.l.15.fo.129.lib.3.titu.20.non refero,quia poteſt videri, & quia ſeruit duntaxat in Regnis Caſtellæ,& Montal. gloſſator illius fori,& l.15.in gl.2.quærit, An fugiens ad eccleſiam propter debitum, poſſit extrahi, & refert diſtin-

ctionem Cy.in l.præſenti.de his,qui ad eccl.conf.
C.etiam Io.An.in addit.ad Spec.in titu.de immu.
eccl.retuli ſup.Cy. & Io.An. & d.Montal. ſuper d.
l.15.ſuper gl.fi. ꝙ iure cõmuni inſpecto liber ho-
mo non capitur pro debito, nec debet creditori
ſeruire,per l.ob æs.de actio.& oblig. ff.c.lator.de
pign.nec debet ab eccleſia extrahi,& ſic loquitur
d.l.præſẽti.§.j.& §.ſed nec,in auth. de man.prin.
quia ẽt ſi extra eccleſiã eſſet, non caperetur, ſi vel
let bonis cedere,l.j.qui bo.ce.po.C.ſed inſpecto iu
re municipali, ꝙ liber homo poſſit pro debito in-
carcerari,poteſt extrahi:ſed l.2. & l.5. in j. partit.
tit.11.contrarium tenet,quòd non debet extrahi,
refert prædicta Montalbus, vbi ſup. in gl.fi.retuli
ſup.dictas leges in 4.præſup.
Auffrer.in deciſ.capell.Tholoſ.q.422.quærit de
5 quæſtione. an ille qui iurauit tenere † obſtagium
pro debito,ſi aufugiat ad eccl. an poſſit compelli,
vt redeat ad obſtagium.refert ſimilem quæſtionẽ
Barth.Brixien.in quæſtio.dñicali 37.de illo, ꝗ die
ſolemni per cuſtodem fuit dimiſſus audire miſſã,
cum ſacramento de redeundo, qui poſtea de eccle
ſia nolebat redire.Dicit Auffre. vbi ſup.ꝙ ſi iuſtè
detinetur ab hñte poteſtatẽ,tenetur redire: Si ve-
rò iniuſtè,& à poteſtatem non habente,ſecus.glo.
in cle.paſtoralis.de re iud.latius per eum. Si verò
talis tenens obſtagium,non iurauit,ſi pp debitum
tributi publici,tunc extrahitur de eccleſia, in au-
then.de man.prin.§.tributorum.colla.3.ſed Cyn.
aliter dicit,quem ſequitur Panor.retuli ſup.& ſe-
quitur eum d.Auffre.per rationes per ipſum alle-
gatas.refert & Io.An.in addi.ad Spec. in tit.de im
mu.eccl.& Oldr.conſ.54. qui concludunt,ꝙ in ca
ſibus,in quibus de iure capitur, in illis poteſt ex-
trahi.latius per Auffre.vbi ſup.refert etiam Ioan.
Fab.in §.fi.de actio.inſti. ꝙ de conſuetudine Fran
ciæ,nemo poteſt capi pro debito ciuili,niſi ad hoc
ſit obligatus.ergo non poterit extrahi. refert etiã
plures alios Doct.in fine concludit, ꝗ cõis opinio
eſt,ꝗ debitor fugiens ad eccleſiã nõ dẽt extrahi.

Diximus

Diximus ſupra, quòd ſi ſtatuto municipali, vel conſuetudine poteſt debitor capi pro debito ciuili: poteſt ſecundum aliquos extrahi ab eccleſia, quæ tamen opinio non eſt communis, vt ſupra retuli.

6 Sed † quid, ſi ceſſante tali ſtatuto, vel conſuetudine, debitor obligat bona ſua, & perſonã ad ſoluendum debitũ: vt quotidiè fit, & iſte debitor fugit ad eccleſiam, an poſſit extrahi. Dico per rationes cõmunis opinionis, vt ſupra retuli, ꝙ talis nõ debet extrahi, nec ſtatutum municipale, nec conſuetudo, nec minus prædicta obligatio perſonalis permittens dictam capturam, extenditur, nec debet extendi ad eccleſiam, vt ibi capiatur: nam ſequeretur, ꝙ ſtatutum municipale, ſeu cõſuetudo, vel obligatio perſonalis, poſſet tollere immunitatem, ſeu libertatem eccleſiæ, cum ſit de iure diuino (vt ſup. dixi) in princ. & poſito, ꝙ eſſet de iure poſitiuo, laicis nulla eſt attributa poteſtas, &c. c. cum eccleſia. de conſti. cum multis ſimilibus. nec valeret talis conſuetudo, quia granoſa eſſet, & contra libertatem eccleſiæ. c. j. de conſuet. cum ſim. & quia ſunt vulgaria non refero.

Rodericus Suarez Hiſpanus, doctiſſimus vir, & cuius opera in tota Hiſpania tenentur in magna conſideratione, in declaratione l. 2. fori. ll. lib. 2. in q. 5. fo. 182. quærit, vtrum clericus fugiẽs ad eccleſiam poſsit extrahi ab eccleſia. Refert Panor. in d. c. inter alia. de immu. eccl. retuli ſup. Vult Panor. ꝙ de iure communi non poteſt extrahi, per iura ꝑ eum allegata. Sed ſi ſtatutum haberetur, vt debitor poſsit compelli ad ſeruiendũ pro debito, tunc bene poſſet extrahi ab eccleſia. Rõ eſt, quia nõ videtur conceſſa immunitas in ꝑiudicio illius, q̃ eſt quaſi dñs. arg. eius, ꝙ de ſeruo dicitur, in d. c. inter alia. ſcd̃m Pano. vbi ſup. d̃t d. Rodericus, ꝙ hoc dictũ Panor. hucuſq; non vidit obtentũ in practica. imo vidit debitores ad eccle. fugientes ibi eſſe ſecuros, & ab ea nõ extrahi. & d̃t, ꝙ ex opi. Pano. eſt lex fori caſtellæ. tit. 3. De las deudas. l. 15. fol. 129.

vbi tex.ꝙ debitor,qui aufugit ad eccle. roget clericum ipſius eccleſiæ,vt petat à creditore maiorē dilationem pro ipſo debitore,& ſi creditor noluerit dare dilationem, roget ipſum creditorem, ne lædat, ſeu vulneret ipſum debitorē, & tradat eū, ſeu permittat ipſum extrahere. iſta lex facit pro dicto Panor. & dicit Roder.Suarez, vbi ſup.ꝙ iſta lex eſt terribilis ī materia:ſed dicit,ꝙ nec iſta lex, nec dictum Panor.ſeruatur in practica. imo contrarium vidit ſp obtentum,& obſeruatū. pro qua practica alleg.l.ſingularem in l.22.tit.11. in partit.j.vbi lex diſponit, ꝙ fugiens ad eccle. pro debito,non debet inde extrahi ad ſeruiendum creditori,nec alio modo carcerandus eſt,ꝙ eſt menti tenendum ſecundum eum. Dixit vlterius dict.Suarez,ꝙ ſi familia Poteſtatis currit poſt aliquem, cā capiendi eum pro debito, & ipſe velocitate fugæ præuenit,& ingreſſus eſt eccleſiam, ꝙ non poteſt extrahi ab ea,ſecundū Bal. in l.plerique. de in ius voc.ff.per text.in l.ſi quis fugitiuus.§.idē Celſus, de ædil. edic. licet contrarium ſibi videatur conſiderato principio,per l.ꝙ ait.§.fi.de adult.ff.Idem tenent ſequentes Bal.Alex.& Rom. in d.l.pleriq;. & Bal.in l.cunctos populos. col. tenēt, ꝙ poteſt extrahi.per d.§.fi.d.l.ꝙ ait, nam ſatis eſt, ꝙ initiū ſit licitum,ſi nullum interuallum interceſſit,& reſpondet ad §. idem Celſus, ꝙ loquitur ibi, qn̄ per extractionem fieret iniuria,aut præiudicium tertio. Dicit dict9 Suarez, ꝙ prima opinio eſt verior. ſ.ꝙ non poſſit extrahi, & ſic practicatur, & ſatis probatur in d.l.plerique. & non ob.l.ꝙ ait. §.fi.regula ibi poſita habet verum, niſi alia ſit ratio in fine,q̃ fuit in principio,ſecundum Bald.in l.ſi quis non dicam capere,de epiſ.& cler.C.col.5.per d.§. idem Celſus.Alex.in d.l.pleriq;.in noſtro propoſito bene eſt alia ratio in fine,hoc eſt in eccleſia, ad quam confugit, quæ debet eſſe refugium tutiſſimum ad eam confugientibus. vt in d.c.inter alia, & d.l.præſenti,quòd ab initio,à quo incepit fuga, qui erat locus prophanus.

¶Ex

¶Ex omnibus prædictis reſultant plures opiniones.

Prima eſt Oldradi, quod debitor non eſt extrahendus ab eccleſia, niſi ſtatuto caueatur, quòd debitor poſſit capi. 1. Opinio.

Secunda opinio eſt, quòd non extrahitur, niſi ſit debitor Cæſaris. 2. Opinio.

Tertia opinio eſt, quòd in iſtis extractionibus ſtatur conſuetudini. 3. Opinio.

Quarta opinio eſt, quòd debitor non debet extrahi inuitus ab eccleſia, niſi ſit ſuſpectus de fuga, & fuit opinio ſolius Iaſonis. 4. Opinio.

Quinta opinio eſt, quòd indiſtinctè fugiens ad eccleſiam, non debet extrahi inuitus. 5. Opinio.

Et iſta eſt communis, & verior opinio, & ità ſeruatur, non obſtante ſtatuto municipali, vel conſuetudine, quòd quis pro debito poſſit capi: nam tale ſtatutum, vel conſuetudo non poteſt præiudicare immunitati eccleſiæ, nec minus obligatio perſonalis, vt ſupra dictum eſt. Cōcluſio.

In delicto enormi.

Summarium 28. Fallent.

1 Committens enorme delictum, indignus immunitate, & priuilegio, nũ exiſtat.

VICESIMOOCTAVO, fallit in delicto enormi, vt eſt raptus virginum, adulterium, homicidium, & ſimilia. nam committentes talia crimina, in nullo loco ſunt ſecuri, eſt text. in l. vni. de rap. vir. C. & melior tex. in auth. de mand. prin. §. quod ſi delinquentes. coll. 5. vbi tex. quod homicidę, adulteri, et raptores virginũ, nō gaudēt immunitate, & per c. j. de homic. &c. Fel. de pœ. li. 6. §. pe. & Hip. de Marſ. ī d. l. vnica. fo. 14. col. 2. in fi. & cũ ſeq. fo. vbi plenè q̃rit de iſta quæſtione, Fal. 28 1

ſtione,& ſequitur iſtā fallen.in criminibus enormibus.Iſtam opin. tenet Cy.in l.præſenti.de his,q ad eccl.confu.& Ant.de But. in c.inter alia.in fin. de immu.eccl.dicit,ꝙ ſi delictum eſt atrox, nō habebit immunitatem·ſi tn̄ minimum,ſic.per l.2.de his,qui ad eccle.confug.C.gl.tn̄ ibi ſentit idem in quolibet delicto.Ang.de malefi. in ver.ꝙ fama publica.q.4.fo.62.col.4.in paruo vol.tenet idem. & ibi in addit.ad Ang.in ver. pro quibus delictis,qs poſſit capi in eccleſia,dicit in princ.ꝙ non pt quis capi,niſi in duobus caſibus,vt in d.c.inter alia, & quantumcunque delicta ſint grauia.allegat c.reū. c.frater.c.ſicut.c.diffiniuit.17.q.4.In contrarium, alleg.aliquos Doctores,& concludit,ꝙ in grauib⁹ delictis confugiens non gaudet. maximè in terris Imperij,vbi debet ſeruari ius ciuile.alleg. Ancha: in c.inter alia.Hoc tamen non dicit Ancha.refero eum infra.

An iſta fallentia procedat, plenè diſcutitur per Panor.in d.c.inter alia.col.8.vbi dicit,ꝙ communiter tenetur,& verius,ꝙ illa auth.de man.princ. & d.l.vnica.ſunt correctæ per ius canonicum:Nā de iure canonico,quantumcunq; maleficiū ſit graue,gaudet immunitate eccleſiæ, & iſtam opin.tenuit gl.in c.frater.17.q.4.& gloſ.in c.inter alia.in ver.latro.Io.Fab.in d.l.j.in prin.de his, qui ad eccle.confu.C.dicit,ꝙ raptores,& homicidæ nō gaudēt īmunitate de iure ciuili: ſed de iure canonico gaudēt.Iſtā opi.tenuit Pau.de Caſt.cōſ.68. & Caſſa.conſue.Burg.fo.57.col.j.dicit, ꝙ in hoc non eſt multum inſiſtendum, quia diſpoſitioni iuris canonici in hoc ſtandum eſt,per c.j.de noui ope. nunc. & Alex.conſ.36. in 4.vol.

Et iſtam qōnem diſputat plenè Io. de Bichis, in d.tract.eo.tit.fo.74.col.2.cum ſeq.in paruo vol.& refert Panor.& alios.fo.75.in prin.dicit, ꝙ iſta eſt communis opinio Canoniſtarum,& id fatetur Hoſti.in ſumma.eo.tit.§.inquantum.col.2.ver.alias. Henric.Bohic.in c.pe.eo.tit.col.3.dicit,ꝙ gaudeat immunitate: & iſtam ſequitur idem Io. de Bichis,

vbi

vbi ſup.Anch.in d.c.inter alia.col.j.in prin.verſi. aufugit.dicit,ꝙ de iure noſtro quantumcunq; grã ue fuerit delictum, gaudebit immunitate, niſi in caſibus exceptis,& in hoc iura ciuilia aliter diſpo nentia ſuccumbunt canonibus, per ca. j. de noui ope.nunc.ſecundum Ancha.vbi ſup.Hoſt.in c.inter alia.in ver.ſi liber, dicit, ꝙ in hoc leges corriguntur.& ſe refert ad dicta per eum in c.fi.eo.tit. vbi dicit,ꝙ non ſolum homicidam, ſed adulterũ, raptorem virginum, eccleſia non defendit, & in hoc concordant canones,& leges, loquitur Hoſti. quando delictum committitur in eccleſia,vt in d. c.fi.ſecus eſſet, ſi extra eccleſiam committatur.

Concluſio eſt, quòd in iſto caſu ius canonicum eſt ſeruandum,& non ius ciuile. Cõcluſio.

Effractor Carceris.

Summarium 29.Fallen.

1 *Effractor carceris, an iuuetur hoc priuilegio.*

FALLIT XXIX. in effractore † carceris. Nam ſi effractor carceris fugiat ad eccleſiam, poteſt ab ea extrahi.Iſtam qõnem ponit in iſtis terminis. Io.Igne. in l.3.§.ſubuenitur.nu.102.fol. 222.co.j.in fi.vbi quærit in ver. nunc alius articulus noſtræ diſputationi ſe offert, An carceris effractor ab eccleſia poſſit extrahi, & ſi vi,vel aliàs extract⁹ ſit, debeat eccleſiæ reſtitui, an verò beneficio eccleſiaſticæ immunitatis priua ri poterit.& videtur priuãdus eſſe.ar.c.inter alia, eo.tit. dum de latrone, & agrorum depopulatore loquitur, cũ carceris effractor iſtar depopulatoris eſſe videatur.Nã nõ tm̃ dom⁹ priuatæ effractor ē, ſed & domus publicæ,ꝓſertim ſi ꝑ vim,vel cũ ar- Fal.29 1

mis,ſeu præmeditata conſpiratione effregerit,potiſſimè ſi de nocte fractura fiat:nam effractura vis publica appellatione venit, & atrocis.l.fi. de effractore carce.ff.lege Iul.2.ad l.Iuliam.de vi publ.ff. Nam quemadmodum fur nocturnus impunè occidi poteſt.l.furem.ad l.Corn.de ſica.ff.c.interfeciſti.de homici.multomagis carceris effractor occidi poteſt impunè,cum per l.j.& fi.de effracto.ff. pari iudicio condemnantur nocturni fures,& effractores carcerum,maximè qui per inſidias carcerem effregerunt,alle.alias rationes pro iſta parte.Tandem concludit contrariũ. ſ.ꝙ effractor carceris,ſi fugiat ad eccleſiam , debet gaudere immunitate,per d.c.inter alia,quia ille tex. ſolum loquitur in latrone,& depopulatore,qui ad hoc vt indigni fiant immunitate eccleſiæ, oportet eos in ſtrata publica,& frequentata paratis inſidijs, obſediſſe,vt homines offendāt, aut agros populentur, & non aliàs,ſecundum Ioan.Igne.vbi ſupra. to.222. col.4.in princ. & ibi alleg.alias rõnes ꝓ iſta parte.

Nicol.Boer.in deciſ.q.110.col.2.in fin.fol.126. nu.8.vbi quærit, fuit dubitatum de homicida incarcerato, qui rupto, & fracto carcere aufugit ad eccleſiam , an debeat gaudere , & videtur ꝙ non. quia erat inter manus iuſtitiæ,& fugiendo de manibus iuſtitiæ ad eccleſiam , & inde ſeductus per eccleſiam,aut cimiterium,debet gaudere immunitate,per ea quæ dixi in fallentijs præcedentibus. dicit dictus Nicol. de iſto caſu de homicida carcerato & illo rupto ad eccleſiam fugiente,concluſũ fuit, ipſum gaudere debere , & refert duo arreſta, quæ fuerant in iſto caſu data, & refert Caſſa.in cõſuet.Burg.fol.54.col.4.ver.quòd ſi carceris, in nouiter impreſſis.

Idem de arreſtatis fugientibus ad eccleſiam. Nam debent gaudere.Nico.Boer. in deciſ.q.110. col.3.in ver.& idem de arreſtatis.

Caſſa.in conſuet.Burg.in nouis.in tit.des iuſtices.fol.54. col.4. in additione, quid ſi carceres, in quibus erat detentus,fregit, vel aliàs aliter violauerit,

uerit,& ad eccleſiam confugerit,an ab illa extrahi poterit,& ſi extractus fuerit,an debeat gaudere immunitate, dicit prædictus doctor, ꝙ reperitur in iure,ꝙ effractor carceris,et aufugiens,habetur pro conuicto,& confeſſo,per l.in eos,de custo. & exhi.reorum.ff.vt plenius per Iaſ.in repe.l.admonendi.q.j.de iureiur.ff.& per d.Caſſan. dicit,ꝙ curia obſeruat,& de hoc ſunt arreſta,ꝙ incarceratus pro delicto, pro quo debet puniri, & imponi pœna mortis,in caſu,in quo non debet priuari immunitate,ſi cum fractura aufugit à carceribus,'& aufugiat ad eccleſiam,ꝙ nõ debet gaudere immunitate.dicit dict.Caſſane.vbi ſup.ꝙ non videt hoc bene fundatum à iure, niſi ex quo eſt in manibus iuſtitiæ, non põt ab illa effugere. & ſi effugiat,eſt extrahendus,ſecundum Archid.in d.c.ſicut antiquitus.17.q.4.refero eum.

Imo ꝙ plus eſt.dicit Alex.conſ.23. in 17.col.in 2.vol. q' ẽt ſi non fuerit apprehenſus per iuſtitiã, ſed fuerit ſolum in proſequutione, & ad eccleſiã aufugiat,ꝙ poteſt extrahi, & non gaudet immunitate. Dicit Caſſa.vbi ſupra.quòd non credit has duas deciſ.fore veras,nec illis ſtandum.

Alij dicunt, ꝙ iuſtitia ſecularis per effractionẽ eſt violata,ſeu per vim ſpoliata, & ꝙ debet reſtitui,& ex hoc fundat arreſta ſua,& ita fuit iudicatum,vt latius per Caſſan.vbi ſup.

Tene, ꝙ ſuperius dixi, ꝙ talis effractor, qualicunque ſit, debet gaudere immunitate, & iſta eſt vera opinio.vt ſup.retuli.

Quando captus ducitur per Eccleſiam.

Summarium 30.Fallent.

1 *An extrahi debeat extra eccleſiam,per quam captus ducitur.*

Fal.30 FALLIT XXX. in eo, qui † ducitur captus per eccleſiam, qñ aliquis à iuſticiario capitur extra cimiterium, vel eccleſiam, & deducitur per eccleſiam, vel cimiterium, & inde violenter extrahitur, non videtur dictus iuſticiarius violare immunitatem eccleſiæ, ſecundum Archid. in c. ſicut. 17. q. 4. Oldr. conſ. 54. gl. pragina. ſanct. in tit. de inter di. indifferen. non ponendis. in verbo, inde. col. 3. in fi. fol. 198. col. j. in fi. & in addit. ad Sali. in l. 2. de his, qui ad eccl. confu. Palati. Rube. in repet. rubr. de dona. inter virum. eo. fol. 157. Refert, & ſequtur Arch. in c. ſicut. Io. Bichis in d. tract. eo. tit. col. 23. nu. 63. fo. 77. co. j. in paruo vol. ver. quid ſi aliquis. Refert Archid. in d. c. ſicut.

1

Io. Bichis in d. tract. eo. tit. col. 24. nu. 63. fol. 72. col. j. in paruo vol. ver. quid ſi aliquis, refert Arch. in d. c. ſicut, & concludit contra iſtam fallentiam, & adducit text. in ca. ſiquis contumax. 17. q. 4. vbi tex. loquitur, quomodolibet, & hoc eſt verum, ſecundum eum, & iſtam opin tenet Bal. in l. pleriq;. de in ius vocan. ff. in fin. & ibi Iaſ. col. 2. ver. nouo. & verſi. ſeq. refert, & id Ludou. ibi hoc tenentem. Idem etiam tenet Marcus de Mantua conſ. 70. nu. 17. allegat Ludo. & Iaſ. vbi ſupra. & vide, quæ dico in fallent. ſeq.

Barth. Soci. in d. l. plerique. col. fin. q. 24. tenet, ꝙ talis gaudet immunitate. & dicit hoc tenere Ioannem de monte Sic. in d. l. plerique, & genitor ſuus Maria. Soci. in tracta. de citatione. artic. 17. membro 2. & quòd Archid. & Oldr. hoc tenent, ſi bene conſiderentur.

Hippolyt. de Marſil. in dict. repetitio. l. vnicæ. de rapto. C. fol. 15. columna quarta. numer. 115. quærit de iſta quæſtione, ſcilicet de eo, qui ducitur captus per eccleſiam, an gaudeat immunitate eccleſiæ, dicit, quòd non. Sed extrahatur de ipſa eccleſia. allegat Oldrad. conſilio 54. & Hoſtienſ. in d. c. ſicut antiquitus. 17. q. 4. Idem tenet etiam d. Hipp. in pract. cauſ. crim. in verſi. vlterius. fo. 95.

nu.4.Ratio eſt,quia principium fuit licitum,& ſic attenditur initium,& nõ finis.l.ꝙ ait lex. §.ꝙ ait. de adult.ff.cum ſim.quas refert Hip.in d.l.fol.15. col.2.Caſſa.in conſuetu. Burg.fo.57.col.3. ver.19. caſus ibi quærit,quid de eo,qui ducitur ad ſupplicium fortè per ambitum eccleſiæ,vel per cimiterium,an hoc caſu debeat gaudere immunitate. videtur ꝙ non, quia non iuit eo animo, vt gauderet immunitate.in l.ſi quis poſt.de ædifi.priua.C.& l. debitor.in fi.de pigno.cum dicit eos dũtaxat, qui hoc animo inducti eſſent, dicit Caſſa.contrarium credo obſeruaretur , & ita de facto vidiſſe ſemel Pictaui in condemnato à Parlamento Pariſienſi, tranſeunte per immunitatem eccleſiæ, vt ibi per eum,& eum & alios refert Nicol.Boer.in deciſ.q. 110.fol.116.col.3.in prin.ibi id dicit. ꝙ idẽ eſt de arreſtatis fugientibus ad eccleſiam,licet in quæſt. 178.nu.13.referat ſimpliciter Archidiac.& Palatium Rubeum.

Communis opinio eſt contra fallentiam. ſcilicet,quód non poſſit extrahi.

Si in ſequendo ingrediatur Eccleſiam.

Summarium 31.Fallent.

1 *Reus,quem Iudicis familia inſequitur, quando gaudere debeat immunitate.*

FALLIT XXXI. quando † reus inſecutus à familia Iudicis fugit ad eccleſiam, tunc non gaudet immunitate, & familia põt ipſum extrahere,ſecundũ Cy.in auth.ſi quis.de adult.C.vbi dicit, Fal.31 1

cit, ꝙ ſi aliquis delinquit extra eccleſiam, & in ec clеſiam fugit,tunc ſecularis iudex poteſt eum ſequi, & extrahere.Alexand.conſi.24.in ſecũdo volumi.col.8.refert Cyn.& eũ ſequitur.& idem tenet Bald.in l.cunctos populos,de ſũma trinitate. C.vbi Bald.dicit in repetitione magna.d.l.cũctos populos.Caſſane.in conſuetud.Burg.fol.57.col.2. ver.aduerte.Refert Alexand.ꝙ ſi iudex ſecularis perſequitur quẽ extra eccleſiam,qui ad eccleſiam in perſecutione aufugiat, poterit eum extrahere ab eccleſia.Alexand.conſi.24.in 2.volu.Hippoly. in l.vnica de rapto.C.fol.15.col.2.& 3.cũ ſequen. & idem in practica cauſarum criminalium fo.95. nu.15.vbi dicit, ꝙ ſi reus fuerit repertus poſt delictum extra eccleſiam, & inſecutus à familia, vel ab alijs, eum volentibus capere, & aufugit ad eccleſiam, tunc non gaudebit immunitate eccleſiæ, ſed poterit extrahi de eccleſia, & puniri.Allegat Cy.vbi ſupra. & alios doctores hoc tenentes, & eũ refert Nicol.Boe. in deciſ.q.110.col.3.in prin. & dicit, ꝙ Hipp. vtrobique loquitur in capto eua dente manus iuſtitiæ,vel poſt delictum inſecuto à familia, vel ab alijs eum volentibus capere, & ad eccleſiam fugiente.Hippo.loquitur. vt retuli ſup. & non, vt refert Nicola.Boer.

Iacob. de Bellouiſ.in ti.de fuga reorum.in ſua practica.fo.52.col.1.ver.ſed perſequendo.quęrit, an ſeruientes inſequendo crimino ſum poſſint capere ipſum extra territorium.Refert pro, & contra.concludit diſtinguendo, ꝙ ſi erat timor amittendi criminoſum,ſi tunc non poſſet de facili haberi recurſus ad iudicẽ illius territorij, poteſt capi in aliena iuriſdictione nulla requiſitione facta: ſi autem poterat de facili capi,quia poterat de facili haberi copia iudicis,vel non erat timor amittendi, tunc teneretur requirere iudicem loci, ne turbẽtur eorum officia,vt latius per eum vbi ſup.

Ioan.And.in addi.ad Spec.in tit.de accuſ.§.ſequitur in addi.ad Spec.quæ incipit, vt intra certũ tempus.co.5.ver.allegans Oldr,quærit de fugien

te

te de vno territorio ad aliud,& concludit, ꝙ non poteſt capi extra territorium,licet iudex, ſeu officialis inſequendo eum extra territorium capiat. Idem tenet Nelus de S.Geminiano in trac. de bannitis,in ſecunda parte.2.temporis.q.29.nol. fol.

Idem tenet Ang.in l.ſicuti.§.Ariſto.ſi ſerui vẽdi.ff.& in conſuet.Burg.fol.386.col.2. in princ.& idem tenet Fel.in c.fi.col.7.ver.conſidera duo.de foro compet.vbi dicit, ꝙ fugiens etiam inſequendo ad eccleſiam, vel ad alienum territorium non poteſt extrahi, quia læditur aliena iuriſdictio, vt latius per eum.Marian.Soci.in tract.de citatione. artic.17.verſ.5.procedit,concludit,ꝙ ſi reus inſecutus à familia fugiat ad eccleſiam, vel ad alienũ territorium gaudet immunitate, & familia iudicis non poteſt ipſum extrahere. & iſtam opinionẽ tenet Bal.Lud.Alex.Iaſ.in l. plerique. de in ius vocan.vbi Iaſ.col.2.verſ.nono procedit,dicit,ita teneas,quidquid dicat.Bal.in l.cunctos populos.Idẽ etiam tenet Iac.de S.Georgio,in l.plerique,in fin. vbi dicit, ꝙ ſi familia Poteſtatis currit poſt Titiũ, & ipſe velocitate fugæ præuenit, & ingreſſus eſt domum ſuam,an poſſit extrahi,videtur,ꝙ ſic,conſiderato initio.l.ꝙ ait.§.j.de adult. ff.contrarium eſt verum.ſ.ꝙ non poſſit extrahi. Idem in eccleſia,& plenius per Barth.Soci.in l.plerique.col.11. in fi.q.23.vbi dicit, ꝙ Bal. in l.cunctos populos,ẽt tenet iſtam opinionem quoad fugientem ad eccleſiam,licet ſecus,quoad fugientem ad domum. Io. Igne.in l.j.in prin.col.123.cum ſeq.ad Silla.ſt.quærit de iſta quæſtione,& arguit,pro, & cõtra,latius quam aliquis, & concludit, ꝙ non debet extrahi. Nicol.Boer.in deciſ.q.110.col.3.fol.116.col.3. refert Hippol.& alios,Gulielm.Mayn.in l.nemo. de regu.iur. ff.fol.249.col.j.quærit de iſta quæſtione, & refert Bal.in l.plerique,& concludit cùm Bald. quòd non debet extrahi, quòd notate, quia ſæpè contingit in facto, ſecundum Maynerium, vbi ſupra.

Ange.in tract.de maleſ.in ver.quòd fama. q.6. fol.

fol.73.col.4.quærit,an officialis,qui incipit perſequi malefactorem in ſuo territorio, & inſequēdo illum capit in alieno territorio, an hoc poſſit. allegat pro, & contra, & concludit,q; non,licet ibi Auguſti.in addit.teneat contrarium contra eum. Sequendo Ange.tenet ibi additiona. in littera a, fol. 73.q.3.in prin. & contra iſtam fallentiam faciunt, quæ dixi ſupra fallen.præceden.

Communis opinio eſt contra Fallentiam.

Summarium 32.Fallent.

1 *Interficiens,aut mutilans clericum,priuatur omni iuris beneficio.*

Fal.32 FALLIT XXXII. in interficiente, vel † mutilante clericū.
1 Interficiens,vel mutilans clericum aufugit ad eccleſiam.Talis non gaudet immunitate. tenet hoc expreſsè Io.de Bichis in tractā.de immu.eccl.col.14.in paruo vol.ver.7.& col.pen.ver.7.9.allegat Archid.in c.frater.17.q.4.vbi idem ſentit.

Secundum eum per c.fi.eo.tit.Nā ſi delinquens in eccleſia non gaudet,per d.c.fi.à fortiori nō gaudebit delinquens in perſona eccleſiaſtica,ſecundū Io.de Bichis,vbi ſup.qui alleg.c.nullus.17.q.4.ſecundum vnum intellectum,i.q; ſi clericus percutiat clericum,& fugit ad eccleſiam, debet per Epiſcopum puniri, & ſic videtur, q; nō gaudet immunitate.alleg.gl.& ibi Lauren. & Archi.in d.c.frater.allegat etiā gl.& ibi Inn.in d.c.inter alia.alle. etiam Goffredum in ſumma eod.tit. §.ſed quæritur,& in hoc reſidet.d.Io.Bichis vbi ſupra.

Aduerte,ego non reperio glo.nec Archid. in d.

c.frater.

c. frater. hoc ſentientem, neque gl. & Inn. in c. inter alia, nec obſtat d.c. nullus: nam ibi loquitur in clerico percutiente clericum. nam clericus non gaudet immunitate (vt dixi ſupra in 21. fallentia) & nos loquimur in laico percutiente clericum.

Ioannes Barberij in viatorio iuris, in ti. de violatoribus immunitatũ. fol. 17. col. 4. ponit 7. caſus, in quibus quis non gaudet immunitate. Secundus caſus eſt in interficiente clericum. nihil allegat, & eum refert Nicola. Boer. in deciſ. q. 190. in j. parte. fol. 19. num. 3.

Qui delinquit in eccleſiã, ſcilicet frangendo eam, vel comburendo, vel ſpoliando.

Summarium 33. Fallent.

1 *Qui delinquit in eccleſiam eam frangendo, vel comburendo, non gaudet immunitate.*

FALLIT in illo, qui frangit eccleſiã, Fal. 33 vel comburit eam, ſecundum Ioã. Fab. 1 in l. j. de his, qui ad eccle. confug. C. Nã ibi de iure canonico omnes gaudẽt immunitate, niſi inſidiatores itinerum, et depopulatores agrorum, vel homicidæ penſatis inſidijs, vel delinquens in eccleſia, vel propè. dixi de iſtis ſupra. vel delinquens in ipſam, qui frãgit, vel comburit eam. allegat c. conqueſti. de ſenten. excommunic. & can. canonica. 11. q. 3. Ioan. Igne. in

in l.j.§.ſi dñs.ad Silla.ff.col.3.fol.156.col.4. ponit concluſionem. Nullum eccleſiæ immunitate eſſe priuandum,præterquam in caſibus,c.inter alia,& c.fi.iſto tit.& c.j.de homici.& lib.6.ſecundum Io. Fab.in d.l.j.niſi quis eccleſiam fregerit, & poſtea combuſit, per d. c.conqueſti. & c.canonica. Vult Io.Igne.ꝙ duo requirantur ad hoc, ꝙ nõ gaudeat immunitate,ſ.ꝙ frangat,& cõburat,ꝙ ſecus, ſecũ dum Io.Fab. qui innuit, ꝙ delinquentes in ipſam eccleſiam eam frangendo, vel eam comburendo non gaudebunt immunitate. Idem tenet Guido Papa in quæſtionibus Delphinatus.q.121. vbi dicit,ꝙ depopulatores agrorum,&c.non gaudẽt immunitate,d.c.inter alia,nec delinquentes in eccleſia,d.c.fi.eod.titu.nec delinquentes contra eccleſiam,c.conqueſti.de ſent.excom.

Aduerte. Nam c.conqueſti habet duos intellectus.Primus eſt,ꝙ ille,qui cum effractione ſpoliat eccleſiam,& ſic duo requirũtur, ſ.effractio, & ſpoliatio.alius intellectus eſt, ꝙ ſufficiat vnũ ex prædictis,ſ.effractio,vel ſpoliatio.effractores Eccleſiarum ſunt excommunicati, & ſpoliatores ẽt ſunt excõicati. Communis opinio eſt, ꝙ illa duo ſimul requiruntur ad hoc, quòd ille tex.habeat locum.

Quoad propoſitum noſtrum, ego crederem, ꝙ delinquentes in ipſam eccleſiam. ſ. frangendo eã, vel comburendo eam, non gaudebunt immunitate eccleſiæ. Nam quoad iſtum effectum ſufficit, quòd delinquat in ipſam eccleſiam,& iſta fuit intentio Ioan.Fab.

Sacrilegus.

Summarium 34. Fallent.

1 *Sacrilegium immunitate non donatur.*
2 *Quis Sacrilegus dicatur.*

SACRI-

SACRILEGVS † non gaudet immunitate.c.frater. 17.q.4.cũ duobus ſeq.Nicol.Boer. in ſuis deciſ.q.110.fol.116.in j.parte, d.quis dicatur ſacrilegus. text. in c.quiſquis. & c.ſi quis contu max. 17.q.4. tollens ſacrum de non ſacro, nõ ſacrũ de ſacro,de multiplici ſacrile gio.Car.in cle.j.q.j.de pœni. Feli. poſt Maria.in c. cum ſit,de foro compe.pleniſſimè per Lud. Montalbum, in tract. de reprobatione ſententiæ Pilati.fo.180.in 10.vol. Fal.34 1

Sacrilegus † etiam dicitur, qui extrahit perſonam ab eccleſia:Nam ſicut auferendo rem non ſacram de loco ſacro, eſt ſacrilegus, vt ſupra dixi, ita auferendo perſonam, vt cum liber ad eam venit,eadem libertate tueri omnimodo debeat.Hoſtien.in ſum.de immu.eccl.col.6. cum ſeq. & talis non gaudet immu. Marcus de Mantua. conſ.211. nu.9.Collecta.in d.c.ſi.eo.tit. & de iſto ſacrilegio dixi ſupra in j.& 2.ampliatione.2.fallen. & ibi refero Collecta. 2

De violante Eccleſiam.

Summarium 35.Fallent.

1 *Violans eccleſiam, illius immunitate non gaudet.*

2 *Violatores eccleſiarum, qui dicantur, hic tractatur remiſſiuè.*

TRICESIMOQVINTO, † fallit in quolibet delicto † violante eccleſiam, ſecundum Salic.in d.auth.ſi quis.de adulte.C.in fi. ver.de iure. vbi dicit, ꝙ de iure canonico eccleſia habet immunitatem, præterquam in caſu.c. fin. Fal.35 1

fin.eod.titu.ꝙ fortè, per rationem ibi poſitam ad quodlibet delictum,per ꝙ eccleſia violetur,extẽdi poteſt,& ꝙ violatores eccleſiarũ non gaudeant immunitate.Inn.in d.c.inter alia,in fi.vbi dicit, ꝙ eum,qui in eccleſia aliquem occidit, eccleſia non defendit,quia eccleſiam violat.Idem Card.in c.inter alia.q.10.

Petrus Belluga in ſpeculo principũ.fo.51.col.j. ver.reſtat videre.vbi dicit, ꝙ violans eccleſiã non gaudet immunitate.retuli Inno. Card. & Petrum Bellu.in 3.fallen.ſupra.

Item violans immunitatem dicitur Sacrilegus, ſecundum Panor.in c.fi.col.j.verſi.credo tñ poſſe dici.eo.tit.vbi dicit,ꝙ negari non poteſt,quin cõmiſerit ſacrilegium delinquendo in eccleſia,cum per hoc violauerit eius immunitatem,& ideo Sacrilegus non debet gaudere immunitate. c.frater. 17.q.4.cum duobus ſequentib.Nicol.Boer.in ſuis deciſ.q.110.fo.116.nu.3.& nume.9.in j.parte.vbi prædicta refert.

2 Qui dicantur † violatores eccleſiarum, & qua pœna puniantur,vide infra quæſtio.11.

In Bannito.

Summarium 36. Fallen.

1 *Banniti diffinitiuè pro delicto, non habent immunitatem.*

2 *Secus, ſi interlocutoria Iudicis ſententia bannitus ſit.*

Fal.36 FALLIT XXXVI. Stante Statuto de bannito impunè occidendo, occidens bannitum in eccleſia, non eſt puniendus,vt homicida:ſed vt violator eccleſiæ,& poſſet probabiliter dici,ꝙ banni-
1 tus † diffinitiuè pro delicto,confugiens ad eccleſiam,

ſiam,non gaudet immunitate.Nam bannum inhę
ret oſſibus ſicut lepra:vbicunque moretur,rema-
net bannitus, per gl.quæ prædicta latius refert in
pragmati.ſanctio.in tit.de iuterdict.indifferenter
non ponendis.in ver.inde.col.2.& ſeq.fo.196. col
la.4.in fi.& conſequen. Si tũ bannitus † interlocu
toriè propter contumaciam, aut diffinitiuè ,ꝑpter 2
delictum poſt bannum commiſſum, confugit ad
eccleſiam,tuendus erit ab eccleſia.per d.gloſ.quæ
hoc dicit in fi.pri.col.fo.197.Iacob.de Bellouiſ.in
auth.de man.prin.§.ſed neque.colla.3.dicit.co.2.
verſi. argumentum eſt, ꝙ bannitus impunè poſſit
offendi in eccleſia,cum per ſtatutum ciuitatis im-
punè poſſit offendi.argumentum eſt contra : quia
Princeps hodie poteſtatem nõ videtur habere in
eccleſia,& ſic Iac.de Bellouiſ.vult innuere, quòd
bannitus debet gaudere immunitate.

Marcus de Mantua,conſ.91.vult,ꝙ bannitus, q
ex forma ſtatuti poteſt occidi, ſi fugiat ad eccle-
ſiam,non gaudet immunitate. Tene Fallentiam;
non poteſt extrahi ab eccleſia, nec minus occidi,
per ſupradicta.

In obligato ad ratiocinia.

Summarium 37. Fallent.

1 *Obligatus ad ratiocinia,an iuuari poſ-
ſit noſtro priuilegio.*

TRICESIMOSEPTIMO,fal
lit, Obligatus ad ratiocinia, an Fal.37
† poſſit extrahi? quærit Io.Ign. 1
in l.j.fo.14.in prin.ad Silla.ff.&
ſe remittit ad not. per Hoſti.Io.
Andr. & alios, in ca. vni. de
oblig. ad ratiocinia. & etiam
text.& gl.in §.ſancimus. in authen.de monachis.

colla.

colla.j.& ibi per Iac.de Bel.& Bart.& Archi.in c. ſi quis incognitus. 17.q.2. & Lucas de Penna.in l. vni.C.de palatijs,& domi.lib.10. & Moder.in l.j. de ſer.fugi.C.

Summarium 38.Fallent.

1 Mercator fallitus ſi ad eccleſiam confu gerit,inde eximere licet.

Fal.38 1 TRICESIMOOCTAVO,fal lit, † In mercatore.ſ.En los mercaderos que ſe lebantan con la hazienda agena: Nam iſti ſi aufugiant ad eccleſiam, non debēt gaudere immunitate.Tenet hoc expreſsè Nicol.Boer.in deciſ.q. 215.nu.7.fol.28.arg.§.publicorum verò tributorum,ibi,quoniam Fiſcalium ratio,& militibus, & priuatis,ipſisq; templis, & cunctis Reipubl.vtilis, & neceſſaria,in auth.de man.prin.colla.3. & l.pœnæ.de exact.tribu.6.lib.10.

Summarium 39.Fallen.

1 Transfuga ſi ad eccleſiam confugiat, non gaudet immunitate.

Fal.39 1 FALLIT XXXIX. in † trāsfuga. Nam ipſe,ſi aufugit ad eccleſiam, non gaudet immunitate, qm̄ iſte talis æquiparatur publico latroni, ſecundum Marc.de Mantua.conſ.91. nam ſecundū eum,ille,qui eſt rebellis, & proditor patriæ, eſt transfuga. l.qui omiſſione. §.qui deferant,de capi.dimi.ff.Refert Anchara.in c.j.de conſtit.co.& Bar.in q.incip.Lucanę ciuitatis.Bar. ibi loquitur de transfuga,& dicit nu.18. in paruo vol.ꝙ illi dicuntur transfugæ,qui ab his,ſub quorum imperio ſunt, deficiunt, & in numerū hoſtiū

ſe transferunt.dict.l.omiſſione.§.qui deficiunt,& æquiparantur bannito. quia ſicut bannitus ex forma ſtatuti poteſt impunè occidi: ita transfuga, & ſic talis transfuga non gaudet immunitate,& interficientes eum gaudent immunitate, ſecundum Marcum,vbi ſupra.

VENIO AD QVAESTIONES.

Extrahere propria auctoritate.

Summarium 1. Quæſtio.

1 *An Iudex ſecularis poſſit aliquem extrahere ab eccleſia.*

Prima Quæſtio.

AN iudex ſecularis poſſit propria auctoritate extrahere illum, qui non gaudet immunitate. Iacob.de Bellouiſu,in ſua practica in titul. de fuga reorum, & immunitate eccleſiarũ. fo.47. co.2.& 3.dicit, ꝙ ſi aliquis delinquit in eccle-
ſia, tunc † iudex ſecularis non poteſt eum extra- 1
here de eccleſia,ſed epiſcopus loci,& eum tradet iudici ſeculari, ſi eſt laicus.auth.ſi quis de adulte. C.ratio eſt, quia iſte talis non delinquit in ſuo territorio.Ideo nõ poteſt manus mittere,ſed vbi aliquis delinquit extra eccleſiam,puta quia commiſerat homicidium, & fugerat ad eccleſiam, tunc

Iudex

Iudex ſecularis poteſt eũ extrahere.ratio eſt,quia in ſuo territorio deliquit. l. ꝙ ait.in prin.de adul. ff.in auth.de man.prin.§.ſed neque.coll.3.

Cynus in l.præſenti. de his qui ad eccl. confug. col.2.ver.2.quæro.vbi quærit, nunquid Iudex ſecularis poteſt extrahere delinquentẽ ab eccleſia, in caſu,in quo non debet gaudere immunitate,dicit.aut deliquit in eccleſia,tunc eſt de iuriſdictione eccleſiæ,& punitur per iudicem eccleſiæ,& nõ per ſecularẽ.in auth.vt liceat mar.§.quia vero.co. 8.aut deliquit extra eccleſiã , tunc extrahitur per iudicem laicum.in auth.de man. prin.§.neque homicidas.colla.3.

Cyn.in auth. ſi quis. de adult. C.idẽ tenet, ꝙ in d.l.præſenti.& dicit id,ꝙ Iaco.de Bellouiſ.quem retuli in principio iſtius quęſtionis.

Alber.de Roſa.in d.auth. ſi quis,tenet etiam id, quòd Iaco.de Bellouiſ.

Ioan.Fab.in §.fi.de his,qui ſunt ſui, vel alieni. inſti.ver.ſed quæro.dicit,per quẽ extrahetur malefactor de eccleſia in caſibus,quibus poteſt extrahi? videtur per laicos & rectores eccleſiarum.authen.ſi quis. de adul.C.ſed fortè hoc nõ procedet de iure canonico,quia fieret irregularis.vnde poteſt dici,ꝙ Iudex poſſit extrahere, vt patet in d.§. neque homicidas. de manda. princ.colla. 3. Hæc Ioan.Fab.vbi ſup.

Ioan.Fab.in d.authen.ſi quis. de adult.C.dicit, ꝙ eccleſia nõ tuetur eum,qui in eccleſia deliquit. c.fi.eo.tit. Sed cur Iudex ſecularis eum non extrahit.vt in §.ſed neque.de man. prin. col.3. dicas, ꝙ maritus non poteſt extrahere. vt in d. §. ſed fortè Iudex poteſt. Hæc Ioan.Fab.vbi ſup.

Ange. de Aretio.in tractatu maleficiorũ in ver. fama publica. q.4.fol.21.co.1.ver. 4.quæro dicit, ꝙ propter crimina atrocia.vt propter homicidiũ, raptum virginum, & ſimilia,poteſt capi in eccleſia, & de ea eximi. per text. & ibi glo.in §.neque autem in d.authen.de manda. princip. Intellige, dummodo prius requiratur Epiſcopus,vt eum tra

di

di faciat. Itaq; Iudex ſecularis requirat Epm, vt ſibi tradi faciat. Ipſo autem annuẽte poterit poſtea extrahere, alleg. Sali. in d. auth. ſi quis, refero Sali. infra. & idem Angel. in tractatu maleficiorum. in ver. in ſcalis. fo. 102. col. 4. & ſeq. Ang. de Peruſio. in auth. ſiquis, de adul. C. dicit, ꝙ ſi ex forma ſtatuti, vel iuris, malefactor poteſt capi propria auctoritate, poteſt capi etiam in eccleſia, ſed non debet extrahi ab eccleſia, ſed recõmendandus apud Prçlatũ eccleſiæ, vel clericos eius, nec poterit extrahi inde per iudicem ſecularẽ, ſed debet tradi per prælatum eccleſiæ iudici ſeculari ad eius requiſitionem. & hoc ideo, quia deliquit in eccleſia, ſi antẽ ad eccleſiam confugiſſet, poſſet extrahi. extrahendus eſt tñ ſine tumultu, ne diuina turbẽtur officia. §. ſed neque. in auth. de man. prin. collat. 3. iuncta l. ſiquis in hoc genus, de epiſ. & cle. & dicit Ang. ꝙ hoc ẽt fuit de mente Petri, & Cyn. in d. auth. ſi qs. Ang. de Peruſio in §. fin. in auth. vt lic. mat. vel cunæ. colla. 8. in fi. dicit no. tex. ꝙ maleficio commiſſo extra eccleſiam, exiſtens in eccleſia non poteſt extrahi. l. j. de his, qui ad eccl. confu. C. ſed pro maleficio cõmiſſo ĩ eccleſia ꝑt extrahi, vt ĩ d. §. fi. Sali. in l. ſi quis. de adul. C. in 6. no. notat ex text. ꝙ iudex ibi per ſe, vel eius familiam non extrahit delinquentem de eccleſia, ſed ad Epm loci mittit, vt delinquens ſibi tradatur. Oppo. Petri. & Cyn. §. ſed neque homici. in auth. de mand. prin. colla. 3. Sol. Pet. & Cy. ꝙ in d. auth. delinquit in eccleſia, & in d. §. ſed nec, extra eccleſiam. Vnde tunc pòt auctoritate propria extrahi. retuli Cy. ſup. Salic. vbi ſup. non credit hoc eſſe verum, ꝙ ſiuè intra, ſiuè extra deliquerit, & ad eccleſiam confugiat, non debet defendi per eccleſiam, intellige, vt prius requirat Epiſcopum, qui ſibi tradi faciat, eo autem non annuente, iudex extrahat, & dicit Salicet. vbi ſupra. nota quòd hodie Epiſcopus incurreret irregularitatem tradendo Poteſtati. Ideo dict. authen. ſiquis non ſeruatur in clericis. hæc Salicet. vbi ſupra.

Marianus Soci.in tract.de citatione, in 17.artic. q.5.fol.30.col.2.ver.& an iudex ſecularis, vel eccleſiaſticus ſit ille, qui in dictis caſibus exceptis poſſit extrahere de eccleſia. Refert ſe ad Cyn. & alios.in d.l.præſenti.& ad Panor.in d.c.inter alia. refero Panor.infra,nihil aliud dicit.
Signorolus de Homodeis in repetit. l.nemo.de ſac.ſan.eccl.C.nu.13.fol.24.col.2.ver.5. nunquid. quęrit ibi an Poteſtas poſſit confugientem capere in eccleſia,& antequam decidat, quærit in quibus caſibus eccleſia eſt tutela, & in quibus non. dixi ego ſupra in fallent.Vnde concludit,ꝙ in caſibus, in quibus eccleſia eſt tutela,planum eſt, q̀ nõ, aut loquimur in his, in quibus eccleſia non eſt tutela, & tunc ſi delictum eſt cõmiſſum in ipſa eccleſia, Poteſtas non poteſt manus inijcere, nec per ſe,nec per breuiarios ſuos,ſed notificetur Epo, vel defenſori eccleſiæ, vt ipſum delinquentẽ tradat in manibus Poteſtatis, puniendũ ſecũdum leges ſuas. auth.ſi quis.de adulte. C.Si verò deliquit extra eccleſiam in Poteſtatis territorio,& non in loco exẽpto,vnde macula delicti in eius territorio fuit affectus,& cum ipſa macula in eccleſiam confugit, & ſic quaſi ante affectum poterit Poteſtas manus inijcere. Sed cum deliquit in eccleſia,videtur deliquiſſe quo ad quid in loco exempto,& ſic non videtur macula delicti affectus in territorio Poteſtatis,& tunc manus non inijcit,ſed notificat Epiſcopo,vel deffenſori,vt ſupra dictum eſt.dictus Signorolus opponit contra hoc,ſi locus eccleſiæ eſt exemptus, & non cenſetur in territorio, & tunc nullo caſu poterit Poteſtas in confugam ad illum locum manus inijcere. l.cum vnius. §.fi.de bonis auctor. iudi. poſſi. ff. Item nemo debet falcem in alienam meſſem immittere.l.3.de acquirẽ.rerum domi.ff.ratio.nam licet locus eccleſiæ dicatur exẽptus ab humanis vſibus. d.l.nemo. de ſacroſ.eccl. C.cum ſim. tñ ſecundum quid inhæret territorio temporali, & quoad quid tranſit cum vniuerſitate,licet non per omnia.l.in modicis, de contrahẽ.
empt.

empt.ff.ergo ex his determinatur quæſtio. an Poteſtas confugam poſſit extrahere de eccleſia, hæc Signorolus vbi ſupra.

Practica Ferrari.in forma inquiſitionis,fo.221. col.j.indiſtinctè tenet, quòd poteſt per ſecularem extrahi,dixi ſup.in 2.præſup.

Io.Igne.in l.j.in prin.ad Silla.ff.fol.14.col.j.dicit, ꝙ iura canonica permittunt reos ab eccleſia extrahi etiam vi,in caſibus,in quibus non gaudēt immunitate,per c.inter alia.eod.tit.c.j.de homic. cum ſim. & legitur Regum 3.c.2. de Ioab.quia in Regem conſpirauit, & duos viros proditiosè occidit,fuit à templo extractus . Chriſtus ēt nūmularios à templo eiecit,quia in Deum,& in eccleſiam in tēplo peccauerunt,vt latius ꝑ Io.Igne. vbi ſup.

Guliel.Benedicti,in repet. C.Raynutius. de teſtamentis.in ver. & vxor.nu.444.verſi.pariter vbi delinquens.fol.89.in antiqua impreſſione,dicit,ꝙ in caſu,in quo gaudere non debet eccleſiaſtica immunitate.iuxta c.j.de homici. & d.c.inter alia. Officiarij Regij eos capiunt,& ab eccleſia eos extrahunt, ſine alia declaratione per eccleſiam fienda, & dicit,ꝙ ita vidit pluries ſeruari. Narrat factum & arreſtum,quòd vidit Tholoſæ, vt ibi latius per eum,& in noua impreſſione eſt fol. 4463. in ſecunda deciſionē.nu.152.

Archid.in c.diffiniuit.17.q.4. in ver. non abſtraxit.dicit argumentum huius litteræ . dicunt quidam idem in publico latrone, de quo habetur in c.ſicut ea cauſa. ſcilicet quòd extrahendus eſt per ſacerdotem,vt in c.diffiniuit,nec in hoc caſu dicitur eum tradere morti,ſed lex c.cum homo iuſtè. 23.q.5.& ſic videtur Arch.ſentire, ꝙ in caſibus,in quibus non gaudet, debet extrahi per ſacerdotē.

Card.in d.c.inter alia.colum.2. ver. ſed ſecundum Petrum,loquens de caſu.c.j.de homicid.ſcilicet de homicida inſidioſo, quòd talis de iure nō eſt defendendus, & quòd non puniretur, qui talem extraheret.

Io.And.in d.c.inter alia.ſuper verſ.poteſt.dicit

 à quo-

quæritur, quærit, quis extrahet iſtos de eccleſia violenter in caſibus, in quibus poſſunt extrahi. Refert diſtinctio. Cy. in l. præſenti. retuli ſupra. & refert etiam Bar. in l. ſi cui. de accu. ff. vbi dicit, ꝙ punitio delictorum in eccleſia commiſſorum pertinet ad iudicem ſecularem, & non ad iudicē eccleſiaſticum, ex quo delinquentes ſunt laici. Idē Ange. de maleficijs, in gl. in ſchalis Sācti Petr. & hoc eſt contra Cyn. & alios, quos ſupra retuli.

Panor. in c. inter alia. col. pe. quo ad iſtum dictū Bar. in d. l. ſi cui, quærit, nūquid eccleſiaſticus poſſit punire delinquentem in eccleſia de ſacrilegio, dicit, ꝙ ſic, quia videtur violare immunitatem eccleſiæ, aut quæritur, an poſſit eum punire directè de crimine ſeculari ibidem commiſſo. dicit, quòd non, quia eccleſia non habet territorium, niſi reſpectu eorum, quæ ſunt, ſeu pertinent ad forū eccleſiaſticū. c. poſtulaſti, & notata ibi de foro cōpe.

Pet. de Anch. in d. c. inter alia. col. fi. ver. aduerte, dicit, ꝙ in caſibus, in quibus ad eccleſiam quis confugit, debet prælatus in caſu, in quo non poſſit extrahi, eum cuſtodire, ne fugiat, & in caſu, in quo poteſt extrahi, debet hoc pati. & ibi col. 2. ver. ſed nunquid Iudex, dicit, quòd ſi quis deliquerit extra eccleſiam, & ad eam confugit, poterit inde extrahi per iudicem ſecularem.

Steph. Auffr. in repet. clem. j. de offi. ord. 14. reg. fall. 18. ver. ſed quis extrahet delinquentem in eccleſia, vel alibi delinquentem, & ad eam fugientē in caſibus, in quibus immunitate gaudere non debet. Breuiter dic, ꝙ laicus extrahitur per iudicem ſecularem, alleg. Io. Fab. j. §. de his qui ſunt ſui, vel alieni iur. & ita videtur velle Panor. in d. c. inter alia. licet aliter ſentiant Pet. & Cy. in l. præſenti. & Ang. in auth. ſiquis. Opinio Io. Fab. ſeruatur de facto. hæc Stephanus vbi ſup. fo. 35. col. 3.

Io. Bichis in d. tract. de immu. eccl. col. 6. ver. fallit quinto, dicit, ꝙ criminoſi, qui non debēt gaudere, ſūt extrahēdi ab eccleſia ꝑ iudicē eccleſiaſticū. alle. Arch. ī d. c. diffiniuit. retuli ſup. ī hoc reſidet.

L 3 Guliel.

Gulielm.Mayne.in regula,non eſt figu.de regu. iur.ff.fo.322.col.j.nu.2.dicit,ꝙ ille,qui in caſu per miſſo à iure poteſt extrahi de eccleſia, poteſt extrahi per quemcunque priuatum.alleg.Io.And.in d.c.inter alia,ſuper ver.poſſunt. retuli ſupra.licet Petrus de Bellapertica,& poſt eum Cy.diſtinguũt in l.præſenti.de his,qui ad eccle.confu.C.retuli ſupra.Cyn.& dicit Guliel.§.videtur,ꝙ per quécunque laicum poteſt extrahi,quia Epiſcopus, vel clericus extrahens eſſet irregularis, ſecundum Ioan. Fab.in auth.ſi quis.de adulte. C.retuli ſup.& non loquitur de irregularitate. Neque requiritur declaratio iudicis eccleſiaſtici,ex quo per quemlibet poſſit extrahi.ꝙ tenet Petrus de Vic.in ſuo alphabeto,ſuper ver.immunitas.§.5.verſi.ꝙ etiam ſine declaratione,& no.in ſumma confeſſorum. libr.j. tit.de immu. eccl.q.2.Hæc Gulielm.vbi ſup. & refert ſe ad dicta per eum in l. nemo, de domo ſua. ff.de reg.iur.fol.250.col.2.nu.25.verſi.ſecundum eſt.Refert Salic.in auth.ſi quis.de adulte. C.retuli ſupra,& refert etiam Ang.Aret.in tract.de malef. quem ſupra retuli.

In additionibus ad Bart.in l.ſi cui. §.fin. de accuſa.ff.in littera,a.dicitur, ꝙ ſi delictum eſt commiſſum in eccleſia, iudex laicus non poteſt ibi capere, ſed Epiſcopus; & debet eum tradere iudici ſeculari. Allegat Cyn.in d.authẽ.ſi quis ei.dicitur tamen ibi,quòd Romanus,conſi.227. & 234. ſentit,quòd nec Epiſcopus poteſt facere capere in eccleſia clericum propter delictum. Ludouic.in dictis conſilijs loquitur generaliter. ſcilicet, quòd nullus extrahitur ab eccleſia.

Ex prædictis reſultant opiniones ſequentes.

1.Opi. Prima eſt, quòd laicus delictum committens in eccleſia,licet ſit caſus,in quo quis non gaudet immunitate, non poteſt extrahi per iudicem ſecularem, ſed Epiſcopus loci tradet eum iudici ſeculari.

Secunda

Secunda opinio eſt,quòd ſi delinquens extra ec cleſiam fugerit ad eam,& ſit caſus,in quo non debet gaudere immunitate, non poteſt extrahi per iudicem ſecularem.Iſtas duas opiniones tenet Iacob.de Bellouiſ.Cy.Albe. Signoro.retuli ſupra.& Maria.Soci. 2.opi.

Tertia opinio eſt,quòd in caſibus, in quibus,qs non debet gaudere immunitate, non eſt extrahendus per ſecularem, niſi prius requiſito Epiſcopo, vel ſacerdote.Iſta fuit opinio Salic. & Ang.de Aretio.& Ang.de Peruſio.retuli ſup. 3.opi.

Quarta opinio eſt, ꝙ in caſibus, in quibus quis non debet gaudere immunitate, debet extrahi ꝑ ſacerdotem.Iſta fuit opinio Archid. & Io. Bichis. retuli ſupra. 4.opi.

Quinta opinio eſt,quòd vbicunq; quis deliquerit,ſiuè in eccleſia,ſiuè extra eccleſiam,poteſt extrahi per Iudicem ſecularem in caſibus,in quibus non debet gaudere immunitate. Iſta fuit opin.Ferrarij,Card. Igne. Guido papæ. Pragma.ſanct.Ancha.Benedicti,Stephani Auffrerij. Et iſta eſt communis opinio,& ſeruatur in practica. 5.opi.

Tàm communis opinio, quàm aliæ opiniones loquuntur,quando verè conſtat de caſu,in quo qs non debet gaudere immunitate,& iſto præſuppoſito pro vero, procedunt prædictæ opiniones, & ſic procedit prædicta quæſtio, quando notoriè cõſtat delinquentem non debere gaudere, vel eſt declaratum,non debere gaudere: Nam tunc poteſt extrahi per ſecularem, & in iſto caſu, quo quis nõ debet gaudere,loquuntur Doctores ſupradicti. Cõis opin.

Vnde dicit Io.Bichis,in d.tract.de immu.eccle. fol.73.col.2.in fin.ꝙ ſi publicus latro confugit ad eccleſiam, & Iudex eum repetat, ipſe verò negat ſe eſſe publicum latronem, propter manifeſtum, & notorium factum, non adhibetur ſolemnitas declarationis,vt ibi per eum.

Summarium 2. Quæſt.

1 *Si quis immunitate gaudere non debere aſſeratur, quis de hoc cognoſcet, nũ Iudex eccleſiaſticus, an verò ſecularis.*

2 *In hanc rationem plures opiniones Doctorum hic legito.*

3 *Quid iuris, ſi Iudex laicus, & eccleſiaſticus non conueniant. nu. 7. & 8.*

4 *Quæſtio facti, per quem iudicem examinanda ſit.*

5 *Ex alieno territorio, delinquens extrahendus non eſt.*

6 *Quis cognoſcet, an latro captus ſit in territorio eccleſiæ.*

7 *Quando ſecularis, & eccleſiaſticus diſcordant, quem ſuperiorem adire pòterunt, & quis eorum ſuperior dicetur.*

8 *Quid iuris, ſi plures Iudices æquales ſint.*

9 *Quando delinquens fugit in eccleſiam loci, vbi non eſt Iudex Eccleſiaſticus, quid ſtatuendum.*

10 *Quatuor opin. Doct. in hac Quæſtione principali.*

11 *An ſummatim Iudex cognoſcet, quando quis immunitate gaudere debeat.*

2. Quæſtio. 1 SECVNDA Quæſtio, qñ dubitatur, an ſit caſus, ĩ quo debeat gaudere ✝ vel ne, quis cognoſcit, an debeat gaudere: an eccleſiaſticus, vel ſecularis: Pluries vidi iſtam quæſtionem in facto, & non vidi eã declaratã. Refero Opiniones.

¶Prima

¶Prima eſt Petri de Belluga, ciuis Valentię, Cõſiliarij Regis Alphonſi Aragoniæ, qui iſtã qõnem in terminis ſequentibus ponit in tractatu, qui intitulatur Speculum Principis, in rub. 11. & in §. ſed quia loquitur. fo. 49. nu. 19. fol. 51. col. j. in fi. verſi. ſed pone, ꝙ homicidium. & refero eum ad litterã eo, quia fortè non reperitur apud oẽs, & eſt, vt ſequitur. Sed pone, ꝙ homicidium, vel vulnus factũ eſt, & dicitur, ꝙ intra 30. paſſus, vel intra eccleſiã, vel in caſibus exceptionis, & ſic dicitur criminoſus non gaudere immunitate, quis erit Iudex competens cognoſcendi de hoc, & primo videamus cũ allegatur, ꝙ ſit public⁹ latro, vel depopulator, quis cognoſcit Iudex ſecularis, vel eccleſiaſticus, dic, ꝙ quilibet Iudex pt de hoc inquirere, & agnoſcere ad ſuos effectus, Iudex ſecularis, ad hoc, vt poſſit eum extrahere, vt non gaudentem immunitate, & ſic taliter punire. tanquam hominẽ ſui fori. maximè data regula, q̃ ponit Bar. in l. Titia, ſol. matr. ff. & in l. oĩ nouatione, de ſacroſ. eccl. C. & in l. quoties. de iudicijs. C. quia, ex quo ſuper facto eſt dubitatio, Iudex ſecularis põt de eo cognoſcere, maximè de conſuetudine fori huius Regni Valentiæ. Iudex ẽt eccleſiaſticus cognoſcet ad effectum defendendi immunitatẽ, vel remittendi ſine cautione. de qua in c. diffiniuit. 17. q. 4. & põt de illis qualitatibus cognoſcere. ꝑ no. ꝑ Arch. in c. ſequẽs. l. diſtin. & per Ant. in c. tuam, de ordi. cogni. & interim is, qui ad eã immunitatem cõfugit, ibi cuſtodietur, & ponetur in cõpedib⁹, & catenis, ꝑ vtrũq; iudicẽ, vt imunitate ſtãte dubio nõ ſpolietur. ar. c. ſi Iudex laicus. de ſen. excõ. lib. 6. Sũt verba d. Pet.

Sed maior dubitatio eſt, cum altercatio eſt, ſi infra immunitatẽ deliqt, vel ne, & ſi gaudet immunitate, qs erit Iudex cõpetẽs, ſecularis, vel eccleſiaſticus. nõ refero hic Pet. de Belluga ad litterã, ſed refero in ſumma dicta p eũ, & arguit ꝓ, & cõtra, & refert opin. Cy. in d. l. pñti, & in auth. ſi quis, retuli ſup. Nã ſcđm opi. Cy. eccleſiaſticus erit Iudex, tñ dictus Pet. de Belluga in fi. ver. dicas ergo. con-

 cludit,

cludit.ꝙ cognitio,an debeat gaudere, vel ne, ille qui deliquit infra immunitatem,vel extra, vterq; Iudex de illis qualitatibus poterit ſe informare,et cognoſcere, vnus ad effectum puniendi ſacrilegũ contra immunitatem infligentem, & iſte eſt eccleſiaſticus Iudex. alius ad effectum condemnãdi de crimine principaliter commiſſo, & ſic quilibet ꝓ ſuo intereſſe poteſt cognoſcere,vt ſuccedant, quæ ſupra diximus in quæſtione proxima,quando negatur eſſe latro,vel populator,& interim,vt diximus,criminoſus ſtat captus. hæc ſunt verba Petri de Belluga,vbi ſupra d.§.ſed quia.ſo.52.dicam de hoc in quarta opinione infra in fi.

Cõcluſio. Cõcluſio prædicti Doctoris eſt,q; tàm in primo caſu,ſcilicet qñ delictum committitur extra eccleſiam,& qñ delictum committitur infra immunitatem,vterque Iudex,ſcilicet, ſecularis de per ſe, & eccleſiaſticus etiam de per ſe ad diuerſos fines, & in iſto interim ſit in cuſtodia,vt dictum eſt.

2 Primo ex dictis dicti Doctoris † reſultat ſequẽtia.

1.Fi. Primo,quòd ſecularis etiam cognoſcit,an debeat gaudere.

2.Fi. Secundo, quòd quouſque cognoſcatur, an debeat gaudere,non debet extrahi ab eccleſia.

3.Fi. Tertio, quòd in iſto interim, quòd declaretur, dẽt cuſtodiri in eccleſia in compedib⁹, & catenis.

4.Fi. Quarto, ꝙ vterq; Iudex debet ipſum cuſtodire.

Cõcluſio. Ex prædictis reſultat ſecundum prædictum Doctorem,q; quilibet Iudex,tam eccleſiaſticus,quam ſecularis cognoſcet ad ſuos effectus, ſecularis ad hoc,vt poſſit eum extrahere,ſi ſibi conſtat, ꝙ non debet gaudere,& ſic illum talem punire tanquàm hominem ſui fori.Vult innuere,ꝙ ſi ſeculari conſtat,non debere gaudere, poteſt ipſum talẽ extrahere,ſine alia declaratione per eccleſiaſticum fienda,& ſine eius conſilio,vel conſenſu.

Item eccleſiaſticus etiam cognoſcet, an debeat gaudere ad fines & effectum, ꝙ ſi reperiat ipſum talem debere gaudere immunitate, defendet immunitatem, & ſi viderit immunitatem violatam,

quia

quia Iudex ſecularis ipſum extraxit,procedet con tra ſecularem,tanquam contra ſacrilegum, & vio latorem immunitatis:& ſi eccleſiaſtico cõſtat per ſuum proceſſum ipſum non debere gaudere immunitate, tacebit, & diſſimulabit. iſta eſt reſolutio dicti Doctoris.

Sed † quid ſi ſecularis cognoſcit, & declarat ipſum talem non debere gaudere, & eum extraxit, Eccleſiaſticus declarat ipſum debere gaudere, qd vltra faciet Eccleſiaſticus? dic, ꝙ procedet per cenſuras contra ſecularem, tanquam contra ſacrilegum,vt infra dico,in fine iſtius quæſtionis. 3

Secunda opinio Stephani Auffrerij, in tract.arreſtorum parlamenti. aliàs in Stylo Parlamentorum,in 2.parte,in tit.de forma arreſtorum,in arreſto 217.fol.42.col.j.dicit,ꝙ curia Parlamenti, viſis informationibus factis per primum Hoſtiariũ, ꝙ quidam Bertrandus exiſtens in immunitate eccleſiæ,non debebat gaudere immunitate,ordinauit ipſum extrahendum per dictum Hoſtiariũ,ſeruatis ſolemnitatibus debitis, & in caſu conſuetis, vt adduceretur ad Priſionem cõciergeris: qua de cauſa iſte Bertrandus non gauiſus eſt immunitate eccleſiæ ex hoc arreſto: & quæ ſunt ſolemnitates in hoc caſu requiſitæ,vide Spec.in tit.de immuni. eccl.in prin.& per totum.Hæc ſunt verba Stephani,vbi ſupra. 2. opi.

Speculator, nihil loquitur de iſtis ſolemnitatibus.Solemnitas poteſt eſſe,ꝙ requiratur Eccleſiaſticus,vt eum tradat,ſecundum opinionem aliquorum. retuli in prima quæſtione. & iſta non eſt in vſu.Eſt etiam alia ſolemnitas, quòd ſecularis dat cautionem,de qua in c.diffiniuit.17.q.4. de iſta,dico in quæſtione ſequenti.

Guliel.Benedicti,in repe.c.Raynutius,de teſta. in ver.& vxorem nomine ad eccleſiam, in 2.deci. nu.152.fo.94.col.3.in noua impreſſione. in antiqs eſt.nu.444.fol.89.col.2.in fin.& col.3.dicit,ꝙ vbi delinquentes ſunt in caſu,quo gaudere non debẽt immunitate eccleſiaſtica,iuxta c.j.de homici.& c.

inter alia, de immunitate eccleſiaſtica, officiarij Regis eos capiunt,& ab eccleſia extrahunt ſine alia declaratione per Eccleſiã fienda. & dicit, ꝙ vidit pluries ſeruari,& ita fuiſſe in Parlamento Toloſæ ſeruatum. refert Steph. Auffre. vbi ſupra. & ibi d.Benedicti allegat plura motiua.

Et attenta opin. iſtorum doctorum, Iudex ſecularis examinat teſtes ad ſe informandum, an ſit caſus, in quo debeat gaudere, vel ne, & ſi per ſuã sũmariam informationem ſibi conſtat, ꝙ nõ debeat gaudere, extrahit ipſum: & an iſta ſummaria informatio ſufficiat ad extrahendũ ipſum de eccleſiã. Steph. Auffr. vbi ſup. innuit, ꝙ ſic. Nam iſtæ informationes fiunt ad fines ſciendi, qualiter ſit procedendũ, & ſint ſecretæ, ſine vocatione partis, ſecundũ Fel. poſt alios, 2.c. de teſti. & ſi ꝑ dictã informationẽ cõſtat de delicto, Iudex ꝓcedit ad captũ, & poſt, ſeruato iuris ordine procedit cõtra captũ.

Et dicta informatio ſufficit ad capturam, ſecundum Iac. de Bel. in ſua pract. iudiciaria, in tit. de inquiſi. & prima forma. fol. 46. col. 2. in fin. & fo. ſeq. & Hipp. de Marſ. in pract. ſua criminali. in prin.

Iſtam opin. ante prædictos tenuit Ioan. Ferra. in ſua practica, in tit. de forma inquiſit. col. 11. retuli ſup. in prin. iſtius tract. in 2. præſuppoſit.

Et pro iſta opi. ꝙ ſecularis cognoſcat, an debeat gaudere, & facit tex. in auth. ſi quis: ver. ſi tñ in ſacro oratorio, de adul. C. vbi tex. ꝙ ſi maritus inueniat vxorem ſuam loquentem cũ aliquo in eccleſia, debet eos tradere defenſori eccleſiæ, aut alijs clericis, vt ad eorum periculum ſeruētur diuiſim, donec Iudex cognoſcens hoc, mittat Epõ, vt iſti ei tradantur. Ecce ergo text. ꝙ ſecularis cognoſcet hoc, ſ. an ſit verum id, ꝙ maritus dicit, ꝙ inuenit prædictos loquentes in eccleſia. Idem ēt dicit tex. a quo dicta, aut ſi quis fuit extracta. in auth. vt liceat marito, vel auiæ. col. 8. §. quia verò. dicit ibi in fi. §. & generaliter diſponimus, vt ſi quis inuenerit vxorem ſuam in eccleſia cum aliquo loquentem, & ſuſpicatus fuerit turpis gratiæ cauſa eos al

loqui,

loqui, tradet eos maritus defenſori eccleſiæ, vel clericis illius eccleſiæ, vt ſuo periculo eos diuiſim cuſtodiãt, tandiu, donec Iudex eos capiat. dicta iura clarè innuunt, ꝙ ſecularis cognoſcet de dicto delicto commiſſo in eccleſia, & dicit Ang. de Peruſio. in d. auth. vt liceat marito. §. ſi ꝙ, de crimine extra eccleſiam Iudex poteſt per inquiſitionẽ cognoſcere, per d. text. & dicit Ange. ibi, ꝙ littera vult, ꝙ Iudex ſecularis cognoſcat, & tamẽ fuit in eccleſia, & ſic eſt extra territorium. facit lex, ſi qs hoc genus, de epiſ. & cle. C. refert Cyn. ita tenuiſſe in ciuitate Senarum diſputando d. l. ſi quis hoc genus, dicit, ꝙ irruentes in Eccleſiam, & eius miniſtros, vbicunque ſint, debent capi, & per Rectores prouinciæ puniri. Illa lex eſt canonizata in §. ſi qs hoc genus. ca. in primis. 2. q. j. & in can. ſi quis ſuadente. §. qui autem. 17. q. 4.

Item pro iſta †opinione, ꝙ ſecularis cognoſcit, 4
an debeat gaudere immunitate, vel ne, facit illa doctrina vulgata, ꝙ quando ſuper cauſa eccleſiaſtica vertitur ſola quæſtio facti, ſecularis eſt competens, per Bar. & alios, in l. Titia. ſol. matr. ff. Ant. Panor. & alij in c. tuam, de ordi. cogni. & Feli. poſt alios, in c. cum ſit generale, col. 3. verſ. 3. opinio, de foro compe. & latius per Stephanum Auffr. in repe. clem. j. de offic. ordi. Regula in fallen. 8. & ſeq. & fallen. 20.

Vndè ſi vertatur qõ, an delictũ ſit inſidiosè perpetratũ vel ne, vel an ſit latro publicus, vel nocturnus depopulator agrorum, vel ſi deliquit in eccleſia, vel de alio caſu, qui cõſiſtit in ſolo facto, Iudex ſecularis cognoſcet ſuper tali facto, ꝑ ſupradicta.

Tertia opinio eſt, ꝙ Iudex eccleſiaſticus cognoſcet, & non laicus, an talis delinquens debeat gaudere, vel ne, faciunt ſequẽtia. 1. c. fi. de immu. eccl. vbi Rom. Pontif. mandat Archiepis Toletanis, & Compoſt. publicè nuncietis delinquentes in eccleſijs, vel cimiterijs non debere gaudere immunitate, & ſic videtur, quòd debet eccleſiaſticus declarare, an debeat gaudere, vel ne. 3. opi.

Poſſet

Poſſet ad hoc reſponderi, quia ibi dicti Archiepiſcopi dubitabant, an tales deberẽt gaudere im munitate, ad finẽ, vt eos poſſent defendere, vel repetere à iudicibus laicis, reſpondet Papa, ꝙ tales delinquentes in eccleſijs. vel cimiterijs, non gaudent immunitate. non tamen ille text. dicit, quòd ſi dubitetur, an debeat gaudere, vel ne, quòd eccleſiaſticus debeat cognoſcere.

Secundo facit ca. ad Epiſcopos cunctos. 17. q. 4. vbi tex. ad Epiſcopos cunctos direximus iuſſionẽ, vt eos, qui eccleſias violaſſe probentur, acceſſu earum iudicent eſſe indignos.

Poſſet ad iſtum tex. reſpõderi. Nam vult, ꝙ Epi iudicent violatores eccleſiæ eſſe indignos acceſſu earum. Ideſt violatoribus eccleſiæ eſt interdicendus ingreſſus eccleſiæ. Secundum Io. de Tur. Cre. ibi, & iſte text. loquitur de eodem facto, de quo c. præcedens, incipit, frater. Nam ibi text. ꝙ rapiens violenter aliquem de eccleſia debet excommunicari. & littera, iudicent, exponitur excõicando, vel excommunicatos denunciando, & littera, indignos, quaſi diceret, & tu fac ſimiliter, ſecundum Archi. & Io. de Tur. Cre. ibi, & ſic dictus text. non facit ad propoſitum quæſtionis, nec probat iſtam ſecundam opinionem.

Item pro iſta opinione, facit tex. in c. ex parte j. de ver. ſign. vbi caſus, ꝙ Præpoſitus cuiuſdam Comitiſſæ cepit quendam latronem in terra Canonicorum carnoterij, pro vt canonici dicebant, fuit requiſitus d. Præpoſitus, vt latronem reſtitueret, qa dicebant in terra eorum captum fuiſſe. d. Præpoſitus dicebat captum fuiſſe in terra comitiſſæ, & d. comitiſſa obtulit cautionem, dicẽs ſe paratam ſtare iuri de reſtituendo latrone, caſu quo dictus latro fuiſſet captus in territorio canonicorũ, & non obſtante dicta cautione, canonici fecerunt ſupponi interdicto terram dictæ comitiſſæ, ꝙ relaxare noluerunt, niſi prius fieret emenda. Comitiſſa appellabat ad Archiepiſcopum, & dicebat corã Archiepiſcopo, ꝙ congruè ſatisfaciebat cauendo de

ſtādo iuri. Videtur ergo ibi tex. ꝙ cognitio, an territorium eccleſiæ ſit violatum, vel ne, ſpectat ad eccleſiaſticum. Nam dicta Comitiſſa cōparuit coram dicto iudice ordinario, vel conſeruatore, & obtulit dictam cautionem (vt dictum eſt) volens ſtare iuri, an dictum territorium eſſet violatum, vel ne.

Ad iſtū tex. c. ex parte pōt reſponderi, vt ſequitur.

Iſte † loquitur de territorio alieno, á quo in nullo caſu eſt permiſſum extrahere delinquentem, tā ab eccleſia ſic, in pluribus caſibꝰ ſuperius relatis. Vnde probato, ꝙ delictum eſt commiſſum in territorio, probatur violatio territorij, ꝙ ſecus eſt, in eccleſia. Nam probato, ꝙ delinquens fuit extractꝰ à iudice ſeculari ab eccleſia, non ſequitur, ꝙ eccleſia ſit violata, quia ſunt plures caſus, in quibus permittitur quis extrahi ab eccleſia ſine violatione. 5

Sed reſtat † videre, quis cognoſcit, an dictus latro fuit captus in territorio eccleſiæ, vel ne. & videtur, ꝙ eccleſiaſticus: Nam coram eo fuit præſtita cautio de ſtando iuri, & debet intelligi de ſtando iuri coram iudice, coram quo fuit præſtita cautio. ita intelligit Sali. in l. fi. vbi in rem actio. C. & fuit opinio Azonis, quam refert ibi Sali. & ſic dicta Comitiſſa, quæ præſtitit cautionem de ſtando iuri, debet reſpondere coram iudice, coram quo præſtitit cautionem. 6

Gl. in d. l. fi. vbi in rem actio. C. ſentit, ꝙ præſtās cautionem de ſtando iuri intelligitur, de ſtando iuri coram ſuo iudice, per l. ſi fideiuſſor. §. qui ſatiſdare cog. ff. & Bart. in d. l. fi. & Iaſ. in d. §. l. fin. ſi fideiuſſor.

Iſtæ opiniones pendent ex quæſt. an pro re mobili debeat quis conueniri coram iudice, in cuius territorio eſt res mobilis. Salic. in d. l. fi. refert has opiniones. & Maria. Soci. poſt Panor. & alios, in c. ſanè. de foro comp. ver. Secunda declaratio, recitat etiam has opiniones, quas Salic. refert.

Prima

1. opi. Prima fuit Azonis, & aliorum, quos d.Soci. refert, quòd poteſt conueniri coram iudice, vbi eſt res mobilis.

2. opi. Secunda fuit Hugonis, ꝙ debet remitti ad iudicem domicilij ſui, ſed tenetur ſatiſdare de ſtando iuri, per d.l.ſi fideiuſſor. §.ſi.qui ſatiſd.cogan.ff.

3. opi. Tertia fuit Placetini, qui diſtinguit. aut res mobilis eſt manſura in loco, & tunc habet locum prima opinio. aut non eſt manſura, tunc procedit ſecunda opinio, ꝙ debet remitti, & tenetur ſatiſfacere, & in effectum ſatiſfactionis ſequeſtrari. & iſtam opin. tertiam tenent Bar. & Bal. in d.l.ſi. vbi in rem actio. C. vt latius per Maria. vbi ſup.

Vnde ergo ſequitur, quòd præſtans cautionem de ſtando iuri ſuper re mobili, intelligitur de ſtando iuri coram ſuo iudice.

Quidquid ſit d.c. ex parte, non clarè probat iſtã opin. Nam dicta Comitiſſa pręſtitit cautionem de ſtando iuri (vt dictum eſt) nõ propterea probatur, ꝙ cognitio an territorium eccleſiæ ſit violatum, vel ne, ſpectat ad iudicem eccleſiaſticum.

In iſta quæſtione ſunt conſiderandi duo caſus.

1. Caſus. Primus quando delinquente exiſtente in eccleſia dubitatur, an ſit caſus, quòd debeat gaudere immunitate, vel ne, quid fiendum.

2. Caſus. Delinquens extrahitur ab eccleſia, nulla habita diſcuſſione, ſeu cognitione, an debeat gaudere, vel ne. eccleſiaſticus eum repetit: ſecularis dicit, ꝙ extraxit eum in caſu permiſſo. Vide infra quęſt. 10. 15. & 17. In primo caſu placet mihi opinio Pet. de Belluga, quem retuli in principio iſtius q̃onis, in hoc, ꝙ illo interim cuſtodiatur, & ponatur in cõpedibus, & catenis per vtrumq; iudicem, quia immunitate ſtante dubio, non ſpoliatur. ar. c. ſi iudex laicus, de ſen. excom. lib. 6. vbi tex. ꝙ ſi malefactor capiatur à iudice ſeculari, & dubitatur de clericatu, non fiet remiſſio, donec de clericatu fuerit ꝓbatũ, & interim contra eum iudex in nullo ꝓcedet. Idem eſt dicendum in caſu noſtro, ꝙ donec cognoſcatur an debeat gaudere, non eſt extrahendus.

Sed queſtio principalis eſt, quis cognoſcit, an debeat gaudere, vel ne. Petrus de Belluga, vbi ſup. dicit, ꝙ quilibet iudex ad ſuos effectus. Refero eum ſupra, vbi ponit duas quæſtiones. In prima qõne concludit, ꝙ ſecularis cognoſcit ad finẽ extrahendi, & puniendi ſi non gaudet, eccleſiaſticus ad effectum defendendi immunitatem, vel remittendi ſine cautione, vt latius eum refero ſupra in principio iſtius quæſtionis. Quæſtio.

Dubia videtur mihi iſta determinatio. Nam poteſt eſſe, ꝙ ſecularis declaret, non debere gaudere, & eccleſiaſticus declaret debere gaudere. & eccleſiaſticus vult defendere ſuam immunitatem, & ſecularis vult eum extrahere. ecce quæſtionẽ inter eos, quid dicendum. Dictus Petrus hoc non declarat.

Quarta opinio in iſta qõne, ſaluo iudicio meli⁹ ſentientis crederem, ſic dicendum. Nã ſup. proximè dixi referẽdo dict. Pet. de Bell. ꝙ illo interim, quo cognoſcitur an debeat gaudere, vel ne, cuſtoditur per vtrumq; iudicem. dico ergo, ꝙ vterq; index eccleſiaſticus, & ſecularis cognoſcent, an talis delinquens fugiens ad eccleſiam, debeat gaudere, vel ne. Nam poſtquàm per ambos detinetur, & cuſtoditur (vt dictum eſt) ambo ẽt cognoſcent, an debeat gaudere, vel ne. Nam vult d. Petrus de Bellu. ꝙ per ambos detineatur, & cuſtodiatur (vt ſupra dixi) ergo ſequitur, ꝙ poſtquã ambo ſunt iudices cauſæ præparantis, erunt & cauſæ præparatæ. Nã & cauſa præparans erat ipſa detentio, & cuſtodia ipſius delinquentis, & cauſa præparata eſt cognoſcere, an debeat gaudere, vel ne. Et ꝙ iudex cauſæ præparantis ſit iudex cauſæ præparatæ. gloſſ. in canon. parrochianos. de ſentent. excommunicatio. & ibi Fil. & Felin. in cap. cum ſit generale. ca. quinto. verſicul. amplia. de foro competen. & Philipp. Francus in cap. fin. colum. 3. de foro compet. libr. 6. & Auffre. in repetitio. clemen. j. de offic. ordin. in ſecundo caſu. rubricæ de poteſtate eccleſiæ ſuper laicis. & Iaſo. poſt alios in l. de iudic. 4. opi.

C. &

C.& aliàs plenè dixi in conſil. meis, conſi. 49. & plenius conſ. 56. in 4. vol.

Dictus Petrus, bene vult, ꝙ ambo ſint iudices, non tñ ſimul, ſed ſeparatim, & ad diuerſos effectus, vt ſup. dixi. ſi hoc procederet, ſequeretur magnum inconueniẽs, data diſcordia inter eos, vt retuli ſupra paulòante principium iſtius opinionis. ideo ſanior, & melior videtur iſta opinio. ſcilicet, quòd ambo ſimul cognoſcant, an debeat gaudere, vel ne.

Et ſi dicti iudices ſunt concordes, ꝙ debet gaudere, gaudebit: & ſi ſunt concordes, ꝙ nõ debet gaudere, non gaudebit. conſulo tamen iudici eccleſiaſtico, ꝙ ipſe non tradat delinquentem iudici ſeculari, ſed diſſimulet, ſeu toleret, ſi iudex ſecularis velit eum extrahere.

Sed quid ſi diſcordant, nã ſecularis dicit, ꝙ non debet gaudere: eccleſiaſticus, ꝙ debet gaudere.

In caſu iſto ſunt duæ declarationes ſequentes.

1. Declaratio. Prima declaratio eſt, ꝙ ſi dicti iudices ſunt ordinarij, aut ſunt diſcordes in deliberanda futura ſententia, tunc debent eligere tertium. per text. & ibi Bar. in l. in offerendis. de appella. C. & ibi idem Salic. Feli. poſt alios in c. fi. de re iudic. col. 2. verſi. prima declaratio. Bart. de Bell. in addit. ad Pano. in c. fi. Iaſ. poſt alios. in d. l. ſi duo iudices. & in l. inter pares. de re iudi. ff.

Aut ſunt diſcordes in ſententia lata, quia ambo pronunciarunt ſententias diuerſas, vnus, ꝙ debet gaudere; alius, ꝙ nõ debet gaudere. in iſto caſu habet locum regula. c. fi. de re iudi. & d. l. ſi duo. & l. inter pares, quæ eſt, ſi duo ordinarij proferunt diuerſas ſententias, tenet ſententia pro reo. 4. fallẽt. ponit ad iſtam regulam. tex. in d. l. fi. & iſti 4. caſus extenduntur ad caſus ſimiles. Felin. poſt Panor. & alios, in d. c. fin. verſic. 6. declaratio. Zaſ. Iaſ. & alij, quos ipſi referunt. in d. l. inter pares.

Iſta prima declaratio, continet iſtos duos caſus.

Primus,

Primus,ꝙ ſi in ſententia ferenda,ſeu deliberanda ſunt diſcordes, debent eligere tertium (vt dictum eſt)& ſi nolunt eligere, poſſunt cogi per ſuperiorem ad eligendum tertium:vel ipſe ſuperior dabit tertium.iuxta no.per gl.& alios, in c.ſuſpitiones,de offic.deleg. & in c. cum ſpeciali.de app. §.j.& text.in l.item ſi vnus.§.principaliter. de arbit.ff.& cogit eos in eum conſentire. Spec. in titu. de arbit.§.ſequitur.ver.quid ſi duo electi.& Bart. in l.domini.in fi.de fur.ff.

Sed quid, ſi iſti iudices diſcordant in electione tertij?dico,ꝙ ſuperior eligit tertium ad inſtar arbitrorum.Nam ſi arbitri inter ſe diſcordant, debent eligere tertium. iuxta d.ca. cum ſpeciali.§.j. de appell.vt ſup.dixi, & per Ioã.Bapt.in tracta.de arbitr.in c.4.5.libri,& per ipſum. in c.8.in fi.in d. lib.5.& in c.17.dicti libri,fol.28.in 10.vol.

Sed quid,ſi iſti iudices.ſ.ſecularis & eccleſiaſticus, qui diſcordarunt in electione tertij, habent ſuum ſuperiorem,quis erit ſuperior in iſto caſu?

Dico,ꝙ ſi vnus ex dictis iudicibus eſt maior, & dignior altero, recurritur ad ſuperiorẽ dignioris, per doctrinam Bar.in l.ſi duo,de re iud.ff.vbi quęrit, quid ſi vnus eſt ordinarius, & alter delegatus ſibi à Principe datus, iſti proferunt ſimul in eadẽ cauſa diuerſas ſententias.concludit Bart.ꝙ debet recurri ad ſuperiorem delegati, & ſic ad principem,vt alteram confirmet. Ratio,quia delegatus principis potentior eſt ordinario, & in cauſa ſibi delegata cenſetur maior,& dignior quocunq; ordinario,per c.ſanè,de offic.deleg. & per c.paſtoralis.§.j.de offic.ordin.ſic eſt, ꝙ illud,ꝙ eſt dignius, trahit ad ſe minus dignum.c.j.de conſe. eccl. li.6. gl.in c.quid in dubijs,de conſe.eccl. vel altaris.& ibi Panor.glo.in c.de ieiunio.76.diſtinc. & c.ſi is, cui.§.j.de præben.in 6.& ibi Domi.& alij.

Item quando duo permiſcentur, quorum vnus eſt potentior altero, potentius attrahit ad ſe naturam minus potentis,ſecundum Domi. in c.ſi duo. de offic.deleg. lib.6. Item quando concurrũt duæ quali-

qualitates, quarum altera eſt potentior, illa præponenda eſt minus potenti. Pan. in c.cum non ſit in 3. no. de deci. per illum tex. & dicit Panorm. in c. fina. de re iudi. col. 4. q̃ ſi delegatus Papę cõcurrit cum ordinario, & proferunt ſimul diuerſas ſententias, recurritur ad Papam. per text. in c. per hoc de hæred. libr. 6. vbi text. q̃ ſi ordinarius, puta Epiſcopus, & Inquiſitor diſcordant, recurritur ad ſuperiorem inquiſitoris, & ſic ad Papam.

Feli. in c. fi. de re iudi. col. 2. ver. 4. declaratiõ. refert Io. An. ibi, & Bar. in d. l. ſi duo, & refert etiam alios. & doctri. Bar. quem omnes communiter legiſtæ ſequuntur. Maximè Iaſ. in d. l. ſi duo col. fin. ver. extra gloſ. & dicit Feli. ibi, q̃ quando iudices ſunt coniuncti, ſemper debet conſiderari ille, qui in poteſtate præcellit. l. præcipimus. §. fina. de appellatio. C. l. ſi communem, quemadmodum ſerui amitta. ff. ex quo eſt illud vulgatũ, magis dignum attrahit ad ſe minus dignum. pleniſſimè per Iaſo. in l. Imperium. col. 4. de iuriſd. om. iudi. ff. & de ti. ſuper rubr. de iudi. co. 2. & dicit Bald. in d. c. fi. col. j. in fi. de re iudi. q̃ quando ſunt duo iudices coniũcti, ille, qui eſt in poteſtate, præcellit, p̃ d. leges p̃cipimus, & l. ſi cõem, & Bal. ibi refert alia ſimilia.

Et prædicta doctrina Bart. procedit, in terminis ſuis, quando per principem fuit adiunctus delegatus ordinario, ſecus ſi eſſent duo collegæ ordinarij, & vnus delegat vices ſuas alteri non collegæ, tunc, ſi proferunt ſententias diuerſas, idem eſt dicendum, q̃ in ordinarijs. ſecundũ Imo. & Alexan. in l. ſi duo. & eos ſequitur Iaſ. ibi col. fi. Idem etiã tenet Panor. contra Io. An. Anto. & Imo. in c. fi. & ibi Feli. ſequitur Panormi. in ver. 4. declaratio.

Quo ad propoſitum noſtrum in iſto primo caſu primæ declarationis. quando iudices ordinarij ſunt diſcordes in ſententia ferenda, debent eligere tertium. vt ſupra dictum eſt in prima declaratione, & ſi in electione tertij ſunt diſcordes, recurritur ad ſuperiorem. vt ſupra dictum eſt.

7 Sed † quis erit ſuperior? dico, q̃ ſi concurrit Index

dex Regius ordinarius ſiuè delegatus cum ordi-
nario eccleſiaſtico, Rex erit, ſeu eius Vicerex, vel
conſilium regium ſuperior ad declarandũ dictam
diſcordiam. per doctr. Bar. vbi ſup. Nã licét Bar.
& alij dicant, & loquantur in delegato principis
cum ordinario, idem erit dicẽdum in caſu noſtro
in duobus ordinarijs, quoniam vnus eſt potentior
& dignior alio, attentis rationibus per doctr. Bar.
allegatis, quas ſup. retuli. Nam Iudex Regius, ſiuè
ordinarius ſibi delegatus potentior, & maior eſt
ordinario, vt dictũ eſt. Ideo data diſcordia in nol-
le eligere tertium, vel in electione tertij, habebi-
tur recurſus ad Regem, vel eius Viceſregentẽ, ſeu
ad conſilium Regium, vt dictum eſt, & non ad ſu-
periorem ordinarij eccleſiaſtici.

Secũdus caſus primæ declarationis eſt, quando
duo Iudices ordinarij ſunt diſcordes in ſententia 2. Caſus.
lata, quia vnus pronunciat debere gaudere immu
nitate, alius non debere gaudere: & ſic ſunt iſtæ
ſententiæ cõtrariæ. Iſto caſu ſeruatur regula. c. de
re iu. ꝙ valeat ſententia pro reo. d. c. fi. ponit 4. fal
lentias, quæ fallentiæ extenduntur ad caſus ſimi-
les. dixi ſupra, in princi. primę declarationis. vnde
ſi damus iſtum delinquentem, qui ad eccleſiam au
fugit, ꝓ reo, per dict. regulã, tenebit ſñia pro reo.

Obſtabit tñ in caſu noſtro dicto reo fauor Rei-
pub. & ſic publicæ vtilitatis. Nam intereſt Reipu.
ne crimina maneant impunita. c. vt famæ. de ſent.
excom. cum multis ſimil. & cum fallen. c. fi. ex-
tenduntur ad caſus ſimiles, vt ſupra dixi, Extendi
tur etiam, & habebit locum in fauorem Reipubli
cæ. Nam dictæ fallentiæ. d. c. fina. extenduntur ad
omnes caſus fauorabiles, ſecundum Iaſ. in d. l. in-
ter pares. de re iudic. ff. & plenius ibi per Zaſium.
col. j. & per Feli. in c. fin. ver. ſexta declaratio. vn-
de ſi ſententia data pro Republica eſt fauorabi-
lior, illa tenebit, & non quæ lata pro reo, per d. iu-
ra, & per Zaſium in l. ſi duo. Nam ius punitionum
delictorum dicitur fauorabile iuxta doctrinam
Barto. in l. quemadmodum. de agric. & cenſi. C.
lib. 11.

lib.11.& Iaſ.in l.ſi is, qui pro emptore. col.49.de vſucap.C.& in l.qui ſepar.vnde libe.C.col.24.Caſſa.conſ.26.nu.3.

Sed quid dicemus, quia in caſu noſtro agitur et de libertate,ſeu fauore immunitatis eccleſiæ, quæ eſt etiam priuilegiata: & comprehenditur ſub dictis fallentijs d.c.ſi.ſecundum Feli. in d.c.ſi.ver.6. declaratio.Iaſ.& Zaſ.poſt alios, in d.l.inter pares. & ſic concurrunt fauor Reipublicę,& fauor eccleſiæ,& ſunt ęqualis conditionis? in caſu iſto,ſi conſtiterit,quis ſit reus, tenebit ſententia pro reo,per d.c.ſi.Sed ſi non apparet, quis ſit reus , & quis ſit actor,ſtabimus ſecundæ declarationi,quæ ſequtur.

2.Declaratio. Secunda declaratio eſt , ꝙ vbi talis eſt cauſa , in qua non apparet,quis ſit actor , & quis reus , vt in c.ex litteris,de proba.& per Iaſ.& Zaſ.in l.ſi duo. & Feli.in c.ſi.col.2.ver.ſecunda declaratio.ibi dicti Doctores ponunt plura exempla : poteſt etiam iſte noſter caſus poni,nam hic nõ apparet,an Reſpublica,vel eccleſia ſit actrix,vel rea.

Iſto caſu vtraq; ſententia pendet à ſuperiore, ſecundum Bar.& alios in d.l.ſi duo. Bart.in c.ſi.col. ſi.Feli.ibi.ver.ſecunda declaratio.Bell.in addi.ad Panor.in d.c.ſi.& Anch.in c.ſi.in prin.dicit,ꝙ ille tex.c.ſi.procedit,qñ apparet,quis ſit actor,& quis ſit reus:ſi autem hoc non apparet,tunc tam in ordinarijs,quàm in delegatis,recurritur ad ſuperiorem,vt confirmet vnam earum, per d.l.ſi duo. Nã ſecundum vnum intellectum, ille tex.loquitur in delegato.gl. tamẽ ibi dicit, ꝙ etiam habet illa lex locum in ordinarijs, quando non apparet, quis ſit actor,& quis ſit reus,& eſt lectura ſingularis,ſecũdum Iaſ.ibi.col.pe.nu.18. & ſic quando non apparet quis ſit actor, &c. ſtabitur confirmationi ſuperioris.

Et quis ſit ſuperior,dixi ſupra in primo caſu primæ declarationis, ſcilicet quòd recurratur ad ſuperiorem dignioris iudicis.

Cõcluſio. 8 Quid ſi iſti ordinarij † ſunt æqualis cõditionis, ita ꝙ neuter eorum eſt dignior altero, vt in exem

plis

plis poſitis per Pau.poſt Bal.Ant.Anch. & Imo.in d.c.§.ſeruabitur regula. d.c.ſi.cum ſuis fallentijs. Tamen, ſi non apparet, quis ſit actor, & quis reus,dic,vt ſupra.

In caſu noſtro.ſ.ordinario eccleſiaſtico,& in ordinario alicuius domini temporalis,qui ponit iudicem ordinarium in villa ſua, in qua habet iuriſdictionem,Clarum eſt,ꝙ poſt Reges, & Principes habentes ſupremam poteſtatem,Eccleſiaſticus eſt dignior, & maior tali domino temporali habenti iuriſdictionem ordinariam,per c.ſolitæ. de maio. & obedien. Debet ergo haberi recurſus ad ſuperiorem eccleſiaſticum,per ſuperius dicta.

De dubijs, quæ poſſunt occurrere.

¶In prædictis caſibus,poſſent occurrere aliqua dubia.Accidit caſus † prædictus,ſcilicet, ꝙ delinquens fugit ad eccleſiam alicuius loci, ſeu villæ, vbi non eſt Iudex eccleſiaſticus : eſt tamen Iudex ſecularis,quid fiendum? 9

Dico in tali caſu,ꝙ delinquens, qui fugit ad eccleſiam,& eſt in ea, debet cuſtodiri à Iudice ſeculari,& à Rectore,ſeu eius vicario dicti loci,ſeu villæ,eo modo,quo ſupra dictum eſt,& per eos recipiatur informatio dicti caſus: & habita, ſeu recepta dicta informatione.d.Rector,ſeu eius vicarius conſulat caſum cum ſuo ordinario ſine aliqua dilatione,& ſecularis etiam ſi voluerit,cum ſuo ſuperiore:& in iſto interim,ꝙ dictus Rector, ſeu eius vicarius habeat reſponſum à ſuo ordinario, cuſtodietur delinquens,qui eſt in eccleſia per ſecularē, & per Rectorem,ſeu eius vicarium;& ſi ordinarius & ſecularis nō ſe concordant,fiat vt ſup.dictū eſt.

Si verò accidat dictus caſus in loco, in quo non eſt Iudex ſecularis, vt ſunt in iſtis locis ruralibus, vbi non ſunt, niſi Iurati, vulgariter, Iurados,nec eſt ibi Iudex eccleſiaſticus, & vt dixi in caſu præcedenti,dico, ꝙ Iurati,& Rector,ſeu eius vicarius cuſtodiant dictum delinquentem exiſtentem in

eccleſia, & tūc iurati, & Rector, ſeu ei⁹ Vicarius, recepta informatione dicti caſus per eos, conſulant ſuos ſuperiores: & ſi ipſi diſcordant, fiat vt ſupra dictum eſt.

Cōclō iſtius qōnis. Retuli ſupra, quatuor opiniones. Prima, quòd ſecularis ſol⁹ cognoſcit, an debeat gaudere, vel ne. Secunda opinio, quòd eccleſiaſticus cognoſcet. Tertia opinio, quòd ambo, ſcilicet eccleſiaſtic⁹, & ſecularis cognoſcent ad diuerſos fines: & iſto caſu cognoſcent ſeparatim.

Quarta opinio eſt, quòd eccleſiaſticus, & ſecularis cognoſcent ſimul, an debeat gaudere, & iſta videtur mihi verior.

Et in quæſtione, de qua quærit dictus Petrus, quem retuli ſupra in principio iſtius quæſtionis, quando eſt altercatio, an deliquerit intra immunitatem eccleſiæ, vel ne, in iſto concludit d. Petrus, quòd vterq; erit iudex ad diuerſos effectus, vnus ad effectum condemnandi de crimine commiſſo, & eccleſiaſticus ad effectum puniendi delinquentem de ſacrilegio commiſſo in eccleſia, quia ibi deliquit.

In iſta Quæſtione, etiam procederent illæ quatuor opiniones, quas ſupra retuli.

Quæſtio. 11 Sed quæritur † an iſta cognitio, ſeu diſcuſſio ſuper hoc, an debeat gaudere dicta immunitate, vel ne, debeat fieri plenariè parte audita, vel an ſufficiat ſummaria informatio.

Dico, quòd ad fines eum extrahendi, & retinendi in carcerib⁹, ſufficit ſummaria informatio: ſed ad fines condemnandi, vel abſoluendi requiritur plenaria parte audita, & quòd ſufficiat ſola informatio ad extrahendum de eccleſia, dixi ſupra in iſta Quæſtione in ſecunda opinio. verſicul. & attenta opinione iſtorum.

An debeat extrahi impunitate præſtita.

Summarium 3. Quæſtio.

1 *Quando reus extrahitur ab eccleſia in eo caſu, quo non debet gaudere, An caueri debeat de impunitate, & de vita, & membris ſaluandis.*

2 *Reus ad eccleſiam fugiens, duo Priuilegia conſequitur.*

AN delatus, qui † extrahitur ab eccleſia, in caſu, quo non debet gaudere, debeat extrahi impunitate præſtita per Iudicem ſecularem, de vita, & membris ſaluandis. dixi aliquid ſupra, in 3. præſuppoſito. 1 3. Quæſtio.

In c. diffiniuit. 17. q. 4. eſt tex. ꝙ ſi dato ſacramẽto de impunitate perſonarum, per Iudicem ſecularem, ſacerdos dictos confugientes, nõ abſtraxerit, & poſtea tales fugiant, dẽt eos ſacerdos quærere, aut æſtimationem emendare, ſecundum moderationem iudicis. ſunt verba tex. Oldr. conſ. 54. intelligit, q̃n ſacerdos deberet extrahere, & non extraxit, quia tunc fuit in culpa. alleg. Archid. ibi, & hic Oldradus ſentit, ꝙ in caſibus, in quibus quis nõ gaudet immunitate, ſacerdos dẽt extrahere fugiẽtes ed eccleſiã, Iudex tñ ſecularis cauet de immunitate. per d. tex. ſequitur, ꝙ in caſibus, in quibus quis non gaudet immunitate, non eſt extrahẽdus niſi impunitate præſtita.

Iac. de Bel. in pract. crim. in tit. de fuga reorum. co. j. ver. iuxta ꝓmiſſa q̃ritur, q̃rit, nunq̃d ille, q ad eccl. cõfu. ſi exeat, vel expellatur, ſit ex illo d̃licto

ſuſpendendus,vel aliàs corporaliter puniendus.dicit,ꝙ non,ſecundum quoſdam, quia non debet pati pœnam corporalem,ex quo ſemel aufugit ad eccleſiam, ſed erit tradendus inimicis ad ſeruiendũ in perpetuum,vel pœna corporalis conuertitur in pecuniariam.allegat Ricardum in c.reum.17.q.4. & Hoſti. ibi in ſuo roſe. & idem tenet Hoſtienſis, in ſumma,in iſto ti.ſo.86.col.1.in 6.lib.

2 Panor.in c. inter alia.not. 4, dicit, ꝙ † fugiens ad eccleſiam conſequitur principaliter duo. Primum, vt inde violenter nõ poſſit extrahi.Secũdo, vt nõ poſſit amplius de illo dãmnari ad mortem, vel ad aliam pœnam corporalem,poteſt tamen dãnari pecunialiter, & aliter quàm in perſona. per text.in c.inter alia. & Panor.vbi ſupra col.2. ver. quæro. quia text. allegat glo.in d. c. inter alia, in ver.puniendus. & glo.in c.reum.17.q.4.quæ vult, ꝙ priuilegium eccleſiæ operatur, vt omnino nec vitã perdat, nec membrum, ſed alias pecunialiter ſatisfaciat, & ſi hoc non poteſt, ſeruiat ei, quem læſit,perpetuò.& refert Archi.in d.c.reum, ꝙ iſta fuit ſent. Hugo. vt fugiens ad eccle. non debeat amplius puniri pœna mortis,mẽbrorũ,vel verberum:ſed pecunialiter debet ſatisfacere, & Panor. in c.inter.col.3.in prin.verſi.ſed ego quæro.dicit, ꝙ ex illo fugere ad eccle. conſequitur immunitatem.c.conſtituimus.17.q.4.& ſi talis exit ab eccleſia, debent Prælati à iudicibus ſecularibus ꝓmiſſionem de vita,& membris ſaluandis obtinere, & ſi neceſſe fuerit, exigere ſuper hoc iuramentum, & ẽt maiores cautiones.ſecundum Inn. ibi: Nam per d.tex.c.inter alia.Duplex eſt immunitas, vt ſupra dixi.Prima, vt nullo modo extrahatur inuit⁹. Secunda,vt non condemnetur inde ad pœnã corporalẽ.& Panor.in d.c.inter.co.8.ver.ſi aũt,dicit, ꝙ de iure canonico,ſecundum Cyn.in l.2.de his,ꝗ ad eccl.confu.C.aut deliquit in eccleſia,tunc non iuuatur per eccleſiam.c.fi.eo. tit. ſi extra eccleſiã, iuuatur,vt non puniatur per ſonaliter in vita, vel in membro, exceptis publicis latronib⁹, vt in d.c.

inter alia, vt latius per Pau. poſt alios, in c. inter alia. Archi. in c. reum, quem ſup. retuli, ꝙ in corpore nunquam punietur pro illo crimine, pro quo fugit ad eccleſiã, & inquantum ad pœnã corporis, eccleſia præſtat ei immunitatem, & nõ quoad alias.

Guido Papa, in q̃onibus Delphin. q. 1 21. dicit, ꝙ in omni caſu, Iudex ſecularis dẽt cauere de impunitate. & Sali. in auth. ſi quis. de adul. C. in fi. dicit, ꝙ hodie Epiſcopus incurrit irregularitatem tradendo talem, ideo d. auth. nõ procedit in clericis.

Archi. in c. diffiniuit. 17. q. 4. ſuper verſ. non abſtraxit, dicit arg. illius litteræ, ꝙ quidam dicunt, ꝙ in publico latrone, ꝙ extrahatur per ſacerdotem, nec in hoc caſu, dicitur eũ tradere morti, ſed leg. miniſt. c. cũ homic. 23. q. 5. & ſic per iſta verba fin. vult innuere. Archid. ꝙ debet extrahi impunitate præſtita, & quo ad duos caſus, de quibus in d. c. inter alia. ſ. in publico latrone, & in depopulatore, tex. in c. inter alia. expreſsè dicit, quod poſſunt extrahi impunitate non præſtita.

Silueſt. in ſum. in ver. immunitas. 3. ver. 4. quæritur. refert Panorm. in c. inter alia. & dicit, ꝙ licet exeat ab eccleſia, ex quo ſemel confugit ad eam, iam non poteſt de illo maleficio corporaliter dãnari. gl. in c. reum. & ibi Archi. 17. q. 4. retuli ſup.

Io. Ign. in l. j. in prin. ad ſilla. ff. fo. 14. col. j. & 2. vult innuere, ꝙ in delictis grauibus, in quibus quis non gaudet immunitate, extrahitur non præſtita immunitate, in alijs, qui non tàm grauiter delique runt, vita tantùm, & membra reſeruantur, iuxta l. præſenti, de his, qui ad eccl. confu. C.

Caſſa. in conſuetu. Burgun. in tit. des Iuſtices. §. 5. ver. 16. caſus. fo. 54. col. 3. in nouis, in alijs. fo. 57. col. 2. dicit, ꝙ Iac. de Bell. & Panor. & alij dicẽtes, ꝙ fugiẽtes ad eccleſiam hñt duo priuilegia rõne immunitatis, vt latius ſup. retuli, debent intelligi in illo, qui gaudet immunitate, ꝙ inde non debet extrahi: & ſi extrahatur de ſuo conſenſu, in caſu, in quo non debet inuitus extrahi, quia gaudebat immunitate, tunc non põt ad mortẽ puniri, & dẽt

ſecularis cauere de immunitate(vt dictum eſt)ſed in caſu, in quo debet, & poteſt extrahi eo inuito, eo quia non gaudet immunitate, tũc hoc caſu poteſt ad mortem condemnari, & corporaliter puniri, vt ſatis colligitur ex Dec.Io.Gali. in ſuis qõnibus, in Stylo Parlamentorum.q.172.fo.107.col.2. ver.per arreſtum fuit dictum, & hoc colligitur ex dicto Panor. & Guido Pap. vbi ſup. & pro iſta diſtinctione mihi videtur tex.ad litteram in d.c.inter alia. Nam tex.dicit, ꝙ in illis duobus caſib⁹, de quibus quis poteſt extrahi de eccleſia impunitate non præſtita, eo quia non gaudet immunitate, ſequitur, quòd idem eſt in alijs caſibus, in quibus quis non gaudet immunitate.

Nicol.Boer.in ſuis deciſ.q.109 in fi.fol.115.co.4.quærit, an delinquens extractus ab eccleſia debeat mori, vel corporaliter puniri, dicit, ꝙ non, ꝑ honorem, & reuerentiam ſanctæ matris eccleſiæ ad quam fugerat, ſed punitur in pecunia, vel traditur inimicis ad perpetuò ſeruiendum. c.reum.17. q.4. & ibi gl.quam ſequitur Arch.alle.Iac. de Bel. & Panor.vbi ſupra, & dicit, ꝙ de conſuetudine, & ſtilo Franciæ non ſeruatur, ſed punitur, ac ſi nunquam ad ædem ſacram confugiſſet, poſtquam immunitate gaudere non debet, & in hoc reſidet dictus Boerius, & ita ſeruatur in Hiſpania, & vidi ſeruari, maximè in iſto Regno Nauarræ. ſecus eſſet de iure, per ſuperius dicta.

Sacerdos an cuſtodiat.

Summarium 4. Quæſtio.

1 *Sacerdos, ſi non cuſtodierit fugientem ad Eccleſiam, quomodo puniendus.*

2 *Et quando tradere teneatur.*

QVARTA

QVARTA quæſtio, an ſacerdos teneatur cuſtodire fugientem ad eccleſiam, & ſi nõ † cuſtodiat, an teneatur damna ſoluere. tex. in c. diffiniuit. in fin. 17. q. 4. dicit, ꝙ ſi repetẽs offert ſacerdoti ſacramentũ de impunitate perſonæ, ſacerdos tenetur eum dare, aliàs tenetur ad damna ſecundum æſtimationẽ principis. i. Epi, vel Papæ, vel ipſius principalis, & hoc in caſibus, in quibus quis non gaudet immunitate, ꝑ d. tex. & ibi Archi. & Io. de Tur. Crem. vnde dicit Archi. in d. c. inter alia. col. fi. verſ. & aduerte, ꝙ in caſibus, in quibus ad eccleſiam debitor, vel delinquens confugit, debet prælatus, in caſu quo non poſſit extrahi, eum cuſtodire ne fugiat, & in caſu quo poſſit extrahi, debet hoc pati. & dicit Oldra. conſ. 54. ꝙ id, ꝙ dicitur in c. diffiniuit, ꝙ ſacerdos debet eum cuſtodire ne fugiat, & ſi fugiat, ꝙ tenetur, intellige, quando debet extrahere, & non extraxit, quia tunc fuit in culpa. Oldr. vbi ſup. 4. Quæſtio. 1

Aduerte, ꝙ ſi delinquens, qui fugit ad eccleſiã, nõ debet gaudere immunitate, poteſt ſecularis ipſum extrahere, non præſtita cautione de impunitate, vt dixi in præcedenti qõne, & in tali caſu ſacerdos nõ tenetur eum cuſtodire, & ſi eſt caſus in quo delinquẽs debet gaudere immunitate, nec ſacerdos debet eum cuſtodire, nam talis gaudet omni libertate, dico in ſequenti quæſtione.

Quid reſpondemus ad d. c. diffiniuit. dico, ꝙ ille tex. procedit, quando † repetens offert cautionẽ, & ſacerdos non vult eum dare, in caſibus, in quibus non gaudet. Nam tunc iuris indubitati eſt, ꝙ ipſe ſacerdos tenetur ad damna, per d. c. diffiniuit. & ſi repetens non defert cautionem, non eſt quid inculpandum ſacerdoti. poſtquàm in dictis caſib⁹ poteſt ipſũ iudex ſecularis extrahere, vt ſup. dixi. 2

Et quid in dubio, quia dubitatur, an debeat gaudere, vel ne: an ſacerdos debeat eum cuſtodire, dico infra in 6. quæſtione.

An obſidiũ poni poſſit, denegando victualia.

Summarium 5.Quæſt.

1 *Exiſtente in immunitate, quando obſidia opponi poſſint.*
2 *Victus cauſa neceſſaria, ei qui immunitate gaudet, præſtanda.*
3 *Conſuetudo contraria num valeat.*

1 5.Quæſtio. QVINTA quæſtio: an exiſtenti in † immunitate poſſint obſidia apponi. Guido Papa in deciſ.Delphinatus.q.121.col.fin. quærit de iſta q. & dicit, ꝙ non. alle.Hoſt.in c.inter alia. Hoſti. ibi.col.2.ver.attamen, dicit, ꝙ principes delinquunt circa hoc, ꝙ licet eccleſię in partem deferant, non tñ inſolidum, quia ſi exit ecclesiam, pedem ponendo extra, tam cito ipſum capiunt, & ſi non exit, tenent eum obſeſſum, requiẽ, & veſtem, & victualia denegando. Idem tenet Panor.in d.c.inter aliæ.col.4.in fi.poſt Anto.Card. & alios, qui referunt Hoſti. & omnes prædicti prohibent dictum obſidium poni.

Guliel.May.ĩ reg.nemo de domo ſua.ff.fo.250. col.3.ver.Sed videndum, quærit, quæ, & qualis immunitas concedatur fugientibus ad eccleſiam. di-
2 cit, ꝙ † illis nihil denegari poteſt de pertinentibꝰ ad victum, & requiẽ, & alia neceſſaria, per d.l.præſenti. & dicit, ꝙ à pluribus iudicibus male ſeruatur, qui fugientes ad eccleſias aliqñ compeditant, & vexãt. Alle.Guliel.de mon. Lau.Ancha.& Imo. in cle.j.de pœn.& remiſſ. Nam Guliel. in d.clem. in 3.q.quærit, quæ ſit iſta immunitas, dicit, ꝙ alicui de iſtis confugientibus vſus vtenſilium rerũ,

veſtes, aut requies nõ vetetur, vel negetur, vt in l. præſenti,nec ad latrinas exire ad locum debitum, ita ꝙ intra 30. paſſus non exeant ſacra. Nam nulla neceſſitas debet arctare eum, qui clauibus domini cis ſe defendẽdũ cõmiſit.d.c.diffiniuit.17.q.4.Idẽ referunt Ancha.& Imol. ibi in 3.q. Idem Hoſti.in ſumma.in §.in quantum.col.2.in fi.refero eum in quæſt.ſeq.

Io.Igne.in l.j.col.3.cum ſe.ad Silla.ff.dicit,ꝙ in Normãdia eſt cõſuetudo,ꝙ per victus ſubſtractio nem fugientes exire cogantur, cum banni impoſi tione,& banni interminatione; & quærit, an iſta conſuetudo valeat.† arg.pro,& contra: & cõcludit,ꝙ non valet talis conſuetudo, & ꝙ victus non debeat ſubſtrahi.Eſt ẽt tex.in c.ſtudeat. in fi.l.dictum,& in §.j.in fi.in auth.de inceſt.nup. colla.3. Io.Igne.vbi ſup.colla.4.fol.13.& col.16.in fi. 3

Guliel.de Mon. Lau.in cle.j.de pœni. & remiſſ. in 7.q.quærit de Principibus, & alijs ſecularibus, qui indifferenter talem immunitatem violant, nõ permittentes eos comedere,vel veſtiri, vel dormi re,vel aliàs affligunt tales fugientes, vel parentes, ſeu amicos, vel clericos eccleſiarum fauentes eiſdẽ. dicit d.Guliel. ꝙ in hoc caſu bene feciſſet hoc conſilium. d.cle.j. ſi poſuiſſet pœnas grauiores.d. cle.j.loquitur, ꝙ ſeculares non permittentes dam natis ad mortem pœnitentiam concedi, ſunt monendi,& per cenſuram eccleſiaſticam ad hoc com pellendi per ordinarios loci. Non loquitur de vio lantibus immunitatem. Guliel.tamen vult,ꝙ vio lantes immunitatem, vt ſupra, ſunt compellendi per cenſuras.dico infra.q.9.& idẽ dicit Card.in d. cle.j.q.8.& in deciſ.capellæ Tholoſanæ. q.422. in fi.& idem diſponit lex.2.tit.11.primæ partitæ.dicit d.l.2.quicunque ad eccleſiam cõfugerit,vel ad eius portam, vel cimiterium, non eſt inde extrahendus, nec circundandus, nec ei denegantur victualia.

An delinquens, qui fugit ad Eccleſiam, poſſit compeditari.

Summarium 6. Quæſtio.

1 *Reus immunitate Eccleſiæ frui deſiderans, non debet interea compeditari, licet de conſuetu. contrarium ſeruetur.*

2 *Secus ſi dubitaretur, an gaudere deat.*

6. Quæſtio. SEXTA quæſtio, an delinquẽs, qui fugit ad eccleſiam debeat, ſeu poſſit ibidem compeditari. Guido Papa. in d. q. c. 221. co. fi. 1 dicit, ꝙ non debet compeditari de iure, & contrarium facientes infringunt immunitatem eccleſiæ, ac ſi ipſum extraherent, & incidunt in pœnam. l. fi. de his, qui ad eccl. confu. C. licet de conſuetudine contrarium ſeruetur, & ꝙ non debent compeditari, tenet ẽt Guliel. May. quem retuli in præced. qõne. facit dictũ Hoſt. in §. in quan 2 tum. col. 2. in fi. vbi dicit, & nota ꝙ quandiu eſt intra eccleſiam, non eſt per violentiam eijciẽdus, nec detinendus, nec conſtringendus, nec requies, nec veſtes, nec victualia deneganda. ꝑ d. l. pñti. Idẽ tenet Haſten. in ſumma lib. 6. tit. 30. fo. 86. col. 2. in prin. dt Hoſt. vbi ſup. col. 3. in prin. ꝙ hodie de facto hæc immunitas ĩ locis ꝗplurimis eſt vſurpata.

Aduerte, ꝙ Pet. de Belluga, quem retuli ſup. in 2. qõne, in princ. tenet, ꝙ interim, ꝙ cognoſcatur, an debeat gaudere, vel ne, is, ꝗ ad immunitatẽ cõfugit, ibi cuſtoditur, & ponitur in compedibus, & catenis per vtrunq; iudicem, ne immunitas ſtante dubio ſpolietur. ar. c. ſi iudex. de ſen. excom. lib. 6. retuli ſupra pro iſta opin. Petri. facit dictum Hoſt.

in c.inter alia.col.2.referunt Hoſt.Ant.ibi,& Car. in 2.oppo.& Panor.col.4.in fi.qui dicunt, ꝙ prælati delinquunt contra conſtitutionem dicti capituli, eo ꝙ quantumcunq; fugiens ad eccleſiã grauia commiſerit, ipſum tñ in totum ſaluare nituntur, ita ꝙ nullam pœnam, etiã pecuniariam patiatur, ꝙ eſt contra bonum iuſtitiæ, ꝙ eſt ſummum. c.cũ deuotiſſimam. 12.q.2. vnde ne in hoc prælati incurrant, bene facerent, ſi ſeruarent dictum Petri de Belluga.cuius opinio (vt dixi) procedit,ſtante dubio,an debeat gaudere,vel ne,& ita ſeruatur de conſuetudine,vt dicit Guido Papa,retuli ſupra in prin.iſtius quæſtionis.

Fugientibus, de expenſis quis prouidere debet.

Summarium 7.Quæſt.

1 Fugiens ad eccleſiam, quis illis victum cã neceſſaria ſubminiſtrare tenetur.

SEPTIMA quæſtio,quis prouidebit de expenſis fugientibus ad eccleſiam. gl. in c.diffinimit. 17.q.4.dicit,ꝙ eccleſia,p l.preſenti.in fin.de his,qui ad eccle. confug. C. ſicut cuſtos carceris prouidet captiuis. l. vt iudices, de Epi.audi.C.Idem tenuit Guliel.de mon. Laud. in d.cle.j.de pœni.& remiſſ. in q.2. & eum ſequitur Anch.ibi in 2.q.& Card.q.4. & Vitall.ibi in 7. concluſione. 7.Quæſtio.

Concluſio eſt, † ꝙ ſi fugiens ad eccleſiã habeat bona,de illis ſibi prouidebit, quo ad expenſas, & neceſſaria: & ſi nihil habet, debet, ſi poſſit,ꝓprijs manibus laborare,& ſic victum ſibi ad quæq; neceſſaria quærere. Si verò nihil horum habet nec poteſt proprijs manibꝰ lucrari, vnde paret ſibi neceſſaria,eccleſia debebit ſibi,tanquã pauperi prouidere. 1 Cóclu ſio.

uidere,& ita debet intelligi d.gl.c.diſſiniuit. ſecũdum Archi.in c.diffiniuit.& eum refert,& ſequitur Io.de Tur.Cre. ibi Panor. poſt alios in c.inter alia,col.pen.in princ.gl.in c.fi.de regul.Vitalli.in d.clem.in 7.conclu.ſumma Silueſtrina in ver.immunitas.3.q.5.Feli.in c.ex reſcripto.col.fi.de iure iur.Stepha.Auffrer.in repet.clem.j. de offic. ordi. in 4.regula.fallen.4.col.3. Io.de Bichis in d.repetit.c.diſſiniuit.17.q.4.fol.78.co.j.ver.gl.j. Guliel. Mayn.in regula, nemo in domo ſua.de reg. iur.ff. 250.co.3.in fi.nu.30.Io.Ign.in l.j.ad Silla.ff.fo.13. col.4.ver.ad inſtitutum reuertamur,fol.8.num.9. col.3. Nam eccleſia non ſubuenit clerico habenti vnde viuat.c.vnde cleric⁹.c.paſtor.j.q.2. c.illi. 12. q.j.facit et c.clericus victum.91.diſt.fortius,& gl. in iſtis ex facinore ad eccleſiam confugientibus, ſecundum Panor. & alios in c.inter alia. col.pen. Non obſtat,ſecundum Panor. d.l.præſenti, nã nõ loquitur diſpoſitiuè,ſed narratiuè. Item loquitur de ſeruis nihil habentibus.refert Panorm. dictus Guliel.Mayne.in d.regula,nemo.

An Eccleſiaſtic⁹ punire poſſit fugientẽ ad Eccleſiã.

8.Queſtio. OCTAVA Quæſtio,an iudex Eccleſiaſticus poſſit fugientem ad eccleſiam extrahere, & punire. Retuli plenè in Fallentia vigeſimaſecunda,& vigeſimatertia.

Contra violatores immunitatis Eccleſiaſticæ.

Summarium 9. Quæſtio.

1 *Violantes immunitatem eccleſiaſticam, qua pœna puniendi.*

2 An

2 *An violans immunitatem, ſi poſtea ad eccleſiam fugiat, immunitate donandus ſit.*

NONA Quæſtio, Violantes † immunitatem eccleſiaſticam, qua pœna puniantur? 1 9.Queſtio.

Immunitas eccleſiæ, aliquando violatur ſine damno rei temporalis, puta inſultum faciendo in eccleſia, perſonam illuc fugientem inde extrahendo, aliquam perſonam ibi verberando, vel alio conſimili.

Aliquando etiam violatur eccleſia comburendo, vel frangendo, vel alio modo lædendo eccleſiam, ſecundum Io.de Turre Cre. in c.ſi quis contumax. 17.q.4. & ibi Archid.licet non ita clarè, & plenius p Io.Bich. notab. 11.d.c.diffiniuit.17.q.4.

Quo ad propoſitum noſtrum, extrahens inuitū ab eccleſia, qua pœna puniatur. Panor. in c.pen.in fi.eo.tit.quærit de pœna violantis hanc immunitatem. & dicit, q de iure ciuili tenetur crimine læſæ maieſtatis.l.præſenti, de his, qui ad eccl. confu. C.

De iure canonico, debet excommunicari, & cōdemnari pecunialiter, & imponi ſibi publica pœnitentia, nec debet reſtitui communioni, niſi reſtituat eum, quem violenter de eccleſia extraxit. c. miror. c.ſi quis contumax. & idem, q Panor.dicit, & eum refert Guilliel.May.in l.nemo.de reg.iur. ff.250. & per Io.Bichis.vbi ſup. notabili 9. & pœnā pecuniaria, eſt 30. librarum argenti. per d.c.ſi quis. & ſecūdum prædictos, vbi ſupra.idem tenet etiā Ioan.Fab.in d.l.2.de his, qui ad eccle.confug. C.vbi dicit, q de iure canonico, eſt pœna excommunicationis, & 30. librarum argenti, & reſtitutio dāni.per d.iura, ſi quis, quiſquis nullus. 17.q.4.

Ioan. de Barberio in ſuo viatorio Iuris. fo. 17. col.4. in ti.de violatoribus immunitatum, dicit, q de iure ciuili, eſt pœna vltimi ſupplicij.d. l.2. & ſi.

de his,qui ad eccl.confug. C. De iure canonico,eſt arbitraria,per not.in c.quominus. c.aduerſus. eo. tit. & poteſt violator pecunialiter in noningentis ſolidis,vel aliàs in iſta mulcta puniri.c.ſi quis con tumax. 17. q.4. & violatores, vt publici latrones reputari,& donec emendent excõicari.c.ſicut antiquitus ea cã,& qõne.& dicit vlterius, ꝙ ſi extrahendo ab immunitate,infertur iniuria clericis, tales violatores punirentur tãquam læſæ maieſtatis rei.c.quæ autem.17.q.4. facit c. cum deuotiſſimã. 12.q.2.& in deciſ.capellæ Tholoſanæ.422.col.pe.

Hoſti.in ſumma ſua in §.ſi.eo.tit.quęrit,quæ ſit pœna violantium immunitatem eccleſiaſticã, in prin.dicit,ꝙ duplex eſt pœna;ſpiritualis.ſ.excommunicatio; tẽporalis,quæ qñq; maior,qñq; minor inuenitur,vt in c.ſi quis cõtumax.17.q.4. Ideo eſt arbitrio iudicis committẽda,ſcdm Hoſti.vbi ſup.

Haſten.in ſumma,in iſto titu.lib.6. fo.86.col.4. verſ.circa ſeptimum. quærit de pœna violantium immunitatem eccleſiaſticam.refert Hoſti.

Idem Antoni.in ſua ſumma,in 3.parte. titu. 12. c.3.§.3.& in ſumma Silueſtrina,in verſ.immunitas.3.q.7.& Claua.in ſum.in ver.immunitas.verſ. 21.& c.4.fo. 149.

Et cui applicabitur iſta pœna pecuniaria, ſunt duæ opiniones. Prima,ꝙ applicatur eccleſiæ, cui facta eſt violentia. gl.in c.ſacrilegium. Alia eſt, ꝙ applicetur Epiſcopis.gl.in c.quiſquis.17.q.4. Prima opinio eſt verior,ſecundum Io.Bichis,vbi ſup. Idem,quòd Panor.& alij,quos ſupra retuli, tenet Io.Igne.in l.j.fo.14.ad ſillan.ff.

Supradicta pœna, imponitur illis, qui per violẽtiam extrahunt ab eccleſia confugientes ad eam, & in ſumma Silueſtr.in ver.immunitas.3.q.fin.& in deciſ.capellæ Tholoſanæ.q.422. col.j.verſic. & qui tales extrahit.

Et quoad pœnam aliarum violationum immunitatis eccleſiæ. vide ſupradictos Doctores, q eas ponũt,vbi ſup.& Silueſtr.ĩ ver.immunitas,2.q.10.

Adde ſupradictis, ꝙ violatores immunitatis ec

cleſiaſticæ committunt ſacrilegium, delinquendo in eccleſia, cum per hoc violauerint immunitatẽ eccleſiæ, ſecundum Panor. in c. fi. col. pen. ver. cre do tamen poſſe dici, eod. titu. & eum refert Nicol. Boer. in ſuis deciſ. q. 110. fo. 116. col. 3. in j. parte.

Et violans † eccleſiam extrahendo inde fugiẽtem ad eam, an gaudeat immunitate, ſi ad eam fu giat, dixi ſup. in 36. fallen. Vnde ſi extrahatur inui tus ab eccleſia, apparet dictam immunitatem vio latam, & ſic ipſa eccleſia velut iniuriata, proſequi tur ſuum intereſſe, atque reintegrationem, ſecundum Vitalli. in d. clem. j. de pœnit. & remiſſ. dico in ſequenti quæſtione.

Quis poſſit petere reſtitutionem.

Summarium 10. Quæſtio.

1 *Quando de facto extrahitur in caſu, quo immunitate gaudere debet, quis petet reſtitutionem.*

QVANDO † quis de facto, de eccleſia extrahitur in caſu, in quo debet gaudere immunita te, quis petet reſtitutionẽ? Bar. in d. l. præſenti, in fin. in princ. quærit de iſta quæſtione. dicit, ꝙ ipſe extractus poteſt de iure petere, ꝙ reſtituatur priſtinæ libertati, quia ea de facto priuatus eſt, per tit. de libe. homi. exhibe. Refert Bar. Panor. in d. c. inter alia. col. 8. ver. nunq quæro. vnde dicit Oldr. conſ. 154. in fi. ꝙ violẽter extractus per quemcunque, reſtituendus eſt eccleſiæ, ſicut in alijs reſtitutorijs iudicijs. & Panor. alle. pro hoc tex. in c. miror. 17. q. 4. vbi ponitur text. Auguſtini, ex quo euidẽtiſſimè colligitur, ꝙ eccle ſia dẽt per excõicationem cõpellere extrahẽtẽ, ad reſtõnẽ, ac ẽt interdicere, ne à tota domo ſua reci-

piatur

1 Quæſt. 10.

piantur oblationes.Panor. vbi ſup.Claua.in ſum. in verbo immunitas.verſ.quęro.fol.149.columna quarta. quærit, an abſtrahens aliquem violenter de eccleſia teneatur illum reſtituere. Refert Bart. & Panorm. vbi ſupra. quòd de iure poteſt peti ſe reſtitui,cum de facto ſit priuatus.allegat Old.con ſil.53.& conſ.154.& eccleſia poteſt agere,cum ſit ſpoliata libertate.d.c.miror.17.q.4.Ideo non libe ratur,niſi reſtituat: et ſi dñs præſtaret iuramentũ, & cautionem de ſeruo extracto.Clauaſ.vbi ſupra.

Idem tenet Silueſtr.in ſumma,in verbo, immunitas,3.q.7.refert Bart.& Panor.vbi ſup. & refert id,ꝙ Claua.licet ipſum non alleget. in deciſ.capel læ Tholoſanæ.q.422.col.j.in prin.ver.adde, ꝙ vio lenter.Refert Bar. & Panor.Claua.vbi ſupra.

Vnde per ſupradicta,poteſt concludi. Primo, ꝙ talis extractus violenter de eccleſia poteſt agere, & petere ſe reſtitui,& eccleſia etiam poteſt agere, cum ſit eius libertate ſpoliata.d.capit.miror.ideo non liberatur,niſi reſtituat.

Sed an videatur ſatisfactũ, ſi reſtõ fiat ad aliam eccleſiam,& non ad eã à qua fuit extractus, ſi hoc fiat cum conſenſu partis petentis reſtõnem,nemini dubium,ꝙ ſatisfaciat:ſed parte petente reſtõnẽ contradicente ſecus eſſet, qñ talis reſtitutio poſſet fieri ad dictam eccleſiam ſine difficultate. facit di ctũ Arch.quomodo refero in prin.quæſtionis ſeq.

Si relaxatum cepit.

Summarium 11.Quæſtio.

1 *Qui liberè captum relaxat,ſi ad locum immunitatis confugiens capiatur, an ſatisfactum immunitati.*

1 Quæſtio. 11. SI Iudex ✝ ſecularis relaxat liberè,quẽ extraxerat ab eccleſia, & in redeundo facit ipſum capi,An videatur relaxatus. Archi. in c.miror.17.q.4. dt,ꝙ reſtõ in eodẽ loco

eſt

eſt facienda,& loquitur in terminis noſtris, & Io. de Turre Cre.in c.miror,dicit,ꝙ habet neceſſe red dere eccleſiæ,vt ſatisfaciat eccleſiæ, q̃ offenderat.

Bar.in l.j.de acquir.rerum domi.ff.dicit, pone, fuit aliquis captus in eccleſia, pronunciatur relaxandus libertati propriæ; dimittis eum ire parũ, & poſtea capis eum, an videaris ſatisfacere, certè non,quia dẽt eſſe libertas data ſibi talis,ꝙ difficilis ſit eius perſecutio, vt in princ. l.naturalem.de acquir.rer.domi.ff.addit l.qui neque. §. ſolutũ.de verb.ſign.ff.cũ ſua gl.hæc ſunt verba Bar.vbi ſup.

Feli.in c.j.de treuga,& pace.in princ.dicit, ꝙ ſi ſecularis Iudex relaxat illum, quem cepit in eccle ſia,& fugit ad eccleſiam,iterũ capitur, nõ dicitur relaxatus liberè, quia dẽt eſſe relaxatus data illi tali libertate,ꝙ difficilis ſit eius perſecutio. per d. l.naturalem.& per d.l.qui neque.§.ſolutum.alle. Bar.in d.l.j.de acqui.rer.domi.ff. Idem etiã refert Feli.allegando Bar.in c.ego.infra col.pe. de iureiur.& in prædictis locis Feli. allegat in ſimili alia iura,& doctores,poteſt videri.Feli.allegat bonum tex.in c.accedens,de procurat.

An clericus defendere armis poſſit,ne extrahatur.

Summarium 12.Quæſtio.

1 Clericus armis an defendere poſſit, ne reus ab eccleſia extrahatur.

2 Opin.Bal.in hac Quæſtione notanda.

3 Clericus,qui per magiſtratum ſecularẽ ducitur,per clericos auferri poteſt.

4 Duæ declarationes circa hanc materiã.

5 Diſtinctio notanda in propoſita quæſtione.

6 De gladio eccleſiaſtico hic legito.

7 Quando

7 Quando clerici arma mouere poſſint.
8 Cuilibet,& contra quemlibet, quando duplici gladio vti liceat.

1 Queſt. 32. AN clericus † poſſit defendere armis,ſi opus fuerit,ne ille,qui fugit ad eccleſiam,extrahatur, videtur ꝙ ſic, per dictum Arch.in d.c.id conſtituimus. 17. q.4. vbi dicit,ꝙ talis malefactor, qui fugit ad eccleſiam, defenditur per eccleſiam. c.inter alia.eod.titu. facit c. dilecto.de ſent.excom.lib.6.& ibi omnes.

2 Item facit † dictum Bal. in l.plerique. de in ius voc.ff.in ver.in textu ibi vim.vbi notat tria. Primo, ꝙ illicitè captus, eſt ante omnia relaxandus. Secundo,capiens tenetur actione iniuriarum. Tertio, ꝙ capienti poteſt reſiſti armis, per l.debitorũ de metallis.C.libr.12. l.prohibitum. de iure fi. C. lib.10. & idem tenet Iaco. de Sancto Geor. in d.l. plerique,in fi.refert ibi tria dicta Bal.Idem refert Iaſ.in d.l.plerique.col.fi.Bartho.Soci.in d.l.plerique,in prin.dicit, ꝙ eſt licitum etiam reſiſtere armis:Nam per d.tex. dicunt prædicti Doctores vbi ſup.ꝙ aduerſus officiales extrahentes, vel volentes extrahere quem de domo contra diſpoſitionẽ legis,competunt dicta tria remedia: & iſta tria dicta refert Guliel. May.in reg.nemo de domo ſua. de reg.iur.ff.col.2.in prin. fo.249. facit dictũ Hoſti.in d.c.ſanè.de celebr.miſſę.vbi dicit,ꝙ fugiens ad Euchariſtiam, quàm Presbyter defert, gaudet immunitate, & debet defendi vſque ad ſanguinis effuſionem. refero Hoſti. & alios, ſuper iſto caſu, in ampliatione 18.

Bal.in ſua margarita,in ver.Iudex, dicit, ꝙ Iudex tuetur ſuam iuriſdictionem,vt reus, vt actor, & vt iudex.vt reus, quoniam eſt in poſſeſſione, & alius eum impedit, tunc poteſt armis & legibus eam tueri, ſicut quilibet poteſt omnimodo, quo

poteſt

poteſt ſe tueri. vt actor debet etiam agere coram ſuperiore, quia fortè vult conſequi commoda iuriſdictionis. Tamen iſte iudex fatuus eſſet, ſi poſſi det, & eligit viam agendi, niſi hoc faceret ꝑp potẽtiam aduerſarij, vt iudex cognoſcat, inter alios Bal. vbi ſup. & eum refert Phil. Probus, in c. ſi iudex laicus. nu. 4. de ſent. excom. li. 6. Inn. in c. j. eo. tit. quærit. facit gl. in c. ex litteris. de offic. delega. in gl. pe. quæ dicit, ꝙ exequenti iniuſtè poteſt reſiſti violenter. Fel. ponit regu. cum fallen. in c. ſi qñ. de offi. deleg. in conſuetu. Burgun. fo. 77. cum ſeq. refero multa in conſ. meis. conſ. 3. in 5. vol. q. 3.

Item facit pro iſta opinione † illa quæſtio, ſi clericus ducitur per officiales tẽporales, an poſſit impunè auferri, quòd ſic, ſi conſtat eum eſſe clericũ, in quæſtionibus Delphi. q. 73. in fi. & q. 579. 3

Item facit dictum Ang. poſt Bart. in l. j. de excu. mun. C. lib. 10. fo. 40. col. 2. vbi dicit Ang. poſt Bar. ꝙ officium protectionis eſt, defendere cũ armis, & militibus. allegat gl. in rubr. de domeſticis, & protectoribus. libr. 12. fol. 240. col. 4. in paruo uolum. quæ glo. dicit, ꝙ protector eſt, qui extat armatus, coram principe, & Phili. Dec. in c. ad audientiam. col. j. refert Ang. & latius refert Ang. Lucas de Pẽ. in. l. 1. de excu. mun. C. li. 10.

Item facit dictum Bal. in ſua marga. in verſ. iudex tuetur, col. 7. vbi dicit, ꝙ Iudex, qui eſt in poſſeſſione ſuæ iuriſdictionis, & alius impedit, tunc poteſt armis, & legibus, & proceſſibus eam tueri, ſicut quilibet poteſt, omni modo quo melius poteſt, ſe tueri. & Bald. refert Stephan. Auffre. in rep. cle. j. de offi. ordi. in j. regu. in 15. fallen. fo. 23. co. j. ꝙ iudex poteſt ſuam iuriſdictionem defendere, & cum enſe. & in bello eſt verum, ſi iuriſdictio erat euidens, & notoria, ſcilicet, ſubditus, vel alter ſubſtrahebat ſibi exercitium iuriſdictionis. ſecundum Stepha. vbi ſupra.

Barba. conſi. j. colum. penul. & conſil. 62. col. 2. in 4. volum. refert Barto. & Angel. in l. j. de excuſ. mun. C. libr. decimo. Barbat. in c. cum. de conſtit. col. 2.

col.29.verſ.nota.ibi apoſtolicæ ꝓtectionis.Refert Bar.in proœmio.ff.refero infra.refert ad Ange.in d.l.j.& Barba.in eod.c.cum.in colum.54.refert ad Bar.& Ang.vbi ſupra.

* Et additionator Panor.in c.recepimus.de proba.refert Ang.in d.l.j & Barb. in proœmio. ff. refert etiam alios.Philipp.Dec. in c.ad audientiam. de priuil.refert etiam Bar.in proœmio. ff.& Ang. in d.l.de excu.mun.C.lib.10.

Eſt alia opinio, ꝙ clericus non poſſit defendere armis, ne ille,qui fugit ad eccleſiã extrahatur. Nã Collecta.in c.inter alia.col.j.in fi.quærit,nunquid eccleſia habet defendere cõfugientes ad eccleſiã, dicit,ꝙ ſic.ſ.iniuſtè condemnatum, omnibus modis,& iuſtè condemnatum,temperatè, ſed ꝓ nullo,quem defendere habet, mouebit guerram , ſeu bellũ.c.reos. 22.q.5. & ꝙ iſtos defendere habeat, non video,niſi intercedendo.c.nouimus.de verb. ſignif.hæc Collecta.vbi ſupra.expreſsè ergo vult Collecta.quòd non eſt defendendus armis.

Bar.in proœmio.ff.in ver.omnem. col.4. in fin. nu.7.quærit,quid importent iſta verba, recipio te in protectorem,& defenſorem meum,dicit Bar.ꝙ canoniſtæ ſe de hoc expediunt,& dicunt,ꝙ ſi quis reciperetur ſub defenſione eccleſiæ,non debet eũ eccleſia defendere cum armis, ſed videtur ei magis reuerentia deberi,quam alteri,per tex. iuncta gl.in c.recepimus,de priuil.dicit Bar.ſed nos poſſumus probare oppoſitum.Nam verbum,protegere,videtur importare,cum armis defendere. text. cum gl.in l.deſertorem.§.fi.de re milit.ff. Itẽ poteſt probari in l.j.& fi.de profe.& medi. C.lib.10. quidquid iſti dicunt.hæc Bar.vbi ſup.

Barba.conſ.11.col.14.in prin.refert Bar. vbi ſupra.& alleg.Hoſt.in c.recepimus,de priuil.qui dicit,ꝙ eccleſia debet receptos ad defenſionẽ defendere iure,& perſona.Idem Card.& Ant.in c.recepimus.Barba.vbi ſup.concordat prædictas opiniones,aut iuſtè offenditur, & tunc nõ debet eccleſia eum defendere;aut iniuſtè,& tunc debet eum defendere.

fendere. & ita redditur ad concordiam Bart. cum canoniſtis.alle.aliqua ſimilia iſti concordiæ. maximè glo.in c.pro illorum,de præb. & c.litteras. de præſump.& gl.in l.ſeruum.in verſ.prætor. de acquir.hæred.ff.

Hiero.Cagnolus in proœmio.ff.fol.8.ver.& q̃a, in gl.refert q̃onem Bar.videlicet, quid importent illa verba,accipio te in protectorem, & defenſorẽ meum.concludit, ſic recipientem ad d.defendendum cum armis obſtringi,niſi eſſemus in materia contractuum,de quorum natura eſt iudicialis defenſio, & communiter ſcribẽtes ſequuntur iſtam opin.& concluſionẽ Bart.& refert d.Hieronymus multos doctores modernos hoc tenentes, ſcilicet Alex.Iaſ.in l. ſtipulatio iſta habere licitè. in prin. de ver.obl.ff.Anan.& Feli.in c.olim.in fi.de accu. Barb3.conſ.j.in 4.vol.& in d.conſ.11.col.13. in 2. vol.Guido Papa.5.q.83. Dec. in c. ad audientiam. c.j.de appell.Bal.Salic.Pan.de Caſt.in l.fi.de actio. empt. C.dictus Hieronymus ponit duas fallentias ad dictam concluſionem. Vna eſt, † quando quis iuſtè offenderetur.Pano.in c.recepimus.de priuil. Fel.c.paſtoralis.in fi.de iud.Barba.in d.conſi.11. 1. Fal. 4

Secunda fallentia eſt in eccleſia,quæ nõ tenetur quempiam armis defendere, ſecundũ Canoniſtas. ſecundum Bar.in proœmio.ff.vbi ſup. Barba.in d. conſi.11.retuli ſup.concordat canoniſtas,& legiſtas,vt ſup.dixi.dicit Hiero. ꝙ iſta concordia Barba.ſibi non placet.Nam canoniſtæ indiſtinctè loquuntur,ꝙ eccleſia armis defendere non tenetur, pro quibus facit tex.in c.conſuetudo. 16. q. 6.vbi dicitur,eccleſia non armis, ſed iure ſua bona defendat.ergo multo fortius aliena defendet.quinimo armorum auxilium ad malos coercendos poſtulat eccleſia.23.q.4.ſicut excellentiã,melius ergo dicendum videtur,ꝙ eccleſia taliter recipiens, ſuſceptum armis ſuis ſpiritualibus defendere teneatur. Nam verba ſunt intelligenda ſecundum qualitatem perſonæ,ad quam referuntur. plenè ꝑ Fel.in c.cumq;.col.12.ver. quibus adde.de reſcri. 2. Fal.

hæc

5 hæc Hierony.vbi ſupr. in † noſtra quæſtione ſunt conſiderandi duo caſus. Primus eſt,quo ad protectionem. Secundus eſt quo ad defenſionem. Primus caſus poteſt intelligi duobus modis. primo, quando quis ſe ſubijcit protectioni eccleſiæ, vt in c.ad audientiam.de appell. Nã qñ quis rõne grauaminis ſibi illati,ſubmittit ſe,& ſua bona ſub protectione Papæ,vel alterius ſuperioris.talis protectio habet vim appellationis.tex.in d.c.ad audiẽtiam.Hoſt.& oẽs alij,maximè Panorm. & Philip. Fran.ibi.Domi.& Phil.Franc.in c.j.de appellatio. libr.6. & quid importãt iſta verba, ſubmitto me protectioni ſuperioris,p Panor.& alios, in d.c.ad audientiam.& Maria.Soci.conſi.7.col.2.in j.part. & remiſſiuè.per Ioã.de Ripa in repet.c.cum inde. de conſti.no.2.

Secundo,intelligi põt,qñ Papa, vel Princeps, ſeu alius recepit aliquẽ ſub ſua protectione.c.ex parte.c.recepimus,aliàs accepimus,de priuileg.& ibi per Panor.& alios,& Panor.& Phil.Franc.& alij, in c.ad audientiam.vbi dicit Panorm.per glo.ibi, ꝙ recipiẽs ſub protectione ſua, nõ teneatur eũ defendere,niſi cum iniuſtè grauatur, mouetur ergo ſuperior facilius ad defendendum eum, & fulminandum ſententias.

Eſt alius caſus quoad defenſionem, quãdo quis poſſit armis defendere ſuam iuriſdictionem, ſeu ſuũ territoriũ. Iſta qõ tráctatur p legiſtas in l.j. ſi quis iuriſdi. non obtempe. per Iaſo. poſt Ange. & alios ibi. & per canoniſtas in c.j.de offi.deleg.maximè per Dec.ibi.col. pen. & fi.& in c.dilectus.de pœn.& in c.ſignificaſti, ibi Dec. in vlt.not. & col. pen.& fi.& Phil.Dec.poſt Panorm.& alios in c.in cauſis.col.8.de offi.deleg.

Vnde concludendo, dico tam in primo caſu, ſcilicet,qñ Papa,vel alius ſuperior recipit quem, ſub ſua protectione, quã in ſcdo caſu, ſ.defendere ſuã iuriſdictionem,ſeu territorium, non debet eccleſiaſticus talem perſonam, vel dictam iuriſdictionem defendere armis tpalibus, ſed eccleſiaſticis,

per

per tex.in c.j.de offi.deleg.& c.fi.de reb.eccle. nō alien.c.dilectus.de pœnis.c.ex parte.j. de verbor. ſign. qui text.loquitur de defenſione territorij.c. dilecto.de ſenten.excom.lib.6. dicta iura concludunt, ꝙ prælati pñt ſuam iuriſdictionem tueri per cenſuras.Ioan.de Ripa.in c.2.col.10.verſ.vltimo. nota.de iudi.& compellere laicos.vt deſiſtant à talibus prohibitionibus,per c.fi.de re.eccl.non alie. & ibi Hoſt.Io.And.& Barba.poſt alios.

Duo ſunt gladij:vnus eccleſiaſticus, alius temporalis.c.dilecto, & ibi glo.maximè fina. de ſent. excom.li.6.gladius eccleſiaſticus eſt cēſura. c.quærenti.de ver.ſig.gl.in d.c.dilecto. in ver.eccleſiaſtico.Gladius temporalis eſt arma, & eorum executio,vt in c.dilecto,& ibi glo.& Imo. Ioan.And. & omnes alij: gladio eccleſiaſtico non licet omnibus vti, ſed tantum † iudici eccleſiaſtico habenti poteſtatem fulminandi cenſuras. glo.2.in c. dilecto,& ibi Domi. & Fel.poſt alios.& tali gladio nō licet vti contra quoſcunq; ēt ꝓ defenſione ſua,ſed tm̄ contra homines ſuæ iuriſdictionis. ſecundum Inn.in c.dilecto,& eum referunt Io.An.Dom.Philip.Francus, & alij,vel etiam contra perturbantes iuriſdictionem,per ſupradicta. Nam tales includuntur ſub ſua iuriſdictione,vt dictum eſt. 6

Quoad † gladium temporalem, quæſtio eſt, qñ arma clerici poſſunt mouere. Hoſtien. in ſum. de treu.& pace.col.2.ver.5.rōne perſonæ.refert quinque opi.& Hoſt.in d.c.dilecto.de ſen. excom. li.6. col.3.ver.ſed contra.refert etiam dictas opin. 7

Concludit Hoſti.ꝙ clerici habentes iuriſdictionem tpalem indiſtinctè poſſunt ſumere arma pro defenſione ſua, & ſuorum, quia hoc omnia iura permittunt.vt per eundem in ca.dilecto, in princip. in ver. vim vi repellere. facit c.noli. 23.quæſtion.j. & §.hic ita. cum ſequen. 23.quæſtio.vltima, quòd ſi temporalem iuriſdictionem non habent, non licet arma ſumere, niſi ad ſuam defenſionem.§.ecce quòd 23.quæſtio.fina. Hoſtien.vbi ſupra.

Ioan.

Ioan. And.in.c.dilecto.col.2.in prin.Ancha.ibi col.3.ver.nono nota.Do.ibi col.2.in fi.ver.quęro, quãdo clerici poſſunt arma ſumere,& cõcludunt, cum Hoſtienſe,& referunt ipſum ad litteram.

Philippus Fran.in c.dilecto.co.3.ver.in glo.fin.
8 quærit.an cuilibet,& cõtra quemlibet liceat vti duplici gladio,dixi ſupra.quoad gladium temporalem eſt concludendum, ꝙ aliquando vult quis vti gladio in modum iuſtitiæ.hoc non licet omnibus, ſed tantum habentibus iuriſdictionem temporalẽ, ſeu ſecularem, & contra homines ſuę iuriſdictionis tantum.c.2.de conſti.libr.6.vnde clericus habens iuriſdictionem temporalem,poterit vti gladio temporali, & arma aſſumere pro defenſione ſua,& ſuorum.per d.c.dilecto.c.noli.23.q.1. Hoſtien.& alij in d.c.dilecto.poterit etiam clericus illo vti committendo executionem iuſtitiæ.ſecundum notata in c.final.ne clerici, vel monachi,

Aliquãdo vult quis vti gladio temporali in modum defenſionis,hoc omnibus licet,ſiuè priuatis, ſiuè iudicibus, ſiuè laicis, ſiuè clericis.in d.c.dilecto. &ibi glo. vnde licet clericis etiam temporalem iuriſdictionem nõ habentibus arma ſumere, in propria perſona ad defenſionem. §. ecce. 23.q. final.Ioan.And. & alij.in d.c.dilecto.

Bartho. de Firmo in tractatu de epiſcopo. in 1. parte.4.libri.q.13. quærit, vtrum epiſcopus poſſit arma monere.dicit, ꝙ non.23.q.8.in princ.& per totum, niſi pro defenſione eccleſiæ. glo.in c.quicunque.23.q.8.& quibus caſibus poteſt bellis intereſſe epiſcopus. c.igitur. 90. quæſtione. & cano.c. maximianus. 23.q. 3. vt latius per eum vbi ſupra. & per Hyppol. de Marſ.in tractatu cauſarum criminalium.§.pro complemẽto.fo.130.col.1.& ſequen.& Panor.Imo. in c.2.de vita, & hone.clericorum,& Matthęus de Afflic.in conſuetu.Neapo. in titu. de armis.

Vnde quoad quæſtionem noſtram, dico, ꝙ non eſt licitum clericis defendere armis ſecularibus, ne ille,qui fugit ad eccleſiam, extrahatur ab ea.ſe

cundum

cundum Collectarium, qui hoc expreſsè in terminis dicit.in d.c.inter alia.retuli ſupra.Nam,vt ſuperius dixi, non eſt licitum clericis vti armis temporalibus,niſi in caſibus, quos ſupra retuli.

Et in cõtrarium allegata loquuntur in laicis. & poſito,ꝙ loquerentur in clericis, intelligi debent de armis eccleſiaſticis, vt ſunt cenſuræ(vt dictum eſt)ita intelligit dicta iura Hierony. Caguol.vbi ſupra eum retuli.

Et ad dictum Hoſti. quem in princip.iſtius quæſtionis retuli, & aliorum, quos retuli ſupra in 18. ampliatione, loquuntur in fugiente ad Euchariſtiam, quam ſacerdos defert infirmo:Etiam in iſto caſu ſunt opiniones, vt refero in d. ampliat.18.& crederem ꝙ etiam in iſto caſu,non eſt licitum defendere armis talem fugientem ad Euchariſtiam. per ſuperius dicta.

Contra inferentem damnũ in rebus eius, qui ad eccleſiam fugit.

Summarium 13.Quæſtio.

1 *Iudex Eccleſiaſticus,an poſſit procedere contra inferen. damnum rebus eius, qui gaudet immunitate.*

QVAESTIO XIII. Nunquid † eccleſiaſticus poteſt procedere contra inferentem damnũ, vel ſpolium in rebus eius, qui fugit ad eccleſiã. Io. Bichis in tractatu,quem facit in materia immunitatis,ſuper c.diffiniuit. 17.q.4.fol.76.col.4.in prin.in paruo vol.ver.nunquid autem ſit,in magno volum. col.14.in princ. dicit, 13. Quæſtio. 1

dicit, ꝙ hanc quæſtionem nõ reperit tactam, & vi detur, ꝙ poſſit, per d.c. diffininit. vbi text. diffiniuit ſanctum cõcilium, vt nullus audeat confugientes ad eccleſiam, vel reſidentes inde vi abſtrahere, aut quodcunque nocibilitatis, vel damni, ſeu ſpolij re ſidẽtib⁹ in loco ſancto inferre. ecce ergo tex. q ꝓ hibet, ne fiat eis dãnũ, & cõtrafacientes puniãtur.

In contrarium facit, quia tales fugientes ad eccleſiam non ſortiuntur forum eccleſiæ, vt ꝑ Inn. & alios, in c. inter alia, & c. relatum. 17. q. 4. dixi in fallent. 22. Nam iudex eccleſiaſticus impetrat pro talibus pacem, & immunitatem, quoad pœnã corporalem, dixi plura ſupra in 2. quæſt.

Dicit Io. Bichis vbi ſup. ꝙ prima opinio videtur verior. Nam ex quo canon hoc prohibuit, & circa hoc diſpoſuit, contrauenientes, & facientes contra prohibitionem debent puniri. Item eccleſia poteſt comprimere notoriam iniuſtitiam iudicis ſecularis, per not. in c. nouit. de iudic. maximè in hoc caſu pro reuerentia eccleſiæ, in hoc reſidet dictum Io. vbi ſup.

Aduerte, ꝙ text. in l. præſenti. §. cum autem, de his, qui ad eccle. confu. C. dat formam ad cogẽdos malefactores, vt citentur publicis ædictis, & bona eorũ capiãtur, vt metu amiſſionis bonorũ compareãt, ꝙ optimè Gallia obſeruat, quia publicis ędictis, vt cõpareãt, vocãtur, cũ indictione bãni, & publicatione bonorũ, iuxta l. abſentem. ff. de pœnis, niſi cùm certum eſt eos ad eccleſiam confugiſſe, ſecundum Ioan. Igne. qui prædicta dicit, in l. j. fol. 150. col. j. ver. adde ꝙ tex. ad Silla. ff. vult ergo dictus Doctor, ꝙ ſi cõnſtat dictum delinquentem ad eccleſiam confugiſſe, non procedatur contra eũ. tex. in d. §. cum autem, clarè loquitur, dicens, ꝙ citatus in eccleſia, poteſt per ſe, vel per procuratorẽ comparere, & ſi non compareat, procedatur contra eum, ad primum, & ſecundum decretum, & ad bonorum inueſtigationem, ſecundum formam iuris, & loquitur quando certum eſt, talem, contra quem proceditur, eſſe in eccleſia, facit text. in §.

ſed

ſed nec autem.de man.prin.col.3. & iſti tex.ſup c. diffiniuit. & §. cum autem. videntur ad inuicem contrarij.

Poſſet dici, ꝙ d.§.cum autem, loquitur de illo, qui propter debitum fugit ad eccleſiam. Nam cum hic verſetur intereſſe particulare partis, licet Princeps poſſit remittere pœnam, quæ reſpicit ius publicum: tñ priuatum debitum, non intelligitur remittere, vt latius dixi ſup.in fall.27.maximè in ver.Maria.Soc.& ꝙ ille tex.loquatur in debito re, probatur per eundem tex.in princ.& Ioan.Fab. ibi, in verſ.priuato, dum dicit, dic de alio quam tributo, quia pro illo extrahitur, dixi in d.fallen.27.

Et tex.c.diffiniuit, ꝙ loquatur de fugiente ad eccleſiam, propter maleficium. Nam talis gaudet, & reſpectu bonorum, vt ſup. dictum eſt in princip. iſtius quæſtionis.

Aduerte, quia iſtam quæſtionem quaſi in termi nis ponit Panor.in c.inter alia, col.2.verſi. quæro, quia tex.dicit, vbi quærit, fugiens ad eccleſiã, qua pœna puniatur, dicit, qꝰ ciuiliter, & criminaliter poteſt cum iſtis agi: etiam dum exiſtũt in eccleſia, dummodo non conſequantur pœnam corporis afflictiuam.per tex.in d.c.inter alia, dũ dicit, ꝙ ſunt aliàs legitimè puniendi.ergo loquitur de accuſatione criminali, facit gl.in c.reum, 17.q.4.quæ dicit, ꝙ priuilegium eccleſiæ operatur, vt omninò nec vitam perdat, vel membrum, ſed aliàs pecunialiter ſatisfaciat.Idem Archi.ibi, vt latius p Panor.vbi ſup.& concludit Panor.col.3. in princ. ꝙ poterit citari in eccleſia, & tenetur comparere iuxta l.præſenti.§.cum autem.(vt retuli ſup.) & ſi fuit lis conteſtata ante fugam, procedatur ad ſententiam, & mandabitur executioni in bonis; ſi nõ erat lis conteſtata, procedetur ad primum, & ſecũdum decretum, ſecũdum qualitatem cauſæ, & hęc procedunt reſpectu iudicis ſecularis, & quoad reum laicum.Panor.vbi ſupra.

Citari verbaliter.

Summarium 14. Quæſtio.

1 *Fugiens ad eccleſiam, verbaliter citari poteſt.*

2 *Tria inſunt citationi, de quibus hic.*

14. Queſt. 1 AN poſſit, quis citari in eccleſia † verbaliter. Iac. de Sanct. Geor. in l. plerique. de in ius voc. ff. dicit referendo Guliel. de Cun. & Bar. ibi, nu. 4. ꝙ ſic, citatione verbali, ſed non citatione reali, vt inde inuitus extrahatur. d. c. inter alia, d. l. præſenti. & Bal. in l. 2. de ſacroſ. eccle. C. col. 2. ver. quæro, iuxta hoc quærit de iſta qõne, & concludit, ꝙ ſic, à qua non recedatis. dicit Iaco. vbi ſup. licet Ang. in l. ſatis. q. fi. de in ius voc. ff. dicat, ꝙ etiam verbaliter non poteſt citari, per c. decet. de immu. eccl. lib. 6. Idem quòd Ang. tenet Io. Fab. in d. l. præſenti. & in d. c. decet.

Signoro. de Homod. in repe. l. 2. col. 6. q. 4. num. 12. de ſacroſ. eccl. quærit, an aliquis poſſit citari in eccleſia, allegat pro, & contra. concludit, ꝙ ſic, per d. l. fi. §. ſed ſi qd, & ꝙ poſſit citari, tenet Panor. in c. inter alia. col. 3. retuli in fi. quæſtionis præcedentis, & ꝙ poſſit verbaliter citari. Maria Soci. in tracta. de citatione. retuli eum ſup. in 27. fallentia.

Philip. Franc. quærit de iſta quæſtione, in c. decet. eod. tit. in 6. col. fi. in prin. q. 5. & dicit, ꝙ commiſſio citationis non poteſt fieri in eccleſia, cum talis ſit actus iudicis, & eſt de proceſſu, per c. quoniam contra falſam. de probatio. notificatio verò, quæ fit per nuncium, poteſt fieri, cum ſit quædam executio facti, & intellige de citatione verbali. Secus verò in reali, quæ fit per capturam perſonæ, ꝑ d. c. inter alia. cum ſim. Phil. Franc. vbi ſup. Vide alias remiſſiones, in addit. ad Bart. in d. l. plerique,

Guliel.

Guliel.May.in d.reg.nemo.col.3.num.10.cum ſeq.& concludit cum Bar.& Bald.vbi ſup.ꝙ pōt verbo in eccleſia citari,et valet talis citatio verbalis in ea facta,per d.l.præſenti.verſi.ſed ſi quid. & d.l.ſed neque.de.man.prin.colla.3.& quamuis eccleſia non ſit ſub iuriſdictione iudicis ſecularis, hoc verum ſpecialiter: Sed bene ſub quadam generalitate,quia eſt in eius territorio. arg. l.in modicis.de contrah.empt.ff.& l.id,ꝙ in fine. de peri. & commodo.& facit d.l.præſenti. in fi. & dicit dictus Guliel.vbi ſup.num.22.ſed videtur,ꝙ citatio verbalis nuncij,ſeu ſeruientis nō poſſit fieri in eccleſia,quoniam ab in ius vocan. iudicia incipiunt. §.inſtit.de pe.temeræ liti.gl. ſuper rubr. de in ius vocan.C.ad ꝙ reſpondet,referendo Bald.in l.2.de ſacroſ.eccl. C.ꝙ licet citatio ſit de proceſſu eo, qa ab ea inchoatur proceſſus: hoc tñ eſt verū inquantum concernit Iudices, ſed inquantum concernit dictum nuncium, eſt quædam executio facti, quæ non eſt propriè de proceſſu iudicij, vt per Bald.in l.2.Dicit vlterius d.Guliel.col.4.in prin. num.23. cum ſeq.ꝙ in citatione ſunt tria. Primum † eſt cōmiſſio,quàm Iudex facit de citando,et illa reſidet in iudice,& vocatur ſententia interlocutoria. l.cū clericis.de epiſ.& cler.C. Secundum, eſt medium, ꝙ eſt medium miſterium executionis,in quo propriè non eſt iuriſdictio.l.fi.de re iudic.Ideo in tali executione non curamus de territorio,& hoc intelligitur, ſi ambo ſunt ſub eodem Principe, ſeu ſuperiore. ſecus ſi ſunt diuerſorum dominorum, ſecundum Bal.in l. 2.& Imo.in l.in tempus.de hæred.inſti.ff.nu.4.facit tex.in cle.paſtora.de re iud.

Tertium,ꝙ ineſt citationi, eſt comparatio, quæ eſt vltima extremitas, & confertur vltra territorium iudicis citantis, vel citari iubentis, & ſic in loco permiſſo.Et ideo in eccleſia hoc non permittitur,per d.c.decet.Albe. in l.denūciamus, de his, qui ad eccle.confug. C.ſed verbalis citatio nuncij bene permittitur. Panor.in c.inter alia.vt plenius per d.Guliel.in d.l.nemo.col.4.

Cōcluſio. Concluſio eſt, quòd verbalis citatio poteſt fieri in eccleſia, vt dictum eſt.

De illo, qui exit ab eccleſia, terrore ſibi incuſſo.

Summarium 15. Quæſtio.

1 Exiens ab eccleſia terrore ſibi incuſſo, ſi capiatur, an reſtitui debeat.

1 Quæſt. 15. QVID ſi ille, qui † fugit ad eccleſiam, exit ab ea terrore ſibi incuſſo à familia iudicis, ſi capitur, An ſit reſtituendus. Ioã. Igne. in l. J. nu. 4. fol. 8. col. 3. ad ſilla. quærit de iſta quæſtione, & concludit, ꝙ eſt reſtituendus, per text. in c. diffiniuit. 17. q. 4. ibi. inde vi extrahere, aut quodcunque nocibilitatis, vel damni, vel ſpolij reſidentibus in loco ſacro inferre, & dicit dictus Io. Igne. ꝙ ex d. c. diffiniuit, probatur cõſuetudine Normandiæ rationabilior non eſſe, quę per victus ſubſtractionem, ad eccleſiam fugientes exire cogit, vel cum banni impoſitione, & pœnæ interminatione. hæc Io. vbi ſup.

Laicus delinquens in Eccleſia, an puniatur per Eccleſiaſticum.

Summarium 16. Quæſtio.

1 Laicus in eccleſia delinquens, an puniatur per Iudicem Eccleſiaſticum.

2 Deli-

2 *Delictorum, aliud Secularem, aliud Ecclesiaſticum.*

SI Laicus † delinquit in eccleſia, an poſſit puniri per iudicem ec- cleſiaſticum. Maria. Socin. in c. poſtulaſti. col. 6. verſi. circa 11. quæſtionem. de foro compete. fol. 99. col. 3. Primo dicit, quod ſic. alleg. Cy. in d. l. preſenti. de his, qui ad eccl. confu. C. & poſt refert Bart. tenentem contrarium in l. ſi cui. de accuſ. ff. per c. fi. eo. titu. Cy. in d. l. præſenti. col. 2. ver. Secundo quæro, dicit, quod ſi quis delinquit in eccleſia, tunc eſt de iuriſdictione eccleſiaſtica, & punietur per iudicem ſuum, & non ſecularem. §. quia verò. in authen. vt liceat matri. colla. 7. Bar. in d. l. ſi cui. §. fi. nu. 3. fo. 288. in paruo vol. quærit, delictum aliquod eſt factum in eccleſia, quis eum puniet? Iudex eccleſiaſticus, vel laicus? Certè iudex laicus, nec debet fieri remiſſio ad iudicem eccleſiaſticum, vt in l. ſi quis in hoc, de epiſ. & cler. C. & pro hoc eſt optimus tex. in c. fin. de immu. eccl. hac Bar. vbi ſup. 1 Queſt. 16.

Panor. in c. cum ſit generale. fol. 972. col. penul. ver. addo, et alium caſum, dicit, quando delictum eſt commiſſum in eccleſia. Nam eccleſiaſticus iudex puniet ipſum. ſecundum Cy. in l. præſenti. ſed Bar. contra. in d. l. ſi cui. de accu. ff. & dicit Pano. hoc puto verius, arg. c. fi. eo. tit. eccleſia enim non habet territorium niſi reſpectu clericorum. Ideo non impedit ſe delictis laicorum, etiam in eccleſia commiſſis. nec obſt. gl. in auth. nec nulla. de epiſ. & cle. C. quæ dicit, quod ratione delicti laicus eſt de foro eccleſiæ. Intellige, quando delinquit in eccleſia ipſam collectando, vt ibi dicitur, vel aliter bona ipſius capiendo, tunc permittitur ratione ſacrilegij, ſecundum Panor. vbi ſupra. qui prædicta refert.

Maria. Soci. vbi ſup. refert dictas opin. & dicit, quod latius eſt diſtinguendum in iſta q. quod aut delictum commiſſum in eccleſia, eſt delictum duntaxat ſe-

2 culare, † aut duntaxat eccleſiaſticum, aut mixtũ in 1. caſu habet locum opinio Bart. in d. l. ſi cui. & Pa. 2. caſu. cognitio pertinet ad ſolum eccleſiaſticum. 3. caſu, ſiuè ſit commiſſum in eccleſia, ſiuè alibi, ſi eſt mixti fori, locus eſt præuentioni, poteſt eſſe mixti fori, eo ꝙ eſt commiſſum in eccleſ. vbi aliàs non eſſet mixti fori, ſed quia committitur in eccle. eſt ſacrilegium. c. ſi quis contumax. §. ſacrilegium. & c. quiſquis. §. ſacrilegium. cum ſimil. & de iſto ſacrilegio cognoſcit eccleſiaſticus, vt lat.ͤ per Soci. vbi ſup. & quæ ſint crimina ſecularia, eccleſiaſtica, mixta, per omnes ſcribentes, in c. cum ſit generale, de foro compe.

Iudex extrahens reũ ab Eccleſ. an debeat reſtituere.

Summarium 17. Quæſtio.

1 *Iudex, qui iniuſtè reũ ab eccleſia extrahit, eo cognito, an illum eccleſia reſtituere poterit.*

2 *Habilitas ſuperueniens, quando conualidet actum præceden.*

1 Quæſt. 17. IVDEX ſecularis † delinquentem, qui fugit ad eccleſiam, & eſt in ea, extrahit nulla habita informatione, ſeu cognitione, an debeat gaudere, vel ne. Et poſtquam ipſum extraxit, recipit informationem de dicto caſu, & inuenit eum eſſe talem, in quo non dēt gaudere immunitate eccleſiæ, an ſit dictus delinquēs ad eccleſiam reſtituendus: præſuppoſito, ꝙ cognitio, an debeat gaudere, vel ne, ſpectet ad iudicem ſecularem. Eſt q̃ó, quæ quotidiè accidit, & erit quæ

ſtio,

ſtio, An dicta extractio, ſeu executio poſſit iuſtificari ex poſt agitatis, & productis. In iſtis terminis, iſtam qõnem latiſſimè proſequitur Hippolyt. de Marſ. in l. pen. nu. 3 1. cum ſeq. de quæſtio. ff. vbi q̃rit, aliquis confeſſus eſt in tortura indicijs non p̃cedentibus, deinde antequàm ponatur in priſtina libertate, ſuperueniunt indicia, an ex illis conualidetur dicta confeſſio. arguit primo, ꝙ non: Adducit multa pro iſta opin. & poſt arguit ꝙ ſic, adducit etiam multa. tandem cõcludit, ꝙ dicta indicia, poſt dictam confeſſionem ſuperuenientia, non habent conualidare dictam confeſſionem inualidã, & nullam, & iſta eſt cõis opin. in quæſtione prædicta ſecundum eum, & per eundem in repet. l. fi. de proba. C. & dictus Hippol. refert plura iura, & Doctores in iſta materia, & per eundẽ in practica cauſarum criminalium, in ver. diligenter. fo. 48. co. 2. ver. quæro poſtremo. & per eundem in dicta practica, in ver. 2. col. cum ſeq. fol. 79. col. 3. & fol. 84. col. j. cum ſeq.

Nicol. Boer. in ſuis deciſ. q. 259. fo. 99. in 2. part. quærit prout Hippol. vt ſup. retuli. & arguit primo, ꝙ non, quia indicia ſequentia non confirmãt torturam præcedentem, nec confeſſionem ex ea extortam, et ratio eſt, quia ordo fuit peruerſus, q̃m indicia præcedere debent ipſam torturam, & qõnem, per gl. in l. fi. de accuſ. C. per text. in l. j. de qõ. C. & in l. j. de quæſtio. ff. & pro iſta opin. refert plures doctores, poſſunt videri, & refert Hipp. in d. l. pen. de quæſtio. ff. & poſt nu. 4. arguit, ꝙ ſic, ꝙ ſententia iudicis poteſt iuſtificari, & executio illius ex poſt agitatis, & productis. alleg. Bal. in l. ſeruo. de execu. tuto. ff. & Pari. de Puteo in tract. ſindicatus in ver. condemnatio. in prin. allegat etiam tex. in l. ſiquis filio. §. hij autem. in fi. ibi, ſed præueniẽ di periculi cauſa, de iniuſto rupt. teſta. ff. vult innuere dictus Boer. quòd propter futurum periculum vitandum permittitur executio.

Canoniſtæ † tractant iſtam materiam. ſ. an habilitas ſuperueniens conualidet actum præcedentem. 2

tem.in c.ſi eo tempore.de reſcrip.lib.6. vbi tex.ꝙ ſi impetrans beneficium, tempore impetrationis eſt minor 24.annorum, & poſt vacat beneficiū cu ratum, & tpe vacationis eſt legitimæ ætatis, non obtinebit beneficium.Attenditur tempus date. fa cit etiam tex.in c.fi.de vſur. lib.6. nam teſtm̄ ma-nifeſti vſurarij eſt nullum,niſi de vſuris ſatisfece-rit,vel de ſatisfaciēdo præſtet idoneam cautionē. ibi tex.in fi.quærit gl.fi.in fi.ꝙ ſi primò teſtamen-tum facit, poſtea cauit, an firmetur teſtamentum. Refert Gar.ꝙ non firmatur per hoc teſtm̄,quia ab initio non valuit,regula,non firmatur,de reg.iur. lib.6.cum ſim.concludit d.gl.ꝙ ſatis videtur ſuffi cere,ſi ante mortem cauit,cùm teſtamentum mor te firmetur,in hoc reſidet d.glo.

Io.Mona.in d.c.fi.in final.verbis,quærit,quid ſi prius fecit teſtm̄,& poſtea cauit, nunquid valet, dicit,ꝙ non, ex quo nullum fuit, conualeſcere nō poteſt. l.eius. l.ſi quæramus. l.ſi filiusfamilias. de teſta.ff.Phil. Probus in addi. ad Io.Mona.in final. verbis refert eum, & dicit, ꝙ multo fortius vale-bit,ſi præſtetur per mortem,ſicut manifeſtatio cri minis facta poſt mortem non inualidat teſtamen-tum.Alleg.Pet.de Anch.conſ.376.Guliel.de mon te Laud.in d.c.fi.in fi.refert opi. dictæ gl. & ſequi tur opin.Io.And.ſ.gl.Domi.in d.c.fi.§.ſi. col.4. & ſeq.refert plures opin. & dicit crederem eſſe verā opin.Io.An. & dicit,ꝙ tota difficultas huius dubij conſiſtit in hoc.nunquid hæc cautio ſit de ſubſtan tia,vel de forma teſtamenti, vt latius per eum, & in fi.dicit,ꝙ ſunt quædam de ſubſtantia;ſubſtanti ficata ipſius actus,& iſta requiruntur eſſe contēpo ranea cum ipſo actu, aliàs actus non valet.C.ſi eo tempore.de reſcrip. lib.6. quædam ſunt de ſubſtā tia non contemporanea, ſed poſſunt interuenire poſtea, & iſtud non vitiat ſi poſtea accidit. c. j. de iura.calum.lib.6.plenius per Felin.in c.cum dile-cta.col.8.ver.quartum ſignum.de reſcrip.

Anch.in d.c.ſi eo tempore.col.j.quærit de teſtō vſurarij manifeſti,vtrum conualeſcat per ſuperue nientem

nientem cautionem. refert opiniones, & concludit, ꝙ reconualeſcat. vt latius ibi per eum.

Philipp. Franc. ſuper rubr. de teſta. lib. 6. col. 21. q. 7. quærit, an valeat teſtamentum vſurarij, ſi ex poſt facto præſtat cautionem. refert plures doctores, pro, & contra, & concludit, cum d. gloſſ. quòd valet teſtamentum.

Feli. in c. poſt ceſſionem. de probat. in fi. pen. co. ver. in text. ibi cum officium. dicit, nota, ꝙ in conſideranda habilitate, vel inhabilitate perſonæ debet attẽdi tẽpus, quo actus ad perſonã applicatur, allegat d. c. ſi eo tempore. allegat Bald. in rubr. de condi. ob tur. cau. C. Nam ſuperueniens habilitas non iuuat, & dicit Feli. vbi ſup. ꝙ in hoc multa, & varia adduci poſſunt, & ſe refert ad dicta per eũ. in c. cum dilectus. de accuſ. vbi Feli. col. j. in princ. quòd iſta materia, an attendatur principiũ, vel ne. eſt vocardica, & refert plura iura, & doctores, & dicit, ꝙ vbi habilitas perſonæ, vel ſolemnitas adhibenda in actu, eſt de ſuba ipſius actus, nõ ſufficit, ꝙ ſequatur; ſed vbi ſolum ſunt ad ſolemnitatem, ſuperuenientia ſolemnitas validat actum, qui poterat initiari. vt latius ibi p eũ, et Fel. in d. c. cũ dilectus. col. 2. in prĩn. loquendo de materia. gl. d. c. ſi. de vſur. libr. 6. dicit, quòd communis opinio eſt, ꝙ reconualeſcit, ſi poſtea præſtetur cautio, ſaltem ad æquitatem. refert plures docto. pro, & contra.

Dec. in c. poſt ceſſionem. col. 2. in 6. nota. notat ex illo text. ſecundum intellectum communem, ꝙ habilitas præcipuè requiritur tempore, quo officium aſſumitur, & non ſufficit, ꝙ tempore acquiſitiõis officij repiatur habilis, ſed debet eſſe à principio. per d. c. ſi eo tempore. Allegat Bald. & alios docto. & refert aliqua iura, & doctores in contrarium. & idẽ Dec. in d. c. poſt ceſſionẽ. col. 8. verſ. in gl. fi. dicit, ꝙ difficultas præcipua, in qua doctores laborant in iſta materia eſt: an conſtõ procuratoris excommunicati, ſit à principio ipſo iure nulla. Refert doctores pro, & contra. Communis opinio eſt, ꝙ ſic, ſecundum eum, licet ille conetur tenere

aliam

aliam opin.vnde idem Dec.ibi,col.10.in prin.concludit,ꝙ qñ actus à principio eſt nullus,non ſufficit,ꝙ habilitas poſt modum ſuperueniat, ſed qñ à principio actus nõ annullatur,hñt locum ea q̃ in contrarium adduci pñt,vt latius per Dec. vbi ſup. Panorm. in c.de vxo. de ſepulturis.col.2. in prin. ver.ſed circa primam partem,concludit, ꝙ qñ ius aliquid prohibet, non ſolum attento effectu, ſed etiam attento initio, tunc non ſufficit, ꝙ conferatur ad tempus habile, ſed debet inſpici tempus initij,vt latius per eum.in d.c.de vxore, & Panor. in c.bonæ.2.de electio.in vlt.no. inter alia concludit,ꝙ in citatione plurimum conſideratur initiũ, vt ibi latius per eum. & plenius per Matth. Picũ. in tit.de man.Apoſt.in concordatis. in 4.part. fol. 37.num.45.

Venio ad noſtram quæſtionem, & dico, ꝙ dicta extractio,ſeu executio non iuſtificatur ex poſt agitatis,ſeu ex probatione poſt dictam extractionem recepta.Nam vt refert Hyppo. quem ſupra retuli. cõis opinio eſt, ꝙ ſuperuenientem probationem actus præcedens non conuallidatur,maximè,quia actus à principio eſt de ſe nullus,vt ſupra dixi.maximè procedit hoc in caſu nõſtro. Nã dicta eccleſia fuit ſpoliata, ſine cognitione cauſæ, & ſic eſt reſtituenda.per c.conquerente. ca.item cum quis. de reſti.ſpol.cum ſim. & in noſtris terminis decidit iſtam quæſtionem Petrus de Belluga, in tract. qui intitulatur Speculum principis.eum retuli ſupra.in prin.2.quæſtionis,vbi dicit,ꝙ interim,ꝙ cognoſcitur,an debeat gaudere,vel ne,is qui ad immunitatem confugit, ibi cuſtoditur per vtrumq; iudicem, & interim ſtante dubio immunitas non debet ſpoliari.retuli ſupra in d.q.2. in prin. & pe. col.& in 6.quæſt.

Et nõ obſtat ſi dicatur,dolo petis,id ꝙ ſtatim es reſtiturus. Nam facta reſtitutione,iudex poteſt eũ incontinenti extrahere cũ ſibi cõſtat de caſu, qui non debet gaudere. Nam dicta regula non habet locum in poſſeſſorio. gloſſ.in regula dolo facit.de

regu.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

regu.iur.in 6.& l.in condemnatione.§.dolo facit. de reg.iuris.ff.& ibi Guillielm. Mayn.& glo.in c. item cum quis.de reſt.ſpol. & vtrobique ſcribentes.& per Matth.de Afflict.in conſtitu.Neapolita. in rubric.25.fol.79.& col.j.& 2.& Decius in §.dolo facit.fol.127.col.2.ibi remiſſiones per eum.vbi etiam dicit, quòd dicta regula non procedit in poſſeſſorijs,& Nicolaus Boerius in additionib.ad Dy.in d.regula dolo.de regu.iur.lib.6.& iſta reſtitutio fit ſicut in alijs reſtitutorijs iudicijs,dixi ſupra in 10.quæſtione.

Finis huius Tractatus de Immunitate Eccleſiæ.

Regiſtrum.

*ABCDEFGHIKL MN.

Omnes ſunt ſeſterni,præter N quòd eſt ternus.

IN CASALEMAIORI.
Typis Antonij Canacei.
M D LXXXII.

